280

690-42

2004

690-ԱՀ

# ԺԱՄԱԳՐՔ

## ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ։

1570

Արարեալ ՆԵ և ԱԾԱՇՆՈՐՀ Թարգմանչացն մերոց՝ Սահակայ և Մեսրովպայ, և երանելի հայրապետացն մերոց՝ Գիւտոյ և Յովհաննու մանդակունւոյ, և սրբոյն Ներսեսի շնորհալւոյ։

Հ.Ս.Խ.Հ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
С.С.Р.А Публичная Библ.
7/31 1922
Имени А. Мясникяна
ԱՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

Ի Պատրիարգուն Տն Կարապետի ամենապատիւ և վեհափառ Արք Եպիսկոպոսի։

1005
20047

## ՏՊԵԱԼ

1830 ՌՄՀԹ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի Տպարանի Պօղոսի արապեան ապուչեխցւոյ։

264,243

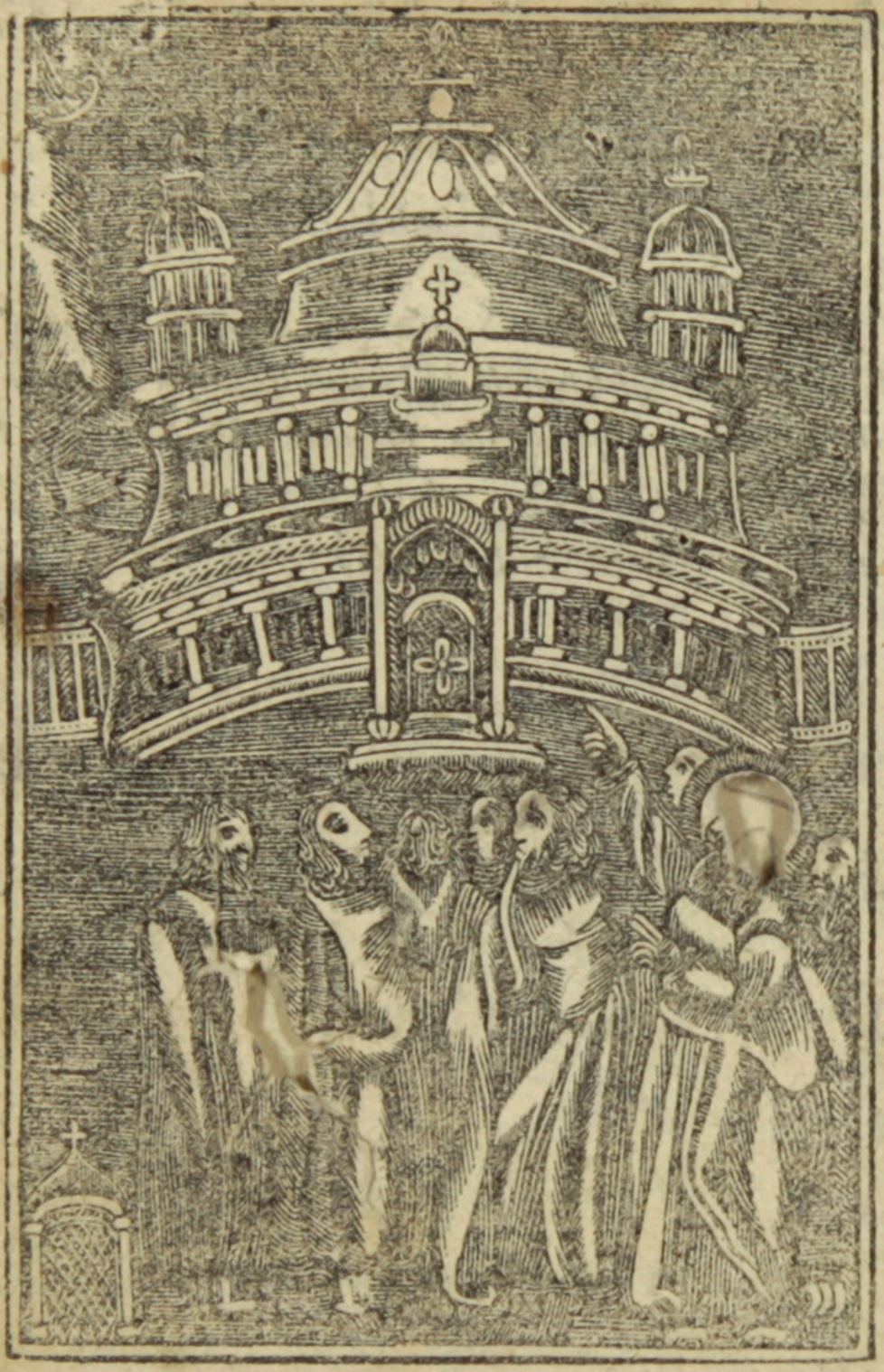

Մ՛ուտ 'ի գաւիթ տանն աստու ծոյ,
գտցես զդեղ ախտից հոգ ւոյ։

№ 119
10090

## Հրաժարումն.

Հրաժարիմք 'ի ստնյէ և յամ խաբէուէ նր. 'ի պատրանաց նր. 'ի խորհրդոց նր. 'ի գնացից նր. 'ի չար կամաց նր. 'ի չար հրեշտակաց նր. 'ի չար պաշտօնէից նր. 'ի չար կամարարաց նր. և յամ չար զօրուէ նր հրաժարելով հրաժարիմք.

Զայս երիցս կրկնէ՝ երես 'ի յարևմուտս՝ և ձեռս 'ի կոր ունելով. և ապա դառնայ յարևելս, և սկսանի զդաւանութիւն ուղղափառ հաւատոյ, բացագլուխ և ձեռնամած կերպիւ, և ասէ.

Խոստովանիմք և հաւատամք ամենակատար սրտիւ զՀայրն ած. անեղ, անծին, և անսկիզբն. այլև ծնօղ որդւոյ և բղխօղ հոգւոյն սրբյ: Հաւատամք ըզ Բանն ած, անեղ՝ ծնեալ՝ և սկսեալ 'ի հօրէ նախ քան զյաւիտնս. ոչ յետոյ և ոչ կրտսեր. այլ որքան հայրն հայր՝ ընդ նմին և որդին որդի: Հաւատամք

զս̅բ Հոգին ա̅ծ. անեղ՝ անժամանակ.
ո՛չ ծնեալ՝ այլ բղխեալ 'ի հօրէ. էակից
հօր և փառակից որդւոյ։
Հւտ̅մք զԵրրորդութի̅ն ս̅բ, մի բնութի̅,
մի ա̅ծութի̅. ո՛չ երեք ա̅ծք, այլ՝ մի ա̅ծ.
մի կամք. մի թ̅գ̅րութի̅. մի իշխանութի̅.
արարիչ երևելեաց և աներևութից։
Հաւատամք յեկեղեցի ս̅բ՝ զթողութի̅
մեղաց՝ հաղորդութ̅բ̅ ս̅բց։
Հաւտ̅մք զմինն յերից անձանց զբանն
ա̅ծ՝ ծնեալ 'ի հօրէ նախ քան զյաւի-
տեանս. 'ի ժամանակի իջեալ յա̅ծածին
կոյսն մարիամ. առեալ յարենէ նորա՝
միաւորեաց ընդ իւրում ա̅ծութ̅ն. ինն
ամսեայ ժուժկալեալ յարգանդի անա-
րատ կուսին. և եղև ա̅ծն կատարեալ՝
մարդ կատարեալ. հոգւով և մտօք և
մարմնով. մի անձն, մի դէմ, և միաւո-
րեալ մի բնութի̅։ Ա̅ծն մարդացեալ ա-
ռանց փոփոխման և առանց այլայլութ̅.
անսերմն յղութի̅ և անապական ծնունդ.
ոպ̅ ո՛չ է սկիզբն ա̅ծութ̅ ն̅ր՝ և ո՛չ վախ-
ճան մարդկութ̅ ն̅ր։ (զի յս̅ քս̅ երէկ
և այսօր՝ նոյն և յաւիտեան)։

Հաւատամք զտ̄րն մեր յ̄ս քս̄ շրջեալ 'ի
վ̄ր երկրի. յետ ը̄ ամաց եկեալ 'ի մկըր
տութ̄ի։ Հայր 'ի վերուստ վկայեալ՝
դա՛ է որդի իմ սիրելի. և հոգին ս̄ք
աղաւնակերպ իջեալ 'ի վերայ նորա։
Փորձեալ 'ի ստ̄նյէ և յաղթեալ նմա։
Քարոզեալ մարդկան զփրկութ̄ի։
Ա. շխատեալ մարմնով, վաստակեալ՝ քաղ
ցեալ՝ և ծարաւեալ։ Յետոյ եկ̄ել կա
մաւ 'ի չարչարանս. խաչեալ և մեռեալ
մարմնովն. և կենդանի ա̄ծութ̄ն։
Մարմինն եդեալ 'ի գերեզմանի՝ միա
ւորեալ ա̄ծութ̄ն, և հոգւովն իջեալ
'ի դժոխս՝ անքաժանելի ա̄ծութ̄ն։
Քարոզեալ հոգւոցն՝ աւերեալ զդը
ժոխս՝ և ազատեալ զհոգիսն։ Յետ ե
րից աւուրց յարուցեալ 'ի մեռելոց և
երևեալ աշակերտացն։
Հաւատամք զտէրն մեր յ̄ս քս̄՝ նովին
մարմնովն համբարձեալ յերկինս և նըս
տեալ ընդ աջմէ հօր։ Ա. յլև գալոց է
նովին մարմնովն և փառօք հօր՝ 'ի դա
տել զկենդանիս և զմեռեալս։ Որ և
յարութիւն ա̄մ մարդկան։

Հաւատամք և զհատուցումն գործոց. տրդարոցն կեանք յաւիտենական, և մեղաւորացն տանջանք յաւիտենական.

## Զղջումն.

Մեղայ ամենա՛ւբ Երրորդութեան՝ Հօր և որդւոյ և հոգւոյն՛ւբյ. Մեղուցեալ եմ՛ա՛յ. Խոստովանիմ առաջի՛ա՛յ՝ և սրբուհւոյ ա՛ծածնին՝ և առաջի քոհայր՛ւբ՝ զա՛մ մեղս զոր գործեալ եմ. Քանզի մեղայ խորհրդով բանիւ և գործով. կամայ և ակամայ, գիտութ՛բ և անգիտութ՛բ, մեղայ՛ա՛յ. Մեղայ հոգւովս և զօրութ՛բ սորա. մտօքս և շարժմամբ սորա. մարմնովս և զգայութ՛բ՛ ս՛ր. Մեղայ զօրութ՛բ հոգւոյս. խորամանկութ՛բ, անզգամութ՛բ, յանդգնութ՛բ և երկչոտութ՛բ, շռայլութ՛բ և ժլատութ՛բ, զեղխութ՛բ և անիրաւութ՛բ, չարահաւանութ՛բ, յուսահատութ՛բ, և թերամտութ՛բ, մեղայ՛ա՛յ. Մեղայ չար խորհրդով մտացս. նենգութ՛բ. ատելութ՛բ. խեթիւ. մախանօք. յաչաղանօք. թուլութ՛բ. պոռնկական խորհրդով. արուական.

կան. իգական. անասնական. դրաստա-
կան. դազանական. 'ի գիշերի և 'ի տուքն
ջեան երազական դիճութ՟ի, և յանրջա-
կան դարշ աղտեղութ՟ի, մե՛՛. Մ՝եղայ ցան-
կութ՟ի մարմնոյս. հեշտութ՟ի. պղերգութ՟ի.
յօրանչմամբ քնոյ. շարժութ՟ի մարմնոյս,
և զազրագործութ՟ի 'ի պէս պէս ախտս.
հեշտալրութ՟ի լսելեցս. արատութ՟ի աչացս.
ցանկութ՟ի սրտիս. իգութ՟ի ըռնգացս.
պագշոտութ՟ի բերանոյս. անժուժկալու-
թ՟ի. շուայտութ՟ի. և արբեցութ՟ի, մե՛՛.
Մ՝եղայ չարաբանութ՟ի լեզուիս. սը-
տախօսութ՟ի. սուտ երդմամբ. երդմնա-
զանցութ՟ի. հակառակութ՟ի. վիճաբանու-
թ՟ի. բանսարկութ՟ի. շոգմոգութ՟ի. քսու.
դատարկաբանութ՟ի. և ծաղու. զրախօ-
սութ՟ի. հերձախօսութ՟ի. և անիծաբա-
նութ՟ի. տրտնջելով. դժգոհելով.
բամբասելով. և հայհոյելով, մե՛՛.
Մ՝եղայ գողութ՟ի ձեռացս. ագահե-
լով, զրկելով, հարկանելով, սպանա-
նելով, և ընդ դարշս ածելով, մե՛՛.
Մ՝եղայ ա՜մ յօդուածովք շինուածոյս
և ա՜մ անդամօք մարմնոյս. եօթնեակ



զդայա

զգայարանօքս, և վեցեկի շարժմամբս.
վերամբարձ ոտնահարութ՟ի, և վայրա-
քարշ մեղկու՟ի. յաջ և յահեակ խոտո-
րելով. առաջնոցն մեղանչելով, և վերջ-
նոցն չար նշաւակ գոլով, մեղայ ա՟յ։
Ա-յլև մեղայ եօթնիցս յանցանօք՝ մա-
հացու մեղօք։ Հպարտու՟ի՝ և մասամբք
նորին։ Նախանձու՝ և մասամբք նո՛։
Բարկու՟ի՝ և մա՛։ Ծուլու՟ի՝ և մա՛։
Ագահու՟ի՝ և մաս՛։ Որկրամոլութ՟ի՝
և մա՛։ Բղջախոհու՟ի՝ և մասամբք նո՛։
Ա-յլև մեղայ ա՟մ պատու՛իրանացն ա՟յ.
յանձնառնլեացն և հրաժարելեացն.
զի ո՛չ զյանձնառականսն կատարեցի,
և ո՛չ 'ի հրաժարելեացն հեռացայ։
Ո՝օրէնս առի՝ և յօրինացն հեղգա-
ցայ. 'ի կարգս քրիստոնէու՟ն հրաւի-
րեցայ՝ և գործովս անարժան գտայ.
գիտելով զչարն կամաւ կորացայ, և
'ի բարեաց գործոց ինձէն հեռացայ։
վա՛յ ինձ. վա՛յ ինձ. վա՛յ ինձ։
Ո՞ր՞ն ասեմ, կամ զո՞ր՞ն խոստովանիմ.
զի անթիւ են յանցանք իմ. անասելի են
անօրէնութ՟իք իմ. աններելի են ցաւք



իմ,

իմ, և անբժշկելի են վէրք իմ, մե՞։
Հայր ս̅բ՝ զքեզ ունիմ միջնորդ հաշ-
տութ̅ե և բարեխօս առ միածին որ-
դին ա̅յ. զի իշխանութ̅ի որ տուեալ է
քեզ, արձակեսցես զիս 'ի կապից մե-
ղաց իմոց, աղաչեմ զքեզ։

Արձակումն։

Ողորմեսցի՛ քեզ մարդասէրն ա̅ծ, և
Թողութի̅ շնորհեսցէ ա̅մ յանցանաց
քոց. խոստովանացելոցն և մոռացելոցն։
Եւ ես կարդաւս քահանայական իշխա-
նութ̅ե, և հրամանաւն ա̅ծային՝ թէ
(զոր արձակիցէք յերկրի, եղիցի արձա-
կեալ յերկինս)։ Նովին բանիւն ար-
ձակեմ զքեզ յա̅մ մասնակցութ̅է մե-
ղաց քոց. 'ի խորհրդոց՝ 'ի բանից՝ և 'ի
գործոց. յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն ս̅բյ։ Եւ դարձեալ տամ ըզ
քեզ 'ի խորհուրդս ս̅բ եկեղեցւոյ. զի
զոր ինչ գործիցես բարիս, եղիցի քեզ
'ի բարեգործութի̅ և 'ի փառս հանդեր-
ձեալ կենացն.
ամէն։

Իրատ ժամատէզէաց ըստ արևէլեան սահմա-
նացն սկսուածոց և ասուսեաց աղօթից. Զ որ
խնդրեաց ոբ վարդապետն յաւօք շրիմեցի ՚ի
մեծ բաբունոյն գրիգորէ խոշաբեցւոյն. Ա-
ղատարեաց այսպէս. Որ դասի որ աւուր ցայնն
լինի՝ այս է.

Տր եթէ զշրթունսն. Զ քէն գո-
հանամքն. Օրհնեալ տր մեր և փըր
կիչ յս քսն. Կանոնագլուխն. Կանոնի
աղօթքն. զկնի ալէլուիայից և Ռագա-
ւորաց՝ Սաղմոսիւք և օրհնութբն, և
այլն որ լինի. Մեծացուսցէի աղն.
այլև ողորմի փառքն. Սբ ածի աղն.
Արձակման աղն. թէ պահոց և թէ ու-
տեաց. Արևագալի սբ ես տրն, և արձ-
ակմանն. Ճաշու առաջնորդեայն.
Հայր գթութեցն. Անկեալն. Ճաշու
սկսուածքն. Լուր ձայնիցն. Համբար-
ձին. Յոյս կենացն. Խաղաղականին.
Շնորհատու բարեացն.
Իսկ կողման դասուն՝ սկսուածքն օրհ-
նութ և հարցին և իւր աղօթիցն.
Տր յերկնիցն և իւր փառացն. Սբ ես



տրն

տրն զկնի մանկանցն։ Արևագալի աղն։
Օ առաւօտու զաղս։ Ճաշու խաղա-
ղութ։ Փարատեա։ Քս որդի այ։
Ժամամուտ։ Շարական՝ ձայնին է։
Կիրակէից ճաշու եսային և աւտրնն՝
ձայնին է։ Առաքեալն՝ կողմանն։
Իսկ լուր աւուր գիրք՝ կողմանն է։
Աւտրնն՝ ձայնին։ Երեկոյի Խոնար-
հեցոն՝ ձայնին։ Ապրեցոն, Հայր գը-
թածն, Տր բարերարն, Քս որդին՝
կողմանն։ Հայր մերն՝ ձայնին։
Հաւատով խոստովանիմ աղօթքն՝ ի՞դ
տուն է ըստ ի՞դ ժամուցն։ Իսկ տէր
մեր և փըր։ Տր ած մերն՝ 'ի կարգէ
դուրս է. ժամարարին է, և հարկևոր
հիւրին։ Այս է արևելեան տան սահ-
մանն ժամակարգութ՝ 'ի փառս այ։
Յորժամ թուականն հայոց Քարտ լի-
նի՝ բուն ձայնքն ա՞ձ բ՞ձ գ՞ձ դ՞ձ՝ յաջա-
կողման դասուն լինին՝ ուր ս՞բ աւա-
զանն է. և յորժամ ջուխտ լինի՝ ձա-
խոյն լինին։



Դաւիթ Մարգարէ՝ Թագաւոր արդար,
Սաղմոսիւք երգէ՝ ՆԸ զոգւոյն քնար։

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից հայաստանեայց եկեղեցւոյ։ Որ կատարի 'ի ֆէջ գիշերի 'ի դէմս Հօր ա̅ց։

Տ̅ր̅ եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւն քո։

Տ̅ր̅ եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւն քո։

Օրհնեալ համադոյ և միասնական անբաժանելի ս̅ք Երրորդութիւն՝ Հայր և Որդի և Հոգի ս̅ք. այժմ և։

Տ̅ր̅ զի բազում եղեն նեղիչք իմ. և բազումք յարեան 'ի վ̅ր̅ իմ։

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք փրկութիւն սորա առ ա̅ծ իւր։

Այլ դու տ̅ր օգնական իմ ես, փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։

Ձայնիւ իմով ես առ տ̅ր կարդացի, և

լուաւ ինձ 'ի լեռնէ ս̅բ̅յ իւրմէ.
Ես ննջեցի և 'ի քուն եղէ. զարթեայ՝
և տ̅ր ընդունելի իմ է.
Ո՛չ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր զօրաց
նց̅. ոյք շուրջանակի պատեալ պաշա-
րեալ՝ պահէին զիս.
Արի՛ տ̅ր՝ և փրկեա՛ զիս ա̅ծ իմ. զի
դու հարեր զա̅մսեան, ոյք էին ընդ իս
թշնամու ք̅ 'ի տարապարտուց. և զատա-
մունս մեղաւորաց փշրեսցես.
Տեառնդ է փրկուի̅. 'ի վ̅ր̅ ժողովուր-
դեան քոյ՝ օրհնութի̅ քո.
Տ̅ր̅ ա̅ծ փրկուե̅ իմոյ, 'ի տուէ կար-
դացի և գիշերի առաջի քո.
Մտցեն աղօթք իմ առ̅ջի քո տ̅ր, խոնար-
հեսցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ.
Զ ի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և
կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցան. և հա-
մարեցայ ես ընդ այնոսիկ, որք իջանեն
'ի գուբ.
Եղէ ես ոպ̅ մարդ առանց օգնականի,
և 'ի մեռեալս ազատ.
Ոպ̅ զվիրաւորս, որք ննջեն 'ի գերեզ-
մանս.

Զորս դու ո՛չ յիշեցեր, նոքա 'ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան.
Եդին զիս 'ի գբի ներքնումն՝ 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու.
Զիս հաստատեցաւ սրտմտութի՞ քո. զա՞մ զբօսանս քո ածեր 'ի վ՞ր իմ.
Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ. և եդին զիս նշաւակ իւրեանց.
Մատնեցոյ՝ և ո՛չ ելանէի. աչք իմ տը կարացան յաղքատութի՞է.
Աղաղակեցի առ տ՞ր զօրհանապազ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ.
Մի թէ մեռելս՞ց առնիցես սքանչելիս քո. կամ բժիշկք յարուցեալ՝ խոստովան առնիցին առ քեզ.
Մի թէ պատմեսցէ՞ ոք երբէք 'ի գերեզմանի զողորմութի՞ս քո, կամ զճշմարտութի՞ս քո 'ի կորստեան.
Մի թէ ճանաչիցի՞ն 'ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութի՞ քո յերկիր մոռացեալ.
Ես առ քեզ տ՞ր աղաղակեցի. առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ.
Ընդէ՞ր տ՞ր մերժես զանձն իմ. կամ

դարձուցանես զերեսս քո յինէն ։
Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի մանկուէ իմմէ . 'ի բարձրուէ խոնարհեցայ և ափշեցայ ։
Յիս հաստատեցաւ բարկուի քո . արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս ։
Շրջեցան զինև ոպ ջուր , զօր ամ պաշարեցին զիս 'ի միասին ։
Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զծանօթս իմ , վս թշուառուէ իմոյ ։
Օրհնեա՛ անձն իմ զտր , և ամ ոսկերք իմ՝ զանուն սբ նր ։
Օրհնեա՛ անձն իմ զտր . և մի՛ մոռանար զամ տուրս նր ։
Ոքաւէ զմեղս քո . բժշկէ զամ հիւանդութիս քո ։
Ոփրկէ յապականուէ զկեանս քո . պըսակէ զքեզ ողորմուբ և գթուբ ։
Ոլնու 'ի բարուէ զցանկուի քո . նորոգեսցի ոպ արծուոյ մանկուի քո ։
Առնէ ողորմուիս տր , և իրաւունս ամ զրկելոց ։
Եցոյց տր զճանապարհս իւր մովսէսի , և որդւոցն իսէլի զկամս իւր ։

Գ. Թաճ ողորմած է Տէր, երկայնամիտ
և բազումողորմ։

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ Տէր, և ո՛չ
ըստ անօրէնութեանց մերոց հատոյց
մեզ։

Ա. Որ ոչ բարձր են երկինք երկրէ,
այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր ի՛ վերայ երկիւղածաց իւրոց։

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից,
այնչափ հեռի արար ի՛ մէնջ զանօրէնութիւնս մեր։

Ող գթայ հայր ի՛ վերայ որդւոց իւրոց,
այնպէս գթացեալ Տէր յերկիւղածս իւր։

Ո՛վ ի նա գիտաց զստեղծուածս մեր,
և յիշեաց թէ հող եմք։

Մարդոյ ող խոտոյ են աւուրք իւր.
ող ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղիկ։

Զի ընդ ի՛ նմա հոգի, և ո՛չ է և ո՛չ ևս
երեւի տեղի նորա։

Բայց ողորմութիւն Տեառն ի՛ վայելս յաւիտենից ի՛ վերայ երկիւղածաց իւրոց, և
արդարութիւն իւր ի՛ վերայ որդւոց։

1005
Հ.Ա.Ա.Ա

Ոյք պահեն զուխտս նորա, յիշեն ըզ
պատուիրանս նր՝ և առնեն զնա.
Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ
իւր, արքայութի՝ նր ամ՛ցուն տիրէ.
Օրհնեցէ՛ք զտ՛ր ամ հրեշտակք նր՝ հը
զօրք զօրութ՛ք. ոյք առնէք զբան նր
՚ի լսել ձայնի պատգամաց նր.
Օրհնեցէ՛ք զտ՛ր ամ զօրութի՛ք նր,
պաշտօնեայք և արարօղք կամաց նր.
Օրհնեցէ՛ք զտ՛ր ամ գործք նորա. զի
ընդ ամ տեղիս է տ՛րութի՝ նր. օրհնեա՛
անձն իմ զտ՛ր.
Տ՛ր լո՛ւր աղօթից իմոց. ո՛ւնկն դիր խըն
դրուածաց իմոց ճշմարտութ՛ քով.
Լ ո՛ւր ինձ արդարութ՛ քով, և մի՛ մտա
ներ՚ի դատաստան ընդ ծառայի քում.
զի ո՛չ արդարանայ առաջի քո ամ
կենդանի.
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ. խո
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ. և նըս
տոյց զիս ՚ի խաւարի ոպ՛ մեռեալ յա
ւիտենից.
Զանձրացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս.

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խորհեցայ յամ գործս քո. յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Անձն իմ որպ երկիր ծարաւի է առ քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ տր, զի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ։

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն. նմանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեն 'ի գուբ։

Լսելի՛ արա ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո. զի ես 'ի քեզ տր յուսացայ։

Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից. զի առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց տր. զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու ես ած իմ։

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ։

Ա՛ն անուան քո տր՝ կեցուսցես զիս, արդարութ քով հանցես 'ի նեղութէ զանձն իմ։

Ողորմութ՚ք քով սատակեա՛ զթշնամիս
իմ. և կորո՛ զա՞մ նեղիչս անձին իմոյ,
զի ես ծառայ քո եմ։

Փա՞ռք Հօ՞ր և Ո՛րդւոյ և Հո՛գւոյն
սը՞րբոյ. այժմ և մի՞շտ և յաւի՛
տեա՛ նը՞ս յաւի՞տե՛ նի՛ց. ա՛մէ՛ ն։

Երգ Տեառն Ներսեսի հայոց Կաթուղիկոսի
ասացեալ 'ի պաշտման գիշերոյ։

Յի՛շե՛սցո՛ւք 'ի՛ գի՛շե՛րի՛ զա՛ նո՛ւն
քո՞ տէ՛ր։

Բը՞ղխե՛սցե՛ ն սի՛րտք մե՛ր զբա՛ ն բա՞
րի՛. և լե՛զո՛ւք մե՛ր պա՛տմե՛սցե՛ ն զդո՛
րծս ե՛րկնա՛ւո՞ր թա՛գա՛ւո՞րի՛դ։

'Ի՛ մէ՛ ջ գի՛շե՞րի՛ յա՛րո՛ւցեալ խո՛ստո՛
վա՛ նե՛սցո՛ւք ը՛զ քե՞զ տէ՛ր։

Զա՛ղօ՛թս մե՛ր տա՛ցո՛ւք քե՛զ տ՞ ր. 'ի՛ գա՛
ւի՛ թը՛ս քո՛ 'ի՛ մէ՛ ջ նո՛ր ե՛րո՛ւսա՞ղէ՛մի։

'Ի՛ գի՛շե՛րի՛ հա՛մբա՛րձցո՛ւք ը՛զ ձե՛ռը՛ս
մե՛ր սը՛րբո՛ւ՞ ա՛ռ քե՞զ տէ՛ր։

'Ի՞ ձայ՛ն գո՛հո՞ւ՞ ա՛մե՛ նայ՛ն հո՛գի՛ք
օ՞ր հնե՛ցէ՛ք ը՞զ տէ՛ր։

Օ՜ ա՛րթի՛ք փա՛ռք ի՛մ զա՛րթի՛ք · և՛ ես փ
զա՛րթեայց ա՛ռաւօ՜տուց ·

ա՛լէլո՞ւիա՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք ը՛ նդ զը՛ւա՛րթո՛ւնս մա՛ ն
կո՛ւնք վե՛րի՛ նը՛ ն սի՛օ՜ նի՞ · ալէ՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք ո՛րդի՛ք լո՞ւսոյ ՚ի՛ յօ՛րհնու
թի՛ւն հօ՛րը՛ ն լո՛ւսոյ · ա՛լէ՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք փը՛րկեա՛լք ա՛րեա՛մբ և՛ տո՛ւք
ը՛զ փա՛ռը՛ս փը՛րկո՞ղի՛ ն · ա՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք նո՛ր ժո՛ղո՞վո՛ւրդք նո՛ր ե՛րգս
ա՛ռեա՛լ նո՛րո՛գո՞ղի՛ ն · ա՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք հա՛րսո՛ւնք հո՛դւո՛վ սպա՛
սեա՛լք գա՜լո՛յ ս՜ ը փե՛սայի՜ ն · ա՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք վա՛ռեա՛լք լո՛ւսո՞վ ը՛ստ ի՛
մա՞ստո՛ւն ս՜ ը կո՛ւսա՞նա՛ցն · ա՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք պա՛տրա՛ստե՛ցէ՛ք ի՛ւղ լա՛պ
տե՛րա՛ց զջե՛րմ ա՛րտա՛սո՛ւս · ա՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք և՛ մի՛ նը՛ նջէ՛ք նը՛մա՛ ն յի՞
մա՛ր կո՛ւսի՛ց նի՛րհէ՛ք · ա՛ ։

Օ՜ ա՛րթի՛ք ե՛րկի՛րպա՛գցո՛ւք և՞ ա՛րտա՛ս
ու՛օք զա՛յս ա՛սա՞ցո՛ւք · ա՛ ։

ցաւ նոյնպէս։

Ջերմ երկիւղով, փառս մատոյց
Ընդ ոտս Աստուծոյ իմ Տեառն
Եւ ընդ ոտս Մարիամ Մօր նորա
Ուր ես ինձ ոչ ոք կարէր
Ոչ ոք ինձ կարէր ազատել
Ոչ ոք ինձ կարէր ազատել
Ոչ ոք ինձ կարէր ազատել

Փա՛ռը՞ք քե՛զ։ Ո՛ր յա՛նա՛րո՛ւե՛ստ յա-
թո՛ռ բա՛րձրա՛ցեա՛լ հա՛նգչիս. ս՛բ
ա՛ը՞ծ՛ հը՛զօ՛ՄԲ՛ր և՝ սքա՛նչե՛լա՛գո՛ր ծ։
Փա՛ռը՞ք քե՛զ։ Ո՛ր յա՛նէ՛ից գո՛յա՛ցո՛ւ-
ցե՛ր զա՛մ արարա՛ծս սո՛ւրբ ա՛ը՞ծ՛.
ա՛նճա՛ռ հօ՛ր ա՛նե՛ղ ո՛ր դի՛.
Փա՛ռը՞ք քե՛զ։ Ո՛ր տե՛սչո՛ւթ՞ի խնա՛-
մե՛ս զա՛մ ա՛րարա՛ծս սո՛ւրբ ա՛ը՞ծ.
բը՛ղխո՛ւմն ա՛նը՛սպա՛ռ ա՛ղբե՛ր։
Տէ՛ր։ Ժո՛ղո՞վը՝ ր դա՛պե՛տք ե՛կե՛ղե՛ց-
ւո՛յ 'ի՛ քէն հա՛յցե՛ն ա՛սելո՛վ. հո՛վի՛ւ
բա՛ր՛ի. ո՛ղո՛ր ը՞մեա՛ բա՛նա՛ւո՛ր հօ՛տի՛.
Ա՛մէ՛ն. ա՛լէ՛լո՞ւիա՛. ա՛լէ՛լո՛ւիա՛. ա՛լէ՛։
Ա՛մէ՛ն. ա՛լէ՛լո՛ւիա՛. ա՛լէ՛լո՛ւիա՛. ա՛լէ՛։

Բարող։

Զարթուցեա՛լքս ա՛մքն 'ի հանգըստե-
նէ՛ քը՛նո՛յ, զոր շնորհեա՛ց մեզ մար-
դասէրն ա՛ծ 'ի միսիթարուի՛ և 'ի սփո-
փանս տկարուե՛ մե՛րո՛ւմ։ Եւ եկեա՛լքս
միաբան հոգևոր երգով 'ի փառաբա-
նութի՛ և 'ի պատիւ ամենա՛ն՞ք անուան



ա՛ն

տն մերոյ և փրկչին յի քրիստոսի։
Ահիւ և դողութ՟ կացցուք յաղօթս
առաջի նր։ Եւ գոհացարուք զնմանէ
'ի դիշերային ժամուս յայսմիկ, վ՟ ի՟ իրա-
ւանց և արդարութ՟ նորա։ Որ ընտ-
րեաց զմեզ ողորմութ՟ն իւրով. և շնոր-
հեաց մեզ բերել զնմանութ՟ երկնային
հրեշտակացն 'ի փառաբանիչս տ՟ն ոյ
ամցուն և մեզ լինիլ։ Եւ մեք այսու-
հետև սրբելով զանձինս մեր 'ի խղճէ և
'ի չար գործոց։ Համբարձցուք զձեռս
մեր 'ի սրբութ՟ առանց բարկութ՟ և երկ
մ՟տութ՟։ Հաւատով խնդրեսցուք 'ի
նմանէ զքաւութ՟ և զթողութ՟ յանցանաց
մերոց։ Խոստովա՟ն լինելով զդաղտնիս
սրտից մերոց ծածկագիտին աստուծոյ։
Որպ՟ զի ընդունելով զպաղատանս մեր
աղօթիւք և բարեխօսութ՟ ա՟մ ս՟բ՟ց։
Շնորհեսցէ՟ մեզ մարդասէրն ա՟ծ
կեալ առաքինութ՟ և անարատ վարուք
ըստ կամաց նր՟ յայսմ աշխարհիս։ Եւ
արժանաւոր լինելով յաւիտենական և
երկնային խորանացն։ Զոր խոստա-



ցաւ

ցա՛ւ սիրելեա՛ց ի՛ւրո՛ց ճշմարի՛տն ա՛ծ
յ՛ս քս՛ տէ՛ր մեր կեցո՛ և ո՛ղո՛րմեա՛ ։

Կե՛ցո՛ Տէ՛ր ։

Զ՝մնացուա՛ծ գիշերիս խաղաղութ՛ի
անցուցանել՝ հաւատո՛վ ՚ի տ՛ նէ՛ խընդ
ր՛եսցո՛ւք ։ Շ՝նո՛րհեա՛ Տէ՛ր ։

Զ՝հրեշտա՛կ խաղաղութ՛ե պահապան
անձանց մերո՛ց ՚ի տ՛ նէ՛ խընդ ։

Զ՝քաւուի՛ և զթողութ՛ի յանցանաց
մերո՛ց ՚ի տ՛ նէ՛ խընդ ։

Զ՝ս՛բյ խաչին մե՛ծ և կարօ՛ղ զօրուի՛ն
յօգնուի՛ անձանց մերո՛ց ՚ի տ՛ նէ՛ ։

Եւ և՛ս միաբա՛ն վ՛ս ճշմարիտ և ս՛բ
հաւատոյս մերոյ՝ զտ՛ր աղաչե՛սցո՛ւք ։

Տէ՛ր ողո՛րմեա՛ ։

Զ՝անձինս մե՛ր և զմիմեանը՛ս տ՛ ն տ՛յ
ամենակալին յա՛ նձն արա՛սցո՛ւք ։

Քե՛զ տ՛նդ յա՛ նձն եղի՛ցո՛ւք ։

Ողորմեա՛ց մեզ տ՛ր ա՛ծ մեր՝ ըստ մեծի
ողորմութ՛ե քում. ասասցուք ա՛մքեան
միաբանութեա՛մբ ։

Տ՛ր ողորմեա՛. տ՛ր ողորմեա՛. տ՛ր ո՛ղո՛րմեա՛ ։

Եւ ասի տ̄ր ողորմեա՛ ըստ պատշաճի աւուրն։
Ի հիրաչէս և ՚ի տօնս տէրունականս՝ երեք տ̄ր
ողորմեա՛։ Իսչ ՚ի տօնս ո̄բց՝ յիսուն տ̄ր ողոր
մեա՛։ Եւ յաւուրս պահոց՝ հարիւր տ̄ր
ողորմեա՛։

Նորին տ̄ն Ներսեսի հայոց հաթուղիկոսի։
Ողբերգութիւն անձին ղղջացելոյ և բողոք իւրա-
քանչիւրոյ դիմի խոստովանաբար։

Ա շխարհ ա̄մ. առիս նայեցեալ.
ախտակից լերուք։ Բանամ ըղ
շրթունս. բարբառիմ լեզուաւս. բողո
քեմ զանձնէս. տ̄ր ողորմեա՛. տ̄ր ողոր-
մեա՛. տ̄ր ողորմեա՛։
Գող եղէ մեղաց. գըտօղ կորստեան.
գուբ ինձ փորեցի։ Դաւեցի զանձն
իմ. դաւաճանեցի. դարան գործեցի.
տ̄ր ողորմեա՛։
Երբեմն էի լոյս. և այժմ եմ խաւար.
և ըստուեր մահու։ Զիարդ պատ-
մեցից. զթիւ մեղաց իմոց. զի բազում
են յոյժ. տ̄ր ողոր։
Երկինք և երկիր. եկա՛յք ողբացէք.
եղկելի զանձն իմ։ Ընտրեցի ըղ չարն.



ըն

ընկալայ կամաւ · ըզ հոյլըս մեղաց ·
տ̅ր ողոր ։

Թաթաւիմ տըղմով · թաւալիմ 'ի
մեղս · թօթափիլ չկարեմ ։ Ժանտ
ախտիւ լըցեալ · ժահահոտ եղէ · ժա
մանակս բազումս · տ̅ր ողոր ։

'Ի բաց մեկնեցայ · 'ի ս̅բ խորհրդոց · 'ի
բարեաց գործոց ։ Լաւ վարկաւ անձն
իմ · լուսոյն հեռանալ · լինիլ ընդ խա
ւար · տ̅ր ողոր ։

Խորհուրդըք չարին · խաբեն ըզ հո
գիս · խորասոյզ առնեն ։ Ծածկեն ան
դընդօք · ծիծաղին գլորմամբս · ծանակ
զիս առնեն · տ̅ր ողոր ։

Կամաւ կորացայ · կարկամեալս' ան
ձամբս · կանգնիլ ո՛չ կարեմ ։ Հուր մե
ղաց կիզօղ · հըրդեհեաց որ յիս · հո
գեւոր բարիս · տ̅ր ողոր ։

Ջաղկեցայ մեղօք · ձաղեցին տեսօղք ·
ձանձրացաւ հոգիս ։ Ղեղի դառնու
թեան · ղօղեալ 'ի սիրտ իմ · ղամպար
իմ շիջաւ · տ̅ր ողոր ։

Ճաշակմամբ մեղաց · ճաշեցի զմահ ·
ճոխս աղքատացայ ։ Մեռեալ եմ հոգ
ւովս ·

ւովս · մոլորեալ մտօքս · միայն կամ մարմ
նովս · տ̄ր ողոր ։

Յորոգայթ մահու · յորսողին անկայ ·
յաղթեցայ յախտից ։ Նետից թըշնամ
ւոյն · նըշաւակ եղէ · նոր միշտ խոցո
տիմ · տ̄ր ողոր ։

Շ՝ուրջ պատեալ զինև · շունք բազումք
եղեն · շաղախին արեամբս ։ Որս եղէ
չարին · ուռկանաւ մեղաց · որսացաւ
զանձն իմ · տ̄ր ողոր ։

Չարաչար վըշտօք · չարչարի անձն իմ ·
չունիմ դադարումն ։ Պարտապան գը
տայ · պարտուց յանցանաց · պարտեալս
՚ի մեղաց · տ̄ր ողոր ։

Ջ՝անամ զըղջանալ · ջեռանիմ դար
ձեալ · ջեռնում հրով մեղաց ։ Ռաբբի
կոչեցայ · ռակայ անուանիմ · ռամկա
կան վարուքս · տ̄ր ողոր ։

Սիրով ցանկուեն · սաստիկ բարկուեն ·
սիրտ իմ խոցեալ է ։ Վ՝իրօք յանցա
նաց · վըշտանայ հոգիս · վարանեալ շըր
ջիմ · տ̄ր ողոր ։

Տիրեցին ինձ չարք · տարագիր հանին ·
տիրական գըրկացն ։ Բաբունւոյ բար
ւոյ ·

ւոյ · բախճական ձայնին · բոտինս ո՛չ
լուսոյ · տ̅ր ողոր ։
Յանկութի̅ չարեաց · ցանկալի դիմօք ·
ցաւեցոյց զաչս իմ։ Իւրաքանչիւրոց ·
ւիւսմամբ խուռն ախտից · ւիւծեալ է
հոգիս · տ̅ր ողոր ։
Փութացի՛ր անձն իմ · փախչիլ 'ի չա-
րեաց · փափագիլ բարեաց ։ Քեզ միշտ
մերձ ծանի՛ր · քուն մահու եկեալ · քըն
նօղ դատաւոր · տ̅ր ողոր ։
Աստուածածնին բարեխօսութ̅ · յի-
շեա՛ տ̅ր և ողորմեա՛ ։

Նորին տ̅ն Ներսեսի հայոց կաթուղիկոսի ։
Երէ աղօթական 'ի դէմս ո̅բոյ Երրորդութ̅ ·
նաև իւրաքանչիւրոյ դէմ Երրորդութեանն
առանձնակի ։

Առաւօտ լուսոյ · արեգակն արդար ·
առիս լոյս ծագեա՛ ։ Բըղխումն 'ի
հօրէ · բըղխեա՛ 'ի հոգւոյս · բան քեզ
'ի հաճոյս ։
Գանձդ ողորմութ̅ · գանձիգ ծածկե-
լոյ · գրտօղ զիս արա՛ ։ Գուռն ողորմու-
թ̅ · դաւանողիս բա՛ց · դասեցո՛ վերնոցն ։

 Երրեակ

Երրեակ միութի՛ . եղելոց խնամօղ . և
ինձ ողորմեա՛ : Զարթի՛ր տէր յօգնել .
զարթո՛ ըզ թըմրեալս . զո՞ւարթնոց նը
մանիլ :
Լդ հայր անըսկիզբն . էակից որդի . է
միշտ ս՛բ հոգի : Ընկա՛լ զիս գըթած .
ընկա՛լ ողորմած . ընկա՛լ մարդասէր :
Թագաւոր փառաց . թողութե՛ց տը
ուօղ . թո՛ղ ինձ ըզ յանցանս : Ժողո
վօղ բարեաց . ժողովեա՛ և զիս . ժողովս
անդրանկաց :
Ի քէն տէր հայցեմ . ՚ի մարդասիրէդ .
ինձ բըժըշկութիւն : Լ՛ր կեանք մե
ռելոյս . լոյս խաւարելոյս . լուծանօղ
ցաւոյս :
Խորհըրդոց գիտօղ . խաւարիս շնոր
հեա՛ . խորհուրդ լուսաւոր : Ծընունդ
հօր ծոցոյ . ծածկելոյս ստուերաւ .
ծագեա՛ լոյս փառաց :
Կենարար փրկիչ . կեցո՛ ըզմեռեալս .
կանգնեա՛ զդըլորեալս : Հաստեա՛ հա
ւատով . հաստատեա՛ յուսով . հիմնեցո՛
սիրով :
Զայնիւս աղաչեմ . ձեռօքս պաղատիմ .

 ձիր

ձիր բարեաց շնորհեա՛ ։ Ղամբարամբ
լուսոյ ։ ղեկավար ճարտար ։ ղօղեալս
ամրացո՛ ։
Ճառագայթ փառաց ։ ճանապարհ ինձ
ցոյց ։ ճեպել 'ի յերկինս ։ Միածինըդ
հօր ։ մոյծ զիս յառագաստ ։ մաքուր
հարսանեացդ ։
Յորժամ գաս փառօք ։ յահագին ա
ւուրն ։ յիշեա՛ զիս քս ։ Նորոգօղ
հնուեց ։ նորոգեա՛ և զիս ։ նորոգ զար
դարեա՛ ։
Շնորհատու բարեաց ։ շնորհեա՛ զքա
ւութի՛ ։ շնորհեա՛ զթողութի՛ ։ Ուրա
խացո՛ տր ։ ոգւոյս փրրկութբ ։ ոյր վս
եմ 'ի սուգ ։
Չար մըշակողին ։ չար սերմանց նորին ։
չորացո՛ զպըտուղն ։ Պարգևիչ բա
րեաց ։ պարգևեա՛ իմոց ։ պարտեացս
թողութի՛ ։
Ջուր շնորհեա՛ աչացս ։ ջերմ հեղուլ
արտօսր ։ ջընջել ըզյանցանս ։ Ռետի
նըդ քաղցու ։ ռամ հոգւոյս արբո՛ ։
ռա՛հ ցոյց ինձ լուսոյ ։
Սէր անուն յս ։ սիրով քով ճըմլեա՛ ։

[illegible]իրտ իմ քարեղէն ։ Վասըն գըթուե՛ վ՚ն ողորմուե՛ վերըստին կեցո՛ ։

Տենչալւոյդ տեսլեամբ ։ տո՛ւր ինձ յա-
գենալ ։ տ՚ր յ՚ն ք՚ն ։ Բաբունդ երկնա-
ւոր ։ ըոտեա՛ զաշակերտս ։ ըամից երկ-
նայնոց ։

Ցօղ արեան քոյ տ՚ր ։ ցօղեա՛ ՚ի հոգիս ։
ցընծասցէ անձն իմ ։ Իւծեալըս մե-
ղօք ։ ւիւծեալ աղաչեմ ։ ւիւսել ինձ
բարիս ։

Փըրկիչ բոլորից ։ փութա՛ զիս փըրկել ։
փորձութե՛ց մեղաց ։ Քաւիչ յանցա-
նաց ։ քաւեա՛ զօրհնաբանս ։ քեզ եր-
գել ըզ փառս ։

Ա՛ծածնին բարեխօսութ՚ն , յիշեա՛
տ՚ր և ողորմեա՛ ։

Օ՚ ՀՆԻ ԱՍԻ ԱՂՕՒՏ ։

Օ՚ քէն գոհանամք տ՚ր ա՚ծ մեր , որ
շնորհեցեր մեզ հանգիստ քնոյ խաղա-
ղութ՚ն ։ Եւ զարթուցեալ ժամանե-
ցուցեր զմեզ կանխել յերկրպագութ՚ի
ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ
քում ս՚բյ ։ Տո՛ւր մեզ տ՚ր աղաչեմք

զքեզ, զմնացուած գիշերիս խաղաղութ̄
անցուցանել. և զա̄մ ժամանակս կենաց
պանդխտութ̄ մերոյ, երկիւղիւդ քո
ամրացո՛, և պահեա՛։ Ո̄պ զի զդուշութ̄
և անարատ վարուք կրօնաւորելք յայսմ
աշխարհիս, ժամանեսցուք յանքոյթ և
'ի խաղաղ նաւահանգիստ յաւիտենա-
կան 'ի կեանսդ։ Ընորհօք և մարդա-
սիրութ̄ տ̄ն մերոյ և փրկչին յի̄ քի̄։
Ընդ որում քեզ հօր և հոգւոյդ ս̄բյ
վայելէ փառք իշխանութի̄ և պատիւ.
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Աստուծոյ երկրպագեսցուք։

Լայեա՛ց տ̄ր բարերար ողորմութ̄ քով
յերկրպագուս և 'ի փառաբանիչս ան-
ուանդ քում ս̄բյ։ Տ̄ր զօրութ̄ց խա-
ղաղացո՛ զանձինս մեր յամենայն սատա-
նայական խռովութ̄ց և յաշխարհա-
կան զբօսանաց։ Օ հրեշտակ խաղա-
ղութ̄ քո առաքեա՛ առ մեզ. որ եկեալ
պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի տո՛ւէ և 'ի
գիշերի, յարթնութ̄ և 'ի հանգստեան

սիրտ իմ քարեղէն ։ Վասըն գըթուե̄ ։
վ̄ս ողորմուե̄ ։ վերըստին կեցո՛ ։
Տենչալւոյդ տեսլեամբ ։ տո՛ւր ինձ յա-
գենալ ։ տ̄ր յ̄ս քս̄ ։ Բաբունդ երկնա-
ւոր ։ ըոտեա՛ զաշակերտս ։ ըամից երկ-
նայնոց ։
Ցօղ արեան քոյ տ̄ր ։ ցօղեա՛ 'ի հոգիս ։
ցընծասցէ անձն իմ ։ Իւծեալըս մե-
ղօք ։ ւիւծեալ աղաչեմ ։ ւիւսել ինձ
բարիս ։
Փըրկիչ բոլորից ։ փութա՛ զիս փըրկել ։
փորձութե̄ց մեղաց ։ Քաւիչ յանցա-
նաց ։ քաւեա՛ զօրհնաբանս ։ քեզ եր-
գել ըզ փառս ։
Ա̄ծածնին բարեխօսութբ̄ն , յիշեա՛
տ̄ր և ողորմեա՛ ։

Օ՝ ՀՆԻ ասի աղօթս ։

Օ՝ քէն գոհանամք տ̄ր ա̄ծ մեր , որ
շնորհեցեր մեզ հանգիստ քնոյ խաղա-
ղութբ̄ ։ Եւ զարթուցեալ ժամանե-
ցուցեր զմեզ կանխել յերկրպագութի̄
ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ
քում ս̄բյ ։ Տո՛ւր մեզ տ̄ր աղաչեմք

զքեզ, զմնացուած գիշերիս խաղաղութ̄
անցուցանել. և զա̄մ ժամանակս կենաց
պանդխտութ̄ մերոյ, երկիւղիւդ քո
ամրացո՛, և պահեա՛։ Ո̄պ զի զգուշութ̄
և անարատ վարուք կրօնաւորե̄լք յայսմ
աշխարհիս, ժամանեսցուք յանքոյթ և
'ի խաղաղ նաւահանգիստ յաւիտենա-
կան 'ի կեանսդ։ Ընորհօք և մարդա-
սիրութ̄ տ̄ն մերոյ և փրկչին յի̄ քի̄։
Ընդ որում քեզ հօր և հոգւոյդ ս̄բյ
վայելէ փառք իշխանութի̄ և պատիւ.
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Աստուծոյ երկրպագեսցուք։

Նայեա՛ց տ̄ր բարերար ողորմութ̄ քով
յերկրպագուս և 'ի փառաբանիչս ան-
ուանդ քում ս̄բյ։ Տ̄ր զօրութ̄ց խա-
ղաղացո՛ զանձինս մեր յամենայն սատա-
նայական խռովութ̄ց և յաշխարհա-
կան զբօսանաց։ Օ հրեշտակ խաղա-
ղութ̄ քո առաքեա՛ առ մեզ. որ եկեալ
պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի տու՛է և 'ի
գիշերի, յարթնութ̄ և 'ի հանգստեան

մերում. Ոպ զի բարեպաշտութ և արժանաւորապէս քեզ տնդ ծառայելով 'ի կեանս յայսոսիկ, ժամանեսցուք յաւիտենական երկնից արքայութ քոյ. զոր պատրաստեցեր 'ի սկզբանէ աշխարհի սբց քոց. Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեսցուք զհայր և զորդի և զսբ հոգիդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.

Օրհնեալ տր մեր յս քս. ամէն.

Ալէլուիա. Ալէլուիա.

---

Աստ ասի սաղմոս ըստ ձայնին. և զկնի սաղմոսին ասի ըստ ձայնին կանոնագլուխ.

Կանոնագլուխ հարգաւ ըստ ութ ձայնիցն.

աձ Դատեա տր զայնոսիկ. ոյք դատեն զիս. ալէլուիա. մարտիր ընդ այնոսիկ որք մարտընչին ընդ իս. ալէլուիա.

Առ զղէն և զասպար քո. և արի՛ յօգնել ինձ. հան զսուր քո ընդ դէմ հալածչաց իմոց, արգել զնս. և ասա դուցանձն իմ, թէ փրկուի քո ես եմ.



Ամա

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խընդ
րէին զանձն իմ. դարձցին յետս և ա
մաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար։
Եղիցին նոքա ոպ̄ փոշի առաջի հողմոյ.
և հրեշտակ տ̄ն նեղեսցէ զնս̄։
Եղիցին ճանապարհք նց̄ 'ի խաւար և
'ի գայթակղութի̄, և հրեշտակ ա̄յ հա
լածեսցէ զնս̄։
'Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յա
պականուե̄ իւրեանց, և 'ի նանիր նա
խատեցին զանձն իմ։

Տր̄՝ յերկինս է ողորմութի̄ քո. ճշմար փ
տութի̄ քո մի՛ նչև յամպս. ա՛լէլ̄ո՛ւիա՛ ՔԲ.
ա՛լէ ի՛ս̄ ը՛ւիա՛։

Արդարութի̄ քո ոպ̄ լերինք ա̄ծ. իրա
ւունք քո ոպ̄ խորք բազումք. զմարդիկ
և զանասուն կեցուցանես դու տ̄ր։
Ոպ̄ զի բազում արարեր զողորմութի̄ քո
ա̄ծ. այլ որդիք մարդկան 'ի հովանի
թևոց քոց յուսասցին։
Արբեսցին նոքա 'ի պարարտութի̄ տան
քո. և զուղխս փափկութի̄ քո տացես
ըմպել նց̄։

Ի քէն է տ̄ր աղբիւր կենաց . և լու-
սով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս .
Ծագեա՛ զողորմութիւն քո՝ ոյք ճանաչեն
զքեզ , զարդարութիւն քո՝ ոյք ուղիղ
են սրտիւք .
Մի՛ եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ոտք ամ-
բարտաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի՛
դողացուսցեն զմեզ .
Ա՛նդ անկցին ա̄մքեան՝ ոյք գործեն
զանօրէնութիւն . մերժեսցին և այլ մի՛
կարասցեն հաստատիլ .
Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սըր-
բոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամէն .
ա՛լէ՛լ՛ո՛ւիա՛ ՔԲՔ . ա՛լէ՛լ՛ո՛ւիա՛ .

ակ Ասա՛ց անըզգամն ՚ի սըրտի իւրում
թէ՛ ո՛չ գո՛յ ա̀ստը՛ւա՞ծ . ա՛լէ՛ա՛
լ՛ո՛ւիա՛ . ապականեցան և պղծեցան յա-
նօրէնութ̄ի իւրեանց . և ո՛չ ոք է որ
առնէ զքաղցրութ̄ի . ա՛լէ՛ա՛լ՛ո՛ւիա՛ .
Ա՛ծ յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս
մարդկան , տեսանել թէ իցէ ոք ի-



մաս

մաստուն՝ որ խնդրիցէ զա̅ծ։
Ամենեքեան խոտորեցան 'ի միասին, և
անպիտանացան։
Ոչ ո́ք է որ առնէ զբարի, և չէ՛ ոք մին
չև 'ի մի։
Որպէս ո́չ ծանիցեն ա̅մքն ոյք, գոր
ծեն զանօրէնութի̅։
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս
կերակուր հացի. և առ ա̅ծ ո́չ կար
դացին։
Զ ի՛ ո՛չ գոյր նց̅ փոխանա՛կ. և ո́չ փ
երկեա՛ն յա՛ստո՛ւծոյ. ա՛՛լէ՛՛մ՛՛լուիա՛.
ա՛՛մլէ՛մ՛՛լո՛ւիա՛։
Զգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցանել
նց̅. և նոքա պղծեցին զօրէնս նր̅։
Բաժանեցան 'ի սրտմտութէ̅ երեսաց
նր̅. և եհաս 'ի սիրտս նց̅։
Կակուղ էին բանք նց̅ քան զձէթ, և
ինքեանք ո̅պ սլաք։
Ընկեա՛ 'ի տ̅ր զհոգս քո՝ և նա կերակրէ
զքեզ. և ո́չ տայ յաւիտեան սասանութի̅
արդարոյ։
Դու ա̅ծ իջուսցես զնոսա 'ի գուբ ա

պականուն. արք արիւնահեղք և նեն-
գաւորք մի՛ հասարակեսցեն զաւուրս
իւրեանց. այլ ես 'ի քեզ տ̄ր յուսացայ։
Փա՛ռք հօր և. այժմ և միշտ և.
ա՛լէ՛ ա՛ ա՛լ՛ուիա՛. ա՛ ա՛լէ՛ ա՛ ա՛ ա՛լ՛ուիա՛.

ԲԼ 'Ի՛ քե՛զ տ̄ր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից
յաւի՛տեա՛ն. ա՛լէ՛ ա՛լ՛ուիա՛։ յար-
դարուն քում փրկեա՛ և ա՛պրե՛ցո՛ զի՛ս.
ա՛լէ՛ ա՛լ՛ուիա՛։
Խոնարհեցո՛ առիս զունկն քո, և կե-
ցո՛ զիս։
Լե՛ր իմ ա̄ծ ապաւէն, և տեղի ամուր
կեցուցանել զիս. զի հաստատուի՛ իմ
և ապաւէն իմ դու ես։
Ա̄ծ իմ, փրկեա՛ զիս 'ի ձեռաց մեղաւո-
րի, 'ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի։
Դու ես համբերուի՛ իմ տ̄ր, տ̄ր յոյս
իմ 'ի մանկութէ՛ իմմէ։
'Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանդէ,
յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւէն
իմ. և առ 'ի քէն է օգնութի՛ իմ յա̄մ
ժամ։

Ա՛րկի՛ր պադցեն նը՝մա ա՜մ թագաւորք ի
երկրի. և ա՜մ ազդք ծառայեսցեն նը՝մա՛.
ա՝լէ՛ ԼՈ՜ւիա՝. ա՝մլէ՛.

Զ՝ի փըրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց
հզօրի. զաղքատն և զտնանկն, որոյ ոչ է
իւր օգնական.

Ա՝նխայեսցէ նա յաղքատն և ՚ի տը՝
նանկն. և զանձինս տնանկաց կեցուս՝
ցէ. ՚ի վաշխից չարաց փրկեսցէ զանձինս
նոցա.

Պատուական է անուն ն՜ր առաջի ն՜ց.
կեցցէ, և տացի նմա յոսկւոյն արա՝
բացւոց.

Յաղօթս կացցեն առ նա յա՜մ ժամ. և
զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա.

Եղիցի հաստատութի՜ ընդ ա՜մ երկիր.
և ՚ի վ՜ր գլխոց լերանց.

Բարձրասցի քան զլիբանան պտուղ
նորա. և ծաղկեսցի ՚ի քաղաքի ա՜ն ոպ՜
խոտ երկրի.

Եղիցի անուն ա՜ն օրհնեալ յաւիտ՜ն.
զի յառաջ քան զարև է անուն ն՜ր.

Ի նա օրհնեսցին ա՜մ ազգք երկրի, և
ա՜մ

ամ աղինք երանիցեն նմա ։
Օրհնեալ տր ած ի՞էլի որ առնէ սքան
չելիս միայն ։ և օրհնեալ է անուն սբ
փառաց նորա յաւիտեան ։ լցցի փառօք
նր ամ երկիր ։ եղիցի եղիցի ։
Փառք հօր և ։ ա՛լէ ։ լ՞ուիա՛ ։ ա՛լէ
լ՞ուիա՛ ։

ԲԿ Ո՛ղորմութի՛ւնըս քո տէր յա՛ւի
տեա՛ն օ՞րհնե՛ցի՞ց ։ ա՛լէ լ՞ու
իա՛ ։ ազգէ յազգ պատմեցից զճշմար
տութիւնս քո բե՞րա՛նով իմո՛վ ։ ա՛
լէ լ՞ուիա՛ ։
Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողորմու՞ի շի
նեսցի ։ յերկինս պատրաստ եղիցի ճըշ
մարտութի՞ քո ։
Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց ։ երդուայ
դաւթի ծառայի իմոյ ։
Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակ քո ։
և շինեցից ազգէ յազգ զաթոռ քո ։
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց
քոց տր , և ճշմարտութի՞ քո յեկեղեցիս
սրբոց ։

Ո՞վ է յամպս որ հաւասարի քեզ. կամ
ո՞վ նմանիցի տ̅ն յորդիս տ̅յ.
Դա՛ռձուցե՛ր զօգնութի՛ ՚ի սրոյ նորա՛. փ
և ո՛չ ընկալար զնա ՚ի պա՛տե՛րա՛զմի՛.
ա՛լէ՛լո՛ւիա՛. ա՛լէ՛ լո՛ւիա՛.
Անարգեցեր զսրբութի՛ ն՛ր, և զաթոռ
ն՛ր յերկիր կործանեցեր.
Նուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց
ն՛ր. և հեղեր զնովաւ զամօթ.
Մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս
քո իսպառ. բորբոքեսցի ո՛պ հուր բար-
կութի՛ քո.
Իսկ արդ յիշեա՛ և տես՝ թէ ով է իմ
հանգիստ. միթէ ՚ի զո՞ւր ինչ ստեղծեր
զա՛մ որդիս մարդկան.
Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ՝ և ո՛չ տեսցէ
զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն իւր ՚ի
ձեռաց դժոխոց.
Ո՞ւր են ողորմութի՛ք քո տ̅ր առաջինք,
զոր երդուար դաւթի ճշմարտութ՛ քով.
Յիշեա՛ զնախատինս ծառայի քոյ, զոր
ընկալայ ՚ի ծոց իմ յազգաց բազմաց.
Զոր նախատեցին թշնամիք քո տ̅ր.
նա

նախատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ։
Օրհնեալ տ̄ր ա̄ծ յաւիտեանս յաւի-
տենից. եղիցի եղիցի։
Փա́ռք հօր և. ա̀լէ̄ լ́ուիա́. ա́լէ՛։

գ.ձ Խոստովան եղերո́ւք տեառ̀ն զի
քա̄ղցր է̄. ա́լէ̀լո̄ւիա՛։ զի́ յա
ւիտեան է ողորմութի̄ ն̄ր. ա̀լէ̄ լո̄ւիա́։
Ո՞խօսեսցի զզօրութի̄ս տ̄ն. լսելի ա-
րասցէ զա̄մ օրհնութի̄ս ն̄ր։
Երանի՝ ոյք պահեն զիրաւունս, և
առնեն զարդարութի̄ յա̄մ ժամ։
Յիշեա́ զմեզ տ̄ր ընդ հաճոյս ժողովըր
դեան քոյ. և ա́յց արա մեզ 'ի փրկութ̄
քում։
Տեսցո́ւք մեք զքաղցրութի̄ ընտրելոց
քոց. ուրա́խ եղիցուք մեք յուրախութի̄
ազգի քոյ. և գովիցուք մեք 'ի ժառան-
գութ̄ քում։
Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր, անօրինե
ցաք և յանցեաք։
փ Մատնեաց զն̄ս 'ի ձեռս հեթանոսաց.
տիրեցին ն̄ց ատելիք իւրեանց, և թըշ



նա

նամիք իւրեանց նեղեցին զնս̅ . և խո
նարհ եղեն 'ի ներքոյ ձեռաց նո̅ցա̅ .
ա̅լէ̅լ̅ո̅ւ̅ի̅ա̅ ՚՚ . ա̅լէ̅լ̅ո̅ւ̅ի̅ա̅ :
Բազում անգամ փրկեաց զնս̅, և նոքա
դառնացուցին զնա 'ի խորհուրդս իւր
եանց. և կորացան յանօրէնուե̅ իւրե̅նց:
Հայեցաւ տ̅ր 'ի նեղուի̅ս նց̅, 'ի լսել
ձայնի աղօթից նոցա :
Յիշեաց զուխտ իւր, և զղջացաւ ըստ
բազում ողորմուե̅ իւրում . և ետ զնս̅
'ի գթուի̅ս առաջի ա̅մ գերչաց նց̅ :
Փրկեա՛ զմեզ տ̅ր ա̅ծ մեր . և ժողովեա՛
զմեզ 'ի հեթանոսաց :
Խոստովան եղիցուք անուան քում
ս̅բյ . և պարծեսցուք յօրհնուի̅ս քո :
Օրհնեալ տ̅ր ա̅ծ իսէ̅լի . յաւիտեանս
յաւիտենից :
Եւ ասասցէ ա̅մ ժողովուրդն . եղիցի
եղիցի :
Փա՛ռք հօր և . ա̅լէ̅լ̅ո̅ւ̅ի̅ա̅ մ̅ մ̅ :

Ա՛րարի՛ իրաւունս և ա̀րդա̀րո՛ւի̅ . գկ
ա̅լէ̅լ̅ո̅ւ̅ի̅ա̅ : մի՛ մատներ զիս 'ի
ձեռս

ձեռս նեղչաց իմոց. ա՛լէ՛լո՛ւիա՛ մ՛.
Ընկա՛լ զծառայս քո 'ի բարի. զի մի՛
ամբարտաւանք զզուեսցեն զիս.
Սպասեցին աչք իմ փրկուե՛ քում տ՛ր,
և բանից արդարուե՛ քո.
Արա՛ ը՛ ծառայի քում տ՛ր ը՛ ողորմուե՛
քում. զարդարուի՛ս քո ուսո՛ ինձ.
Ծառայ քո եմ ես, իմաստո՛ւն արա
զիս, և ծանեայց զվկայուի՛ս քո.
Ժամ է պաշտել զտ՛ր. խափանեցին
զօրէնս քո.
փ Մ՛երձեսցին խնդրուածք իմ ա՛ռաջի
քո տ՛ր. ըստ բանի քում ի՛մաստո՛ւն
ա՛րա՛ զի՛ս. ա՛լէ՛լո՛ւիա՛. ա՛լէ՛լո՛ւիա՛.
Մ՛տցեն աղօթք իմ առաջի քո տ՛ր. և
բանիւ քո փրկեա՛ զիս.
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութի՛ս
քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդա-
րութի՛ս քո.
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա՛մ
պատուիրանք քո արդարուբ՛ են.
Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի.
Յանկացայ փրկութե՛ քում տէր, և



օրէնք

օրէնք քո խօսք իմ էին ։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ ։ և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ ։
Մոլորեցայ ես ոպ զոչխար կորուսեալ ։
խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ո՛չ մոռացայ ։
Փառք հօր և ։ ա՛լէ՛լո՞ւիա՛ ա՛լէ՛ ։

Օ՝րհնեա՛ անձն իմ ը՛զ տ՝ր ։ օրհնե- դձ
ցի՛ց ը՛զ տ՛ր ՚ի՝ կեա՛նս ի՞մ ։ ա՝լէ՞ա
լո՞ւիա ։ սաղմոս ասացից ա՜յ իմոյ՝ մինչև
եմ ես ։ ա՛լէ՞ա լո՞ւիա՛ ։
Մի՛ յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդ-
կան ։ զի ո՛չ գոյ փրկուի՞ ՚ի նս ։
Ելցէ հոգի ՚ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն ՚ի հող ։ և յայնմ աւուր կո-
րիցեն ա՜մ խորհուրդք նց ։
Երանի՛ ազգի՝ որոյ տ՜ր ա՜ծ յակոբայ
օգնական է նմա ։ և յոյս նր՜ ՚ի տ՜ր ա՜ծ է ։
Ո՛ արար զերկինս և զերկիր, զծով՝
և զա՜մ որ է ՚ի նս ։
Ո՛ պահէ զճմշմարտութի՞ յաւիտեան ։
և առնէ իրաւունս զրկելոց ։

 Գո՝վեա՛

ա Ալուա երուսաղէմ ըղտէր ։ ասէ Տէր Ամենակալ ։
Ո՛չ ոք ի զօրացեալ ընդ դրանց քոց , և
օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ ։
Ա՛ն եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն ։
պարարտութիւն ցորենոյ լցուցէ զքեզ ։
Ընդաքե զբան իւր յերկիր ։ վազվազ
ընթանայ պատգամք նորա ։
Պանդ զձիւն որպէս զասր , և զմէգ որպէս
փոշի ցանեաց ։
Արկանէ զսառն նպղ պատառս ։ առաջի
ցրտոյ նորա ո՞վ կարէ կալ ։
Ընդաքե զբան իւր՝ և հալէ զնոսա ։
շնչեացէն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք ։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ , զարդա-
րութիւն և զիրաւունս իւր
Այ այսպէս արար ամենայն ազգաց այր ։ և
զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա ։
Փառք Հօր և ։ այլ։ ա։ ։ ի սկզբան ։

ա Ալելուիա երուսաղէմ ըղտէր ։ ասէ Տէր Ամենակալ ։
Ո՛չ ոք ի զօրացեալ ընդ դրանց քոց , և
օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ ։
Ա՛ն եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն ։
պարարտութիւն ցորենոյ լցուցէ զքեզ ։
Ընդաքե զբան իւր յերկիր ։ վազվազ
ընթանայ պատգամք նորա ։
Պանդ զձիւն որպէս զասր , և զմէգ որպէս
փոշի ցանեաց ։
Արկանէ զսառն նպղ պատառս ։ առաջի
ցրտոյ նորա ո՞վ կարէ կալ ։
Ընդաքե զբան իւր՝ և հալէ զնոսա ։
շնչեացէն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք ։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ , զարդա-
րութիւն և զիրաւունս իւր
Այ այսպէս արար ամենայն ազգաց այր ։ և
զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա ։
Փառք Հօր և ։ այլ։ ա։ ։ ի սկզբան ։

ա Ալելուիա երուսաղէմ ըղտէր ։ ասէ Տէր Ամենակալ ։
Ո՛չ ոք ի զօրացեալ ընդ դրանց քոց , և
օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ ։
Ա՛ն եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն ։
պարարտութիւն ցորենոյ լցուցէ զքեզ ։
Ընդաքե զբան իւր յերկիր ։ վազվազ
ընթանայ պատգամք նորա ։
Պանդ զձիւն որպէս զասր , և զմէգ որպէս
փոշի ցանեաց ։
Արկանէ զսառն նպղ պատառս ։ առաջի
ցրտոյ նորա ո՞վ կարէ կալ ։
Ընդաքե զբան իւր՝ և հալէ զնոսա ։
շնչեացէն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք ։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ , զարդա-
րութիւն և զիրաւունս իւր
Այ այսպէս արար ամենայն ազգաց այր ։ և
զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա ։
Փառք Հօր և ։ այլ։ ա։ ։ ի սկզբան ։

իմ, ապաւէն իմ և փրկիչ իմ. ա՛լէ՛ճ
լո՛մ՛մ՛ւիա՛.

Ա՛ծ օգնական իմ, և ես յուսամ 'ի
նա. ապաւէն իմ, եղջիւր փրկութ՚ե
իմոյ՝ ընդունելի իմ է.

Օրհնելով կարդացից առ տ՚ր, և 'ի
թշնամեաց իմոց ապրեցայց.

Շ՚ուրջ եղեն զինև երկունք մահու.
և ուղխք անօրէնութ՚ե խռովեցուցին
զիս.

Ա՚իշտք դժոխոց պաշարեցին զիս. և
ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու.

'Ի նեղուե՚ իմում ես առ տ՚ր կարդա
ցի, և առ ա՚ծ իմ աղաղակեցի.

Զ՚գե՛ցուցեր ինձ զօրութի՚ 'ի պա
տերազմի. և զյարուցեալսն 'ի վ՚ր իմ
ներքո՛յ իմ ա՛րա՛րե՛ր. ալէ՛լոծւիա՝.
ա՛լէ՛ՙ՚լ՛ո՛մ՛մ՛ւիա՛.

Զ՚թշնամիս իմ հալածականս արա
րեր. և զատելիս իմ սատակեցեր.

Աղաղակեցին, և ոչ ո՛ք էր որ փրկէր
զնոսա. կարդացին առ տ՚ր, և ո՛չ լուաւ
նոցա.

Մանրեցից զնս՝ ոպ՝ փոշի առաջի հող
մոյ. և ոպ՝ կաւ գռեհաց կոխեցից զնս՝.
Փրկեսցէ զիս տ՝ր 'ի հակառակութ՝է
ժողովրդոց. և կացուսցէ զիս գլուխ
հեթանոսաց.
Ժողովուրդ՝ զոր ո՛չ գիտէի, ծառայ՝եց
ինձ. և 'ի լուր ականջաց լուաւ ինձ.
Որդիք օտարաց ստեցին ինձ. որդիք
օտարաց մաշեցան, և կաղացան 'ի շաւ
ղաց իւրեանց.
Կենդանի է տ՝ր՝ և օրհնեալ է ա՝ծ. և
բարձր եղիցի ա՝ծ փրկու՝ե իմոյ.
Ա՝ծ է որ խնդրէ զվրէժ իմ. և հնա
զանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինև.
Փրկիչ իմ 'ի թշնամեաց իմոց բարկա
ցողաց. յայնցանէ որք յարուցեալ են 'ի
վ՝ր իմ՝ բարձր արարեր զիս. և յառնէ
անիրաւէ փրկեցեր զիս.
Վ՝ս այսորիկ՝ խոստովան եղէց քեզ 'ի
հեթանոսս. և անուան քում սաղմոս
ասացից.
Մ՝եծ արարեր զփրկութ՝ի թագաւորի
ն՝ր. առնել ողորմութ՝ի ընդ օծելոյ ն՝ր
դաւթի. և ընդ զաւակի ն՝ր ազգէ մին

Փա՛ռք հօր և . ա՛լէլո՛ւիա՛ . ա՛լէ՛ա .

Կանոնագլուխ բուն բարեկենդանին , և նոր կիւրակէին :

Օ՛րհնեա՛ անձն իմ զտ՛ր . օրհնեցից զտ՛ր ՚ի կեանս իմ . սաղմոս ասացից ո՛յ իմոյ՝ մինչև ե՛մ ե՛ս : սղ

Մի՛ յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդկան . զի ո՛չ գոյ փրկուի՛ ՚ի նս՛ :

Ելցէ հոգի ՚ի նոցանէ՝ և դարձցին անդրէն ՚ի հող . և յայնմ աւուր կորիցեն ա՛մ խորհուրդք նց՛ :

Երանի՛ ազգի՝ որոյ տ՛ր ա՛ծ յակոբայ օգնակ՛ն է նմա . և յոյս նր՛ ՚ի տ՛ր ա՛ծ է :

Որ արար զերկինս և զերկիր , զծով՝ և զա՛մ որ է ՚ի նս՛ :

Ո պահէ զճշմարտութի՛ յաւիտեան . և առնէ իրաւունս զրկելոց :

Տա՛յ հաց քաղցելոց . և արձակէ զկապեալս տ՛ր :

Տ՛ր բանայ զաչս կուրաց . և կանգնէ զգլորեալս տ՛ր :

Տ՛ր սիրէ զարդարս . տ՛ր պահէ զպան

Ս ՁԵԶԵՑԱՑ ՁԵՐԿԻՆՆ ԱՄԱՈՒՀՔ . ՈՎ ԱՊԱՏ
ՄՈՒ ԱՍԱՑԵՔ ՆՄԱ ՕՐՆՈՒՔ .

( )ՐՆԵՑԵՔ ՁԱԾ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒՔ . ԱՍՈ
ՁԱՄԲԱՐՏԱՒԱՆՈՑ ՄԻՆՉԻ ՅԵՐԿԻՐ .

ՊՆԴՈՒՆԻ ՁՀԵՂՍ ՍՐ . ԵՒ ԽՈՆԱՐՀ ԱՒՆԷ
ԽՄԱՍՏՈՒԵ ՆՈՒ ՈՉ ԳՈՅ ԲԱՒ .

Ա ԾԾԾ Է ՍՐ , ԵՒ ՄԾԾ Է ԶՕՐՈՒԹԻՆ ՆՈՒ .
ՁՆՈ ՅԱՆՈՒԱՆԷ ԿՈՉԷ .

Ս ԹՈՒԷ ՂԲԱԶՄՈՒԻ ԱԱՏԵՂԱՑ . ԵՒ ՁԱՄՆՈ
ՎԵՐԱ ՆՁ .

ԲԺՇԿԻ ՂԲԵԿԵԱԼ ՍԻՐԱՑ , ԵՒ ԱՊԱՏԷ ՁԱՄ
ԺՈՂՈՎԷ .

Ե ՀՈՆԷ ՁԵՁՄ ՍՐ . ԵՒ ՁՅՐՈՒԵԱԼԱՆ ԻՆՁԻ
ՍՈ ՄԵՐՈՒՄ ՔԱՂՁՐ ԵՂԻՑԻ ՕՐՆՈՒԻ .

<u>ՍՂ</u> ( )ՐՆԵՑԻՔ ՁԱՐ՝ ՁԻ ԲԱՐԻ Է ԱԱՂՄՈՍ .
ԵՐԴՈՒՂ ՕՐՆՈՒԹԵԱՄԲ .

<u>Փ</u> ( )ՐՆԵՑԻՑ ԸՆ ՔՀՁ ԳՈՀՈՒԹՁՈՒ Ի
ՔՐԻՍՏՈՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՆՈՐ
ԿԵԱՆԱ ԻՄ . ԱԱՂՄՈՍ ԱՍԱՑԻՑ ՔՀՁ
ՔՐԻՍՏՈՍ ԹԱԳԱՒՈՐ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՆՈՐ
ԵՐԴՈՒՂ ՕՐՆՈՒԹԵԱՄԲ .

( )ՐՆԵՑԻՔ ՁԱՐ՝ ՁԻ ԲԱՐԻ Է ԱԱՂՄՈՍ .
ՈՎ ՄԵՐՈՒՄ ՔԱՂՁՐ ԵՂԻՑԻ ՕՐՆՈՒԻ .
Ե ՀՈՆԷ ՁԵՁՄ ՍՐ . ԵՒ ՁՅՐՈՒԵԱԼԱՆ ԻՆՁԻ
ԺՈՂՈՎԷ .
ԲԺՇԿԻ ՂԲԵԿԵԱԼ ՍԻՐԱՑ , ԵՒ ԱՊԱՏԷ ՁԱՄ
ՎԵՐԱ ՆՁ .
Ս ԹՈՒԷ ՂԲԱԶՄՈՒԻ ԱԱՏԵՂԱՑ . ԵՒ ՁԱՄՆՈ
ՁՆՈ ՅԱՆՈՒԱՆԷ ԿՈՉԷ .
Ա ԾԾԾ Է ՍՐ , ԵՒ ՄԾԾ Է ԶՕՐՈՒԹԻՆ ՆՈՒ .
ԽՄԱՍՏՈՒԵ ՆՈՒ ՈՉ ԳՈՅ ԲԱՒ .
ՊՆԴՈՒՆԻ ՁՀԵՂՍ ՍՐ . ԵՒ ԽՈՆԱՐՀ ԱՒՆԷ
ՁԱՄԲԱՐՏԱՒԱՆՈՑ ՄԻՆՉԻ ՅԵՐԿԻՐ .
( )ՐՆԵՑԻՔ ՁԱԾ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒՔ . ԱԱՂ
ՄՈՒ ԱՍԱՑԻՔ ՆՄԱ ՕՐՆՈՒՔ .
Ս ՁԵԶԵՑԱՑ ՁԵՐԿԻՆՆ ԱՄԱՈՒՀՔ . ՈՎ ԱՊԱՏ

բաստ արար զանձրև իւր յերկիր ։
Բուսոյց զխոտ 'ի լերինս, և զդալարի
'ի ծառայութի՝ մարդկան ։
Ո տայ անասնոց կերակուր . ձագուց
ագռաւուց՝ ոյք կարդան առ նա ։
Ո՛չ թէ ընդ զօրութի՝ս ձիոյ կամեցաւ
տ՝ր . և ո՛չ ընդ իրանս առն հսկայի
հաճեցաւ ։
Այլ հաճեցաւ տ՝ր ընդ երկիւղածս
իւր . և ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան յո
զորմութի՝ նր՝ ։
Քա՛ղցրա՛ցի՝ ՝՝ն քե՛զ քս՝ գ՝ն՝հ՝ւ՝ի՛ք ՝ի
ե՝րկիւղա՛ծա՝՝ց անուան քո . զո՛ր յ՝ուսա՛
ցո՝ւցե՛ր ողորմութ՝ քո՛վ 'ի խ՝ո՝րհ՝ուրդըս
կենսաբե՛ր դա՛ղըստեա՛ նըդ քո՛յ ։
Գ՝ո՝վեա՛ երուսաղէ՝մ ը՛զ տ՝ր ։ սղ
Եւ օրհնեա՛ զա՝ծ քո սի՛օն ։
Զ՝ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և
օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ ։
Ո եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութի՝ .
պարարտութ՝ ցորենոյ լցոյց զքեզ ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ
ընթանան պատգամք նր՝ ։

Դնէ զձիւն ոպ զասր, և զմէգ ոպ փո-
շի ցանեաց։
Արկանէ զսառն ոպ պատառս. առաջի
ցրտոյ նր ո՞ կարէ կեալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնս. շնչես
ցեն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր յակոբայ, զարդա-
րութի և զիրաւունս իէլի։
Ո՛չ այսպէս արար ամ ազգաց տր. և
զդատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նց։
փ Ո՛ քէզ ք՛ ս գովէ եկեղեցի փը՛ր
կեալ քո ս՛բ. ցընծալով տեսանէ
ըզ քեզ ըզ փըրկօղդ եկեալ հայրա-
կան իշխանութբ՝ ՚ի պըսակել ըզ
սուրբըս քո։

Կանոնագլուխ մեծի ուրբաթուն։

սղ Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր.
ալէ ձլոմ՛ւիա։ և ՚ի բանից քոց եր-
կեաւ սիրտ իմ. ալէ ձլոմ՛ւիա։
Յնծացայ ես ՚ի բանս քո, ոպ այն՝ որ
գտանէ աւար բազում։
Ոմեղս ատեցի և անարդեցի, և զօրէնս
քո սիրեցի։

Եօթն անդամ յաւուր օրհնեցից ըզ
քեզ, վ՚ն իրաւանց և արդարու՚ե քո։
Խաղաղութի՚ բազում է այնոցիկ, ոյք
սիրեն զօրէնս քո, և ո՛չ գոյ ՚ի նս՚ գայ
թակղութի՚։
Սպասեցի փրկու՚ե քում տ՚ր, և զպատ
ուիրանս քո սիրեցի։
Պահեաց անձն իմ զվկայու՚իս քո, և
սիրեաց զնս՚ յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկայու՚իս
քո. զի ա՚մ ճանապարհք իմ առաջի
քո են։
Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի
քո տէր. ըստ բանի քում իմաստո՛ւն
արա զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տ՚ր. և
բանիւ քո փրկեա՛ զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութի՚ս
քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդա
րութի՚ս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա՚մ
պատուիրանք քո արդարու՚ք են։
Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Յանկացայ փրկութեն քում տ̄ր . և
օրէնք քո խօսք իմ էին ։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ . և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ ։
Մոլորեցայ ես ոպ̄ զոչխար կորուսեալ .
խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ո՛չ մոռացայ ։
Փառք հօր և . ա՛լէ . ա՛լէ ։

Եւ դնէն զգրաւալն, և զս̄բ աւետարանն 'ի վ̄ր
և զսաղմոսարանն . և ասէն երիւ տահանայ
զսաղմոսն, ղ̄, ղ̄, փոխս ։ Ընդէր խռովեցան
հէ ։ Տ̄ր զի բազում էզ ։ 'Ի հարդալ իմում
լու ։ Եւ այլոն եղանակէն ձայնիւ հցորդ ,
Իշխանք ժողովեցան ։ երիցս անգամ ասա՛, և
զյետինն բարձր ։

---

Կանոնագլուխ մեծի շաբաթուն ։

Դա՛տեա՛ տ̄ր զա՛յնս ։ տե՛ս 'ի թիւն 34 ։

Բայց թէ հանոնագլուխն ընդ սաղմոսին ասի՝
յետին գուբղայն որ է այլոց մարգարէից՝ ևս
ասի ։ Իսկ եթէ ո՛չ ասի ընդ սաղմոսին ոպ̄ է սո-
վորութ̄ ոմանց . զհնի հանոնագլխոյն ասի, Եւ
ևս խաղա ։ Օրհնութ̄ և ։ Եւ ապա պաշտօն
առնի ըստ ձայնին . և զհնի հանգստէն աւետ̄ն
ընթերցեալ լինի ։ Իսկ եթէ հանդիսի օր լինի,



համ

Ա՛ղ ես ասացի ինձ. Ահա ես մեծացայ եւ աւելի
շատ իմաստութիւն ստացայ քան զամենայն
որ եղան առաջ իմ ի Երուսաղէմ. եւ միտքս
տեսաւ շատ իմաստութիւն եւ գիտութիւն.
Եւ դարձուցի զսիրտս իմ գիտնալ իմաստու-
թիւն եւ գիտնալ խելագարութիւն եւ յիմա-
րութիւն. ես գիտացի թէ եւ սա է հոգի
վազելոյ առաջի հովոյ.

Վասն զի ընդ բազում իմաստութեան բազում
է եւ կսկիծ. եւ որ աւելցուցանէ գիտու-
թիւն՝ աւելցուցանէ եւ ցաւս.

Եկա՛յք ասացի ես ի սրտի իմում. երթա-
լով ուրախացայց զուարճութեամբ. եւ
տեսի թէ եւ սա է ունայնութիւն.

Ծիծաղին ասացի. խելագարութիւն է. եւ
ուրախութեան. զի՞ է սա որ գործէ.

Խորհեցայ ի սրտի իմում քաշել զմարմին
իմ ի գինւոյ. եւ սիրտ իմ իմաստութեամբ
առաջնորդեսցէ. եւ կալցուք զանգիտու-
թիւն մինչեւ տեսցուք թէ որ է բարի որդ-
ւոցն մարդկան զոր արասցեն ընդ երկինս
ամս թուոյ կենաց իւրեանց.

Մեծացայ եւ յաւելայ քան զամենայն որ
էին առաջ իմ ի Երուսաղէմ. եւ իմաստու-
թիւն իմ կայր ընդ իս.

Եւ ամենայն զոր խնդրէին աչք իմ ոչ
արգիլէի ի նոցանէ. եւ ոչ զերծուցանէի
զսիրտ իմ յամենայն ուրախութենէ. զի
սիրտ իմ ուրախանայր յամենայն վաստա-
կոց իմոց. եւ էր սա բաժին իմ յամենայն
վաստակոց իմոց.

Եւ դարձայ ես յամենայն գործս իմ զոր
արարին ձեռք իմ. եւ զվաստակս զոր վաս-
տակեցայ գործել. եւ ահա ամենայն ունայ-
նութիւն եւ հոգի վազելոյ առաջի հովոյ.
եւ ոչ էր օգուտ ի նոսա ընդ արեգակամբ.

Եւ դարձայ ես տեսանել զիմաստութիւն
եւ զխելագարութիւն եւ զյիմարութիւն.
զի՞ է մարդ որ գայցէ զհետ թագաւորին.
զոր արարին յառաջագոյն.

Եւ տեսի թէ է առաւել իմաստութիւն քան
զյիմարութիւն. որպէս առաւել է լոյս քան
զխաւար.

Իմաստնոյն աչք՝ ի գլուխ նորա են. եւ յի-
մարն ի խաւարի գնայ. եւ գիտացի ես թէ
միով դիպուածով ելանեն երկոքին. եւ ես
ասացի ի սրտի իմում. եթէ եւ յիմարին
դիպուածով ելանեմ ես. ընդէ՞ր ուրեմն
իմաստացայ ես առաւել. եւ ասացի ի սրտի
իմում. եթէ եւ սա է ունայնութիւն.

Զի ոչ է յիշատակ իմաստնոյն ընդ յիմա-
րին յաւիտեան. զի ահա զամենայն որ
ապագայ են՝ մոռացեալ եղիցին երկոքին
միանգամ. եւ ո՞ւր է իմաստունն եւ յի-
մարն. եւ ես ատեցի զկեանս իմ. զի չար
էր ինձ գործ որ գործեցաւ առ իս. զի ամե-
նայն ունայնութիւն եւ հոգի վազելոյ է.

Եւ ատեցի ես զամենայն վաստակս իմ
զոր վաստակեցայ գործել. զոր ես թողից
մարդոյ որ եղիցի յետ իմ.

Եւ ո՞ գիտէ թէ իմաստուն եղիցի կամ յի-
մար. եւ տիրեսցէ ամենայն վաստակոց
իմոց զոր վաստակեցայ ես. եւ զոր իմաս-
տացայ ես առաջի արեգական. եւ եղեւ
սա ինձ ունայնութիւն.

Եւ դարձայ ես եւ յուսացի սրտի իմում
ամենայն վաստակոց իմոց զոր վաստակե-
ցայ ես. եւ զոր իմաստացայ ես առաջի
արեգական.

Զի է մարդ որ վաստակեցաւ իմաստու-
թեամբ եւ գիտութեամբ եւ արդեամբ. եւ
մարդոյ որ ոչ վաստակեցաւ նմա՝ տացէ
զայն բաժին. եւ սա է ունայնութիւն եւ
չար մեծ.

Զի՞ է մարդոյ ամենայն աշխատութիւն
նորա. եւ ամենայն ջանք սրտի նորա զոր
ինքն վաստակէ ընդ արեգակամբ.

Զի ամենայն աւուրք նորա ցաւք են. եւ
գործք նորա տրտմութիւն. եւ ոչ հանգչի
սիրտ նորա գիշերի. եւ սա է ունայնու-
թիւն.

Ոչ է մարդոյ բարի քան զի կերիցէ եւ
ըմպիցէ. եւ ցուցցէ զանձին իւրում զբա-
րութիւն ի վաստակոց իւրոց. եւ սա ես
տեսի թէ ի ձեռն հոգւոյ Աստուծոյ է.

Զի ո՞ կերիցէ եւ ո՞ ուրախ լիցի առանց
նորա.

Զի մարդոյ որ հաճոյ է առաջի նորա՝ տայ
նմա իմաստութիւն եւ գիտութիւն եւ ու-
րախութիւն. եւ մեղաւորի տայ նմա զա-
ղէտ ժողովել եւ կուտել. զի տացէ հաճոյ
առաջի Աստուծոյ. եւ սա է ունայնութիւն
եւ հոգի վազելոյ առաջի հովոյ.

բաւոր՝ք. ո՞րո՛վ կուրա՞ց աչը՝ք բա՞ցա՝ն
խուլք և հա՝մե՞րք արձա՞կեցա՝ն. ո՛ր վե՞
ր ածեաց զի՞նքն 'ի՞ ծովի՞ն սա՝ստեա՞ց
ա՛լեացն և լը՞ռեցի՛ն.

Գ.ը՞լխոյն ընտրեա՞լ հօտի՞ն փո՞քո՝ւ
սա՝ստէ՞ր զխո՝րհո՞ւրդն ոչ գիտելո՝յ.
ո՛րով դառնայր և՝ հնա՞զանդէ՝ր զո՝տս և՞
ըզ գլուխս մա՞քրել մաղթէ՝ր. գը՞լխո՛յս
ասէ՞ չէ ի՞նչ պի՞տո՝յ լուացո՝ւմըն ջրո՞յ
զի՛ լուա՞ցեալ է. ո՛տիցըդ պէ՛տք են մա՞ք
րուե՝ յօ՝դի՞լ 'ի գլուխըս սը՞րբուբ՞.

Դ.ա՞սուց իւրո՞ց աշա՝կե՞րտա՝ց զոր նա՝խ
բա՞նի՛ւ վարդապետեա՝ց. ա՛յսօր գոր
ծո՝վ ըզ ծա՞յրագո՝յնն ե՝ցո՞յց յինքեան
զխո՞նարհուի՝. սպա՞սա՛ւորեա՞լ հողե՝ղի՞
նա՝ց այն ո՝ր ա՞նտեսն է հրեղինա՝ց. տա՛
րեալ պաշտօն ի՝ւր ծա՝ռա՞յի՞ցն ա՝յն ո՞ր
պաշտին 'ի սրո՞վբէի՛ց.

Ե՞թէ տէ՞ր ասէ՝ է՞ի՞ց և վարդա՝պե՞տըս
բոլորի՞ց. զա՛շակերտացդ և՝ զծա՞ռայի՞ց
զո՝տը՞ս լուացի 'ի՞ հնոյ աղտի՞ց. մի՞մեա՛նց
և դո՞ւք համա՝բնո՞ւբ՝ ցո՛ւցէք ը՝զնո՞յն



խո՛

խոնարհութի՝ . բարձրացելոյն 'ի կոր
ծանումն և ամնկելոյ բնութեանդ
կանգնումն ։

Զոր մաքրեցեր յաւազանին մա
քուր ձեռօք զոտըս նոցին . և ուսու
ցեր խոնարհութ՝ յաղթօղ լինել չար
հրպարտին . և զիմ լուա՞ զտիղմն
մեղաց աղաչանօք սրբոյ գընդին .
և ըզ գընացս ուղղեա զոտին խոնար
հութ՝ ելիւք յերկինս ։

Օրթի ։ Աբետարան ՅՕՀ ։ ՃԺԸ ։ ԺԴ . 16 ։
Ամէն ամէն ։ վերջ , և աշակերտքն իւր ։

---

Երկրորդ սաղմոս՝ 40 ։ Երանի որ խորհի ։
Ոպ փափագի ։ Դատ արա ։

Բան անօրէնութ՝ եդին 'ի վերայ իմ .
տէր տէր մի թողուր զիս ։

Ի՞լից զօրէ՝ նսըն մովսէսի զոր խօսե
ցաւ 'ի սինայի . եկեր ըզգառն օրի
նակին և ըզ բաղարճն ընդ եղեգին .
ըզ հինն 'ի նորըս փոխելով զըստուերն
'ի լոյս ճըշմարտելով . փոխան գառինն

 ինքըն

ինքըն գոլով գառն այ նուիրելով։
Ընդ բաղարջին հաց անխմոր ետ
ըզ մարմինն իւր զերկնաւոր. ըզ կու
սածինն անսերմնաւոր զանապականն
և զհոգևոր. ընդ ոչխարին արեանն
ուխտին ետ մեզ զարիւնն իւր ուխտ
կըրկին. և եղեգան դառնագունին
փոխան ըզ վարս ածային։
Ռագաւորն արարածոց զհացըն կե
նաց ետ քաղցելոց. և ըզբաժակն ու
րախարար որք յադամայ տըրտմեցելոց.
այս նոր ուխտ է իմոյ արեան փոխան
հընոյ ուխտին արեանց. զոր յիշատակ
իմ առնիցէք մինչև եկից ես միւսան
գամ։
Ժողովեալքս 'ի քէն հայցեմք ընդ ժո
ղովեալ մետասանին. որ զկենարարըդ
քո մարմին բաշխեալ ետուր ընդ բա
ժակին. շնորհեա և մեզ տր ընդ նո
սին հաղորդ լինել քում սեղանին.
կենաց հացիդ, յոր փափագիմք և ըմ
պելոյդ ում ծարաւիմք։

Ի՞ յընտրելոց աշակերտացն յուդաս
մեկնեալ ՚ի ս̅բ գառանցն. զբարձօղ մե
ղաց զգառն ա̅յ՝ մատնէր ՚ի մահ ընդ ար
ծաթոյ. ՚ի յընթրիսն հոգևոր մերձի
ժըպիրին և նենգաւորն. ուտելով ընդ
վարդապետն յաճախէ զխաբէութի՛.
Լոյսն խօսէր աղերսալի խաւարե
լոյն վասն դարձի. մի ոմն ՚ի ձէնջ
ասէ եղբարք զիս մատնելոց է առ ՚ի
մահ. պետրոս լուեալ զայն զարհու
րէր և ակնարկէր առ յովհաննէս.
հարցանել թէ ով իցէ դաւաճանօղ
վարդապետի՛ն.

Օ՛րթի. Ա-եաարան ղուկաս. մկ. իբ. 1.
Մերձեցաւ տօն բաղ. վերջ. հայհոյութ.

---

Երրորդ սաղմոս՝ 58. Փրկեա զիս ՚ի. Ա̅ծ
մերժեցեր. Լուր ա̅ծ աղօ.

Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց աստը
ւա՛ծ. և ՚ի հալածչաց իմոց ապրեցո՛ զի՛ս.
Խնամով սիրոյն յիւր սիրելեացն ըզ
աբրամո՛ւի ըն փարատեաց. Թացեալ

պատառ տայ յուդայի նըշաւակեալ
զդողըն մատնիչ. զոր առեալ և մերկա
ցաւ յածային հոգւոյն շնորհաց. մատ
նեցաւ նախաչարին ընդ մատնութեան
վարդապետին.

Ծայրագոյն լուսոյն զըրկեալ խաւա
րասէրն արտաքս ելեալ. տէրըն յայտ
նէր լոյս եղելոցն ըզ գայթակղելն 'ի
գիշերի. պետրոս խօսէր խրախուսելի
և կըշտամբիւր հաւախօսի. զիւրն
յաշխարհէ զփոխիլն ասէր և ըզ գա
լուստ հոգւոյն պատմէր.

Կեդրոնեան յայնկոյս ձորոյ 'ի վերնա
տունն ել խորհըրդոյ. եմուտ պար
տէզ ընդ պարտիզի եմոյծ զադամ
յադին դրախտին. մուծցես և զմեզ
տր ընդ նըմին ուստի հաներ նախ զա
ռաջինն. զի ժառանգել ըզհայրենին
արժանասցուք մեք վերըստին.

Հոգայր ըզ կրիցըն տըրտմաբար եր
իւքն եղեալ առանձնաբար. փըրկել
զաշխարհս հոգիս յօժար բայց է բնուի



մարմ

մարմնոյս տըկար. ոչ ոմն ուժեղ և զօ
րաւոր և ոմն անզօր վըտանգաւոր.
այլ մի և նոյն գոլ միաւոր կըրէր ըզ
կիրսըն կամաւոր։

Զայնիւ մաղթէր աղօթական վս իմ
առ հայր իւր էական. ծունըր դընէր
խոնարհական որում կըրկնի ծունր
ամ. եթէ փըրկիլ մարդկան հնար է
առանց մահու իմ որ գրեալ է. բաժակ
մահուս յինէն անցցէ ոչ իմ կամաւ
այլ քոյդ տեսցէ։

Զօղեալ յերկիւղ քըրտանց հոսման
ոլոռնաձև կայլակ վիժման. 'ի զօրա
նալ հրեշտակ մերձեալ զօրինական
գիրըն լըցեալ. զի կատարեալ էառ
զբնութի ածըն բան ըզմարդկութ.
պարտ էր զերկիւղ և զտըրտմութի յիւ
րումըն կրել տնօրէնութի։

Օրթի։ Բ-էտարան մարկոս ՃԿԸ։ ժԴ. 27։
Եւ ասէ ցնա յս։ վերջ. և սկսաւ լալ։

---

Զորրորդ սաղմոս 78։ Բ. մտին հե։ Որ հով
ուեսդ։ Ցնծացէք առ ած։

Նոքա 'ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան. մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի քո։

Ձ՛աւագայթ փառաց էին որ ըստ բնութիւն մարդկային. տագնապեցար 'ի գիշերին աղօթեցեր առ հայր յերկինս. ծագեա 'ի մեզ զլոյսդ երկնային և փարատեա զերկիւղ չարին. մասունք հոգւոց մեր և մարմին յերկիւղ քո սբ բևեռեսցին։

Մերձեալ յուդաս որ մատնելոց հանդերձ դասուն փարիսեցւոց. անկան նըման ստորանկելոցն որ յուիտեան չեն կանգնելոց. յուդաս նենգաւ համբուրելով առիթ մահու նըշան տալով. փոխան սիրոյ զնա մատնելով չար ընդ բարւոյ վըճարելով։

Յայնժամ առ գութ սիրոյն պետրոս ըզ ծառային անուն մաղքոս. եհատ սուսերբ զականջն աջոյ որ ոչ լըւաւ տեառըն իւրոյ. իսկ տրըն մեր արա գապէս յունկըն մերձեալ բըժըշկապէս.

պէս. ա՛ռողջացո՛յց ա՛ծապէս զո՛ր ո՛չ
տեսին կուրա՛ցն հանդէ՛ս.

Նո՛ր հօտին՝ փոքո՛ւ ցը՛րուեալ՝ քա՛նզի
զհո՛վի՛ւըն քաջ հարեա՛լ. պե՛տրոս միայն
ը՛զհե՛տ երթեա՛լ 'ի՝ յա՛ղջկանէ վի՛մին
շարժեա՛լ. նը՛շա՛նակեա՛լ հաւը՛ն խօ՛սէր
ա՛ռ 'ի պե՛տրոս տ՛րն ակն արկէ՛ր. զբա՛նըն
յիշէ՛ր. դա՛ռն ա՛րտասուէ՛ր 'ի՝ գլո՛րմա
նէն դարձեա՛լ կանգնէ՛ր.

Ընո՛րհեալ վիմին՝ եկեղե՛ցւո՛յ զո՛ր
պահեցե՛ր 'ի հոսելո՛յ. և՝ կա՛նգնեցեր
'ի՝ գլո՛րելո՛յ վա՛սը՛ն սը՛րտիւն ա՛րտաս
ուելո՛յ. կա՛նգնեա՛ և զի՛ս տ՛ր ը՛նդ նը՛
մին 'ի՛ գլո՛րմա՛նէ սայթա՛քողի՛ն. տա՛
լով աչացս յո՛րդ ա՛րտասո՛ւս և՝ ջո՛ւր
նըման ծո՛վո՛ւ գը՛լխո՛յս.

Ո՞վ կամա՛ւ զանկա՛պե՛լի՛ն կապեալ
ը՛զձե՛ռս արձակողի՛ն. 'ի՛ յապարանսը՛ն
տա՛նէի՛ն կայի՛ա՛փայ և ա՛ննայի՛ն. ծա՛
ռա՛յն զերե՛սն ոյն ա՛պտա՛կէ՛ր յո՛րմէ
սրովբէ՛ն թևասքօղէ՛ր. թո՛ւք արձա
կեա՛լ պի՛ղծ բե՛րանո՛վն յայն ո՛ր կուրին
լո՛յս ծա՛գեա՛ց թքո՛վն.

Օ՛րթէ։ Ա-եր՞ն մատթէոս։ մ՛ձը։ իզ. 31։
Յայնժամ ասէ ցնս։ վերջ. և փախեան։

---

Հինգերորդ սաղ՝ 108։ Ա՛ծ օրհնուե՛։ Ասաց
տ՞ր ցտ՞ր իմ։ Խոստովա՛ն եղեր։

Խօսե՛ցա՛ն զինէն լեզուաւ նենգա՛ւո՞
րա՛ւ. և բանիւ ա՛տելութեա՛ն զիս
պաշա՛րե՛ցի՛ն։

Չա՞ր կապանա՞ց մարդկա՛ն լո՛ւծի՛չ որ
կապե՛ցա՛ր ընդ կապելո՛յն. զի՛ս արձա
կեա յի՛նքնա՛կապէ՛ս մ՛եղա՛ց կապի՛ց դը՛
ժոխայնո՛յն. ո՛ր ը՛նդ մեղօ՞ք պարտա՛ւո՛
րի՛ն կացեր անմ՛եղդ ՚ի յատենի՛. յո՛ր
ժամ փառօք գա՛ս հա՛յրենի՛ մի դա՛տես
ցես զիս ը՛նդ նոսի՛ն։

Պա՞տկառանօ՞ք հինն ա՛դա՛մա՛յ որ ձաղե՛
ցա՛ր վասըն նորա՛. ջը՛նջեա՛ զամօթ մ՛ե
ղա՛ց լըրբի՛ն ո՛րո՛վ զերեսս իմ ծա՛ծկե
ցի՛ն. ո՛ր ն՛երեցե՞ր չար ծա՛ռա՛յի՛ն ածել
ձեռօ՞ք քեզ ապտակի՛ն. հա՛ր ուժգնակի՛
զդէ՛մըս չարի՛ն ո՛րպէ՛ս և զիս եհա՛ր
ուժգի՛ն։

Տ ա՞հըն լուսո՞յ յառա՛ւօ՛տի՛ն ՚ի յո՛ւր

երորդն 'ի լոյս դարձաւ յորժամ մահ
ուամբ մահըն լուծաւ ։

Յօղէր արտօսըր ցաւագին մայր տն
որ կայր մերձ առ խաչին ։ յորժամ լը
սէր ըզծարաւին բարբառելոյ ի՛ւր
միածնին ։ ետուն քացախ խառնեալ
լեղի այնմ որ բըղխեաց գետ յադենի ։
և 'ի վիմէն վըտակ բարի արբոյց տոհ
մին դառնացողի ։

Իւրեալ յերրորդ ժամուն օձին
զմիտըս նախնւոյ մօրն և այի ։ 'ի վեցն
անկեալ մարդն առաջին հաւանական
բանիւ նորին ։ 'ի սոյն ժամուն տրն 'ի
խաչին զի քաւեսցէ զմեղըս նոցին ։
և յորժամ ել ադամըն հին եդ զաւա
զակն 'ի մէջ դրախտին ։

Փարելի բարբառ ընդ իմ ելի ելի առ
հայր գոչէր ։ զհոգին կամաւ հօր աւան
դէր զհոգիս մարդկան նոյն ընծայէր ։
երկիր հիմամբք սասանեցաւ և վարա
գոյրն ընդ մէջ հերձաւ ։ վէմք 'ի յին
քեանց պատառեցան և գերեզմանք
մահու բացան ։

Քաւորդի՞ 'ի սքանչե՛լեա՛ցս ա՞ծ մա՛րմ
նո՛վ վասն իմ խաչեա՛լ. մե՛րով բնու
թեամբ՝ն մե՛ռանի՝ ա՞ծ ա՛նմա՛հ խո՛ս
տովանի՝. կը՛րկնա՛վըտակ կո՛ղին ա՛ղբե՛րք
եկեղե՛ցի՛ իւր հաստատի՝. ջրո՛վըն մաք
րի՝ զա՛րի՛ւնն ըմպէ՝ զո՛րդի՛ ընդ հօր
փառա՛ւորէ՛։

Օ՛րթի։ Ա-եաարան ՅՕՀԱՆ՝ ՃԾԷ։ ԺԸ. 2։
Գիտէր և յուդա։ վերջ. հաւ խօսեցաւ։

---

Նորին երգ՝ մեծի ուրբաթու ցերեկին։

Նորոգօ՞ղ տիե՛զե՛րա՛ց ո՛ր զգեցո՛ւցե՛ր
մեզ լոյս փառա՛ց. ա՛րկա՛ր ըզ քեւ
'ի՝ զի՛նուորա՛ց քղա՛միդ կա՛րմիր նա՛խա
տանա՛ց. մե՛րկեա՛ յինէ՛ն ըզքո՛ւրձ մե՛ղա՛ց
ըզտըրտմա՛դի՛նն արեամբ ներկա՛ծ. և՛
ըզգեցո զո՛ւրա՛խալի՛ն ըզպա՛տմուճանն
իմ զա՛ռաջի՛ն։

Ե՞րկնաւո՞ր թագա՛ւո՛րի՝դ 'ի ծունր
իջեա՛լ խաղառնէի՛ն. ծա՛ծկեալ ըզ
գլո՛ւխ՝ըդ կը՛ռփէի՛ն և ե՛ղե՛գամբ հար
կանէի՛ն. և՛ զի՛մ անկեա՛լ մինչ 'ի՝ գե՛
տի՛ն 'ի հնազա՛նդե՛լ կամաց չարի՛ն. մի՛



թո

թողուցուս խաղալ սովին այլ կանգ
նեսցես զիս վերըստին ։

Բամեալ բոլորըդ քո մարմին յետ վը
ճըռոյ դատաւորին. սաստիկ էառ զհար
ուած գանին վերն գանից նախաստեղ
ծին. զիս որ յոտից մինչև ցըգլուխ
ցաւօք նեղիմ անհընարին. առողջացո
դարձեալ կըրկին որպէս շնորհօք յա
ւազանին ։

Սըրբափայլ պըճնեալ զարդուն զոր
զգեցուցեր ահարոնի. փոխան պըսակ
ի փշոց եդին մըշակք այգւոյն խորայ
էլի. ըզ փուշ մեղաց հանցես յինէն
զոր յիս եհար իմ թըշնամին. և ողջացո
զխայթուած վէրին զի սպիք մեղացըն
ջընջեսցին ։

Օրթի ։ Ա-եթրն մատթէոս՝ յժէ ։ իէ. I ։
Իբրև այգ եղև ։ վերջ. և մայր որդւոցն զե ։

---

Եօտուն ըմպել քեզ ընլեղին և ըզ
քացախն ի ծարաւին. արբեր կամաւ
զի քաղցրասցին ճաշակք պըտղոյն դառ
նագունին. ըզդառնուի թիւնաւո



րին

բին զոր 'ի մանսունս հոգւոյս արկին.
հերքեա 'ի բաց հանդերձ սովին և
քաղցրասցի սէր քո 'ի սմին.

Ստեղնեալ ծառոյ մահաբերին այնմ
որ բուսաւ 'ի մէջ դրախտին. փոխան
բարձեր ըզփայտ խաչին 'ի գողդոթա
հաներ տեղին. զիմառ 'ի մեղս անկեալ
զոգի և ծանրագոյն բարձօղ բեռին.
բարձ 'ի յուսոյդ ըստ ոչխարին հան 'ի
յերկինս յուխտեալ տեղին.

'Ի յուրբաթու ժամ երրորդին բևե
ռեցար տր 'ի խաչին. լուծեր զկապանս
նախաստեղծին և կապեցեր ըզթըշնա
մին. զիս ամրացո ընդ հովանեաւ
կենդանարար քո նըշանին. և 'ի ծա
գելն յարևելից լուսաւորեա լուսով
նորին.

Երանեալ աւազակին բացեր ըզ
դուռն ադին դրախտին. ըստ հաւա
տոյ սըրտի նորին կատարեցեր ըզխընդ
րելին. տուր և ինձ տր ընդ նըմին լը
սել ըզ նոյն պատասխանին. այսօր
ընդ իս իցես յադին 'ի հայրենիս քո ա
ռաջին.

Օ՛րթէ. Ա-եփարան մարկոս՝ ճղը. ԺԵ. 1.
Եւ վաղվաղակի. վերջ. եկեալ էին յեէմ.

Բա՞րբառելո՞վ զե՞լի ե՞լին հիմունք
երկրի՞ տատանէին. և՛ վարագոյր հին
օ՞րինին վե՞րո՞ւստ ՚ի՛ վայր պատա՛ռէին.
ա՞րդ ը՛նդ վիմա՞ցն որ շա՛րժէ՞ին շարժեա՛
զա՞նշարժ սիրտս ՚ի բա՞րին. ը՛նդ պա
տառել վա՛րա՞գուրին զի՞մ պա՞տառեա
ը՛զգի՞ր պարտի՞ն.
Ա՞րեգակա՞ն լոյս քօ՛ղ ա՞րկեա՛լ խաւա
րա՛նա՞յր միջօրէին. և՛ գերեզմանը՛ք
բա՞նային մա՛րմի՞նք սըրբո՞ցըն յառնէ
ին. ը՞նդ խա՛ւարե՞լ լուսա՛ւո՞րա՛ցն մաք
րեա՛ յինէ՞ն զգործ խաւարին. ը՛նդ
մեռելոցն ո՛ր յա՞ռնէին կա՛նգնեա՞
զմեղօք մեռեա՞լ հոգի՞ս.
Ն՞ո՞ր սիրո՞յ պատուի՞րա՞նին գործով
լը՛ցօ՞ղ եղեր բանին. ա՛ղօթելով ա՛ռ
հա՞յր յերկինս թո՛ղո՞ւլ ըզ մեղս ո՞ր ՚ի
խաչին. ի՞նձ ո՛ր հոգւո՞վս հաւա՛տա՞
ցեա՛լ երկըրպա՛գե՞մ քեզ միածին.
Թո՛ղ ըզ լուծումըն հրա՛մա՞նին մի՛ յի՞

շեսցին մեղքն առաջին։

Սարսեցին սանդարամետք 'ի յաւան դելն առ հայր զհոգիդ. որ 'ի դըժոխս իջեր ներքին 'ի բանդ մահու և խաւարին. կապեալ զիշխանըն մահածին հաներ զհոգիսն որ 'ի բանտին. և զիս հանցես տր ընդ նոսին բանտէ մեղաց աղջամըղջին։

Օրէ։ Աւետրն զուհաս մզե։ իբ. 66։
Եւ իբրև այգ եղև։ վերջ. տեսանէին զայն։

---

Ազբերացն անապական որ յետ մահուն անմահարար. բըղխեալ 'ի քէն վըտակ կըրկին 'ի նորոգումըն կողածնին. բաց ըզբերան իմ յարբուցումըն քո արեան կենարարին. լըւա դարձեալ յաւազանին թէ ոչ շնորհօք այլ արտասուօք։

Յանմահիդ մեռանելոյ զմեռեալ հոգիս կենդանացո. թաղմամբ 'ի նոր գերեզմանի զթաղեալս 'ի մեղըս վերածեա. 'ի գբի ներքնումն իջանելով 'ի գբոյն մեղաց վերաբերեա. 'ի ստուեր

և Հայր մեր ու ձեռնիկոս։

Հոդ ։ Ես ասա Հոգուց ։ Վրա ուրեմ ։ Հոդ ։ Ես ասա Հոգուց ։ Ես ասա Հոգուց ։ Ես ասա Հոգուց

Սաղմոս ըստ ուսի ֆայնիցն նախ քան զաւտրին։
Ի տէրունի աւուրս ԵՒԷ աձէ, ասա զայս
սաղմոս։

ՏԻ ո՛վ կացցէ 'ի խորանի քում. կամ
ո՛վ բնակեսցէ 'ի լեառն ս՜բ քո։
Որ գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարուի՜,
խօսի զճշմարտուի՜ 'ի սրտի իւրում։
Որ ո՛չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով,
և չար ընկերի իւրում ո՛չ արար։
Նախատինս 'ի մերձաւոր՜ց նա ո՛չ առնու.
արհամարհեալ է առ՜ջի նր՜ չարագործն։
Զերկիւղածս տ՜ն փառ՜ւոր առնէ. որ
երդնու ը՜ ընկերի իւրում, և ո՛չ ստէ։
Զարծաթ իւր 'ի վարձու ո՛չ տայ, և
կաշառս 'ի վ՜ր իրաւանց ո՛չ առնու. որ
զայս արասցէ, նա մի՛ սասանեսցի
յաւիտեան։

աձ ՏԻ մի՛ սրտմտութ ը՜ քով յանդիմաներ
զիս. և մի՛ բարկու ը՜ քով խրատեր
զիս։
Ողորմեա՛ ինձ տ՜ր զի հիւանդ եմ ես.
բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոս
կերք իմ։



Անձն

Ընձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու տ̅ր
մինչև յե՞րբ.
Դա՛րձ տ̅ր և փրկեա՛ զանձն իմ. կե-
ցո՛ զիս տ̅ր ըստ ողորմութ̅ քում.
Զ ի ոչ ո՛ք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ.
կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ
քեզ.
Վաստակեցայ ես 'ի հեծութ̅ իմում.
լուացի զա̅մ գիշեր զմահիճս իմ. և ար-
տասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի.
Խռովեցաւ 'ի սրտմտութ̅ ակն իմ. և
մաշեցայ ես 'ի վր̅ ա̅մ թշնամեաց իմոց.
'Ի բա՛ց կացէք յինէն ա̅մքեան. ոյք
գործէք զանօրէնութի̅.
Լուաւ տ̅ր ձայնի լալոյ իմոյ. լուաւ տ̅ր
աղօթից իմոց. և տ̅ր զխնդրուածս իմ
ընկալաւ.
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ա̅մ
թշնամիք իմ. դարձցին յետս և ամաչես
ցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին.

Բարձր առնեմ զքեզ տ̅ր, զի ընկալար ակ
զիս. և ո՛չ ուրախ արարեր զթշնամին
իմ յիս.

Տ՞ր ա՞ծ իմ՝ կարդացի առ քեզ, և
բժշկեցեր զիս. տ՞ր հաներ 'ի դժոխոց
զանձն իմ. և փրկեցեր զիս յայնցանէ,
որք իջանեն 'ի գուբ։
Սաղմո՛ս ասացէք տ՞ն ս՞բք նր՞. և խոստո
վա՛ն եղերուք յիշատակի սրբուե՞ նր՞։
Սրտմտութի՞ է 'ի բարկութե՞ նր՞. և
կեանք են 'ի կամաց նր՞։
Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք. առա
ւօտու եղիցի ուրախութի՞։
Ես ասացի 'ի բարեկենդանութե՞ իմում,
թէ ո՛չ սասանեցայց յաւիտեան։
Տ՞ր 'ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ զօ
րութի՞, դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝
և ես եղէ խռովեալ։
Առ քեզ տ՞ր կարդացի, և առ ա՞ծ իմ
աղաղակեցի. զի՞նչ օգուտ է քեզ յարե
նէ իմմէ, թէ իջանեմ ես յապականութի՞։
Մի՞ թէ հող խստ՞վն առնիցի առ քեզ.
կամ պատմեսցէ զճշմարտութի՞ս քո։
Լուաւ ինձ տ՞ր՝ և ողորմեցաւ. և տ՞ր
եղև ինձ օգնական։
Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութի՞,
էզերծ յինէն զքուրձ. և ինձ զդեցոյց
զուրախութի՞։

Ոպ՞ սաղմոս ասասցեն քեզ փառք իմ. և այլ մի՛ և ս զղջացայց. տ՞ր ա՞ծ իմ յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ։

Ա՞ծ յանուան քում կեցո՛ զիս, և՛ի զօրութե՞ քում իրա՛ւ արա ինձ։ բձ

Ա՞ծ լո՛ւր աղօթից իմոց. ո՛ւնկնդիր բանից բերանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան ՚ի վ՞ր իմ. և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարեցան զքեզ ա՞ծ առաջի իւրեանց։

Ահա՛ ա՞ծ օգնական իմ. և տ՞ր ընդունող հոգւոյ իմոյ։

Ի դարձուցանել զչարն ՚ի թշնամիս իմ, ճշմարտուբ՞ քով սատակեա՛ զնս՞։

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան քում տ՞ր, զի բարի է։

Յա՞մ նեղուէ՞ իմմէ փրկեցեր զիս. և ՚ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ։

Ա՞ծ ողորմեա՛ մեզ և օրհնեա՛ զմեզ. բկ
երևեցո՛ զերեսս քո ՚ի մեզ՝ և ողորմեա՛ մեզ։

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո,
յազինս ա̅մ զփրկուի̅ս քո։
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո-
վուրդք ա̅ծ, խոստովան եղիցին առ
քեզ ժողովուրդք ա̅մ։
Ուրա́խ եղիցին և ցնծասցեն ազինք.
զի դու դատես զժողովուրդս ուղղուբ̅.
և ազդաց երկրի դու առաջնորդես։
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո-
վուրդք ա̅ծ. գոհասցին զքէն ժողո-
վուրդք ա̅մ։
Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց
զմեզ ա̅ծ ա̅ծ մեր։
Ա̅ծ մեր օրհնեսցէ զմեզ, և 'ի նմանէ
երկիցեն ա̅մ ծագք երկրի։

գձ Հաճեցար տ̅ր ընդ երկիր քո, և դար-
ձուցեր զգերուի̅ յակոբայ։
Թողեր զանիրաւութի̅ ժողովրդեան
քոյ, և ծածկեցեր զա̅մ մեղս նց̅։
Լռեցուցեր զա̅մ սրտմտութի̅ս քո, և
դարձար 'ի բարկուէ̅ սրտմտուե̅ քո։
Դա́րձ առ մեզ ա̅ծ փրկիչ մեր, և
դարձո́ զսրտմտուի̅ս քո 'ի մէնջ։

Մի՛ յաւիտեան բարկանար մեզ տ̅ր. և
մի՛ ձգեր զբարկութի̅ քո ազգէ մինչև
յաղգ.
Մ̅ի՛ դու դարձեալ կեցուսցես զմեզ. և
ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ.
Ցոյց մեզ տ̅ր զողորմութի̅ս քո, և զփրր-
կութի̅ս քո տո՛ւր մեզ.
Լ՝ուաք զի՞նչ խօսի տ̅ր ա̅ծ մեր. խօ-
սեսցի զխաղաղութի̅ ժողովրդեան իւ-
րոյ առ ս̅բս իւր՝ և առ այնոսիկ, ոյք
դարձեալ են առ նա սրտիւք.
Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր
փրկութի̅ ն̅ր. բնակիլ փառաց նորա
յերկրի մերում.
Ողորմութի̅ և ճշմարտութի̅ պատա-
հեսցին. արդարութի̅ և խաղաղութի̅
համբուրեսցին.
Ճ՛շմարտութի̅ յերկրէ բուսաւ. արդա-
րութի̅ յերկնից երևեցաւ.
Տ̅ր տացէ զքաղցրութի̅, և երկիր մեր
տացէ զպտուղ իւր. արդարութի̅ առաջի
ն̅ր գնասցէ. դիցէ 'ի ճանապարհի ըզ
գնացս իւր.

գկ ՏԻ լո՛ւր աղօթից իմոց. աղաղակ իմ
առ քեզ եկեսցէ. և մի՛ դարձուցա-
ներ զերեսս քո յինէն։
Յաւուր նեղուե՛ իմոյ խոնարհեցո՛ առ
իս զունկն քո. յորում աւուր կար-
դամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լո՛ւր ինձ։
Սպառեցան ո՛պ ծուխ աւուրք իմ. և
ոսկերք իմ ո՛պ խռիւ չորացան։
Հարայ ես որպէս խոտ՝ և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ. մոռացայ ուտել զհաց իմ ՚ի
ձայնէ հեծութե՛ իմոյ։
Կցեցաւ ոսկր իմ ՚ի մարմին իմ. նմա-
նեցայ ես հաւալասան անապատի։
Եղէ ես ո՛պ բու յաւերակի. տքնեցայ՝
և եղէ ես ո՛պ ճնճղուկ միայն ՚ի տանիս։
Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհա-
նապազ, և գովիչք իմ ինև երդնուին։
Զմոխիր ո՛պ զհաց կերի. և զըմպելին
իմ արտասուօք խառնեցի։
Յերեսաց բարկութե՛ սրտմտուե՛ քո.
զի դու բարձրացուցեր, և խոնարհե-
ցուցեր զիս։
Աւուրք իմ ո՛պ հովանի անցին. և ես
ո՛պ խոտ ցամաքեցայ։

Դու տ̄ր յաւիտեան կաս, և յիշատակ
քոյ ազգէ մինչև յազգ։
Դու յարուցել գթասցիս 'ի վ̄ր սիօնի։
ժամանակ գթալոյ նր̄ հասեալ է ժամ։

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի ղձ
քո տ̄ր. ըստ բանի քում իմաստուն
արա զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տ̄ր. և
բանիւ քո փրկեա՛ զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութ̄իս
քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդա-
րութ̄իս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա̄մ
պատուիրանք քո արդարուբ̄ են։
Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութ̄ քում տ̄ր, և
օրէնք քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես ոպ̄ զոչխար կորուսեալ.
խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ո՛չ մոռացայ։

Ի տէրունի աւուրս էթէ ձայնն դ̅կ իցէ՝ ասա՛
զսաղմոսս զայս։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տ̅ր՝ տ̅ր,
լո՛ւր ձայնի իմում։
Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն ա-
ղօթից իմոց։
Թէ զանօրէնութ̅ս իմ քննես տ̅ր՝ տ̅ր,
իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո. զի ՚ի քէն
է քաւութի̅։
Վ̅ս̅ անուան քո համբերի տ̅ր. համ-
բեր անձն իմ բանի քում. յուսացաւ
անձն իմ ՚ի տ̅ր։
Ի պահէ առաւօտու՝ մինչև յերեկոյ.
՚ի պահէ առաւօտու՝ յուսացաւ ի̅էլ
՚ի տ̅ր։
Ի տ̅նէ է ողորմութ̅ բազում. ՚ի նմանէ
է փրկութ̅. և նա փրկեաց զիսէ̅լ յա̅մ
նեղութ̅ց նր̅։

դկ ՏՐ լո՛ւր աղօթից իմոց. ո՛ւնկն դիր
խնդրուածաց իմոց ճշմարտութ̅ քով։
Լո՛ւր ինձ արդարութ̅ քով, և մի՛ մտաներ
՚ի դատաստան ընդ ծառայի քում. զի ո՛չ

արդարանայ առաջի քո՝ ա՜մ կենդանի։
Հալածեց թշնամին զանձն իմ. խոնարհ
արար յերկիր զկեանս իմ. և նստոյց զիս
'ի խաւարի ո՜պ մեռեալ յաւիտենից։
Զանձրացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս։
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խորհե-
ցայ յա՜մ գործս քո. յարարածս ձեռաց
քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ։
Անձն իմ որ՜պ երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լ՛ուր ինձ ա՜ր, զի
նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ։
Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն.
նմանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեն 'ի գուբ։
Լսելի՛ արա ինձ առաւօտու զողոր-
մու՜իս քո. զի ես 'ի քեզ ա՜ր յուսացայ։
Յո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից.
զի առ քեզ ա՜ր համբարձի զանձն իմ։
Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց ա՜ր. զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես ա՜ծ իմ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ։

Ա՛ն անուան քո տ՛ր՝ կեցուսցես զիս, արդարութ՛ քով հանցես 'ի նեղութ՛ զանձն իմ։

Ողորմութ՛ քով սատակեա՛ զթշնամիս իմ. և կորո՛ զա՛մ նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

---

Զ՛ինի սաղմոսացս՝ ընթերցեալ լինի աւ՛երն ըստ ձայնին։

Աւ՛երարան ըստ մատթէոսի։ ժ՛գ. 36։

բկ
դկ

Յայնժամ թողեալ յիսուսի զժողովուրդսն՝ եկն 'ի տուն. մատեան առ նա աշակերտքն նր՝ և ասեն. մեկնեա՛ մեզ զառակ որոմանցն ագարակի։ Նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցն՛ որ սերմանէ զսերմն բարի՝ է որդի մարդոյ։ Եւ ագարակն աշխարհս է։ սերմն բարի նոքա են՝ որ որդիքն արքայութ՛ են. իսկ որոմն որդիք չարին են։ Եւ թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է. և հունձքն կատարած աշխարհիս է. և հնձօղքն հրեշտակք են։ Ո՛պ ժողովի որոմն՝ և 'ի հուր այրի, այնպէս եղիցի



'ի

'ի կատարածի աշխարհիս. Առաքեսցէ
որդի մարդոյ զհրեշտակս իւր, և ժո-
ղովեսցեն յարքայութէ նր զամ գայ-
թակղութիս, և զայնոսիկ ոյք գործեն
զանօրէնութի. Եւ արկցեն զնս 'ի հնոց
հրոյ. անդ եղիցի լալ՝ և կրճել ատամանց.
Յայնժամ արդարքն ծագեսցեն իբրև
զարեգակն յարքայութէ երկնից. որ ու-
նիցի ականջս լսելոյ լուիցէ. Դարձել՝
նման է արքայութի երկնից գանձի ծած-
կելոյ յագարակի, զոր գտել մարդոյ՝ թա-
գոյց. և 'ի խնդութէ անտի երթայ վաճա-
ռէ զամ ինչ զոր ունի, և գնէ զագարակն
զայն. Դարձեալ՝ նման է արքայութի երկ-
նից առն վաճառականի՝ որ խնդրիցէ
մարգարիտս գեղեցիկս. Եւ գտեալ մի
պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վա-
ճառեաց զամ զորինչ ունէր՝ և գնեաց
զայն մարգարիտ. Դարձեալ՝ նման է
արքայութի երկնից ուռկանի արկելոյ
'ի ծով՝ և յամ ազգաց ժողովելոյ.
Զոր՝ իբրև լցաւ, հանեալ 'ի ցամաք՝
և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին
յամանս, և զխոտանն 'ի բաց ընկեցին.



Այն

Այնպէս եղիցի 'ի կատարածի աշխար-
հիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն
զչարս 'ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնս
'ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել
ատամանց։ Ասէ ցնոսա յս. իմացարո՞ւք
զայս ամ։ ասեն ցնա. այո՞ տր։ Եւ նա
ասէ ցնս. վս այսորիկ ամ դպիր աշա-
կերտեալ արքայութ՝ երկնից՝ նման է
առն տանուտեառն, որ հանէ 'ի գանձէ
իւրմէ զնոր և զհին։

Աւետարան ըստ մարկոսի։ դ. 26։

բձ
դձ

Եւ ասէր. այսպէս է արքայութ՝ այ.
ոպ զի այր մի արկանիցէ սերմանիս
յերկիր, և ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ
և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին
և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն
ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն՝ և
ապա զհասկն, ապա զցորեանն ատոք 'ի
հասկին։ Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն,
վաղվաղակի առաքի մանգաղ. զի հա-
սեալ են հունձք։ Եւ ասէր. ո՞ւմ նը
մանեցուսցուք զարքայութի՝ այ, կամ
որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա։ Ոպ



հատն

հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի
յերկրի, փոքրագոյն է քան զա՞մ սերմա-
նիս՝ որ են յերկրի. և յորժամ սեր-
մանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զա՞մ
բանջար, և արձակէ ոստս մեծամեծս,
մինչև բաւական լինել ընդ հովանեաւ
նր՞ թռչնոց երկնից բնակել։ Եւ այն-
պիսի առակօք խօսէր ընդ նս՞ զբանն,
ոպ՞ կարօղ լինէին լսել. և առանց առա-
կի ոչինչ խօսէր ընդ նս՞, բայց առան-
ձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զա՞մ։

Ա-ԵՊԱՐԱՆ ԸՍՊ ՉՍ-ՀԱՍՍ։ ԺԲ. 32։

Ա՝ի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հա- ակ
ճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զար- գկ
քայութի՞։ Վ՝աճառեցէ՛ք զինչս ձեր,
և տո՛ւք ողորմութի՞. և արարէ՛ք ձեզ
քսակս առանց ֆնանալոյ, գանձ անպա-
կաս յերկինս. ուր ո՛չ գող մերձենայ,
և ո՛չ ցեց ապականէ։ Զ՝ի ուր գանձն
ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին։
Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս՝
և ճրագունք լուցեալք։ Եւ դուք նը-
մանօղք մարդկան՝ որ ակն ունիցին տ՞ն



իւր

իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ 'ի հար-
սանեաց. զի յորժամ գայցէ և բախիցէ,
վաղվաղակի բանայցեն նմա. Երանի՛
իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ
տէրն գտցէ արթունս. ամէն ասեմ
ձեզ՝ զի գօտի ընդ մէջ ածցէ՝ և բազմե-
ցուսցէ զնս՝, և անցեալ պաշտիցէ զնս՝.
Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պա-
հու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս, երանե-
լի են ծառայքն այնոքիկ. Բայց զայն
գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն
յորում ժամու գող գայ՝ հսկէր, և
չտայր թոյլ ական հատանել 'ի տան իւ-
րում. Եւ դուք եղերո՛ւք պատրաստք՝
զի յորում ժամու ո՛չ կարծիցէք, գայ
որդի մարդոյ. Ասէ պետրոս. տ՛ր՝ առ
մեզ ասացեր զառակդ զայդ՝ եթէ առ
ամենեսեան. Եւ ասէ տ՛ր. ո՞վ իցէ հա-
ւատարիմ տնտես և իմաստուն, զոր կա-
ցոյց տ՛ր իւր 'ի վ՛ր գերդաստանի իւրոյ
տալ 'ի ժամու ղկերակուրս. Երանի
իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տ՛ր
իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս.
Արդարև ասեմ ձեզ՝ զի 'ի վ՛ր ա՛մ



ընչից

ընչից իւրոց կացուսցէ զնա։ Ապա ե-
թէ ասիցէ ծառայն այն 'ի սրտի իւ-
րում. յամէ տ̄ր իմ 'ի գալ. և սկսանիցի
հարկանել զծառայսն և զաղախնայս,
ուտել և ըմպել և արբենալ։ Եկեսցէ
տ̄ր ծառային այնորիկ՝ յաւուր յորում
ակն ո՛չ ունիցի, և 'ի ժամու յորում ո՛չ
գիտիցէ. ընդ մէջ կտրեսցէ զնա, և
զմասն նորա ընդ անհաւատս դիցէ։
Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկամս տ̄ն իւ-
րոյ՝ և ո՛չ պատրաստեսցէ ըստ կամաց
նորա, արբցէ գան բազում։ Եւ որ
ոչն գիտիցէ՝ և արժանի գանի ինչ գոր
ծիցէ, արբցէ գան սակաւ։ ա̄մի՝ ո-
րում շատ տուաւ, շատ խնդրեսցի 'ի
նմանէ. և որում բազում աւանդե-
ցաւ, առաւել ևս պահանջեսցեն 'ի
նմանէ։

Ա-ետարան ըստ յովհաննու։ Ե. 19։

Պատասխանի ետ յ̄ս և ասէ ցն̄ս. ա- ա՛ձ
մէն ամէն ասեմ ձեզ. ո՛չ կարէ որ- գ՛ձ
դի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչինչ,
եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն զի առնէ.



զի

զի զոր նայն առնէ, զնոյն և որդին նը
մին նման գործէ։ Զ՝ի հայր սիրէ
զորդի, և զա՞մ ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր
ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան ըզ
սոյնս ցուցանէ նմա զգործս, ընդ որ
դուքդ զարմանայք։ Զ՝ի ոպ՞ հայր յա
րուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ,
նոյնպէս և որդի՝ զորս կամի կենդանի
առնէ։ Եւ ո՛չ եթէ հայր դատի զոք՝
այլ զա՞մ դատաստան ետ որդւոյ իւ
րոյ. զի ա՞մքեան պատուեսցեն զորդի՝
որպ՞ պատուեն զհայր։ որ ո՛չ պատուէ
զորդին, ո՛չ պատուէ զհայր զառաքիչն
նր՞։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ ըզ
բանն իմ լսէ, և հաւատայ այնմ որ ա
ռաքեացն զիս, ընդունի զկեանսն յա
ւիտենականս. և՝ի դատաստան ո՛չ մը
տանէ, այլ փոխեցաւ՝ի մահուանէ՝ի
կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ
ժամանակ՝ և արդէն իսկ է, յորժամ
մեռեալք լսիցեն ձայնի որդւոյն ա՞յ. և
որք լսիցենն՝ կեցցեն։ Զ՝ի ոպ՞ հայր
ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս
ետ և որդւոյ ունել կեանս յանձին



իւ

իւրում. և իշխանութիւն ետ նմա դատաս
տան առնել. և զի որդի մարդոյ է՝ ընդ
այն զի՞ զարմանայք. զի եկեսցէ ժամա
նակ՝ յորում ամքին որ 'ի գերեզմանս կայ
ցեն, լուիցեն ձայնի նր, և եկեսցեն
արտաքս. որոց բարիս գործեալ իցէ՝ 'ի
յարութիւն կենաց. և որոց զչար արարեալ՝
'ի յարութիւն դատաստանաց։ Ո՛չ կարեմ
ես յանձնէ առնել և ոչինչ. այլ որպ
լսեմ՝ դատեմ, և դատաստանն իմ ար
դար է. զի ո՛չ խնդրեմ զկամս իմ, այլ
զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս։

---

Նորին երգ՝ տ̄ն Ներսեսի ասացեալ վ̄ն առ
'ի ս̄ն ննջեցելոց։

Ի՞ծ° անեղ՝ ա՛նժա՛մա՛նա՛կ հա՛յր ա՝ բկ
նըսկիզբն և՛ անքանա՛կ. ո՛րդւոյ դկ
պա՛տճա՛ռ ծնընդեա՛մբ անճա՛ռ հո՛գւոյն մատ
բ՛ըղխմամբ ա՛նքըննաբա՛ր. ա՛ղա՛չեմք ը՛զ
քեզ գ՛ըթա՛ծ ե՛րկայնա՛միտ և ողորմա՛ծ.
ո՛ղորմեա քո՝ ստե՛ղծուածո՛յս 'ի քեզ
յո՛ւսո՛վ նընջե՛ցելո՛յս։
Ռա՞նդ որ 'ի ծ՞ոց հօ՛ր միածի՛ն և կե՛ր



պա՛

պա՛րան սկը՛զբնա՛տըպի՛ն . ո՛րով ե՛րկի
նըք գո՛յացա՛ն աշխա՛րհ լըրիւ հա՛ստա՛
տեցա՛ն . հա՛յցե՛մք ՚ի քէ՛ն տ՛ր և՝ փը՛րկի՛չ
ամէնո՛ղորմ և կե՛ցուցի՛չ . ո՛ղ .

Գ ե՞րագ՛ոյն շնորհա՛ց բա՛շխօ՛ղ ե՛րկնա՛
ւո՛րաց և՛ երկրայնո՛ց . կեա՛նք և կենա՛ց
տը՛ւօ՛ղ հոգի՛ հօ՛ր և ո՛րդւոյ ա՛րարչա
կի՛ց . խը՛նդրե՛մք ՚ի քէ՛ն աղբի՛ւր բա՛
րեա՛ց արբո՛ւցա՛նօղըդ ծա՛րաւեա՛ց . ո՛ղ .

Գ ա՞ւանի՛մք ընդ սրո՛վբէ՛ի՛ց զկենդա՛
նա՛րարըդ հա՛մայնի՛ց . ե՛րեքսըրբեան մի
տ՛ր՛ուի՛ զհա՛յր և զո՛րդի և ս՛բ զհո՛գի՛դ .
յո՛ր հա՛նգուցեա՛լըս մըկը՛րտեա՛լ և հա՛
ւա՛տով խոստո՛վանեա՛լ . ո՛ղ .

Ե՞ ր՛րակի՛ թիւ կա՛տա՛րեա՛լ յե՛ր՛ի՛ս ան
ձինըս բաժանեա՛լ . ե՛ր՛րորդու՛բ՛ միա՛ւո՛
րեա՛լ մի՛ով բնութ՛բ՛ հա՛ւա՛սարեա՛լ .
յո՛ր՛մէ կապեա՛լք և ա՛ր՛ձա՛կի՛մք և վե՛ր՛ը՛ս
տին անլոյծ կապի՛մք . ո՛ղ .

Զ է՞ակի՛ցըդ հօ՛ր զո՛րդի՛ փառա՛ւո՛
ր՛ե՛մք անլը՛ռելի՛ . ո՛ր ի՛ջեր յա՛ր՛գա՛նդ
կուսի՛ն զա՛դա՛մայինն առեր մարմի՛ն .
ա՛ղա՛չանօ՛ք ա՛ծա՛ծնի՛ն անապա՛կա՛ն
քում ծընողի՛ն . ո՛ղ .

Լ՞րևեցա՛ր մարմնո՛վ յե՛րկրի՝ որ ՚ի
հ՝օրէ՛ անմեկնելի՝ . ը՛նդ հողեղէնը՝ս
բնա՛կեցա՛ր ՚ի հրեղինա՛ց ե՛րկըրպա
գեա՛լդ . պա՛ղա՛տանօ՛ք երկնա՛ւո՛րա՛ց
փառա՛բա՛նի՛չ քոց հրե՛շտակա՛ց . ո՛ղ ։
Ը՞ստ օրինա՛ցըն մո՛վսէ՛սի ընծա՛յե՛ցար
՚ի տաճարի՛ն . զի՛ ըզ բնութի՛ըս մա՛րդ
կայի՛ն ընծա՛յե՛սցես հօր ՚ի՛ յերկի՛նս .
խը՛նդ ըրուա՛ծո՛վք ս՛բ ծ՛երո՛ւնւո՛յն քև
՚ի՝ կա՛պից արձակելո՛յն . ո՛ղ ։
Թա՞գաւո՛րըդ հրե՛ղի՛նա՛ց որ ը՛նդ մա՛րդ
կան հողեղինա՛ց . շը՛րջեցար տնօ՛րի՛նա
բա՛ր կրեցե՛ր ը՛զկիրըս մա՛րդկաբա՛ր . ո՛ր
վա՛սըն մե՛ր զայս ա՛՝մ ՚ի յա՛նձն առեր
խոնարհու՛բ՝ . ո՛ղ ։
Ա՞ղովեա՛լքս ՚ի հրա՛ժա՛րումըն ծա՛ բձ
ռա՛յի քո յաշխարհէ՝ . հա՛յցեմք ՚ի քէն ա՛ր դձ
տա՛սուելո՛վ և պա՛ղա՛տիմք զայս ասելո՛վ . մրկ
ճա՛նա՛պա՛րհ ը՛ քե՛զ ե՛լից նը՛նջե՛ցե՛լոյս
լե՛ր ուղեկից . ՚ի՛ յօթեվանս հ՝օր քո՛յ
լուսո՛յ ը՛զ նը՛նջեցեալը՝ս մե՛ր հանգո՛ ։
Ի՞ փըրկուե՛ մերո՛յ սկը՛զբա՛ն մըկըր
տե՛ցա՛ր ՚ի յորդանա՛ն . զո՛ր շնորհեցեր
նո՛ր

նոր աւազան 'ի մաքրութի մեղաց մարդ
կան. հայցմամբ կըրկին կարապետին
մեծին 'ի ծնունդըս մըկըրտչին. 'ի:
Լուսաւոր ձայնիւ յերկնից զքեզ դա
ւանեաց հայր էակից աղաւնակերպ
հոգին ի՛ջեալ առ համագոյդ իւր հան
գուցեալ. ըզմը՛կըրտեալս նովին հոգ
ւով յորդէգրութի հօր հաւատով. 'ի:
Խաւար մեղաց հալածեցաւ լոյս գի
տութեան քեւ ծագեցաւ. խայթուած
օձին բըժըշկեցաւ հիւանդութի մեր
ողջացաւ. կենդանարարըդ մեռելոց
և լուսատուդ խաւարելոց. 'ի՛ յօ:
Ծագումն անուն առ 'ի հօրէ որ ընտ
րեցեր 'ի յաշխարհէ. լուսաւորիչ տիեզ
երաց ըզդասս ընտրեալ աշակերտացն.
աղաչանօք առաքելոցն փող յարուեան
մեր եղելոց. 'ի՛ յօ:
Կեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լուսոյ որ ըս
տեղծեր զմեզ 'ի հողոյ. նորոգեցեր
դարձեալ կըրկին ծնընդեամբ սըրբոյ
աւազանին. զոր կեցուցեր շնորհիւ
քոյին 'ի մահուանէն այն առջին. 'ի:



Հոգ

Ա՛ՐԹԱԼ ԸՆՈՒԹԻՆ ՁԻՐ ԸՂՁԻՑԱՐ Ի ՀԱՅՏՈՒՆՑՆ ԱԲ ԿՐՏԱՆԱՑՆ։

Ա՛ՐԹԱԼ ԸՆՈՒԹԻՆ ՁԻՐ ԸՂՁԻՑԱՐ Ի ՀԱՅՏՈՒՆՑՆ ԱԲ ԿՐՏԱՆԱՑՆ։ ՈՐՔ ՄԻՑԴ ՅԱՌԱՋԱՆԱՏ ԸՆԴ ԲՄԱՍՏՈՒՆՆ ԱՐԺԱՆԱՑՈՒ ԸՂՋԱՍ ԴԱՍՏՒՑ. ԼԻ ԼԱՏԱՏԵ ՔՋ. ԸՆԴ ՂԱՒԱՐՁԱԼԻՑ ԱՆԴ ԺՈՂՈՎԻՑ ԴԼԻՍ ԼՈՒՍՑ Ի ՅԵՐԿՆՑԻՆ ՀԱՐԱՆԽԱՂՈՒ ԴԱՅԹ ԽԱՒԱՐԵԼՑ. ՀՐԱՒԻՐԵՑԵՐ ՁՈՐ ԴԿ Ա՛ՆԱՊԱՏԱՐՏ ՄՈՒՐԸԼՑ ԵՒ ՃԱՌԱ ԱԿ ՁՀՈԳԻ ԱՈՐԱ ՄԻ ԱՐԴԵԼՑԻՆ. Ի՛։ ՏՈՂԱՅՆ ՔՆՈՂ ԲԱՆԻՆ ԵՒ ԸՂՄԵՌԵԱԼՆ ԸՍՏ ԿԵՆԱՐԱՐ ՁԱՅՆԻՆ ԼՐՑՈՑ. ԱՐԱԳԱՊԷՍ ՊԱՀԱԿ ՄԱՀՈՒ Ի ՕՂԵԱԼ ԱԱՐՍԵՑՑ ՊԱՀԱԿ ՄԱՀՈՒ Ի ԿԵՆԱՐԱՐ ՁԱՅՆԻՆ ԼՐՑՈՑ. ԱՐԱԳԱՊԷՍ ՊԱՀԱԿ ՄԱՀՈՒ Ի ՀՐԱՄԱՆԻՆ. ԻՇԽԱՆՔ ՕԳՈՅ ՈՅՍ ԱԱՐՍԵՑ ՁԻՆ ՁՀՈԳԻ ԱՈՐԱ ՄԻ ԱՐԴԵԼՑԻՆ. Ի՛։

ԸՂԱԱ ՅԱՅՍՐՄ ՀՈՂՈՅ. Ի՛ ՅՕ։

ՀԱՅՆԵՑԵ՛Ր ԱՈ ՂԱԶԱՐՈՅ ՈՐՈՎ ԵԱՈ՛Ր ՄԱՌԵԼՈՑ ՅՈՅՍ. ԿԵ՛ՆԴԱՆՈՒԹԻՆ ՀՈՐՔ ՄԻՑԴ ՕՐԵՑՈՅՆ ԿԵՆԴԱՆԱՑԱՆ ՈՐՔ ՅԱՂԱՄԱՅՆ. ԿԵ՛ՆԱՑ ՁԱՅՆԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ՓՈ՛ՂՈՅ ԿՈՉԵԱ՛Ր

Ա՛ՆՈՒԹԻՆ ՁԻՐ ԸՂՁԻՑԱՐ Ի ՀԱՅՏՈՒՆՑՆ ԱԲ ԿՐՏԱՆԱՑՆ։ ՈՐՔ ՄԻՑԴ ՅԱՌԱՋԱՆԱՏ ԸՆԴ ԲՄԱՍՏՈՒՆՆ ԱՐԺԱՆԱՑՈՒ ԸՂՋԱՍ ԴԱՍՏՒՑ. ԼԻ ԼԱՏԱՏԵ ՔՋ. ԸՆԴ ՂԱՒԱՐՁԱԼԻՑ ԱՆԴ ԺՈՂՈՎԻՑ ԴԼԻՍ ԼՈՒՍՑ Ի ՅԵՐԿՆՑԻՆ ՀԱՐԱՆԽԱՂՈՒ ԴԱՅԹ ԽԱՒԱՐԵԼՑ. ՀՐԱՒԻՐԵՑԵՐ ՁՈՐ ԴԿ Ա՛ՆԱՊԱՏԱՐՏ ՄՈՒՐԸԼՑ ԵՒ ՃԱՌԱ ԱԿ ՁՀՈԳԻ ԱՈՐԱ ՄԻ ԱՐԴԵԼՑԻՆ. Ի՛։ ՏՈՂԱՅՆ ՔՆՈՂ ԲԱՆԻՆ ԵՒ ԸՂՄԵՌԵԱԼՆ ԸՍՏ ԿԵՆԱՐԱՐ ՁԱՅՆԻՆ ԼՐՑՈՑ. ԱՐԱԳԱՊԷՍ ՊԱՀԱԿ ՄԱՀՈՒ Ի ՕՂԵԱԼ ԱԱՐՍԵՑՑ ՊԱՀԱԿ ՄԱՀՈՒ Ի ԿԵՆԱՐԱՐ ՁԱՅՆԻՆ ԼՐՑՈՑ. ԱՐԱԳԱՊԷՍ ՊԱՀԱԿ ՄԱՀՈՒ Ի ՀՐԱՄԱՆԻՆ. ԻՇԽԱՆՔ ՕԳՈՅ ՈՅՍ ԱԱՐՍԵՑ ՁԻՆ ՁՀՈԳԻ ԱՈՐԱ ՄԻ ԱՐԴԵԼՑԻՆ. Ի՛։

փայտ խաչին բեւեռեցար. լուծանե
լով զմեզ 'ի մեղաց 'ի նախահօրըն կա
պանաց. լոյծ և ըզսա 'ի յանցանաց
վասըն քո՝ ՆԲ չարչարանաց. լի.
Յետ կամաւոր մահու խաչի եդար 'ի
նոր գերեզմանի. երեքօրեայ թաղմամբ
յերկրի նոր ըստեղծեր զմեզ կենդա
նի. զի՝ ջեալս ընդ քեզ 'ի հող մահու
վերակոչեա ձայնիւ փողոյ. լի.
Ըստեալ կանանցն իւղաբերից և
ողբային արտասուալից. իբր ըզմեռել
անյուսալից ըզկենդանիդ յաւիտե
նից. վասըն նոցին ՆԲ արտասուաց
մաքրեա ըզսա 'ի յանցանաց. լի.
Շարժեալ հիմանցըն դըժոխոց 'ի տե
սանել ըզքեզ ներքնոց. հաներ զհո
գիսն որ 'ի բանտին կապեալ զիշխանըն
մահածին. ընդ հանգուցեալ հոգիս
ՆԲ՝ց հանգո զհոգիս նընջեցելոյս. լի.
Ուրախութիւն զօրք երկնային յերկ
նից յերկիր իջանէին. յորժամ յա
րեար 'ի մեռելոց լոյս ծագեցար արա
րածոց. ՆԲ յարութիւն քո կենարար

յա՛րո ը՝զսա՛ 'ի կեանս անմա՛հ. լի։
Չը՞հանդուրժեա՛լ պահա՛պա՛նա՛ցն 'ի
յերկի՛ւղէ՛ երկնաւորա՛ցն. ո՛րք աւե
տիս տա՛յի՛ն կանա՛նց թէ՝ մա՛հ լուծաւ
մա՛հկա՛նացուա՛ց. սա՛ ո՛ր մահո՞ւ քո տը՛ն
կա՛կի՛ց լիցի կե՛նա՛ցդ հաղորդակի՛ց. լի։
Պա՞րակցեա՛լ անմա՛րմնա՛կա՛նքն առ կեն
սա՛տո՛ւ ս՛բ գերեզմա՛նն. տա՛ն աւետիս
ա՛զդի՛ մարդկա՛ն վա՛սը՛ն կենա՛ցն յա՛ւէ
ժակա՛ն. դա՛սա՛ւորեա՞ պարո՛ւց նո՛ցի՛ն
ըզնընջե՛ցեա՛լս յօ՛րըն վերջի՛ն. լի։
Ջ ա՞հաւորեա՛լ նըշա՛ն խա՛չի՛ն յարևե՛
լի՛ց փա՛յլեալ ծագի՛ն. հա՛ւատացեալքն
'ի՝ քե՛զ բերկրի՛ն և ո՛ւրա՛ցօղքըն կոծես
ցի՛ն. զե՛րկը՛րպադո՞ւս ս՛բ՝յ խա՛չի՛ն պայ
ծառացո՛ լո՛ւսով նորի՛ն. լի։
Ո՛ա՞հ գործեա՛լ երկնա՛ւո՛րա՛ց գան ա՛ ա՛ձ
ռա՛ջի քո նախընթա՛ց. զը՛նտրեալըս քո գ՛ձ
ժ ո՛ղո՛վելո՛վ քեզ ընդ ա՛ռա՛ջ բերեն յօ՛հ
ամպո՛վ. ը՛նդ ա՛ղաւնեա՞ց օդա՛պա՛
րի՛ց խառնեա ը՝զսա՛ սուրբ երամի՛ց.
դա՛սաւորեա ը՝զսա՛ վերնո՛ցն ե՛րգե՛լ
ըզ փառս ընդ զո՛ւարթնո՛ցն.

ՍաՊրսափին՝ տա՛ր՛ԵՐք երկրի յո՛րժամ
փառօ՛ք գա՛ս հայրենի. ա՛րեգական լո՛յս
խա՛ւարի լո՛ւսի՛նն աստեղբքը՛ն նը՛ւա
ղի՛ն. ը՛զսա՛ յաւո՛ւրն անե՛ր՛ե՛կի՛ լուսա
ւո՛րեա՛ լուսո՛վ քոյի՛ն. դա՛:
Վ ե՞րնակա՛ն զօրա՛ցը՛ն պե՛տ փո՛ղէ բար
բառ ա՛ւե՛տաբե՛ր. ա՛րիք մեռեալք որք
յա՛դամա՛յ քա՛նզի ահա՛ ե՛կըն փեսա՛յ.
ը՛նդ հա՛րսնացեա՛լ մաքուր հո՛գւո՛ց կար
գեա ը՛զսա՛ 'ի թիւ սըրբո՛ց. դա՛:
Տի՞րակա՛ն յաթո՛ռ նը՛ստի՛ս յարա՛րա՛
ծոց երկըրպագի՛ս. ա՛րդարութ՞ւ զա՛շ
խա՛րհ դատի՛ս վարձս ը՛ստ գո՛րծոց հա
տո՛ւցանե՛ս. յա՛յնժա՛մ շնորհեա՞ ողո՛ր
մո՛ւ՞ի նընջեցե՛լո՛յս մեր թողու՞ի. դա՛:
Բա՞մեալ մարդկա՛ն աղգ ժո՛ղո՛վի՛ն որք
յադա՛մա՛յ ծընեալք լինի՛ն. և՛ հրեղինաց
դա՛սք ե՛րկնայի՛ն համանգա՛մա՛յն վա՛յրա
բերի՛ն. 'ի՛ յա՛յնմ ահե՞ղ հրապա՛րա՛կի՛ն
յիշեա ը՛զսա՛ յօրն ահագի՛ն. դա՛:
Յո՞ւցանի՛ն գաղտնիք մա՛րդկա՛ն իւրա՛
քա՛նչիւր որ գործեցա՛ն. բա՛րեաց գոր
ծօղքը՛ն պը՛սակի՛ն չա՛րեա՛ցն 'ի հուրն
ա՛ն

ա՛նշէ՛ջ մատնին. յա՛յնժա՛մ յիշեա՞ զսո
րա՛ բարին գո՛րծըք մեղա՛ցըն ջընջես
ցին. դա՛սա։

Իբ՞ւսին պըսա՛կք զանազա՛նեա՛լք և
պատմո՛ւճա՛նք լուսափայլեա՛լք. ս՛բ վը
կայիցն 'ի՛ գլո՛ւխ եդեա՛լ և ա՛րդա՛րոցը՛ն
զա՛րդա՛րեա՛լ. հա՛զո՛րդս արա՞ հայցմա՛մբ
նո՛ցին ըզսա լո՛ւսո՛յ փառա՛ց նոցին. դա՛։
Փա՞ռաց 'ի փա՛ռըս բա՛րձրա՛նա՛ն աջա
կո՛ղմեա՛նքըն վերանա՛ն. յո՛րժամ լըսեն
զե՛րա՛նակա՛ն ձայն օ՛րհնո՛ւթե՛ 'ի քէ՛ն
կոչմա՛ն. նը՛նջե՛ցելո՞յս մեր լը՛սե՛ցո՛ զա՛ծ
ա՛յին բա՛րբառըդ քո՛. դա՛։
Քա՞հանա՛յք և ժողո՛վո՛ւրդք հայցե՛մք 'ի
քէն տ՛ր բարեգո՛ւթ. ը՛նդ նընջե՛ցեա՛լ
սըն հա՛ւատո՛վ ը՛նկա՛լ ըզմեզ նո՛վի՛ն
յո՛ւսո՛վ. յե՛րուսա՛ղէ՞մ քա՛ղա՛ք վերի՛ն
յո՛րո՛ւմ արդա՛րքըն ժո՛ղովի՛ն. փա՛ռս
վերե՛րգել միշտ ը՛նդ նո՛սի՛ն երրո՛րդու
թեա՛նդ ե՛րրեա՛կ ա՛նձի՛ն։

Ա՛րա՞րի՛ ՛չ և՛ մա՛ ՛րդա՞սէ՛ ՛ր ա՛նո՛խա՛ դձ
կա՞լ և՛ բա՞րեգո՛ւթ. ո՞ր գո՛վի՛ ՛սդ
'ի՛

ՈՒՄ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԵՍ ՀԱՅՐՈՒՆԻՔԻՑ ՈՐ ՀԱՐՑԱՆԵՍ ՔԵԶ ՀԱՐՑՆԵՄ ԹԷ ՈՐՔԱՆ ՄԵԾ ՊԱՏԻՒ ԿԱՐԵՆ ՏԱԼ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՆ ՄԵՐ ԵՒ ՈՐՔԱՆ ՄԵՆՔ ՊԱՐՏԱԿԱՆ ԵՆՔ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՆ ՄԵՐ ՈՐ ՄԵՐ ՀԱՅՐԱՊԱՏԻՒ ՈՒ ՊԱՏՈՒԱՐԸ ՄԵՐ ՄԵԾ ԵՆ ՔԱՆԶԻ

գործել ամենայն մարդկան ըստ ճանապարհաց նոցա
և ըստ պտղոց խորհրդոց նոցա. Ես Տէր քննեմ զսիրտ
և զերիկամունս. տալ ամենայնի ըստ ճանապարհաց
իւրոց և ըստ պտղոց խորհրդոց իւրեանց. Տէր ասաց
զի ոչ ամենեքին որ ասեն ինձ Տէր Տէր մտանիցեն
յարքայութիւն երկնից. այլ որ առնիցեն զկամս հօր
իմոյ որ յերկինս է. Ամէն ասացեալ ի մեծ ժողովոյն
ասեն. Ամէն ասացեալ ի մեծ ժողովոյն ասեն. Ամէն
ասացեալ ի մեծ ժողովոյն ասեն. Ամէն ասացեալ ի
մեծ ժողովոյն ասեն

նէ՞ն. յանուանէ՛ն մէզ ծա՛նո՛ւ
ցի՛ր՛ն ըզգա՛լո՛ւստ առ՛ըր մի՛ա՛ծ
նէիր. ՝ի՛ փըրկո՛ւ՛ն մէզ յա՛յտնե՛ցի
ր՛ն. յանապա՛տի կե՛րա՛կրէին. ո՛ղ։
Տ ըրտմա՛հատ՛ըդ չա՛րչա՛րանո՛ր՛ք.
՝ի՛ յանձն ա՛ռեր ըզմա՛՛ղ խա՛չէին. և
փայտ՛ն բարձո՛ղ եղե՛ր՛ը վե՛՛ադա՛
մայ նախա՛՛ատեղ՛ծին. ո՛ղ։
Օ՝ ա՛րհո՛ւրեցա՛՛ն զօրք ե՛՛րկնա՛յի՛
ր՛ն. յո՛րժա՛մ տե՛սին զնո՛ր ՝ի՛՛ խա՛
չին. ա՛րի՛ւ ա՛ռ՛ին ըզյա քո՛՛ղ ա՛րկե՛ա
ր՛ր. և ըզյա լո՛ւա՛նին նո՛ր՛ա՛՛ղե՛ցա՛.
յա՛ն՛կո՛ղ փառա՛՛ց ա՛՛ծո՛ւո՛ւր՛ըդ խա՛
սա՛ր ե՛ղե՛ր ըզնո՛ւ ա՛՛ր՛ե՛ր՛ա՛. ո՛ղ։
Ա՛՛ր ա՛խատա՛՛ն ա՛ղբե՛ր՛ք մա՛՛ր՛դկա՛ի՛ր՛ն.
յո՛րժա՛մ լո՛ւա՛նն ղէո՛ւ յա՛ր՛ո՛ւթի՛՛ւն. նո՛ւ
ո՛ա՛փեա՛ո՛՛ւ՛ր զա՛ր՛դա՛՛ր՛ե՛ցա՛՛ն ՝ի՛ յա
ր՛ո՛ւթե՛ն ն՛ը մի՛՛ա՛ծնի՛՛ւ՛. ո՛ղ։
Ա՛՛ղա՛չանո՛՛ք ա՛ր՛ա՛ո՛՛ւ յ խա՛չի՛ր՛ն. և
ա՛նը՛ա՛ր՛ա՛ո՛՛ւ ե՛ա՛ր՛ե՛՛ւ խո՛ա՛ին. և ա՛ր՛ո՛ր՛ո՛՛ւ յ
ա՛ա՛ո՛՛ւ՛ա՛ո՛՛ւ՛ ծա՛՛ծկի՛ր՛ն և յո՛ւ՛ղա՛ա՛ն՛ո՛ւ

կա՛րա՛ պե՞տին՝. և՛ սը՞րբո՛ յն ստե՛փա՛ ն
նո՞սի՞ ն և՛ ա՛ռա՞ջի՞ն մա՛րտի՞ ր՛ոսին՝.
և՛ սը՞րբո՛ յ լո՞ւսա՛ ւո՛րչի՞ ն հա՛յա՛ս
տա՞ նեա՞ց հա՛յրա՛ պե՞տին՝. և՛ սը՞րբո՛ ց
ա՛ռա՛ քե՛լո՞ ց. և՛ հա՛մօ՛րէ՞ն մա՛ ր՛տի՛
ր՛ոսա՞ց. ո՞ղորմա՛ ծ։

Ե՛ս ա՞սա՞ցի՞ ՚ի վե՛րա՛նա՛լ յի՛նէ՞ ն
ա՛ւո՛ւրց ի՛մո՛ց. յո՛ վ ե՛րթա՞յցե՛մ և
ե՛ս ա՞յսօ՛ր. յա՞ռաջի՞ն օ՛թեվա՛նին զո՛ր
ո՛չ գի՛տէ՞ի. օ՞գնեա՛ և՛ ի՛նձ քս՛ ա՞յ
սօ՛ր. յա՞ռաջի՞ն ճա՛նա՛պա՞րհի՞ն. և՛ ՚ի՞
միւսանգա՛մ գա՛լըստեա՛նըն քո՛ օ՛գը
նեա՛ ի՞ ի՞ նձ։

Ե՛կն ե՞հա՛ ս օ՛ր վա՛խճա՛նի ի՛մո՛յ.
լա՛լո՛ ւմն ո՛ղբո՛ւմն և՛ ա՛շխա՞րո՛ւմն.
սի՛ ր՛տ ի՛մ խռո՛վե՛ցա՞ւ յի՞ս. և՛ ո՛ս
կե՛րք ի՛մ ցա՛մա՛քե՞ցա՛ւ. օ՛գ։

Ի՛մա՞հի՛ ճս ի՛մ զա՛րթո՛ւցի՛ ն զի՞ս.
պա՛հանջօ՛ ղք հո՛գւո՛յ ի՞մո՛յ. տա՞նէ
ի՛ ն զի՛ս ճա՞նապա՛րհ հե՞ռաւո՛ր.
զոր ո՛չ գիտէ՞ի. օ՛գ։

Կայեցա՛ ԲՈՎ՛Յ և՛ ոչ ո՛ք էր որ օգնէր
ինձ. ապաւինեցա՛ ԲՈՎ՛Յ յա՛ծ փը՛րկու
թե՛ իմո՛յ. ցընծասցէ՛ ԲՈՎ՛Ն հո՛գի իմ
յա՛րքայո՛ւթեան քո՛ւմ. օ՛գ:
Գը՛րեցա՛ ԲՈՎ՛Յ ե՛ս 'ի գի՛ր կե՛նդանո՛ւ
թեան. և՛ մեկնե՛ցա՛ ԲՈՎ՛Յ ե՛րթալ ա՛ռ
ա՛րա՛րի՛չն ե՛րկնի և ե՛րկրի. օ՛գ:
Յա՛նըստուե՛ ԲՈՎ՛Ն ր և՛ յա՛նե՛ղ լո՛ւսո՛յն.
հեռացա՛ ԲՈՎ՛Յ խա՛բմա՛մբ խա՛ւա՛րա՛յին.
Ճա՛շակեցի՛ ԲՈՎ՛Ն ըզ մա՛հա՛ռի՛թ պը՛
տո՛ւղն. հո՛ղանա՛ ԲՈՎ՛Յ պա՛տկե՛ր բա՛րե՛
րար ստե՛ղծո՛ղի՛դ. օ՛գ:
Յա՛նջատմա՛ ԲՈՎ՛Ն հո՛գւո՛յս 'ի՛ մա՛րմ
նո՛յս. 'ի՛ քակտի՛ ԲՈՎ՛Յ լ գե՛ղեցի՛կ շի՛նուա՛
ծո՛յս. զա՛րհուրի՛ ԲՈՎ՛Մ 'ի՛ սպա՛ռնա՛լեա՛ց
թագա՛ւո՛րի՛ն. թէ՛ պա՛հանջէ՛ ԲՈՎ՛Ն յի՛
նէ՛ն զտա՛ղա՛նդ պա՛տուիրա՛նի՛ն. օ՛գ:
Կո՛ւսա՛ծի՛ ԲՈՎ՛Ն մա՛րդացեա՛լ ա՛ծ իմ
յի՛սո՛ւս. յա՛յնըմ աւո՛ ԲՈՎ՛Ն ր ա՛հեղ ա
տե՛նի՛ն. ըզգի՛նս ա՛րեա՛ ԲՈՎ՛Ն քո՛ մի՛
դատապա՛րտե՛ր. օ՛գ:

Սո՛սկա՞լի ԲՈՒՎ է օ՛ր վա՛խճա՞նի՞ն . և ա՞
հե՛ ԲՈՒՎ ղ օ՛ր դա՛տա՛ստա՞նի՞ն . յա՛յնըմ
աւո՛ ԲՈՒՎ ւր ա՛հե՛ղ ա՛տե՞նի՞ն . ըզ գի՞նս
ա՛րեա՛ ԲՈՒՎ ն քո՛ մի ա՛նտե՛ս ա՞ռնե՞ր . զի՞
պատկե՛ ԲՈՒՎ ր եմ բա՛րե՛րա՛ր ստե՛ղծո՞
ղի՞դ . օ՛գ ։

Զ ա՛հա՞ւո՛ ԲՈՒՎ ր դա՛տաստա՛ն դա՛տաւո
րի՞դ տե՞սի . և՞ զարհուրե՛ցա՛ ԲՈՒՎ յ . զի՛ ան
պա՛տրա՛ստ եգի՞տ զի՞ս 'ի՛ հրա՛մա՛նա՛ ԲՈՒՎ ց
քոց թա՛գա՛ւո՛ր յաւիտե՞նի՞ց . օ՛գ ։

Ա՞ծ՞ա՛ծի՛ ԲՈՒՎ ն ա՛նա՛րա՛տ մա՛յր տ՞ն և՛
կո՞յս ս՞բ . բա՛րե՞խօ՛սեա՛ ԲՈՒՎ ա՛ռ ո՛րդի՞ն
քո միա՞ծի՞ն . զի՞ փը՛րկեսցէ՛ ԲՈՒՎ ըզ մե՛ղ
'ի սպա՛ռնա՛լեա՛ց գե՛հե՞նո՛յն . և՞ պա՛ր
գևեսցէ՛ ԲՈՒՎ մե՛ղ զե՛րկնի՞ց զա՞րքա՛յո՞ւ
թի՞ն՝ . և՞ հա՛նգուսցէ՛ ԲՈՒՎ զհո՛գի՞ մե՛ր
նը՛նջե՛ցե՞լո՛ցն . օ՛գ ։

Մաղթանք ։

Հոգւոցն հանգուցելոց քս՞ ա՞ծ՝ արա՛
հանգիստ և ողորմուի՞ . և մեզ մեղաւո
րացս՝ շնորհեա՛ զթողութի՞ յանցանաց ։

Եւ եւս խաղաղութեան զտր աղաչ։

քրզ Ա՛ն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչեսցուք զփրկիչն մեր քն՝ զի զնս ընդ արդարսն դասեսցէ. և զմեզ կեցուսցէ շընորհիւ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ տր ա՛ծ մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։

Տէր ողորմեա։ Երէցս։

մաղ Ը՛ն որդի ա՛յ անոխակալ և բարեգութ՝ գթա՛ քո արարչական սիրովդ ՚ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց։ Յիշեա՛ յաւուր մեծի գալստեան արքայութեան քոյ։ Արա՛ արժանի ողորմութեան՝ քաւութեան և թողութեան մեղաց։ Դասաւորեալ պայծառացո՛ ընդ ս՛բս քո յաջակողման դասուն։ Զի դուես տր և արարիչ ա՛մցուն. դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց։ Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութի՛ և պատիւ. այժմ և միշտ և։

Եւ ապա ասի օրհնութի՛ ըստ պատշաճի աւուրն, համ ՚ի ձայնէն. և զհնի, մաղթանչն, չարողն, և աղօթչն։

Մաղթանչ տ՛րունական տօնից։

Փառք հրաշափառ ծննդեան քո տր.



զօրհ

ղօրհնեալ և փառաւորեալ, միշտ ամէն։

Ամէն։

Ամէն։

յիշատակ։ Եւ վասն խաչի քոյ պատ-
ուականի, տ̄ր ընկա՛լ զաղաչանս մեր. և
կեցո՛ զմեզ։

Մաղթանք պահոց։

Երան Ը̄ն է իմ ա̄ծ, և փառաւոր առնեմ
դկ զսա. ա̄ծ հօր իմոյ՝ և բարձր արարից
զսա։ Մարդասէ՛ր տ̄ր։

Երկին Տո՛ւք փառս ո̄յ, տո՛ւք օրհնութի՛ մար-
աձ դասիրին Թագաւորին յաւիտենից, որ
փրկէ զծառայս իւր և կեցուցանէ։
Մարդասէ՛ր տ̄ր։

Մինա Դու ես տ̄ր մեր՝ դու ես քն̄ փրկիչ
ակ մեր, զքեզ օրհնեն անձինք մեր։
Մարդասէ՛ր տ̄ր։

Ողոր Բարձրացաւ եղջիւր իմ յա̄ծ փրկիչ
բձ իմ. հաստատեցաւ սիրտ իմ 'ի տ̄ր՝
տ̄րամբ և հաւատով։ Մարդասէ՛ր տ̄ր։

Էբրև Խաղաղութ̄ց տուօղ քն̄՝ զխաղաղութի՛
բկ և զերկնային ողորմութի՛ քո պարգևեա՛
յարարածս քո։ Մարդասէ՛ր տ̄ր։

Տ̄րա Յոյս կենդանութ̄, յոյս և ապաւէն փըր
գձ կութ̄ տ̄ր յն̄ փրկիչ. փրկեա՛ և փարա-
տեցո՛ զցաւս անձին իմոյ։ Մարդասէ՛ր։



Եկես

Եկեսցեն աղօթք մեր 'ի տաճար ս̅բ քո. խոս
խոնարհեսցի ունկն քո 'ի խնդրուածս գկ
մեր։ Մարդասէ՛ր տ̅ր։

Լո՛ւր մեզ տ̅ր լո՛ւր մեզ, ա̅ծային ողոր- ինեզ
մութ̅բ̅ և գթութ̅ բ̅ քո խնայեա՛ յարա- դձ
րածս քո։ Մարդասէ՛ր տ̅ր։

Քարոզ Երանեալ, և Իբրև հանոնացն։

Վ̅ս̅ 'ի վերուստ խաղաղութ̅ և փըր- դկ
կութ̅ անձանց մերոց, զտ̅ր աղաչես- բկ
ցուք։ Տ̅ր ողորմեա՛։

Վ̅ս̅ լսելի լինելոյ տ̅ն ա̅յ ձայնի աղա-
չանաց մերոց, զտ̅ր աղա։

Վ̅ս̅ քաւիչ և ներօղ լինելոյ ա̅յ 'ի վ̅ր
մեղաց մերոց, զտ̅ր աղա։

Վ̅ս̅ թողլոյ մեզ զա̅մ յանցանս մեր,
զկամայ և զակամայ, զտ̅ր աղա։

Վ̅ս̅ զի մի՛ ը̅ խոտանսն գտանիցիմք յա-
ւուրն պատասխանատուութ̅, զտ̅ր աղա։

Վ̅ս̅ հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշ-
մարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի քս̅ ննջե-
ցին, զտ̅ր աղա։

Եւ և՛ միաբան վ̅ս̅ ճշմարիտ և ս̅բ հա-
ւատոյս մերոյ, զտ̅ր աղա։

Զանձինս մեր՝ և զմիմեանս, տ̅ն ա̅յ ա-
մենակալին յա́նձն արասցուք։
Ողորմեա́ց մեզ տ̅ր ա̅ծ մեր ըստ մեծի
ողորմութ̅ե̅ քում. ասասցուք ամենե-
քեան միաբանութ̅ի̅։
Տ̅ր ողորմեա́. տ̅ր ողորմեա́. տ̅ր ողորմեա́։

Աղօթք։

Տ̅ր տունջեան՝ և դոյացուցիչ գիշե-
րոյ. որ արարեր զտիւ 'ի զբօսանս
բարեգործութ̅ե̅՝ 'ի փրկուի̅ անձանց
մերոց, և զգիշեր 'ի հանգիստ քնոյ՝
տկարացեալ բնուե̅ մերոյ։ Իսկ այժմ
զարթուցե̅լ բացեր զբերանս մեր յօրհ
նաբանուի̅՝ ահաւոր և փառաւորեալ
անուանդ քում սրբոյ։ Ընկա́լ և այժմ
զաղաչանս մեր, և յաջողեա́ մեզ ուղիղ
հաւատով և առաքինասէր վարուք 'ի
նոյն պաշտօն քո կանխել միշտ. և նո-
վին կանոնիւս անդադար փառաւորել
զհայր և զորդի և զս̅բ հոգիդ. այժմ և
միշտ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Զքեզ, որ յա̅մի գթած և մարդա
սէր տէրդ ես, աղաչեմք հանապազ,



զի

զի զօրացուսցես զմեզ օր ըստ օրէ կալ
'ի կարգի կրօնաւորութեան մերում։
Թեթևացո՛ տ՛ր՝ զքաղցր լուծ քո՝ զոր
եդեր 'ի վ՛ր մեր. զի կարասցուք կալ
'ի պատուիրանի քում, և զհաճոյսն
առնել առաջի քո յա՛մ ժամ, 'ի տուէ
և 'ի գիշերի։ Հրեշտակային երգակ-
ցութ՛ զքեզ օրհնել՝ զքեզ գովել, և
քեզ գոհութ՛ և փառս մատուցանել ա-
մենազօր տ՛րուե՛դ. այժմ և միշտ և։

Մաղթանք։

Պաղմոսիւք և օրհնութ՛ և երգօք հո-
գևորօք անդադար փառաւորեմք ըզ
հայր և զորդի և զս՛ր հոգիդ. այժմ
և միշտ և։

Օրհնեալ տ՛ր մեր յս՛ քս՛. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Քարող Երկինք պատմեն, և Տ՛ր ապաւէն
կանոնացն։

Պ՛ս 'ի գիշերի և 'ի տունջեան, և յա՛մ ա՛ճ
ժամու խօսիլ մեզ զբան տ՛ն, զտ՛ր աղա։ գ՛ճ
Պ՛ս չանկանելոյ մեզ 'ի փորձութ՛ի, ո-
րում ո՛չ կարեմք հանդուրժել, զտ՛ր աղա։
Պ՛ս ամբիծ և անդատապարտ կալ մեզ

 առա

առաջի ահեղ ատենին քի՞, զտ՞ր աղա։
Վ՞ս առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահան-
գիստն կենաց անվախճանից, զտ՞ր աղա։
Վ՞ս արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչ-
մանն՝ և երկնից արքայուն՞ն, զտ՞ր աղա։
Վ՞ս հոգւոցն։ Եւ և ս միա։ Զանձինս։

Ողորմեա՛ց։

Աղօթ։

'Ի գիշերի և 'ի տունջեան և յա՞մ ժա-
մու զքեզ աղաչեմք, և 'ի քէն խընդ-
րեմք մարդասէր տէր։ Լ՛ուր մեզ ա՞ծ
փրկիչ մեր. խոնարհեսցի՛ ունկն քո 'ի
խնդրուածս մեր. զի մի՛ ունայն լիցին
վաստակք ծառայից քոց. այլ համա-
րեա՛ զաշխատութի՞ս մեր 'ի գործ ար-
դարութե՞, և 'ի պտուղ ա՞ծ պաշտուե՞։
Ընկա՛լ տ՞ր՝ զաղօթս և զերկրպագուի՞ս
մեր, և հատո՛ մեզ զողորմուի՞ քո առա-
տապէս. ծածկեա՛ զմեզ ը՞ հովանեաւ
ամենազօր աջոյ քոյ. զօրացո՛ զմեզ տ՞ր՝
զօրուբ՞ ս՞բ հոգւոյդ. պահեա՛ զմեզ ոպ՞
բիբ ական։ Եւ արա՛ առ մեզ նշան բա-
րի, 'ի գովեստ և 'ի փառաբանուի՞ ան-
ուանդ քում ս՞բյ։ Զի 'ի քո փառա-

Ո՜վ Տէր, պարգեւեա ինձ զհանդարտութիւն հոգւոյ, զի ես ոչ կարեմ ընդունել զգնացս մեր՝ ի ձանձրութենէ ամենայնի։

Խոստովանութիւն ամենեցուն։

Ո՜վ Տէր Աստուած ամենակալ, ես խոստովանիմ զքեզ զամենայն ինչ, զոր արարեր ընդ իս, զի ոչ ես արժանի էի ողորմութեան քոյ, այլ դու ես ողորմած ի վերայ ամենայն արարածոց քոց։ Ո՜վ Տէր, ես ոչ գիտեմ զինչ խնդրեմ ի քէն, զի դու ես գիտող ամենայնի

Վ՝ն ցրելոյ 'ի մէնջ զա՜մ խորհուրդս
չարին, զտ՜ր աղաչեսցուք։
Վ՝ասն պարդևելոյ մեզ առողջ խոր-
հուրդս՝ և առաքինի վարս, զտ՜ր աղա։
Վ՝ն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ա-
մենազօր աջոյն իւրոյ, զտ՜ր աղա։
Վ՝ն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք, զտ՜ր աղա։
Վ՝ն հոգւոցն։ Եւ և ս միտ։ Զանձինս։
Ողորմեա՛ց։

Աղօթ։

ՏՐ երկնի և երկրի՝ արարիչ ա՜մ արարա-
ծոց երևելեաց և աներևութից։
Առ քեզ կարդամք յա՜մ ժամ. զի ընդ
ա՜մ տեղիս է տ՜րուի՜ քո, և արքայութի՜
քո ամենեցուն տիրէ։ Շնորհեա՛ մեզ
երկիւղիւ 'ի պաշտօն քո կանխել հա-
նապազ. սիրել զքեզ 'ի բոլոր սրտէ՝ և
'ի բովանդակ մտաց. և յա՜մ զօրութէ
մերմէ պահել զպատուիրանս քո։ Համ
բառնալ առ քեզ զձեռս մեր 'ի սրբուի՜
առանց բարկուե՜ և երկմտուե՜. և դտա-
նել 'ի քէն զշնորհս և զողորմուի՜, և զա-



ռա

ռաքինասէր գործոցն յաջողութի՝ ։ Վ՚ս
զի դու ես տ՞ր կենաց՝ և ա՞ծ ողորմութ՞ց.
և քեզ վայելէ փառք իշխանութի՝ և
պատիւ . այժմ և ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Քում ամենազօր և յաղթօղ տ՞րութ՞դ
կրկնի ա՞մ ծունր յերկրպագութի՝. և փա
ռաւորի յա՞մցունց թագաւորութի՝ քո ։
Նայեա՛ յերկրպագութիս մեր , և ուսո՛
մեզ առնել զարդարութի՝ ճշմարտութ՞ ։
Վ՚ս զի դու ես ա՞ծ խաղաղութ՞ , որ
բարձեր զթշնամութի՝ 'ի միջոյ , և արա
րեր զխաղաղութի՝ յերկինս և յերկրի .
հեռաւորաց և մերձաւորաց աւետարա
նեցեր զնոր պարգևս քոյին բարեացդ ։
Որում և զմեզ մեծի շնորհացդ արժա
նաւորս արասցես , դասելով ընդ ճշ
մարիտ երկրպագուս քո . ա՞ծ մեր՝ և տ՞ր
մեր , և փրկիչ յ՞ս քս՞ ։ Որ ես օրհնեալ
ընդ հօր և ընդ ս՞բ հոգւոյդ . այժմ և ։

Մաղթանք ։

Յերգս օրհնութ՞ և 'ի ձայն սաղմոսաց
անդադար փառաւորեմք զհայր և զոր
դի և զս՞բ հոգիդ . այժմ և ։

Քարոզ Ողորմեա՛, և 'Ի նեղուն՝ կանոնացն։

բձ Վ՜ս գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողոր-
գձ մուն՝ 'ի բարեր՝ր տ՝նէ մերմէ, զտ՝ր աղա։
Վ՜ս փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտուն՝ մարդ-
կան՝ և յորոգայթից ստ՝նյի, զտ՝ր աղա։
Վ՜ս ա՝մ անձանց քրիստոնէից, և տանց
հաւատացելոց, զտ՝ր աղա։
Վ՜ս որք 'ի լերինս յայրս և 'ի փապարս
բնակեալ են ս՝բ հարքն մեր, զտ՝ր աղա։
Վ՜ս որք սաղմոսիւք և օրհնուն՝ կատա-
րեն զա՝մ ժամանակս կենաց իւրե՝նց, զ։
Վ՜ս հոգւոցն։ Եւ և ս միա։ Զանձինս։
Ողորմեա՛ց։

Աղօթ։

Պոհանամք զքէն տէր ա՝ծ մեր, որ
զարթուցեր զմեզ 'ի հանգստենէ քնոյ
շնորհիւ ողորմուն՝ քո։ Զարթո՛ զմիտս
մեր արդարուն՝ առ քեզ տ՝ր ա՝ծ մեր,
զի տեսցեն աչք մեր զփրկութի՝ քո։
Եկեսցէ և բնակեսցէ առ մեզ ա՝ծուի՝
քո. և ողորմուի՝ քո հովանի և պահա-
պան լիցի 'ի վր՝ պաշտօնէից քոց։ Եւ
զմեզ զծառայքս քո արժանի՛ արա 'ի

տուէ և 'ի գիշերի և յա՜մ ժամու միշտ
խորհիլ 'ի սէր պատուիրանաց քոց ։
Եւ գոհանալով փառաւորել զհայր և
զորդի և զս՜բ հոգիդ ։ այժմ և ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Կենդանարար զօրու՜ի և աղբիւր ան-
մահու՜ե, դու ես քս՜ ա՜ծ փրկիչ մեր ։
Որ շնորհեցեր մեզ 'ի մէջ գիշերի յառ-
նել՝ և խոստովան լինիլ առ քեզ վ՜ս
իրաւանց և արդարու՜ե քո ։ Եւ այժմ
աղաչեմք զքեզ տ՜ր ա՜ծ մեր, արա՛ ըզ
մեզ արթունս և պատրաստս 'ի ժամ ա-
ռաւօտու ընդ ս՜բս քո ։ Եւ ընդ նո-
սին գոհանալով փառաւորել զքեզ ը՜
հօր և ընդ հոգւոյդ ս՜բյ ։ այժմ և ։

Մաղթանք ։

Գոհութ՜ի և ճշմարիտ խոստովանու՜ի
անդադար փառաւորեմք զհայր և զոր-
դի և զս՜բ հոգիդ ։ այժմ և ։

## Ծագաւոր ապաշխարութեան։

ԲՀ Ծագաւոր յաւիտեա՛ն։
Լո՛ւր մեզ աստըւա՛ծ փըր
ըկիչ մեր. և կեցո՛ ըզ մեզ որ յա՛մ
նայնի՛ կարօղդ ե՛ս։

ՍՂ Լո՛ւր մեզ ա՛ըծ փըրկիչ մեր. յոյս ա՛մ
ծագաց երկրի. և որ ՚ի ծովհե՛ռի։
Ո՞ պատրաստէ՛ ըզ լերինըս զօրութ՛ի
իւրով. և ըզդեցեալ է՛ զօրո՛ւի՛. և
կեցո՛ ըզմեզ որ յա՛մ։

փ Լո՛ւր աղաչանաց մերոց տէ՛ր մար
դա՛սէր և գըթա՛ ՚ի մեզ։

Թ Մի՛ զի՛ս ա՛նտես առը՛ներ. ա՛յլ
օգնեա՛ ի՛նձ մարդա՛սէր։

ՍՂ Մի ընկենո՛ւր զիս տ՛ր յերեսաց քոց.
և զհոգի քո ս՛բ մի՛ հա՛նե՛ր յի՛նէն։
Ա՛յլ տո՛ւր ինձ զցընծութ՛ փրկութ՛.
և հոգւով պետութ՛ քոյ հաստատեա՛



զիս.

զիս. ա՛յլ օգնեա՛ ի՞նձ։

Մի՞ անտե՛ս ա՛ռնե՛ր զիս տ՛ր ա՛ստը՛ փ
ւա՛ծ փը՛րկիչ ի՛մ. ա՛յլ շնո՞րհեա՛ ի՛նձ
թո՛ղո՛ւթի՛ւն բա՛զմա՛գո՛ւթ մա՛րդա՛
սէ՛ր և՛ ը՛ կե՛ցո՛։

Ե՛րկի՛նք և՛ ե՛րկի՛ր գո՛հա՛նա՛ն ը՛զ թ
քէ՛ն տ՛ր. ա՛րա՛ծք ա՛մ քե՛զ ե՛րկի՛ր
պա՛գա՛նե՛ն. և՞ հրեշտա՛կք ՚ի՛ բարձո՞ւնս
ա՛ղա՛ղա՛կե՛ն և՛ ասե՛ն. ո՛ղո՛րմեա՞ դո՛ւ
ստե՛ղծե՛ր մի՞ կո՛ր՛ուսա՛ն՛ե՛ր։

Ե՛րկի՛նք ե՛րկնի՛ց ջուրք որ ՚ի վերոյ քան սղ
զերկինս. օրհնեցէ՛ք զա՛նո՛ւնը՛ն տ՛ն։
Ջ ի՛ նա՛ ա՛սա՛ց և եղեն. հրամայեաց
և հա՛ստա՛տե՛ցա՛ն. և՞ հրեշտա՛կք ՚ի՛։

Ե՛րկի՛նք և՛ ե՛րկի՛ր հանա՛պա՛զ ը՛զ փ
քե՛զ գովե՛ն. թա՛գա՞ւո՛ր փա՞ռա՛ց.
սե՛ր՞ովբէ՛ք և՛ քե՛ր՞ովբէ՛ք ՚ի՛ խո՛նա՛ր՛հ
ո՛ւնելո՛վ ը՛զդէ՛մս ի՛ւրեա՛նց. և՛
մի՞ ա՛ձա՛յն բա՛ր՛բառովն ա՛ղա՛ղա՛կե՛ն և՛
ասեն. սո՛ւրբ. սո՞ւրբ. սուրբ. տէ՛ր
զօ՛ր՛ո՛ւթեա՛նց։

գշ Երկայնամիտդ եւ տէր առ ամեծ-
նեւ սեան. և գըթա՛ տէր ՚ի
վրա՛ մեր. որպէս և ը՛ յաւա՛ղակին
փըրկի՛ չ և ը՛ կեցո՛.

սղ Երկայնամիտ բազումողորմ և ճըշմա-
րիտ. նայեաց առ իս և ո՛ղորմեա՛ ց
ինձ. Տո՛ւր զօրութի՛ ծառայի քոյ.
կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ. և արա՛ առ
իս զնըշա՛ն բարութե՛. և գըթա՛.

փ Տը՛ որ գըթացա՛ր յաւազակը՛ն խաչա՛
կից լինիլ քեզ. և մաքրեցեր զաղ
տեղուի՛ յանցանաց նորա՛ յաղբերէ՛
կողի՛ քոյ. գըթա՛ և յիս ՚ի մեղաւորս
որ ծարաւիս եմ առ քեզ. և փափա
գիմ ՚ի գաւիթըս քո՛ ոպ՛ ըզմի՛ ՚ի յեղ
ջերուաց ՚ի յաղբե՛ ըրա՛ ջո՛ւրց.

թ Մարտեաւ ընդիս թըշնամին. հա՛
նապա՛ զ զիս կամի՛ կորո՛ ւսանել.
այլ դու տր իմ այց արա՛ մոլորեա՛ լ
ոչխարիս և ը՛ կե՛ ցո՛.

սղ Մարտեան ընդիս ՚ի տարապարտուց.

և փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս.
այլ ես յաղօթս կայ։ Հատուցին
ինձ չար փոխանակ բարւոյ. ատելութ
փոխանակ սիրոյ իմոյ. այլ դու
տր իմ այց ա։

Որ հովիւդ ես հօտից բանաւոր կեն փ
դանեաց. տուր ինձ յոյս կենաց ա
պաշխարուն. և դարձո զմոլորեալս
ի հօտ քո քո և ըկ կեցո։

Մեղայ և աղաչեմ ըզ քեզ. Թողու թ
թիւն շընորհեա մեղաց իմոց.
քաւիչ իմ լեր քո գըթուիդ. որ
միայնդ ես փըրկիչ. և ըկ։

Մեղայ տր մեղայ և զանօրէնութիւն իմ սղ
ես ինձէն գիտեմ։ Աղաչեմ և
խնդրեմ ի քէն Թող ինձ տր. Թող
ինձ և մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէ
նութեան իմոյ. քա։

Մեղայ քեզ տր. մեղայ քեզ տր. մե փ
ղայ և քան զաւազ ծովու բազում
են յանցանք իմ. պատրանք աշխար



հիս

հին խաբեցին զիս. և եղէ՛ անպը
տուղ 'ի կենաց յուսոյդ. այլ դու
անոխակալ և անյիշաչար փըրկիչ.
խնայեա՛ 'ի մեղուցեալ ծառայս. և
ը կեմմցո՛.

դշ Տէր իմ բազում ե՞ն ա՛նօրէ՛նու
թիւնք ա՛նձին իմոյ. ոչ յի
շեցի՛ զահեղ ըզդաւտաստանըս քո.
արդ ա՛նկեալ ըզքեզ աղաւչեմ.
շնորհեա՛ ինձ ապաշխարութիւն
տ՛ր և՞ ողորմեա՛.

սղ Ա՛նօրէ՛նութիւնք իմ բարձրացան
քան ըզդլուխ իմ. և որպէս բեռըն
ծանըր ծանրացան 'ի վերա՛յ իմ.
Նեխեցան և փտեցան վէրք իմ յե
րեսաց անըզգամութեա՛ն ի՛մոյ.
ոչ յի՛շեցի՛ զահեղ ըզդաւ.

փ Պաղատանս մատուցանեմք քեզ հայր
երկնաւոր. մի ա՛նտես առներ զաղա
չանըս մեր. այլ անցո՛ զցասումըն



քո

քո՞ 'ի մէ՞նջ. և՝ յի՞շեա՞ զի՞ պա՛տկե՞ր
եմք բա՞րե՞րա՞րո՛ւթեա՛՝՝ նդ։
Յէ՞ր ի՞մ գը՞թո՛ւ՞ի՞ը՞ք քո՞ բա՞զո՞ւմ թ
ե՞ն յո՛յժ. ա՛ռի՞ս ա՞՝՝ր զբա՞ր՞ե՞ր՞ա՞՝՝ր՞ու
թի՞ւնը՞ս քո՞. ո՞րպէ՞ս և՞ ը՞մա՞քսա՞՝՝ւո՞
ր՞ի՞ն և՞ ի՞նձ ո՞՝՝ղ՞ի՞՝՝՝ր՞մեա՛։
Գը՞թո՛ւթի՞ը՞ք քո բազում են տ՞ր. և սղ
ըստ իրաւա՛նց քո՞՝՝ց կե՞՝՝ցո՞՝ զի՞ս։
Բազո՞ւմ ե՞ն որք հալածեն և նեղեն
զիս. 'ի վկայու՞ե՞ց քոց ես ո՞չ խո՛տո՞ր՞ե՞
ցա՞՝՝յ. ա՛ռի՞ս ա՞՝՝ր զբա՞։
Ա՞նո՛խա՛կա՞լ և՝ անյի՞շա՛չա՞ր տէ՞՝՝՝ր. փ
ո՞ր գը՞թա՛լո՞վ 'ի՞ մ՞եղա՛ւո՞ր՞ս շնո՞ր՞հ՞ե
ցե՞՝՝ր ա՞պա՛շխա՞ր՞ու՞ի՞՝՝. ա՛ր՞դ գը՞թա՞ և՝
յի՞ս տ՞՝՝ր 'ի՞ մ՞եղո՞ւցեա՞լ և՝ յանօ՞ր՞ի՞
նեա՞լ քո՞ ծա՞ռա՞յս. և՞ փո՞ խա՞՝՝ր՞կեա՞՝՝
ը՞ղ գո՞ր՞ծ օ՞ղը՞ս չա՞ր՞ե՞ա՞ձ՞ց 'ի՞ զը՞ղջո՞՝՝ւմն
ապա՛շխա՞ր՞ու՞թ՞ե՞՝ և՝ ը՞ կե՞մ՞՝ ցո՛։
'Ի՞ տա՞ճա՞ր՞ի՞ քո՞ւմ սը՞՝՝ր՞բ՞ու՞թ՞ե՞. փա՛ թ
ռա՞՝՝ւո՞՝՝ր՞ե՞՝՝ լո՞՝՝ վ ը՞զ քե՞զ. դո՞ւ ո՞ւնի՞՝՝ ս
ի՞շխա՞՝՝նո՞ւթի՞ձ ո՞ղո՞ր՞ը՞մեա՞՝՝՝ մ՞ե՞զ։

ող՝ Այլ ե՛ս ըստ բա՛զո՛ւմ ողորմութեան
քում մըտից 'ի տուն քո. և երկիրպա
գից 'ի տաճար ս՞ը քո ե՛րկի՛ւղի՛՝ ՚ւ քո՛.
Տէ՛ր առա՛ջնո՛րդեա՛ ինձ յարդարու՞ե
քում վ՞ս թըշնամեաց իմոց. և ուղի՞ղ
արա՛ առաջի իմ ը՛զճանա՞պա՛րհը՛ս քո՛՝.
դո՛ւ ո՛ւնի՛՝ ս՞ ի՛շխա՛՝՝ նո՛ւ.

փ՝ 'Ի՞տաճա՞րի՛ քո՛ւմ սը՛րբո՛ւթե՞՝ հա՛նա՛
պա՛զ ը՛զ քե՛զ գո՛վե՛մք թա՛գա՞ւո՛՝ ր
փա՛՝՝՝՝ռա՛ց. ո՞ր ունիս՞ իշխա՛նո՛ւթի՞՝
կե՛նա՛ց և՛ փը՛րկո՛ւ՞ե՛ ո՛ղո՛ր ը՛մեա՛՝՝ մե՛զ.

եշ Ա՛պա՛շխա՛րո՛ւթե՛՝ ա՛րտա՛՝՝ սո՛ւս ա՛
ւա՛զա՛՝ն լի՛նի՛, և՛ լը՛ւա՛՝՝ նա՛յ ը՛զ
բա՛զը՛մո՛ւթի՛՝ ը՛մե՛՝՝՝ ղաց. սո՛վա՛ւ
շնո՛րհեա՛ յա՛ռա՛ջ քա՛ն ը՛զ վա՛՝՝ խ
ճա՛ն զքա՛ւո՛ւթի՞՝ և՛ ը՛զ մե՛ծ քո՛ զո՛՝
ղո՛՝՝՝ ր՛մո՛ւթի՛ւն.

սղ Ծա՛րա՛ւի՛ է անձն իմ առ քեզ ա՞ծ հը՛
զօր և կենդանի. ե՛րբ եկից երևեցայց
երե՛սա՛՝ցդ ա՛՝՝ ստո՛՝ ւծո՛յ. Ե՛ղե՛ն ինձ
արտասուք իմ կերակուր 'ի տուէ և 'ի



գի

գիշերի. և այն զի ասէին ցիս զօրհա
նապազ թէ ո՞ւր է ա՞ստը՝ւա՞ծ քո՞ւ.

սո՞վա՞ւ շնո՞ր.

Յո՞րժա՞մ գա՞ս փա՞ռօ՝ք հօ՞ր յա՝հա՞գի՞ն փ
ա՞ւո՞ւրն 'ի՝ դա՞տե՝լ զե՞ր՞կիր՞. և՝ դո՞
ղա՞ն սա՝րսա՞փմա՞մբ ե՝րկրա՞ծի՞նքս ա՞մ
'ի՝ յա՞հէ՞ւ քո՞ւմմէ՝. 'ի՝ նը՞ստի՞լ քո՝
յա՞տենի՞ դա՝տա՞ւո՞ր ա՞հե՝ղ. և՝ յա՞կ
նարկե՞լ քո՝ յա՞րա՝րա՞ծս յի՞շեա՝ և՝ զի՝ս
ը՞զ բա՝զմա՝մե՞ղս. ս՞ր ը՞նկըղմեա՞լս ե՞մ
յա՞նցա՝նօ՞ք բա՝նսա՞րկուի՞ն խա՞բմա՞մբ.
և՝ հա՞յցեմ զա՝ւա՞զակի՞ն տէ՝ր և՝ զի՞ս
յի՞շեա՝. ո՞ր մի՞այ՞նդ ե՞ս փը՞ւ՞ր՞կի՞չ:

Օ ի՞ս ո՞ր 'ի՝ նա՞ւի՞ ա՞շխա՞րհի՞ ա՞լէ՝ թ
կո՞ծ՝ե՝ ն մե՞ւ՞ւ՞ղք ի՞մ. նա՝ւա՞հա՞նգի՞ւ՞ստ
ա՞պա՞շխա՞րո՝ւթե՝ շը՞նո՞ր՞հեա՞ւ ի՞ նձ
բա՝զո՞ւմո՞ղո՝ր՞մ և՝ ը՞կե՝ւ՞ցո՝:

Կե՝ցո՞ զիս ա՞ծ զի՞ հա՞սի՞ն ջո՞ւրք յա՞ւ սղ
ծ՞ նձն իմ. ը՝նկլա՞յ ես 'ի խորս անդըն
դո՝ց ուր ո՞չ գո՞յ ի՞ նձ հա՞նգի՞ւ՞ստ.

նա՝ւա՞հա՞նգի՞ւ՞ստ ա՞պա՞շ:



Նա՞

փ Նա՛ւ ա՞պե՛տ բա՞րեգո՞ւթ ա՞ռ քե՛զ ա՞
պա՛ւ ի՞նի՛մ. տո՛ւր ի՞նձ ձե՞ռն ո՛պ՞ ե՛ր
բե՞մը՞ն պե՞տրոսի՞ն 'ի՝ վե՞ր՝այ ա՞լեա՛ցն.
ո՛ր ծը՞փի՞մս ա՛լէկո՛ծեա՞լ յա՛նցա՞նօ՞ք
մե՞ղա՞ց և՝ ը՞։

թ Դո՞ւ ե՛ս ք՛՞ս ա՛ղբի՞ւր կե՞նա՛ց. բը՞ղ
խո՞ւմն ո՛ղո՞րմո՞ւթե՝. շնորհեա՞ փը՞ր
կի՛չ ա՛նձա՞՝նց մե՞րո՛ց ըղ թո՛ղութի՛ւն
մե՞ղա՞՝ց մե՞՝ր՝ո՞ց։

սղ 'Ի՝ քէ՞ն է տ՞ր ա՛ղբիւր կենաց. և լու
սով երեսաց քոց տե՛սա՞՝նե՝մք ը՞՝ զլոյս։
Ծա՛գեա՞ զողորմութի՞ւս քո՛ որք ճանա
չեն ըղ քեզ. զարդարութի՞ւս քո՛ որք
ուղի՞ղ ե՛ն սը՞րտի՞՝ւք. շնորհեա՞ փը՞ր
կի՛չ ա՛ն։

փ Ո՞ր ա՞ղբիւրդ՞ ե՛ս ծա՞րա՛ւեա՞ց և՝ հա՞ն
գի՞ստ աշխա՞տելո՛ց. ճա՞նապա՞րհ մոլո՞
րելո՞ց և՝ հովի՞՝ւ հո՛գև՞որ բա՞նա՞ւո՞՝ր
հօ՞՝տի՛. փա՛փա՞գողա՞ցս առ քե՞զ քն՞՝
լեր նա՞ւա՞՝հա՞նգի՞ստ. և՝ ա՞րբո՞ մե՞զ
ծա՛րա՞ւեա՞ցս ըղբա՛ժա՞կ քո՛ քաղցրու
թե՝ յա՞նը՞սպա՞ ռ յա՞ղբե՞՝ր՝է՛դ։

պաշտօնեայ մէկ . ըստ ի լուացողն
Լուստասիս կոչէր շընորհեաց ի նմա թ
տեղիս նմա .
Յետոյ ընդունիլ ի հետ նորին յար-
քունիս զնոսա մեծաւ պատուով ուրա-
խութեամբ . եւ ոչ միայն զայս ինչ
այլ եւ զամենայն ինչ որ ունէին
զնոսա մեծաւ պատուով ուրախու-
թ

ըզմեղս ամենձիմն իմոյ որպէս պոռ
նիցիկն, աղաչեմ և ընկեցո։

սղ Ամստակեցայ ես 'ի հեծութեն ի
մում. լուացի զամ գիշերն ըզմա
հիճս իմ. և արտասուօք իմովք զան
կողինս իմ թացի։ ըզի լուացից
ըզմեր։

փ Որ աղբիւրդ ես ամնապական քրիս
տոսս ամստուած. զվիրաւորեալ
ամենձն իմ 'ի մեղաց. բըժըշկեա տր
բըղխմամբ արտասուաց և ընկե
ցո։

թ Ամոլորել ծառայս խընդրեա
տր. և միդատապարտեր ըզիս 'ի
յաւուրընն այցելութեան քոյ մարդ
դասէր։

սղ Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ ըզքեզ.
և իրաւունքք քոյ օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես ոպ զոչխար կորուսեալ.
խընդրեա զծառայս քո, զի զպատուի
րանըս քո ես ոչ մոռացայ. և միդա
տապարտեր ը։

Ա՛ր յայլ ծո՛ղ զծո՛ւրթբ՝ ի հա՛նդէս փ
կո՛ւրծդ՝ս. թա՛զո՛ւ շը՛։
Ա՛ր մո՛լորեցայ՝ ի՛ հօ՛տէ քո՛ւմէդ հա՛յ փ
վէ՛ր բա՛։։՛ր։ ի՛մ խո՛նդրեա՛մ զի՛ս
ը՛զ մո՛լորեա՛լ ։ ո՛ւ ա՛րժա՛նաւո՛րեա՛մ
խա՛ռնիլ ի՛ հօ՛ս՛ա՛ր ք՛ո՛ւ քրիստո՛ս ե՛մ
ը՛ ևկե՛ս՛ա՛ց՛։

Ա՛ր ա՛ղե՛խո՛ս՛ո՛ւթ՛ե՛ա՛մ սր՛։։՛ր՛ե՛ա՛ց ա՛յս ա՛ մ՛ա՛ձ
հա՛ս։ ս՛ո՛ղա՛յ՛ե՛ս՛ա՛ս՛ի՛ք ը՛ մ՛ա՛ս՛ք
ք՛ե՛զ ։ թո՛ղո՛ւ՛ք՛ ը՛զ՝ն՛ո՛ր՛ն՛ե՛ա՛մ յա՛ր ն՛ց՛ա՛
ն՛ա՛մ՛ա՛ց ա՛։։՛ր՛ա՛ց ։ բա՛ր՛ե՛ա՛ս մ՛ի՛մ՛ա՛ն՛ա՛ր՛ ։ ո՛ր՛ա՛ր
ք՛ր՛ի՛ս՛տո՛ս՛ո՛ւ՛ ։

Ա՛ր՛գ՛ե՛ղ ե՛ս՛ ա՛ւ ա՛յ՛ն՛ո՛ս՛ի՛կ ո՛ր՛ք՛ մ՛ա՛շ՛ե՛ա՛լ ս՛ղ
ե՛ն ս՛ո՛ւտ՛ի՛ք ։ ե՛ւ զ՛ի՛ա՛ն՛ա՛ր՛հ՛ո՛ւ՛մ հ՛ո՛գ՛ո՛ւ՛ս՛ ի՛կ՛
ց՛ո՛ւ՛ց՛ա՛ն՛է ։ Ք՛ա՛՛ղ՛ց՛ո՛ւ՛մ ն՛ե՛ղ՛ո՛ւ՛ի՛ք ե՛ն ա՛ր՛
գ՛ա՛ւ՛ո՛ւ՛ց ։ յ՛ա՛յ՛ժ փ՛ո՛ր՛ի՛կ զ՛ն՛ա՛ ս՛ա՛ր ։ ե՛ւ ա՛պ՛ա՛հ՛է
զ՛ա՛ր ա՛ո՛ւ՛ի՛ք՛ե՛ր՛ո՛ւ՛մ ն՛ո՛ւ՛ց ։ ե՛ւ մ՛ի՛ ի՛ ն՛ո՛ւ՛յ՛ա՛ն՛է ս՛ղ՛
խ՛ա՛ռ՛ն՛ի՛լ ի՛՛ հ՛օ՛՛ս՛ր՛ա՛ ք՛ո՛ւ՛ ք՛ե՛ր՛ե՛ա՛ս՛ո՛՛ւ՛ե՛մ
ը՛ ևկե՛ս՛ա՛ց՛։

---

Ա՛ղա՛ո՛թ՛ք՛ ք՛ո՛ւ՛ր՛ե՛ա՛ն՛ ։

Ա՛ն՛ա՛պ՛ա՛տ՛ո՛ւ՛մ յա՛ւ՛ի՛տ՛ե՛ա՛ս՛ ե՛ս՛ ք՛ո՛ւ՛ր՛ե՛ա՛ն՛ ։

ՀԱՅ

ԱՅՍ ԵՐԿՈՒՔ ՀԱՏՎԱԾՆ ԱՌԱՔԵԼՆ ԵՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌ ՔՐԻՍՏՈՍ ԵՒ ՅԱՅՍՄԱՆ ՎԱՐՔԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՀԱՐՑԱՆՔԻ ՊԱՏՃԱՌԱԿԱՆՔԻՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՀԱՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՏԱԼՈՎ ՍՈՒՐԲ ՀՕՐՆ ՄԵՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՀՕՐՆ ՄԵՐ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՄԱՐ

Բարեխօսութեամբ սրբոցն այս ա- ԷԼ
նուն. պարգևեաբ մեզ տր. առ
նուլ մասն և բաժին ընդ հրաւիրեա
բխալսն 'ի կոչումն արքայութեան
երկնից.

Սքանչելի է ած 'ի վր սբց իւրոց ած ՍՂ
խրայելի. Լա տացէ զօրութիւն հաս
տատութեան ժողովրդեան իւրոյ օրհ
նեալ է ած. առնուլ մասն.

Մարտիրոսք երանեալք և փառաւոր Փ
րեալք. որք բազում տանջանացն
համբերեցիք. դուք ըզլոյսն կենաց
ընդեցեալ ունիք. և առ քս վասն
մեր բարեխօսեցէք.

Դու ես քս աղբիւր կենաց. բըղ ԷԿ
խումն ողորմութեան. շնորհեցեր սրբ
բոցն այս անուն. յաղթօղ ըզնահատակու
թիւն. հալածել ըզխաւարն և լու
սաւորել զանձինս մեր.

Ած փառաւորեալ է 'ի խորհուրդս ՍՂ
սբց իւրոց. մեծ և ահաւոր 'ի վր սյ
նոցիկ որք շուրջ են ըզնովաւ.

Տէր ամ զօրութեաց ո՞ նմանի քեզ.
հզօր ես դու տր, և ճշմարտութի՛ քո
շո՛ւրջէ՛ ըզ քեզ՝ [illegible]. շնորհեցեր սըր
բոյն [illegible]. յաղթօղ զնահատակու
թիւն հալածել ըզ խաւարն և լու
սաւո՛ ։

փ Որ շնորհօք ոք հոգւոյն յաղթեցիք
թըշնամւոյն. երանեալ ոք վըկայք
քի՛. վասըն ձեր տօնողացս հայցե
ցէք յայ զթողութի՛ ը մե[illegible]ղաց ։

փ Որ պըսակդ էք պարծանաց ամ ա
ռաքինեաց. նախաշաւիղ և առաջ
նորդ կենացըն յաւիտենից. ով ո՛ ը
վը[illegible]կայք. առ պըսակիչըն սըրբոց
և վասըն մեր բարեխօսեցէք. շնորհե
լով ողորմութիւն յանըսպառ աղբե
րէն կենացըն յա[illegible]ւիտե[illegible]նից ։

դձ Ըզ ճըգնութի՛ ոբց [illegible]. բարե
դկ խօս ունիմք առ քեզ քո[illegible]. և
աղաչեմըք սոքօ[illegible]ք շնորհեա ըզ
թողութի՛ յանցանամ[illegible]ց մերոց. և



ի

'ի կեանսըդ յաւիտեանից նորոգեա՛ և կեցո՛։

Լո՛յս ծագեաց արդարոց. ուղղոց սրտից եղեւ ուրախութիւն։ — սղ

Ուրախ եղերուք արդարք 'ի տր. և խոստովան եղերուք յիշատակի սըրբութեան նորա՛ն. և աղաչեմըք սո՛։

Պատուակա՛ն է առաջի տն մահ սրբց իւրոց. ո՛տէր ես ծառայ քո եմ. ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ։ Հաստեր ըզկապանս իմ. քեզ մատուցից պատարագ օրհնութեան և զանուն տրն կարդացից. և աղաչեմըք սո՛։ — գկ

Հանդիսացեալք 'ի մարտըս պատերազմի յաղթօղ գըտայք սուրբը վըկայք. քանզի Ճանապարհ հորդեցիք ը մեզ յերկնային քաղաքն յերուսաղէմ. ընդ ամնմարմնոցըն դասս փառաւորելով սրբը զերրորդութիւնն։ — փ

Որք 'ի խորանըս սըրբուեա՛ ամք ժողովեալ օրհնել ըզքեզ քրիստոս. — դձ

տո՛ս. ա՛ղաչա՛նօք սը՛րբո՛ցն այս անուն. զպա՛
ղատանը՛ս մե՛ր մի՛ ա՛նտե՛ս ա՛ռնե՛ր. ո՛ր
մի՛ա՛յնդ ե՛ս բա՛զո՛ւմո՛ղո՛րմ թա՛գա՛ւո՛ր
փա՛ռա՛ց քրի՛ մ՛ստոցծ՛ր՛ ս.

ող Ա՛ե՛ր՛ձէ տ՛ր ա՛ռ ա՛մսեան որք կարդան
առ նա՛. առ ա՛մսեա՛ն որք կարդան առ
նա՛ ճը՛շմա՛րտո՛ւթ՛ ի՛ ։ Ո՛ կա՛մս
երկիւղածաց իւրոց առնէ տ՛ր. աղօ
թից նց՛ լսէ և կեցուցանէ՛ ը՛ղ նո՛սա՛ ։
ա՛ղաչա՛նօք սը՛րբո՛ցն այս անուն. և ա՛յլ
սը՛րբո՛ց մարտիրո՛ ։

---

Ա՛ռաքելոց և մարգարէից այս է.

Ո՛չ են բա՛նք և ո՛չ են խօ՛սք որոց ո՛չ
լը՛սի՛ն ձա՛յնք նո՛ցա՛ ։ Ը՛նդ ա՛մ եր
կիր ել բարբառ նց՛. և մինչև ՚ի ծագս
աշխարհի են խօ՛սք նո՛ցա՛ ։ ա՛ղաչա՛
նօք սը՛ր ։

փ Ա՛ա՛հա՛տա՛ կք և՛ վը՛կա՛յք քրի՛ստոսի
ա՛ստո՛ւծո՛յ. ը՛նդհա՛նո՛ւր տի՛ ե՛զե՛ր
ա՛ց քա՛ր՛ զք փը՛ր՛կո՛ւ՛ ։ ո՛ր՛ք զա՛նձի
նը՛ս ձե՛ ի՛ մ՛ ր մա՛ա՛ո՛ւցի՛ք պատարա՛գ

և զենումն աստուծոյ հօր ի հօտ
անուշից. ժողովելոցս ի կատարեալ
զյիշատակ անուան ձերոյ. բարե
խօսեցէք առ տոր վասն քաւութեան
մեղամ մեծոց ըմ մերոց.

Օ երեքսըրբեան տէրուն ըդ քո գկ
միաբան աղաչեմք լոմ. ուր տր. ա
ղաչանօք սըրբոցն ացո անուն. խընայեա
ի մեզ և ըկեմ ցո.

Ուրա խ լիցին ամքեան որք յուսա սզ
ցեալ են ի քեզ. յաւիտեան ցնծաս
ցեն. և բնակեսցիս դու ի նոսա
Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք անուան
քոյ. զի օրհնեսցես դու զարդարն տր.
ոպ զինու հաճութեամբ քով պսակեցեր
ըզ նոսա. աղա.

Տօնէ այսօր եկեղեցի սբ զյիշա փ
տակըս ձեր սուրբ ըվըկայք.
որք զօրութեամբ սբ հոգւոյն վանե
ցիք ըզ պատերազմ չարին. և ի կա
մարըս լուսեղէնըս թագաւորեալք.
օրհնել սբ ըզերրոյ ոգոյ ի ն.

Ա՛յսօր դուն մեծ մարդ հրեշտակացդ
Ներաձգական ընդ ձիւդ
Ընութիւնդ։ Ահաւասիկ արքայական
Ատենդ նախանձկար է մեզի։
Քանի՛ դի գոչէ։ Ո՛ւռա՛ յաղթող
Հիմնադիր։ Քրիստոս ասոր
Ըզ ի յայդ վերանալուն մարտ հեծ
Մանն արեան սուրբ մարմնոյ։ Ինչ
Վերարար։ ի մեջիդ ո՞վ նմանի։

Ը՛ քսի։ ՚ռ՚ոյ տէր։

Քաջդ մեր հայմորձակութիւն է սուրբ
Ախոյեան անստուգ ի ձեռն հեղման
Սուրբ արեա՛ն մանկանց իւրոյ։ քանզի
Յօժարութեա՛մբ մանուածդ զանձն
Ի՛ր ջարդիչներ ու դաւրին տանջանաց
Վանին մեծի՛ անուանակոչեցաւ։
Քանզի արհամարհեցիր վայրագութեաց
Զանցաւորը ըզկեանս աշխարհիս։ փա
փագեաց յաւիտենական կեանցն։ ու

միշտ և հանապազ ուրախանայ ընդ
տեառըն իւրոյ։ յանըսպաճ։ ռ
յուրախո[illegible]ւթիւնսն։ Քանըզ
զի գոչէ. [illegible]։ [illegible]։ [illegible]։
ցի[illegible] քո Քրիս[illegible]ստոս ըզ ը յա[illegible]ղ
թամանակ մա[illegible]ր տ հեղման արեան
սո[illegible]։ [illegible]։ [illegible]ր[illegible] 'ի[illegible] վեմրայ
ը մեշծի ա[illegible]նըւաճ։ [illegible]ն ը
քո[illegible]։ [illegible]մ տէ[illegible]ր։

Փա[illegible]ռըք Հօրն էականի, Որդւոյն
միածնի, և ազատիչ սուրբ Հոգւոյն
ը վա[illegible]մ յե[illegible]լէ։ փա[illegible]ռըք պատիւ և
իշխանութիւն. այժմ և միշտ և յա
ւիտեանըս յաւիտենից. ամէ[illegible]մ։
[illegible]ն։ Ա[illegible]ւ յո[illegible]ժամ շա[illegible]ժի[illegible]ն
երկինք և երկիր 'ի յահէ փառաց բա
նի[illegible]ն Տեառըն Ա[illegible]ստուծոյ։
Յայնժամ նըստուցանէ ընդաջմէ
իւրմէ ըզ սիրելիս անուան իւրոյ 'ի
լուսեղէն խորանսըն զուգաւո[illegible]
[illegible]ր[illegible]լ[illegible]վ։

Ա յաօր դասք հրեշտակաց 'ի յերկինս ուրախա։

Ալէլուիա գիշերայինս տէրունական տօնից
հարգաւ։
Ալէլուիա ճրագալուցի ծննդեան.

Ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա.

Ռա՛քեա՛ց զբան իւր, և բժշկեաց
զնս. և փրկեաց զնս յապականու-
թէ՛ իւրեանց։ Խոստո՛վա՛ն եղիցին
տ՛ն՝ ողորմութ՛ե՛ց նր, և սքանչելեաց
նորա որդի՛ք մարդկա՛ն։

Ա՛լէ՛լ՝ուիա՛. ա՛լէ՛լ՝ուիա՛. ա՛լէ՛լ՝ուիա՛.
փ Ի՛ջցէ՛ ոպ զանձրև 'ի վր գեղման, ոպ
ցօղ, զի ցօղէ՛ յերկիր։ Ծա՛գեսցի՛
յաւուրս նր արդարութ՛ի. բազում խա-
ղաղութ՛ի մինչև կատարեսցի՛ լուսի՛ն։
Փա՛ռք և երկրպագութ՛ի հօր և որդ-
ւոյ և հոգւո՛յն սրբո՛յ. այ՛ժմ և միշտ և
յաւիտեանըս յաւիտենի՛ց. ա՛մէ՛ն։

Ալէլուիա ծննդեան տ՛ն յ՛ի։

Ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա.
աձ Տ՛ր՛ հովուեսցէ զիս. և ինձ ինչ ո՛չ



պա-

բեռս սուրս սլաշտեսցեն մեծաւորք ի
երկիրպատիցեն սմա ։ և պատուիրատուք զե-
երկիրպատիցեն սմա ։ և դատաստ ծուլոյ
ւոր ոչխար ։ Այլ ինքն ի տար քո
ընտրեն հօր քոյ ։ զի ցանկացաւ թագա
զունկըն քո ։ մուտ զիշողուրդ քո , և
Ի ս՚ր դուստր և տեա ։ խոնարհեցոյ ա՛կ
Ա՚ԼԵԼՈՒԵԱ ։ ա՛ԼԵԼՈՒԱ ։ ա՛ԼԵԼՈՒԱ ։
ա՚ԼԵԼՈՒԵԱ ։

Ա՚ԼԵԼՈՒԵԱ ։ ա՛ԼԵԼՈՒԱ ։ ա՛ԼԵԼՈՒԱ ։
կա՛ՄԱՐՆ ա՚ՇՈՂԶ ա՛ՄԵՆԱԵՒԻՆ ՔՐԻՍ ։
ՔԱՀԱՆԱ՚ՄԵՏ ։ ա՛ԼԵԼՈՒԵԱ ։ ՄԱՐԴԸ
Վ՚ԱՆՔ ՀՐՇԱՒԱԿԱՑ ՕՐՀՆԵԼՆ ԸՆԴՔՐՋ

ՀԱՆԴԻՍԱՆԵԱՆ ԱՐՆՈՑՑ ՁԵՒ ։

Ո՞Վ ՀՆԱՐ ԱՒ ՓԱՌՈՆԱԿԱՆ ՓՈՓԽ ՈՒ ԱՁ ԼԻՆԻ՝
ՁԱՏԱԿՆ ՄԱՒ ։

ՓԱՌՔ ԱՒԵՐ ։ ԱՅԺՄ ԱՒ ։ ԱԼԵ ԷՒԽ ։

ՀԱՂՈՒԻ ՄԻՆՉԵՒ ԿԱՏԱՐԵՑԱՑԻ ԼՈՒԱԼՈՅՆ ։
ՅԱՒՈՒԹԱՆ ՆՈՐ ԱՐԴԱՐՈՒԻ ։ ԲԱԶՈՒՄ ԽԱՂ
ՈՒՊ ՅՕՂ ՁԻ ՅՕՂԻ ՅԵՐԿԻՐ ։ ՆԱՓԵՑԱՑ
Ա՚ԼԵ ։ Ա՚ՋԳԿ ՈՒՊ ԱՆՁՐԵ՚Ի ՎՐ ԳԵՂՄԱՆ ։ փ

ՀԱՆԴԻՍՏԵԱՆ ԱՐՆՈՑՑ ՁԵՒ ։

ԱՆԴ ԲՆԱԿԵՑՈՑՑ ՁԻՈ ։ ԱՒ ՏԱ ՋՈՒՐԲԱ
ՊԱԿԱՍԵՑԻ ։ Ա՚Ի ՎԱՅՐԿ ԴԱԼԱՐՈՒՋ

փ Ա՛լէ՛։ Նա՛՛ կարդասցէ առ իս, հայր
իմ ես դու. ա՛ծ ընդունօղ փըրկուե՛՞
իմոյ։ Ե՛՛ս անդրանիկ արարից ըղնա.
և բարձր քան զա՛մ թագաւո՞րս երկրի՛։
Փա՛՛ռք և եր. ա՛՛յժմ և։ ա՛լէ՛ երեք։
Ա՛լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։
բձ Ի՛ջցէ՛՛ ոպ անձրև 'ի վ՛ր գեղման. ոպ
ցօղ զի ցօղէ՞ յերկիր։ Ծա՛դե՛սցի՛ յա
ւուրս նր՛ արդարուի՛. բազում խաղա
ղութի՛ մինչև կատարեսցի՞ լուսի՛ն։
փ Ա՛լէ։ Ե՛ցո՛՛յց տ՛ր զփրկուի՛ իւր. ա
ռաջի ազգաց յայտնեաց զարդարո՞ւթի՛
իւր։ Յի՞շեա՛ց ողորմութ՛ի իւրով զյա
կոբ. Ճշմարտու՛ի իւրով զտունն իսրայ
էլի. և տեսին ա՛մ ծագք երկրի զփրկու
թի՛ աստուծո՞յ մերո՛յ։
Փա՛ռք և. ա՛յժմ. ա՛մէ՛՛ն։ ա՛լէ՛։
Ա՛լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։
բկ Նա՛՛՞ կարդասցէ առ իս՝ հայր իմ ես
դու. ա՛ծ ընդունօղ փըրկուե՞՞ իմոյ։
Ե՛՛ս անդրանիկ արարից զնա. և
բարձր քան զա՛մ թագաւո՞րս երկրի՛։
փ Ա՛լէ՛։ Ը՛նդ քե՛՛զ է սկիզբն աւուրն

զօրութեն. 'ի վայելչութի՝ ս՝բց քոց յար
գանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծը
նա՛յ զքեզ։ Երդուա՛ւ տ՝ր և ո՛չ և ս
զղջասցի. թէ դու ես քահանայ յաւի
տեան ըստ կարգին մելքիսեդեկի. և
տ՝ր ընդաջմէ՞ քումմէ՛։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։
Եցո՛ ՚՚՚ յց տ՝ր զփրկութի՝ իւր. առաջի գ ձ
ազգաց յայտնեաց զարդարո՞ւ՝ի իւր։
Յիշեա՛ ՚՚՚ ց ողորմութ՝ի իւրով զյա
կոբ. ճշմարտութ՝ի իւրով զտունն իս
րայէլի. և տեսին ա՝մ ծագք երկրի
զփրկութի՝ ա՛յ մերո՛յ։

Ալէ՞։ Յի՞շեա՛ ՚՚՚ տէր զդաւիթ, և փ
զա՝մ հեզութի՞ նր՝։ Ոպ՛ ՚՚՚ երդուաւ
տ՝ն, և ուխտս եդ ա՝յ յա՛կոբա՛յ։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։
Ը՛նդ քե՛զէ սկիզբն աւուր զօրութ՝ն. գ կ
'ի վայելչութի՝ ս՝բց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծընա՛յ զքեզ։
Ե՛րդուա՛ւ տ՝ր և ո՛չ և ս զղջասցի. թէ

դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կար
գին մելքիսեդեկի. և տէր ընդաջմէ
քումմէ.

փ Ալէ. Տէ՛ր ասաց ցիս որդի իմ ես դու.
և ես այսօր ծընա՛յ զքեզ. Խնդրեա՛
յինէն, և տաց քեզ զհեթանոսս 'ի
ժառանգուի. և իշխանուի քեզ ընդ
ա՜մ ծա՛գս երկրի.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա.

դձ Յիշեա՛ տ՜ր զդաւիթ, և զա՜մ հե
զութի՛ւն ն՜ր. Որպէ՛ս երդուաւ տ՜ն,
և ուխտս եդ ա՜յ յա՛կոբա՛յ.

փ Ալէ. Տէ՛ր հովուեսցէ զիս. և ինձ
ինչ ո՛չ պակա՛սեսցի. 'Ի վայրի՛ դալար
ւոջ անդ բնակեցոյց զիս. և առ ջուրս
հանդըստեան սը՛նոյց զի՛ս.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա.

դկ Տէ՜ր ասաց ցիս որդի իմ ես դու. և
ես այսօր ծընա՛յ զքեզ. Խը՛նդրեա՛
յինէն, և տաց քեզ զհեթանոսս 'ի
ժառանգուի. և իշխանուի քեզ ընդ
ա՜մ ծա՛գս երկրի.

Ալէ. Լուր դուստր և տես, խոնար փ
հեցո՛ զունկն քո. մոռա՛ զժողովուրդ
քո և զտուն հօր քոյ. զի ցանկացաւ
թագաւոր գեղոյ քոյ: Սա ի՛ նքն է տ̄ր
քո՝ երկիրպագցես սմա. և դուստր
ծուրայ երկիրպագցէ սմա. և պատարա
գօք զերեսս սորա պաշտեսցեն մեծա
մեծք 'ի ժողովրդոց:
Փառք և եր. այժմ և: ալէ. երէք:

Ալէլուիա 'ի տօնի քառասնօրեայ գալստեանն
քի՝ տ̄ոյ մերոյ 'ի տաճարն:
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
Օրհնեալ եկեալ յանուն տ̄ն. օրհնեալ
որ գալոցես: Տ̄ր ա՛ծ մեր երևեցաւ
մեզ. արարէք տօնս ուրախուն կան
խաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ:
Ալէ: Տ̄ր 'ի տաճար ս̄ք իւրում տ̄ր փ
յերկինս յաթոռ իւրում: Ա՛չք նր̄ 'ի
տնանկս հային. արտևանունք նորա
քննեն զորդիս մարդկա՛ն:
Փառք և եր. այժմ և: ալէլուիա:

Ալէլուք յարութեն քի:
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

ա՛ձ Ո՛ղո՛րմո՛ւթ՛ք՛ տ՛ն լի՛ եղև երկիր. և
բանիւ տեառն երկինք հաստատեցան։
Եւ հոգւո՛վ բերանոյ նր՛ ա՛մ զօրու
թի՛ւնք նոցա՛։

փ Ա.լէ։ Յարեա՛ւ ա՛ծ և ցրուեցան ա՛մ
թշնամի՛ք նր՛։ Փախեա՛ն ատելիք նր՛
յերեսա՛ց նր՛։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։

ակ Ծա՛՝՝փս հարէք ա՛մ հեթանոսք. աղա
ղակեցէք առ ա՛ծ 'ի ձայն ցը՛նծութ՛ե.
Տէ՛՝ր բարձրեալ և ահարկու. թագա
ւոր մեծ 'ի վ՛ր ա՛մ երկրի՛։

փ Ա.լէ։ Հաճեցա՛՝ր տ՛ր ընդ երկիր քո.
և դարձուցեր զդերութի՛ն յա՛կոբայ։
Թո՛՝ղե՛ր զանիրաւութի՛ ժողովրդեան
քոյ. և ծածկեցեր զա՛մ մեղը՛ս նոցա՛։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։

բձ Յա՛րեա՛՝մ՛ւ ա՛ծ. և ցրուեցան ա՛մ
թշնամի՛ք նորա։ Փախեա՛՝մ՛ն ատելիք
նորա յերեսա՛ց նորա՛։

փ Ա.լէ։ Տէ՛՝ր թագաւորեաց. զվայել

Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·

Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·
քոյ ալ քրիստ ·

Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·
ինիգս դրանց քոյ · և օրհնեաց զորդիս
նեաս զաջ քո սիոն · ո՛վ զօրացար յեղ
զիս ալ քրիստ · Ա. Լէ · Պաւլեա՛ եղէմ զեր · և օրհ փ
ընդեցաւ · զգեցա՛ր սեր զօրուն ընդ
ձկ լիր էա՛ծ ·

Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·
Ա. Լէ · Օրհնեցէ՛ք տանուն տեն · Ա՛ղեցի՛ փ
անուն տեն օրհնեալ · յայսմհետե միշտ
յաւիտեա՛ն ·

Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·
Ա. Լէ · Օրհնեցէ՛ք զանուանն տեն · Ա՛ղեցի՛ փ
և օրհնեցէք զանուանն տեն · Ա՛ղեցի՛
Ա. Լէ · Օրհնեցէ՛ք մանուկք զեր · փ
և ծաղկեցեր զեր մեղըս նոցա ·
քոյ · և ծաղկեցեր զեր մեղըս նոցա ·
Ա. Լէ · Օրհնեցէ՛ք մանուկք զեր · փ
և օրհնեցէք զանուանն տեն · Ա՛ղեցի՛
անուն տեն օրհնեալ · յայսմհետե միշտ
յաւիտեա՛ն ·

Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·
Ա. Լէ · Պաւլեա՛ եղէմ զեր · և օրհ փ
ընդեցաւ · զգեցա՛ր սեր զօրուն ընդ
ձկ լիր էա՛ծ ·
Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·
Ա. Լէ · Ալէլուիա՛ · Ալէլուիա · Ալէլուիա ·
Ա. Լեկտուխա · աղեկտուխա · աղեկտուխա ·
փառք և եր · այժմ և · աղեկտուխա ·

դկ Օրհնեցէք մանկունք զտր. և օրհնեցէք զանունն տն։ Եղիցի անուն տն օրհնեալ. յայսմհետէ մինչև յաւիտեան։

փ Ալէ։ Կենդանի է տր, և օրհնեալ է ած. և բարձր եղիցի ած փրկութեան իմոյ։ Ած է որ խնդրէ զվրէժ իմ. և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինև։

Փառք և եր. այժմ և։ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

դձ Դովեա եէմ զտր. և օրհնեա զած քոսիօն։ Ո ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց. և օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ։

փ Ալէ։ Ողորմութեամբ տն լի եղև երկիր. և բանիւ տն երկինք հաստատեցան։ Եւ հոգւով բերանոյ նր ամ զօրութիւնք նց։

Փառք և եր. այժմ և։ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

դկ Կենդանի է տր և օրհնեալ է ած. և բարձր եղիցի ած փրկութեան իմոյ։ Ած է որ խընդրէ զվրէժ իմ. և հնա



զանդ

զանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինև՛։
Ալէ։ Ծա՛փս հարէք ամ հեթանոսք. փ
աղաղակեցէք առ ած 'ի ձայն ցընծու
թե։ Տէ՛ր բարձրեալ և ահարկու թա
գաւոր մեծ 'ի վր ամենա՛յն երկրի՛։
Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

---

Ալէլուիա համբարձմանն տի։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։
Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս ձեր աձ
'ի վեր. համբարձցին դրունք յաւիտե
նից և մտցէ թագաւո՛ր փառաց։
Ո՛վէ սա թագաւոր փառաց. տր
հզօր զօրութ՛ի իւրով. տր կարօղ 'ի
պատե՛րազմի՛։
Ալէ։ Պա՛ռք ոյ բիւրապատիկք. հա փ
զարք ուղղիչք. և տր 'ի նոսա 'ի սինէ
սրբութեան իւրոյ։ Ե՛լ 'ի բարձունս
և գերեաց զգերութի՛. էառ աւար.
բաշխեաց պարգևս, և ետ որդւո՛ց
մարդկա՛ն։
Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։

ակ Համբարձա՛ւ ա՜ծ օրհնուբ՜ . և տ՜ր մեր
ձայնիւ փողոյ . Սաղմո՛ս ասացէ՛ք ա՜յ
մերոյ . սաղմոս ասացէ՛ք թագաւորին
մերում . սաղմոս ա՛սացէ՛ք .

փ Ա.լէ . Ո՛ր հովուե՛սդ իսրայէլի . նոյ
եա՛ց որ առաջնորդես ո՜պ խաշին յո՛վ
սեփու . Որ նըստի՛սդ 'ի քրովբէս՝
յայտնեա՛ց առաջի եփրեմի բենիամինի
և մանա՛սէի՛ .

Փա՛ռք և եր . ա՛յժմ և . ալէլուիա .

Ա.լէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա .

բձ Կա՛ռք ա՜յ բիւրապատիկք . հազարք
ուղղիչք . և տ՜ր 'ի նս՜ 'ի սինէ սրբուե՜
իւրոյ . Ի՛լ 'ի բարձունս և գերեաց
զդերուի՜ . էառ աւար բաշխեաց պար
գևս և ետ որդւո՛ց մարդկա՛ն .

փ Ա.լէ . Ո՛դնէ յամպս զգնացս իւր .
և շրջի նա 'ի վերայ թևո՛ց հողմոց .
Խոստովանութի՜ և մեծ վայելչութի՜
զգեցար . արկեր զլոյս որպէս զօթոց .
ձգեցեր զերկինս ո՜պ խորան . և արկեր
'ի վր՜ ջուրց զվերնայա՛րկս նր՜ .

Փա՛ռք և եր . ա՛յժմ և . ալէլուիա .

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .
Որ հովուեա՛ր իսրայէլի . նայեա՛ց որ բկ
առաջնորդես որպ՝ խաշին յո՛վսեփու .
Որ նստի՛ր ՚ի քրովբէս՝ յայտնեա՛ց ա-
ռաջի եփրեմի բենիամինի և մանա՛սէի՛ .
Ալէ : Մե՛ծ եղև մինչև յերկինս փ
ողորմութի՛ քո . և մինչև յամպս ճշմար
տո՛ւթի՛ քո : Բարձրեա՛լ ես դու յեր
կինս ա՛ծ . և յա՛մ երկրի են փա՛ռըք քո՛ .
Փա՛ռք և եր . ա՛յժմ և . ալէլուիա .
Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .
Ո՛ դնէ յամպս զգնացս իւր . և շրջի գձ
նա ՚ի վր՛ թևո՛ց հողմոց . Խո՛ստովանու
թի՛ւն և զմեծ վայելչութի՛ զգեցար .
արկեր զլոյս ոպ՝ զօթոց . ձգեցեր զեր
կինս ոպ՝ խորան . և արկեր ՚ի վր՛ ջուրց
զվերնայա՛րկս նր՛ .
Ալէ : Տէ՛ր խոնարհեցո՛ զերկինս և փ
էջ . մերձեա՛ց ՚ի լերինս և ծը՛խեսցին .
Փա՛յլեա՛ զփայլատակունս քո և խռո
վեա՛ զնոսա . առաքեա՛ զնետս քո , և
ցրուեա՛ ը՛զն՛ .
Փա՛ռք և եր . ա՛յժմ և . ալէլուիա .

Ա՛լէլուիա • ալէլուիա • ալէլուիա։

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, եւ յերկրի խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն։ Զքեզ օրհնեմք, զքեզ գոհանամք, զքեզ երկրպագեմք, զքեզ փառաւորեմք, զքեզ որ ես Աստուած ամենակալ, Տէր Յիսուս Քրիստոս, Որդի միածին, Տէր Աստուած, Գառն Աստուծոյ, որ առնուս զմեղս աշխարհի, ողորմեա մեզ։ Որ նստիս ընդ աջմէ Հօրդ, ողորմեա մեզ։ Զի դու միայն սուրբ ես, դու միայն Տէր ես, դու միայն բարձրեալ ես Յիսուս Քրիստոս, ի փառս Աստուծոյ Հօրդ։ Ամէն։ Ամէն։ Ամէն։ Օրհնեալ է Աստուած յաւիտեանս։ Ամէն։ Ամէն։ Ամէն։

Ալէլուիա · ալէլուիա · ալէ՛լուիա ։
Խոնա՛րհեցո՛ յց զերկինս և էջ · և մէգ ՂԿ
՚ի ներքոյ ոտի՛ց նր՝ ։ Ե՛լ ՚ի քրովբէս և
թռեաւ · սլացաւ նա ՚ի թևը՛ս հողմո՛ց ։
Ալէ ։ Հա՛մբարձա՛ւ ա՜ծ օրհնուբ՝ · և Փ
տ՜ր մեր ձայնի՛ւ փողոյ ։ Սաղմո՛ս ասա
ցէք ա՜յ մերում · սաղմոս ասացէք թա
գաւորին մերում · սաղմոս ա՛սացէ՛ք ։
Փա՛ռք և եր · ա՛յժմ և ։ ալէլուիա ։

---

Ալէլուիա հոգւոցն ա՜ր գաղստեանն ։

Ալէլուիա · ալէլուիա · ալէ՛լուիա ։
Ցա՛նկալի՛ է նա քան զոսկի և քան զա ԱՃ
կանս պատուականս բազումս, քաղցր է
նա քան զմեղո՛ւ խորիսխ ։ Ք՜ա՛նզի ծա
ռա՛յ քո պա՛հեսցէ զոյս, ՚ի պահել նմա
զհատուցումը՛ն բազո՛ւմ ։
Ալէ ։ Թև՛ք աղաւնոյ արծաթապատ · Փ
և թիկնամէջ նորա ՚ի գո՛ յն ոսկւոյ ։
Ի գումարե՛լ երկնաւորին զթագաւորս
՚ի վ՜ր նր՝ · ձիւնասցին ՚ի՛ սաղմօ՛ ն ։
Փա՛ռք և եր · ա՛յժմ և ։ ալէլուիա ։
Ալէլուիա · ալէլուիա · ալէ՛լուիա ։

ակ Զ սի՞ ՐԱ ՆԲ հաստատեա՛ յիս ԱԾ. և
զհոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի՞ իմում։
Մի՛ ընկենուր զիս ԱՐ յերեսաց քոց.
և զհոգի քո ՆԲ մի՛ հանեՐ յինէ՛ ն։
փ Ա.լէ։ Գտի՞ զդաւիթ ծառայ իմ.
և իւղով սրբով իմով օծի՞ զնա։ Ձեռն
իմ ընկալցի զնա. և բազուկ իմ զօրա
ցուսցէ՞ ըզնա՛։

Փառք և եր. այ՛ժմ և։ ալէլուիա։
Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա.
բձ Թևի՛ք աղաւնոյ արծաթապատ. և
թիկնամէջ նր՞ 'ի գո՞յն ոսկւոյ։ Ի գու
մարեի՛լ երկնաւորին զթագաւորս 'ի
վր՞ նր՞. ձիւնասցին 'ի՞ սաղմօն՛։
փ Ա.լէ։ Առաքեի՛ ն զոգի քո և ստանաս
զնոսա. և նորոգես զերեսս երկրի։
Եղիցի՛ ն փառք ԱՆ յաւիտեան. և ԱՐ
ուրախ եղիցի յարարածս ի՞ւր։

Փառք և եր. այ՛ժմ և։ ալէլուիա։
Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա.
բկ Գտի՞՝ զդաւիթ ծառայ իմ. և իւ
ղով ՆԲվ իմով օծի՞ զնա։ Ձե՞ռն իմ
ընկալցի զնա. և բազուկ իմ զօրացուս
ցէ՞ ըզնա՛։

Ալէ. Յայտնութիւն բանից քոց փ
լուսաւոր է. և իմաստուն առնէ ըզ
տղայս. Օ բերան իմ բացի և առի
զհոգի. 'ի պատուիրանըս քո փափա-
գեաց անձն իմ.

Փառք և եր. այժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Առաքեա զոգի քո և ստանաս զնս. գձ
և նորոգես զերեսս երկրի. Եղիցի
ն փառք տն յաւիտեան. և տր ու-
րախ եղիցի յարարածըս իւր.

Ալէ. Հոգի քո սբ և բարի ա- փ
ռաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ.
Վ սանուա ն քոյ տր կեցուսցես զիս.
արդարութբ քով հանցես 'ի նեղուէ
զանձն իմ.

Փառք և եր. այժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Օ բերա ն իմ բացի և առի զհոգի. 'ի դկ
պատուիրանս քո փափագեաց անձն իմ.
Նայեաց առիս և ողորմեաց ինձ ըստ
իրաւունս սիրողաց անուան քոյ.

Ալէ. 'Ի սաստէ քումմէ տր և 'ի շըն փ

մատ։ Ա՛ր ընկերնատր գիս ասր չերե
փ Ա՛ՀԵ։ Օ՛ տիկոս ասբ հատատատեա՛ չիս ա՛ծ.
և գՀոդի ուղիղ նստոդեա՛ յ՛ փոխի ի՛
չանց, և ընկալաւ գիս • ընկալաւ գիս
յ՛ ջուրց բաղմանց։

Փառք ևեր • այժմ և։ աՀեղուխա։
Ա՛ՀԵղուխա • աՀեղուխա • աՀեղուխա։
դկ Ա՛ստատ գուամն ասր և՛ ի շինչել Հոդ
ուս բարիսնե գայ։ Ա՛ռաքեաց յ՛ բար
ձանց, և ընկալաւ գիս • ընկալաւ գիս
յ՛ ջուրց բաղմանց։

փ Ա՛ՀԵ։ Ա՛ն ընկերնատր գիս ասր չերե
մատ։ Ա՛ր ընկերնատր գիս ասր չերե

սաց քոց · և զհոգի քո ս̅ը մի՛ հաներ
յինէ՛ն ։

Փա՛ռք և եր · ա՛յժմ և ։ ալէլուիա ։

---

## Ալէլուիա Խաչի ։

Ալէլուիա · ալէլուիա · ալէ՛լուիա ։
Յո՛ւպ քո և գաւազան , նոքա միսիթա ա՛ձ
բե՛սցեն զիս ։ Պատրա՛ստ արարեր առա
ջի իմ զսեղան · ակն յանդիման նեղչա՛ց
իմո՛ց ։

Ալէ ։ Եստո՛ւր երկիւղածաց քոց նշան · փ
զի ապրեսցին յերեսաց ա՛ղեղան ։ Ո՛պ
փրկեցան սիրելիք քո · կեցո՛ աջով քո
և՛ լո՛ւր մե՛զ ։

Փա՛ռք և եր · ա՛յժմ և ։ ալէլուիա ։

Ալէլուիա · ալէլուիա · ալէ՛լուիա ։
Ն՚ե՛ տք քո սրեալ են հզօր · և ժողո ակ
վուրդք ՚ի ներքոյ քոյ անկցին · ՚ի սիր
տըս թշնամեաց թագա՛ւորի ։ Ա՛թո՛ ռ
քո ա̅ծ յաւիտեանս յաւիտենից · գա
ւազան ուղղուե̅ , գաւազան արքայո՛ւ
թե̅ քո՛յ ։

Ալէ ։ Տո՛ ւր զօրութի̅ ծառայի քոյ · փ



կե

կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ. և արա՛ առ
իս զնշան բա՞րութեան. Տեսցե՛՝ն ատե
լիք իմ և ամաչեսցեն. զի դու տ՞ր օգնե
ցեր ինձ՝ և միսիթարե՞ցեր զի՛ս.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա.

բձ Եստո՛՛ւր երկիւղածաց քոց նշան. զի
ապրեսցին յերեսաց ա՞ղեղան. Որպէ՛՝ս
փրկեցան սիրելիք քո. կեցո՛ աջով քո
և՞ լո՛ւր մե՛զ.

փ Ալէ. Դո՛՝ւ պատրաստեցեր զուղղու
թի՞ և զիրաւունս. և զարդարութի՞ յա
կոբայ դու ա՞րարեր. Բա՛՝րձր արա
րէք զտ՞ր ա՞ծ մեր. երկիրպագէ՛ք պատ
ուանդանի ոտից նր՞ զի՞ ս՞բ է՛.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա.

բկ Տո՝՝ւր զօրութի՞ ծառայի քոյ. կեցո՛
զորդի աղախնոյ քոյ. և արա՛ առիս ըզ
նշան բա՞րութեան. Տեսցե՝՝ն ատելիք
իմ և ամաչեսցեն. զի դու տ՞ր օգնեցեր
ինձ՝ և միսիթարե՞ցեր զի՛ս.

փ Ալէ. Ա՛սա՝՝ց տ՞ր ցտ՞ր իմ, նի՛ստ ընդ

աշմէ խմմէ . մինչև եդից զքրիստիա-
նան ոտից քոց : Վասն զի ընդ ամե-
նայն ժամ կամիմ զքեզ տեր ի վր
սիրտ և ի միջ թշն-
նամեաց քոց :

Փառք և երկ . այժմ և : ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա

րուն առաքեսցէ քեզ տ՞ր 'ի սիօնէ. և
տիրեսցես դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց։

փ Ալէ։ Նշանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երե
սաց քոց. և ետուր ուրախութի՞ սրտիցն
մերոց։ 'Ի պըտղո՛յ ցորենոյ գինոյ և
ձիթոյ իւրեանց լցուցեր ը՞զ նս՛։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։

դձ Յայտնեսցե՛ն երկինք զվայելչութի՞
փառաց նր՞. և օրհնուբ՞ նր՞ լըցան տի՞ե
զերք։ Ճառագա՛յթք որպ՞ 'ի լուսոյ
հատան 'ի նմանէ. և եղջիւրք 'ի ձեռին
նր՞ գտան. և անդ հաստատեցաւ զօ
րութի՞ փառա՞ց նր՛։

փ Ալէ։ Յո՛ւպ քո և դաւազան, նոքա
վխիթարե՞սցեն զիս։ Պատրա՛ստ արա
րեր առաջի իմ զսեղան. ակն յանդի
ման նեղչա՞ց իմո՛ց։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։

դկ Նը՛շանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց.
և ետուր ուրախութի՞ սրտիցն մերոց։
'Ի՛ պըտղո՛յ ցորենոյ գինոյ և ձիթոյ



իւր

իւրեանց լցուցեր ըզ նոսա։

Ալէ։ Նե՛տք քո սրեալ են հզօր. և ժողովուրդք 'ի ներքոյ քոյ անկցին. 'ի սիրտըս թշնամեաց թագա՛ւորի։ Աթո՛ռ քո ա՜ծ յաւիտեանս յաւիտենից. գաւազան ուղղու՜ե, գաւազան արքայու՛թ՜ե քո՛։ փ

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

---

Ալէլու+ Եկեղեցւոց։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։

Լ՝ըսե՛լ ինձ զձայն օրհնութ՜ե քոյ. և պատմել զա՜մ սքանչե՛լիս քո։ Տէ՛ր սի՜րեցի զվայելչութ՜ի տան քոյ. և զտեղի յարկի փա՛ռաց քո՜ց։ աձ

Ալէ։ Երանի՛ զոր ընտրեցեր և ընկալար. և բնակեսցին 'ի գաւի՛թըս քո։ Լ՝ցցո՛ւք մեք 'ի բարու՜է տան քոյ. ս՜բ է տաճար քո սքանչելի արդա՛րութեա՜մբ։ փ

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։

Մ՜ե՛ ծ է տ՜ր և օրհնեալ է յոյժ. 'ի քաղաք ա՜յ մերոյ 'ի լեառըն ս՜բ նր՜։ ակ

Հաստարմա՛ տ ցնծուք՝ ցնծասցէ ա՛մ
երկիր. լերինք սիօնի՝ կողմանք հիւսի
սոյ՝ 'ի քաղաք թագաւորի՞ մեծի՛։

փ Ալէ։ Հի՛մո՞՛ւնք նր՞ 'ի լե՛ռն ս՞ք նր՞.
սիրէ տ՞ր զդրունս սիօնի առաւել քան
զա՞մ յարկսն յա՛կոբայ։ Փառաւոր
եա՞՛լն խօսեցաւ վ՞ս քոյ. ահաւադիկ
քաղաքդ ա՞ստուծոյ։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա.

բձ Ե՝րա՞նի՞՛ զոր ընտրեցեր և ընկալար.
և բնակեսցին 'ի գաւի՞թըս քո։
Լ՝ցցո՞՛ւք մեք 'ի բարուէ՝ տան քոյ.
ս՞ք է տաճար քո սքանչելի արդա՞րուք՛։

փ Ալէ։ Դո՞՛ւ տէր յաւիտեան կաս.
և յիշատակ քո ազդէ մի՞նչև յազդ։
Դո՞՛ւ յարուցե՛ լ գթասցիս 'ի վ՞ր սի
օնի. ժամանակ գթալոյ նր՞ հասեա՞լ է
ժա՛մ։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։

բկ Հի՛մո՞՛ւնք նր՞ 'ի լե՛ռըն ս՞ք նր՞. սիրէ
տ՞ր զդրունս սիօնի առաւել քան զա՞մ

յարկսըն յա՛կոբայ։ Փառաւորեա՛՝ն
խօսեցաւ վասն քոյ. ահաւադիկ քա
ղաքդ ա՛՛յ։

Ա.լէ։ Ա.յսօ՛՝ր է զոր արար տ՛ր. ե- փ
կա՛յք ցընծասցուք և ուրա՛խ եղիցուք
՚ի՞ սմա։ Ի տ՛նէ՛՝ եղև այս. և է սքան
չելի առաջի աչա՛ց մերո՛ց։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։
Դո՛՝ւ տ՛ր յաւիտեան կաս. և յիշա գ՛ճ
տակ քո ազգէ մի՞նչև յազգ։ Դո՛՝ւ
յարուցեալ գըթասցիս ՚ի վ՛ր սիօնի.
ժամանակ գթալոյ ն՛ր հասեա՞լ է ժա՛մ։

Ա.լէ։ Խ՛ոստովա՛՝ն եղէց քեզ տ՛ր փ
բոլորով սրտիւ իմով. առաջի հրեշտա
կաց սաղմոս ասա՞ցից քեզ։ Ո՛ի լուա՛
՝՝ր զբանս բերանոյ իմոյ. երկիրպագից
՚ի տաճար ս՛բ քո. և խոստովան եղէց
անուան քում վ՛ս ողորմուե՛ և ճշմար
տո՞ւթե՛ քո՛յ։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և։ ալէլուիա։

Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։
Ա.յսօ՛ր է՛ զոր արար տ՛ր. եկայք ցըն գ՛կ

ծասցուք և ուրախ եղիցուք 'ի՞ սմա.
'Ի ա̅նէ՛ եղև այս. և է սքանչելի առա
ջի աչա՛ց մերո՛ց։

փ Ա.լէ. Տէ՛ր ով կացցէ 'ի խորանի քում.
կամ ո՛վ բնակեսցի 'ի լեառը՛ն ս̅բ քո.
Որ գընա՛յ անբիծ. գործէ զարդարու
թի՛. և խօսի զճշմարտութի՛ 'ի սըրտի՞
իւրո՛ւմ։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա։
Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։

դձ Ո՛ւրա՛խ եղէ ես ոյք ասէին ցիս, 'ի
տուն տ̅ն երթի՞ցուք մեք։ Հա՛սեա՛լ
կային ոտք մեր առ դրունս քո երու
սաղէ՛մ։

փ Ա.լէ. Լը՛սե՛լ ինձ զձայն օրհնութե՛
քոյ. և պատմել զա̅մ սքանչե՞լիս քո.
Տէ՛ր սիրեցի զվայելչութի՛ տան քոյ.
և զտեղի յարկի փա՞ռաց քո՛ց։

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա։
Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա։

դկ Տր՛ ո՛վ կացցէ 'ի խորանի քում. կամ
ո՛վ բնակեսցի 'ի լեառը՛ն ս̅բ քո։ Ո՛ր գը
նա՛յ անբիծ. գործէ զարդարութի՛. և

խօսի զՃշմարտութիւն 'ի սրտի իւրում։
Ալէ։ Մեծ է տր և օրհնեալ է յոյժ։ փ
'ի քաղաք այ մերոյ 'ի լեառն սբ նր։
Հաստարմատ ցընծութ ցնծասցէ ամ
երկիր։ լերինք սիօնի կողմանք հիւսի
սոյ 'ի քաղաք թագաւորի մեծի։
Փառք և եր։ այժմ և։ ալէլուիա։

---

Ալէլուիա 'ի տօնի հրեշտակապետաց։

Ալէլուիա։ ալէլուիա։ ալէլուիա։
Ո՛ արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և
ըզպաշտօնեայս իւր 'ի հուր կիզելւոյ։
Հաստատեաց զերկիր 'ի վր հաստատութ
իւրոյ։ զի մի՛ սասանեսցի յաւիտեա՛ն։
Ալէ։ Օրհնեցէք զտր յերկինս։ օրհ փ
նեցէք զնա 'ի բարձանց։ Օրհնեցէք
զնա ամ հրեշտակք նր։ օրհնեցէք զնա
ամ զօրութիք նորա՛։
Փառք և եր։ այժմ և։ ալէլուիա։
Դասք հրեշտակաց օրհնեն ըզքեզ
քրիստոն ալէլուիա։ մա՛րդ
կանն աճ։ զգ սաղմոսեմն քեզ։
ալէլուիա։

ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆՔ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻՔ։

ԱՐԱ, ԱՐԱՄ, ԱՐԱՍ, ԱՐԱՐ, ԱՐԱՒ, ԱՐԵՍ, ԱՐԵՒ, ԱՐԻՆ, ԱՐԻՒՆ, ԱՐՈՒՆ, ԱՐՈՒՍ, ԱՐՈՒՍՏ, ԱՐՈՒՍՏԱՆ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑԻ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒՆ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒՆՔ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒՆՔՆ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒՆՔՆԻ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒՆՔՆԻՑ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒՆՔՆԻՑՆ, ԱՐՈՒՍՏԱՆԻՔՑՈՒՀԻՈՒՆՔՆԻՑՆՈՒ։

Ա. Ի՛ր կամ ի՛ւր ինչ որ ինչ ինչ ինչ

զիս. և ոչ ուրախ արարեր զԹշնամին
իմ յիս. Տ՛ր ա՛ծ իմ կարդացի առ քեզ
և բժշկեցեր զիս. տ՛ր հաներ ՚ի դժոխոց
զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ.
որք իջանեն ՚ի գո՛ծ ւբ.

Ա.լէ. Լ՝հա՛ն զիս ՚ի դբոյ տառապա- փ
նաց. ՚ի կաւոյ և ՚ի՞ տրղմոյ. Հաստա
տեա՛ց ՚ի վ՛ր վիմի զոտս իմ. և ուղղեաց
զդնա՞ցս իմ.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.

---

Ա.լէլուիա ծաղկազարդին ազգոմեան.

Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՞լուիա.
Տ՛ր՝ ա՛ծ մեր երևեցաւ մեզ. արա- ակ
րէ՛ք տօնս ուրախու՛ն կանխաւ, մինչև
յանկիւնս սե՞ղանոյ. Ա՛ծ՝ իմ ես դու,
և խոստովան եղէց քեզ. ա՛ծ իմ ես
դու՝ և բարձր արարի՞ց զքե՛զ.

Ա.լէ. Լ՝երի՝նք ցնծասցեն առաջի- փ
տ՛ն, զի գայ և հասեալ է տ՛ր ՚ի դատե՞լ
զերկիր. Դա՛տէ՝ զաշխարհս արդա
րութ՞բ. և զժողովուրդս իւր ո՞ւղղութ՞բ.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա աւուրց աւագ շաբաթուն.

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

ԲՀ Զի նա՞ւ ասաց և եղեն . հրամայ
եաց և հաստատեցան : Կարգեա՞ց
զնս յաւիտեան . սահման եդ որք ոչ
անցանեն :

փ Ալէ : Ի՝սկը՝զբանէ՞ւ տր զհիմունս
երկրի հաստատեցեր . և գործք ձեռաց
քոց երկինք են : Լոքա՞ւ կորընչին .
և դու կաս և մնաս յաւիտեան :

Փառք և եր . այժմ և : ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

ԳՀ Կացցէ դշխոյ ընդաջմէ քումմէ . ի
հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և
պաճուճեալ : Լ՝ուր դուստր և տես .
խոնարհեցո զունկն քո . մոռա զժողո
վուրդ քո և զտուն հօր քոյ . զի ցանկա
ցաւ թագաւոր գեղոյ քոյ :

փ Ալէ : Տարցի՞ն թագաւորի կուսանք
զհետ նր . և զընկերս նր տարցին նմա :
Ածցի՞ն ցնծութ և ուրախութ . և
տարցին ի տաճար թագաւորի . և փո
խանակ հարց քոց եղիցին որդիք քո :

փառք և եր. այժմ և. ալէլուիա.

Ա. ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Ող ուսուցի զիմս զարդարութեան քո. և շրջիցէ
զերեսանիմ քո ի վերայ ծառայի քում. և զարդարութիւնս
քո որդւոցդ սրտից ուղղութեանց։

Ա. Ողորմեա՛ ինձ և լուր աղօթից իմո

ուր. Զա՛րթեա՛ւ աղեղն քո. զնետս կա-
պարճից քոց արբեցուցեր. զգետս
ցրուեցեր. զերկիր դողացուցեր 'ի սաստ
կութէ անձրևի, որք անցանեն ընդ սա՛.
Ա՛նդո՛ւնդք աղաղակեցին մեծապէս.
լոյս փայլման արեգականն արդելաւ.
և ծագումն լուսնին դադա՛րեցաւ.
փ Ա.լէ. Մա՛տնեցա՛յ և ո՛չ ելանէի. աչք
իմ տկարացան յաղքատո՛ւէ. Աղաղա՛կե
ցի՛ առ տ՛ր զօրհանապազ. և համբարձի
առ քեզ ը՛զձեռս ի՛մ.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.

Ա.լէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա.
շաբ Եդի՛ն զիս 'ի գբի ներքնումն. 'ի խա-
ւարի և 'ի ստուերը՛ս մահու. Ցի՛ս հաս
տատեցաւ սրտմտուի՛ քո. զա՛մ զբօսանս
քո ածեր 'ի վե՛րայ ի՛մ.
փ Ա.լէ. Եղէ՛ ես ո՛պ մարդ առանց օգնա
կանի. և 'ի մեռեա՛լս ազատ. Ո՛պ՛ վիրա
ւորս որք նընջեն 'ի գերե՛զմանի՛.

Փա՛ռք և եր. ա՛յժմ և. ալէլուիա.

Յայլ օրինակէ է այս.

Ի՜նքն 'ի գերեզմանի դընաց և 'ի տա-



պա

պանի տը՛քնեցաւ։ Քա՛ղցրացա՛ն նմա
խիճք հեղեղատի. և ըզհետ նորա ա՛մ
մարդ գը՛նասցէ՝։

Փա՛ռք և եր. այ՛ժմ և։ ալէլուիա։

---

Ալէլուիա պաշծառաչէրպուէն չի, որ առի
վարդավառ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։
Քո՛ւրա՛ են երկինք, և քո է երկիր. կիր
զաշխարհ լրիւ իւրով դու հաստա՛տե
ցեր։ Զհիւսի՛ւրա՛ս և զհարաւ դու
արարեր. Թափօր և հերմօն յանուն
քո ցը՛նծասցե՛ն։
Ալէ։ Բա՝ռձրո՛ւթի՛ւրա՛ք լերանց նր՛ փ
են. նր՛ է ծով և նա՛ արար զնա. և զցա
մաք ձեռք նր՛ ը՛ստեղծին։ Ա՝կա՛ւրա՛յք
երկիրպագցուք նըմա. անկցուք և լաց
ցուք առաջի տ՛ն արարչի՛ն մերոյ՛։
Փա՛ռք և եր. այ՛ժմ և։ ալէլուիա։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա։
Բա՝ռձրո՛ւթի՛ւ՛ք լերանց նր՛ են. նր՛ է ԲՀ
ծով. և նա՛ արար զնա. և զցամաք ձեռք
նր՛ ը՛ստեղծին։ Մ՝ո՛վսէ՛ս և ահարօն

 երի

երիցունք նր̄ . սամուէլ ընդ այնոսիկ
որք կարդան զանո՞ւն նր̄ ։

փ Ա.լէ. Լ՝ե՛րի՛նք ցընծասցեն առաջի
տ̄ն . զի գայ . և հասեալ է տ̄ր ՚ի դա-
տե՞լ զերկիր ։ Դա՛տէ՛ զաշխարհս
արդարութ̄ի . և զժողովուրդս իւր
ո՞ւղղութ̄ի ։

Փա՜ռք և եր . այ̄ժմ և ։ ալէլուիա ։

Ա.լէլուիա . ալէլուիա . ալէ՞լուիա .

գշ ՚Ի ձեռ̄ս նր̄ են ա̄մ տիեզերք երկրի . և
բարձրութ̄ի լերանց նր̄՞ են ։ Նորա՛ է
ծով և նա՛ արար զնա . և զցամաք ձեռք
նր̄ ը՞ստեղծի՛ն ։

փ Ա.լէ . Լ՝երի՛նք որպ̄ մոմ հալեսցին
յերեսաց տ̄ն . յերեսաց տ̄ն ա̄մ եր-
կիր ։ Պատմեսցե՛ն երկինք զարդարու-
թի̄ նր̄ . և տեսցեն ա̄մ ժողովուրդք
զփառը՞ս նր̄ ։

Փա՜ռք և եր . այ̄ժմ և . ալէլուիա .

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից առաւօտու ժամուն. Որ հատարի 'ի դէմս Որդւոյն ա̅ց.

Որ երեւեցաւ ի-զաբերիցն.

Լցաք առաւօտու ողորմութիւն քով. Ցնծացաք և ուրախ եղաք՝ զա̅մ աւուրս կենաց մերոց.

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն, յորըս խոնարհ արարեր զմեզ, և ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս.

Հայեա՛ տ̅ր 'ի ծառայս քո՝ և 'ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա՛ որդւոց նց̅. եղիցի լոյս տ̅ն տ̅յ 'ի վր̅ մեր.

Զ գործս ձեռաց մերոց ուղի՛ղ արա 'ի մեզ տ̅ր. և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ.

Փառք հօր և.

Եւ ևս խաղաղութ̅ե զտ̅ր աղա.

Օրհնութի̅ և փառք հօր և.

Օրհնութի̅ երից մանկանցն դանիէլի.

Օրհնեալ ես տ̅ր ա̅ծ հարցն մերոց. օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան.

Յիրաւունս անցուցեր զայս ա̅մ ընդ
մեզ. արդար ես դու տ̅ր, և ա̅մ գործք
քո ճշմարիտ են։
Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ա̅մ դա-
տաստանք քո արդար են։
Դատաստան արդարու̅ե̅ ածեր 'ի վ̅ր̅
մեր, ըստ ա̅մի զոր ինչ ածեր 'ի վ̅ր̅ մեր,
և քաղաքի ս̅բյ հարցն մերոց եղ̅էմի։
Արդարու̅բ̅ և յիրաւի ածեր զայս ա̅մ
'ի վ̅ր̅ մեր՝ վ̅ս̅ մեղաց մերոց։
Անօրինեցաք՝ և յանցեաք ապստամբ
լինել 'ի քէն. մեղաք յա̅մի՝ և պատուի-
րանաց քոց մեք ո՛չ անսացաք։
Ո՛չ պահեցաք և ո՛չ արարաք՝ ո̅պ̅ պատ-
ուիրեցեր դու մեզ, զի զբարիս գըտ-
ցուք մեք 'ի քէն։
Արդ՝ զա̅մ զոր արարեր՝ և զոր ինչ ա-
ծեր 'ի վ̅ր̅ մեր, արդար դատաստանաւ
արարեր։
Մատնեցեր զմեզ 'ի ձեռս թշնամեաց
մերոց. անօրինաց՝ խստաց և ապստամ
բողաց։
'Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի
քան զա̅մ երկիր, մատնեցեր զմեզ։

Եւ արդ՝ ո՛չ գոյ մեզ ժամ բանալ ըզ
բերանս մեր. զի ամօթ և նախատինք
եղաք ծառայից քոց պաշտօնէից։
Այլ մի՛ մատներ զմեզ խսպառ՝ վ՞ա ան-
ուան քո. մի՛ ցրեր զուխտս քո. և մի՛ ՚ի
բացեայ առներ զողորմութիւն քո ՚ի մէնջ։
Վ՞ա աբրահամու սիրելւոյ քոյ, իսահա-
կայ ծառայի քո, և իէ՞լի ս՞բյ քո։
Խոստացար նց՝ և ասացեր, բազմացու-
ցից զզաւակ ձեր ո՞պ զաստեղս երկնից
բազմութ՞. և ո՞պ զաւազ առ եզր ծովու։
Եւ արդ տ՞ր՝ նուաղեցաք մեք քան զա՞մ
ազգս. և եմք տառապեալ յա՞մ երկրի
այսօր՝ վ՞ա մեղաց մերոց։
Ո՛չ գոյ ՚ի ժամանակի յայսմիկ՝ իշխան
մարգարէ և առաջնորդ. ո՛չ ողջակէզ
պատարագաց, ո՛չ խունկ օրինաց, և
և ո՛չ տեղի պատարագս մատուցանելոյ
առ՞ջի քո. և զողորմութ՞ գտանել ՚ի քէն։
Այլ անձամբ խոնարհեալ՝ և հոգ-
ւով տառապանաց, ընդունելի լիցուք
մեք ո՞պ զողջակէզս խոյոց և զուարա-
կաց, և ո՞պ բիւրաւորս գառանց պա-
րարտաց։

Այնպէս ընդունելի լիցին պատարագ մեր այսօր առաջի քո, զի կատարեալ գտցուք զկնի քո. և չի՛ք ամօթ յուսա-
ցելոցս 'ի քեզ.
Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ա՜մ սրտիւք մերովք, երկնչիմք 'ի քէն, և խնդրեմք զերեսս քո. տ՜ր մի՛ յամօթ առներ զմեզ.
Այլ արա՛ առ մեզ ըստ հեզուե՜ քում, և ըստ բազում ողորմուե՜ քում. փրկեա՛ զմեզ վ՜ս սքանչելեաց քոց տ՜ր. և փա-
ռաւորեսցի անուն քո յաւիտեան.
Յամօթ լիցին ա՜մքեան, որ չարչարեն զծառայս քո. ամաչեցե՜լ լիցին բռնուի՜ք նց՜, և ա՜մ զօրուի՜ք նց՜ խորտակեսցին.
Եւ ծանիցեն՝ զի դու ես տ՜ր ա՜ծ մի-
այն, որ փառաւորեալդ ես 'ի վ՜ր ա՜մ
տիեզերաց.
Օրհնեալ ես դու տ՜ր ա՜ծ հարցն մե-
րոց. գովեալ՝ և առաւել բարձրացեալ
յաւիտեան.
Եւ օրհնեալ է անուն ս՜բ փառաց քոց.
գովեալ և.
Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբ-
բութեան քո. գով.

Օրհնեալ ես 'ի վր̅ աթոռոյ տ̅ի։
քո. գով։
Օրհնեալ ես՝ որ նստիս 'ի քրովբէս՝ և
հայիս յանդունդս. գով։
Օրհնեալ ես 'ի վր̅ հաստատուե̅ երկ-
նից. գով։
Օրհնեցէ՛ք ա̅մ գործք տ̅ն զտ̅ր. օրհնե-
ցէ՛ք և բարձր արարէք զնա յաւ։
Օրհնեցէ՛ք երկինք զտ̅ր. օրհնե։
Օրհնեցէ՛ք հրեշտակք տ̅ն. և ջուրք որ
'ի վերոյ երկնից զտ̅ր. օրհ։
Օրհնեցէ՛ք զօրութի̅ք տ̅ն. արեգակն
և լուսին զտ̅ր. օրհ։
Օրհնեցէ՛ք աստեղք երկնից՝ անձրևք
և ցօղք զտ̅ր. օրհ։
Օրհնեցէ՛ք ա̅մ հողմք հուր և ջեր զ։
Օրհնեցէ՛ք ցուրտ և տօթ, ցօղ և ձիւ-
նաբեր զտ̅ր. օրհ։
Օրհնեցէ՛ք սառն և պարզ, եղեամն և
ձիւն զտ̅ր. օրհ։
Օրհնեցէ՛ք տիւք և գիշերք, լոյս և
խաւար զտ̅ր. օրհ։
Օրհնեցէ՛ք ամպք և փայլատակունք՝ և
երկիր զտ̅ր. օրհ։

Օրհնեցէ՛ք լերինք բլուրք , և ա՜մ
բոյսք երկրի զտ՜ր . օրհ ։
Օրհնեցէ՛ք աղբիւրք ծովք և գետք
զտ՜ր . օրհ ։
Օրհնեցէ՛ք կէտք և ա՜մ կայտառք , որ
՚ի ջուրս , և թռչունք երկնից զտ՜ր ։
Օրհնեցէ՛ք գազանք և անասունք , և
որդիք մարդկան զտ՜ր . օրհ ։
Օրհնեսցէ՛ իսրայէլ զտ՜ր . օրհնեսցէ՛ և
բարձր արասցէ զնա յաւիտեան ։
Օրհնեցէ՛ք քահանայք զտ՜ր . օրհ ։
Օրհնեցէ՛ք ծառայք տ՜ն զտ՜ր . օրհ ։
Օրհնեցէ՛ք անձինք , և շունչք արդա
րոց զտ՜ր . օրհ ։
Օրհնեցէ՛ք ս՜բք՝ և խոնարհք սըրտիւք
զտ՜ր . օրհ ։
Օրհնեցէ՛ք անանիա ազարիա և միսայ
էլ զտ՜ր . օրհ ։ Փառք հօր և ։

Մաղթանք ։

Օրհնեցէ՛ք ա՜մ արարածք զարարիչն
արարածոց , զտ՜րն տերանց , զթ՜գ՜ւորն
թ՜գ՜ւորաց , զա՜ծն աստուծոց ։ Օրհնե
ցէ՛ք , գովեցէ՛ք , բարեբանեցէ՛ք , զի
քաղցր է , զի յաւիտ՜ն է ողորմութ՜ն ն՜ր ։

Այր եկիր ի փըրկուքի տիեզերաց Քա՛ղ
գաւօր յաւիտենից քրիստոս . զքե՛զ աձ
փառաւորե՛մք ա՛յլ հա՛րցըն մերոց ։
Յանձն առեր ըզ ջարչարանըս կամա՛
տրամպէս . ե՛րգմանէ ձայնակեցեր վէմըն
մեր . զքե՛զ փառա՛ւ ։ Ալընքեցար վիմա՛վ
ի գերեզմանի . ե՛ւ ծո՛ւծեր ըզկնիք մա՛
հու յանցանաց . զքե՛զ ։ Ա՛ռ տեր օրհնե՛ գ
ցէ՛ք բարձր ա՛րարիք ընկնա՛յ ի՛ւրեաց ։
Ո՛ յարուցեա՛լն ի մեռելոց քա՛ւ ա՛ստը
ւա՛ծ . որ ըզմա՛ն խափանեաց յարու
թիւն ի՛ւրա՛ւ . բար ։ Ո՛ ընթանցելի յա՛
րութիւնըն ք՛ի՛ ա՛յց . ամե՛նայն ժողո՛վ
վե՛ւրդք բա՛րեբանելո՛վ . բարձր ։



Ա՛ռնուկ զբըն հա՛յր . ա՛ռաջի՛ն լոյս ա՛ն ե
ձա՛ւելի . որ ի լո՛ւսոյ լոյս ներգո՛ւծ գ
ծե՛ալ զիմաստնա՛ւթեաց գոյա՛կան . ըզքե՛զ
ո՛ր՝նե՛ւ ա՛յլ՝ ծա՛ռայ հա՛րցըն մերոց ։
Ո՛՝նըսկի զբըն հա՛յր . ա՛ռաջի՛ն լոյս ա՛ն ե
ձա՛ւելի . որ ի լո՛ւսոյ լոյս ներգո՛ւծ գ
ծե՛ալ զիմաստնա՛ւթեաց գոյա՛կան . ըզքե՛զ
ո՛ր՝նե՛ւ ա՛յլ՝ ծա՛ռայ հա՛րցըն մերոց ։

գունմն մրդի։ որ արարեր 'ի պաշտօն
փառաց քոց զհրեղինացքն զօրս։ ըզ
քեզ։ 'Ի հօրէ բրղխունմն փառակից
որդւոյ հոգիդ անեղ։ որ ըստեղծեր
'ի յոգիս կատարեալ զհոգեղինացքն
գ դասս։ ըզ քեզ։ Ընդ որ օրհնեցէք
բարձր արարիչ զնա յաւիտեան։
Երկնայինն զբնարթունք հրեշտակք
և հրեշտակապետք։ վերին պետունիք։
բարձր արարիչ ընդ հայրն երկ
նաւոր։ Անմարմնոց բազմութիք ի՛շ
խանութիք զօրուիք։ անմահ տերու
թիւնք։ բարձր արարիչ զքրիս
տոս թագաւորն։ Լեցթևեան սեր
ովքէք քառակերպեան քերովքէք։
աթոռք անեղին։ բարձր արարիչ
զհոգին Ճշմարտին։

Կանոն սրբոց մարգարէից։

հ Որ ընդ հողեղէն բնութեամ մերոյ խաւ
գ ա նեցեր ըզ բա նական հոգիս։ ու
նել զօրութի ը նդունելոյ։ զաստուա



ծայն

ծային և զհոգևոր ըզ շնորհս ի՞ջեալ
'ի՛ վերուստ. օրհնեալ տր աը՛ ծ հա՝ ր
ցըն ը՛ մերոց: Ո՛ր շնորհեցեր մաքուր
հոգւոց յիսրայէլի զհոգի մարգարէու
թեն. որով ծա՛ նուցեր յառաջագոյն.
բազմապատիկ օրինակօք զանձառելի
խորհուրդ քո՛ մարդեղութեանդ.
օրհնեալ: Ո՛ր զանեղ գոյիդ լինելուն
ի՛բրև զեղեալ տեսանէ ին. յառաջնոր
դա՛ կան միտըս նոցա. տըպաւորեալ
հոգիդ ըզկերպարան իրին գերագոյն
հրաշիւք 'ի՛ վեր քա՛ ն ըզբան. օրհ:
Ըզ տր օրհնեցէք բարձր արարէք ըզ գ
նա՛ յաւիտեա՛ ն: Ը՞նդ աւետաւորսն
յառաջագոյն փըրկուեն մերոյ. ծափս
հարէք եկեղեցիք հեթանոսաց աղաղա
կելով. ըզ տր օրհ: Ը՞նդ տեսանողաց
մարգարէից հինն ի՛սրայիլի. քահանայք
նորոյ ուխտիս ըսպասաւորք. ըզ տր:

Կանոն ապաշխարութեան:

Ո՛ր հայիս քաղցրութ՛ յարարածըս քո՛ հ
հայր աձ

հայր ամենակալ. օրհնեալ ես ամ ըմ ծ
հարցըն մերոց. Որ ի ջեր 'ի փըրկել
զարարածըս քո որդիդ միածին. օրհ.
Որ խնամես տեսչութ զարարածըս քո
գ հոգիդ ճըշմարիտ. օրհ. Ըզտր Ամ
ենայն գործըք քո ըզ քեզ օրհնեն.
Որ յոչընչէ գոյացուցեր զերկինս և
զերկիր. յի ՀՇեա զմեզ տր մարդասի
րութըդ քո. ամ. Որ անդադար փառա
բանիս 'ի քո յարարածոց. ը ՀՇ նկալ
զաղաչանըս սբ եկեղեցւոյ քո. ամ.

Կանոն համօրէն առաքելոց.

հ Լակից բանըդ հօր և հոգւոյն. որ
ա ի ջեր 'ի յերկնից 'ի փըրկութի ազգի
մարդկան. ամ ծ հարցըն մերոց. Որ
պահեցեր յաղթօղ ըզ ճըգնութի սբ ց
առաքելոցն. այսօր և մեք ընդ նոսին
ցընծութ օրհնեմք ըզ քեզ. ամ ծ.
Որ առաւել բարձրացեալդ ես յաւի
տենից. այսօր ընդ դասս վըկայից քոց
գ բարեբանեմք ըզ քեզ. ամ ծ. Ըզ տր



օրհ

օրհնեցէք բա՛ռ՛ր արարէք ըզնա՛ յա
ւիտեա՛ն։ Ո՛ր ընտրեաց զերանելի՛ ա
ռաքեալսն և՛ նոքօք որսաց 'ի հաւատս
ըզտիեզերըս քրիստոս. բա՛։ Ո՛րք ըզ
խաւար կռապաշտութեցն վանեցի՛ն
և՛ ըզ լոյս գիտութեա՛ ընդ հանուր յեր
կիր ծաւալեցին. ընդ նոսին բա՛ր։

Կանոն հաճօրէն ննջեցելոց 'ի ՚ա։

Օրհնեալ ես դու ք՛ս՛. որ յարեր 'ի հ
մեռելոց ողորմած և կոխեցեր ըզմահ. աձ
տէ՛ր աստըւա՛ծ հարցըն մերոց։
Ո՛ր մահկանացուացս կեանքդ ես.
զհոգիս նընջեցելոց մեր ընկալ. տէ։
Զ որս փոխեցեր յաշխարհըն կենդա
նեաց. հանգըստեան արժանաւորեա.
տէր։ Ըզտր օրհնեցէք. և՛ բարձր ա գ
րարէք ըզնա յաւիտեա՛ն։ Եցէք
Ո՛ր գալոցն է զօրուբ բազմաւ. ազդմամբ
ձայնի՛ կենագործէ ըզ նընջեցեալսն.
ըզտր օրհ։ Եսցէ Ըղաչեմք ըզքեզ բա
րերար. հանդո զհոգիս ծառայից քոց



ընդ

Ա՛ղաչեալս առնեցէք ի նա զի կարծուղի
ինչ և առաքելական եկեղեցի, աղաչեա

Ղուկաս ունի հարկն։

ղանց մերոյ. բարձր արարիք զմ։

Ընդ նոսին խրնդրեալ ընդծնղուն մա
տանց ձերոյ զանուն քո յաւիտեան։

Ալոնս հայօրէն նորոգեցաւ։

Լ՚ղ քեզ արդար և ուղիղ դատաւոր
ի մէջս սրբոց քոց բարեբանեա. հար
ցըն մերոց առաքեալ օրհնեալ եա յա
ւիտեան։ Լ՚ղ քեզ որ ի հնոցն լիքեր
ապաւէն. խոնարհեցար ի գունդըս մար
տիրոսաց դիմեա. հարցըն։ Լ՚ղ քեզ
որ ահաւոր թագաւոր յաւիտենից.
այսօր ընդ դասս վկայից քոց բարե
բանեմք. հարցըն մե։ Լ՚ղ նոր օրհնե
գեք. բարձր արարիք ընդնա յաւիտեան։
Ընդբաւելին երկնից և հրեղինաց ի
հոգեղինաց հայեցար ընտրել նոր ազ
նուրս. բա։ Լ՚ստի և մեք հաւա
տացեալքըս քրիստոսի աստուծոյ.
ընդ նոսին խրնդրեալ ընդծնղուն մե
ղանց մերոց. բարձր արարիք զմ։

Ղուկաս ունի հարկն։

Լ՚ղ քեզ արդար և ուղիղ դատաւոր
ի մէջս սրբոց քոց բարեբանեա. հար
ցըն մերոց առաքեալ օրհնեալ եա յա
ւիտեան։ Լ՚ղ քեզ որ ի հնոցն լիքեր
ապաւէն. խոնարհեցար ի գունդըս մար
տիրոսաց դիմեա. հարցըն։ Լ՚ղ քեզ
որ ահաւոր թագաւոր յաւիտենից.
այսօր ընդ դասս վկայից քոց բարե
բանեմք. հարցըն մե։ Լ՚ղ նոր օրհնե
գեք. բարձր արարիք ընդնա յաւիտեան։
Ընդբաւելին երկնից և հրեղինաց ի
հոգեղինաց հայեցար ընտրել նոր ազ
նուրս. բա։ Լ՚ստի և մեք հաւա
տացեալքըս քրիստոսի աստուծոյ.
ընդ նոսին խրնդրեալ ընդծնղուն մե
ղանց մերոց. բարձր արարիք զմ։

ցուք զմիածին որդին ա̅յ զա̅րն մեր և
զփրկիչն յս̅ քս̅։ Որ էջ փառօք հօր 'ի
մէջ հնոցին. և փրկեաց զերիս մանկուն
սըն 'ի քաղդէացւոց անտի։ Լուսա-
ւոր և ս̅բ պահեսցէ զմիտս մեր. զի մի'
երբէք խաբիցուք մեք 'ի մեղաց, և 'ի
ցանկութէ̅ աշխարհի։ Այլ արժանի
եղիցուք պահել զպատուիրանս նորա.
առնուլ զպսակն լուսոյ և կենաց 'ի
յանձինս մեր։ Զոր խոստացաւ սի-
րելեաց իւրոց ճշմարիտն ա̅ծ յս̅ քս̅
ա̅ր մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։

Տ̅ր ողորմեա՛։ Երիցս։

Մաղթանք կիւրակէից և այլոց տէրունական
տօնից։

Հզօր՝ յաղթօղ՝ սքանչելագործ՝ ս̅բ
մեծի յարութէ̅ն քի̅ ա̅յ մերոյ վայելէ
փառք իշխանութի̅ և պատիւ. այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։

Մաղթանք մարտիրոսաց։

Ցօղեա՛ ա̅ր զցօղ բարերար ողորմութ̅
քոյ 'ի մեղուցեալ անձինս մեր. շիջո՛
զբոց հնոցի յանցանաց մերոց. և փրկեա՛



զմեզ

զմեզ 'ի յաւիտենական հրոյն։ Արա՛
արժանի ընդ երիս ս̅բ մանկունսն՝ և
ընդ երանելի ս̅բ վկայսն՝ օրհնել զքեզ
և գովել. և քեզ գոհութի̅ և փառս
մատուցանել հօր և որդւոյ և հոգւոյն
ս̅բյ. այժմ և միշտ և յաւիտ։

Մաղթանք պահոց։

Ցօղեա՛ տ̅ր զցօղ բարերար ողորմուե̅
քոյ 'ի մեղուցեալ անձինս մեր. շիջո՛
զբոց հնոցի յանցանաց մերոց. և փրկեա՛
զմեզ 'ի յաւիտենական հրոյն։ Արա՛
արժանի ընդ երիս ս̅բ մանկունսն՝ և
ընդ երանելի ս̅բ վկայսն՝ օրհնել զքեզ
գովել և ասել։ Ա̅ծ̅ քաւեա՛ զիս զմե-
ղաւորս։ Ա̅ծ̅ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս։
Ա̅ծ̅ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս 'ի մեղաց՝
և կեցո՛։

---

Երգ մարիամու ա̅ծածնին։

Մեծացուսցէ անձն իմ զտ̅ր. և ցըն
ծասցէ հոգի իմ աստուծով փըրկ
չաւ իմով։

Այց արար 'ի վր̅ խոնարհուե̅ աղախ
նոյ իւրոյ. այսուհետև երանիցեն ինձ
ա̅մ աղդք։

Արար ընդիս մեծամեծս հզօրն . և
ս̅բ է անուն ն̅ր̅ ։
Ողորմութի̅ արար ազգաց յազգս երկիւ
ղածաց իւրոց . արար զօրութի̅ բազ
կաւ իւրով ։
Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց սըր
տից . և քակեաց զհզօրս յաթոռոց ։
Զ խոնարհս բարձրացոյց , զկարօտս ե
լից բարութի̅ . և զմեծատունս արձա
կեաց ունայնս ։
Պաշտպանեաց ի̅էլի ծառայի իւրոյ ,
յիշելով զողորմութի̅ իւր ։
Ո̅պ խօսեցաւ առ հարսն մեր , ընդ աբ
րահամու , և զաւակի ն̅ր̅ յաւի̅տն ։

Օրհնութի̅ զաւարիայի՝ հօրն յովհանու մկրտչի ։

Օրհնեալ տ̅ր ա̅ծ իսրայէլի , որ յայց
ել . և արար փրկութի̅ ժողովրդեան
իւրոյ ։
Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութ̅ 'ի տանէ
դաւթի ծառայի իւրոյ . ո̅պ խօսեցաւ
բերանօք ս̅բցն՝ որ յաւիտենից մար
գարէքն էին ։
Փրկութի̅ 'ի թշնամեաց մերոց , և 'ի ձե
ռաց

ռաց ա̅մ ատելեաց մերոց ։
Առնել ողորմութի̅ առ հարսն մեր , և
յիշել զկտակարանս սրբութ̅ իւրոյ ։
Երդումն՝ զոր երդուաւ աբրահամու
հօր մերոյ ։ տալ մեզ առանց երկիւղի
զփրկութի̅ 'ի թշնամեաց մերոց ։
Պաշտել զնա սրբութ̅ և արդարութ̅ ա
ռաջի նր̅ , զա̅մ աւուրս կենաց մերոց ։
Եւ դո՛ւ մանուկ՝ մարգարէ բարձրե
լոյն կոչեսջիր ։ գնասցես առաջի տ̅ն՝
պատրաստել զճանապարհս նր̅ ։
Տալ զգիտութի̅ փրկութ̅ ժողովրդեան
իւրոյ ։ 'ի թողութի̅ ա̅մ մեղաց մերոց ։
Վ̅ս գթոյ ողորմութ̅ տ̅ն ա̅յ մերոյ , ո
րով երևեցաւ մեզ արեգակն 'ի բար
ձանց , լուսաւոր առնել զխաւար մեր ։
Ծագել լոյս 'ի վր̅ այսոցիկ՝ որք նըս
տէաք 'ի խաւարի , և 'ի ստուերս մա
հու ։ ուղղել զոտս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութ̅ ։

Աղօթք ծերունւոյն սիմէօնի ։

Արդ արձակեա՛ զծառայս քո տ̅ր՝ ըստ
բանի քում 'ի խաղաղութի̅ ։ զի տեսին

աչք իմ զփրկուի՞ քո, զոր պատրաստե
ցեր առաջի ամ ժողովրդոց։
Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, և
փառք ժողովրդեան քում իէլի։
Փառք հօր և։
Յանճառ փառաց խոնարհեցար 'ի մեր մ
բընութիւն. բա՛նդ ա՛ըծ և մարմնա ա՛ձ
ցար 'ի ս՛բ՛յ կուսէ՛ն։ Ա՛ւ ծնար 'ի ս՛բ
կուսէ անապական մարմնով. ը՛զքե՛զ
անդադար բարեբանեալ. մեծացուցա
նեմք։ Այսօր զեկեալդ 'ի փրկուի՞
ազգի մարդկան. միաբանութբ՞ ամե
նեքեան. մեծա՛։
Մայր և կոյս աղախի՞ն քրիստոսի. ո՛ր մ
բարեխօսդ ես միշտ աշխարհի. քեզ գ՛կ
երանեն ամենայն ազի՛նք։ Մաքուր
աղաւնի՞ի՞ և հարսն երկնի՞ց մարիամ.
տաճար և աթոռ այ բանի՞ն. քեզ երա։
Քև՞ հաճեցան իմանալի՞քն ընդ հո՞
ղեղէնքս. և՞ քև՛ մերձեցաք 'ի փայտըն
կենաց. քեզ։
Ընարատ կոյս ածածի՞ն մարիամ սը՛ր մ
բու դ՛ձ

բուհի և մայր քի. յարգանդի տա
բար զանտանելին ամենեցուն. օրհնու
թիւ ըզքեզ ածա՛ծին մեծացու
ցանեմք։ Ըզքեզ երկնային դուռըն
զոր ետեսն եզեկիէլ. և ասրըն զոր
ծանեաւ գեդէօն. սերովբէ հողեղէն
վեհագոյն քերովբէից. օրհ։ Երիս
խորհուրդըս սոսկալիս 'ի քեզ տեսա
նի ածա՛ծին. յըզուի անսերմնա
կան. ծնունդ անարատ. կուսուի
յետ ծընընդեան մընալով անապա
կան. օրհ։

մ Ըզքեզ երևեալ դուռն առ եզեկի
աձ էլիւ ը մարգարէիւ. ընդ որ ոչ ոք
էանց եթէ ոչ ածա մի այն. ածա՛ծին
կոյս. օրհնութեամբ մեծացուցանեմք։
Ըզքեզ որ 'ի մորենւոջն առ մովսէ
սիւ ը մարգարէիւ. ըզնոր խորհուրդ
կուսի յայտնեցեր մարդկան ազգի.
օրհ։ Ըզքեզ որ 'ի հօրէ անժամա
նակապէս և 'ի մօրէ անթարգմանա



բար.

ՋԻՑԵՍՐԵՐՆ ՄԵՐ ՎԻՐԱՏԱՒՆ ՆՈՐՈԴ։ ՈՐ ԸՆԴՆԵՐ
ԲՈՒՑԵՐ ԶՔԵԶ ՆԵ ՉՂԱՒՐԵՑՆ. ՈՐ ԸՆԴՆԵՐ
ՋԻՑԵՍՐԵՐՆ ՄԵՐ ՀՐԵՂԷՆ ՆՈՐՈԴ. ՔԱՀՆ
ՄԵԾԱ։ ԱՐՔԱԿՈՒՂԻՆ ՈՒՂԵՂԵՐԱՑ ԱՐ-
ԵՒՑԵՐ ՏԱՃԱՐ ԵՒ ԱՒԱՆԴԱՏԱՍՏ. ՈՐ ԸՂՆԵՑ
ՀԱՆԱՑԱ։ ԱՐՔԱԿՈՒՂԻՆ ԵՐԿԻՆՔ ԵՒ ԵՐԿԻՐ
ՄԱՅՐ ԷՍ ԿԱՑԱ. ՈՐ ԸՆԴՆԵՑԵԱՒ ՅԱ
ԴԱՄԱՑ ԿԵՆԱԴՈՐԾԷ ԱՆԱՊԱՒԱՆ. ՔԱՀՆ
ՄԵԾԱՑՈՒԱՆՔՆ ՈՐ ՕՐՆԵԱՒ ԵՒ ՅԻՍ ՀԱ
ՀԱՆԱՑԱ։ ԱՅՐՈՂԻՆ ԵՐԿԻՆՔ ԵՒ ԵՐԿԻՐ
ԻՂԵՐ ՏԱՃԱՐ ԵՒ ԱՒԱՆԴԱՏԱՍՏ. ՈՐ ԸՂՆԵՑ
ՋԻՑԵՍՐԵՐՆ ՄԵՐ ՀՐԵՂԷՆ ՆՈՐՈԴ. ՔԱՀՆ
ՄԵԾԱ։ ԱՐՔԱԿՈՒՂԻՆ ՈՒՂԵՂԵՐԱՑ ԱՐ-
ԵՒՑԵՐ ԶՔԵԶ ՆԵ ՉՂԱՒՐԵՑՆ. ՈՐ ԸՆԴՆԵՐ
ՋԻՑԵՍՐԵՐՆ ՄԵՐ ՎԻՐԱՏԱՒՆ ՆՈՐՈԴ։

ԲԱՐՁՐԱԳԼՈՒԽՆ. ՕՐՀ։

Ա՛ՅՍՕՐ ԸՆԿԷՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՔ. ՅՈՒՆՁԱՒ
ՅԱՍՏԱՆԵՑԱՑ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ՍՈՒՏ ԱՌԱՔԵԼՔ
ԵՒՆ. ՄԵԾԱՑՈՒԱՆՔՆԻՒՔ ԶԵՐ ԼՕՂԱՑԱՆ ՅԻ
ՀՕՐՍԿ։ Ա՛ՅՍՕՐ ՅՈՒՆՁԱՒՔՆ ԱՌԱՒ
ՔԵԱՆՔԱՆ. ՀԱՐԴԱՒՈՐԵԱՒՔ ԻՆՁՆԱՐՀԱՑ
ՀՆԱԳՈՒՅՆ ՆԵՒՅ. ՄԵ։ Ա՛ՅՍՕՐ ԸՀԱՍԱՐԱԾ
ՅԱՒՀԱՆ ԱՐԱՒԼԱԾՔ. ՀՈՂՈՎԵԱՑԱՆ ՔԱՀՆ
ԼՈՒՏԵԱՑԱՆՔ ՀՆԱԳՈՒՅՆ ՆԵՒՅ. ՄԵ։

ՅԱՐՈՒՅԵԼՈՅՆ ՅԻ ՄԵՌԵԼՈՑ ԵՆԱԿԱՐԱՑԱՆ
ՄԱՅՐ ԷՍ ԿԱՑԱ. ՈՐ ԸՆԴՆԵՑԵԱՒՔՍԵՆ ՅԱ
ԴԱՄԱՑ ԿԵՆԱԴՈՐԾԷ ԱՆԱՊԱՒԱՆ. ՔԱՀՆ
ՄԵԾԱՑՈՒԱՆՔՆԻՒՔ ՈՐ ՕՐՆԵԱՒՔՍ ԵՍ ՅԻ
ԿԱՆԱՑԱ։ ԱՅՐՈՂԻՆ ԵՐԿԻՆՔ ԵՒ ԵՐԿԻՐ

մ Ո՛ր զաւետիս հո՛գւոյն 'ի՛ հրեղէ՛ն 'ի՛
աձ հրե՛շտակէ՛ն ընկալա՛ր . ո՛ւրա՛խ լե՛ր
բե՛րկրեա՛լդ տ՛ր ը՛նդ քե՛զ մա՛րիա՛մ ա՛ն
հա՛րսնացեա՛լ ։ Ա՛նը՛սկի՛զբն բա՛նըն
հաճե՛ցա՛ւ առնուլ մա՛րդեղո՛ւթեա՛մբն
ըսկի՛զբն 'ի՛ կուսէ՛դ . քրի՛ստո՛ս ա՛ստը՛
ւա՛ծ թա՛գաւորն յա՛ւի՛տենի՛ց ։ Ա՛ղա
չե՛մք ը՛զ քե՛զ ս՛բ ա՛ծածի՛ն . ա՛ռ քս
բա՛րեխօսեա՛ փը՛րկե՛լ ըզժո՛ղո՛վո՛ւրդս
ի՛ւր . զո՛ր դընեաց ա՛րեա՛մբն իւրո՛վ ։

Քարող ղէնի մեծացուսցէին ։

Ս՛բ զա՛ծածինն՝ և զա՛մ ս՛բս բարեխօս
արասցուք առ հայր 'ի յերկինս . զի կա
մեցեալ ողորմեսցի՝ և գթացեալ կե
ցուսցէ զարարածս իւր . Ամենակալ
տ՛ր ա՛ծ մեր . կե ։

Աղօթք մարտիրոսաց և պահոց ։

Ընկա՛լ տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօ
սութ՛բ ս՛բ ա՛ծածնին անարատ ծնողի
միածնի որդւոյ քոյ . և աղաչանօք ա՛մ
սրբոց քոց . և որոց այսօր է յիշատակ ։
Լ՛ուր մեզ տ՛ր , և ողորմեա՛ . ներեա՛

ՄԻՆՉԵՒ ՅԻՍՈՒՍԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ Ը
ՔՆԱԵԱՑ. ՅԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔԻ ԱՄՍՈՒՆ։

Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն զոր ինչ ի նոսա է, եւ ի ձեռն Միածնին քո Յիսուսի Քրիստոսի զերկրորդ գալուստն քո խոստացար, զոր ակն ունիմք ամենայն հաւատացեալք, եւ ի ձեռն նորա զերկնային արքայութիւնն քո ժառանգել յուսամք. Ընդ որում եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սուրբ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ։

Ա՛ստուած ամենակալ, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն զոր ինչ ի նոսա է, եւ ի ձեռն Միածնին քո Յիսուսի Քրիստոսի զերկրորդ գալուստն քո խոստացար, զոր ակն ունիմք ամենայն հաւատացեալք, եւ ի ձեռն նորա զերկնային արքայութիւնն քո ժառանգել յուսամք. Ընդ որում եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սուրբ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ա՛ստուած ամենակալ, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն զոր ինչ ի նոսա է, եւ ի ձեռն Միածնին քո Յիսուսի Քրիստոսի զերկրորդ գալուստն քո խոստացար, զոր ակն ունիմք ամենայն հաւատացեալք, եւ ի ձեռն նորա զերկնային արքայութիւնն քո ժառանգել յուսամք. Ընդ որում եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սուրբ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ։

Ա՛ստուած ամենակալ, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն զոր ինչ ի նոսա է, եւ ի ձեռն Միածնին քո Յիսուսի Քրիստոսի զերկրորդ գալուստն քո խոստացար, զոր ակն ունիմք ամենայն հաւատացեալք, եւ ի ձեռն նորա զերկնային արքայութիւնն քո ժառանգել յուսամք. Ընդ որում եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սուրբ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ա՛ստուած ամենակալ, որ ի սկզբանէ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն զոր ինչ ի նոսա է, եւ ի ձեռն Միածնին քո Յիսուսի Քրիստոսի զերկրորդ գալուստն քո խոստացար, զոր ակն ունիմք ամենայն հաւատացեալք, եւ ի ձեռն նորա զերկնային արքայութիւնն քո ժառանգել յուսամք. Ընդ որում եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սուրբ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Օրհնեցէք մանկունք ըզտէր։ և օրհ
նեցէք զանոգ[illegible]ն տեա՛ռն։ ե՛ զի
ցի՛ անուն տն օրհնեալ յայսըմ հե՛
տէ մինչև՛ 'ի յաճ[illegible]ի տեա՛ն։ յա
րևելից մինչ 'ի մուտն արևու՛ օ՛րհ
նեա՛լ է՛ ա՛նո[illegible]ն տեառն 'ի յայ
սըմ հետէ։ [illegible]։

Փառք և երկըրպագութի՛ւն հօր և՛
որդւոյ և սըրբոգ[illegible]յ հո՛գւոյն. և
այժմ և մի՛շտ և յաւիտեանըս յաւի
տեանից ա[illegible]մէ՛ն։ 'ի յայսըմ հետէ։ [illegible]
[illegible]։ մինչև 'ի յաւիտեա՛ն։

Ա՛րի տր օ՛դնեա՛[illegible] մե՛[illegible]զ և
փըրկեա՛[illegible] զմե[illegible]զ.
վասն ա՛նուա՛[illegible]ն քո՛[illegible]։
Ա՛րի և մի մերժե՛[illegible]ր ըզ մե՛[illegible]
[illegible]զ ի[illegible]սպա[illegible]ռ.

վասն ա՛նուա՛[illegible]։

Ա[illegible]գաւորեսցէ տէր յաւիտեա[illegible]
[illegible]։ [illegible]ն Ա՛ստը
ւած քո՛ սի[illegible]օն յազգէ՛ յա[illegible]
[illegible]ղդ։

Օրհնեա՛ ամ անձն իմ ըզ տէ՛ [illegible]
[illegible] ր. օրհնեցից ըզ
տէր կեանդանութեան իմո [illegible]
[illegible] յ:

## Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: — սրկ
Երկիւղածութեամբ լուարուք: — քհ
Սէր աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: — դպ
Փառք քեզ տէր աստըւած մեր: — սրկ
Պռօսխումէ: — քհ
Ասէ աստըւած: — դպ

Աւետարան ըստ Մատթէոսի:

Եւ յերեկոյի շաբաթուն՝ յորում լուսանայր միաշաբաթին, եկն մարիամ մագդաղենացի, և միւս մարիամն՝ տեսանել զգերեզմանն: Եւ ահա շարժումն մեծ եղև. զի հրեշտակ տեառն իջեալ յերկնից՝ մատուցեալ 'ի բաց թաւալեցոյց զվէմն 'ի դրաց անտի, և նստէր 'ի վրա նր. և էր տեսիլ նր իբրև զփայլակն, և հանդերձ նր սպիտակ

իբրև զձիւն։ Եւ յահէ անտի նորա
խռովեցան պահապանքն, և եղեն իբրև
զմեռեալս։ Պատասխանի ետ հրեշ-
տակն՝ և ասէ ցկանայսն. մի՛ երկնչիք
դուք, դիտեմ զի զյս՝ զխաչելեալն խընդ-
րէք. չէ՛ աստ, քանզի յարեաւ, ոպ՝ ա-
սացն։ եկա՛յք տեսէ՛ք զտեղին ուր կայր։
Եւ վաղվաղակի երթա՛յք ասացէ՛ք աշա-
կերտացն նր՝ թէ յարեաւ. և ահա յա-
ռաջանայ քան զձեզ 'ի գալիլեա, անդ
տեսանիցէք զնա. ահա ասացի ձեզ։
Եւ ելեալ վաղվաղակի 'ի գերեզմանէ
անտի ահիւ և խնդուբ՝ բազմաւ՝ ընթ-
թանային պատմել աշակերտացն։ Եւ
ահա պատահեաց նց՝ յս՝ և ասէ. ո՛ղջ
էք։ և նոքա մատուցեալ կալան զոտս
նր՝ և երկիրպագին նմա։ Յայնժամ
ասէ ցնս՝ յս՝. մի՛ երկնչիք, երթա՛յք ա-
սացէ՛ք եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն 'ի
գալիլեա, և անդ տեսցեն զիս։ Իբրև
նոքա դնացին, ահա ոմանք 'ի զօրակա-
նացն եկին 'ի քաղաքն՝ և պատմեցին
քահանայապետիցն զամ որ ինչ եղևն։
Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծե-



րովքն

րովքն խորհուրդ առեալ՝ արծաթ
յոյժ ետուն զօրականացն, և ասեն. ա-
սասջիք՝ եթէ աշակերտքն նր̄ եկեալ
գիշերի գողացան զնա՝ մինչ մեք 'ի քուն
էաք։ Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ դա-
տաւորն, մեք հաճեսցուք զնա՝ և զձեզ
անհոգս արասցուք։ Եւ նոցա առեալ
զարծաթն, արարին ոպ̄ ուսանն. և ել
համբաւս այս 'ի հրէից մինչև ցայսօր։
Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին 'ի
գալիլեայ 'ի լեառնն՝ ուր ժամադիր ե-
ղև նց̄ յս̄։ Իբրև տեսին զնա, երկիր
պագին նմա. և ոմանք յերկուացան։
Եւ մատուցեալ յս̄ խօսեցաւ ընդ նս̄՝
և ասէ։ տուաւ ինձ ա̄մ իշխանութի̄
յերկինս և յերկրի. ոպ̄ առաքեաց զիս
հայր, և ես առաքեմ զձեզ։ Գնացէ՛ք
այսուհետև՝ աշակերտեցէ՛ք զա̄մ հե-
թանոսս. մկրտեցէ՛ք զնս̄ յանուն Հօր՝
և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն ս̄բյ։ Ուսուցէ՛ք
նց̄ պահել զա̄մ՝ որ ինչ պատուիրեցի
ձեզ. և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ
զա̄մ աւուրս, մինչև 'ի կատարած աշ-
խարհի։

Ա՛ւետարան ըստ Մարկոսի։

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ քանզի ուր-
բաթ էր՝ որ 'ի շաբաթն մտանէր,
եկեալ յովսէփ որ յարիմաթեայն էր՝
այր պարկեշտ նախարար, որ և ինքն իսկ
ակնունէր արքայութեան՝ այ. Համարձա-
կեցաւ՝ եմուտ առ պիղատոս, և խընդ-
րեաց զմարմինն յի՛։ Եւ պիղատոս զար-
մացաւ թէ այնչափ վաղ մեռաւ. և կո-
չեցեալ առ ինքն զհարիւրապետն, ե-
հարց զնա և ասէ՝ թէ արդարև այն-
չափ վա՞ղ մեռաւ։ Եւ իբրև ստու-
գեաց 'ի հարիւրապետէ անտի, շնոր-
հեաց զմարմինն յովսեփայ։ Եւ յովսէփ
գնեաց կտաւ՝ և իջուցեալ զնա պա-
տեաց կտաւովն, և եդ 'ի գերեզմանի,
զոր էր փորեալ 'ի վիմէ. և թաւալեցոյց
վէմ մի 'ի դուռն գերեզմանին։ Իսկ
մարիամ մագդաղենացի՝ և մարիամ յա-
կովբայ՝ և յովսեայ, տեսին զտեղին ուր
եդաւ։ Եւ իբրև անց շաբաթն, մա-
րիամ մագդաղենացի՝ և մարիամ յակով-
բայ և սողովմէ՝ չոգան պատրաստեցին
խունկս, զի եկեսցեն օծցեն զնա։



Եւ

Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գան
'ի գերեզմանն ընդ արևագալն, և ա-
սէին ցմիմեանս, ո՞վ թաւալեցուսցէ
մեզ զվէմն 'ի դրաց գերեզմանին։ Եւ
հայեցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ
էր զվէմն 'ի գերեզմանէն. քանզի էր
մեծ յոյժ։ Եւ մտեալ 'ի ներքս 'ի գե-
րեզմանն՝ տեսին երիտասարդ մի զի
նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ
պատմուճան սպիտակ, և զարհուրեցան։
Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ երկնչիք, զյա-
խնդրէք զնազովրեցի զխաչելեալն, յա-
րեաւ՝ չէ՛ աստ. ահաւադիկ տեղին՝
ուր եդին զնա։ Այլ երթա՛յք ասա-
ցէ՛ք ցաշակերտս նր՝ և ցպետրոս, եթէ
ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ 'ի
գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա՝ ոպ ա-
սացն ձեզ։ Եւ իբրև լուան՝ ելին և
փախեան 'ի գերեզմանէն, քանզի զահի
հարեալ էին. և ո՛չ ումեք ինչ ասացին,
զի երկնչէին։

Աբետարան ըստ զուկասու։

Եւ ահա այր մի անուն յովսէփ, որ
էր նախարար՝ այր բարեգործ և



ար

արդար. սա չէր միաբանեալ ընդ խոր-
հուրդս և ընդ գործս նց. յարիմա-
թեայ քաղաքէ հրէից, որ և ինքն իսկ
ակնունէր արքայութ՝ ոյ. Սա մատու-
ցեալ առ պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն
յի. և իջուցեալ զնա՝ պատեաց պաստա-
ռակալաւ, և եդ 'ի կռածոյ գերեզմա-
նին. ուր չէր բնաւ զոք եդեալ. Եւ
օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լուսանայր.
Եւ երթային զհետ նր կանայք՝ որ ե-
կեալ էին ընդ նմա 'ի գալիլեէ. տեսին
զգերեզմանն, և ոպ եդաւ մարմին նր.
Դարձան, և պատրաստեցին խունկս և
իւղս. և 'ի շաբաթուն հանդարտեցին
վասն պատուիրանին.

Բայց 'ի միաշաբաթուն վաղքաջ ընդ
առաւօտն եկին 'ի գերեզմանն. բերին
զխունկսն զոր պատրաստեցին. և այլ
կանայք ընդ նոսա. և գտին զվէմն թա-
ւալեցուցեալ 'ի գերեզմանէ անտի.
Եւ մտեալ 'ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն
տն յի. Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա
վս այնորիկ, և ահա արք երկու հասին
առ նս 'ի հանդերձս լուսաւորս. Եւ



իբրև

իբրև զահի հարան. և խոնարհեցուցին
զերեսս իւրեանց յերկիր, ասեն ցնս.
զի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս։
Չէ՛ աստ՝ այլ յարեաւ. յիշեցէ՛ք՝ ոպ
խօսեցաւ ը՞ ձեզ մինչ էրն 'ի գալիլեայ,
և ասէր՝ թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ
մատնիլ 'ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց,
և 'ի խաչ ելանել՝ և յերրորդ աւուր
յառնել։ Եւ յիշեցին զբանսն նորա։
Եւ դարձան պատմեցին զայս ամ մետա
սանիցն, և այլոցն ամցուն։ Եւ էին
մարիամ մագդաղենացի և յովհաննա և
մարիամ յակովբայ, և այլք ընդ նս՝ որ
պատմեցին զայս առաքելոցն։ Եւ ե
րևեցան առաջի նց՝ շաղփաղփուի՞ բանքն
նց՝ և չհաւատային նց։ Բայց պետրոս
յարուցեալ ընթացաւ 'ի գերեզմանն,
և հայեցեալ տեսանէ զկտաւսն լոկ՝ զի
կային. և դնաց՝ ընդ միտս զարմացեալ,
թէ զինչ եղև։

Ա-ետարան ըստ յովհաննու։

Յետ այսորիկ աղաչեաց զպիղատոս
յովսէփ, որ յարիմաթեայ էր աշա
կերտ յի՞ 'ի ծածուկ՝ վս՞ ահին հրէից,



զի

զի բարձցէ զմարմինն յի։ և հրամայեաց պետրոս. եկն և եբարձ զնա։ Եկն և նիկոդեմոս՝ որ եկեալն էր առ յի՝ ի գիշերի զառաջինն. և եբեր զմուռս խառն ընդ հալուէս՝ իբրև լետրս հարիւր։ Առին զմարմինն յի, և պատեցին կտաւովք՝ նեխուվք հանդերձ, ոպ օրէնն էր հրէից պատել։ Էր ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ. և ի պարտիզի անդ գերեզման նոր, յորում ոչ ոք երբեք էր եդեալ։ Անդ վն ուրբաթուն հրէից՝ զի մօտ էր գերեզմանն՝ եդին զյի։

Էր ի միաշաբաթոջն մարիամ մադդաղենացի գայ առաւօտուն ընդ արշալուսան ի գերեզման անդր, և տեսանէ զվէմն բարձեալ ի դրաց գերեզմանին։ Ապա ընթանայ՝ և գայ առ սիմովն պետրոս և առ միւս աշակերտն՝ զոր սիրէրն յի, և ասէ ցնոսա. բարձին զտէր ի գերեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմ՝ ուր եդին զնա։ Ել պետրոս և միւս աշակերտն՝ և գային ի գերեզմանն։ Ընթանային երկոքեան ի միասին. և միւս աշակերտն

յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյն քան
զպետրոս՝ և եկն նախ 'ի գերեզմանն ։
Եւ խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային
անդ կտաւքն, բայց 'ի ներքս ո՛չ եմուտ ։
Եկն և սիմովն պետրոս՝ որ գայրն զկնի
նր̄ . և եմուտ 'ի գերեզմանն, և տեսա-
նէ զկտաւսն՝ զի կային անդ . և վարշա
մակն որ էր 'ի գլուխ նր̄՝ ո՛չ ընդ այլ
կտաւսն կայր, այլ ուրոյն ծալեալ 'ի մի
կողմն ։ Յայնժամ եմուտ և միւս աշա-
կերտն, որ եկեալն էր յառաջագոյն 'ի
գերեզմանն, ետես և հաւատաց . զի
չևև՛ս գիտէին զգիրս՝ թէ պարտ է
նմա 'ի մեռելոց յառնել ։ Չոգան դար-
ձեալ առ միմեանս աշակերտքն ։ Բայց
մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին՝ և
լայր . և մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ 'ի
գերեզմանն, և տեսանէ երկուս հրեշ
տակս 'ի սպիտակս, զի նստէին մի 'ի սը
նարից և մի յանոտից՝ ուր կայր մար-
մինն յի̄ ։ Եւ նոքա ասեն ցնա . կի՛ն
դու զի՞ լաս ։ ասէ ցնս̄ . զի բարձին ըզ
տ̄րն իմ 'ի գերեզմանէ աստի, և ո՛չ գի-
տեմ՝ ո՛ւր եդին զնա ։ Զայս իբրև

 ասաց,

ասաց, դարձաւ 'ի թիկունս կոյս, և
տեսանէ զյս՝ զի կայր. և ո՛չ դիտէր թէ
յս՝ իցէ: Ասէ ցնա յս՝. կի՛ն դու՝ զի՞
լաս, զո՞ խնդրես: նմա այսպէս թուե-
ցաւ՝ թէ պարտիզպանն իցէ, ասէ ցը-
նա. տ՛ր՝ եթէ դու բարձեր զնա՝ ասա՛
ինձ ուր եդիր զնա, զի ես առից զնա:
Ասէ ցնա յս՝. մա՛րիամ: և նա դարձաւ,
և ասէ ցնա եբրայեցերէն. ռա՛բունի,
որ թարգմանի՝ վարդապետ: Ասէ ցնա
յս՝. մի՛ մերձենար յիս, զի չևև՛ս ե-
լեալ եմ առ հայր իմ. այլ ե՛րթ դու
առ եղբարսն իմ, և ասա՛ ցնս՝. ելանեմ ես
առ հայրն իմ՝ և առ հայր ձեր, և ա՜ծն
իմ՝ և ա՜ծ ձեր: Գայ մարիամ մագդա-
ղենացի՝ և պատմէ աշակերտացն, եթէ
ետես նա զտ՜ր, և զայս ինչ ասաց ցնա:

Երգ զկնի ի-զաբերից ա-տ՜րնին:

Փա՛ռք յա՛րութե՝ քո՛յ տ՛ր. ո՛չ դադա-
րեցա՛յց քրիստո՛ս օ՛րհնել ը՝զ քե՛զ զա՜մ
աւուրս կենդանուե՞ իմո՛յ:

Փա՛ռք յա՛րութե՝ քո՛յ տ՛ր. ո՛չ դադարե-
ցա՛յց յս՝ գո՛վել ը՝զ քե՛զ զա՜մ աւուրս
կենդանուե՞ իմո՛յ:

Ե՛ս ո՛չ դա՛դա՛րե՛ցա՛յց փը՛րկի՛չ փա՛ռա
ւո՛րել ըզքե՛զ զա՛մ աւուրս կենդանու
թեան իմո՛յ։

Երգ աղուհացի հիրակէիցն. երիցս հրհնեա՛.
և զյետինն բարձր ասա՛։

Օ ա՛մե՛նայն ա՛ւո՛մ՛ղ. օ՛ծ՛ի՛մ՛ուրը՛ս
կենա՛մ՛ղ. ի՛մ՛ոց. ի՛մ՛ոց. Եծի՛մ՛օ՛ի՛ս
ո՛չ դա՛դաձրե՛մ՛ցի՛ց օ՛ի՛ծ՛ ր՛հնե՛լ ը՛զ
քե՛զ ըձզ քս՛ փը՛րը՛կի՛ծ՛օ՛ծ՛ ՝ չդ ա՛մ
ծ՛ի՛ ՝ շխա՛ ՝ ր՛հի՛ ՝ մ՛մ՛մ։

Օ ա՛մե՛նայն ա՛ւո՛։

Ի՛ գի՛շերի՛ հա՛մբա՛րձէք՝ ը՛զձե՛ռը՛ս
ձե՛ր ՚ի՛ սը՛րբու՛թի՛ւն. Ա՛մ՛ օ՛ր՛հնե՛ցէ՛ք
ը՛զ տէ՛ր։

Ա՛ստ օր՛հնե՛ցէ՛ք ա՛մե՛նայն. ծա՛ռա՛յք
տ՛ն ը՛զտէ՛ր ՚ի՛ սը՛րբու՛ի. Ա՛մ՛ օ՛ր՛հնե՛ցէ՛ք
ը՛զ տէ՛ր։

Գաղտեան ողոգոմեան։

Գա՛սք լո՛ւսեղէ՛ն զը՛ւա՛րթնո՛ցն
սպա՛սէի՛ն մեծի՛ գալը՛ստեան ը՛ն
տեա՛ռն։ Ա՛ւ ե՛րգէի՛ն երգ նո՛ր
օ՛ր՛հնեա՛լ է՛ քո՛ սո՛ւրբ գալո՛ւստդ։



Լ՛ու

զատ Լուսապայծա՛ռ հրեշտակըն՝ նըս
տելով 'ի կենսատու գերեզմանին։
Ե՛ւ աւետէր կանանցն յարեաւ
աստըւա՛ծ։

հմբ Համբարձէք ի՛ շխանք ըզդրունըս
ձեր 'ի՛ վեր։ Ե՛ւ գայ մըտանէ
փառօք 'ի՛ փառս։

հգլ Ի՛ջեալ հոգի՛ն յառաքեալսն. և
հրազինեաց զընտրեալսն անկէզ 'ի
սբ վերնատունն։ Ե՛ւ հանդեաւ նո
քօք յազգըս մարդկան զանազան լեզ
ուաց բաժանմամբ։

վրդ Ցընծայ Թաբօ՛ր հերմոնիւ. և
առաքեալքն 'ի հայրական ձայնէն
Թըմրեա՛լք։ Ե՛ւ կենդանեաց և
մեռելոց տէր ծանուցին ըզքեզ
մովսէս և հեղիաս։

խչ Ա՛յսօր եկեա՛ւ կամաւ տէրն
'ի՛ խաճճչ. և տարածեա՛ւ ցզբա
ղոմ՛ւկս իւր 'ի՛ նմաճճ։

ծնն Հոյլք հոգեղէ՛նք ընդ հովիւսն
քա

քարոզէին 'ի յանբանից մըսուր զբա
նըն բազմեալ։ Եւ մոգքն աստեղ
բըն գուշակեալ մատուցին զընծայ
սըն խորհըրդոյ։

Բառասնօրեայ տղայ և տրն օրի
նադիր տնօրինաբար եկն 'ի տաճարն։
Եւ սիմէօն գըգուէր գըրկօքն. և
յօրինաց կապից լուծումն հայցէր 'ի
կեանս աւետարանի։

Բրդ ղէնի իւղաբերից աւտրնին, և երգոցն։

Զուարճացեալքս մեծաւ ուրախութ
աւետեօք յարուեն տն մերոյ և փրկչին
յի քի։ Որ եղև պտուղ և անդրանիկ
ամ ննջեցելոց. խորտակեաց զդրունս
դժոխոց. և ելոյծ զբռնութի մահու.
և ետ յոյս հաստատուեն վերստին նո
րոգման կենդանութեն ամ մարդկան։
Խնդրեսցուք հաւատով 'ի փրկչէն մեր
մէ յէ քէ. զի զմեզ արժանի արասցէ
յարուեն իւրոյ. կերպարանակից առ
նել զմարմին խոնարհութեն մերոյ ըստ
նմանութեն մարմնոյ փառաց իւրոց։

Վ՝ ս՝ զի զայս խոստացաւ, զմեծ և զան-
ճառելի շնորհս պարգևել սիրելեաց
իւրոց ճշմարիտն ա՜ծ յ՜ս քս՜ տ՜ր մեր.
կեցո՛ և ողոր։

աղ Ամենակեցոյց ճշմարիտ՝ ս՜բ մեծի յա-
րութ՜ն քի՜ ա՜յ մերոյ, վայելէ փառք
իշխանութ՜ և պատիւ. այժմ և։

---

Ա-ասի փոխս։

Ողորմեա՛ ինձ ա՜ծ ըստ մեծի ողորմութ՜
քում. ըստ բազում գթութ՜ քում
քաւեա՛ զանօրէնութ՜ս իմ։
Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութ՜ իմ-
մէ. և ՚ի մեղաց իմոց ս՜բ արա զիս։
Զանօրէնութ՜ս իմ ես ինձէն գիտեմ.
և մեղք իմ առաջի իմ են յա՜մ ժամ։
Քեզ միայն մեղայ տ՜ր. և չար առաջի
քո արարի։
Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո. և
յաղթօղ ՚ի դատել գաս։
Անօրէնութ՜ յղացաւ, և ՚ի մեղս ծնաւ
զիս մայր իմ։
Դու տ՜ր զճշմարտութ՜ սիրեցեր. զան-
յայտս և զծածկեալս իմաստութ՜ քով
յայտնեցեր ինձ։

Յօղեա՛ յիս մշտկաւ, և սուրբ եղէց.
լուա՛, և քան զձիւն սպիտակ եղէց։
Լսելի՛ արա ինձ զցնծութի՞ և զու-
բախութի՞, և ցնծասցեն ոսկերք իմ
տառապեալք։
Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց. և
զա՞մ անօրէնութի՞ս իմ քաւեա՛ յինէն։
Սիրտ ս՞բ հաստատեա՛ յիս ա՞ծ, և հոգի
ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում։
Մի՛ ընկենուր զիս ա՞ր յերեսաց քոց,
և զհոգի քո ս՞բ մի՛ հաներ յինէն։
Տո՛ւր ինձ ցնծութի՞ փրկուե՞ քոյ. և
հոգւով պետուե՞ քոյ հաստատեա՛ զիս։
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո.
և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։
Փրկեա՛ զիս յարենէ ա՞ծ ա՞ծ փրկուե՞
իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ յարդարու-
թեան քում։
Տ՞ր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութի՞ս քո։
Թէ կամեցեալ էիր. պատարագս մա-
տուցանէաք. բայց դու ընդ ողջակէզս
իսկ ո՛չ հաճեցար։
Պատարագ ո՞յ հոգի խոնարհ. զսիրտ ս՞բ

և զհոգի խոնարհ ա՜ծ ո՛չ արհամարհէ ։
Բարի՛ արա տ՜ր կամօք քովք սիօնի ։ և
շինեսցին պարիսպքն եղ՜էմի ։
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս
արդարութ՜ե ։ յորժամ ուխտից պատա-
րագս հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս ։
Փառք հօր և որդւոյ և ։

---

ո Բա՛նդ ո՛ր 'ի հօրէ ի՛ջեա՛լ մարմնացա՛ր
աձ 'ի՛ կուսէ՜ն ։ խա՛չէ՜ցա՛ր կամա՛ւ հ՜օր վա՛
սրն մ՜եր ը՛զմ՜եղս ըսպան՜եր ։ սո՛ւրբ ա՜ըծ
ո՛ղո՛րմեա՛ մ՜եզ ։ Ո՛ր յարարա՜ծո՛ց ես ան
բ՜ովա՛նդակելի ։ 'ի՛ խաչափա՜յտի՛ն բևե՛
ռելո՜վ ը՛զմա՛հ կոխեցե՜ր ։ սո՛ւ ։ Ո՛ր 'ի
նա՜խնո՛ւմըն զա՛նկեա՛լն 'ի ծառայո՛ւթի՜
մահ՜ու ։ պա՛տուա՜կա՛ն մարմնո՜վ և ա՛
րեա՛մբըդ քո՜ ա՛զատեցե՜ր ։ սո՛ւ ։
ո Ո՛ր 'ի հրե՜ղէ՛ն զօրաց երկնի՜ց փա՛ռա
դձ բանի՜՞ս ա՛ստը՛ւա՜ծ ։ ո՜ր՜ո՛վ զե՜ր՜կնայ՛ի՛ն
ա՛ նա՛պա՛կան ա՜ծա՜յի՛ն ըզ շնո՛րհս հե՛
ղե՜ր յո՛րդիս ա՛դա՛մա՜յ ։ ա՛ղա՛չանօք սո՛
ցա՛ ո՛ղորմեա՛ մ՜եզ ա՛ստը՛ւա՜ծ ։ Ե՛ր՜և՜ե՜

լո՛վ հոգեղինա՛ցս ա՛նհիւթակա՛նքն 'ի՛
ձև՛ մա՛րմնոյ. ո՛րք և՛ ծա՛նուցի՛ն մա՛ր
գա՛րէ՛ի՛ցն. ը՛զ խո՛րհուրդ քո գա՛լըս
տեանդ բա՛զմա՛պատի՛կ տե՛սլեա՛մբք օ՛րի
նա՛ կե՛լո՛վ. ա՛ղա՛չա. Ա՛նճառե՛լի՛ տնօ
րէ՛նուե՛ըդ քո՛ ա՛ւետաբե՛րք ա՛ռա՛քե՛
ցա՛ն. գա՛բրի՛է՛լ և՛ մի՛քա՛յէլ. ա՛նմարմ
նա՛կա՛ն դասո՛ւքն իւրեա՛նց յե՛րկրի՛
սպա՛սաւո՛րե՛լո՛վ. ա՛ղա՛չա.

Ո՛ր աւետա՛ւո՛ր քում գա՛լըստեանդ ո
առա՛քե՛ցեր յաշխա՛րհ ը՛զ ս՛բ մա՛րգա՛ դ՛ձ
րէ՛սն. և՛ ե՛կեա՛լ խո՛ նա՛՛րհո՛ւթ՛բ՛ նո՛ր
օ՛րինօ՛ք զթե՛րի՛ն լը՛ցե՛ր 'ի գի՛րս օ՛րի՛
նա՛ց և՛ մարգա՛րէ՛ի՛ց. բա՛րեխօ՛սո՛ւ՛բ՛ սո
ցա՛ քրի՛ստո՛՛ս ո՛ղո՛ր՛մեա՛ մե՛զ. Ո՛ր կո
չե՛ցե՛ր մարգա՛րէ՛ի՛ւք յա՛ռաջա՛գոյն ը՛զ
հե՛թա՛նո՛ս քե՛զ նոր ժո՛ղո՛վո՛ւրդ. և՛
ը՛զ դո՛ւստը՛ր սի՛ո՛վնի զե՛կեղեցի՛ հեթա՛
նոսա՛ց հա՛րսըն սի՛րե՛լի՛ ա՛նմահ փե՛սա՛յ
ի՛ն. բա՛րե. Ո՛ր ը՛զ փա՛ռըս տա՛ճարիս
զո՛ր շի՛նեցե՛ր շինօ՛ղդ է՛ի՛ց 'ի՛ վերա՛յ վի՛

մին. բարձրագոյն քան զառաջինն.
և դերազարդ վայելչութ տեսանօղքն
ծանուցին իմաստիւք հոգւոյն.

բարեխօ.

ո Հայր բազումողորմ. խոստովանիմ
աձ առ քեզ որպէս զանառակ որդին.
թող ինձ ըզմեղս իմ. և ողորմեա.
Տ՛ր որ գըթացար 'ի կինըն քանանա
ցի. գըթա և յիս 'ի մեղաւորս. և ող.
Տ՛ր որ դարձուցեր ըզմաքսաւորն 'ի գի
տութիւն ճըշմարտութ. դարձո և զիս
ըզմոլորեալս. և ող.

ո Տէր որ զգըթութիւնդ քո զառատ
աձ հեղեր յերկնից 'ի մէջ ոբց առաքելոց
քոց. աղաչանօք սոցա ողորմեա. Որ 'ի
ձեռըն սոցա սրփռեցան շընորհք հոգ
ւոյդ սըրբոյ ընդ ամ երկիր. աղ. Որ
սոքօք լուսաւորեցեր մըկըրտութ
աւազանին զեկեղեցի քո սբ աղ.

ո Որ ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո տր
աձ պատուեցեր ըզմեզ. ընկալ և այժմ ըզ



նըն

յեռալեա ընդ երկարուն դիշերիս . և Աբրահամ ելանէ առաւօտուն ի կանուխ եւ գայ ի տեղին յորում կայր առ տէրամբ իւրով . և տեսանէ զսոդոմ եւ զգոմոր եւ զամենայն երկիրն ընդդէմ եւ տեսանէ զի ծուխ հնոցի ելանէր ի վեր իբրեւ զծուխ հնոցի մի . և ասէ Աբրահամ ցնծասցէ սիրտ իմ եւ ոչ տրտմեսցի . զի ոչ ոք ի ծառայից իմոց կորեաւ ի սովու եւ ոչ ոք ի գերութիւն գնաց . զի ես ասացի ի սրտի իմում եւ ասացի ցանկասցի ես զի ոչ ոք ի ծառայից իմոց կորիցէ ի սովու

կանխեալքս 'ի տեղւոջ խոստովանուեն. մատուցանեմք զառաւօտու աղօթս մեր. Օ՜ քեզ տ̄ր օրհնեմք և փառաւորեմք, և զքէն տ̄ր գոհանամք. որ արժանի ա՜ բարեր զգիշերս խաղաղութ̄ի անցու՜ ցանել և հասանիլ 'ի ժամ առաւօտուս. Արժանաւորեա՛ զմեզ տ̄ր անճառ խոստ մանց քոց. զոր խոստացար սիրելեաց քոց ճշմարիտդ ա̄ծ՝ յս̄ քս̄ տ̄ր մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛. Ողորմեա՛ց մեզ տ̄ր ա̄ծ մեր ըստ մեծի ողորմուեն քում. աստս՜ ցուք ա̄մքեան միա. Տ̄ր ողորմեա՛. տ̄ր ողորմեա՛. տ̄ր ողորմեա՛.

Մաղթանք յարուեն.

Ողորմած՝ գթած՝ ճշմարիտ՝ ս̄բ մեծի յարուեն քի̄ տ̄յ մերոյ. վայելէ փառք իշխանութի̄ և պատիւ. այժմ և.

Մաղթանք պահոց.

Ողորմութ̄ և գթութ̄ քով. լո՛ւր մեզ տ̄ր և ողորմեա՛. ներեա՛ քաւեա՛ և թո՛ղ զմեղս մեր. Արժանաւորեա՛ գո՜ հութ̄ փառաւորել զհայր և զորդի և զս̄բ հոգիդ. այժմ և միշտ.

## Մաղթանք մարտիրոսաց։

Բարեխօսուբ̄ և աղօթիւք ս̄բց մար-
տիրոսացն, որոց այսօր է յիշատակ՝ և
ա̄մ ս̄բց քոց. լո́ւր մեզ տ̄ր և ողորմեա́.
Ներեա́ քաւեա́ և թո́ղ զմեղս մեր.
Արժանաւորեա́ գոհուբ̄ փառաւորել
զհայր և զորդի և.

---

## Աշէշուիա աշէշուիա։

Օրհնեցէ́ք զտ̄ր յերկնից. օրհնե-
ցէ́ք զնա 'ի բարձանց.
Օրհնեցէ́ք զնա ա̄մ հրեշտակք նր̄. օրհ-
նեցէ́ք զնա ա̄մ զօրուիք նր̄.
Օրհնեցէ́ք զնա արեգակն և լուսին.
օրհնեցէ́ք զնա ա̄մ աստեղք և լոյսք.
Օրհնեցէ́ք զնա երկինք երկնից. և
ջուրք որ 'ի վերոյ քան զերկինս, օրհ-
նեցէ́ք զանուն ա̄ն.
Զի նա ասաց՝ և եղեն, հրամայեաց՝ և
հաստատեցան։
Կացոյց զնս̄ յաւիտեանս յաւիտենից.
սահման եդ՝ և ո́չ անցանեն.
Օրհնեցէ́ք զտէր յերկրէ՝ վիշապք և
ա̄մ խորք.

Հուր և կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝ հողմ
և մրրիկք, որք առնէք զբան նր̄։
Լերինք՝ և ա̄մ բարձունք՝ ծառք պըտ-
ղաբերք՝ և ա̄մ մայրք։
Գազանք՝ և ա̄մ անասունք. սողունք,
և ա̄մ թռչունք թևաւորք։
Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց.
իշխանք և ա̄մ դատաւորք երկրի։
Երիտասարդք և կուսանք, ծերք և
տղայք՝ օրհնեցէ՛ք զանուն տ̄ն։
Բարձրացաւ անուն նր̄ միայն. խոստո-
վանուի̄ նմա յերկինս և յերկրի։
Բարձր առնէ տ̄ր զեղջիւր ժողովրդ ե̄ն
իւրոյ. օրհնութիւն նմա յա̄մ սրբոց
նր̄. յորդւոցն իէ̄լի ժողովոյն՝ որ մերձ
է առ տ̄ր։
Օրհնեցէ՛ք զտ̄ր յօրհնուի̄ 'ի նոր. օրհ-
նութի̄ նմա յեկեղեցիս ս̄բց։
Ուրախասցի իէ̄լ յարարիչ իւր. որդիք
սիօնի ցնծասցեն 'ի թգ̄ւորն իւրեանց։
Օրհնեսցեն զանուն նր̄ օրհնութբ̄.
սաղմոսիւք և օրհնութբ̄ սաղմոս եր-
գեսցեն նմա։
Հաճի տ̄ր ընդ ժողովուրդ իւր ս̄բ. և

բարձր առնէ զհեղս 'ի փրկութեն ։
Պարծեսցին ս̅բքն փառօք՝ և ցնծաս-
ցեն 'ի հանգիստս իւրեանց. և բարձր
արասցեն զա̅ծ բերանօք իւրեանց ։
Սուր երկսայրի ետ 'ի ձեռս նց̅, առ-
նուլ զհատուցումն 'ի հեթանոսաց, 'ի
յանդիմանութի̅ ա̅մ ժողովրդոց ։
'Ի կապել զթգ̅ւորս նց̅ կապանօք. զզօ-
րավարս նց̅ ձեռնակապօք երկաթեօք ։
Առնել նց̅ դատաստանս ըստ գրոց. և
փառք այս են ա̅մ ս̅բց նր̅ ։
Օրհնեցէ՛ք զա̅ծ 'ի սրբութ̅ նր̅. օրհնե-
ցէ՛ք զնա 'ի հաստատութ̅ 'ի զօրութ̅ նր̅ ։
Օրհնեցէ՛ք զնա 'ի զօրութ̅ նր̅. օրհնե-
ցէ՛ք զնա 'ի բազում մեծութ̅ նր̅ ։
Օրհ զնա 'ի ձայն օրհնութ̅. օրհնեցէ՛ք
զնա սաղմոսիւք և օրհնութ̅ ։
Օրհնեցէ՛ք զնա ցնծութ̅, գովեցէ՛ք
զնա ուրախութ̅ ։
Օրհնեցէ՛ք զնա 'ի բանս քաղցր. գովե-
ցէ՛ք զնա 'ի բարբառ լսելի ։
Օրհնեցէ՛ք զնա 'ի ձայն գոհութ̅. ա̅մ
հոգիք օրհնեցէ՛ք զա̅ր ։
Փառք հօր և ։

տ Ընդ լուսանալ միաշաբաթին կան
աձ խեցին կանայքն 'ի գերեզմանն. 'ի
խընկել զանապական մարմինն. Եւ
գտին ըզվէմըն բարձեալ 'ի դրաց գե
րեզմանին. և լուեալ բարբառ 'ի
հրեշտակէն. եթէ յարեաւ ք՛ն և
խափանեաց ըզմահ: Եւ հանդիպեալ
քո՝ տր առաքելոցն և տըւեալ ողջոյն
կենդանարար. առաքեցեր զնս 'ի փըր
կութի տիեզերաց.

տ Ամնմահ արքայիւն անարուեստ ա
դձ թոռք. բազմաչեայ քերովբէք սըր
բասաց ձայնիւ սրովբէք. առաջին յեր
կիւնըս քահանայապետք. բարեմ
խօս լերուք առ տէր վասն եկեղեց
ւոյ: Բարձրելոյն փառաց բարձօղ
տէրուիք. անյաղթելի զօրութիւնք
վեհագոյն իշխանութիք. երկրորդին
դասուք քահանայապետք. բարեմ.
Գերագոյն էիւն պետուիք վերին.
հրեշտակապետք երկնաւորք հրեշտա



կաց

ԳՐՔ. ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ԽՈՆԱՐՀԵԱԼ ԸՆԿԱՐ
ՅԱՐ ՈՐ Ի ՎԵՐ՝ ՔԵՐՈՒԼԵԿԵՑՒ ՓԱՌԱՏՐԱՄ՝
ՊԱՐԶԵԼ ԻՄՔԸ ԸՆԹԱՑԱ Ի ԲԱՐՁՐՈՒՆՆ։

Ի ՀՈԳԵՒՈՐ՝ ՈՒԽՏԱ. Ի ԱՒՇԱՏԱԿԻՐ ՍՈՑԱ ԵԼ
ՈՒ ՄԱՐԴԱՐԿԻՐ ՀՑ. ԲԱՐԵՔՆ ՈՅ ՀԵՐԴԸ
ՅՈՒՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵԱԼ. ԴԱՒԹ ՆԱՀԱՊԵՏԱՑ
ՆԱՒԹԻՒ Ի ՆՈՐ. Ա՛ՅՍՕՐ ՎԵՐԻՆ ՂՕՐԱ
ՀՈԳԱՑՆ Ի ՅԱՂԹԵՐԱՑՆ ԼԻՆԵԼ ՀԵՒԵԼՔ
ՈՐՔ ԵՒ ԸՄԿՔ ՁԱՌԱՏԱԲՈՒՂԱ ՎՐԱՒԿ
Ի ՎԵՐ ՀԻՄԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ՈՒ ՄԱՐԴԵՐԿԻՐ ՀՑ.
ՈՂՔԱԿԻՑ ԴԻՏԵՐ ՎԵՐԻՆ ԱՐՈՂՔԻՒ. ՀԻՆԵԱԼՔ
ՀԵՐԻՒՆ ՆԱ ԸՆԴ ԵՐԿՆԱՒՈՐՑՆ։ Ա՛ՅՍՕՐ
ՀԵՐԻՒՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑՔ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՑ ՄԵՐ
ՊԱՐԿԵՐ ՀՀ. ՕՐՆԵՑՔ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՑ ՄԵՐ
ԱՒԱՑ. ՀՐԱՇԱԼՔԱՑՔ ՅԱՌԱՋԱԴՈՒՆՆ ՄԵՐ
ՊԱՐԿԵՐ ՀՀ. ՊԱՅՄԱՆԱՒՈՐԵԱԼ ՄԵՐ ՈՐ
Ա՛ՅՍՕՐ ԺՈՂՈՎԵՑԱԴԱՐՔ ՈՐՔ Ի ՏԵՐՈՒԹԻՆՆ
ԲԱՐՁՐՈՒՆՆ։

ՄԱՁԱՅՆԵԱԼ ԵՐԿԵՒԻՒՆՔ ԸՆԿՓԱՌԱ Ի
ԿԻՒՂԱՑՈՒՆ ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ. ՁԵՌՔ ՀԱ
ԿԱՑՔ ՁԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵՆՔ. ԵՐԵՒԵԼԻՔ ՅԵՐ

զանգաժանելս մեր։ Տէր որ ընտրեցիր
ողորմութիւն ազգիս մարդկան. քաղց։
Տէր որ ուսուցեր մեզ յաւիտեան փա
ռըս տալ անուանդ քում սըրբոյ.

քաղցրու։

Ա՛րք ի սկըզբանէ պատուեալ եղեն ի
սէր բանիցդ հօր. առաքելականն կոչ
մամբ ըզտիեզերս հրաւիրեցին յա՛ւետ
հանապազ մասին. վարդապետութիւն
տոգա ամէն նեղեալ օրհնեալդ ըզնոր
Ա՛րք ականատե՛ս և սպասաւո՛րք եղեն
մարմնացեալդ բանին. զեր ի վերոյ ան
մոռաց դասուցն հանդիսակերով շնոր
հի. վարդա։ Ա՛րոց դասուցդ ա
ռաւ ա՛հեղ ասեն հանդերձեալ մը
նայ. կատարել ի մեզ դատաստան ըստ
դրեանցն. ա՛ռ ստա անհգո՛ք զնգջա
ցեա՛լ անձամբ պա՛զատել. հաշտե
ցու՛ցանել սո՛ղջ ընդ մե՛զ զհայր

Ա՛ռաքեա՛լք ա՛յդ սի՛նովք հաւատոյ



կա

կա՛թո՛ւղիկէ ե՛կեղե՛ցւոյ. ք՛ի՛ ի՛ այ
ե՛րկնա՛ւոր վարդա՛պետի՛ն ա՛շակե՛րտք.
բա՛րեխօ՛սեցէ՛ք շնո՛րհե՛լ զխաղա՛ղո՛ւ-
ի՛ ա՛մ ա՛շխա՛րհի՛. Բա՛րեկա՛մք ք՛ի՛ և՛
հազա՛րա՛պե՛տք ա՛ծայի՛ն խորհը՛րդո՛ցն.
ը՛նդունօ՛ղք ը՛զ բանըն կե՛նա՛ց և՛
լուսաւո՛րի՛չըք տի՛եզերա՛ց. բա՛րե.
Դա՛տաւո՛րք ա՛հե՛ղ ատենի՛ն և՛ դատա
պա՛րտօ՛ղք ըզ քս՛ ո՛չ խոստո՛վանո՛ղա՛ց.
ա՛ղա՛չե՛ի՛մք ը՛զ ձե՛զ. բա՛րե.
Քե՛զ վայելէ ա՛ծ օ՛րհնո՛ւ-ի՛. ո՛ր յա
ր՛ութի՛ւնդ ե՛ս ձայնիւ յա՛ւի՛տենից
նընջե՛ցե՛լո՛ցն. Թա՛գաւո՛ր և՛ իշխա՛ն
վե՛ր օ՛րհնե՛մք ը՛զքե՛զ. Ի՛ միւսանգա՛մ
գալը՛ստեա՛նըն քո քս՛ փառա՛ց Թագա՛
ւոր. Ի՛ ձայն փողո՛յ նորո՛գի՛ն հոգի՛ք
նընջեցե՛լո՛ցն. և՛ յա՛ռնե՛ն Ի՛ մեռելո՛ց
անա՛պա՛կա՛ն մա՛րմնո՛վ. Վ՛ա՛սն որո՛յ և՛
մեք ըզքեզ աղա՛չե՛մըք հա՛յր երկնա՛ւոր.
դա՛սաւո՛րեա՛ ըզնընջե՛ցեա՛լսըն մե՛ր Ի՛
վե՛րի՛նըդ քո ե՛րուսաղէ՛մ. Ի՛ ժողո՛վս

տ
աձ



ա՛նդ

ա՛նդրանկա՛ց գրելո՛ց 'ի՛ յե՛ր կի՛ նս.

տ
ա՛ձ

Զա՛յն արկեա՛լ կե՛նարա՛րին ա՛ծայի՛ն բարբա՛ռո՛վն. ա՛սէ ե՛կա՛յք օ՛րհնեա՛լը՛ք հօ՛ր իմոյ ժա՛ռա՛նդեցէ՛ք. պա՛տրաստեա՛լ ձե՛զ ըզկեա՛նսն 'ի հա՛նդե՛րձեա՛լ ե՛րկրի՛ն. Ընդ ա՛ռաջ ելա՛նե՛լ քեզ հաւատո՛վ 'ի յօ՛ղըս վե՛րի՛նս. ա՛ծազգեա՛ց լո՛ւսով պա՛յծա՛ռացեալ 'ի դա՛սս ա՛նմարմնո՛ցն. 'ի՛ լըսե՛լ ը՛զ ձա՛յն երա՛նա՛ւէ՛տ կո՛չմա՛նն. Ընդա՛ջմէ քո՛ւմմէ՛ կացո ը՛նդ ի՛մաստո՛ւն ս՛ը կո՛ւսա՛նսն. 'ի՛ լուսեղէ՛ն ա՛ռա՛գաստին պա՛յծա՛ռացե՛լ 'ի դա՛սս ա՛նմարմնո՛ցն. 'ի՛ ժողո՛վս անդրա՛նկա՛ց գրե՛լոց 'ի՛ յե՛ր կի՛ նս.

տ
ա՛ձ

Ժո՛ղովեա՛լքս 'ի յի՛շատակ ս՛ը՛ց մարտիրո՛սացը՛ն. մի՛աբա՛՛նո՛ւ՛ը՛ ե՛րգե՛ լո՛վ. օ՛րհնուի՛ 'ի՛ բարձո՛ւնս ե՛րկնաւո՛ր Թա՛գա՛ւո՛րի՛դ. Քա՛նզի հեղմա՛մբ ա՛րեան սոցա՛ պա՛րտեցա՛ւ Թըշնա՛մի՛ն. և՛ մեծարեա՛՛լ պա՛րծի՛ սիո՛ն ե՛րգե՛ լո՛վ. օ՛րհ. Դա՛սակցելո՛ցն ը՛նդ զօ՛րը՛ս



վերի՛ն

վերին զբաւարթնոցն . յիշատակաւ
բերկրեալ 'ի սրբութիւն սոցա եր
գեսցուք . օրհ .

Որք ըղհանդէս նահատակութեան առ
բրանաւորսըն ցուցին . և յաղթեցին
հաւատով երրեակ լուսոյն եղեն մեզ
առիթ . աղաչանօք սոցա կեցո ըզմեզ .
Որք ըզխաւար կռապաշտութեան վա
նեալ հերքեցին . և կանգնեցին մեզ
նշան յաղթօղ ընդդէմ թշնամւոյն .
աղա . Եւ հրաշափառ ճրգնութեամբ
պատերազմեալք 'ի յերկրի . վեր համ
բարձեալք երկնայնոց դասուցն եղեն
երգակից . աղ .

---

Օգնի Տէր երկնիցին . ասի օրհնութիւն առաւօտու
ասացեալ յանմարմնոց . Լոյլ և 'ի հոստանդնու
պօլսի ՌԻՅ ժողովոյն ՃԾ Հայրապետացն .

Փառք 'ի բարձունս ՌՅ . և յերկիր
խաղաղութիւն 'ի մարդիկ հաճութիւն .
Եւ օրհնութիւն քեզ 'ի բարձունս . օրհ-



նեալ

նեալ ես տ̅ր ա̅ծ մեր. օրհնեմք զքեզ և
գովեմք զքեզ։ Խոստովանիմք տ̅ր զքեզ
և երկիրպադանեմք քեզ. փառաւորեմք
զքեզ. գոհանամք տ̅ր զքէն վ̅ս մեծի
փառաց քոց։ Տ̅ր թագաւոր ս̅բդ երկ
նային. ա̅ծ և հայր ամենակալ։ Տ̅ր և
որդի հօր միածին յ̅ս ք̅ս և ս̅բ որդի։
Տ̅ր ա̅ծ գառն ա̅յ և որդի հօր. որ ա-
ռեր զմերս 'ի կուսէն։ Ողորմեցար,
բարձեր զմեղս աշխարհի. և արդ ըն-
կա՛լ զաղաչանս մեր։ Ս̅բ̅դ որ նստիս ընդ
աջմէ հօր՝ ողորմեա՛ց մեզ։ Զի դու
միայն ս̅բ՝ դու միայն բարձրե̅լ ես՝ դու
միայն տ̅ր մեր յ̅ս ք̅ս։ Տ̅ր և հոգիդ ս̅բ՝
որ 'ի փառս ա̅ծ ընդ հօր. ամէ՛ն։
Ա՛ւ յա̅մ ժամ օրհնեմք զքեզ. տ̅ր և
գովեմք զանուն ս̅բ քո՝ յաւիտեան և
յաւիտեանս յաւիտենից։ Արժանի ա-
րա՛ տ̅ր զօրս զայս խաղաղութ̅բ. և ա-
ռանց մեղաց պահեա՛ զմեզ։ Օրհնեալ
ես տ̅ր ա̅ծ հարցն մերոց. գովեալ և
փառաւորեալ է անուն ս̅բ քո յաւի-
տեանս. ամէն։ Օ՛րհնեալ տ̅ր՝ ուսո՛ ինձ
զարդարութ̅ի̅ս քո։ (երիցս հրհնեա։)



Տ̅ր

Տ՞ր ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ։
Ես աղաչեմ տ՞ր ողորմեա՛ ինձ և բժշկեա՛
զանձն իմ. ես մեղայ քեզ։ Յո՛յց մեզ
տ՞ր զողորմութիւն քո. և զփրկութիւն քո
տո՛ւր մեզ։ Տ՞ր ողորմութի՞ քո յաւիտ՞ն.
զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։
Տ՞ր իմ զքեզ ապաւէն ինձ արարի.
ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո՝ զի դու ես
ա՞ծ իմ։ Ի՛քէն է տ՞ր՝ աղբիւր կենդա
նութ՞ն. և լուսով երեսաց քոց տեսա
նեմք զլոյս։ Ծագեա՛ զողորմութիւն քո՝
որք ճանաչեն զքեզ տ՞ր։
Փառք պատիւ և երկրպագութի՞ 'ի բար մաղ
ձունս հօր և որդւոյ և հոգւոյն ս՞բյ.
այժմ և միշտ և։

Աւաւօտու երգ՛ յարութ՞ն կարգաւ, զկնի
ֆառ՛ 'ի բարձունսին։

Զ յա՛րութի՛ւն ըզ փը՛րկչի՛ն օ՛րհնե՛ս ա՛ձ
ցո՛ւք. զփը՛րկչին մ՞երոյ՝ օ՛րհնե՛ս ցո՛ւք ակ
զյա՛րո՛ւթի՛ւն։
Յա՛րեա՛ւ ա՛ստը՛ւա՛ծ. ցը՛րուեցա՛ն
թը՛շնա՛մի՛ք նո՛րա՛։



Զ յա՛

Ի ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՅՐԸ ՄԵՐ ՀԱՅՆԻՒ ՓՈՔ
ԹԱԳԱՒՈՐՆ ԵՒ ՏԿՆՈՋ ՄԵՐ ՀԱՅՆԻՒ ՓՈՔ
ՀԱՄԲԱՒՐԱՒԱՒ ԱՒԵՏԱՒՈՒԱԾ ՈՂՋՈՒՆԻ
ՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ։

ՀԱՐ Ո՞Վ ՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ԶՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐՊԷՍ ՏԻՐՈՋ ԵՂԱՒ
ԳԻՒՂ. ՊԱՏԱՐԱԳՈՒՆ ՄԵՐՈՅ ՈՐՊԷՍ։

ՀԱՐ Ո՞Վ ՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ԶՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐՊԷՍ ՏԻՐՈՋ ԵՂԱՒ
ՆԵՐՈՒՑՈՒՔ. ԵՒ ԶՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐԱ ՓԱ
ՌԱՒՈՐԵՑՈՒՈՂՔ։

ԳՀ Ո՞Վ ՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՐԻՐԻՉԻՆ ՕՐՊԷՍ։
ՊԿ Ա՛Ր ԵՐԷՔ Ի ԲԱՐՁՈՒՆԱՆ. ԵՒ ԳԵՐԵԱՑ ԸՆ
ԳԵՐԵՍՏԻՒՆ. ՏՅԱՆ ԱՒԱՐ ԲԱՇԽԵԱՑ
ՊԱՐԳԵՒԸ ԵՒ ԶՏ ՈՐԴՈՒՑ Ը ՆՄԱՆ
ԿԱՐՕՂՈՂՄՈՂԱՆ։

ԴՀ Ո՞Վ ՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ԸՊԻՐԻՐԻՉԻՆ ՕՐՊԷՍ։
ՊԿ Ա՛Ր ՀԱՄԲԵՐԵԱՑ ԽԱՉԻՆ ԵՒ ՅԴԱՒ Ի
ՆՈՐԱՓԻՐՆ ՎԻՄԻ. ՈՐՔ. ԵՒ ԱԾՈՒՑԻՆ ՀԱՐՈՒ
ԹԻՆ ԸՆ ՄԱՀԱՑԵԱՒՔՍԸՆ ՎԵՐԱՔԵԼԵՐԵԱՑ
Ի ԱՒԵՏԱՒՈՒԱԾՈՅՆ։

ՀԱՐԵ ՀԱՒՔԱՐՁՈՒՆԻՆ ՀՒ։

Ո՞Վ ՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ԶՔՐԻՍՏՈՍԻ ՕՐՊԵՒ
ՑՈՒՔ. ՊԻՐԻՐԻՉԻՆ ՄԵՐՈՅ ՕՐՊԵՒՑՈՒՔ
ՀՀՀՅՐՈՒԹԻՒՆ։

ՉԱՐԶԱՒՐԱՒԱՒ ԱՒԵՏԱՒՈՒԱԾ ՈՂՋՈՒՆԻ
ԹԱԳԱՒՈՐՆ ԵՒ ՏԿՆՈՋ ՄԵՐ ՀԱՅՆԻՒ ՓՈՔ

Զգա՛լո՛ւստ հո՛գւո՛յն օ՛րհ ՀԳԼ
նե՛ծեսցոք՝ ամ՛ւք. զհո՛գւո՛յն սը՛ր
բո՛ծ՝ ամ՛յ օ՛րհնե՛սցո՛ւք ը՛զգա՛ւք՝ ա՛լո՛ք՝
ամ՛ւ՝ մ՛ւստ. Յե՛կե՛ղեցի՛ ա՛ս.
բա՛րե՛բա՛ նե՛ցէ՛ք զա՛ստը՛ծք՝ ա՛ւաք՝ ամ՛
ած. և՛ ը՛զտէ՛ ծ՛ ամ՛ր յա՛ղբե՛րա՛ցն ի՛ս
ըա՛յէ՛ ք՝ ա՛լիծք՝ ամ՛.

Ա՛ւաւօտու երգ՝ աղուհացից՝ և այլոց աւուրց
պահոց.

Լ՛ոյս տո՛ւր տէ՛ր ա՛չա՛ց ի՛մո՛ղ՝ ամ՛ պ. ԲՀ
ամ՛ ք՝ ա՛ ամ՛ ք՝ ամ՛ ց. զի՛ մի՛ ե՛ր
բէ՛ք նը՛ նջե՛ցի՛ց ՚ի՛ մա՛հ.
Մի՛ ա՛սա՛սցէ՛ թը՛շնա՛մի՛ ն թէ՛ յա՛ղ
թե՛ցի՛ նը՛մա՛. կա՛մ նեղի՛չք ի՛մ ցը՛ ն
ծա՛սցե՛ ն թէ՛ ե՛ս սա՛սա՛ նե՛ցա՛յց.
Ի՛ քէ՛ն է՛ տէ՛ր ա՛ղբի՛ւր կե՛նա՛ ԳՀ
պ՝ ց. և՛ լ՛ուսո՛վ ե՛րե՛սա՛ց քո՛ց տե՛
սա՛ նե՛մք ը՛զլո՛ յս.
Ծա՛գեա՛ զո՛ղո՛րմութի՛ւնը՛ս քո՛ ո՛րը՛ք
ճա՛ նա՛չե՛ ն ը՛զքե՛ զ. զա՛րդարո՛ւթի՛ը՛ս
քո՛ ո՛յք ո՛ւղի՛ղ ե՛ ն սը՛րտի՛ ւք.

դշ Եւ՝ ա՛սա՛ցի՛ տէ՛ր ո՛ղո՛րմեա՛ ի՛ մ՛ ամ
մ՛ ամ՛ ։ բըժըշկեա՛ զանձն իմ ես մե
ղա՛յ քե՛ մ՛ զ։ Եւ՝ րանի՛ ո՛ր խո՛րհի՛ զա՛ղ
քա՛տն եւ՝ ը՛զտնա՛ մ՛նկն ։ յաւո՛ւր չարի՛
փը՛րկէ ըզնա՛ տէ՛ր։

եշ Եւ՝ ա՛ռ քե՛զ ա՛ր ա՛ղա՛ղա՛ կեբ՛ցի՛ ։
մ՛ ամ՛ ։ ամ՛ ։ ամ՛ ։ ա՛ռա՛ւ օ՛տո՛ւ
աղօ՛թք իմ ժա՛մա՛ նեբ՛սցե՛ն ա՛ռ քե՛ զ։
Ը՛ նդէ՛ր ա՛ր մե՛ր ժե՛ս զա՛ նձն ի՛ մ։ կա՛մ
դա՛ր ձո՛ւ ցա՛ նե՛ս զե՛ր ե՛սը՛ս քո՛ յի՛ նէ՛ ն։

ուր Ա՛ ը՛տցե՛ն ա՛ղօ՛թք իմ ա՛ռա՛ջի քո՛ ա՛ ր։
խո՛ նա՛ր հե՛սցի ո՛ւ նկը՛ն քո ՚ի՛ խը՛ն
դըրուա՛ ծս ի՛ մ՛ ամ։ Տէր ա՛ծ փը՛ր
կո՛ւ թեա՛ն ի՛ մ՛ ո՛ ի՛ յ, ՚ի՛ տուէ կարդա՛ցի
եւ՝ գի՛ շերի ա՛ռաջի՛ քո՛ ։

ղ։զ ՏԻ հա՛ ներ ՚ի՛ դըժո՛ խո՛ց զա՛ նձը՛ն ի՛
զ՛ մ։ փը՛ր կեցե՛ր զի՛ս յա՛յնցա՛ նէ ։
ո՛ր ի՛ ջա՛ նե՛ ն ՚ի՛ դո՛ ւ՛ ը։ Բա՛ր ձր ա՛ռ
նե՛մ ը՛զ քե՛զ ա՛ր զի՛ ը՛ նկա՛լա՛ր զի՛ ս։ եւ
ո՛չ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յի՛ս։

ծ։զ Ա՛ յսօ՛ր մը՛ տա՛ նէ՛ ամ՛ թա՛գա՛ւ ո՛



ը՛ն

ըն մեր քրիստոնեամ՝ ՚ի յերոպ. մ՛ւ
տաղէմ ը՞ նոր քաղաք գաւթի՝։
Ընդ առա՞ պմջ ելին ծերքն ոստոնվք
ձի՝ թե՝ նեօնեք. և՝ զաստուա՞մմ ծոր
դի՝ ն փառաւորէ՝ ինն։
Իսկըզբանէ տէ՞ր զե՞րկի՞ր հաստատե՝ ԲՀ
ցեա՝ ր. և՝ գո՞րծք ձեռաց քոց եր
կի՝ նք եան։ Նոքա՝ կորընչին և դու
կա՞ս և մընաս յաւիտեա՝ ն։
Տա՝ րցի՝ ն թագաւորի՝ կուսա՝ նք ըզ ԳՀ
հետ նո՝ րաա. և՝ զընկերըս նորա՝ տար
ցի՝ ն նը՝ մաա։ Ածցի՝ ն ցընծուք՝ և՝
ուրա՝ խո՝ ւթեաամբ. և տա՝ րցի՝ ն ՚ի
տա՝ ճար թագաւորիա։
Խորհեցա՝ ն և՝ խօսեցան ըզչարո՝ ւթի ԴՀ
ան. և՝ զապիրատութիւն ՚ի բար
ձունըս խորհեցաան։ Ե՝ դի՝ ն յեր
կի՝ նս զբերա՝ նս ի՝ ւրեաանց. և զլե
զուս ի՝ ւրեա՝ նց ա՝ ծէ՝ ի՝ ն զե՝ րկրաաւ։
Որսացա՝ ն զա՝ նձն արդա՝ րոայ. և՝ զա՝ ԵՀ
րիւն ամբի՝ ծ պարտաւոր առնէ՝ ինն։



Ե՝ ղև

ՀԱՅՐԱՊԱՏՈՒՄ ՀԱՅՈՑ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ՝ի ԽՈՐ

ԱՐԱՐՔ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍՏԱՏԵՑԱՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍՏԱՏԵՑԱՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅՐԱՊԱՏՈՒՄ ՀԱՅՈՑ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ՝ի ԽՈՐ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍՏԱՏԵՑԱՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍՏԱՏԵՑԱՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅՐԱՊԱՏՈՒՄ ՀԱՅՈՑ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ՝ի ԽՈՐ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍՏԱՏԵՑԱՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍՏԱՏԵՑԱՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

[illegible]

Տէր ամ փրկութեամ իմոյ ի [illegible] փ
[illegible] կարդացի և գիշերի առաջ.
[illegible]

Ի [illegible]

Դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո. դու մահ
[illegible]
կոչեցար [illegible]

Սիրեցի զի լսիցէ տէր զձայն աղաչ
թիւն իմոյ. զի խոնարհեցոյ զունկն
[illegible]

Ի [illegible]

Տան քում ընկալել սրբութիւն եկեղ
[illegible] ընդ
երկայն աւուրս. Տէր թագաւորեաց
վայելչութիւն ընդգեցաւ. զգեցաւ տէր
զօրութիւն ընդ մէջ իւր [illegible]

Աւրի տէր ի հանգիստ քո. դու սաղ
և տապանակ կտակի սրբութեամ քո. վերա

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ ՆՈՐ ՏՊԱՐԱՆԻ

ՀԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ։

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԵՂԻԱՅԻ ՆՈՐՈԳԱՑԻ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՒՈՑ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՆՈՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱՍԷՐ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ԵՒ

ԱՌԱՔԵԼԱՍԷՐ ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵՐՈՒ

ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱՍԷՐ ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ՄԵՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱՍԷՐ ՀՈԳԵՒՈՐ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵ

Ոչ են բա՞նք և՛ ոչ ե՞ն խօսք. ո՞րոց առք
ո՞չ լըսին ձայնք նո՞ցա։
Ը՞նդ ա՛մենայն ե՛րկիր ել բարբառ
նո՞ցա. և՛ մինչև ՚ի ծա՛գս աշխա՛րհի՞
ե՛ն խօսք նո՞ցա՛ մ։
Յեկեղեցի՞ ձմս բարեբա՛նեցէ՛ք մրդ
զասաը՛ ուաձ՞ ։ և՛ ը՞զ ա՛ ր
յազբերա՞ցն իսրայէ՛ ի՞ ։
Ք՛ահա՛նայք քո՞ զդեցցին զա՛րդա՞րո՞ հայր
թի՛ւն, և՛ սո՛ւրբք քո՞ ցընծա՛լո՛վ ցընծ
ա՛սցե՛ն։ Յի՞շեա՛ ա՞ր ը՛զդա՛ւիթ, և՞
զա՛մ հեզութի՞ւն նո՞րա։
Պա՞րծեսցի՞ն սո՛ւրբքը՛ն փա՞ռօք. մրտ
և՛ ցընծա՛սցե՛ն ՚ի հա՛նգիստս ի՞ւ
րեա՛նց։ Օ՛րհնեցէ՛ք ը՛զ տէ՞ր յօ՛րհնու
թի՛ւն նո՛ր. օ՛րհնո՛ւթի՞ւն նը՛մա՞ յե՛
կեղեցիս սը՞րբո՞ց։
Ա՛ռա՞քեա՞ տէ՛ր ը՞զ լո՞յս քո՛ մրտ
և՛ զճը՛շը՛մա՞ ր՞տո՞ւթի՞ւնը՞ ա՞ քո՛։ ցո՛յց ակ
մեզ տէ՛ր զո՞ղո՛րմո՞ւթի՞ւն. և՛ ա՞ քո՛
ծա՞ռա՞յի՞ ցը՛ս լեր օգնա՛կա՞ ։

Ա՛ստղ եւ մարդ։

Աստղ ծիրանի երեք ոլորտ ունի։ Ա՛յլ յարդանդէն
ի յարդանդէն յառաջ գայ զանոնք ծնուցանող
ծնողական ոլորտ մը։ Ա՛յլ ոլորտ մը ալ կայ որ
ամենէն ներքինն է եւ ամենէն մեծը։ Ա՛յս ոլորտ
ներքինն է որ կը պարունակէ ամենէն մեծ ոլորտը
որ կը կոչուի ոլորտ ծնողական։ Ա՛յս ոլորտ ծնո-
ղական ոլորտ մը կ՚ունենայ որ կը կոչուի ոլորտ
ծնողական։ Ա՛յս ոլորտ ծնողական ոլորտ մը կ՚ու-
նենայ որ կը կոչուի ոլորտ ծնողական։ Ա՛յս ոլորտ
ծնող

Քարող հիրաշամտից, հիրաշէից, և շինանց։

Լսասցուք ամքեան միաբանութիւն. տր ողորմեա։

Վ՜ս խաղաղութեան ամ աշխարհի՝ և հաստատութեան սբյ եկեղեցւոյ. զտր աղաչեսցուք։

Վ՜ս ամ սբ և ուղղափառ եպիսկոպոսաց. զտր աղա։

Վ՜ս հայրապետին մերոյ տն (այս անուն) կենաց՝ և փրկութեան հոգւոյ նորին. զտր աղա։

Վ՜ս վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկաւագաց՝ դպրաց, և ամ ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զտր աղա։

Վ՜ս բարեպաշտ թագաւորաց և ածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց նոցին. զտր աղա։

Վ՜ս զի տրն ամենակալ հնազանդեցուս ցէ առաջի նոցա զամ պատերազմունս թշնամեաց. զտր աղա։

Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝ որք 'ի գերութեան են և 'ի չար ծառայութեան. զտր աղա։

Յաղագս ճանապարհորդաց և նաւոր-
դաց՝ խաղաղութ̅ հասանիլ 'ի նաւահան
գիստն բարութ̅ . զտ̅ր աղա ։
Յաղագս հիւանդաց և ա̅մ վշտացելոց՝
փութապէս առողջութ̅ . զտ̅ր աղա ։
Յաղագս բարեխառնութ̅ օդոց՝ անձ-
րևաց քաղցրութ̅ , և պտղոց առա-
տութ̅ . զտ̅ր աղա ։
Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերից
'ի ս̅բ եկեղեցի ա̅յ . զտ̅ր աղա ։
Եւ յաղագս այնոցիկ, որք մատնեալք են
'ի ձեռս անօրինաց վ̅ս անուանն քի̅ .
զտ̅ր աղա ։
Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց . որք
ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի քս̅ ննջե-
ցին . զտ̅ր աղա ։
Յաղագս փրկելոյ զմեզ տ̅ն ա̅յ՝ յերևե-
լի և յաներևոյթ թշնամւոյն . զտ̅ր ա-
ղաչեսցուք ։

մաղ Բարեխօս ունիմք սուրբ զՄարիամ
զԱ̅ծածինն զփառաւորեալ և օրհնեալ
միշտ ս̅բ կոյսն . ս̅բ զՅովհաննէս մկըր-
տիչն . ս̅բ զՍտեփաննոս նախավկայն . ս̅բ
զԱ̅ռաքեալսն և զՄարգարէսն . զարի



և

և զյաղթօղ սբ զվկայսն։ Եւ զմեծ խոս
տովանօղն Քի զհայրապեան մեր զսբն
Գրիգորիոս լուսաւորիչն հայաստա-
նեայց աշխարհի։
Յիշեսջիք և զամ սբս և զնոքօք. զտր
աղաչեսցուք։
Զառաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս
խաղաղութբ անցուցանել՝ հաւատով
'ի տնէ խնդրեսցուք։
Զ հրեշտակ։ Զ քաւուի։ Զ սբյ։
Եւ ևս։ Զանձինս։ Ողորմեա՛ց։

---

Քրդ 'ի սբյն Գրիգորէ լուսաւորչէն մերմէ
ասացեալ վս սբց հռիփսիմեանցն. այլև վս ա-
ռաքելոց և մարգարէից։

Ամ մեծ հըզօր և փռուորեալ. լու-
սաւորիչ սբց՝ և 'ի սբըս հան
գուցել. զճըգնուի սբց առաքելոցըն
բարեխօս ունիմք առ քեզ. աղաչեմք։
Լուր տէ մ բ ր և ո՛ ղ ո՛ ր մեա՛։
Որ անդադար օրհնաբանիս 'ի դասուց
հոգեղինաց երկնաւոր զըւարթնոցն.
արժանաւորեա՛ ըզմեզ ուղիղ փառատ-



րուբ

րուբ ընդ սբ՜ը՜ս քո՝ երկրպագել՜ մեծի
և ահաւոր տ՜րութ՜ելդ քո՜յ. ա՜ղա՜չե՜ մք։
Օ՜րհնե՜ մք ըզքեզ միաբան սիրով 'ի յի-
շատակըս վկայից քո՜ց. որք հետևօղք
եղեն լուսազարդ ճանապարհա՜ց քո՜ց
տ՜ր. որ վասըն մե՜ր յանձն առեր զչար-
չարանըս խաչի և մահո՜ւ. ա՜ղա՜։
Կա՜տարի՜չք հաճոյից կամաց ա՜ծուե՜դ
քո՜. զանձինս իւրեանց պատարագեցին
'ի վկայութի՜ ճշմարիտ սի՜րո՜յ քոյ. և
բուրեցի՜ ն զհոտ անուշից տ՜րութ՜ելդ
քո՜յ. ա՜ղա՜։
Սը՜րբեցի՜ ն զանձինս իւրեանց տաճար
անուանըդ քում սըրբո՜յ. մաքրեալք
զմիտս՝ և զխորհուրդս իւրեանց եր-
կիւղիւըդ քո՜վ սը՜րբով. և դասակի՜ցք
եղեն հոդեղինաց երկնաւոր զուարթ-
նո՜ցն. ա՜ղա՜։
Բա՜րեխօսութ՜ի՜ սըրբուհւոյ ա՜ծած-
նին. և այլն։

---

Բարոզ հայրապետաց՝ և վարդապետաց։

Ա՜ռաջնո՜րդք եղեն մեզ ուղիղ գնա-
ցիւք 'ի շաւիղս արքայուե՜ երկնի՜ց.



մեծա

մեծապայծառ ջահիւ՝ հաւատով և սի-
րո՜վն ի՛ւրեանց, ծագեցի՜ն ըզլոյս
ա՜ծգիտուե՜ ՚ի սիրտըս մե՜ր. ա՜ղա՛չե՜մք։
Պա՛հպանութի՜ւ խորհրդոց բանից և
գործոց մերո՜ց. սրբուբ՜ փառաւորել
զամենա՜ս զերրո՜րդո՛ւի՜ն, զհա՜յր և զոր-
դի և զս՜բ հոգին յաւիտեանս ամէ՜ն.
ա՜ղա՛չե՜մք։

---

Քարոզ մարտիրոսաց՝ և ճգնաւորաց։

Ը՛զճգնութի՜ւն ս՜բ՜ց մարտիրոսացն
բարեխօս ունիմք առ բարերար որդիդ
ա՜յ. զի շնորհեսցես աշխարհի զանշարժ
զխաղաղութի՜. և պահեսցես հաստա-
տուն սուրբ զեկեղ՜ե՛ցի, հաստատեա՜լ ՚ի
վ՜ր հիման առաքելոց և մարգարէի՜ց.
ա՜ղա՛չե՜մք։
Ը՛զճգնութի՜ ս՜բ՜ց մարտիրոսացն բարե-
խօս ունիմք առ բարերար որդիդ ա՜յ.
զի խաղաղասցին խռովութի՜ք. դադարես
ցին յարձակմունըք թ՜ը՛շնա՛մեաց. տնկես
ցի՜ սէր և արդարութի՜ ՚ի յերկրի՜. ա՜ղ։
Ա՛ղաչանօք ս՜բ՜ց մարտիրոսացն տ՜ր, որք
ճգնեցան վ՜ս անուանըդ քում ս՜բ՜յ.



նայ

խրնդրե՛մք :

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ, և զերկրպագութեան մեզ տուեալ ոչ :

Ա՛ղաչեմք զքեզ, և այլ ևս ոչ ի քում դալըստեան մերոց, և այլ արա՛ ի քում դալստեանդ զայս ամենայն՝ որով միացան՚ի սէր աճումն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ ամ՚ ևս զքո՛ւ ևս՝ որք միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ ամ՚ ևս զքո՛ւ ևս՝ որք միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ :

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ, և զերկրպագութեան մեզ տուեալ ոչ :

Ա՛ղաչեմք զքեզ, և այլ ևս ոչ ի քում դալըստեան մերոց, և այլ արա՛ ի քում դալստեանդ զայս ամենայն՝ որով միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ :

Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ ամ՚ ևս զքո՛ւ ևս՝ որք միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ :

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ, և զերկրպագութեան մեզ տուեալ ոչ :

Ա՛ղաչեմք զքեզ, և այլ ևս ոչ ի քում դալըստեան մերոց, և այլ արա՛ ի քում դալստեանդ զայս ամենայն՝ որով միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ :

Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ ամ՚ ևս զքո՛ւ ևս՝ որք միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ :

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ, և զերկրպագութեան մեզ տուեալ ոչ :

Ա՛ղաչեմք զքեզ, և այլ ևս ոչ ի քում դալըստեան մերոց, և այլ արա՛ ի քում դալստեանդ զայս ամենայն՝ որով միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ :

Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ ամ՚ ևս զքո՛ւ ևս՝ որք միացան՚ի սէր աճումն Քարեխաւսութ՚ և աղօթիւք սրբոցն ( այս անուն ) որոց այսօր է յիշատակ :

Բարոզ ծննդեանն Քի, և աւետեաց, և փոխ-
ման նէ ա̃ծածնին. և ա̃ն ընդ առաջին.

Մայր նէ զքանչելի լուսոյն. որ
զա̃ծն ա̃մ յաւիտեանց յորովայնի
քո՜ւմ կրեցեր՝ և ցընծութի՞ն աշխար-
հի ծընար զբանն ա̃ը՜ծ. ա՛ղա՜չե՜մք.

Մա՛յր նէ բա՛րեխօսեա՜.

Աղաչեա՛ վ՜ս մեր զառ՚ի քէ՜ն զմարմ-
նացեալն ա̃ը՜ծ. որ խոնարհեցաւ ՚ի
հայրական ծոցո՜յ. էա՜ռ մարմին ըստ
մարդկային բը՜նո՜ւ՚ես՝ առնել խաղա-
ղութի՞ յերկինս և յերկրի՜. ա՜ղա՜.

Աղաչեա՛. Ներել մեզ անտես առնել
զյանցանը՜ս մեր. և տալ օգնականութի՞
ընդդիմակաց լինիլ հակառակամարտիցն
՚ի պատերազմի՜. ա՜ղա՜.

Աղաչեա՛. Օ՝ի լրռեսցին պատերազ-
մո՜ւնք. դադարեսցին յարձակմունը-
թը՜շնամեաց. տընկեսցի՞ սէր և արդա-
րութի՞ ՚ի յերկրի՜. ա՜ղա՜.

Աղաչեա՛. Աճեցուցանել յերկրի մե-
րում զքաղցր բղխումն աղբերա՜ց. զա-
ռա՜ւտ պտղաբերութի՞ բուսոց՝ և՜ տըն-



կոց.

կոց. առ 'ի զուարճալի՞ լինիլ ա՜մ հար-
կաւոր պիտոյից մերո՜ց. ա՜ղա՜։

Աղաչեա՛։ Զ՝ի միաբանեսցէ զեկե-
ղեցի իւր ս՜բ. շինեա՛լ 'ի վ՜ր հիման ա-
ռաքելոց և մարգա՜րէ՜ից. պահե՞լ անա-
րատ մինչև յօր երևելոյ գալըստեան
իւրո՜յ. ա՜ղա՜։

Աղաչեա՛ վ՜ս մեր սըրբուհի՜ զմիածին
քո զորդին. և վ՜ս հոգւոցն հանգո՜ւ-
ցե՜լոց՝ ընդունի՞լ յարքայութի՜ն երկ-
նից. և տալ մասն և բաժին ընդ ս՜բս
ամենա՜յն. ա՜ղա՜չե՜մք։

Յիշեա՜ տէ՜ր և՞ ո՜ղո՜ր՜մեա՛։

Եւ և՜ս առաւե՞լ զյորդորումն սիրոյ
և զգործըս բարեաց պարգևել մեզ
խը՜ նդրե՜մք։

Տո՜ւր մե՞զ տ՜ր ա՞ստը՜ւա՜ծ։

Զ՝ա՜ նձինըս մե՜ր և ըզմիմեանս տ՜ն՜ ա՜յ։
Քե՜զ տեա՜ռնըդ յա՜ նձն եղի՜ցո՜ւք։
Ողորմեա՜ց մեզ տէր ա՜ծ մեր ըստ մե։
Տ՜ր ողորմեա՜՝. տ՜ր ողորմեա՛. լո՞ւր տ՜ր
և ողո՜ր՜մեա՛։

## Բարող պահոց։

Փառաւորեսցուք զամենակալն ա̅ծ ըզ
հայր տ̅ն մերոյ յի̅ քի̅. գոհանալով
զնմանէ՝ որ պահեաց զմեզ խաղաղութ̅ւ
'ի գիշերիս յայսմիկ։ Եւ առաջնորդ̅եց
մեզ 'ի խաւարէ 'ի լոյս. 'ի մահուանէ 'ի
կեանս. յապականութ̅է յանապականութ̅ի.
յանգիտութ̅է 'ի գիտութ̅ի ճշմարտութ̅ե
իւրոյ։ Ազաչեսցուք և խնդրեսցուք 'ի
նմանէ, զի զերկարութ̅ի տունջեանս
խաղաղութ̅ւ և ա̅մ մտադիւր զուար-
թութ̅ւ արասցէ անցուցանել 'ի մէնջ։
Եւ պարսպեալ պահեսցէ զժողովուրդս
իւր ա̅ծային զօրութ̅ւն. որ 'ի վ̅ր ա̅մի
բարերարութ̅ւն իւրով իշխանութ̅ի ունի։
Ամենակալ տ̅ր ա̅ծ մեր. կեցո՛ և ողոր։
Զառաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս
խաղաղութ̅ւ անցուցանել հաւատով
'ի տ̅նէ խնդրեսցուք։
Զհրեշտակ խաղաղութ̅ւ պահապան։
Զքաւութ̅ի և զթողութ̅ի յանցանաց։
Զ ս̅ւյ խաչին մեծ և կարօղ զօրութ̅ի։
Եւ ևս միա։ Զանձինս։ Ողորմեա՛ց։

Ա. զօթ.

Պոհանամք զքէն տ̄ր ա̄ծ մեր. որ ե-
րևելի լուսով քով զուարճացուցեր
զա̄մ արարածս քո. իսկ իմանալի լու-
սով պատուիրանաց քոց՝ զամենեսեան
լուսաւորեցեր զհաւատացեալս 'ի քեզ.
Օ՝ օրացո՛ և զմեզ տ̄ր՝ 'ի պահպանութ̄ի
պատուիրանաց քոց՝ 'ի տունջեանս յայս
միկ և յա̄մ ժամանակի. Ոպ̄ զի լու-
սաւորեալ մտօք՝ միշտ զհաճոյս քո արաս-
ցուք. և հանդերձ̄ել բարեացդ հաս-
ցուք ընդ ա̄մ ս̄բս քո. Շ՝նորհօք և
մարդասիրութ̄ տ̄նդ մերոյ և փրկչիդ յի̄
քի̄. որում վայելէ փառք իշխանութ̄ և
պատիւ. այժմ և միշտ և.

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Խաղաղութ̄ի մեր և կեանք՝ որ 'ի հօ-
րէ առաքեցար՝ միածին որդի ա̄յ. տ̄ր
մեր և փրկիչ յս̄ քս̄. Տ՛ուր մեզ զխա-
ղաղութ̄ի քո՝ զոր շնորհեցեր ս̄բց քոց
առաքելոց. փչմամբ քո 'ի նս̄ զկենդա-
նացուցիչ և զամենազօր հոգիդ քո ս̄բ.
Ոպ̄ զի և մեք խաղաղացեալք յա̄մ աշ-



խար

խարհական սահեցմանց՝ լիցուք տաճար
և քնակարան ա̅ծ-ային շնորհացդ. և գո-
հանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ
հօր և ս̅ի հոգւոյդ քս̅ ա̅ծ մեր. այժմ
և միշտ և։

Եւ ասի ս̅ի ա̅ծ ըստ պատշաճի։

Յաւուր աւետեաց. ծննդեան. և ի-
շիսատուն ղա՛յս ասա։

Սո՛ւրբ ա̅ծ. ս̅ի և հը՛զօր. ս̅ի և ան-
մահ. որ յայտնեցար վասըն մեր. ողո՛ր
մեա՛ մե՛զ։

Քառասնօրեայ գաշտեանն տրիստոսի. և ծաղ
հաղարդին։

Սբ̅ ա̅ծ. որ եկիր և գալոց ես. ողո՛ր.
Ուրբաթու մատնուէ գիշերին։

Մ՛բ̅ ա̅ծ. որ մատնեցար վ̅ս մեր. ողո՛ր։
Ուրբաթու ճաշուն՝ և յա̅մ տօնից ս̅ից. խաչի
և էկեղեցւոյ. այլ և յաւուրս պահոց։

Սբ̅ ա̅ծ. որ խաչեցար վ̅ս մեր. ողո՛ր։
Ուրբաթու երեկոյին՝ և շաբաթու գիշ։

Սբ̅ ա̅ծ. որ թաղեցար վ̅ս մեր. ողո՛ր.
Օ՛ատկի և ա̅մ յարուէ կիւրակէից։

Սբ̅ ա̅ծ. որ յարեար ՚ի մե՛ռելոց. ողո՛ր։
Համբարձմանն տրիստոսի։

Սբ̅ ա̅ծ. որ համբարձար փառօ՛ք առ
հայր. ողո՛ր։

Աստուածային ակնեցուն։

Ո՛վ Յիսուս քրիստոս ես եմ դուռն ոչխարաց։ Ով որ
մտանէ ինձմով կեցցէ։

Եկ ես խաղաղութիւնս քեզ տալու եմ։ Ես եմ
Յիսուս որ ի խորհուրդ եմ կոչեցեալ։ Ես եմ
ճանապարհ ճշմարտութիւն եւ կեանք։ Ես եմ
հաց կենդանի որ յերկնից իջի։ Ես եմ որ
ողորմեմ քեզ։ Ես իջանելոյ ի վէր մեր ողորմու-
թիւն եմ։ Ես եմ որ ասեմ։ Ընծայեալ մեր ած
մեր. կեցո՛ եւ ողորմեա։

Ես Քրիստոս եմ եւ փառք հօր եւ ոգւոյ։

Ես եմ որ եկի եւ հանդերձ յաւուրս քեզ-
նէն. ողորմեա մեզ։

Ո՛ աւետաւետն։

Ես եմ. որ յայտնեցայ ի Թաւօր լե-
րինն. ողորմեա մեզ։

Փոխան աչք ածածկին։

Ես եմ. որ եկիր ի փոխուրկին մօր քոյ
եւ կուսին. ողորմեա մեզ։

Ինովմայի աստուածոյ ասացեալ։

Փառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ եղբ կոյս
ածածկին մարիամ մայր քո. մատուց զա-
րեւանս մեր՝ որդւոյ քոյ եւ մեզ մերոյ։
մաղ փրկիլ զմեզ ի փորձութենէ եւ չար
վտանգից մերոյ։

Ո՛վ ես խաղաղութիւնս քեզ տալիս։
քրիստոս ես որ ասացեր եղբարս իմ ա-
նուանց մերոյ՝ բարեխօսեսջիր ածածկ-
ին. ի լսելն լինելոյ տուն այ ձայնին աղա-
ղակ մերոյ՝ եւ ողորմեսցի մեզ։

Ես եմ ճանապարհ ճշմարտութիւն եւ կեանք։
Ես եմ հաց կենդանի որ յերկնից իջի։
Ես եմ որ ողորմեմ քեզ։ Ես իջանելոյ ի վէր
մեր ողորմութիւն եմ։ Ես եմ որ ասեմ։
Ընծայեալ մեր ած մեր. կեցո՛ եւ ողորմեա։

Եւ ասի սաղմոս ճայնիւ յաւուր կիրակէի յա-
ւաջընթաց աւետարանին։

Եղիցի՛ անուն տ̅ն օրհնեա՛լ, յսցսմ հետէ կց
մինչև յա՛ւիտեա՛ն։

Օրհնեցէ՛ք մանկունք զտ̅ր. և։ Տե՛ս տղ
՚ի թիւն. 254։

Յաւուրս կիրակէից ասա ընթերցեալ լինի ա-
ւետարան բժշկութեան։ Եւ ՚ի տօնս տ̅րունական
սաղմոս և գիր և աւետարան ըստ ցուցակին։

Աւետարան ըստ մատթէոսի։

Եւ ելեալ անտի յի̅ գնաց ՚ի կողմանս
տիւրոսի և սիդոնի։ Եւ ահա կին
մի քանանացի ՚ի սահմանաց անտի նոցա
ելեալ, աղաղակէր և ասէր. աղորմեա՛ց
ինձ տ̅ր որդի դաւթի, դուստր իմ չարա
չար այսահարի։ Եւ նա ո՛չ ետ նմա պա-
տասխանի. և մատուցեալ աշակերտքն
նր̅՝ աղաչէին զնա և ասէին. արձակեա՛
զնա զի աղաղակէ զհետ մեր։ Նա պա-
տասխանի ետ և ասէ. ո՛չ ուրեք առա-
քեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս
տանն ի՛էլի։ Եւ նա մատուցեալ երկիր
պագանէր նմա և ասէր. տ̅ր՝ օգնեա՛
ինձ։ Պատասխանի ետ նմա և ասէ. ո՛չ է

բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց։ Եւ նա ասէ. այո՞ տ̄ր, քանզի և շունք կերակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի սեղանոյ տ̄ն իւրե̄նց։ Յայն ժամ պատասխանի ետ նմա յ̄ս և ասէ. ո՞վ կին դու՝ մեծ են հաւատք քո, եղիցի քեզ ոպ̄ և կամիս։ և բժշկեցաւ դուստր նր̄ 'ի նմին ժամու։

Ա-ետարան ըստ մարկոսի։

Եւ ելեալ միւսանգամ 'ի սահմանացն տիւրոսի և սիդոնի, և եկն 'ի ծովեզրն գալիլեացւոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի դեկապօլիս։ Եւ բերին առաջի նր̄ խուլ մի և համր. և աղաչէին՝ զի ձեռն դիցէ 'ի վր̄ նր̄։ Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբոխէ անտի, արկ ըզմատունս իւր ը̄ականջս նր̄՝ և եթուք անդր. և կալաւ զլեզուէ նր̄. հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոց եհան՝ և ասէ. ե՛փփաթայ՝ որ է բացի՛ր։ Եւ նոյնժամայն բացան լսելիք նր̄, և լուծան կապանք լեզուի նր̄. և խօսէր ուղիղ։ Եւ պատուիրեաց նց̄՝ զի մի՛ ումեք ասիցեն. և որչափ նա պատուիրէր նց̄, նոքա և ա

առաւել քարոզէին. և և ս քան զև ս
զարմանային և ասէին. զա՞մ ինչ բար-
ւոք գործեաց սա, զի խլից լսել տայ՝
և համերց խօսել։

Ա-ետարան ըստ զուկասու։

Եւ եղև 'ի վաղիւն մինչ իջանէին
նոքա 'ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ
եղև նմա ժողովուրդ բազում։ Եւ ա-
հա այր մի 'ի ժողովրդենէ անտի աղա-
ղակեաց և ասէ. վա՛րդապետ աղաչեմ ըզ
քեզ հայեա՛ց յորդի իմ, զի միամօր է
ինձ։ Եւ ահա այս հարկանի 'ի նմա, և
յանկարծ գոչէ՝ և զարկուցանէ զնա և
թաւալեցուցանէ և փրփրեցուցանէ,
և հազիւ մեկնի 'ի նմանէ խորտակեալ
զնա. և աղաչեցի զաշակերտսն քո զի
հանցեն զնա, և ո՛չ կարացին։ Պատաս-
խանի ետ յ՞ս և ասէ. ո՞վ ազգ անհաւատ
և թիւր, մինչև յե՞րբ եղէց ընդ ձեզ՝
և անսայցեմ ձեզ. մատո՛ այսր զորդին
քո։ Եւ մինչ դեռ մատչէր, զարկոյց
զնա դևն՝ և շարժլեաց։ Սաստեաց յ՞ս
այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն.
և ետ զնա ցհայր իւր։ Եւ զարմանային
ա՞մքն 'ի վ՞ր մեծամեծացն ո՞ց։

Աբետարան ըստ յովհաննու.

Եկն դարձեալ 'ի կանա գալիլեացուոց՝ ուր արար զջուրն գինի. Եւ
անդ էր թագաւորազն մի, որոյ որդի
նորա հիւանդ կայր 'ի կափառնայում.
Լա իբրև լուաւ եթէ յս՝ եկեալ է 'ի
հրէաստանէ 'ի գալիլեա. եկն առ նա՝
և աղաչէր, զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի
նր՝. քանզի մերձ էր 'ի մեռանել. Ասէ
ցնա. եթէ ոչ նշանս ինչ և արուեստս
տեսանէք՝ ո՛չ հաւատայք: Ասէ ցնա
թագաւորազն. տ՛ր՝ է՛ջ մինչչև մեռեալ
իցէ մանուկն իմ: Ասէ ցնա յս՝. ե՛րթ՝
որդին քո կենդանի է. և հաւատաց
այրն բանին՝ զոր ասաց նմա յս՝, և գնաց.
Եւ մինչդեռ իջանէր, ընդ առաջ եղեն
նմա ծառայքն նր՝. աւետիս ետուն և
ասեն, թէ մանուկն նր՝ կենդանի է.
Հարցանէր ցնս՝ վս՝ ժամուն՝ յորում
ապաքինեց: և ասեն ցնա. երէկ յեօթնե
րորդ ժամու եթող զնա ջերմն: Դիտաց
հայրն նր՝ եթէ յայնմ ժամու՝ յորում
ասացն ցնա յս՝ թէ որդին քո կենդանի
է. և հաւատաց ինքն և ա՛մ տուն իւր.
Զայս դարձ՝ել երկրորդ նշանս արար յս՝
եկեալ 'ի հրէաստանէ 'ի գալիլեա: 248

Երգ առաջնոյ աւուր միաշաբաթին. և 'ի խոր-
հուրդ արարչութեն. և 'ի յարութիւն ՀԻ:

Ն ոմրաստեղծեալ բանն յանէից կիր
իսկըզբանէ զերկինս երկնից.
և զերկնային զօրս անմարմնոց իմա
նալեացըն զըւարթնոց. և ըղդալի տա
բերց քառից հակառակաց միաբանից.
ոմրով յաւէտ փառաբանի երրորդու
թիւնն անճառելի:

Ն ՝րեքսըրբեան մի տէրութի միով
բնութ ա՛ծուի. լոյսն որ անեղ արար
չական ասաց լինել լոյս եղական.
զոր և ծագեաց յօրն առաջին միաշա
բաթ կիւրակէին. ոմրով յաւէտ:
Բաբունօրէն բացատրեսցուք զծած
կեալ խորհուրդըն ծանիցուք. զի լոյսն
անտես իմանալի մաքուր հոգւոց տե
սանելի. 'ի սոյն ծագեաց միաշաբաթ
մեզ յարուե ՍԲ ճառագայթ. եկայք
փըրկեալք ընդ զըւարթնոյն տուք օրհ
նութի յարուցելոյն:

Սէրըդ սիրով խոնարհեցար 'ի փըր
կութի մեր մարմնացար. Նսվին մարմ
նովըն խաչեցար 'ի գերեզման մահու
եդար. այսօր յարեար ածաբար 'ի
հրեշտակաց քարոզեցար. Եկայք.
Երևեցար խընկաբերիցն յողջոյն կե
նացն ուրախալից. Լ 'ի լերին ըն գա
լիլեայ առաքելոց մետասանից. արժա
նացո զմեզ ընդ նոսին զքեզ տեսա
նել յօրըն վերջին. Եկայք.
Սիոնի որդիք զարթիք հարսին լու
սոյ տուք աւետիք. Եթէ փեսայն քո
յարուցեալ յաղթեաց մահու իշխա
նութիւն. գայ պըսակէ ըզքեզ փառօք
ել ընդ առաջ պըճնեալ զարդուք.
Երգեա երդ նոր յարուցելոյն նընջե
ցելոց կենա[illegible]ց պը[illegible]տղո[illegible]յն.

Քրդ կիրակէից, և այլոց տրունական տօնից.

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութ
'ի տնէ զի զողորմութեան զշնորհս իւր
արասցէ 'ի վր մեր. Տրն ամենակալն



կե

Ո՛վ Տէր ողորմած, որ ի քո ողորմութենէ ոչ
զրկես զանարժանս, եւ ոչ զանիրաւս ի քո
ողորմութենէ զրկես, այլ զամենեսեան ողոր-
միս, որք ի քեզ յուսան, եւ ի քեզ ապաւինին.
ընկալ զաղաչանս մեր, որ առ քեզ կու տանք
ի ժամ աղաչանացս մերոց, եւ ողորմեա՛ մեզ
ըստ մեծի ողորմութեան քոյ, եւ ոչ ըստ մե-
ղաց մերոց. զի ոչ ունիմք մեք ինչ արդար-
ութիւն առաջի քո, զոր մատուցանեմք քեզ,
այլ միայն յուսամք ի քո ողորմութիւն, զոր
մատուցանես մեզ ամենայնի, որ կարդան եւ
լսեն

որկ Ողորմեաց մեզ տր ամ մեր. ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեք
քեան միաբանութեամբ.

դպ Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր
ողորմեա.

քհ Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յա
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն.

դպ Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

քհ Օրհնեսցի և պահպանեսցի և նա
խախնամեալ պահեսցի. արևելեան
կողմ աշխարհիս. և հայրապետութիւն
հայոց. այս նշանաւ սբ խաչիւս և սբ
աւետարանաւս. և աւուրս շնորհիւ.
անուամբ հօր և որդւոյ և հոգւոյն
սրբոյ. այժմ և.

Ե- դարձուցանէն զերեսս յարևմուտս.

Ամէն. Ալէլուիա. ալէլուիա. ա.
Օրհնեսցի և պահպանեսցի և նա
խախնամեալ պահեսցի. արևմտեան
կողմ աշխարհիս. և թագաւորութիւն
քրիստոնէից. այս նշանաւ սբ խա.

Եւ շրջեշով դառնան 'ի հարաւ.

Ամէն. Ալէլուիա՛ ալէլուիա՛. ա՛.

Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նախախնամեալ պահեսցի. հարաւային կողմ աշխարհիս. երկիրս անդաստանս և պաղաբերութի՛ տարոյս. այս նշանա՛ւ ս՛ք խաչիւս.

Եւ դառնան դէպ 'ի հիւսիս.

Ամէն. Ալէլուիա՛. ալէլուիա՛. ա՛.

Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նախախնամեալ պահեսցի. հիւսիսային կողմ աշխարհիս. վանքս անապատս քաղաքս և գիւղս. և բնակեալ ժողովուրդս 'ի սմա. այս նշանա՛ւ. Ամէն.

Եւ դառնան 'ի բեմն. և ասեն դարձեալ.

Օրհնութի՛ և փառք հօր և որդւոյ.

Քարող Բաբօրի և խաչի.

Սք խաչիւս աղաչեսցուք զտր. զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց՝ և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութե՛ իւրոյ. Ամենակալ տէր ա՛ծ մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛.

Աղօթք։

Պահպանեա՛ զմեզ քս՝ ա՜ծ մեր՝ ընդ հովանեաւ ս՜բ և պատուական խաչիւդ քով՝ ի խաղաղուե՜ . փրկեա՛ յերևելի և աներևոյթ թշնամւոյն։ Արժանաւորեա՛ գոհուբ՜ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ ս՜բյ հոգւոյդ . այժմ և։

Օրհնեալ տ՜ր մեր յս՜ քս՜ . ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես։

Իսկ յայլ աւուրս յետ ս՜բ ա՜ծին, և քարոզին, ասի սաղմոս՝ ի թիւ։

Օրհնեցէ՛ք մանկունք զտ՜ր . և օրհնեցէ՛ք զանուն տ՜ն։

Եղիցի անուն տ՜ն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։

Յարևելից մինչև՝ ի մուտս արևու՝ օրհնեալ է անուն տ՜ն։

Բարձր է՝ ի վերայ ա՜մ ազգաց տ՜ր . և յերկինս են փառք նր՜։

Ո՞վ է ոպ՜ տ՜ր ա՜ծ մեր՝ ի բարձունս բնակեալ . և զխոնարհս տեսանէ յերկինս և յերկրի։

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ . և բարձը առնէ զտառապեալս յաղբևաց։

Նստուցանէ զնս իշխանս ընդ իշխանս
ժողովրդեան իւրոյ։
Բնակեցուցանէ զամուլն 'ի տան ուրա
խամիտ, ոպ մայր որդւովք բերկրեալ։
Փառք հօր և որդւոյ և հո։

Երկնաւորք հօտ ընտրեալ. զոր հո- մկ
վիւրն քաջ թողեալ յերկի՛նս. և ե- ստղ
կեալ 'ի խընդիր մեզ մոլորելոցս. ո- դկ
րով լցեալ զթիւ հարիւրոցդ. ա-
րար ուրախուի՛ 'ի յերկինս երկնա-
ւորացդ. աղաչեմք ըզ ձեզ բարեխօս
լերուք առ տ՛ր վասըն քաւութեան մե-
ղա՛ց մերոց։ Տեսանօղք անտե-
սին. խորհրդածուք խորոցն աստու-
ծոյ. որք իջեալ ընդ միածնին սպասա-
ւորել տնօրէնուեն. 'ի ծնընդեանն
աւետաւորք հովուացն. և կանանցն
իւղաբերից կենաց քարոզք ըզ կեն-
դանւոյն. աղ։ Պահապանք աշխար-
հի. բանակըք տն շուրջ զերկիւղա-
ծովք. բարեկամք աղգի մարդկան միջ



նորդք

նորդք մահու և յարուեն. միքայէլ և
գաբրիէլ մեծք. որ կայք միշտ առջի
ամենասուրբ երրորդուեն. աղա.

մկ Այսօր ցընծայ զուարճացեալ եկեղե-
դկ ցի հեթանոսաց. տօնելով զյիշատակ
մեծի նահապետին և հօրըն հաւատոյ
աբրահամու. օրհնեցէք մանկունք սի
ոնի զհայրըն լուսոյ անլըռելի.
Այսօր նոր իւլ կոչեցեալ մարգարէ
իւքն առ ածն. տօնեա ցընծուբ ըզ
տօն հովուացն իսրայէլին առաջնոյ.
գովելով ըզ գլուխ անկեան երկուց
որմոց յարմարութեան. Այսօր 'ի
գլուխըս լերանց տուն ա՛յ հաստա
տեալ. որ և յաւէտ առոգիս յամպոց
հոգւոյն ածաբուղխ առատահոս անձ
րևօք. բարեբանեա զաղբիւրըն կենաց
զարբուցանօղըն ծարաւեաց.

մկ Օ տռաւօտու զօրհներգութիւն մար
աձ դասիրութեամբըդ քո ընկալ թագա
ւոր փառաց. և զմանկունս եկեղեց

ւոյ քո՞ պահեա՛ 'ի խա՞զա՞ղո՛ւթեա՛ն ։
Ո՛ր տեսօ՝ղդ ե՞ս խոնա՛րհա՛ց յե՞րկնից 'ի
յե՞ր՝կի՛ր ։ և՛ տըւօ՛ղ ողո՞րմութե՛ ա՞զգի
մարդկա՛ն ։ ը՛զմա՛ն ։ Ը՛նդ սե՛րո՛վը է՞սըն
սըրբա՞սաց հա՛մա՞ձայնեա՞լ քե՞զ երդե՛մք ։
ե՛րեքսըրբեա՛ն տէ՞րութիւն խնա՛յեա՞
քա՞ղցրու՞ն յա՛րարածըս քո՛ ։ և՛ զմա՛ն ։
Ա՞շակե՛րտը՞ք քի՛ ։ և՞ առ ա՞մ տի՞եզե՛րս մկ
ա՛ռա՞քեա՛լք բա՛րեխօ՞սեցէ՛ք ա՛ռ տ՞ր վա՞ ակ
սը՛ն մե՛ր ։ Ո՞րք առի՛ք ը՞զպատուէ՛ր ։ քա՛
ր՛ո՛զե՞լ աներկի՛ւղ ըզ բա՛նը՞ն կենա՛ց
յա՛շխա՞րհի՛ ։ բա՛ ։ Ո՞րք արժա՞նի՛ ե՛ղէ՞ք
տե՛սա՛նե՞լ մարմնով զո՛րդի՞ն ա՞յ յա՛յտ
նա՞պէ՛ս ։ բա՛ ։
Ը՛զ ճը՛գնո՞ւթի՛ ծ՛ւն սը՛րբո՞ց քո՛ց քս՝ մկ
տօ՞նեՆ լո՞վ սյսօր ընդ զօ՛րս ա՛նմարմնո՛ցն ։ աձ
քե՞զ երգե՛ մ՞ք ա՛նլը՞ռելի՛ զօ՛րհնա՞
բա՞նո՛ւթի՛ ։ Մ՞ե՛րկացեա՛ ծ՛լք ը՛զմարդ
կա՛յի՞ն տըկա՞րո՞ւե՞ ըզգե՛ստ ։ հա՞ւա՛տո՞յ
վառեա՞լ ըզգե՛ ստո՛ւք ։ յա՞ղթեա՛ մ՞ ։
ը՞ լք հա՛կառա՛կա՞մարտի՛ցն 'ի պա՞տե՞

բանզմի։ Մ ըկ ըրտեա՛ ծ՛լք ը՛նդք՛ի հեղ
մա՛մբ ա՛րեան ՚ի մա՛հ. ա՛ծութեա՛նըն
գոլո՛վ հրա՛շա՛ կե՛րտք. շի՛նեա՛ լք
՚ի՛ վա՛յե՛լչութի՛ ս՛բ ա՛րքա՛յո՛ւե՛ն։

Քարոզ զհնի ծանկանցն։

Ս ս՛ խաղաղութե՛ ա՛մ աշխարհի. և
հաստատութե՛ ս՛բյ եկեղեցւոյ զտ՛ր ա
ղաչեսցուք։ Ա՛սասցուք ա՛մքեան միա
բանութ՛։ Տ՛ր ողորմեա՛. գ՛։

Ա՛զօթ։

Ս՛բ ես տ՛ր ա՛ծ մեր հզօր և փառաւո
րեալ. որ նստիս ՚ի կառս քրովբէա
կանս և լոյս ծագես յարարածս քո։
Լուսաւորեա՛ զմեզ տ՛ր ՚ի ժամ առա
ւօտուս. ոպ՛ զի ՚ի ծագել լուսոյ տուըն
ջեանս՝ ծագեսցի առ մեզ գութ մար
դասիրութե՛ քոյ։ Հեռացո՛ ՚ի մէնջ տ՛ր
զխաբէութի՛ սատանայի. և զբռնութի՛
ն՛ր խորտակեա՛ աղօթիւք և բարեխօ
սութ՛բ ա՛մ սրբոց։ Ա՛րա՛ և զերկիրս
պտղաբերս ՚ի սնունդս ծառայից քոց։
Յորոց հանապազ փառաւորել գովի ա
մենա՛ս՛բ երրորդութ՛դ։ այժմ և,

Յաւուրս աղուհացից առ առի. տ̄ր տիւնակալ.
և յետ նր̄, բանից իմոց. և յայլ աւուրս պահոց
փայն բանից իմոցն. զորս գտանէս 271 երեսն.
Իսկ 'ի տօնս ո̄բց սաղմոսս այս.

Սիրեցի՝ զի լուիցէ տ̄ր զձայն աղօթից
իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն իւր
առիս, և ես յաւուրս իմ կարդացի
առ նա.

Շրջեցան զինև երկունք մահու. և
վիշտք դժոխոց գտին զիս.

Ցնեղուի՝ և զանձկուի՝ գտի, և զա-
նուն տ̄ն կարդացի.

Ո՞ տ̄ր՝ փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած ա̄ծ
մեր ողորմի՝ և պահէ զտզայս տ̄ր.

Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց զիս.
դա՛րձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո. զի տ̄ր
օգնեաց քեզ.

Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանէ, զաչս
իմ յարտասուաց. և զոտս իմ 'ի գայ-
թակղութէ՝, հաճոյ եղէց առաջի տ̄ն
յերկրին կենդանեաց.

Հաւատացի զոր և խօսեցայ. և ես խո-
նարհ եղէ յոյժ.

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում, թէ
ա̄մ մարդ սուտ է.

Զ ինչ տաց տրիտուր տ̅ն ընդ ա̅մի՝
զոր և ետ ինձ։
Զ բաժակ փրկուե̅ ընկալայց, և զա-
նուն տ̅ն կարդացից։
Զաղօթս իմ տ̅ն տաց՝ առաջի ա̅մ ժո-
ղովրդեան նր̅։
Պատուական է առ̅ջի տ̅ն մահ ս̅բց իւ-
րոց. ո՞ տ̅ր ես ծառայ քո եմ, ծառայ
և որդի աղախնոյ քո։
Հատեր զկապանս իմ. քեզ մատուցից
պատարագ օրհնութե̅, և զանուն տ̅ն
կարդացից։
Զ աղօթս իմ տ̅ն տաց առաջի ա̅մ ժո-
ղովրդեան նր̅. 'ի գաւիթս տան տ̅ն, և
'ի մէջ քո եղէ̅մ։
Օրհնեցէ՛ք զտ̅ր ա̅մ ազինք. գովեցէ՛ք
զնա ա̅մ ժողովուրդք։
Զ օրասցի՛ ողորմուի̅ նր̅ 'ի վր̅ մեր. և
ճշմարտուի̅ տ̅ն մնասցէ յաւիտեան։
Ա̅ծ յանուան քում կեցո՛ զիս, և 'ի
զօրուե̅ քում իրա՛ւ արա ինձ։
Ա̅ծ լո՛ւր աղօթից իմոց. ո՛ւնկնդիր բա-
նից բերանոյ իմոյ։
Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ. և հզօրք



խընդ

խնդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարեցան
զքեզ ա՜ծ առաջի իւրեանց։
Ահա՛ ա՜ծ օգնական իմ. և տ՜ր ընդու-
նող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ,
ճշմարտուբ՜ քով սատակեա՛ զն՜ս։
Ես կամօք իմովք պատարագս մատու-
ցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան
քում տ՜ր, զի բարի է։
Յա՜մ նեղուէ՜ իմմէ փրկեցեր զիս. և
'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ։
Տո՛ւր զօրուի՜ ծառայի քո. կեցո՛ զորդի
աղախնոյ քո. և արա՛ առ իս նշան բարուե՜։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն. զի
դու տ՜ր օգնեցեր ինձ, և մխիթարե-
ցեր զիս։

Փառք հօր և որդւոյ։

Մաղթանք 'ի տօնի ա՜մ ս՜բց։

Քս՜ ա՜ծ մեր՝ վ՜ս խաչի քո պատուա-
կանի զխաղաղութի՜ քո տո՛ւր մեզ տ՜ր։
Վ՜ս սրբուհւոյ ա՜ծածնին, և յով-
հաննու կարապետին, և ս՜բյն ստե-
փաննոսի նախավկային զխաղաղուի՜ քո
տո՛ւր մեզ տ՜ր։

Վասն ս̅բց քոց առաքելոց, մրգ̅րէից, վարդապետաց, մարտիրոսաց, հայրապետաց, ճգնաւորաց, կուսանաց, միտն ձանց, և երկնային զօրացն զխաղաղութ̅ի քո տո՛ւր մեզ տ̅ր։

Եւ վ̅ս նախկին լուսաւորչացն մերոց Թադէոսի և բարդողիմէոսի. և ս̅բյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին. և ս̅բց Յակոբեանց երջանիկ առաքելոցն. և ս̅բյն Յակոբայ մըծբնայ հայրապետին, մարուգէի ճգնաւորին, և մելիտոսի ե պիսկոպոսին, և դէորգայ զօրավարին. Բարեխօսութ̅ի յիշատակաւ և աղօթիւք ս̅բցն (այս անուն) որոց այսօր է յիշատակ. զխաղաղութ̅ի և զմեծ զողորմութ̅ի քո պարդևեա՛ մեզ մարդասէր տ̅ր։

Բարոզ առաքելոց, և ա̅մ ս̅բց։

Սբ̅ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք զտ̅ր. որք զչարսն պարտեցին, նեղութ̅եցն համբերեցին։ Լուսեղէն և երկնային անթառամ պսակացն արժանի եղեն. Աղօթիւք ն̅ց և բարեխօսութ̅ի մեզ ողորմեսցի։ Ամենակալ տ̅ր ա̅ծ մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։

Աղօթք 'ի տօնի առաքելոց, և մարգարէից, և հայրապետաց, և վարդապետաց:

Որ ընտրեցեր և ընկալար զերանելի զվկայսն քո (այս անուն) քո՜ ա՜ծ մեր. և հաղորդս արարեր զն՜ կամաւոր չարչարանաց քոց. Արդ՝ բարեխօս առ քեզ ունիմք, որք աստ, և ընդ ա՜մ տիեզերս ս՜բք իցեն. Որպ՜ զի աղօթիւք ն՜ց և բարեխօսութ՜ի խաղաղացուսցես ըզ կենցաղավարութ՜իս մեր, փրկելով ըզ մեզ յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն. Շ՝նորհեա՛ մեզ տ՜ր ըստ օրինակի նոցա կեալ, և զվախճանն մեր կնքեա՛ ուղղափառ խոստովանութ՜ի 'ի յոյս կենացն յաւիտենից. Զ՝ի և մեք արժանի եղիցուք մտանել յերկնային խորանսն լուսոյ, և ժառանգել զպատրաստեալն 'ի սկզբանէ աշխարհի ս՜բց քոց զարքայութ՜իդ. Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեսցո՛ւք զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ.

այժմ և:

Ի սարկաւագ վարդապետէն ասացեալ։

Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս քո։

Զ ծնօղսն մեր։ Զ վարդապետս։ Զ եղբարս։ Զ ընկերս։ Զ կերակրիչս։ Զ ուխտաւորս։ Զ ճանապարհորդս։ Զ հանգուցիչս։ Զ վաստակաւորս։ Զ խոստովանօղս։ Զ ապաշխարօղս։ Զ դերիս։ Զ հիւանդս։ Զ նեղեալս։ Զ իշխանս։ Զ չարտրարս։ Զ բարերարս։ Զ թշնամիս։ Զ ատելիս։ Եւ որք պատուիրեցին մեզ հաւատով։

Յիշեա՛ տ̄ր և ողորմեա՛։

Բարերար և բազումողորմ ա̄ծ՝ քո անմոռաց գիտութ̄բ̄դ և անբաւ մարդասիրութ̄բ̄դ՝ յիշեա՛ զա̄մ հաւատացեալս ՚ի քեզ, և ողորմեա՛ ա̄մցուն։ Օգնեա՛, և փրկեա՛ յիւրաքանչիւր վը տանգից և ՚ի փորձութեանց։ Արժանաւորեա՛ գոհութ̄բ̄ փառաւորել ըզ հայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ։

այժմ և։

Աշօթք մարաքրոսաց, ճգնաւորաց, և հուսանաց։

Պսակիչ ս̅բց քս̅, որ պստակես զս̅բս քո, և առնես զկամս երկիւղածաց քոց, և նայիս սիրով և քաղցրութ̅ի̅ յարարածս քո։ Լո՛ւր մեզ յերկնից 'ի սըրբուէ̅ քումմէ̅ բարեխօսուէ̅ ս̅բ ա̅ծածնին, և աղաչանօք ա̅մ ս̅բց քոց, և որոց այսօր է յիշատակ։ Լո՛ւր մեզ տ̅ր և ողորմեա՛. ներեա՛ քաւեա՛ և թո՛ղ զմեղս մեր։ Արժանաւորեա՛ գոհուէ̅ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ ս̅բ հոգւոյդ. այժմ և։

Յիշեա՛ տ̅ր զպաշ, և այլն։

Բարերար և բազումողորմ ա̅ծ՝ քո։
Օրհնեալ տ̅ր մեր յս̅ քս̅. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Աշօթ մանասէի թագաւորին ։

ՏԻ ամենակալ ա̅ծ աբրահամու
իսահակայ յակոբայ՝ և զաւա
կի նց̅ արդարոց . ամենակալ տ̅ր՝ թո՛ղ
զմեղս իմ ։
Որ արարեր զերկինս՝ և զերկիր , և
զա̅մ զարդ նց̅ . ամենա ։
Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի
քո . փակեցեր զխորս , կնքեցեր ահա
ւոր և փառաւորեալ անուամբ քով
սրբով . ամենա ։
Որ ա̅մ ինչ սարսի և դողայ յերեսաց
ահի զօրուե̅ քո . ամե ։
Անբաւ է մեծ վայելչուի̅ փառաց սըր
բուե̅ քո . սաստիկ է բարկուի̅ սպառ
նալեաց քոց 'ի վ̅ր մեղաւորաց . անչափ
և անքննին են ողորմութի̅ք աւետեաց
քոց . ամե ։
Դո՛ւ տ̅ր բարձրեալ՝ գթած , երկայնա
միտ , բազումողորմ . և զղջանաս 'ի վ̅ր
չտրեաց մարդկան . ամե ։



Դու

Դու ա՞ծ՝ ո՛չ եդեր ապաշխարութի՞ վ՞ս
արդարոցն՝ աբրահամու իսահակայ և
յակոբայ, որք ո՛չ մեղան քեզ. ամե:
Այլ եդեր ապաշխարութի՞ վ՞ս իմ մեղա
ւորիս. զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծո
վու, և բազմացան անօրէնութի՞ք իմ. ա:
Չե՛մ արժանի հայիլ՝ և տեսանել ըզ
բարձրութի՞ս երկնից, 'ի բազմութ՞է անօ
րէնութ՞ե իմոյ. ամե:
Կորացեալ եմ ես 'ի բռնութ՞է կապանաց
երկաթից. և ո՛չ դոյ ինձ հանգիստ. ա:
Բարկացուցի զսրտմտութի՞, և չար առ՞ջի
քո արարի. կանգնեցի պատկեր՝ և բազ
մացուցի զցասումն. ամե:
Եւ արդ տ՞ր՝ խոնարհեցուցանեմ ըզ
ծունր սրտի իմոյ, և հայցեմ 'ի քաղց
րութ՞է քումմէ. ամե:
Մեղայ՝ տ՞ր մեղայ, և զանօրէնութի՞ս իմ
ես ինձէն գիտեմ. ամե:
Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն՝ թո՛ղ ինձ
տ՞ր, թո՛ղ ինձ. և մի՛ կորուսաներ զիս
ըստ անօրէնութ՞ե իմոյ. ամե:
Մի՛ յաւիտեան բարկանար ինձ տ՞ր, և
մի՛ յիշեր զչարիսն իմ. և մի՛ պարտաւոր

րեր զիս ընդ իջեալսն 'ի ներքոյ երկրի
չարեօք. ամե։
Զ ի դու ա̅ծ՝ ա̅ծ ապաշխարողաց ես.
և յիս ցոյց զբարերարու̅ի̅ս քո, որ ա-
նարժան եմ. ամե։
Կեցուսցե՛ս զիս ըստ բազում ողորմու̅ե̅
քում. և ես օրհնեցից զքեզ զա̅մ ա-
ւուրս կենաց իմոց. ամե։
Զ քեզ տ̅ր՝ օրհնեն ա̅մ զուարթունք
երկնից. և քո են փառք յաւի̅տ̅նս. ամէն։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն տ̅ր, թո՛ղ
ինձ զմեղս իմ։
Բազումողորմ տէր, ողորմեա՛ ինձ։
Աստուած՝ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս 'ի
մեղաց, և կեցո՛։
Արարիչ իմ և յոյս ա̅ծ, գթա՛ յիս 'ի
մեղուցեալ ծառայս. և ողորմեա՛ ինձ
բազմամեղիս։
Ամէնօրհնեալ սրբուհի՝ և միշտ կոյս
ա̅ծածին մարիամ. բարեխօսեա՛ առ տ̅ր
վ̅ս̅ իմ մեղաւորիս։
Ամենայն ս̅բք ա̅յ՝ բարեխօսեցէ՛ք առ
հայր 'ի յերկինս վ̅ս̅ մեր մեղաւորացս։

Քս որդի այ անոխակալ, ընկալ զաղա-
չանս մեր. զի 'ի քեզ են ապաւինեալ
անձինք մեր:

Յաղթօղ զօրութ՚ բ՝ սբ և կենդանա-
րար և պատուական խաչիւ քո տր՝ պահ
պանեա զմեզ:

Ընդաքեա տր զհրեշտակ խաղաղութ՚ ե
քո. որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս
'ի տուէ և 'ի գիշերի:

Եւ մարդասիրութ՚ քո յիշեա զմեզ տր՝
յիշեա զմեզ, յորժամ գաս արքայութ՚
քո, և ողորմեա մեզ:

Քարոզ:

Եկեալքս 'ի խոստովանութ՚ ապաշխա-
րութ՚ հաւատով զյոյս միածնի որդ-
ւոյն այ դիցուք 'ի սիրտս մեր. խնդրե-
լով 'ի նմանէ զքաւութ՚ ի և զթողութ՚ ի
յանցանաց մերոց: Ա՛ ս զի նա ինքն է
նախախնամօղն ած յաւիտենական. որ
եկն կամաւ հօր 'ի փրկել զարարածս.
և ասաց՝ զինքն լինիլ քաւիչ մեղաւո-
րաց. յոյս ապաշխարողաց. շնորհելով
զհանդիստ աշխատելոց. ընդունելով
զծանրաբեռնեալքս և զտաժանեալքս

մեղօք յապաշխարութիւն քաւութեան։
Արդ՝ եկայք ամքեան խոնարհեալ ան-
ձամբք՝ բեկեալ սրտիւք անկցուք և
լացցուք առաջի տն արարչին մերոյ. զի
անցուսցէ 'ի մէնջ զցասումն պատու-
հասի յանցանաց մերոց բարերարութ-
իւրով։ Ամենակալ տր ած մեր. կեցո
և ողորմեա։

Աղօթք։

ՏՐ ած փրկուեա մերոյ՝ որ ողորմածդ
ես և գթած. երկայնամիտ բազում
ողորմ, և զղջանաս 'ի վր չարեաց մարդ-
կան. որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին.
այլ զդառնալ նր 'ի չար ճանապարհէն
և զկեալն։ Դու տր՝ առատ ողորմութ-
քով մխիթարեա զծառայսս քո. և տուր
սոցա տեղի ապաշխարութեան։ Հաշտեա
մարդասիրութ-ք քով. և արա զսոսա ան-
դամս եկեղեցւոյ քում սբյ։ Ոպ զի ա-
ռողջացեալք հոգւով խոստովանութ-
և ապաշխարութ-ք մտցեն յեկեղեցի քո
սբ։ Եւ ընդ ժողովրդեան քում, քեզ
հանցեն զօրհնութիւն և զփառս հօր և
որդւոյ և հոգւոյդ սբյ. այժմ և.

և սիրտք ինչ նահանջաւոր են։

Ո՞վ է ոչ դայ ի բերանս ինչ ձշմարտու-
թեան քո։

Ես առաջի իմ զձանապարհս քո։

Ես ասացի, ուղիղ-
քեամ. վա՛ ինձ, զի մեղայ քեզ։

Ես առաջնորդեա ինձ յարդարութեամբ
քում։ եւ երկիրս ապիսի ի տանձար ոչ քո
եր։ եւ երկիրս ապիսի ի տանձար ոչ քո
քո։ զի ոչ ոք ի կենդանեաց արդարա-
պիղծ առնես դու ոք։ այլ ես ըստ բա-
ղամ ողորմութեանդ քումդ մեծ ի տուն
Ո՞ այր արիւնահեղ և գնեցուածոյ
խօսին զառա։

Ընտեղեր զայնոսիկ, այք գործեն զա-
նօրէնսն։ կորուսանես զամենեան այք
մի՛ բնակեսցին առաջի աչաց քոց։

Ա՛յնժամ դու ես ածի կամիս զանօրէնսն։
և ոչ բնակին առ քեզ չարք, և անօրէնք
Ա՛յնժամ դու ես ածի կամիս զանօրէնսն։
լռեսա եղէց, յանդիման լինիմ առ քեզ։
Ես զքեզ աղաչեմ տէր, ը առաւօտս լսե՛
ցես ձայնի իմում. ընդ առաւօտս պատ-
րաստ եղէց, յանդիման լինիմ առ քեզ։

Ես ձայնեցի առ տէր, թագա-
ւոր իմ և աստ իմ։

Ա՛յսօր՝ ի ձայն աղօթից իմոց, թագա-
ւոր իմ և աստ իմ։

Ես զքեզ աղաչեմ տէր, ը առաւօտս լսե՛
ցես ձայնի իմում. ընդ առաւօտս պատ-
րաստ եղէց, յանդիման լինիմ առ քեզ։

Ա՛յնժամ դու ես ածի կամիս զանօրէնսն։
և ոչ բնակին առ քեզ չարք, և անօրէնք
մի՛ բնակեսցին առաջի աչաց քոց։

Ընտեղեր զայնոսիկ, այք գործեն զա-
նօրէնսն։ կորուսանես զամենեան այք
խօսին զառա։

Ո՞վ այր արիւնահեղ և գնեցուածոյ
պիղծ առնես դու տէր։ այլ ես ըստ բա-
ղամ ողորմութեանդ քումդ մեծ ի տուն
քո։ եւ երկիրս ապիսի ի տանձար ոչ քո
երկիւղիւ քո։

Ես առաջնորդեա ինձ յարդարութեամբ
քում։ վա՛ ինձ թշնամեաց իմոց, ուղիղ-
ա՛ս առաջի իմ զձանապարհս քո։

Ո՞վ է ոչ դայ ի բերանս ինչ ձշմարտու-
թեան։

Ոպ̄ դերեզմանք բաց են կոկորդք նց̄. և
լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն։
Դատեա՛ զնս̄ ա̄ծ՝ զի անկցին 'ի խոր-
հրդոց սրտից իւրեանց. ըստ բազում
ամբարշտութ̄ն նց̄ մերժեա՛ զնոսա. զի
դառնացուցին զքեզ։
Ուրա՛խ լիցին ա̄մքն՝ ոյք յուսացեալ են
'ի քեզ. յաւիտեան ցնծասցեն. և բնա-
կեսցիս դու 'ի նս̄։
Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան
քո, զի օրհնեսցես դու զարդարն. տ̄ր
ոպ̄ զինու հաճուբ̄ քո պսակեցեր զնս̄։
Լցաք առաւօտու ողորմուբ̄ քով. ցըն
ծացաք և ուրախ եղաք՝ զա̄մ աւուրս
կենաց մերոց։
Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն, յո-
րըս խոնարհ արարեր զմեզ, և ամացն՝
յորս տեսաք զչարչարանս։
Հայեա՛ տ̄ր 'ի ծառայս քո՝ և 'ի գործս
ձեռաց քոց, և առաջնորդեա՛ որդւոց
նց̄. եղիցի լոյս տ̄ն տ̄յ 'ի վր̄ մեր։
Զ գործս ձեռաց մերոց ուղի՛ղ արա 'ի
մեզ տ̄ր. և զգործս ձեռաց մերոց յա-
ջողեա՛ մեզ։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տ̄ր՝ տ̄ր,
լ՛ուր ձայնի իմում։
Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն ա-
ղօթից իմոց։
Թէ զանօրէնութ̄իս իմ քննես տ̄ր՝ տ̄ր,
իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո. զի ՚ի քէն
է քաւութ̄ի։
Վ՛ս անուան քո համբերի տ̄ր. համ-
բեր անձն իմ բանի քում. յուսացաւ
անձն իմ ՚ի տ̄ր։
Ի պահէ առաւօտու՝ մինչև յերեկոյ.
՚ի պահէ առաւօտու՝ յուսացաւ ի̄էլ
՚ի տ̄ր։
Ի տ̄նէ է ողորմութ̄ի բազում. ՚ի նմանէ
է փրկութ̄ի. և նա փրկեաց զիս̄էլ յա̄մ
նեղութ̄ից նր̄։
Լ՛սելի՛ արա ինձ առաւօտու զողորմու-
թ̄իս քո. զի ես ՚ի քեզ տ̄ր յուսացայ։
Ցո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից.
զի առ քեզ տ̄ր համբարձի զանձն իմ։
Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տ̄ր. զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես ա̄ծ իմ։

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ։
Վ՚ս անուան քո տ՚ր՝ կեցուսցես զիս,
արդարութ՚ք քով հանցես 'ի նեղու՚է
զանձն իմ։
Ողորմութ՚ք քով սատակեա՛ զթշնամիս
իմ. և կորո՛ զա՚մ նեղիչս անձին իմոյ,
զի ես ծառայ քո եմ։
Ա՚ծ յանուան քում կեցո՛ զիս, և 'ի
զօրու՚ե քում իրա՛ւ արա ինձ։
Ա՚ծ լ՛ուր աղօթից իմոց. ո՛ւնկնդիր բա
նից բերանոյ իմոյ։
Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ. և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարե
ցան զքեզ ա՚ծ առաջի իւրեանց։
Ա՚հա՛ ա՚ծ օգնական իմ. և տ՚ր ընդու
նօղ հոգւոյ իմոյ։
'Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ,
ճշմարտու՚ք քով սատակեա՛ զն՚ս։
Ես կամօք իմովք պատարագս մատու
ցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան
քում տ՚ր, զի բարի է։
Յա՚մ նեղու՚է իմմէ փրկեցեր զիս. և
'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ։
Փառք հօր և որդ։

Երգ տ̃ն Ն̓երսեսի վ̃ն երկրորդի աւուր արար
չութեն. և վ̃ն երկնայնոց զօրացն.

Ա̊րարչակա̃ն բանի̃ն հրամա̃ն 'ի ԲՀ
յե̀րկրո̃րդումն աւո̃ւր սկըզբա̀ն.
ը̊զ ջո̃ւրսն 'ի ջո̀ւրցըն բա̃ժանեա̃ց
հաստա̀տո̃ւթ̃ պարո̃ւնակեա̀ց. ո̊րով
զաշխա̃րհս հողե̃ղինա̃ց անջը̀րպե̃տեաց
'ի հրե̃ղինա̀ց. ը̊նդ նոսին՝ որդի̃ք լու-
սո̃յ տուք օ̀րհնո̃ւ̃ի երրեա̃կ լո̃ւսո̃յն:
Բա̊զմաչեա̃յ հոյլք քրո̃վբէի̃ց երե̀ք
սը̃րբեանըդ որո̃վբէի̃ց. ա̊թոռք անե̃ղ
ա̃ծութե̃ըն հա̀մա̃դոյ երրո̃րդուե̃ն.
բա̊րեխօ̃ս լերո̃ւք առ տ̃ր վասը̀ն մա̃ն
կանց եկե̃ղեցւո̀յ. ը̊նդ նոսին՝:
Գ̊ե̊րագո̃յն իշխա̃նուի̃ք և ա̀նփո̃փոխ
միշտ տէ̃րութի̃ք. ա̊նյաղթելի՝ ս̃ք զօ̃
րութի̃ք 'ի յա̀րա̃րչին փառա̃տրութի̀.
ա̊զաչեցէ̃ք զտ̃րն ո̃ղորմա̃ծ անտե̀ս չա̃ռ
նել զգործը̃ս ձեռա̀ցն. ը̊նդ:
Դ̊ա̊սք անմարմնո̃ցըն պե̃տուե̃ց հրեշ
տա̀կա̃պետըք բա̃րձրուե̃ց. հո̊գիք հրե



ղէ̃նք

ղէ՞նք և սպա՛սաւո՞րըք հրէ՛շտա՛կաց զին
ուո՛րուի՛ք. մա՞ղթեցէ՞ք զա՞րըն տերա՞նց
վասը՛ն մա՛րդկան երկրա՛ւորա՛ց. ը՞նդ:
Ե՞րկնաւորա՞ց դասո՛ւց վերնո՞ց օրհնա՛
բա՛նից քոց զը՛ւարթնո՛ց. քա՞ղցրասցի՞ն
առ քե՛զ գըթա՞ծ որ վ՛ս՛ը՛ն մեր ձայն
մա՛ղթանա՛ց. զո՞րս և տայցե՞ս մեզ պա՛հա
պա՞ն յայսը՛մհե՛տէ մինչ ՚ի՛ վախճա՛ն. ը՞ն:
Ո՞ օ՞րութե՞ց՞ և ա՞ր՞ուե՞ց իշխա՛նո՛ւե՞ց
և պե՛տուե՞ց՝. և՞ա՞մ՞ անուա՛նելո՞ց որ
՚ի՝ յե՛րկինս պաղա՛տանօ՛ք. ը՞նկալ քս՞
ուրա՛խութ՞ի՞ զմեզ յօ՛ր մա՛հու և յա՛
րութ՞ե՝. ը՞նդ նոսին՞ օրհնե՛լ հոգւո՞վ
ըղքե՛զ ը՛նդ հօր փա՛ռա՞ր՞ տրե՞ա՛լ՞ո՞վ:
Երգ վ՞ս երրորդի աւուր արարչուե՞ն. և վասն
երրորդի դարուն. և ՚ի յովհաննէս մկրտիչն:

ԳՀ Ի՞սկա՞ն բանն ո՛ր ընդ հօ՞ր արա՛րչա՛
կից և հա՛մազօ՛ր. յե՞րրորդ աւո՞ւր
զջո՛ւրսըն զատո՞յց ը՛զ բոյսս և՝ զտո՛ւնկ
ըս բը՛ղխեցո՛յց. ի՞սկ ՚ի յերրո՞րդ դա
րո՛ւն դարձեա՞լ զջուրսը՛ն հե՛ղեղ ցամա՛
քեցո՛յց. զնո՞յ տապանա՞ւն իւր ա՛պրե
ցո՞յց ըզ կե՛նդա՛նեաց սեռս ա՛ճեցո՛յց.

տուք օրհնութիւն անճառ լուսոյն հօր
և որդւոյ և սբ հոգւոյն։
Ընդ ծառոց երկրի զդալեաց տըն-
կեաց և զտունկս իմանալեաց. զհե-
ղեղ մեղացն ցածուցեալ զդասս ար-
դարոց բազմացուցեալ. յորոց և մեծն
'ի ծնունդս կանանց միջնորդ շնորհաց
և օրինաց. տուք օրհ։
Ամբարին երկնից զինուոր արքայու-
թեն աւետաւոր. խընդրեա դընել ելս
'ի սըրտի առ 'ի հոմտէս տըրտմականէ.
յուխտել տեղին տրունական 'ի խոս-
տացեալն որդւոց մարդկան. տուք։
Ժառանգին հօր ըսպասաւոր և յար-
դանտէ երկըրպագօղ. կարապետ և
մըկըրտիչ այնմ որ մեղաց մերոց քա-
ւիչ. լեր բարեխօս առ նոյն դըթած
ջընջել ըզգիր մեր յանցանաց. տուք։
'Ի հօրէ լոյս ծադեցար մեռեալ բնու-
թես կենդանարար. առաքեցեր յա-
ռաջընթաց սբ զյովհաննէս քարոզ
կենաց. սորին հայցմամբն ամենակալ
ըզպաղատանըս մեր ընկալ. տուք։



Լոս

Լոսաշաւիղ յերկինս ելին հողա-
նիւթեայ ոք հրեշտակին. արժանա-
ցո զմեզ նորին նեղ և անցուկ ճա-
նապարհին. զի հետևօղ դոլով նորին
հօր քո՝ վերին օթեվանին. և երգես-
ցուք ընդ երջանկացն որդւոց լուսոյ
քեզ ե՛ր՛գ փա՛ռա՛ց.

Երգ վ՛ն չորրորդի աւուր արարչութեան. և վ՛ն
չորրորդի դարուն. և վ՛ն աւետեաց ածածնին.

ղ-շ Խաւարն անգոյ և սկզբնածին հալա-
ծեցաւ յօրն առաջին. լոյսն այնպայ-
ծառ յօր չորրորդին յարեգական
նիւթ հաւաքեալ. լուսինն 'ի տիպ
լուսոյ ստեղծեալ և աստեղաց պարք
յօրինեալ. որով օրհնի ստեղծօղն էից
'ի բանաւոր պաշտօնէ՛ի՛ց.

Ծածկեալ խորհուրդն ծանուցաւ
չորրորդ դարուն իսահակաւ. 'ի չորրորդ
օր դարձեալ հրեշտակն ետ զաւետիս
ըն կուսական. թէ լոյսն որ ոչ բովան
դակի 'ի քէն մարմնով պարունակի.
յոր օրհնեցայք աղգ երկրածինք տուք
օրհնութի պըտղոյ կո՛ւսի՛ն.



Կոսաւ

Կոսի նախնոյ մօրն Եայի յորմէ ա
դամըն հին պարտի. բարձան անէծքըն
տրտմական քո՝ սբ ծնընդեամբ կոյս
մարիամ. աղաչեա զքո միածինն թո
ղուլ ըզմեղս որդւոց նոցին. յոր:
Հարսն ընծայեալ յերկրէ յերկինս
յոր համբառնամք առ քեզ զհոգիս. յօր
լսելոյ քո զաւետիս խընդրեա լինել
մեզ լսելիս. զձայն աւետեաց քո միած
նին եթէ եկայք օրհնեալք հօր իմ. յոր:
Ձայնիւ առ քեզ տր պաղատիմք և ա
ռաջի քո անկանիմք. աղաչանօք ա՝ ծած
նին շիջո՝ ի՝ մէնջ ըղբոց հնոցին. տուր
արտասուօք զմեղըս ջընջել և վերըս
տին զմեզ նորոգել. յոր:
Ղեկավար Ճարտարապետ անցեր ընդ
ծով կենցաղս անհետ. վերաբերեա
ընդ պետրոսի զմեզ ի յալեաց մեղաց
ծովէս. պաղատանօք գերադունին ա
նապական քում ծընողին. յոր օրհնե
ցայք աղդ երկրածինք տուք օրհնուի
պըտղոյ կուսին:

Երգ վն հինգերորդի աւուր արարչութեն. և վն
հինգերորդի դարուն. և 'ի ոբ առաջեան չի:

եշ Ամառագայթեալ բանն 'ի հօրէ յօր
հինգերորդն հրամայէ. բըղխեալ 'ի
ջրոց սեռք կայտառաց և թևաւորս օ
դականաց. իսկ 'ի դարուն հինգ մը
կըրտին յամպն և 'ի ծովն խրայէլ
հին. տացուք հրաշից ներդործողին
պատիւ և փառք անեղ բանին:
Մաքրապէս օրինակի առաքելոցն
քի. որք 'ի ծովէն տիբերական 'ի
յերկնայինսն կոչեցան. անցին ընդ
ծով աշխարհական և 'ի հոգին մըկըր
տեցան. տա:

Յուրախութիւն անզրաւական 'ի հար
սանիսն անապական. զձեզ առաքեաց
հայրն փառաց հրաւիրատուք տըրտ
մականաց. ոբ հարսանեացն այն հայցե
ցէք ը ձեզ լինել մեզ պարակից. տա:
Նորոգօղք տիեզերաց 'ի նախահօր ըն
յանցանաց. նորափետուր զարդարե
ցիք զեկեղեցիս հեթանոսաց. պաղա
տեցէք առ նոյն գըթած զմեզ նորո
գել 'ի հնոյ մեղաց. տա:

Շինօղ էիցըս համայնից արարածոց
'ի յանդոյից. նոյն շինեցեր զեկեղե
ցի վէմդ 'ի վրա վիմին բանի. ընդ ե
դեալ հիմունս 'ի նոր սիոն ըզ մեզ
յօդեա շինմամբ 'ի նոյն. տա:

Ուրախացաւ գնացիւք գետոց քա
ղաք 'ի քէն շինեալ յա. յորմէ վրտակք
շնորհաց հոսեն զոգիս մարդկան ա
ռոգանեն. արբո և մեզ 'ի ջրոյն կե
նաց հայցմամբ հոգւոյն մատըռուակաց.
զի բանաւոր երկիրըս քո պըտղաբերի
'ի փաբ՛ռը՝՝՝ս քո՛:

Երգ վա վեցերորդի աւուր արարչութեան. և վա
վեցերորդի դարուն. և 'ի խաչելութիւն ՔԻ:

Զը հանդուրժեալ բնութ՛ բարւոյն ուր
ունել միայն զանձառ բարին. այլ
ստեղծեալ մարդ յիւր պատկերին 'ի
վեցերորդն առաւօտին. և 'ի յերրորդ
ժամ զկողածինն 'ի յօգնութի ետ հո
ղածնին. զորս 'ի դրախտին եդ վայե
լել բայց 'ի պըտղոյն մահու ա՛րգե՛լ:
Պապանձեալ առ դատողին յետ յան
ցանացն ադամըն հին. զկինըն պատ

ճա՞ռ եդեա՛լ խաբմա՞նն և կի՞նը՛ն զօ-
ձըն դա՛ւաճա՛ն. ո՞րով երկիրս՝ այս ա՛նի
ծա՞ւ փուշ և՝ տա՛տասկ ՚ի սմա՛ բուսա՛ւ.
վը՞ճիռ մահո՞ւ մարդո՛յն տըւա՞ւ դառ-
նա՛լ ՚ի՛ հող ուստի՛ ստեի՛ղծա՛ւ:
Ջ ը՞նջել փութա՞յր հայրը՛ն փառա՞ց
ըզգի՞ր պա՛րտեաց մեր յա՛նցանա՛ց. ո՞րով
զդեցա՞ւ որդի՞ն գը՛թա՞ծ ՚ի վե՛ց դա՛
րուն զմարմի՛ն մեղա՛ց. հօ՞ր հաճուբ՞
՚ի մա՛հ խաչի՞ն եկը՛ն կա՛մաւ ՚ի՝ յո՛ւրբա
թի՞ն. գա՞ռըն զենա՞ւ ՚ի հի՛ն զատկի՞ն
փոխա՛ն գա՛ռանցն օ՝րի՛նաի՛կի՛ն:
Ռա՞հիւ լուսո՞յ պատուի՛րանի՞ն ար-
դա՛րո՛ւթե՞ ճանա՛պարհի՞ն. բա՞րձրանա
լո՞վ քո ՚ի՛ խաչի՞ն բարձրա՛ցո՛ւցեր զմեզ
՚ի՛ յերկի՞նս. քո՞ անպատո՞ւմ խոնա՛ր-
հութբ՞դ և կա՛մա՛ւոր խա՛չե՛լութբ՞ն.
հա՞շտեա ընդ մեզ՝ տէր գը՛թութբ՞ և
թո՛ղ ը՛զ մեղս ողո՛րմի՛ւթբ՞:
Սո՞սկալիդ՝ սերո՛վբէի՞ց և ա՛հա՛ւոր ըդ-
քրո՛վբէի՞ց. խո՞նարհեցա՞ր ՚ի չա՛րչա-
րա՞նս չա՛րչարելի բնո՛ւբ՞ մարդկա՛ն. ՚ի՞
խաչի՞ն զմեղըս սպանե՞ր և զդա՛տա՛կնիք
մահո՛ւ լուծե՞ր. հա՞շ:

Հայհոյախառ ըմպումով առեալ։

Ղևոնդեան վանականք ի գործ ածին զայս ամենայն ի վնաս ժողովրդեան. զի ոչ միայն զանձինս իւրեանց ի գայթակղութիւն դնէին, այլ եւ զամենայն ժողովուրդս։ Ուստի եւ ոչ ոք կարէր ասել թէ ինչ է ճշմարիտ եւ ինչ է սուտ, ինչ է ուղիղ եւ ինչ է ծուռ։ Ոչ ոք գիտէր զինչ ասէ կամ զինչ լսէ։ Ամենայն ինչ խառնակեալ էր ի միմեանս։ Ոչ ոք կարէր զանազանել զճշմարիտ հաւատն ի կեղծաւորութենէ։ Ոչ ոք գիտէր զինչ ինչ ասէ կամ զինչ ինչ լսէ։ Ամենայն ինչ խառնակեալ էր ի միմեանս։ Ոչ ոք կարէր զանազանել զճշմարիտ հաւատն ի կեղծաւորութենէ։ Ոչ ոք գիտէր զինչ ասէ կամ զ

Յօղդ որ 'ի քոյդ կողէ ցօղեալ բըժըշ
կեսցէ ըղհանդուցեալսն. իջցէ 'ի հող
մահու նոցին և բուսուսցէ յօրին
վերջին. կենդանարար ձայնիւըդ քո
կոչեա զնոսա 'ի կեանըս քո. և դասե
ցո ընդ արդարոցն երգել քեզ փառս
ընդ զըւարթնոցն:

Իւծեալ զբնութիւն կենաց ունօղ
դարձոյց յանցանքն 'ի մահու հող.
իսկ անմահիդ մեռելուի շնորհեաց
դարձեալ զանմահութի. զորս են ընդ
քեզ թաղեալ մահուամբ աւազանին
մըկըրտութբ. յարո ընդ քեզ քոյին
փառօք արեգական նըման լուսով:
Փայլին արդարքն յարքայութեն և
ճըգնաւորքն 'ի հանգըստեանն. մար
տիրոսքըն պըսակին և կուսանաց լապ
տերք վառին. դասեցո տր ընդ նո
սին որք զքեզ ածք խոստովանին. ար
դարութ մի դատեսցին այլ գըթութ
քո քաւեսցին:

Քո անպատում խոնարհութդ որ թա
ղեցար մեռելութ. և յարուցեր յորդ
ւոց

ւոց մարդկան որք հաւատով 'ի քեզ
անկան. յարո և զմեզ արդարութ և
զնընջեցեալսն ողորմութ. զի կենդա
նեացըս բերանով տացին քեզ փառս
ընդ հօրդ հոգւով։

Մաղթանք պահոց ցեր արարչականին։

Խաչքո եղիցի մեզ ապաւէն տր յս.
յորժամ երևիս փառօք հօր ընդ ամպս
լուսաւորս։ Յայնժամ մեք մի' ամաչես
ցուք յուսացեալքս 'ի քեզ. այլ զօրութ
քով մեծաւ բերկրեսցուք ընդ աջմէ
քումմէ՝ որպ զորդիս լուսոյ և որդիս
տունջեան։

Քարոզ։

Աղաչեսցուք զամենակալն ած, զի պահ
պանեսցէ զժողովուրդս իւր ընդ հովա
նեաւ սբ և պատուական խաչիւն իւ
րով 'ի խաղաղութ։ Ամենակալ տր ած
մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։

Աղօթք պահոց։

Օգնեա՛ մեզ տր. օգնեա՛ մեզ ած փըր
կիչ մեր՝ վս մեծի փառաց անուանդ



քո.

046

քո. տ̅ր փրկեա՛ զմեզ, և քաւեա՛ զմեղս մեր վ̅ս̅ անուան քոյ ս̅բյ. Պարսպեալ պահեա՛ զառ 'ի քեզ զապաւինեալ և զյուսացեալ ժողովուրդս քո՝ ընդ հովանեաւ ս̅բ և պատուական խաչիւդ քով 'ի խաղաղուե̅. Փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն. Արժանաւորեա՛ գոհութ̅ք̅ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ ս̅բյ հոգւոյդ. այժմ և.

Ցիշեա՛ տ̅ր զպաշտօնեայս քո.

Բարերար և բազումողորմ ա̅ծ. քո.
Օրհնեալ տ̅ր մեր յ̅ս̅ քս̅. ամէն.
Հայր մեր որ յերկինս ես.

ցաւոյ ի սրտիս իմոյ, ուր ծայրեայ ըմբռնեալ
եմ ահիւ մահու. յօրհնութիւն ետուր օրհնեցեալ
Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի. ոչ մաշեալ
հիւսիսոյ Լայիհարութեան. այլ
ցաւոյ ի սրտիս իմոյ, ուր ծայրեայ ըմբռնեալ
եմ ահիւ մահու. յօրհնութիւն ետուր օրհնեցեալ
Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի. ոչ մաշեալ
հիւսիսոյ Լայիհարութեան. այլ

Օրհնութիւն և փառք հոգւոյ և հոգւոյ։
Եւ ես խաղաղութիւնը ձեր առաջես։
Օրհնութիւն և փառք հոգւոյ և հոգւոյ։

լոյս արեգականն այսօր յաշխարհս։
Եկեղեցիք արդարոց. փառաբանիչք
ամենայնք երրորդութեան. յառաւօտըս
լուսոյ զառաւօտ խաղաղութեամբ գո
վեցէք ընդ հօր և հոգւոյն. որ ծա
գեաց ըզլոյս գիտութեանն իւրոյ
ի մեզ։

Յորդորակ։

Յարևելից յարևմուտս մանկունք
սիօնի. օրհնեցէք միշտ անդադար
ըզ ծագօղըն լուսոյ։
Եկեղեցիք արդարոց և փառաբա
նիչք. բարեբանեցէք որ ետ զի մաս
տըս լուսոյ։

Քարոզ։

Յարևելից մինչև ի մուտս արևու ը
ամ տեղիս քրիստոնէութեան, ուր և
կարդան զանուն տն սրբութիւն տր ա
ղօթիւք նց և բարեխօսութիւն մեզ ողոր
մեսցի։ Ուխտիւք ղած աղաչեսցուք.
զի նա փրկեսցէ ղմեզ ի մեղաց և ի ցան

կութ՝ աշխարհի։ Ընկալցի զուխտս
և զխնդրուածս սրտից մերոց. և արժանի արասցէ զմեզ հաւատոց և պատուիրանաց իւրոց ընդ ա՜մ սուրբս իւր։
Ամենակալ տ՜ր ա՜ծ մեր կեցո՛ և ողոր։
Ո՝ առաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս
խաղաղութ՝ անցուցանել՝ հաւատով
'ի տ՜նէ խնդրեսցուք։ Ո՝ հրեշտակ։
Ո՝ քաւուի՝։ Ո՝ ս՜բյ։ Եւ ևս միա։
Ո՝ անձինս։ Ողորմեա՛ց։

## Աղօթք։

Յարևելից մինչև 'ի մուտս արևու օրհ
նեալ ես տ՜ր. վ՜ս զի թագաւոր քաղցր
ես. և անուն քո ահեղ է ընդ ա՜մ տիեզերս։ Քաղցրասցին սաղմոսերգուի՝ք
մեր առաջի քոյ. ելցեն իրաւունք
յարդարութ՝ է քումմէ 'ի տկարութի՝ս
մեր, և փառաւորեսցի ամենա՜ս՝ անուն
քո։ Եւ մեք արժանի՛ եղիցուք կալ 'ի
պատուիրանի քում. և քեզ երգել
զօրհնութի՝ և զփառս հօր և որդւոյ և
հոգւոյդ ս՜բյ. այժմ և։

Ա՛ծ մշտնջենաւոր՝ ա՛ծ յաւիտենական. որ 'ի ստորին աշխարհս լոյս ծագեցար՝ և լուսաւորեցեր զմեզ 'ի խաւարային մեղաց մերոց։ Որ վ՛ս մեր 'ի չափաւորութի՛ եկիր անչափդ ա՛ծ. և հեղեալ ծաւալեցեր զշնորհս հոգւոյդ ս՛բյ յարարածս քո։ Այժմ և յաւիտեանս ժամանակաց բարեբանեալ ես ամենամեծդ ա՛ծ, ընդ հօր և ամենաս՛բ հոգւոյդ։ այժմ և։

Սաղմոս. 99։

Աղաղակեցէ՛ք առ տ՛ր ա՛մ երկիր. ծառայեցէ՛ք տ՛ն ուրախութ՛բ։

Մտէ՛ք առաջի ն՛ր ցնծութ՛բ. ծաներ՛ուք զի նա է տ՛ր ա՛ծ մեր։

Նա՛ արար զմեզ, և ո՛չ մեք էաք. մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի ն՛ր։

Մտէ՛ք ը՛ դրունս ն՛ր խոստովանութ՛բ, և օրհնութ՛բ 'ի յարկս ն՛ր։

Խոստովա՛ն եղերուք տ՛ն, և օրհնեցէ՛ք զանուն ն՛ր։

Քաղցր է տ՛ր, յաւտ՛ն է ողորմութ՛ ն՛ր. ազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութ՛ ն՛ր։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Լրտ.

Ձ՛ըգնաւոր՝ք աստուծոյ. և՝ ժա՛
ռանգորդք երկնից ա՛րքա՛յութեան.
ո՛վ՝ բ՝ ը՝ ք փոխանակեա՛լք զանցաւորս
առեք զա՛նա՛նցն բա՛րուխն. բա՛րե
խօսեցէ՛ք ա՛ռ ա՛ր վասն մա՛նկանց ե՛
կեղեցւոյ.

Ա՛հատա՛ւ՝ կք պա՛նծա՛լք. և՝ սի՛րե
ցեա՛լք ՚ի յերկնա՛ւոր հօրէն. ո՛վ՝ բ՝ ը՝ ք
մը՛կը՛ը՛տեցա՛յք ընդ քի՛ արեա՛մք ձեր՛ով
՚ի՛ մահ խա՛չին. բա՛րեխօսե՛.

Ա՛ստիրո՛ւ՝ սք ցա՛նկա՛լք. և՝ օ՛թեվա՛նք
հո՛գւոյն ճշմարտութեան. ո՛վ՝ բ՝ ը՝ ք
յա՛ղթեցէ՛ք հոգւո՛վ կա՛րեա՛ց և՝ ցան
կութեա՛. բա՛րեխօ.

Ո՛վելի՛ք ա՛շխարհի. և՝ բա՛ղձա՛լք
վերնոցի՛ն պեռուեց՝. ո՛վ՝ բ՝ ը՝ ք ի՛րա
նութեա՛ն մասի՛ն հասիք քան զա՛մ՛
նայն ո՛րդի՛ս մարդկա՛ն. բա՛րեխօ.

Կա՛մաւ՝ ո՛ր պա՛տարա՛գք. մա՛նկո՛ւնք
տիօք և կա՛տա՛ր՝ ա՛լք ի՛մաստութեա՛.

 ո՛վ՝ բ՝ ը՝ ք

ո՛ՀՄԲԲ ըք հոխանակ կաթին արբիք զգի
նի՛ն զմայլեցու՛ցիչ. բարեխօ։

Յորդորակ։

Ո՛ըգնաւորըք ճըշմարիտք վըկայք
քրիստոսի. բարեխօսեցէք առ տէր
վասն անձանց մերոց։

Նահատակըք կենդանի՛ք սիրօղք
քրիստոսի. որք չարչարեցայք մարմ
նով վասն անուանն տեառն։

Մարտիրոսըք ցանկալի՛ք մարդկան
ըղձալիք. հայցեցէք ի՛սուրբ հոգւոյն
տալ մեզ ըզ բարին։

Գովելիք վերնոց դասուց. պարծանք
աշխարհի. խընդրեցէք զխաղաղուի
տալ եկեղեցւոյ։

Կամաւոր նբ պատարագք հասակաւ
մանկունք. հայցեցէք լինիլ և մեզ
ձեզ պըսակ կա՛կից։

Մաղթանք։

Աղաչեմք ողորմեաց տր բարերար. ա
ղաչեմք ողորմեաց. վն աղօթից նբց ճըգ
նաւորացն աղաչեմք ողորմեաց։

Բարող։

Սէ՞ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք զա՞ր. որք զչարսն պարտեցին՝ նեղութե՞ցն համբերեցին։ Լուսեղէն և երկնային անթառամ պսակացն արժանի եղեն։ Աղօթիւք նց՞ և բարեխօսութի՞ մեզ ողորմեսցի։ Ամենակալ տէր ա՞ծ մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։

Աղօթք։

Սէ՞ ես տ՞ր, և ՚ի ս՞բս հանգուցեալ. և մեք ս՞բ վկայիւքս աղաչեմք զքեզ. բարեխօսութի՞ ս՞բ ա՞ծածնին՝ և աղաչանօք ա՞մ ս՞բց քոց. մի՛ մերժեր զմեզ յողորմութի՞ քումմէ. այլ կեցո՛ զմեզ աղօթիւք սոցին. զի դու ես բազումողորմ ա՞ծ. և քեզ վայելէ փառք իշխանութի՞ և պատիւ. այժմ և։

Յիշեա՛ տ՞ր զպաշտօնեայս քո։

Բարերար և բազումողորմ ա՞ծ քո։

Սաղմոս. 62։

Ա՞ծ ա՞ծ իմ, ես առ քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեաց առ քեզ հոդի իմ. քանի՞ պատիկ ևս և մարմին իմ։

Որպ̃ երկիր անապատ և անջուր, ուր
ո՛չ գոյ 'ի նմա ճանապարհ։
Այսպէս 'ի ս̃բս երևեցայց քեզ, տեսա
նել ինձ զզօրութ̃ քո և զփառս քո։
Ա՛ս̃ զի լաւ է ինձ ողորմութ̃ քո քան
զկեանս իմ. և շրթունք իմ գովեսցեն
զքեզ։
Այսպ̃ս օրհնեցից զքեզ 'ի կեանս իմ,
և յանուն քո համբարձից զձեռս իմ։
Որպէս 'ի ճարպոյ պարարտութ̃է լցցի
անձն իմ, շրթամբք ցնծութ̃ օրհնես
ցէ զքեզ բերան իմ։
Զի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի իմում,
ը̃ առաւօտս կանխեալ խօսէի ը̃ քեզ։
Զի եղեր իմ օգնական, 'ի հովանի
թևոց քոց ցնծացայց։
Եկն զկնի քո անձն իմ. և զիս ընկա
լաւ աջ քո. և նոքա 'ի նանիր խնդրե
ցին զանձն իմ։
Մտցեն 'ի ներքոյ անդնդոց երկրի.
մատնեսցին 'ի ձեռս սրոյ, և բաժինք
աղուխսուց եղիցին։
Թագաւոր յուսացաւ 'ի տ̃ր. գովես
ցին ա̃մքեան՝ ոյք երդնուն նովաւ.

 խցցին

խցցին բերանք այնոցիկ՝ ոյք խօսէին
զանիրաւութի՞ ։

Լ՛ուր ա՞ծ աղօթից իմոց յաղաչել ինձ
առ քեզ ։ յերկիւղէ թշնամւոյն փըր-
կեա՛ զանձն իմ ։

Ծածկեսցես զիս 'ի ժողովոց չարաց ։ 'ի
բազմուէ՝ ոյք գործեն զանօրէնութի՞ ։

Ոյք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս
իւրեանց ։ լարեցին զաղեղունս իւր-
եանց յիրս դառնութե՞ ։

Ձգել 'ի գաղտնիս այնոցիկ՝ ոյք ուղիղ
են սրտիւք ։ յանկարծակի ձգեսցեն 'ի
նս՞ , և մի՛ երկիցեն ։

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց
զբանս չարուե՞ ։ խորհեցան թագուցա-
նել ինձ որոգայթ ։ և ասացին ո՛չ տե-
սանէ զայս տ՞ր ։

Քննեցին զանօրէնութի՞ , պատրաստե-
ցան 'ի քննել զքննութի՞ ։

Մատիցէ այր 'ի խորութի՞ սրտի իւրոյ ,
և բարձր եղիցի ա՞ծ ։

Նետք տղայոց եղեն վէրք նց՞ ։ տկարա-
ցան 'ի նս՞ լեզուք նոցա , և խռովեցան
ա՞մքեան՝ ոյք հայէին ընդ նս՞ ։

Երկեաւ ամ մարդ. 'ի պատմել զդործս
տ̅ր̅, և զարարածս նր̅ 'ի միտ առին։
Ուրախ եղիցի արդար 'ի տ̅ր̅, և յուսաս
ցի 'ի նա. նովաւ գովեսցին ամքեան,
ոյք ուղիղ են սրտիւք։

## Երգ։

Լոյս ամրարիչ լուսոյ առաջին լոյս.
բնակեա՛ լդ 'ի լոյս յանմատոյց հայր
երկնաւոր. 'ի դասուց լուսեղինացն
օրհնեալ. 'ի ծագել լուսոյ առաւօ
տուս. ծագեա 'ի հոգիս մեր ըզլոյս
քո ի մանալի։

Լոյս 'ի լուսոյ ծագումն արեգակն
արդար. անձա՛ռ ծընունդ հօր որ
դի. յառաջ քան զարև անուն քո
գովեալ ընդ հօր. 'ի ծագել։

Լոյս 'ի հօրէ բըղխումն աղբիւր բա
րուէ. հոգի՛դ ս̅բ̅ ա̅յ̅. մանկունք
եկեղեցւոյ ընդ հրեշտակս ըզ քեղ
բարեբանեն. 'ի ծագել։

Լոյս երրեակ և մի անբաժանելի ս̅բ̅



ե՛ր

ե՛ՐԻՐՐՈՐԴՈՒԹԻ՝ . զքե՛զ ընդ ե՛րկնայնո՛ցն
ե՛րկրածինքը՛ս միՐՀտ փա՛ռա՛ւորե՛մք . 'ի՛ ։

Յորդորակ ։

Ա՛նեղա՛ նելի՛դ ա՛ ծ հա՛յր ամե՛նա
կա՛լ . ը՛նկա՛լ զա՛ղաչա՛ նը՛ս մե՛ր քո՛ց
պա՛շտօ՛ նէ՛ի՛ց ։

'Ի՛ հօրէ՛ ծադո՛ւմն անձա՛ ռ ա՛րե
դա՛կն արդա՛ր . ծա՛գեա՛ 'ի՛ յանձի՛նը՛ս
մե՛ր զլո՛յսդ ո՛ղո՛րմո՛ւ ե՛ ։

'Ի՛ հօրէ՛ բը՛ղխեա՛լ հոգի՛ ա՛ղբիւր
բա՛րութ ե՛ . լ՛ուսով քո՛վ լը՛ցո՛ ը՛զ
մե՛զ յա՛յսմ ա՛ռա՛ւօ՛տո՛ւս ։

Երե՛ք անձի՛նք և մի՛ բնութի՛ւն .
մի՛ ա՛ ծո՛ւթի՛ . զքե՛զ խո՛ստո՛վանի՛մք
յաւէ՛տ ս՛բ ե՛րրո՛րդո՛ւթի՛ ։

Սաղմանք ։

Լ՛ուսովդ քո քս ա՛մքեան լուսաւորե
ցաք . և 'ի ս՛բ խաչ քո փրկիչ հաւատա
ցեալքս ապաւինեցաք ։ Լ՛ո՛ւր մեզ ա՛ծ
փրկիչ մեր . տո՛ւր մեզ զխաղաղութի՛
քո . և արա՛ առ մեզ զողորմութի՛ քոյ
մա՛րդասէր տ՛ր ։

Քարող։

Եւ եւս խաղաղուե՛ զտ՛ր աղա։
Փառաւորեսցուք զամենակալն ա՛ծ՝ որ
ծագեաց զլոյս առաւօտու յարարածս
իւր. ծագեսցէ և այժմ զառատ ողոր-
մութի՛ իւր 'ի վր՛ փառաբանչաց ան-
ուան իւրոյ։ Ամենակալ տ՛ր։

Աղօթք։

Զառաւօտու աղօթս և զբանաւոր
պաշտօնս՝ ընկա՛լ ամենակալ ամենա-
մեծդ ա՛ծ 'ի քո անապական և յերկ-
նային խորանսդ։ Ծագեա՛ առ մեզ
զարդարուե՛ և զիմաստուե՛ զլոյս քո.
արա՛ զմեզ որդիս լուսոյ և որդիս տը-
ունջեան. ոպ՛ զի 'ի գալ աւուրս երկիւ-
ղածութի՛ վարեսցուք զկեանս մեր. և
առանց գայթակղուե՛ կատարեսցուք։
Զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր.
և քեզ վայելէ փառք իշխանութի՛ և։

Սաղմոս. 22։

ՏՐ հովուեսցէ զիս. և ինձ ինչ ո՛չ
պակասեսցի։
'Ի վայրի դալարուջ՝ անդ բնակեցոյց
 զիս.

զիս. և առ ջուրս հանգստեն սնոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առ իս. և առաջ
նորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդա-
րութ վ՚ն անուան իւրոյ։
Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուե-
րաց մահու, ո՛չ երկեայց 'ի չարէ, զի
դու տ՚ր ընդ իս ես։
Յուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխիթա-
րեսցեն զիս։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո
ո՚պ անապակ արբեցոյց զիս։
Ողորմութի՚ քո տ՚ր զհետ իմ եկեսցէ՝
զա՚մ աւուրս կենաց իմոց. բնակիլ ինձ
'ի տան տ՚ն ընդ երկայն աւուրս։
Յո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից.
զի առ քեզ տ՚ր համբարձի զանձն իմ։
Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց տ՚ր. զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես ա՚ծ իմ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ։

Վ՞ս անուան քո տ՞ր՝ կեցուսցես զիս, արդարութ՞ք քով հանցես 'ի նեղուէ զանձն իմ։

Ողորմութ՞ք քով սատակեա՛ զթշնամիս իմ. և կորո՛ զա՞մ նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Ա՞ծ մեր ապաւէն և զօրութ՞. օգնական 'ի վ՞ր նեղուե՞ց, որք գտին զմեզ յոյժ։

Վ՞ս այսորիկ ո՛չ երկիցուք մեք 'ի խը-ռովիլ երկրի. 'ի փոփոխիլ լերանց 'ի սիրտս ծովու։

Գոչեցին և խռովեցան ջուրք նոցա. խռովեցան լերինք 'ի զօրութ՞ ն՞ր։

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքա-ղաքն ա՞յ. և սուրբ արար զյարկս իւր բարձրեալն։

Ա՞ծ 'ի մէջ նց՞, և նոքա մի՛ սասանեսցին. օգնեսցէ նց՞ ա՞ծ 'ի վաղորդենէ մինչև 'ի վաղորդեան։

Խռովեցան հեթանոսք, և խոնարհե-ցան թագաւորութ՞իք. ետ զձայն իւր բարձրեալն՝ և խռովեցաւ երկիր։

Տէր զօրութ՞ց ընդ մեզ. ընդունելի է մեր ա՞ծ յակոբայ։



Եկա՛յք

Եկա՛յք և տեսէ՛ք զգործս ա՜յ, որ արար
զնշանս և զարուեստս 'ի վ՜ր երկրի։
Եհար զպատերազմ 'ի ծագաց մինչև 'ի
ծագս երկրի. զաղեղունս փշրե՜ց, զզէնս
խորտակե՜ց, և զասպարս այրեաց հրով։
Կանխեցէ՛ք և ծաներո՛ւք, զի ես եմ
ա՜ծ. բարձր եղէց 'ի հեթանոսս, և
բարձրացայց 'ի վ՜ր երկրի։
Տէր զօրութե՜ց ընդ մեզ. ընդունելի
է մեր ա՜ծ յակոբայ։
Ա՜ծ յօգնել ինձ նայեա՛ց. և տ՜ր յըն-
կերել ինձ փութա՛։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին, ոյք խընդ-
րէին զանձն իմ. դարձցին յետս և ա-
մաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար։
Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք.
ոյք ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ։
Յնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ ա-
մենեքեան, ոյք խնդրեն զքեզ տ՜ր։
Ասասցեն յա՜մ ժամ, մեծ է ա՜ծ. և ոյք
սիրեն զփրկուի՜ս քո։
Ես ազքատ և տնանկ եմ, ա՜ծ օգնեա՛
ինձ. օգնական և փրկիչ իմ ես. և դու
տ՜ր իմ՝ մի՛ յամենար։

Տո՛ւր զօրութի՛ ծառայի քո. կեցո՛ զորդի աղախնոյ քո. և արա՛ առիս նշան բարութե՛. Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն. զի դու տ՛ր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Երգ։

Ո՛ա՛նա՛ մ՛մ՛մ՛ա՛ա՛ա՛պա՛րհ. և՛ ճ՛շըմա՛ա՛ր տո՛ա՛ա՛ա՛ւի՛. և՛ կեա՛ա՛նք քրի՛ա՛ստո՛ս. ա՛ռա՛ա՛ա՛ջնո՛րդեա՛ հո՛գւո՛ց մե՛րո՛ց. յե՛րկրէ՛ ե՛լա՛նե՛լ յե՛րկի՛նս։

Դո՛մ. մ՛մ՛ա՛ա՛ւ՛ռըն կե՛նա՛ա՛ա՛ա՛ա՛ա՛ա՛ց մը՛տի՛ա՛ց յի՛ա՛սո՛ւս. մո՛ա՛ա՛ա՛յծ և՛ ը՛զ մե՛զ ա՛ռ հա՛յր քո՛ և՛ հո՛գի. ե՛րգե՛լ մի՛շտ ը՛զ փա՛ռս։

Յորդորակ։

Ո՛ա՛նապա՛րհ բարի՛ քս՛ և՛ ճ՛շըմա՛ր տո՛ւթի՛ւն. ա՛ռաջնո՛ր՛դ հոգւո՛ց մե՛րո՛ց յե՛րկրէ՛ 'ի՛ յե՛րկի՛նս։

Դուռը՛ն կենա՛ց մըտի՛ց յս՛. ա՛ծ ճ՛շ մա՛րի՛տ. մո՛յծ և զմե՛զ առ հա՛յրը՛դ քո՛. հո՛գւո՛վը՛դ սը՛րբո՛վ։



Մաղ

## Մաղթանք։

Տր ուղղեա՛ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութ̄ ։ տ̄ր ուղղեա՛ և առաջնորդեա՛ հոգւոց մերոց և ա̄մ հաւատացելոց՝ գնալ յարդարութ̄ ճանապարհն և 'ի կեանսն յաւիտենից ։

## Քարոզ։

Աղաչեսցուք զամենակալն ա̄ծ՝ զի յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծառայից իւրոց 'ի բարի և 'ի խաղաղութ̄ ։ Ամենակալ տ̄ր ա̄ծ մեր ։ կե ։

## Աղօթք։

Առաջնորդ կենաց և պարգևիչ խաղաղութ̄ քս̄ ա̄ծ մեր ։ առաջնորդեա՛ մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քո արդարութ̄ ։ և խաղաղութ̄ ժամանել 'ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան՝ շնորհօք ողորմութ̄ քոյ ։ զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր ։ և քեզ վայելէ փառք իշխանութ̄ և պատիւ ։ այժմ և միշտ և ։

Աղօթք աւուրց պահոց. յորս ոչ շինի։

Օրհնեալ ես տ̄ր ա̄ծ փրկիչ մեր՝ որ յա̄մ ժամ ընդ մեզ ես, և ո՛չ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտու ̄բ կարդան առ քեզ։ Աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն տ̄ր, ճանապարհորդակի՛ց լեր ծառայից քոց քոյին վերակացութ ̄բդ՝ պահելով 'ի խաղաղութ ̄ե. և առաջնորդեա՛ մեզ միւսանդամ խաղաղու ̄բ և խնդու ̄բ հասանիլ յիւրաքանչիւր 'ի բնակութ ̄ի՝ս 'ի քս̄ յս̄ 'ի տ̄ր մեր։ Որում վայելէ փառք իշխանութ ̄ի և պատիւ. այժմ և միշտ և։

Օրհնեալ տ̄ր մեր յս̄ քս̄. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես։

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից երրորդ ժամուն։ Որ հատարի 'ի դէմս իջման հոգւոյն սրբոյ։ Եւ 'ի դէմս նախամօրն ճաշակման. և աղաղութեանն փիւ։

Օրհնեալ հոգիդ սրբ ած ճշմարիտ. ամէն։

Սաղմոս. 50։

Ողորմեա՛ ինձ ած ըստ մեծի ողորմութեան քում. ըստ բազում գթութեան քում, քաւեա՛ զանօրէնութիւն իմ։

Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութեան իմմէ. և 'ի մեղաց իմոց սրբ արա զիս։

Զանօրէնութիւն իմ ես ինձէն գիտեմ. և մեղք իմ առաջի իմ են յամ ժամ։

Քեզ միայն մեղայ տր. և չար առաջի քո արարի։

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո. և յաղթօղ 'ի դատել գաս։

Անօրէնութիւն յղացաւ, և 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։

Դու տր զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և զծածկեալս իմաստութիւն քով յայտնեցեր ինձ։

Յօղեա՛ յիս մշտկաւ, և սուրբ եղէց.
լուա՛, և քան զձիւն սպիտակ եղէց.
Լսելի՛ արա ինձ զցնծութի՞ և զու-
րախութի՞, և ցնծասցեն ոսկերք իմ
տառապեալք.
Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց. և
զա՞մ անօրէնութի՞ս իմ քաւեա՛ յինէն.
Սիրտ ս՞բ հաստատեա՛ յիս ա՞ծ, և հոգի
ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում.
Մի՛ ընկենուր զիս տ՞ր յերեսաց քոց,
և զհոգի քո ս՞բ մի՛ հաներ յինէն.
Տո՛ւր ինձ ցնծութի՞ փրկութ՞ քոյ. և
հոգւով պետութ՞ քոյ հաստատեա՛ զիս.
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո.
և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին.
Փրկեա՛ զիս յարենէ ա՞ծ ա՞ծ փրկութ՞
իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ յարդարու-
թեան քում.
Տ՞ր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութի՞ս քո.
Թէ կամեցեալ էիր. պատարագս մա-
տուցանէաք. բայց դու ընդ ողջակէզս
իսկ ո՛չ հաճեցար.
Պատարագ ա՞յ հոգի խոնարհ. զսիրտ ս՞բ
և

և զհոգի խոնարհ ա̅ծ ո՛չ արհամարհէ ։
Բարի՛ արա տ̅ր կամօք քովք սիօնի ։ և
շինեսցին պարիսպքն եղէմի ։
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս
արդարութեան ։ յորժամ ուխտից պատա-
րագս հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս ։
Փառք հօր և որդւոյ և ։

Երգ երրորդի ժամու աւուրն՝ զկնի ողորմեացին ։

Օ՞րհնեմք ըզ քեզ՝ հայր ա՝նը՛սկիզբն
էից էա՛կ 'ի յանգոյից ։ բա՛րձեր ձե-
ռօք նի՛ւթ 'ի՛հողո՛յ և ստեղծե՛ր մարդ
'ի պատկեր քո՝ ։ գըլո՛ւխն ո՛տից խո-
նա՛րհե՛ցա՛ւ զի զպա՛տուի՛րան քո մոռա
ցա՛ւ ։ դա՛րձեալ ասեմք ստա՛նա՛ռակի՛ն
թէ հա՛յր մեղայ քեզ 'ի՛ յերկի՛նս ։
Ե՞րկնաւորա՛ցն անքը՛ննե՛լի եղե՛ր
մա՛րդկան տեսանելի ։ զդե՛ցար պատկեր
հողեղի՛նի պատկերը՛դ հօր անփոխե-
լի ։ ե՛լե՛ր յերրո՞րդ ժամ 'ի խա՛չի՛ն վ̅ա̅
ադա՛մա՛յ նախաստեղծի՛ն ։ ը՞նդ աւազա-
կի՛ն քո՛ւմ խա՛չակցի՛ն արժա՛նացո ըզ
մե՛զ դրախտի՛ն ։

Թա՞գաւո՞ր Թագա՛ւո՛րա՛ց առա՛տա՛բուղխ
հոգի շնորհա՛ց . ժո՛ղովելոցն 'ի վե՛րնա
տա՛նն առա՛քե՛լոցն երկո՛տասա՛ն . 'ի՛ հրո՛յ
լեզո՞ւս երևե՛ցա՛ր յոգիս նո՛ցա վերա
նըստա՛ր . լո՛ւր յանուն քո ժո՛ղո՛վելո՛ցս
էջ և՛ առ մեզ յերրո՛րդ ժամո՛ւս ։

Մաղթանք ։

Յա՛մ ժամու աղաչանք իմ այս են . 'ի մե
ղաց իմոց ս՛բ արա՛ զիս տ՛ր . և յօտարէն
պահեա՛ զծառայս քո մարդասէր տ՛ր ։
Եւ և՛ս խաղաղուե՛ զտ՛ր աղաչեսցուք՝
ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛ ։
Օրհնութի՛ և փառք հօր և որդւոյ և
հոգւոյն ս՛բյ . այժմ և ։

Քարոզ մեծ պահոցն 'ի Յովհաննու մանդա
հունւոյ ասացեալ ։

Միաբան ա՛մքեան գոհացարո՛ւք զմար
դասիրէն ա՛յ և զփրկչէն մերմէ յէ՛ քէ՛ ։
Որ ազատեաց զազգս մարդկան 'ի դա
տապարտուէ՛ անիծիցն . և եբարձ զմեղս
աշխարհի 'ի ժամուս յայսմիկ խաչիւն
իւրով . և շնորհեաց առատապէս զպար
գևս հոգւոյն ս՛բյ երանելի առաքելոցն ։

Խնդրեսցուք հաւատով զի զմեզ զա-
մենեսեան՝ արասցէ հաղորդս մեծամե-
ծաց և ա̅ծային բարեացն այնոցիկ. ա-
ղօթիւք և բարեխօսուբ̅ ա̅մ ս̅բց. որք
աստ և ընդ ա̅մ տիեզերս։ Ոպ̅ զի անա-
րատ վարուք և ճշմարիտ առաքինուբ̅
կացեալք ըստ կամաց ն̅ր̅ յայսմ աշխար-
հիս, զմասն և զվիճակ ժառանգութ̅ե̅
ընկալցուք ընդ ա̅մ ս̅բս ն̅ր̅. զբնակուի̅
յաւիտենական և երկնային խորանացն։
Ո՛ որ խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճըշ-
մարիտն ա̅ծ յ̅ս̅ ք̅ս̅. տ̅ր մեր կեցո՛ և
ողորմեա՛։
Ո՛ ժամս և զառաջակայ օրս խաղաղուբ̅
անցուցանել հաւատով 'ի տ̅նէ խընդ-
րեսցուք։
Ո՛ հրեշտակ։ Ո՛ քաւուի̅։ Ո՛ ս̅բյ։
Եւ ևս։ Ո՛ անձինս։ Ողորմեա՛ց։

Աղօթ։

Որ 'ի քրովբէական և յանպատում
հանգուցեալ ես յաթոռ. և այցելու
ես միշտ արարածոց քոց։ Որ և 'ի ժա-
մուս յայսմիկ հեղեր յերանելի առա-

 քեալսն

քեալսն զշնորհս հոգւոյդ ս̅բ̅յ։ Դու
տ̅ր յառաջակայ ժամուս՝ և յաւէտ մին
չև 'ի կենցաղոյս աւարտումն՝ տպաւո
րեալ միացո՛ զմեզ ընդ ա̅մ բարեգոր
ծութ̅ե̅ յորդորմունս. և խոստացելոց
բարեացդ հաղորդս լինիլ զմեզ արժանի
արա՛. տ̅ր մեր և փրկիչ յ̅ս̅ ք̅ս̅։ Որ ես
օրհնեալ ընդ հօր և ընդ ս̅բ̅յ հոգւոյդ.
այժմ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս
բանդ ա̅ծ. էակից հօր և արարչակից ս̅բ̅
հոգւոյդ։ Որ և զնախաստեղծին պատ
ուիրանազանցութ̅ի̅ պտղոյն ճաշակման՝
նշանաւ ամենայաղթ խաչիւ քո 'ի ժա
մուս յայսմիկ ենթադրեալ 'ի կենդա
նութ̅ի̅ փոխեցեր. և զանօրէնութ̅ի̅ս
մեր 'ի նմա բևեռեալ՝ կեանք անապա
կան, և նորոգումն կենաց յուսացելոց
'ի քեզ խոստացար։ Որոց մասնաւորիլ
և զմեզ արժանի՛ արա տ̅ր մեր յ̅ս̅ ք̅ս̅.
որ ես օրհնեալ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ. այժմ և։

մեր,

զարուեր. պահեա՛ ի խաղաղութեանդ զիւրաքանչիւր ոք մեզ դնալ ի ձանապարհս քո սուրբ, և ուսո՛ մեզ դնալ ի ձանապարհս քո սուրբ մեզ, և ուղղեա՛ զոտիս մեր ի խաղաղութեան

մեր, և զգնացս 'ի հաճոյս քո. ժամա-
նեցո՛ զհոգևոր և զմարմնաւոր ընթացս
ծառայից քոց անարատ ճանապարհաւդ
յաւիտենական 'ի կեանսդ։ Շ նորհօք
միածնի քոյ տ̄ն մերոյ և փրկչին յ̄ի քի̄.
որ եղև մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս
փրկուե̄։ Ընդ որում օրհնեալ ես հայր
ամենակալ հանդերձ կենդանարար և
աղատիչ ս̄ք հոգւովդ. այժմ և միշտ և։

Յիշեա՛ տ̄ր զպաշտօնեայս քո։
Բարերար և բազումողորմ ա̄ծ՝ քո։

Սաղմոս. 22։

ՏԻ հովուեսցէ զիս. և ինձ ինչ ո՛չ
պակասեսցի.

'Ի վայրի դալարւոջ՝ անդ բնակեցոյց
զիս. և առ ջուրս հանգստե̄ն սնոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առ իս. և առաջ
նորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդա-
րուե̄ վ̄ս անուան իւրոյ։
Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուե-
րաց մահու, ո՛չ երկեայց 'ի չարէ, զի
դու տ̄ր ընդ իս ես։
Յուպ քո և գաւազան՝ նոքա միսիթա-
րեսցեն զիս։

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց ։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո
ոպ̄ անապակ արբեցոյց զիս ։
Ողորմութի̄ քո տ̄ր զհետ իմ եկեսցէ՝
զամենայն աւուրս կենաց իմոց. բնա-
կիլ ինձ 'ի տան տեառն ընդ երկայն
աւուրս ։
Ցո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնա-
ցից. զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ ։
Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց տ̄ր. զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի ։
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես ա̄ծ իմ ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ ։
Վ̣ս̄ անուան քո տ̄ր՝ կեցուսցես զիս,
արդարութի̄ քով հանցես 'ի նեղութի̄
զանձն իմ ։
Ողորմութի̄ քով սատակեա՛ զթշնամիս
իմ. և կորո՛ զա̄մ նեղիչս անձին իմոյ,
զի ես ծառայ քո եմ ։
Փառք հօր և որդւոյ և հոգ ։

Քարոզ։

Եւ եւս խաղաղութե՛ զտ՛ր աղա։

Գոհաբանելով աղաչեսցուք զբարերար հոգին ա՛ծ, և խնդրեսցուք զողորմութի՛ 'ի նմանէ. զի անցուսցէ 'ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութ՛ն իւրով։ Ամենակալ տ՛ր ա՛ծ մեր. կեցո՛ և։

Աղօթք։

Խաղաղութ՛ քով հոգիդ ս՛բ ա՛ծ ճըշ մարիտ՝ որ 'ի վեր է քան զա՛մ միտս և զխորհուրդս, մխիթարեա՛ զանձինս ծառայից քոց՝ ընդունելով զաղաչանս մեր. անցո՛ 'ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութ՛ քով։ Ներեա՛ և լո՛ւր մեզ, քաւեա՛ և թո՛ղ զմեղս մեր. արժանաւորեա՛ գոհութ՛ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ որդւոյն միածնի. այժմ և։

Օրհնեալ տ՛ր մեր յ՛ս քս՛. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես։

Կարգաւորութ՝ հաստատեալ աղօթից վեցերորդի ժամուն։ Որ հատարի 'ի դէմս հօր ա՜յ։ Այլև 'ի դէմս չարչարանաց և խաչելութ՝ որդւոյն ա՜յ։

Օրհնեալ հայր ս՜բ ա՜ծ ճշմարիտ. ամէն։

Սաղմոս. 50։

Ողորմեա՛ ինձ ա՜ծ ըստ մեծի ողորմութ՝ քում. ըստ բազում գթութ՝ քում քաւեա՛ զանօրէնութ՝ իմ։

Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութ՝ իմմէ. և այլն։ տես 'ի թիւն 305։

Փառք հօր և որդւոյ և հոգ։

Երգ վեցերորդի ժամուն։

Խա՛ւարեցա՜ւ լոյսն ա՛րև՛ո՛ւն 'ի վ՛եց ե՛րորդ ժամ ուրբաթ՝ո՛ւն. ծա՛նոյց թէ լոյսն ա՛րա՛րչակա՛ն նըսե՛մա՛ցոյց զլոյսն եղակա՛ն. կա՛խեա՛լ ըղքե՛ղ մերկ 'ի խա՛չի՛ն քօղո՛վ ստուե՛րաւ ըն ծածկէի՛ն. հե՛րքեա 'ի մէնջ ը՛զ ծա՛նրութ՝ի՝ շըր ջօ՛ղ դիւին մ՛էջօ՛րէի՛։

Զա՛նձ

Զանձրութի՞ մա՞րտ այսո՛յն չա՛րի՝ որ
յա՛յսմ ժա՛մուս պատերազմի՝ . ղօ՛ղեալ
յո՛գւոց մեր հե՛րքեսցի՝ քո նը՛շա՛նաւ
ս՞բյ խաչի՞ն . Ճը՛շմա՛րտութե՞ քո Ճա՛ռա՛
գա՛յթ զառ ՚ի՝ յե՛րկնից անկեալ փայ-
լա՛կն . մե՛րժեալ ՚ի մէնջ հա՛լա՛ծեսցէ՝ և՝
զմե՛զ լուսով քո՝ վա՛ռեսցէ՛ .

Յա՛յս միջօրեա՛յ տուընջեա՛ն ժա՛մո՛ւս
վայե՛լչա՛կան աչաց մարմնո՛յս . Նե՛տիւք
դաղտնեաց մի՝ խո՛ցեսցո՛ւք ՚ի խա՛ւա՛րէն
որ ՚ի ծածո՛ւկ . շո՛ւրջա՛նակի՞ բանա՛կե՛ս
ցե՛ն ըզ մեօք բա՛նա՛կըք հրեշտակա՛ց .
ո՛րք պարակից մե՛զ լի՛նելո՛վ ըզ քե՛զ
ընդ հօր փա՛ռա՛տրելո՛վ :

Մաղթանք :

Յա՞մ ժամու աղաչանք իմ այս են , ՚ի
մեղաց իմոց :
Եւ և՛ս խաղաղուե՞ զա՞ր աղաչես :
Օրհնուի՞ և փառք հօր և որդ :

Քարող մեծի պահոցն :

Արթուն մտօք և անզբօս խորհրդով
կացցո՛ւք միաբան յաղօթս առաջի տ՞ն



մե

մերոյ և փրկչին յի՞ քի՞ ։ Հաւատով
խնդրեսցուք 'ի նմանէ զհրեշտակ խա-
ղաղութե՞ պահապան անձանց մերոց ։
որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ զմեօք ,
և աներկիւղ պահեսցէ զմեզ յա՞մ հրե-
ղէն նետից ստնյի որ թռչի 'ի տուէ ։
յիրաց խաւարային գնացից՝ 'ի գայթակ
ղուէ՞ դիւին 'ի հասարակ աւուր ։ Յորմէ
զգուշութ՞ պահելով աղօթիւք և բա-
րեխօսութ՞ ա՞մ ս՞բց , շնորհեսցէ՛ մեզ
մարդասէրն ա՞ծ կեալ առաքինութ՞
'ի փրկութի՞ անձանց մերոց ։ 'ի պատիւ
և 'ի փառս կենդանացուցիչ անուան
իւրոյ ։ Յոյս հաղորդուե՞ ընկալցուք
'ի յայտնութե՞ միածնի որդւոյն ա՞յ ։
կերպարանակից առնել զմարմին խոնար
հութե՞ մերոյ՝ ըստ նմանուե՞ մարմնոյ
փառաց իւրոց ։ Վ՞ ս՞ զի զայս խոստա-
ցաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն ա՞ծ յս՞
քս՞ տ՞ր մեր ։ կեցո՛ և ողորմեա՛ ։
Ջ ժամս և զառաջակայ օրս խաղաղութ՞
անցուցանել հաւատով 'ի տ՞նէ խընդ-
րեսցուք ։ Ջ հրեշտակ ։ Ջ քաւութի՞ ։
Ջ ս՞բյ ։ Եւ և ։ Ջ անձինս ։ Ողոր ։

Ա. զօթ.

Զ գեցո՛ մեզ տ̅ր ա̅ծ մեր զէն արդա-
րութ̅ե. զօրաւոր և յաղթօղ լինիլ
ընդդէմ ստնյական պատերազմաց. և
զա̅մ հրեղէն նետս ն̅ր շիջուցանելով
անկասկած լիցուք յիրաց խաւարային
գնացից 'ի գայթակղութ̅է դիւին 'ի
հասարակ աւուր: Եւ զդաստացեալք
վայելչական տունջեամբս՝ առաքինութ̅ի
կացցուք 'ի փրկութ̅ի անձանց մերոց.
'ի պատիւ և 'ի փառս ս̅բյ երրորդութ̅դ.
այժմ և միշտ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Երկնաւոր խաղաղութ̅դ քով պարըս-
պեալ պահեա՛ զանձինս մեր տ̅ր զօ-
րութ̅ից: Վ ս̅ զի դու ես ա̅ծ խաղա-
ղութ̅ե, և բաց 'ի քէն զայլ ոք ո՛չ գի-
տեմք. և զանուն քո ամենազօր՝ կար-
դամք յօգնականութ̅ի անձանց մերոց:
Նայեա՛ յերկրպագութ̅իս մեր. և ու-
սո՛ մեզ առնել զարդարութ̅ի ճշմար-
տութ̅ե: Եւ գոհութ̅ի փառաւորեսցուք
զհայր և զորդի և զս̅բ հոգիդ. այժմ և:

Տ՞ր՝ մի՛ յիշեր զմեղս մեր զառաջինս · ՍՂ
վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութի՞ քո տ՞ր ·
զի աղքատացաք յոյժ ։
Օգնեա՛ մեզ ա՞ծ փրկիչ մեր՝ վ՞ս փա-
ռաց անուան քոյ ։
Տ՞ր փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեղս մեր
վ՞ս անուան քոյ ։

Քարող ։

Ս՞ս հիւանդաց և ա՞մ վշտացելոց՝ ա-
ղաչեսցուք զփրկիչն մեր քս՞ · զի ողոր-
մեսցի ըստ մեծի ողորմութ՞ե իւրում ·
և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդութի՞ս
հոգւոց և մարմնոց ծառայից իւրոց · և
կատարեալ առողջութ՞ւ հասուսցէ զա՞մն
՚ի մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս ։
Որ առաքեցաւ ՚ի հօրէ ՚ի բժշկութի՞
ազգի մարդկան՝ միածին որդին ա՞յ · տ՞ր
մեր և փրկիչ յ՞ս քս՞ · կեցո՛ և ողորմեա՛ ։

Աղօթք ։

Փարատեա՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհիւան-
դութի՞ս ՚ի ժողովրդենէ քումմէ տ՞ր
ա՞ծ մեր · և շնորհեա՛ ա՞մցուն զկատա-
րեալ առողջութի՞ նշանաւ ամենայաղթ

խաչիւ քով. որով բարձեր զտկարութի
ազգի մարդկան, և դատապարտեցեր
զթշնամին կենաց և փրկութեան մերոյ։
Դո՛ւ ես կեանք մեր և փրկութի՝ բա
րերար և բազումողորմ ա՜ծ. որ միայն
կարօղ ես թողուլ զմեղս՝ և մերժել
զախտս և զհիւանդութիւն 'ի մէնջ. ո
րում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց.
պարգևիչդ բարեաց՝ պարգևեա՛ զա
ռատ ողորմութի՝ քո 'ի վ՜ր արարածոց
քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից. յո
րոց հանապազ փառաւորեալ գովի ա
մենա՜ն երրորդութի՝դ. այժմ և։

Յիշեա՛ տ՜ր զպաշտօնեայս քո։
Բարերար և բազումողորմ ա՜ծ քո։

Սաղմոս. 40։

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտը
նանկն. յաւուր չարի փրկէ զնա տ՜ր։
Տ՜ր փրկէ զնա և կեցուցանէ. երանե
լի առնէ զնա 'ի վ՜ր երկրի. և ո՛չ մատնէ
զնա 'ի ձեռս թշնամեաց իւրոց։
Տէր օգնական է նմա 'ի մահիճս ցա
ւոց իւրոց. զա՜մ անկողինս ն՜ր դար
ի



ձու

ձուցանէ 'ի հիւանդուէ նր։
Ես ասացի տր ողորմեա՛ ինձ. բժշկեա՛
զանձն իմ, ես մեղայ քեզ։
Որ բնակեալն է յօգնուի բարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ այ յերկինս հանգիցէ։
Ասասցէ տն՝ ընդունօղ իմ ես, ապա-
ւէն իմ ած, և ես յուսամ 'ի նա։
Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո-
ղին, և 'ի բանիցն 'ի խռովուէ։
Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ. 'ի
հովանի թևոց նր յուսասցիս։
Ոպ զէն շուրջ եղիցի զքև՝ ճշմարտուի
նորա։
Ո՛չ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի,
և ո՛չ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ։
Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի գայթակ
ղութէ դիւին 'ի հասարակ աւուր։
Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ. և առ քեզ
ինչ ո՛չ մերձեսցին։
Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու,
և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես.
զի դու տր յոյս իմ ես։
Ջ բարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն.

զի ո՛չ հասցեն առ քեզ չարք, և տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին 'ի յարկս քո։
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վ՚ս
քո, 'ի պահել զքեզ յա՚մ ճանա՚ր հս քո։
'Ի բազուկս իւրե՚նց ընկալցին զքեզ. զի
մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո։
'Ի վ՚ր իժից և քարբից գնասցես դու. և
առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ։
Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա.
և առ նմա եղէց 'ի նեղուե՚։
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա.
երկայն աւուրբք լցուցից, և ցուցից
նմա զփրկութի՚ իմ։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Քարոզ։
Եւ ևս խաղաղութե՚ զտ՚ր աղաչ։
Խնդրեսցուք հաւատով 'ի հօրէ վ՚ս
քաւուե՚ մեղաց և թողուե՚ յանցանաց.
փրկելոյ զմեզ 'ի վշտաց և 'ի նեղուե՚ց.
իջանելոյ 'ի վ՚ր մեր ողորմուե՚ և գթու-
թե՚ տ՚ն ո՚ոյ ամենակալին. կեցո՛ և ո։



Ա. զօթ։

Աղօթք։

Ամէնակալ Տէր Աստուած Հայրապետ
Հարց մերոց Աստուած Աբրահամու Իսահակայ
եւ Յակոբայ Աստուած Մովսէսի եւ Ահարոնի
Աստուած Յեսուայ եւ Գեդէոնի Աստուած
Դաւթի եւ Սամուէլի Աստուած Եղիայի եւ
Եղիսէի Աստուած Երեմիայի եւ Դանիէլի
Աստուած Ստեփանոսի եւ Յակոբայ Աստուած
Պետրոսի եւ Պաւղոսի Աստուած Յովհաննու
Աստուած Գրիգորի եւ Ներսէսի Աստուած
Ներսէսի եւ Սահակայ Աստուած Ներսէսի
եւ Ներսէսի Աստուած Ներսէսի եւ Ներսէսի
Աստուած Ներսէսի եւ Ներսէսի Աստուած
Ներսէսի եւ Ներսէսի

Ողորմեա՛ ինձ ա՜ծ ըստ մեծի ողորմութ՝
քում. ըստ բազում գթութ՝ քում
քաւեա՛ զանօրէնութ՝իս իմ։
Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութ՝ իմմէ.
և այլն։ տէս 'ի թիւն. 305։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Երգ իննէրորդի ժամուն։

Զա՞րչարակցեա՜լ քեզ տի՛ւ լո՛ւսո՛յ ե-
րեք ժա՛մո՛ւ խաւարելո՛յ. պա՛յծառա-
ցեալ յի՛նն ե՛րորդի՛ն 'ի տի՛պ լը՛ման
մահո՛ւ ստուերի՛ն. Ջա՛հը՛դ լուսո՞յ մե-
ծա՛պա՛յծա՛ռ աւա՛նդե՛ցեր զհոգի՛դ առ
հա՛յր. ռա՛հիւ կըցորդ քե՛զ 'ի՛ յերկի՛նս
ը՛զ մե՛զ ուղղեա հոգւո՛վ քոյի՛ն։
Սա՞նդարամետ՜ըք սա՛րսե՛ցի՛ն զկապեալ
հո՛դի՛սն արձակեցի՛ն. վէ՛մք 'ի վիմէդ
պա՛տա՛ռեցա՛ն 'ի տա՛պա՛նաց մեռեա՛լք
յարեա՛ն. տա՛րե՛րք երկրի՞ տատա՛նէ՛ի՛ն
և աշխա՛րհի՛ սիւնք դողայի՛ն. ըմ՛մեալքս
առ քեզ պա՛ղա՛տեսցո՛ւք զի ը՛նդ արդար
սըն դա՛սեսցո՛ւք։
Յո՞ւցեր յայնժա՜մ ըսքա՛նչէ՛լի՛ս և այ-



ժը՛մ

ժըմ մեզ ողորմեսցիս. ւիւծեալ բնու
թիս քեւ ողջացաւ շնորհեա եւ մեզ լի
նել անցաւ. փոխան մահու քո կենա
րար կեցո ըզ մեզ տր բարերար. քեզ
պաղատիմք ստաւազակին յիշեա ըզմեզ
յօրն ահագին.

Մաղթանք.

Յամ ժամու աղաչանք իմ այս են, 'ի
մեղաց իմոց.
Եւ եւս խաղաղութեան զտր աղաչ.
Օրհնութիւն եւ փառք հօր եւ որ.

Քարոզ մեծի պահոցն.

Սէ սրտիւ եւ հաստատուն հաւատով
կացցուք միաբան յաղօթս առաջի տն
մերոյ եւ փրկչին յի քի. յիշելով զմե
ծամեծս նր զանչափ շնորհս. զհամբե
րութիւն կենսատու խաչին, եւ զհեղումն
ազատեցուցիչ արեան նորա. եւ զսոցին
նմանս՝ որ յայսմ ժամու վս մեր մեղա
ւորացս կրեաց նա. Եւ մեք զայս ամ
զմտաւ ածելով սրբեսցուք 'ի մեղաց
զխորհուրդս՝ զբանս՝ եւ զգործս մեր.
կատարեսցուք զսրբութիւն անձանց մե

ցուցեր զմեզ՝ ի մեռեալսն մեղաց մերոց.
քանզի՝ ի ժամուս յայտնիկ կենդանա-
ՅՂ զօրուեցեր՝ որ կամաւոր մահուամբ
ԱՂՕՒԹ։

Ա՛ստ։ Ողորմեա՛ց։ Ո՛ղորմեա՛ց։ Ո՛ղորմեա՛ց։
Ա՛ռ։ Ո՛ղորմեա՛ց։ Ո՛ղորմեա՛ց։ Ո՛ղորմեա՛ց։
Ո՛ղորմեա՛ց

և բևեռեցեր զկնիք դատապարտուեն
մերոյ 'ի խաչին. և շնորհեցեր ազատու
թի ազգի մարդկան 'ի ծառայուէ ա
պականուեն՝ յազատուի փառաց՝ հեղ
մամբ արեան քոյ ս̄բյ։ Ընկա՛լ և այժմ
զաղաչանս մեր. և յաջողեա՛ մեզ՝ ու
ղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք՝
կեալ յայսմ աշխարհիս. և արժանաւոր
լինիլ յաւիտենական և երկնային ու
րախուեցն ընդ ա̄մ ս̄բս քո։ Եւ գո
հանալով փառաւորել զքեզ ընդ հօր
և ս̄բյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Բազումողորմ ա̄ծ և հաստիչ խաղա
ղուեն. հաստատեա՛ զանձինս մեր քոյով
խաղաղուբ̄դ. որով ունիս յիւրաքանչ
իւր կարգի զա̄մ արարածս քո՝ ուղիղ
հրամանաւդ մատակարարելով. վ̄ս զի՝
այդ իսկ է կամք քո՝ խաղաղական և հո
գևոր սիրով կալ մեզ առ միմեանս. և
սպասել արթուն մտօք յայտնութ̄ն
միածնիդ ա̄յ և փրկչիդ մերոյ յի̄ քի̄։
Որում արժանաւորք եղիցուք հան

դիպիլ ամպովք ընդ առաջ տն յօդս ։
զուարթերես կացցուք յաջմէ քումմէ
ընդ նբս և ընդ սիրելիս անուանդ քո
նբյ ։ և ժառանգեսցուք զպատրաստելն
'ի սկզբանէ Նի նբց քոց զարքայութիդ ։
Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւո
րեսցուք զքեզ ընդ հօր և ամենանբյ
հոգւոյդ ։ այժմ և ։

սղ Տր մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վն ան
ուանդ քում նբյ ։ մի՛ ցրեր զուխտս
քո ։ և մի՛ 'ի բացեայ առներ զողորմու
թիւնս քո 'ի մէնջ ։

Ա՛ն աբրահամու սիրելւոյ քոյ ։ իսա
հակայ ծառայի քոյ ։ և իէլի նբյ քոյ ։
Տր՝ մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վն ան
ուանդ քում նբյ ։ մի՛ ցրեր զուխտս
քո ։ և մի՛ 'ի բացեայ առներ զողորմու
թիւնս քո 'ի մէնջ ։

Երգ տն Ներսեսի ։

Նա՛հա՛պե՛տին աբրա՝հա՛մո՝ւ հա՛յցմամբ
ընկա՛լ տր զաղաչա՝նս ։ Ե՛ւ ծառա՝յի՛ն
քում սա՛հա՛կա՝յ խը՛նդըրուածո՝վք 'ի՛
մեզ գըթա՝ ։ Բե՛ննա՛տե՛սին ի՛սրայէլի ։



Սի՛րով

Սի՛րով սըրբո՛յն 'ի մեզ խնայեա՛ ։
Ե՛րեքսը՛րբեա՛ն երի՛ւք սո՛ցի՛ն ։
Սը՛րբեա զհոգի՝ զմի՛տս և՛ զմարմի՛ն ։

Քարող ։

Աղաչեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր քս՝ որ կամաւոր խաչելու՛ն իւրով զարարածս փրկեաց. և հեղմամբ արեան իւրոյ՝ զթողութի՛ շնորհեաց յուսացելոց իւրոց ։ Ամենակալ տ՛ր ա՛ծ մեր ։

Աղօթք ։

Անկեալ առաջի քոյ բարերար և բազումողորմ ա՛ծ՝ աղաչեմք ա՛մ սրտիւք մերովք և խնդրեմք զգթութի՛ 'ի քէն. ոպ՛ խոստացար ծառայից քոց և ասացեր՝ զա՛մ զոր ինչ խնդրիցէք հաւատով յանուն որդւոյ 'ի հօրէ, տացի ձեզ ։ Շնորհեա՛ և այժմ հաւատացելոցս 'ի քեզ՝ և կատարեա՛ 'ի բարի ըզ խնդրուածս մեր. զի 'ի քեզ եմք ապաւինեալ ։ Եւ քո առատ ողորմութի՛ դ մխիթարեա՛ զմեզ 'ի կեանս յայսոսիկ. և առաջնորդեալ հասո՛ յանճառ երկնից արքայութի՛դ. 'ի փառաբանութի՛ և 'ի

պատիւ ամենա՛ն՛ք երրորդուե՛դ. այժմ
և միշտ և։

Յիշեա՛ տ՛ր զպաշտօնեայս քո։
Բարերար և բազումողորմ ա՛ծ. քո։

Սաղմոս. 114։

Սիրեցի՝ զի լուիցէ տ՛ր զձայն աղօթից
իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն իւր
առիս, և ես յաւուրս իմ կարդացի
առ նա։

Շրջեցան զինև երկունք մահու. և
վիշտք դժոխոց գտին զիս։
Զնեղուի՛ և զանձկուի՛ գտի, և զա-
նուն տ՛ն կարդացի։
Ո՞ տ՛ր՝ փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած ա՛ծ
մեր ողորմի՝ և պահէ զտղայս տ՛ր։
Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց զիս.
դա՛րձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո. զի տ՛ր
օգնեաց քեզ։
Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանէ, զաչս
իմ յարտասուաց, և զոտս իմ 'ի գայ-
թակղութէ՛, հաճոյ եղէց առաջի տ՛ն
յերկրին կենդանեաց։
Հաւատացի զոր և խօսեցայ. և ես խո-
նարհ եղէ յոյժ։

Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում, թէ
ամ մարդ սուտ է։
Զ ինչ տաց տրիտուր տն ընդ ամի
զոր և ետ ինձ։
Զ բաժակ փրկուե ընկալայց, և զա-
նուն տն կարդացից։
Զաղօթս իմ տն տաց առաջի ամ ժո-
ղովրդեան նր։
Պատուական է առաջի տն մահ սբց իւ-
րոց. ո՞ տր ես ծառայ քո եմ, ծառայ
և որդի աղախնոյ քո։
Հատեր զկապանս իմ. քեզ մատուցից
պատարագ օրհնութե, և զանուն տն
կարդացից։
Զ աղօթս իմ տն տաց առաջի ամ ժո-
ղովրդեան նր. 'ի գաւիթս տան տն, և
'ի մէջ քո եղէմ։
Օրհնեցէք զտր ամ ազինք. դովեցէք
զնա ամ ժողովուրդք։
Զ օրասցի ողորմութի նորա 'ի վերայ
մեր. և ճշմարտութի տն մնասցէ յա-
ւիտեան։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Շարաչան տրունեաց և մարտիրոսաց։

աՃ Ո՛ր ստեղծմա՛մբ ը՛ստ պատկերի քո՛ տր
պա՛տուեցեր ը՛ղմեզ. ը՛նկալ և՝ ա՛յժմ ը՛զ
նընջեցեա՛լսն 'ի քեզ ո՛ւղի՛ղ հա՛ւատո՛վ.
ը՛ստ մեծի՛ քո՛ւմ ո՛ղո՞րմուե՛։ Ո՛ր շնոր
հօ՛ք ս՛բ հո՛գւոյն լ՛ուսաւո՛րեցեր. յի՛շա
տա՛կի՛ իւրեա՛նց զհոգի՛ս նց՝ ընկա՛լ
մա՛րդասէր. ը՛ստ մե։ Ո՛րք հաղորդե
ցա՛ն մա՛րմնոյ և՛ արեա՛ն քո՛ տր. հա՛նգո
զհո՛գի՛ս նց ընդ ս՛բ ըս քո քս՛ ա՛ըծ. քա՛ն
զի գի՛նք ս՛բ ա՛րեա՛ն քո՛ ե՛ն։ Ա՛ի՛այն
օրհնեա՛լդ 'ի՛կա՛նայս. մա՛յր և՛ մի՛շտ
կոյս և՛ իմանալի՛ լոյս. ծ ը՛նօղ արա՛րչի՛ն
մերոյ ա՛նդա՛դա՛ր բա՛րեբա՛նեսցո՛ւք։

ակ Ա՛րարի՛չ ա՛ըծ և ը՛ստեղծի՛չ ա՛զգի
մա՛րդկա՛ն. մի՛ անտե՛ս առնե՛ր ըզ
նընջեցեալսըն մեր. ա՛յլ հանգո՛ զհո՛գի՛ս
նց՝ ը՛նդ ս՛բ ը՛ս քո՛։ Ո՛րդի՛դ միա՛ծի՛ն
յա՛րուի՝ տի՛եզերա՛ց. մի՛ անտե՛ս առ։
Հո՛գի՛դ Ճը՛շմա՛րիտ մը՛խիթարի՛չ սը՛գա
ւորա՛ց. մի՛ անտե՛ս առ։



Հո՛գ

Հոգւոյն ըզ քեւ հովանացեալ միայն
սրբբուհի. ծընար ըզբանն աւծ զան
ճառելւոյ հօր ծընունդ. եւ յայտնե
ցաւ միութի երրորդութեն։

Որ կոչեցեր առ քեզ տր ըզ տիեզերս բճ
ամ. ընկալ ըզմեր ըզնընջեցեալսն ի
դոգ հայրապետին աբրահամու. ողոր
մա ծ տր փրկիչ եւ բարերար։ Որ թո
ղութեց ես տըւօղ աւծ. թող ըզ մե
ղըս մեր նընջեցելոցըն. կարօղ յամի
եւ հըզօր. ողոր։ Որ լուսատու ես տի
եզերաց քս աւծ. լուսաւորեա եւ ըզ
մեր ըզ նընջեցեալսըն լուսով երանա
ւէտ զըւարթնոցն. ող։ Յոյս մեր եւ
ապաւէն մայր տն եւ կոյս սէ. որ
հուր ածութեն ոչ բոցակիզեաց զքո
սէ զորովայն. բարեխօսեա՞ առ տէր
վասըն մերոյ փրկուե։

Որ որդիդ ես եւ բանդ աւ՛ ծ. հաւա բկ
սարակից ընդ հօր յէութե. առ քեզ
կարդամք մարդասէր. հանգո զհո



գիւս

գի՛ս նը՛նջեցելո՛ց մեր ը՛նդ ս՛բըս քո՛։
Ո՛ր ի՛ջեր յերկնի՛ց վասը՛ն մեր. զառա՛
ջի՛նն առե՛ր զյանցա՛նսն ադա՛մայ. մե՛
րո՛վ բնո՛ւբ բա՛րձե՛ր 'ի վր՛ խա՛չի՛ն անա՛
րա՛տ ձե՛ռօ՛ք. հա՛ն։ Ո՛ր լո՛ւծե՛ր զիշխա
նութի՛ մա՛հո՛ւ. կա՛մաւորա՛կա՛ն մահ
ուա՛մբ քո ք՛ս՛. բա՛նա՛ւորա՛ց զաղաչա՛նս
առա՛ջի՛ քո հեղեա՛լ մա՛ղթե՛մք. հա՛նդո՛։
Տ ի՛ր ո՛ւհի անա՛րատ մայր տ՛ն և՛ կոյս
մարիա՛մ. քրո՛վբէա՛կան աթո՛ռ ըզքե՛ղ
տե՛սաք 'ի՛ յե՛րկրի. բա՛րեխօսեա՛ ա՛ռ տ՛ր
վա՛սը՛ն մերո՛յ փը՛րկուե՛։

գ.ձ Հ՛այր բա՛րեգո՛ւթ ո՛ր գը՛թա՛ցար 'ի
յա՛զգս ո՛րդւոց մարդկա՛ն. ա՛ռաքե՛ցե՛ր
ըզ միածի՛նդ 'ի՛ փը՛րկուի՛. յի՛շեա՛
զհ՛ոգի՛ս նընջեցե՛լոց մերո՛ց. և հանգո
ը՛նդ ս՛բը՛ս քո՛։ Ո՛րդի՛դ մի՛ածի՛ն ո՛ր
յա՛րեարդ 'ի մե՛ռելո՛ց. 'ի՛ միւսանդա՛մ
գալը՛ստեանըն քո՛ յա՛րութի՛ մեզ խո՛ս
տացա՛ր. յի՛շ։ Հ՛ո՛գի՛դ ճը՛շմարիտ մը՛
խի՛թարիչ սըգա՛ւորա՛ց. ա՛ղաչանօ՛ք ս՛բ



ա՛ծած

ա՛ծածնին և ա՛մենա՛յն քո՛ց ս՛բ՝ց. յի՛շ։
Ի՛ բա՛րե՛խօսո՛ւ՛ի՜ փո՛ւթա՛ցիր մեզ ս՛բ
ա՛ծածին. ա՛ռ՝ի փ՛ըրկե՛լ ըզժ՛ողովո՛ւրդս
՚ի՞ մ՛եղա՞ց և՛ յապակա՛նո՛ւթենէ։
Յա՛նըսկըզբնա՛կա՛ն ծոցո՛յ հօր խո՛նար գկ
հեա՛լ բա՛նըդ մա՛րմնա՛ցա՛ր ՚ի կո՛ւսէ՜ն
վա՛սըն փ՛ըրկո՛ւ՛ե մերո՛յ. ա՛ղա՛չեմք ը՛զ
քե՛զ. զնը՛նջե՛ցեա՛լսըն մեր ՚ի՛ քե՜զ ուղի՛ղ
հաւատո՛վ. յի՛շեա՛ տէ՞ր յո՛րժամ
գա՛ս թա՛գաւորո՛ւ՛բ՛ըդ քո՛։ Ա՛նո՛խակալ
քա՛ղցրո՛ւ՛բ՜ որդի՛ ա՛յ. հա՛ճեցար բա՛ռ
նա՛լ ըզմեղս աշխա՛րհի՛ քո խա՛չելու՛բ՛ն.
ա՛ղա՛չ։ Կա՛մաւորա՛կա՛ն մա՛հուամբ քո
լո՛ւծե՜ր զե՛րկո՛ւնըս մա՛հո՛ւ. և՛ արժանի
ա՛րարե՛ր թո՛ղո՛ւթ՛ե յանցա՛նա՜ց քաւի՛չ
քո արեա՛մբ. ա՛ղ։ Ո՛ր փոխա՛նա՛կ մեղա՛
ւորաց ը՛զմե՛ռանի՛լ յա՛նձն առե՛ր. ի՛ջա
նելո՛վ ՚ի՛ դըժոխըս փ՛ըրկեցեր ՚ի մ՛եղսա՛
սէ՜ր բանտէ՛ն ըզ դերեա՛լսն. ա՛ղա՛չ։
Բա՛րե՛բանեմք զա՛նչա՛փ քո՜ զմարդա՛սի՛
րութի՛դ՝. ո՛ր երեքօրեա՛յ յա՛րուցեա՛լ



զկե՛ն

զկենդանութիւն պարգեւեցեր աշխարհի. ազաչ։ Մաքուր եւ անբիծ կոյս յետ ծընընդեան. որ մարմնով ծընար զարձակօղն 'ի կապից մահու. բարեխօս լեր վս՛ անձանց մերոց. փրկել 'ի սպառնալեաց դեհենոյն։

դձ Յորժամ հարկանի փո՛ղ գալըստեան քո՛ տր. յայնըժամ զարհուրեալ դողան արարածք 'ի յահէ քումմէ. աղաչեմք ըզքեզ փրկիչ. հանգո՛ և ըզմեր ըզնըն ջեցեալսն ընդ սբըս քո. որ միա՛յնդ ես բազումողորմ։ Յահաբեկ լուսոյ ծադման քո՛ տր. ցընծան դասք ա՛ռաքի՛ նեացն 'ի վերայ լուսեղէն ամպոյն. աղաչ։ Ա՛նոխակալ բազմագութ ողորմած տր. մի՛ ա՛նտես առներ ըզմեղուցեալքըս յահագին ա՛ւուրն. որ մի։ Որ ի՛ջեր 'ի յերկնից և մարմնացար 'ի սբ կուսէն. անձառելի քոյին ծնընդեամբդ. և զիս մի ա՛նտես առներ. այլ պահեա՛ պատուական և սբ խաչիւ քո։

Որ թագաւորդ ես յաւիտենից քն ղկ
ամ ըծ. ընկալ ըզծառայս քո՞ 'ի բարի.
Եւ շնորհեա 'ի յաջակողմեան քում
դասիլ: Որ ունիս իշխանութի մա
հու և կենաց. հանդո զհոգիս քոց ծա
ռայից. Եւ: Յորժամ կարգի ա
թոռ տէրութեն ըդ քո. և հաստատի
ատեան դատաստանին. յայնժամ խը
նայեա 'ի ծառայս քո. Եւ շնոր:
Ամէնօրհնեալ ամ ծամայր մարիամ. քե
րովբէական աթոռ արարչին մերոյ տը
նօրէնութ. զոր երանեծն ամ ազինը ք
հանապազ:

Հոգւոցն հանգուցելոց քն ամ արամաղ
հանգիստ և ողորմութի. և մեզ մեղաւո
րացս շնորհեա զթողութի յանցանաց:
Եւ և խաղաղութեն զտր աղաչ:
Ա ն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչես քրզ
ցուք զփրկիչն մեր քն զի զնս ընդ ար
դարսն դասեսցէ. և զմեզ կեցուսցէ
շնորհիւ ողորմութ իւրոյ: Ամենակալ:
Տր ողորմեա. գ:

## Աղօթք։

Քս՝ որդի ո՛յ անոխակալ և բարեգութ՝ գթա՛ քո արարչական սիրովդ ՚ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց։ Յիշեա՛ յաւուր մեծի դալստեան արքայութե՛ քոյ։ Արա՛ արժանի ողորմութե՛ քաւութե՛ և թողուե՛ մեղաց։ Դասաւորեալ պայծառացո՛ ընդ ս՛բս քո յաջակողման դասուն։ Զի դու ես տ՛ր և արարիչ ա՛մցուն։ դատաւոր կենդանե՛ց և մեռելոց։ Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութի՛ և պատիւ։ այժմ և։

Օրհնեալ տ՛ր մեր յս՛ քս՛։ ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես։

## Աղթանք։

Զսաղմոս երգութի՛ս և զաղաչանս ընկալցի մարդասէրն ա՛ծ ՚ի հաճոյս բարերար կամաց իւրոց։ մեր մեղաց և յանցանացն թողութի՛ շնորհեսցէ։ ՚ի չարե՛ց փրկեսցէ։ ՚ի մեղաց պահեսցէ։ և նմա փառք յաւիտեանս։ ամէն։

Օրհնեալ թագաւորութի՛ն հօր և որդւոյ և հոգւոյն ս՛բյ։ այժմ և միշտ և։

Յամամուտ ըստ հարգի աւուրց պահոց. և տ
նից տէրունականաց. և ամ ոբց:

Որ 'ի հօրէ առաքեցար փրկիչ և մարմ- պահ
նացար 'ի սբյ կուսէն. որ վս մեր 'ի բշ
յերկնից իջեր և լուսաւորեցեր զտիե- գշ
զերս: Ո խաղաղութի քո տուր մեզ եշ
տր, որ խաղաղուեց ես թագաւոր. ըզ
խաղաղութի և զողորմութի որ յամի ես
դու կարօղ մարդասէր:

Որ ըստ ամ միտս անցանես, զխաղա- դշ
ղութի քո ած տուր մեզ հանապազ ուր
զքեզ աղաչեմք:

Միածին որդի և բանդ ած և անմահ կիր
էութի, որ յանձն առեր մարմնանալ 'ի
սրբուհւոյ ածածնէն և 'ի միշտ կու-
սէն. անփոփոխելիդ մարդ եղեալ խա-
չեցար քս ած մեր. մահուամբ զմահ
կոխեցեր. մինդ 'ի սբյ երրորդութէն
փառաւորակից ընդ հօր և սբյ հոգւոյն
կեցո զմեզ:

Ծածին անհարսնացել զբանն անըս ծնն
կիզբն յղացար և զածն անիմանալի
ծնար. զանպարագրելին 'ի գիրկս քո

բարձեր. նմա անդադար բարեխօսեա՛
վասն անձանց մերոց։

ծնն Ա՛ծածին զքեզ խոստովանե՛լ երկրպա
գէ եկեղեցի ուղղափառաց. քանզի՝
ուր քերովբէքն բազմաչեայք և աթոռք
հրանիւթք և վեցթևեան սերովբէքն
նայիլ ո՛չ իշխէին, կրեցեր անսերմնապ՝ս
զանապականումն 'ի յարգանդի քում
ոպ՝ աղախին զտ՝ր. և ծնար ոպ՝ զմարդ
զա՝ծն բոլորից զմարմնացեալն առ 'ի քէն
զանճառ զբանն 'ի փրկուի՝ աշխարհի և
կեանք անձանց մերոց։

ծնն Ա՛ղաչեմք զքեզ ս՝բ կոյս մարիամ ա՝ծա
ծին՝ բարձրելոյն զօրուբ՝ն հովանա
ւորեալ և ս՝բ հոգւոյն եկաւորութբ՝ն
լուսաւորեալ, որ զա՝մ գոյուե՝ց ստեղ
ծիչն յղացեալ ծնար անճառապ՝ս. մարմ
նացելոյն առ 'ի քէն բարեխօսեա՛ կեցու
ցանել զանձինս մեր։

տ՝նը՝ Ո՛երունին այսօր սիմէօն՝ հոգւովն
առ՝ջ գայր 'ի տաճարն՝ երևելով քերովբէիցն
վեհագոյն, զի որոց թևօքն սաւառնե՛լ
ո՛չ իշխէին հայիլ 'ի յահեղ փառացն,
սա 'ի գիրկս իւր բարձեալ համբուրէր



հա

համարձակապէս և գգուէր ոպ՝ ղմա-
նուկ. և աղերսելով հայցէր արձակիլ
'ի խաղաղութ՝ ։

Անսկզբնական բանդ ա՝ծ. 'ի վերջին տ՝նլ՝
աւուրս յանձն առեր լինիլ մարդ 'ի առջ
կուսէն. և արարիչդ յաւիտենից՝ փա-
կեցար ընդ ժամանակաւ. ս՝բ տ՝ր սրբ-
բութ՝ց և անկարօտ մաքրութ՝ց. ե-
կիր 'ի տաճարն քառասնօրեայ, զօրի-
նացն կատարեցեր զարդարութ՝ ։ Օ՝ որ
բարձեալ սիմէօնի զանպարագրելիդ 'ի
գիրկս իւր հայցէր, որ արձակիչդ ես
կապելոց՝ արձակեա՛ զիս 'ի խաղաղութ՝ ։
Վ՝ս՝ ընդ ծերունւոյն սիմէօնի վերա-
գոչեմք առ քեզ տ՝ր, ս՝բ՝ ս՝բ՝ ս՝բ՝ տ՝ր
զօրութ՝ց, լի են երկինք և երկիր փա-
ռօք քովք 'ի փրկութ՝ մեզ քս՝ ա՝ծ
փառք քեզ ։

Օ՝ ղազարու ննջումն՝ ոպ՝ կանխագէտ ղ՝զ
յառաջ ասէիր. որ և 'ի բեթանիա յա-
ռաջէիր՝ զի յարուսցես զսիրելին քո ։
Արդ՝ և մեք գոչելով ասեմք, օրհնեալ
որ գաս 'ի չարչարանս կամաւ հօր՝ 'ի
փրկութ՝ անձանց մերոց ։

ղ։զ Յորժամ եկեալ կենարարդ 'ի գերեզ
մանն ղազարու. յորժամ եկեալ կե
նարարդ 'ի գերեզմանն ղազարու. ա
ւետաւոր ձայնիւդ աղաղակէիր ասե
լով՝ ղա՛զարէ՝ արի՛ ե՛կ արտաքս։ Իսկ մե
ռեալն 'ի գերեզմանէն յարեաւ. և նոյն
ինքնդ զանմահութ՝ պարգևսդ ետուր
սիրելւոյդ, և ա՜ծային ձայնիւդ 'ի գե
րեզմանէն կոչեցեր։ Վ՜ոյ՝ և մանկունք
եբրայեցւոց ոստովք օրհնէին զանմահ
Թագաւորութ՝ քո։ Ընդ նոսին և մեք
ասեմք, ո՛վսաննայ՝ օրհնեալ է գալուստ
քո. օրհնութ՝ 'ի բարձունս, օրհնեալ որ
գալոցդ ես անուամբ տ՜ն։

ծ։ղ Ցնծա՛ եէմ և զարդարեա՛ զառագաստ
քո սիօն. քանզի՝ ահա Թագաւոր քո
քս՜ նստեալ 'ի յաւանակի նորոյ՝ հե
զութ՝ ցուցանելով գայ մտանէ յառա
գաստ քո։ Եւ մեք աղաղակեմք, ո՛վսան
նայ օրհնեալ եկեալ 'ի յանուն տ՜ն. որ
ունի զմեծ զողորմութ՝։

ղատ Ը՜ս յարեաւ 'ի մեռելոց. մահուամբ
զմահ կոխեաց. և յարութ՝ն իւրով
մեզ զկեանս պարգևեց. նմա փառք յա
ւիտեանս ամէն։

ղ.

ղրութիւն, այսօր համբարձար փառօք
և վճռաշալն զարուխդ քո ցուցեր հզօր
մարդիկ, խաչի և մահու համբերեցեր.
զանօրէնութեան կատարեալ զիար
անձառաբար մարմնացար ի կուսէն.
խաչի համբերելով և կամաւոր մահ-
ուամբն իւրով զկենդանութե մեզ պար-
գեւեաց շնորհս։

Ա. Հաւատ և պանչելի է խորհուրդ փըր
կութե մերոյ. որ անսկիզբն ի հօրէ
խաչի համբերելով և կամաւոր մահ-
ուամբն իւրով զկենդանութե մեզ պար-
գեւեաց շնորհս։

Ա. Հաւատ և պանչելի է խորհուրդ փըր
կութե մերոյ. որ անսկիզբն ի հօրէ
անձառաբար մարմնացար ի կուսէն.

'ի յերկինս և զկուսածին մարմինդ քո
հրաշափառապէս լուսազարդեցեր. զոր
տեսեալ եսայիաս՝ նախաձայնել ասէր,
ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յերկրէ. Հիա
ցեալ պետուե՞ց երկնից գոչէին առ մի-
մեանս, համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս
ձեր 'ի վեր և մտցէ թագաւոր փառաց:
Արդ՝ որ յա՞մի կարօղդ ես և հզօր,
շնորհեա՛ և մեզ հանդիպիլ քեզ ամ-
պովք 'ի միւսանգամ քո գալստեանդ.
որ միայնդ ես մարդասէր:

Հոդ Ծ զքեզ խոստովանիմք զս՞բ հոգիդ
և երկիրպագանեմք. որ ես պատ-
ճառ կենդանութե՞ եղելոցս և խաղա-
ղարար աշխարհի. որ զտգիտութի՞ ա-
շակերտացն բազում գիտուբ՞ լցեր. և
'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ անճա-
ռելեօք ցուցար նց՞. աղաղակեմք տ՞ր խը
նայեա՛ և կեցո՛ զմեզ:

ԲՀ Այսօր 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ
հանգեար յառաքեալսն՝ լուս՞ւորելով
զնս՞. և այժմ աղաչեմք զքեզ ս՞բ հոգիդ
ա՞ծ, որ ես պատճառ կենդանուե՞ եղե
լոց և խաղաղարար աշխարհի, խնայեա՛
և կեցո՛ զմեզ:

Վ ոյ և մեք զհոգիդ սբ ածն ը հօր և ը որդւոյ միասնական խոստովանիմք. և հայցեմք մեզ 'ի վերնատուողէդ զհոգեւորական խաղաղութիդ. տր փառք քեզ: Երևի տրդ այսօր աշակերտացդ 'ի թափօրական լերինն. և աշակերտացդ զարհուրեալք աղաղակէին ասելով. արասցուք երիս տաղաւարս՝ մի տնդ, և մի մօսիսի և մի եղիայի: Արդ՝ և մեք բանաւոր հօտքս երգեմք ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ. առաքեա՛ 'ի մեզ զլոյս քո շնորհացդ 'ի քոյ միւսանգամ գալըստեանդ և կեցո՛:

Առաջի պատուական ամենայաղթ խաչի քոյ անկանիմք երկր պագելով և խընդրեմք զթողութի յանցանաց մերոց. քանզի սովաւ բարձեր զդատապարտութի ազգի մարդկան: Եւ այժմ վս սբյ ածային քոյ նշանի՝ շնորհեա՛ զերկնային զխաղաղութիդ ամ աշխարհի:

ՏԻ մեր և փրկիչ յս քս, որ աղօթիւք և միջնորդութ բազմաչարչար վկային քոյ և հօրն մերոյ սբյն գրիգորի լուսաւորչին, մեծաւ փառօք և բազմութ

զօրացդ լուսեղինաց իջեր յերկնից 'ի
դաշտն արարատեան, 'ի յայցելութիւն փո-
քու հօտիդ քոյ ազգիս հայոց՝ և 'ի ցու-
ցումն յատկականի սիրոյդ և մեծի ո-
ղորմութեդ. և ոսկէուռամբ բաղխեցեր
զխորս անդնդոց, և հալածեցեր զգուն
դըս սանդարամետականաց. ուր և լու-
սաձև յօրինմամբ հրաշակերտեցեր ըզ
մայր աթոռն մեր զս̄բ էջմիածին. և ա-
րարեր զնա շտեմարան անսպառելի շնոր
հացդ ա̄ծայնոց՝ 'ի լինիլ ծնօղ՝ դաստի-
արակ և կատարելադործիչ ա̄մ եկեղե-
ցեացս հայաստանեայց: Արդ՝ պահեա՛
զնա անարատ, հաստատուն և անաղօտ,
'ի պայծառազարդութիւն եկեղեցեացս մե-
րոց և մանկանցս սոցին մինչև 'ի կատա-
րած աշխարհի. յորոց միշտ փառաւորի
ամենաս̄բ անուն քո յաւիտեանս յա-
ւիտենից ամէն:

Եկղ. Ո խաղաղութիւն շնորհեա՛ եկեղեցւոյ
քում ս̄բյ, զխաղաղութիւն և զանշարժութիւն
'ի թշնամեաց պատերազմէ. և հաստա-
տեա՛ 'ի մի հաւատ զկաթուղիկէ եկե-
ղեցի. զքեզ խոստովանիմք տ̄ր և ա̄ծ
կեցո՛ զմեզ:

Զ յառաջ ընթացուի՞ քո և զկարապե- ՅՕՀՆ
տուի՞ ա՞յ բանին խափանել կարծելով՝
որ 'ի ձեռն կնոջն զնախաստեղծն 'ի դը
բախտէն արտաքս ընկէց։ Նա՛ և այժմ
զհռօդիադա անօրէնուբ՞ բորբոքել։ և
բազմելոցն հերօդիայ՝ զկաքաւս ոտից
աղջկանն հաճոյացոյց՝ զի զքոյդ հատցէ
զդլուխ որ զա՞մցուն ձեռնադրեցեր ըզ
գլուխն քո՞։ Այլ դու որ յանապատէ
բարբառոյ ձայն, գոչեա՛ որում ձեռնա-
դրեցեր պարգևել զխաղաղութի՞ և
զմեծ զողորմութի՞։

Ցնծա՛ այսօր ցնծա՛ և զուարճացի՛ր կա- ԸՍՊԵ
թուղիկէ եկեղեցի ս՞բ՝ յիշատակաւ
ս՞բյն ստեփաննոսի նախավկային քի՞ վը
կայեցելոյ հօր։ Որ աղօթիւք բանայր
զերկինս զոր փակեաց ադամ. և հրեշ
տակակերպ տեսլեամբ տեսանէր զկեր-
պարանն հօր 'ի կերպի ադամայ նատ՞ել
'ի յաթոռ փառաց։ Որ զբազմուի՞ քա-
րանցն ոպ՞ զծաղիկս հաւաքելով՝ բոլո-
րէր պսակս փոխանակ փշոցն և եղե-
գանն։ Եւ զմարտիրոսական արիւնն
իւր խառնէր ընդ փրկական արեանն

 քի՞

քի՞ հոսեցելոյն 'ի կողէն։ Ա՛ս որոյ՝
գերազանցեալ 'ի փառս առաւել քան
զա՞մ ս՞բս՝ հայցէ և վ՞ս մեր 'ի վերնա-
տուողէն զպարգևս կենաց անվախճա-
նից և զմեծ զողորմուի՞։

ըստէ Յորովայնէ ընտրեալ ս՞բն ստեփան-
նոս, յորովայնէ ընտրեալ ս՞բն ստեփան
նոս. վկայ ճշմարիտ առաքելական քա-
րոզուե՞ցն. որ 'ի վ՞ր անօրէն քարաձգո
ղացն աղօթէր առ քս՞ ա՞ծդ ասելով՝ մի՛
համարիր սոցա զայս մեղս։ Ա՛րդ՝ 'ի
ձեռն սորին բարեխօսութե՞ն շնորհեա՛
մեզ տ՞ր զմեծ քո զողորմուի՞դ։

չ-սա Ցնծայ այսօր ցնծայ և զուարճանայ
եկեղեցի ս՞բ՝ տօնելով մեծաւ հան-
դիսիւ զհանրատենչ յիշատակս քո՝ ո՛վ
գերազանցեալդ 'ի հարս ս՞բ հայրապետ
և լուսաւորիչ տանս թորգոմայ ս՞բդ
գրիգորիոս։ Որ քոյով անտանելի չար-
չարանօքդ զաշխարհս ա՞մ հիացուցեր։
Անօրինակ ճգնուբ՞դ զհրեղէնսն զար-
մացուցեր. որք և գունդ գունդ յերկ
նից 'ի յերկիր խոնարհեալ՝ 'ի տես հան
դիսի նահատակուե՞դ փութային։ Եւ



ան

անհամեմատ համբերուբ̄դ զդոռոզացել
արքայն իւրական զօրօքն ընդ ոտիւքդ
նուաճեցեր ։ Եւ ա̄ծահաճոյ աղօ-
թիւքդ զկուրացեալ միտս նոցին լու-
սաւորեցեր և աւետարանին քի̄ պաշտօ
նեայս արարեր ։ Ընդ նմին և զազգս
հայոց նորոգ հոգևոր ծննդ̄եմբ 'ի լոյս
ա̄ծգիտուե̄ ածեր ։ Վ̄ոյ և յատկապէս
լուս̄փայլեցար 'ի մէջ ա̄մ ս̄բց, և զառա-
քելականն ընկալար զաթոռ և զպատիւ,
և ը̄ նոսին պսակեցար 'ի քէ̄ ա̄յ ։ Ա՛րդ՝
ո՛վ հայր մեր և լուսաւորիչ հոգւոց մե-
րոց ։ աղաչեմք զքեզ միաբան ուխտիւք
եկեղեցւոյ քոյ, զի յաւուրս հրաշալ
ւոյ տօնի քոյ ։ յատկապ̄ս բարեխօսիցես
առ քս̄ ա̄ծն մեր, զի զեկեղեցիս և ըզ
մնացորդս ժողովրդեան քոյ պահեսցէ
'ի խաղաղութ̄ե՝ փրկելով 'ի հոգևոր և
մարմնաւոր թշնամեաց ։ զի և մեք միշտ
զյիշատակս քո կատարելով՝ փառաւո-
րեսցուք զհայր և զորդի և զս̄բ հոգին
յաւիտեանս ամէն ։

Դրիգոր ս̄բ քահանայապետ՝ որ զհա- լ-ատ
ւատս ուսուցեր և զբանակս դիւացն

հալածեցեր. մարդկան ուսուցեր քա-
րոզել զերրորդութիւն, պսակեցար յար-
քայութեան. արդ բարեխօս լեր առ տ̄ր
վասն մեր:

ատուգ Առաքեալք և վկայք քի՞ տ̄յ՝ ամենակալ
հոգւոյն զօրութ̄ն զա̄մսն ընդ հանուր
յորդեգրութի՞ կենաց կոչելով, միասնա-
կան ս̄բ երրորդութ̄ն յորդորեցին եր-
գել զփառս 'ի յաւիտեանս ամէն:

որոտ Այսօր ահաւոր ձայնք որոտման հնչե-
ցին յերկնից 'ի յերկիր՝ կոչելով յոր-
դեգրութի՞ զմեզ վերնոյն սիօնի. հաստա-
տութի՞ն հաւատոյ և պարծանքն եկեղեց
ւոյ. որք ցօղով արեան իւրեանց մաք-
րեցին զտիեզերս յանօրէն կռապաշտու-
թ̄ց. և միշտ հայցեն 'ի քէ̄ զքաւութի՞
տօնողացս անուանց իւրեանց: Ա՛րդ՝
մաղթանօք սոցա տ̄ր՝ խնայեա՛ 'ի փըր-
կեալ քո ժողովուրդս որ միայնդ ես
մարդասէր:

մարգ Տ̄ր որ հիմնեցուցեր զեկեղեցի քո 'ի
վ̄ր վիմի հաւատոյ, և կարգեցեր 'ի
սմա առաքեալս և մարգարէս, հովիւս
և վարդապետս՝ առ 'ի հաստատութի՞
ս̄բց.

ս՞բց. և ճգնուբ՞ վկայից զթշնամին սո-
րա վանեցեր. 'ի խաղաղուե՞ զսա պահեա՛
ա՞ծ ո՞պ մարդասէր։

Զ հայրապետականն զարդարեցեր ա- հայր
թոռ 'ի յերկրի, առաքելական ա-
ռեր զպատիւ յերկնուստ՝ ծառայ քի՞.
ո՛վ երանելիդ 'ի հարս ս՞բ հայրապետ։
Քանզի՝ քո վարդապետութե՞դ սեր-
մունք՝ բարեպաշտուե՞ բուսուցին հաս-
կըս. ուրախուե՞ պտուղ հատուցանե-
լով և հաւատացելոցս փրկութի՞ շնոր-
հելով. վ՞ոյ բարեխօսեա՛ առ ա՞ր վ՞ս ան-
ձանց մերոց։

Ո՞պ յետ ա՞ծասէր թ՞գ՞ւորին ի՞էլի եզե- թագ
կիա՝ յարոյց ա՞ծ զյովսէ՝ որ զա՞մ կռա-
պաշտուի՞սն 'ի բաց ընկէց, ո՞պ և զբարե-
պաշտն կոստանդիանոս, որ զարիոսի ըզ-
մոլումն խափանեաց. և զմեծն թէոդոս
յարոյց ա՞ծային նախանձուն վառե՞լ՝ ը՞
դէմ այնց՞իկ որք զս՞բ հոգին հայհոյէին։
Ա.րդ՝ ո՛վ ա՞ծարեալ և ուղղափառ ս՞բ
թ՞գ՞ւոր՝ աղաչեա՛ զա՞ր 'ի փրկել զմեզ 'ի
մարդապաշտ հայհոյուե՞. զի և մեք տօնես-
ցուք զյիշատ՞կս քո՝ խնդրելով 'ի քէ՞ զհաշ-
տուի՞ և զմեծ զողորմուի՞։

Բագ Ոպ յետ ա̅ծասէր Թ̅գ̅ւորին ի̅էլի եղե
կիա յարոյց ա̅ծ զյովսէ՝ որ զա̅մ կռա
պաշտուի̅ն ֆնոյ ժողովրդեանն 'ի բաց
ընկէց, ոպ̅ և 'ի նորումս յարոյց զանդրա
նիկն Թ̅գ̅ւորաց զբարեպաշտն աբգարի
ոս, որ 'ի հեռաստանէ ծանեաւ զերկ
նաւոր Թագաւորն զքս̅. և եղև քարոզ
ա̅ծուե̅ նր̅ ը̅ ծագս տիեզերաց։ Յետ
նորին և զմեծն տրդատիոս, որ իսպառ
հալածեաց զդիւամոլ կռապաշտուի̅ն
յ̅ն̅էս հայաստ̅նեայց. և զարդարե̅ց ճըշ
մարիտ և ուղղափառ հաւատով։ Արդ
ո՛վ ա̅ծարեալ և բարեպաշտ ս̅բ Թ̅գ̅ւոր,
աղաչեա՛ զտ̅ր, 'ի փրկել զմեզ յանօրէն
բռնաւորաց. զի և մեք տօնելով զյիշա
տակս քո՝ խնդրեսցուք 'ի քէ̅ զխաղա
ղութի̅ և զմեծ զողորմուի̅։

Մարա 'Ի տաճարի ս̅բց և յիշատակի ս̅բց մար
տիրոսաց՝ զձեռս համբառնալով աղա
չեմք. բարեխօսուբ̅ սոցա և աղօթիւք՝
զկենդանուի̅ս մեր խաղաղացո՛ ա̅ծ ոպ̅
մարդասէր։

Ճգն Ո՛գնաւորք քի̅, որք տանջանաց անօրի
նացն համբերեցիք և զմոլութի̅ կռոցն

խափանեցիք. դասաւորեալք ընդ Հրեշ
տակս 'ի յերկինս. որք ունիք զհամար
ձակութիւն 'ի քէ՝ բարեխօսեցէք կեցուցա
նել զանձինս մեր՝ զձեզ աղաչեմք։

Որք ծագեցան մեզ յարևմտից ոպ զա Հոգ
րեգակն, և լուսաւորեցին համանգա
մայն զաշխարհս հայաստանեայց. փարա
տեցին զխաւարն անդիտութեան կռապաշ
տութեան. և լուսաւորեցին զամ հոգի հա
ւատով ածգիտութեան։ Սոցա բարեխօսու
թեան քս ածն՝ պարգևեա՛ աշխարհի քում
զխաղաղութիւն. և անձանց մերոց զմեղաց
թողութիւն. ոպ մարդասէր տր։

Ո յաղթանակ ձեր զհանդէս զուար Գայլ
ճացեալ տօնէ եկեղեցի սբ. քանզի սրբ
բութեան ստացայք զկուսութիւն. և 'ի մարմ
նի զանմարմնոցն ցուցիք զհանդէս։

Հարսնացելք քի երկնաւոր փեսային Կուս
դստերք վերին սիօնի. խնդրեցէք 'ի քէ
զհաշտութիւն և զմեծ զողորմութիւն։

Յաշխարհական 'ի ճակատամարտին, Վար
յաշխարհական 'ի ճակատամարտին և 'ի
մեծ պատերազմին ընդդիմամարտեալ
լինէր անօրինացն պատերազմ։ Իսկ ե

րանելի նահատակքն՝ զմոլուի՞ անօրի-
նացն խափանեցին և յաղթօղ դտան.
քանզի՝ որոց ստացեալ էր զա՞ծային զօ-
րուի՞, ոչ ժուժկալէր նց՞ մարմնաւորա-
կան պատեր՞զմ։ Արդ՝ քս՞ ա՞ծ՝ սց՞ բարե
խօսուբ՞ն խնայեա՛ 'ի մեզ և ողորմեա՛։

ղինա-
որաց Զօրական և վկայ ճշմարիտ՝ քաջ նահա-
տակդ քի՞ ս՞բդ (Թէոդորոս). որ փոխանա-
կեցեր զմարմինդ ընդ հոգւոյդ քում
փրկանս. և ո՛չ ածեր զմտաւ զսպառնա-
լիսն անօրէն բռնաւորացն։ Այլ վերին
ազդեցուբ՞ն դիտելով զայրեցումն հոգ-
ւոց նց՞, վ՞սկ լուցեր զտաճար կռոցն
և անարգեցեր զպաշտամունս նոցա.
Արդ՝ 'ի յաղթօղ պատերազմի տօնո-
ղացս զօր նահատակուե՞ քոյ, բարեխօ-
սեա՛ առ տ՞ր վ՞ս անձանց մերոց։

ֆառ Ղնալով փառաց քոց 'ի փառս կաթու-
ղիկէ եկեղեցի քո քս՞ մեծա՞պս պայծա-
ռանայ. քանզի՝ թագաւորեալքն 'ի քէն
դիմեալք 'ի յերկինս, 'ի սեբաստիայ
նահատակին՝ 'ի յամօթ և 'ի քարընկէց
յերեսս բանսարկուին։ Որք և քաջա-
լերէին զմիմեանս, զի մի՛ լուծեալ ոք



բա

բաղանեօք անցաւորիս պակասեսցի. այլ
դողալով առաքինաբար՝ զինքն ըղերձել
՚ի յանիւս ա̅ծային գանձուցն հոլովիցի
աղաղակելով առ քս̅։ Ա՛րդ՝ սոցա բա
րեխօսուբ̅ն՝ ընկա՛լ և զորդէգրուի̅ ժո
ղովոյս մերոյ ՚ի յոյս սիրողաց քոց՝ տ̅ր
փառք քեզ։

Որ ՚ի վ̅ր̅ քերովբէիցն հանդչիս և ՚ի զօ
րացն հրեզինաց օրհնաբանիս, իջեր ՚ի
բաբիլօն և փրկեցեր զերիս մանկունսն
՚ի հրոյն բռնուէ̅։ Որք աղաղակելով դո
չէին երգ նոր. ա̅մ գործք օրհնեցէ՛ք և
բա՛րձր արարէք։ Թագաւոր փառաց և
արարիչ բոլորից, որ մարդասիրապ̅ս գը
թացար ՚ի ս̅բ մանկունսն և փրկեցեր ՚ի
բորբոքեալ բոցոյն. որք անարգեցին ըզ
բռնուի̅ թագաւորին և շիջուցին ըզ
զօրուի̅ հրոյն. ընդ նոսին և մեք քեզ
վերագոչեմք, փրկեա՛ զմեզ ՚ի հրոյն յա
ւիտենից։ Օ՝ի դու միայն ես բազմա
գութ տ̅ր՝ քեզ փառք յաւիտե̅նս ամէն։

Օ՝ որ օրհնեն անլռելի ձայնիւ իմանա
լի զօրուի̅ք՝ երկնաւոր նահապետու
թի̅ք. հրեշտակք և հրեշտակապետք.



աթոռք

աթոռք և տ̄րուի̄ք. իշխանուի̄ք և պե-
տուի̄ք. սերովբէք և քերովբէք՝ և մեք
օրհնեսցուք զնոյն ամենաս̄բ երրորդու-
թի̄ն և զմի ա̄ծութի̄ն.

Այսօր երկրաւորս եկեղեցւոյ քահա-
նայապետուի̄, ցնծայ հրաշափառապ̄ս՝
զերկնաւոր քահանայապետուե̄ցդ կա-
տարելով զտօնախմբուե̄ տօնս. Եւ ընդ
անմարմնականաց և հոգեղինաց դա-
սուցդ՝ և մեք մարմնականքս և հողե-
ղէնքս համաձայնեալ փառաւորեմք ըզ
փառաւորեցեալն 'ի ձէնջ. Արդ՝ ո՛վ
ս̄բ գաբրիէլ և միքայէլ մեծ հրեշտա-
կապետք բարձրելոյն. և ա̄մ զինուորու-
թի̄ք երկնից, որք կայք միշտ առաջի ա-
թոռոյ ա̄ծուե̄ն. անդադար բարեխօս
լերուք վ̄ս մեր առ տ̄ր. վերաբերել ըզ
մեզ զա̄մսեան ընդ ձեզ յերկնից արքայ
ութի̄ն. և միաձայն բարբառով երգել
զփառս.

ա̄մ
սբ̄ց

Բարեխօսուբ̄ սրբուհւոյ ա̄ծածնին,
ս̄բյն յօհաննու կարապետին, ս̄բյն
ստեփաննոսի նախավկային, և ս̄բյն դը
րիգորի մերոյ լուսաւորչին. և ս̄բց ա-



ռա

Ոչ ոք ի մարդկանէ կարէ ասել զանուն տեառն
բայց ոգւովն սրբով։

Ոչ թագաւորեաց, վայելչութիւն զգե-
ցաւ, զգեցաւ ամբարձաւ, ընդ ամ-
պովք երկնից։

Ա՛ղաւ-հացին, ծաղկազարդին, հոգեւոր գալստեան,
խաչի, երկրպագութեան. և այլ հին-գաւիթ ծաղ-
փոխն ասի

ցի. պատրաստ է աթոռ քո՝ 'ի սկզբանէ
յաւիտեանս դու ես։
Բմբարձան գետք տէր, և ամբարձին
գետք զձայնս իւրեանց. և յարիցեն
գետք 'ի գնացս իւրեանց։
'Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի եղեն
զբօսանք ծովու։
Սքանչելի ես դու տէր 'ի բարձունս.
վկայուեց քոց մեք յոյժ հաւատացաք։
Տան քում վայելէ սրբութի՝ տ՝ ընդ
երկայն աւուրս։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Զ ատիկէն մինչև 'ի հոգւոց գաշուստն՝ այսէ
ճաշու փոխն։

Գովեա՛ երուսաղէմ զտ՝ր։
Եւ օրհնեա՛ զա՝ծ քո սի՛օն։
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և
օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ։
Ո եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութի՝.
պարարտուբ՝ ցորենոյ լցոյց զքեզ։
Բռաքէ զբան իւր յերկիր. վաղվաղ
ընթանան պատգամք նր՝։
Դնէ զձիւն ոպ՝ զասր, և զմէգ որպէս
փոշի ցանեաց։

Արկանէ զսառն ոպ պատառս. առաջի
ցրտոյ նր ո՞ կարէ կեալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնս. շնչես
ցեն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր յակոբայ, զարդա
րութիւն և զիրաւունս իէլի։
Ո՛չ այսպէս արար ամ ազգաց տր. և
զդատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նց։
Ամենայն սբց տօնից՝ ճաշու փոխն այս է։
Սիրեցի՝ զի լուիցէ տր զձայն աղօթից
իմոց։ և այլն ոպ 'ի թիւն, 330։
Շաբաթապահոց յորս տօն ոչ տօնի. և ամ չորէ
շաբաթի և ուրբաթի յօրս պահ չինի՝ ճաշու
փոխն այս է։
Օրհնեցէ՛ք զտր ամ ազինք. գովեցէ՛ք
զնա ամ ժողովուրդք։
Զ օրասցի՛ ողորմութիւն նր 'ի վր մեր. և
ճշմարտութիւն տն մնասցէ յաւիտեան։
Փառք հօր և որդւոյ և։

---

Եւ ապա ասի շարական ըստ տօնից պատշաճից
և հիւրակէի յարուէ։
Զ թա՛դաւորը՝ն փա՛ռաց քրիստո՝ս. ո՛ր ճշ
վասըն մեր մա՛րմնացա՛ 'ի՝ սբյ կուսէ՝ն աձ
և

և խա՛չի համբերելո՛վ. միաբանութ՛ի
երգո՛վ բա՛րեբա՛նեսցո՛ւք: Ո՛ր ըզթա
ղո՛ւմն երեքօրեայ յա՛նձն էա՛ռ յա՛րու
ցեա՛լ ՚ի մեռելո՛ց ի՛շխանութ՛ի. միա:
Կա՛րողա՛պէս ը՛զդրո՛ւնըս դը՛ժոխո՛ց խո՛ր
տա՛կեա՛ց. ե՛կեղե՛ցւո՛յ իւրո՛ւմ ղդե՛ցո՛յց
զմե՛ծ վա՛յելչութի՛ւն. միա:

Հրեշտակապետաց:

ՃՀ Ա՛յսօ՛ր ուրա՛խա՛ցեա՛լ ս՛ի ե՛կե՛ղեցի՛
դկ ք՛ի՛. տօ՛նէ խը՛նդո՛ւ՛ի զտօն վե՛րի՛նն
երո՛ւսա՛ղէմի՛. սը՛րբասա՛ց ձա՛յնի՛ւ փա
ռա՛ւո՛րելո՛վ ը՛զ ք՛ս: Ա՛յսօ՛ր համա՛ձա՛յ
նեա՛լ ո՛րդի՛ք սի՛ոմնի՛ ե՛ր կրայնո՛յ. տօ՛նիւ
զուա՛րճա՛նա՛ն ո՛րդւո՛ց անդրա՛նկա՛ց
վերի՛ն սի՛ոմնի՛. սը՛ր: Ա՛յսօ՛ր դասք
ա՛նմա՛րմնո՛ցն երգս ա՛ռեա՛լ պարե՛ն
ը՛նդ մարդկա՛ն. զե՛րգըս հ՛ոդե՛ւո՛րս
յանմա՛հ փե՛սայի՛ն յա՛ռագա՛ստ. սը՛ր:

Մարգարէից:

ՃՀ Ճ՛ա՛ռագա՛յթ ա՛նճառ լո՛ւսոյ ա՛նքը՛ն
աձ նելի՛ տ՛րո՛ւ՛ի. յա՛ռաջա՛գո՛յն հրաշա՛ցու



ցեր

ցեր զտեսողութիւն մարգարէիցն. ի՞ջանե
լով ՚ի՞ ստորինս ա՞ծային տնօրէ՞նութ՞ւ.
Ո՞րք ըզտա՛ճա՞ր հաւա՞տոյ հիմնե՞ցուցին
շնո՞րհօ՞ք ս՞բ հո՞գւոյն. յո՛ր ե՞մո՛ւտ
բա՞նն ա՞ծ եօ՞թնարփեան ճառա՛դա՞յ
թիւք. ի՞ջա. Ե՞րևեցա՞ւ յա՞շխարհի
ճը՞շմարիտ մարդե՞ղո՞ւթ՞ւ. զո՞ր քարոզե՞
ցի՞ն մեզ հրա՞ւիրօղքն հա՞մագոյ հօ՛ր
և հո՞գւոյն. լո՛ւսաւորե՞լո՞վ ըզտի՞եզերս
ա՞ծային տնօ՞րէ՞նութ՞ւ.

Ամենայն չորեքշաբաթի պահոց և ուտեաց.

Փա՞ռաբա՞նութի՞ առաքե՞մք քե՞զ հա՞յր գկ
ե՛րկնաւո՛ր. յի՞շեա՞ զնը՛նջե՞ցեալսն
մեր. և՞ հանգո՛ ը՞նդ ս՞բ՞ը՛ս քո՛. Ո՞ր էա
կիցդ ես հօ՞ր և հոգւոյ ո՞րդիդ՞ մի՞ա
ծին. յի՞շ. Ո՞ր փառակիցդ ես հօ՞ր և
որդւոյ հո՞գիդ՞ ճը՛շմարի՞տ. յի՞շ.

Հինգշաբաթի առաքելոց.

Ո՞ր սիրօ՛ղդ է՛ք արա՛րչի՞ն ա՛րա՞րածո՛ց. ակ
քի՞ սո՛ւրբ ա՛ռա՞քեա՛լք. բա՛րեխօ՞սեցէ՛ք
ա՛ռ ա՞ր վա՞սը՛ն մեր. Ո՞ր քարո՛ղդ է՛ք

ընդ հանուր ախտիցերաց. քի՛ն ըզ ան-
ուա՛ն։ Ա՛ր պատա՛կ կո՛ղ ի՛ք ա՛մ եւկե՛ղեցեաց.
քի՛ն ըզ ան-
ուա՛ն։

Ճ Ա՛ր անընկե՛ղն յի՛ւրքե՛ եմկի՛ր յաշ
դի խաչի՛ն. մարմնացա՛ր ի՛ կուսէ՛ն յաղագս
ուրմերոյ պատառեաց. հա՛նգո՛յց զնընջե՛
ցեա՛լսն մեր։ Ա՛ր ի՛ հօրէ՛ լուսոյ լա՛յ
ճա՛պեցա՛ր մե՛զ ե՛ւ կեանք. ա՛ռաջի՛ն որ
դի՛ հօր հանմա՛ռոյակից. հա՛նգո՛յց Ա՛ր ի՛
վե՛րդ ես քա՛ն ըզմի՛սա ե՛զևսո՛ւրդս.
ու՛խտի՛ հա՛մբերեա՛ր փըրկեցի՛ր ըզ
ա՛յ՛ելգերս. հա՛ն.

Ե ա՛ետ՝ապահոց յաւուր՝ աբ՛ւ ո՛չ պօնեացին եր-
կո՛ղանեն. երե՛ղանեն. հինգշա՛բթին
պատա՛ռաւ։

Գշ Ա՛ր Քրիստոս ա՛ր ճ. յիշեա՛ր խ՛ա՛ զնընջե
ցեա՛լսն ի՛ նե՛ր անո՛ւնդրդ քո՛։ Ա՛ղաչի՛նս
արեա՛ն քո՛ սո՛ր. յիշեա՛ր խ՛ա՛ ե՛ւ հանգո
ընդ ա՛ետս քո՛։ Ա՛ր ի՛ ա՛ւուրսդ քո՛ յա
դա՛ղտեաւնն. զնընջեցե՛ալսն մեր. յիշ
ա՛ր յանէ՛ից ստե՛ղծո՛ղ քո՛ ա՛ետ յիշ
ա՛ր ա՛ետ ա՛ետ ա՛ետ

թողութի՛ շնորհեա՛ նը՛նջեցելոց քոց
ծառայից. յորժամ դա՛ս դա՛ ՍԲՍՐ
տել զոր ա՛նարատ ձեռօք ստեղծեր։
Որ 'ի հօրէ առաքեցար. և՛ մարմ
նացար 'ի սուրբ կուսէն. Թողութի՛։
Որ 'ի խաչի՛ն անշընչացար. զմա
հու լուծեր զի՞ շխանութի՛. Թողու։
Որ պըսակիչդ ես քոց սը՛ ՍԲՍՐ ըբոց.
և՛ ա՛նվա՛ խճա՛ն բա՞րեաց բաշխօղ. Թո՛։

Մարտիրոսաց։

Ձ՛ըգնաւորը՛ք ճը՛շմարիտք և՛ վըկայք գկ
քրիստոսի. ո՛ըք զչարչարանս և՛ ըզ
մահ յանձն առիք վասըն ա՛ն. ը՛զ
ձեզ ունիմըք բարեխօս առ քն վասն
անձանց մերոց։ Քանզի հեղմամբ
արեան ձերոյ պայծառացան ա՛ր ե՛
կեղեցիք. և՛ զըստուերամած խաւար
կռապաշտութեան բարձիք. ը՛զ ձեզ։
Ե՛րկնայի՛ն զօրքն իջեալ 'ի պատիւ
պատարագի՛ մահուան ձերոյ. և՛ ըզ
պըսակս անապական առ բերելով 'ի հօ
րէ լուսոյ. ը՛զձեզ ու։

Ա-ետեաց։

գկ Աստուածածին խորան լուսոյ անվայ
րափակ արփւոյն կենաց. որ եղեր
արևելք արեգականն արդարութեան.
և նըստելոցս ի խաւարի լոյս ծագե
ցեր. վասն որոյ ամենեքեան ըզ քեզ
միշտ մեծացուցանեմք։ Ա նապական
տաճար. և մորենի անկիզելի. որ
զանշէջ հուր ածութեան ի քեզ
տարեալ կրեցեր. որով բնութեանս
կիզեալ շիջաւ կրից բոց. վասն որոյ։
Կենդանի տապանակ կտակարանաց
նորոյ ուխտիս. որով ելք յերկիր
աւետեաց հորդեալ. հոդւով ի քեզ
տըպաւորեալ բանին. վասն որոյ։

Ծննդեան։

դձ Սուրբ զածածինն. օրհնութեամբ
մեծացուցանեմք։ Աւետաւոր հրեշ
տակն աւետարանէր. ըզծընեամբ լփըր
կիշն ի սըրբոյ կուսէն։ Ասէ ուրախ
լեր բերկրեալդ. քանզի տիր տերանց
է ընդ քեզ։

Տեառն ընդ առաջին։

Ա՞նըսկի՞զբըն բա՞նըն յա՛նըսկըզբնա՛ ղկ
կա՞ն 'ի հօրէ՝. և՝ սկը՞զբնաւո՛րեա՞լ 'ի կու
սէն մա՛րմնո՞յ զդե՞ցմամբ. բո՞վա՛նդակե
լո՞ւ յո՛րո՞վա՞յնի. և՝ ը՛նդ հօ՞ր գո՞լո՛վ.
և՝ սահմա՛նեա՞լ ժամա՞նակա՛ւ ծնեա՞լ
լի՞նի. ա՞ստը՞ւա՞ծ և՝ մա՞րդ։ Մ՞ը՛տեա՞լ
ը՛նդ օ՛րինօք անհիւթա՛կա՞նըն հողա՛
նի՞ւթ գո՞լո՛վ. զի՛ զհողա՛ծնեա՞լքըս
հօ՛րն ը՞նծայեսցէ. ա՞ծորդի՞ն ո՛ր 'ի՝
ծո՞ց հօ՛ր. տղա՞յ քառա՛սնօրեա՞յ բա՛ռնի՞
'ի գիրկը՛ս ծե՞րո՞ւնւոյն. և՝ յա՞յտնապէս
ծա՛նո՞ւցա՞նի. ա՞ս։ Ա՞ա՞սն որո՛յ և սի՞
մէօն ցը՛նծա՞յր հոգւո՛վն ա՞ղա՞ղակէ՞ր 'ի՝
տա՞ճարի՞ն. ա՞րդ ա՛րձակե՞ս ը՛զ ծա՛
ռա՞յս քո ա՞ր ըստ բա՛նի՞ քում 'ի՛ խա՛ղա՞
ղո՞ւթի՞ւն. զի՛ ընդ հա՛նո՞ւր տեսի ը՞զ
փը՞րկօ՛ղդ. ա՞ստը՞։

Ծաղկազարդին։

Ա՞նըսկի՞զբըն բա՞նըն հօ՛ր ո՞ր 'ի վերա՞յ ղկ
քերո՞վբէի՞ցըն հանգչի. ա՛յսօր 'ի՝ վե՞րայ



յա՛

ատելով. համբուրեցի մարիամ ի շիտակի զա
ռաջս ու դասուցանեցի. ապա ներսէս ի հրեշտակա
պետութիւն եւ ի հայրապետութիւն ի լուսաւորչէ
նոյնպէս. ապա ներսէս ի հրեշտակապետութիւն
եւ ի հայրապետութիւն ի լուսաւորչէ նոյնպէս.
ապա յովհաննէս ի ներսիսէ նոյնպէս. ապա
գրիգորիս ի յովհաննէսէ նոյնպէս. ապա
մեսրոպ ի գրիգորիսէ նոյնպէս. ապա
յովսէփ ի մեսրոպէ նոյնպէս. ապա
եղիշէ ի յովսէփայ նոյնպէս. ապա
մովսէս ի եղիշէէ նոյնպէս. ապա
դաւիթ ի մովսիսէ նոյնպէս. ապա
կորիւն ի դաւթէ նոյնպէս. ապա
ղազար ի կորիւնէ նոյնպէս. ապա
մովսէս ի ղազարայ նոյնպէս. ապա
սահակ ի մովսիսէ նոյնպէս. ապա
ներսէս ի սահակայ նոյնպէս. ապա
ներսէս ի ներսիսէ նոյնպէս. ապա
ներսէս ի ներսիսէ նոյնպէս. ապա
ներսէս ի ներսիսէ

դրունը՝ ձեր՝ ի՞ վեր՝ . և՝ մըտցէ՞
թագաւոր փա՞ռաց։ Հի՞ացա՛ն վերնա
կան իշխանո՛ւթիքն և սոսկա՞լի՛ ձա՞ի՛յ
նիւ . աղաղակէ՛ի՛ն ա՞ռ մի՞մեա՝նս .
ո՛վ է սա՞ թագաւո՞ր փա՞ռաց . ե՞կեա՞լ
մա՞րմնո՛վ և սքանչելի՞ զօ՞րո՞ւ՞ . հա՞մ։
Եղանակէ՛ի՛ն վերնական պետուի՞քըն
հրաշա՞լի՞ ձա՞ի՛յնիւ . երգէին երգ
նո՛ի՛ր ասելո՝վ . սա՛ ինքն է՞ թագաւո՞ր
փա՞ռաց . փը՛րկի՞չ աշխարհի և՝ աղատի՛չ
ազգի՞ մա՞րդկան . հա՞մ։

Հոգւոյ գաղտեան։

Ո՛ր ՚ի հա՞րաշա՞րժ ՚ի՞ յա՞ՃՃՃ՞ղբե՞ր էն ԲՃ
յառա՞ջ բըղխեալ անհա՞տաբա՞ր ՚ի՞ յո՞
ՃՃՃ՞րդւոյ տիրա՞պէս ս՞բ հո՛գին այ՝
սօ՞ր . ՚ի՛ յե՞րկընի՞ց սա՝ ստի՞կ հե՝ղեալ .
՚ի՞ դա՞սս առա՞քելոցըն լը՞ցուցի՛չ բո՛լո՝
րի՞ց . ը՞զ ը՞ նա՝ օ՛րհնե՛սցո՞ի՞ւք ե՞ր
կը՞րպագե՞ի՞լո՝վ . Ո՛ր յա՞նըսկի՛զբն
և՝ ՚ի մի՞շտ ՚ի՞ յէ՞ՃՃՃ՞է՝ն . նո՞յնագո՝յ
բը՞նութ՞ի՛ ա՞նո՞րի՛շ բա՞ժանմա՞մբ ՚ի՞

թեզաչաւէ ան մակ եւբաւեօ . ևշիկայր
սէօդ . նիշմա ։ Ա՛ոսայեան ըշ քեզ թեր
զաչաւէ ըշ ևշիկայր ան մակ եւբաւեօ
նիշմա կան ոլոսայեան ըշ քեզ թեզաչաւէ
ըշ ևշիկայր ան մակ եւբաւեօ նիշմա
զան ոլոսայեանըշ քեզ թեզաչաւէ ըշ
ևշիկայր ան մակ եւբաւեօ նիշմա կան
ոլոսայեան ըշ քեզ թեզաչաւէ ըշ ևշիկայր
ան մակ եւբաւեօ նիշմա զան ոլոսայեան
ըշ քեզ թեզաչաւէ ըշ ևշիկայր ան մակ
եւբաւեօ նիշմա կան ոլոսայեան ըշ քեզ
թեզաչաւէ ըշ ևշիկայր ան մակ եւբաւեօ
նիշմա զան ոլոսայեան ըշ քեզ թեզաչաւէ
ըշ

կատարելոյն։ զքեզ ի մեծ ծա-
ղոյ ես ոչ ոք կարէ ։ բարեխօսա
վերակացուքն յաւիտենից։ զի
վերափոխեցար յաշխարհէս ։ ոտ-
քո ոչ ոտն կոխեաց ։ զի ամենա-
մատոյց վերին ակընարկութեանն
տար ընկալար ։ այսօր յարուցեալն
Քրիստոս ի նորոյ ամենեսեան ։ զքե-
զ հիմն ա նուրջ ամենայն գիտուն
շահակաց նէ ծաղուցն գիտուն ։ սրբուհի
կոյս ա նուրջ ամենայն ։ զքեզ ի մեծ ծա-
ղոյ ես ոչ ոք կարէ ։ բարեխօսա
վերակացուքն յաւիտենից։ զի
վերափոխեցար յաշխարհէս ։ ոտ-
քո ոչ ոտն կոխեաց ։ զի ամենա-
մատոյց վերին ակընարկութեանն
տար ընկալար ։ այսօր յարուցեալն
Քրիստոս ի նորոյ ամենեսեան ։ զքե-
զ հիմն ա նուրջ ամենայն գիտուն
շահակաց նէ ծաղուցն գիտուն ։ սրբուհի
կոյս ա նուրջ ամենայն ։ զքեզ ի մեծ ծա-
ղոյ ես ոչ ոք կարէ ։ բարեխօսա
վերակացուքն յաւիտենից։ զի
վերափոխեցար յաշխարհէս ։ ոտ-
քո ոչ ոտն կոխեաց ։ զի ամենա-
մատոյց վերին ակընարկութեանն
տար ընկալար ։ այսօր յարուցեալն
Քրիստոս ի նորոյ ամենեսեան ։ զքե-
զ հիմն ա նուրջ ամենայն գիտուն
շահակաց նէ ծաղուցն գիտուն ։ սրբուհի
կոյս ա նուրջ ամենայն ։ զքեզ ի մեծ ծա-
ղոյ ես ոչ ոք կարէ ։ բարեխօսա
վերակացուքն յաւիտենից։ զի
վերափոխեցար յաշխարհէս ։ ոտ-
քո ոչ ոտն կոխեաց ։ զի ամենա-
մատոյց վերին ակընարկութեանն
տար ընկալար ։ այսօր յարուցեալն
Քրիստոս ի նորոյ ամենեսեան ։ զքե-
զ հիմն ա նուրջ ամենայն գիտուն
շահակաց նէ ծաղուցն գիտուն ։ սրբուհի
կոյս ա նուրջ ամենայն ։ զքեզ ի մեծ ծա-

Խաչի։

գկ Յաղթօղ և զնոր օրհնութիւն միշտ 'ի բարձունս երգեսցուք. Թագա՝ ՝՝ւորին քի հաւատացեալ ժողովուրդք։ Որ ե՛կն 'ի լուսաւորել զընտրեալ ս՝բ զեկեղեցի. և՛ պը՛ ՝՝սակեաց ս՝բ խաչիւն. նըմա՛ ըզ փառս երգեսցուք։ Ա՛յսօր և մեք տօնեսցուք զնաւա՛կատիս ս՝բ խաչին. և՛ փը՛ ՝՝րկողին մատուսցուք. փառք և՛ պատիւ յաւիտեա՛ն։

Տապանակին։

ակ Որ 'ի սկըզբանէ իմաստուբ հաստատեցեր զեկեղեցի՛ հօր իմաստութի՝. զոր նախանըկար տեսութբ՝ նըշանակեալ մովսէս խորանաւն երկնահանգոյն 'ի սինա՛ լերին. լուսաւորելով փառօքն աստուծոյ։ Որ ըզխորհուրդ անապական տնօրէնութեըդ քո՛ 'ի սըրբոյ կուսէն. տըպաւորելով տապանակն ա՝ծային ուխտին կտակարանաց բանիդ աստուծոյ. փառաց անե՛



ղիդ

զիՐդ տեղի հանգըստեան։ Որ 'ի
կեանս վերադարձի բնութեան դարձ
մամբ յորդանանու օրինակեցեր. և
ըզբըռնութիւն մահու և դըժոխոց կոր
ծանմամբն երիքովի տապանակաւ խա
չին հրաշագործեալ նոր խորայելի. օրհ
նութիւն քեզ տիր երգեսցեն մանկունք։

Եկեղեցւոյ։

Որ հաստատեցեր բանիւ. զեկեղեցի դձ
քոքՀ ծս. 'ի վերայ առաքելական վիմի.
երգել 'ի սմած զերգըս հոգևորս.
Կանգնեալ 'ի սմա սեղան սըրբութեան.
բաշխէ զմարմին իւր և զարիւն. և
տայ 'ի սմանէ մեզ նորոդութիւն. 'ի թո
ղութիւն մեղաց մերոց։ Իջեալ հոգ
ւոյն սբյ. աղաւնակերպ երևմամբ.
'ի վերայ մարմնոյ և արեանըն տն. 'ի
բըժըշկութիւն հոգւոց մերոց։

Հայրապետաց։

Այսօր երկնայնոցն ընդ մեզ. տօնա դձ
խըմբելով զյիշատակ սբ վարդապե
տա ծցն.

տա՛ ծցն. ո՛րք լուսա՛ւո՛րեցին զհաւա՛տոյ
մանկո՛ ՚՚ԲՐՍ՚՚ւնս. և ը՛նդ հրե՛շտակա՛ցը՛ն
դա՛ս վերա՛կա՛րգեցա՛ն։ Ա՛յսօր առա՛
քելոց և մարդա՛րէ՛ի՛ցըն դա՛սք. տօ՛նա՛
կի՛ց գոլով դըստե՛ր վերին սիո՛վնի՛ ծ.
՚ի՛ յիշատա՛կի՛ ս՛ը վա՛րդապետա՛ ՚՚ԲՐՍ՚՚ցն.
ո՛րք զիմա՛ստի՛ց նոցի՛ն զխո՛րո՛ց յայտնե՛
ցի՛ն զխորհո՛ւրդ. Ա՛յսօր քահանա՛յք
և պա՛շտօնեայք ս՛ը ե՛կե՛ղեցւոյ. վե՛րա՛
պա՛տուեն զյի՛շատակ ս՛ը վա՛րդապե՛
տա՛ ծցն. ո՛րով զա՛րդարե՛ցա՛ն երկնա՛յին
շնորհօ՛ ՚՚ԲՐՍ՚՚քն. ե՛րգեն ը՛նդ նո՛սի՛ն
զփառը՛ս յա՛ւիտեա՛ն։

Ս՛ը ա՛ծ, ս՛ը և հզօր, ս՛ը և անմահ.
և այլն ըստ պատշաճի։ Երիցս կրկնեա՛։
Եւ և ս խաղաղուե՛ զտ՛ր աղաչ։

ՔՐԳ Ս՛ս խաղաղուե՛ ա՛մ աշխարհի. և հաս
տատուե՛ ս՛ըյ եկեղեցւոյ. զտ՛ր աղա։
Ս՛ս ա՛մ ս՛ը և ուղղափառ եպիսկոպո
սաց. զտ՛ր աղա։
Ս՛ս հայրպ՛տին մերոյ տ՛ն (այս անուն) կե
նաց և փրկուե՛ հոգւոյ նորին. զտ՛ր։



Ս՛ս

Վ՝ս վարդապետաց՝ քահանայից՝ սար-
կաւագաց՝ դպրաց՝ և ամ ուխտի ման-
կանց եկեղեցւոյ. զտ՝ր աղա։
Վ՝ս բարեպաշտ թագաւորաց՝ և ածա-
սէր իշխանաց. զօրավարաց՝ և զօրաց
նոցին. զտ՝ր աղա։
Վ՝ս հոգւոցն։ Եւ ևս։ Ջ՝անձինս։
Ողորմեա՛ց։
Մ՝աղթանք։
Ջ՝ի ողորմած և մարդասէր ես ած գ-
լով. և քեզ վայելէ փառք իշխանութի
և պատիւ. այժմ և։
Սաղմոս ճաշու՝ որ ասի յինանցն, յաւուրն է-
րէք փոխ. զի մինչև 'ի հոգւոյ գաշուսան ճ՝ծ
փոխ սաղմոս դաւթի վճարեսցի։ Եւ ամէն փո-
խի վերջն՝ երէք ալէլու ասա՛։
Երանեալ է այր որ ո՛չ գնաց 'ի խոր։
ալէլուիայ. ալէլուիայ. ալէ։
Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք։ ալէ։
Տ՝ր զի բազում եղեն նեղիչք իմ։ ալէ։
Համբարձմանն՝ ճաշու սաղմոս հցորդ։
Համբարձառ ած օրհնութ՝ և տ՝ր մեր
ձայնիւ փողոյ։



Ծա՛փս

Ծանիս հարէք ամ հեթանոսք, տղաղա
կեցէք առ ած 'ի ձայն ցնծուն։ և այլն։

Ընթերցուած 'ի գործոց առաքելոց։

Այնպէս պաշտեմ զհայրենի ածն.
հաւատացեալ ամի՝ որ ինչ յօ
րէնս և 'ի մարգարէս գրեալ է։ Ունիմ
յոյս առ ած. որում և դոքա իսկ ակն
ունին՝ թէ յարուի լինելոց է արդա
րոց և մեղաւորաց։ Յորում և ես իսկ
ճգնիմ, անխիղճ միտս ունել առ ած և
առ մարդիկ յամ ժամ։ 'Ի բազում ա
մաց ողորմուիս եկի առնել յազգդ իմ.
և ետու պատարագիս. որովք գտին զիս
սրբեալ 'ի տաճարին։

Հոգւոյ գալստեան՝ ճաշու սաղմոս հցորդ։

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ։

Տիլ՛ուր աղօթից իմոց։ և այլն սա 'ի
թիւն. 18։

Տապանակին՝ ճաշու սաղմոս հցորդ։

Արի՛ տր 'ի հանգիստ քո՝ դու և տա
պանակ կտակի սրբուն քո։

Յիշեա՛ տր զդաւիթ, և զամ հեզուի
նր։ և այլն։

Պարդավառին՝ ճաշու սաղ։

ՏՐ ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում. կամ կիր
ո՞վ բնակեսցէ 'ի լեառն ս՜բ քո։
Որ գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարուի՜,
խօսի զճշմարտուի՜ 'ի սրտի իւրում։
Որ ո՛չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով, բշ
և չար ընկերի իւրում ո՛չ արար։
Նախատինս 'ի մերձաւոր՜ց նա ո՛չ առնու.
արհամարհեալ է առ՜ջի նր՜ չարագործն։
Զերկիւղածս տ՜ն փառ՜ւոր առնէ. որ գշ
երդնու ը՜ ընկերի իւրում, և ո՛չ ստէ։
Զարծաթ իւր 'ի վարձու ո՛չ տայ, և
կաշառս 'ի վր՜ իրաւանց ո՛չ առնու. որ
զայս արասցէ, նա մի՛ սասանեսցի յա-
ւիտեան։

Պերափոխման տ՜ծածնին՝ ճաշու սաղ հց։

Արի՛ տ՜ր 'ի հանգիստ քո՝ դու և տա-
պանակ կտակի սրբուե՜ քո։
Յիշեա՛ տ՜ր զդաւիթ և։ և այլն սպ՜ 'ի
թիւն, 374։

Սուրբ խաչին՝ ճաշու սաղ հց։

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց.
և ետուր ուրախուի սրտից մերոց։

Ի կարդալ իմում լուար ինձ։ և այլն։

Զողաքաթին և այլոց էկեղեցեաց տօնի՝ ճաշու սաղմոս կցորդ։

Ա՛ծ հիմունս էարկ նմա յաւիտեան. ընկալաք ա՛ծ զողորմութի՛ քո ՚ի մէջ ժողովրդեան քոյ։

Ա՛եծ է տ՛ր, և օրհնեալ է յոյժ ՚ի քաղաք ո՛յ մերոյ, ՚ի լեառն ս՛բ ն՛ր։ և այլն։

Աւետեաց ա՛ծածնին՝ ճաշու սաղ կց։

Տ՛ր տացէ զբան, ոյք աւետարանեն զօրու՛բ բազմաւ։

Յարիցէ ա՛ծ՝ և ցրուեսցին ա՛մ թշնամիք ն՛ր, փախիցեն ատելիք ն՛ր յերեսաց ն՛ր։ և այլն։

Ծննդեանն ք՛ի՝ ճաշու սաղ կց։

Տ՛ր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծնայ զքեզ։

Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք. և ժողովուրդք խորհեցան ՚ի սնոտիս։ և այլն։

Քառասնօրեայ գաշատեանն ք՛ի՝ ճաշ սաղ կց։

Տեսին ա՛մ ծագք երկրի զփրկութի՛ ո՛յ մերոյ։

Օրհնեցէ՛ք զտ՛ր յօրհնութի՛ նոր. զի սքան չելիս արար։ և այլն։

Մեծի ողոգոմեանն որ է ծաղկաղարդին՝ ճաշու սաղ կցորդ։

Լերինք ցնծասցեն առ՝ջի տ՝ն, զի գայ
զի հասեալ է տ՝ր 'ի դատել զերկիր։
Օրհնեցէ՛ք զտ՝ր յօրհնութի՝ նոր. զի։
և այլն ոպ՝ 'ի վերոյ։

Հասարակաց Կիւրակէից՝ ճաշու սաղ։

Քեզ վայելէ օրհնութի՝ ա՝ծ 'ի սիօն.
և քեզ տացին աղօթք յեղէ՝մ։
Լո՛ւր աղօթից իմոց, զի առ քեզ ա՝մ
մարմին եկեսցէ։
Բանք անօրինաց զօրացան 'ի վ՝ր մեր.
և զամբարշտութի՝ս մեր դու քաւեսցես։
Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար, և
բնակեսցին 'ի դաւիթս քո։
Լցցո՛ւք մեք 'ի բարութի՝ տան քո. ս՝բ է
տաճար քո՝ սքանչելի արդարութի՝։
Լո՛ւր մեզ ա՝ծ փրկիչ մեր, յոյս ա՝մ ծա-
գաց երկրի, և որ 'ի ծով հեռի։
Ո պատրաստէ զլերինս զօրութի՝ իւրով.
և զգեցեալ է զօրութի՝։
Ո խռովեցուցանէ զմեծութի՝ ծովու,
և զձայն ալեաց ն՝ր ցածուցանէ։

Խռովեսցին հեթանոսք, և երկիցեն
բնակիչք երկրի 'ի նշանաց քոց։
Յելս առաւօտու՝ ը̄ երեկոյս զուար-
ճասցին. հայեցար յերկիր՝ արբեցուցեր
զնա, և բազում արարեր զմեծուի̄ նր̄։
Գետն ո̄յ լի եղև ջուրբ. պատրաստ
արարեր զկերակուր նր̄, զի այսպէս է
պատրաստութի̄։
Զակօս նր̄ արբեցուցեր, և բազում
արարեր զարմտիս նր̄։
'Ի ցօղել նր̄ զուարթ եղիցի բոյս նր̄.
օրհնեսցի պսակ տարւոյ քաղցրուե̄ քոյ.
Գաշտք քո լցցին պարարտութբ̄. պա-
րարտասցին գեղեցկուի̄ք անապատի։
Բլուրք զցնծուի̄ զգեցցին, և զգեց-
ցին խոյք մաքեաց։
Հովիտք բազում արասցեն զցորեան,
աղաղակեսցեն և օրհնեսցեն։

Հրեշտակապետաց՝ ճաշու սաղ հցորդ։

Որ արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և ըզ
պաշտօնեայս իւր 'ի հուր կիզելոյ։
Օրհնեա՛ անձն իմ զտ̄ր. տ̄ր ա̄ծ իմ
մեծ եղեր յոյժ։ և այլն։



Ա-

Առաքէլոց և մարգարէից ճաշու սաղ կց։

Ընդ ա̅մ երկիր ել բարբառ նց̅, և մին
չև 'ի ծագս աշխարհի են խօսք նց̅։

Երկինք պատմեն զփառս ա̅յ, և զարա
րածս ձեռաց նր̅ պատմէ հաստատու
թիւն։ և այլն։

Հայրապետաց և վարդապետաց՝ ճաշ սաղ կց։

Քահանայք քո զգեցցին զարդարուի̅.
և ս̅բք քո ցնծալով ցնծասցեն։

Յիշեա՛ ա̅ր զդաւիթ, և զա̅մ հեզուի̅
նորա։

Որպէս երդուաւ ա̅ն. և ուխտս եդ
ա̅յ յակոբայ։ և այլն։

Համօրէն մարտիրոսաց՝ ճաշու սաղ կց։

Պատուական է առ̅ջի ա̅ն մահ ս̅բց իւ
րոց. ո՞ ա̅ր ես ծառայ քո եմ, ծառայ
և որդի աղախնոյ քո։

Հաւատացի զոր և խօսեցայ։ և այլն սա̅
'ի թիւն, 330։

Յօհաննու առաքէլոյն 'ի հաթուղիկէայց առա
ջին թղթոյն է ընթերցուածս։ 4. 7։

Սի՛րելիք՝ սիրեսցո՛ւք զմիմեանս, զի
սէր յա̅յ է. և ա̅մ որ սիրէ՝ յա̅յ է ծը



նեալ՝

նեալ՝ և ճանաչէ զա̅ծ։ Եւ որ ո՛չն սի-
րէ՝ ո՛չ ճանաչէ զա̅ծ, զի ա̅ծ սէր է։
Եւ զի յայսմ երևեցաւ սէրն ա̅յ 'ի
մեզ, զի զորդին իւր միածին առաքեաց
յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կենդա-
նիք։ Յայսմ է սէրն. ո՛չ զի մեք սիրե-
ցաք զա̅ծ՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և
առաքեաց զորդին իւր 'ի քաւուի̅ մե-
ղաց մերոց։ Սի՛րելիք՝ եթէ ա̅ծ այն-
պէս սիրեաց զմեզ, ապա և մեք պար-
տիմք զմիմեանս սիրել։ Զա̅ծ ուրուք
երբէք չի՛ք տեսեալ. եթէ սիրեսցուք
զմիմեանս՝ ա̅ծ 'ի մեզ բնակէ, և սէր
նր̅ 'ի մեզ կատարեալ է։ Այսուիկ գի-
տեմք, եթէ մեք 'ի նմա բնակեալ եմք՝
և նա 'ի մեզ, զի 'ի հոգւոյն իւրմէ ետ
մեզ։ Եւ մեք տեսաք՝ և վկայեմք զի
հայր առաքեաց զորդին իւր փրկիչ աշ-
խարհի։ Որ ոք խոստովանեսցի՝ եթէ
յս̅ է որդի ա̅յ, ա̅ծ 'ի նմա բնակէ՝ և
նա յա̅ծ։ Եւ մեք հաւատացաք՝ և
ծանեաք զսէրն ա̅յ՝ զոր ունի առ մեզ։
Ա̅ծ սէր է, և որ կայ 'ի սէրն՝ բնա-
կեալ է յա̅ծ, և ա̅ծ 'ի նմա բնակէ։



Յայս

Յայսմիկ կատարեալ է սէրն նր՝ ’ի մեզ. զի համարձակութիւն ունիցիմք յաւուրն դատաստանի. զի ոպ՝ և նայն է՝ նոյնպէս և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ. Երկիւղ ո՛չ գոյ ’ի սէր, այլ սէրն կատարեալ ’ի բաց մերժէ զերկիւղն. զի երկիւղ ընդ տանջանօք է. իսկ որ երկընչին, չէ՛ կատարեալ ’ի սէրն. Մեք սիրեսցո՛ւք զա՜ծ, վ՜ս զի նա նախ սիրեաց զմեզ: Եթէ ոք ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զա՜ծ, և զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է. որ ո՛չ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր տեսանէ, զա՜ծ զոր ո՛չն ետես՝ զիա՞րդ կարիցէ սիրել: Եւ զայս պատուէր ունիմք առ ’ի նմանէ, զի որ սիրէ զա՜ծ՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր:

Մեսեդիմ՝ ճաշու յինանցն ղէնի գործոցն. ’ի չորեքշաբաթէն սկսեա՛:

Գովեա՛ եէ՜մ զտ՜ր: և այլն ’ի թիւն, 358. ԴՀ

Բա՛րձր արարէք զտ՜ր ա՜ծ մեր. երկի՛ր ԵՀ
պագէք պատուանդանի ոտից նր՝ զի սուրբ է:

Տ՜ր Թագաւորեաց, բարկացան ժողովուրդք՝ որ նստիս ’ի քրովբէս, սասանեցաւ երկիր: և այլն: 381

ուր Տեսին ա՞մ ծագք երկրի զփրկութի՞ ։
Օրհնեցէ՛ք զտ՞ր ։ ոպ՞ 'ի թիւն , 376 ։
շաբ Ա՞ծ ողորմեա՛ մեզ և օրհնեա՛ զմեզ . ե՛
րևեցո՛ զերեսս քո 'ի մեզ՝ և ողորմեա՛
մեզ ։
Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո ,
յազինս ա՞մ զփրկութի՞ս քո ։ և այլն ։
կիր Քեզ վայելէ օրհնութի՞ ։ և այլն ոպ՞ 'ի
թիւն , 377 ։
բշ Քեզ վայելէ օրհնութի՞ ա՞ծ 'ի սիօն ։
և այլն ոպ՞ 'ի վերոյ ։
գշ Տէր ոպ՞ զինու հաճութի՞ քով պսա
կեցեր զմեզ ։
փ Բանից իմոց ո՛ւն ։ և այլն 'ի թիւն , 271 ։

Ընթեռնանի յերկրորդ ծաշկաշարդին ։
63 , 1 ։

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ ։

Իսկ այս ո՛վ է որ դիմեալ գայ յեդով
մայ . կարմրութի՞ ձորձոց իւրոց 'ի բոսո
րայ . գեղեցիկ պատմուճանաւ և բուռն
զօրութի՞ ։ Ես խօսիմ զարդարութի՞ և
իրաւունս փրկութի՞ ։ Ա՞ ասն է՞ր կարմիր
են ձորձք քո . և հանդերձք քո իբրև
հնձա

ՀնձանաՀարի լիոյ Հնձանի կոխելոյ ։
Հնձան Հարի միայն . և 'ի Հեթանոսաց
ո՛չ ոք էր ընդ իս։ կոխեցի զնս՝ սրտմտու
թբ՝ և ճմլեցի զնս՝ բարկութբ՝ և ի
ջուցի յերկիր . և զա՜մ Հանդերձս իմ
թաթաւեցի ։ Օ՝ ի Հասեալ էր 'ի վր՜
նց՝ օր Հատուցման . և ամ փրկուե՜ ե
կեալ Հասեալ։ Հայեցայ՝ և ո՛չ ոք էր որ
օգնէր . զմտաւ ածի՝ և ո՛չ ոք էր որ 'ի
թիկունս Հասանէր . փրկեաց զնս՝ բա
զուկ իմ և սրտմտութ՜ իմ միայն զդէմ
կալաւ ։ Կոխեցի զնս՝ բարկութ՜ իմով .
և զենի զնս՝ սրտմտութ՜ իմով . և ի ջուցի
զնս՝ յերկիր ։

Մ՝եսեդիչ՝ ճաշու շաբաթապահոց . նախ չան
ղգիրչն ։

Արքայութ՜ քո արքայութ՜ ա՜մ յաւիտե ԲՀ
նից . և տ՜րութ՜ քո ազդէ մինչև յազգ ։
Հաւատարիմ է տ՜ր յա՜մ բանս իւր , և փ
արդար է յա՜մ գործս իւր ։
Երկիրպագից 'ի տաճար ս՜բ քո՝ եր ԳՀ
կիւղիւ քո տ՜ր ։
Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան փ
քո , զի օրհնեսցես դու զարդարն ։

դշ Կեցո՛ զծառայս քո ա՜ծ իմ, որ 'ի քեզ
յուսացայ։
փ Ողորմեա՛ ինձ տ՜ր, զի առ քեզ աղաղա-
կեցի զօրհանապազ։
եշ Բա՛րձր արարէք զտ՜ր ա՜ծ մեր. երկի՛ր
պագէք պատուանդանի ոտից նր՜ զի
սուրբ է։
փ Տ՜ր Թագաւորեաց, բարկացան ժողո-
վուրդք՝ որ նստիս 'ի քրովբէս, սասա-
նեցաւ երկիր։
ուր Տեսին ա՜մ ծագք երկրի զփրկութի՜
ա՜յ մերոյ։
փ Օրհնեցէ՛ք զտ՜ր յօրհնութի՜ նոր. զի
սքանչելիս արար։
Մ՚եսեդիք՝ ճաշու աղ ցից։
բշ Դարձո՛ զիս տ՜ր 'ի մեղաց իմոց. և
զա՜մ անօրէնութի՜ս իմ քաւեա՛ յինէն։
փ Ողորմեա՛ ինձ ա՜ծ ըստ մեծի ողորմութ՜
քում. ըստ բազում գթութ՜ քում
քաւեա՛ զանօրէնութի՜ս իմ։
գշ Երանի՛ ա՜մցուն՝ ոյք երկնչին 'ի տ՜նէ,
և գնան 'ի ճանապարհս նր՜։
փ Զ՚ վաստակս ձեռաց քոց կերիցես. ե-
րանի՛ է քեզ, և բարի եղիցի։
իդ Մի՛

Մի՛ թողուր զիս տ̄ր ա̄ծ իմ. և մի՛ 'ի բացեայ առնիր յինէն, հայեա՛ց յօգնել ինձ՝ տ̄ր փրկուե̄ իմոյ։ ԴՀ

Տ̄ր առաջի քո է ա̄մ ցանկուի̄ իմ. և հեծուի̄ իմ 'ի քէն ո՛չ ծածկեցաւ։ փ

Մի՛ ընկենուր զիս տ̄ր 'ի ժամանակի ծերուե̄. 'ի պակասիլ զօրուե̄ իմոյ մի՛ թողուր զիս։ եՀ

'Ի քեզ տ̄ր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից յաւիտեան. յարդարութե̄ քում փրկեա՛ և ապրեցո՛ զիս։ փ

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առ̄ջի քո տ̄ր. ը̄ բանի քում իմաստո՛ւն արա զիս։ ուր

Զայնի իմում լո՛ւր տ̄ր՝ ըստ ողորմուե̄ քում. և յիրաւունս քո կեցո՛ զիս։ փ

Մեսեդիք՝ ճաշու Յարութեան։

Ամենայն երկիր երկիրպագցեն քեզ. և սաղմոս ասասցեն քեզ։ աձ

Աղաղակեցէ՛ք առ ա̄ծ ա̄մ երկիր. սաղմո՛ս ասացէք անուան նր̄. և տո՛ւք ըզ փառս օրհնուե̄ նր̄։

Մե՛ծ արարէք զտ̄ր ա̄ծ մեր. և բարձր արասցուք զանուն նր̄ 'ի միասին։ ակ

Օրհնեցից զտր յամ ժամ, յամ ժամ
օրհնութի նր 'ի բերան իմ։
բձ Օրհնեցէք զտր յօրհնութի նոր։
Օրհնեցէք զտր ամ երկիր. օրհնեցէք
զտր և օրհնեցէք զանուն նր։
բկ Օրհնեցէք զած մեր. օրհնեցէք և սաղ
մոս ասացէք տն այ։
Տր ած օրհնեալ. օրհնեալ է տր զօր
հանապազ։
գձ Մեծ է տր, և մեծ է զօրութի նր. ի
մաստութ նր ոչ գոյ բաւ։
Օրհնեցէք զտր՝ զի բարի է սաղմոս.
այ մերում քաղցր եղիցի օրհնութի։
գկ Սաղմոս ասցէք այ մերում, սաղմոս ա
սացէք թգրին մերում. սաղմոս ասցէք։
Ձափս հարէք ամ հեթանոսք, աղա
ղակեցէք առ ած 'ի ձայն ցնծութ։
դձ Սբ է տաճար քո սքանչելի արդարութ։
փ Քեզ վայելէ օրհնութի ած 'ի սիօն. և
քեզ տացին աղօթք յեէմ։
դկ Լյսօր է զոր արար տր. եկայք ցնծաս
ցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմա։
փ Խոստովան եղերուք տն. զի բարի է.
զի յաւիտեան է ողորմութի նր։

Մեսեդիւ Աղցից Կիւրաչէից։

Ո՛ւխտս դիք և կա՜րեցէ՛ք տ՜ն ա՜յ մեր։
Յայտնի է 'ի հրէաստանի ա՜ծ, և յի՜ել
մեծ է անուն նր՜։

Սաղմոսիւ մեծի Ուրբաթու ճաշուն։
Առաջին Սաղմոս. 34։

Յարեան 'ի վ՜ր իմ վկայք չարաց. և
զոր ինչ ո՛չ գիտէի՝ հարցանէին ցիս։
Դատեա՛ տ՜ր զայնոսիկ՝ ոյք դատեն զիս.
մարտի՛ր ընդ այնոսիկ, որք մարտնչին
ընդ իս։

Երկրորդ Սաղմոս. 37։

Ես 'ի տանջանս պատրաստ եմ. և ցաւք
իմ առաջի իմ են յա՜մ ժամ։
Տ՜ր մի՛ սրտմտութ՜ք քով յանդիմաներ
զիս. և մի՛ բարկու՜ք քով խրատեր զիս։

Երրորդ Սաղմոս. 40։

Մտանէր տեսանել զնանրու՜ի, խօսէր
'ի սրտի իւրում. և ժողովէր զանօրէ-
նութիւն յանձն իւր։
Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնան-
կըն. յաւուր չարի փրկէ զնա տ՜ր։

Չորրորդ Սաղմոս. 21։

Բաժանեցին զհանդերձս իմ 'ի մէջ
իւրեանց. և 'ի վր̄ պատմուճանի իմոյ
վիճակս արկանէին։
Ա՛ծ ա̄ծ իմ՝ նայեա՛ց առիս. ընդէ՞ր
թողեր զիս. հեռի եղէ 'ի փրկուէ̄ իմ
մէ՝ վ̄ս բանից յանցանաց իմոց։

Հինգերորդ Սաղմոս. 30։

'Ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ։
'Ի քեզ ա̄ր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից յա
ւիտեան. յարդարութե̄ քում փրկեա՛
և ապրեցո՛ զիս։

Վեցերորդ Սաղմոս. 68։

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի. և 'ի ծա
րաւ իմ արբուցին ինձ քացախ։
Կեցո՛ զիս ա̄ծ, զի հասին ջուրք յանձն
իմ. ընկլայ ես 'ի խորս անդնդոց, ուր
ո՛չ գոյ ինձ հանգիստ։

Եօթներորդ Սաղմոս. 87։

Եղէ ես ոպ̄ մարդ առանց օգնականի,
և 'ի մեռեալս ազատ։
Տի ա̄ծ փրկուե̄ իմոյ, 'ի տուէ կարդա
ցի և գիշերի առաջի քո։

Ութերորդ Սաղմոս. 101։

Կցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ. նմա-
նեցայ ես հաւալասան անապատի։
Տ՟ր՝ լո՛ւր աղօթից իմոց. աղաղակ իմ
առ քեզ եկեսցէ. և մի՛ դարձուցաներ
զերեսս քո յինէն։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Տիմօթէոսի առաքին
թղթոյն է ընթերցուածս։

Պօղոս առաքեալ յի՟ քի՟ ըստ հրա-
մանի փրկչին մերոյ ա՟յ՝ և քի՟ յի՟
յուսոյն մերոյ. տիմօթեայ որդւոյ սի-
րելւոյ հաւատովք. շնորհք ողորմութի՟
խաղաղութի՟ յա՟յ հօրէ և 'ի տ՟նէ մերմէ
յէ՟ քէ՟։ Ո՟պ աղաչեցի զքեզ կալ յե-
փեսոս՝ մինչ երթային 'ի մակեդովնիա.
զի պատուէր տացես ոմանց չլինել օ-
տարուսմունս, և չհայել յառասպելս և
'ի տոհմաթիւս անչափս. որ մանաւանդ
խնդիրս յուզեն, և ո՛չ զտնտեսութի՟ ա՟յ
հաւատովք։ Քանզի գլուխ պատուի-
րանին սէր է, 'ի ս՟բ սրտէ՝ և 'ի մաց
բարեաց՝ և յանկեղծաւոր հաւատոց։
Յորոց ոմանք վրիպեցան՝ խոտորեալք
յունայնութի՟ բանից։ Կամին լինել
վարդապետք օրինաց. ինքեանք ո՛չ իմա-



նան

նան զինչ խօսին՝ և ո՛չ վ՞ս որոց պնդ՞ելն
են։ Գիտեմք՝ եթէ բարւոք են օրէնք՝
եթէ ոք զն՞ս օրինօքն կրեսցէ։ Բայց
զա՛յս գիտասցէ՝ զի ՚ի վ՞ր արդարոց օ-
րէնք ո՛չ կան, այլ ՚ի վ՞ր անօրինաց և
անհնազանդից՝ ամբարշտաց և մեղաւո-
րաց՝ անսրբոց և պղծոց, զհայր և զմայր
անարգողաց, մարդասպանաց, պոռնկաց
արուագիտաց՝ մարդելուզաց ստաց սը
տերդմանց. և եթէ այլ ինչ իցէ հա-
կառակ ողջամիտ վարդապետու՞ես. որ
ըստ աւետարանի փառաց երանելւոյն
՞այ է, որում եղէ ես հաւատարիմ։

Ա՛լէլուիայ՝ ճաշու աւուրց պահոց. որ՝ ասին
ըստ հայնից։

ա՛ձ Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
՚ի յերկիր ուղիղ։

կամ Վ՞ս անուան քո տ՞ր՝ կեցուսցես զիս,
արդարու՞ք քով։

ակ Տ՞ր մի՛ սրտմտութ՞ք քով յանդիմաներ
զիս. և մի՛ բարկու՞ք քով խրատեր զիս։

կամ Օ գնացս իմ ուղի՛ղ արա ինձ ըստ բանի
քում. և մի՛ տիրեսցեն ինձ ա՞մ մեղք։

բ՛ձ Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և երկիւղ



մա

մահու անկաւ 'ի վր̄ իմ։

Դա՛րձ տ̄ր և փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս տ̄ր ըստ ողորմութ̄ քում։ — բկ

Վ̣ս̄ անուան քոյ տ̄ր քաւեա՛ զմեղս իմ, զի բազում եղեն յոյժ։ — գձ

Ողորմեա՛ ինձ տ̄ր զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։ — գկ

Յիշեա՝ տ̄ր զդթութիս քո, և զողորմութիս քո՝ որք են յաւիտենից։ — դձ

Զ̣մեղս մանկութ̄ իմոյ՝ և զանդիտութ̄ իմոյ մի՛ յիշեր. այլ յիշեա՛ զիս տ̄ր ըստ ողորմութ̄ քում՝ վ̣ս̄ քաղցրութ̄ քոյ. զի քաղցր և ուղիղ ես։ — կամ

Տ̄ր՝ ողորմութ̄ քո յաւիտեան. զդործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։ — դկ

Զ̣մեղս մանկութ̄ իմոյ։ ոպ̄ 'ի վերոյ։ — կամ

Ա̣ղաղակեցի առ քեզ տ̄ր՝ և ասացի, դու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց։ — կամ

Ա̣շէշուիայ՝ շաբաթապահոց։ Երկուշաբաթի Երեքշաբաթի և Հինգշաբաթի՝ երբ տ̄ն և դիշինի՝ զայսոսիկ ասա՛։ Իսկ եթէ յայլ ֆայնից՝ զիւրեանսն ասա՛։

ՆՃ

ղակեցէք առ աՃ ՛ի ձայն ցնծութ ։

բՃ Ոմանք հարէք առ հեթանոսաք , աղա-
օրհնութ նմա յեկեղեցիս սբց ։

ակ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութի ՛ի նոր .
սաղմոս ասացէք նմա խմաստութ ։

կամ Յառաջաւորս մեծ ՛ի վր՛ս առ երկիր ա՛ծ է.
ժամ ։

օն . ժամանակ գթալոյ ներ հասեալ է
աՃ Վասն յարուցեալ գթասցիս ՛ի վր՛ մի-
ՏԷՐ ՁԱՅՆԿԷՆ ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ ԳԹԱՍՑԻՍ ՛Ի ՎՐ՛ ՄԻ-
Ո՞վ գթոյն Քրիստոս ։

Ամէն ասաջի ներ ցնծութ . ծանե ։
ուայեցէք առ տէր առ երկիր . ծա-
Աղաղակեցէք առ տէր առ երկիր . ծա-
ՏԱՂԱՂԱԿԵՑԷՔ ԱՌ ՏԷՐ ԱՌ ԵՐԿԻՐ . ԾԱ-
ՈՒԱՅԵՑԷՔ ՍՈՆ ՈՒՐԱԽՈՒԹ ։

Ա՛ստ ՛ուածք ներ ցնծութ . ծանե ։

Ընդ-հան ՁԱՂՑԻ ՔՈՒՈ ՁՈՒԱԾՔ ԸՍՈ ՀԱՅՆԿԻՆ ։

Ո՞վ գթոյն Քրիստոս ։

Ընդ-հան ՁԱՂՑԻ ՔՈՒՈ ՁՈՒԱԾՔ ԸՍՈ ՀԱՅՆԿԻՆ ։

Ա՛ղաղակեցէք առ տէր առ երկիր . ծա-
ուայեցէք սոն ուրախութ ։

Ա՛ղաղակեցէք առ տէր առ երկիր . ծա-
ՈՒԱՅԵՑԷՔ ՍՈՆ ՈՒՐԱԽՈՒԹ ։

Ընդ-հան ՁԱՂՑԻ ՔՈՒՈ ՁՈՒԱԾՔ ԸՍՈ ՀԱՅՆԿԻՆ ։

Ա՛ղաղակեցէք առ տէր առ երկիր . ծա-
ՏԱՂԱՂԱԿԵՑԷՔ ԱՌ ՏԷՐ ԱՌ ԵՐԿԻՐ . ԾԱ-
ուայեցէք սոն ուրախութ ։

Ա՛ստ ՛ուածք ներ ցնծութ . ծանե ։

Ընդ-հան ՁԱՂՑԻ ՔՈՒՈ ՁՈՒԱԾՔ ԸՍՈ ՀԱՅՆԿԻՆ ։

Ո՞վ գթոյն Քրիստոս ։

օն . ժամանակ գթալոյ ներ հասեալ է
աՃ Վասն յարուցեալ գթասցիս ՛ի վր՛ մի-
ՏԷՐ ՁԱՅՆԿԷՆ ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ ԳԹԱՍՑԻՍ ՛Ի ՎՐ՛ ՄԻ-
ժամ ։

կամ Յառաջաւորս մեծ ՛ի վր՛ս առ երկիր ա՛ծ է.
սաղմոս ասացէք նմա խմաստութ ։

ակ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութի ՛ի նոր .
օրհնութ նմա յեկեղեցիս սբց ։

բՃ Ոմանք հարէք առ հեթանոսաք , աղա-
ղակեցէք առ աՃ ՛ի ձայն ցնծութ ։

դշ Ներեցէք ոն երդ նոր . երդեցէք ոն
տէր երկիր . երդեցէք ոն և բարձր ա-
ղաղակ զանութն նր ։

դշ Բարձր արարիչ զընտրեալն ՛ի ժողովր
դեննէ իմմէ ։ զոր զդաստիթ ծառայ իմ ,
և խաղով աբվ իմով օծի զնա ։

Ընդ-հան ՁԱՂՑԻ ԱԼԼ-ՅԱՒԷԼԵ ։

Ա՛ղաղակեցէք առ տէր առ երկիր . ծա-
ուայեցէք սոն ուրախութ ։

Ա՛ստ ՛ուածք ներ ցնծութ . ծանե ։

Ընդ-հան ՁԱՂՑԻ ՔՈՒՈ ՁՈՒԱԾՔ ԸՍՈ ՀԱՅՆԿԻՆ ։

Ո՞վ գթոյն Քրիստոս ։

օն . ժամանակ գթալոյ ներ հասեալ է
աՃ Վասն յարուցեալ գթասցիս ՛ի վր՛ մի-
ՏԷՐ ՁԱՅՆԿԷՆ ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ ԳԹԱՍՑԻՍ ՛Ի ՎՐ՛ ՄԻ-
ժամ ։

կամ Յառաջաւորս մեծ ՛ի վր՛ս առ երկիր ա՛ծ է.
սաղմոս ասացէք նմա խմաստութ ։

ակ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութի ՛ի նոր .
օրհնութ նմա յեկեղեցիս սբց ։

բՃ Ոմանք հարէք առ հեթանոսաք , աղա-
ղակեցէք առ աՃ ՛ի ձայն ցնծութ ։

դշ Ներեցէք ոն երդ նոր . երդեցէք ոն
տէր երկիր . երդեցէք ոն և բարձր ա-
ղաղակ զանութն նր ։

դշ Բարձր արարիչ զընտրեալն ՛ի ժողովր
դեննէ իմմէ ։ զոր զդաստիթ ծառայ իմ ,
և խաղով աբվ իմով օծի զնա ։

Ընդ-հան ՁԱՂՑԻ ԱԼԼ-ՅԱՒԷԼԵ ։

Ցե
Պատմեա՛ եկեմ զնոր ։ և այլն ոպ՝ ի վերայ ։ 377 ։ զոր
սիօն ։ և այլն ոպ՝ ի լուծն ։ Պատմեա՛ եկեմ զնոր ։ և օրհնեա՛ զնա՛ զատ
Ա՛ստ ։ Ա՛ստ ։ Ա՛ստ ։

գշ ՏՐ 'ի զօրութեն քում ուրա՛խ եղիցի
թագաւորն. 'ի փրկութեն քում
ցնծասցէ՛ յոյժ։ և այլն։
դշ Քեզ վայելէ օրհնութի՝ ա՜ծ 'ի սիօն.։
և այլն ա՜պ 'ի թի-ն, 377։
եշ Տ՜ր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում։ և այլն։
ուր Տ՜ր թագաւորեաց՝ վայելչութի՝։ և այլն
ա՜պ 'ի թի-ն, 357։
շաբ Ցնծացէ՛ք առ ա՜ծ, օդնական է մեր.
աղաղակեցէ՛ք առ ա՜ծ յակոբայ։
Առէ՛ք սաղմոս, և տո՛ւք օրհնութի՝. սաղ
մո՛ս ասացէք նմա 'ի ձայն քաղցրութ՝։
Փո՛ղ հարէք 'ի գլուխս ամսոց. յաւուր
նշանաւորի տարեկանաց մերոց։
Հրաման է այս իսրայէլի, և իրաւունք
են ա՜յ յակոբայ։
Վկայութի՝ն յովսեփու՝ զոր եդ ը՜ նմա.
ա՜պ ելանէր նա յերկրէն եգիպտացւոց,
լեզու զոր ո՛չ գիտէր՝ լուաւ։
'Ի բաց արար 'ի բեռանց զթիկունս ն՜ր.
և զձեռս ն՜ր յորթ և 'ի թի ծառայելոյ։
'Ի նեղութ՝ կարդացեր առիս՝ և փրկե
ցի զքեզ. լուայ քեզ 'ի գաղտնութ՝
մրրկին, և փորձեցի զքեզ 'ի վ՜ր ջուրցն
հակառակութ՝։

Լո՛ւր ժողովուրդ իմ և վկայեմ քեզ,
և իսէ՛լ՝ թէ լուիցես ինձ։
Մի՛ և ս եղիցին քեզ ա՜ծք առ ժամայնք.
և մի՛ երկիրպագանիցես դու ա՜յ օտարի։
Ես եմ տէր ա՜ծ քո՝ որ հանի զքեզ
յերկրէն եգիպտացւոց. բա՛ց զբերան
քո՝ և լցից զդա։
Ժողովուրդ իմ ո՛չ լուաւ ձայնի իմում,
և իսէ՛լ յիս ինչ ո՛չ նայեցաւ։
Բարձի թողի զնս՜ երթալ զհետ կամաց
սրտից իւրեանց. զի գնացին նոքա ըստ
կամս անձանց իւրեանց։
Զի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր
ինձ, կամ իէ՛լի զճ՜նպ՜րհս իմ գնացե՛լ էր։
Որպ՜ զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ
զթշնամիս ն՜ր, և 'ի վերայ նեղչաց ն՜ր
արկեալ էր զձեռն իմ։
Թշնամիք ա՜ն ստեցին նմա, և եղիցին
ժամանակք ն՜ց յաշխարհի։
Կերակրեաց զնս՜ 'ի պարարտուէ՜ ցորե-
նոյ, և 'ի վիմէ մեղր յագեցոյց ն՜ց։

Նոր Կիւրակէին։

Գովեա՛ եէ՜մ զտ՜ր. և օրհ։ և այլն ոպ՜ 'ի
վերոյ մինչև ցշ՛ամբարձումն։

Աշէշուիայ՝ Համբարձմանն Քի՞ ըստ աւուրց։

Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր. համբարձցին դրունք յաւիտենից, և մտցէ թագաւոր փառաց։

ուր Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

շաբ Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

կիր Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

բշ Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

գշ Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

դշ Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

եշ Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

ուր Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

շաբ Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս։

Աշէշուիայ՝ ճաշու հոգւոյն ո՞բոյ գալստեան։

կիր Ողորմութ՞ն լի եղև երկիր, և բանիւ տ՞ն երկինք հաստատեցան. և հոգւով բերանոյ նր՞ ա՞մ զօրութ՞ք նց՞։

բշ Եկա՛յք ցնծասցուք 'ի տ՞ր, աղաղակեսցո՛ւք առ ա՞ծ փրկիչ մեր։

գշ Երգեցէ՛ք տ՞ն երգ նոր. ծառայեցէ՛ք տ՞ն ուրախութ՞։

դշ Ա՞ն անուան քո տ՞ր՝ կեցուսցես զիս, արդարութ՞ քով հանցես 'ի նեղութ՞ զանձն իմ։

Ողորմեա՛ ինձ տ̄ր զի հիւանդ եմ ես. եշ
բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոս-
կերք իմ։
Յիշեա՛ տ̄ր զդաւիթ, և զա̄մ հեղու։ ուր
Յեկեղեցիս օրհնեցէ՛ք զա̄ծ, և զտ̄ր շաբ
յաղբերացն իսրայէլի։

Աշէշուիայ տապանակին։

Արի՛ տ̄ր 'ի հանգիստ քո՝ դու և տա-
պանակ կտակի սրբուե̄ քո։

Աշէշուիայ ճաշու այշակերպուե̄ն ի̄. որ հոչի
վարդավառ։

Ամպ լուսաւոր հովանի լինէր նց̄. ձայն կիր
եղև յամպոյն՝ որ ասէ, դա՛ է որդի իմ
սիրելի ընդ որ հաճեցայ։
Բարձրուի̄ք լերանց նր̄ են. նր̄ է ծով՝ բշ
և նա արար զնա, և զցամաք ձեռք նր̄
ստեղծին։ եկա՛յք երկիր պագցուք նմա.
անկցո՛ւք և լացցուք առաջի տ̄ն արար-
չին մերոյ։
Քո են երկինք՝ և քո է երկիր. զաշ- գշ
խարհս լրիւ իւրով դու հաստատեցեր.
զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր. Թա-
բօր և հերմօն յանուն քո ցնծասցեն։

Աշէլուիայ ճաշու նաւակատեաց խաչի և ե-
հեղեցւոյ ։

շաբ Սիրեաց տ̅ր ընդ սիօն և ընտրե̅ց բնա-
կիլ 'ի նմա ։ ասէ՝ այս է հանգիստ իմ
յաւիտեանս յաւիտենից ։ 'ի սմա բնա-
կեցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա ։

կիր Տո́ւր զօրութի̅ ծառայի քո ։ կեցո́ զոր-
դի աղախնոյ քո ։ և արա́ առիս նշան
բարութե̅ ։

բշ Եթուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապ
րեսցին յերեսաց աղեղան ։

գշ Սիրեաց տ̅ր զսիօն ։ և ընտրեաց բնա ։

դշ Տ̅ր սիրեցի զվայելչութի̅ տան քո, և
զտեղի յարկի փառաց քոց ։

եշ Ո̅պ սիրելիք են յարկք քո տ̅ր զօրու-
թե̅ց ։ ցանկայ և փափագի անձն իմ 'ի
գաւիթս քո ։ սիրտ իմ և մարմին իմ՝
ցնծասցէ առ ա̅ծ կենդանի ։

ուր Եթուր երկիւղածաց քոց նշան զի ։

շաբ Որպէս փրկեցան սիրելիք քո ։ կեցո́ ա-
ջով քո, և լո́ւր մեզ ։

եկղ Հիմունք ն̅ր 'ի լեառն ս̅բ ն̅ր ։ սիրէ տ̅ր
զդրունս սիօնի առաւել քան զա̅մ
յարկսն յակոբայ ։



Փա

Փառաւորեալն խօսեցաւ վ՚ս քո, ա- եկղ
հաւադիկ քաղաքդ տ՚յ։
Տ՚ր ո՞վ կացցէ ՚ի խորանի քում. կամ եկղ
ո՞վ բնակեսցէ ՚ի լեառն ս՚բ քո։
Որ գնայ անբիծ գործէ զարդարու՚ի։
Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց. խաչի
և ետուր ուրախու՚ի սրտից մերոց։

Աշէշուիայ ճաշու վերափոխման ա՚ծածնին ինն
աւուրն։

Այսօր ծնաւ որ ՚ի հօրէ յառաջ քան կիր
զյաւիտեանս որդին. որ է օծեալ տ՚ր
՚ի քաղաքի դաւթի։ ՚ի վայելչու՚ի ս՚բց
քոց՝ յարգանդէ յառաջ քան զարու-
սեակ ծնայ զքեզ։
Ուրա՛խ լեր բերկրեալդ տ՚ր ընդ քեզ. բշ
օրհնե՚լ ես դու ՚ի կանայս. և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո։
Արի՛ տ՚ր ՚ի հանգիստ քո. դու և տա- գշ
պանակ կտակի սրբու՚ե քո։

Աշէշուիայ ճաշու աւետեաց ա՚ծածնին։
Ուրա՛խ լեր բերկրեալդ։ ոպ՚ ՚ի վերոյ։
Աշէշուիայ ճաշու ծննդեանն ըստ աւուրց։
Հոգին ս՚բ եկեսցէ ՚ի քեզ. և զօրու՚ի ճրդ
բարձրելոյն հովանասցի քեզ։

ա Ա յսօր ծնաւ որ 'ի հօ։ և այլն սպ 'ի։
բ Հոգւով սբվ զօրացեալ սբ ստեփան
նոս. և ընտրեալ յորովայնէ. ճշմարիտ
վկայ. սիրօղ և առաքեալ առաքողին. 'ի
քէ ընկալար զզուարթնոցն զպսակ։
գ Կարապետն յովհաննէս զարհուրեալ
'ի յորովայնէ յորովայն երկրպագէր.
սպասաւոր եղև բանին ա̃յ. և լուեալ
զահաւոր զձայնն՝ աղաղակէր ասելով,
ահա՛ գառն ա̃յ որ բառնայ զմեղս ն̃ի։
դ Ուրա՛խ լեր բերկ։ և այլն սպ 'ի վերոյ։
ե Դո՛ւ մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն
կոչեսջիր. գնասցես առաջի տ̃ն՝ պատ
րաստել զճանապարհս ն̃ր։
զ Եհան զիս 'ի գբոյ տառապանաց, 'ի
կաւոյ և 'ի տղմոյ։ հաստատեաց 'ի վ̃ր
վիմի զոտս իմ. և ուղղեաց զգնացս իմ։
կամ Դու ես քահանայ յաւիտ̃ն ըստ կար
գին մելքիսեդեկի. և տ̃ր ընդ աջմէ
քումմէ։
է Երդուաւ տ̃ր դաւթի ճշմարտուբ՝ և
ո՛չ ստեաց նմա. 'ի պտղոյ որովայնի ն̃ր
նստուցանել յաթոռ ն̃ր։
ը Ուրախ լեր բերկ։ և այլն սպ 'ի վերոյ։

Աշէշուիայ ճաշու ֆառասնօրէայ գաշսաէանն
ֆի՝ 'ի տաճարն ։

Տ՞ր 'ի տաճար ս՞ք իւրում. տ՞ր յերկինս
յաթոռ իւրում ։

Մէծի ողսգոմեան ճաշուն ։

Տ՞ր ա՞ծ մեր երևեցաւ մեզ. արարէ՛ք
տօնս ուրախուե՞ կանխաւ, մինչև յան-
կիւնս սեղանոյ ։

Աշէշուիայ ճաշու հրէշտակապէտաց ։

Ողորմուբ՞ տ՞ն լի՛ եղև երկիր, և բանիւ
տ՞ն երկինք հաստատեցան. և հոգւով
բերանոյ ն՞ր ա՞մ զօրուի՞ք ն՞ց ։

Յովհաննու հարապէտին ։

Դու մանուկ՝ մարգարէ ։ ա՞պ 'ի վերոյ ։

Յովհաննու գշխատման ։

Կարապետն յովհաննէս ։ ա՞պ 'ի վերոյ ։

Համօրէն մարգարէից ։

Յեկեղեցիս օրհնեցէ՛ք զա՞ծ, և զտ՞ր
յաղբերացն ի՞էլի ։

Ամենայն առաքէլոց ։

Կացուսցես զն՞ս իշխանս ընդ ա՞մ եր-
կիր. և յիշեսցի անուն քո ընդ ա՞մ ազգս
ազգաց ։

Ընդ ամ երկիր ել բարբառ նց, և մին
չև 'ի ծագս աշխարհի են խօսք նց։

Դաւթի և յաչոբայ։

Ցիշեա՛ տր զդաւիթ, և զամ հեզուի
նորա։

Նախահարցն։

Պատմէ զբան իւր յակոբայ զարդարու
թիւն և զիրաւունս իէլի։

Դրիգորի լուսաւորչին։

Համբերելով համբերի տն, և նոյեցաւ
առիս. և լուաւ աղօթից իմոց։

Հայրապետաց և վարդապետաց։

Քահանայք քո զգեցցին զարդարուի.
և սբք քո ցնծալով ցնծասցեն։

Ճգնաւորաց։

Երանելի են որք բնակեալ են 'ի տան
տն. յաւիտեանս յաւիտենից օրհնես
ցեն զքեզ։

Կուսանաց։

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ՝ 'ի հան
դերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պա
ճուճեալ։

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ
նր. և զընկերս նր տարցին նմա։

Թագաւորաց ։

Տ՞ր 'ի զօրութեան քում ուրա՛խ եղիցի
թագաւորն. 'ի փրկութեան քում ցնծասցէ՛
յոյժ ։

Քառասնից՝ և երկուց բիւրուցն ։

Ընցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր, և
հաներ զմեզ 'ի հանդիստ ։

Մեծի հինգշաբաթի ։

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց կմոց ։

Ա՛յգուց ։

Ընդ երեկոյս հանդիցեն լալիք. առա-
ւօտու եղիցի ուրախութիւն ։

Աշէշուիաց ճաշու մարտիրոսաց ։

Տ՞ր սիրէ զիրաւունս, և ո՛չ ընդ վայր ա՛ճ
հարկանէ զս՞բս իւր. այլ յաւիտեան
պահէ զն՞ս ։

Փրկութիւն արդարոց 'ի տ՞նէ է. վերակա- կամ
ցո՛ւ է նց՞ 'ի ժամանակս նեղութեան ։

Պարծեսցին ս՞բքն փառօք՝ և ցնծաս- ակ
ցեն 'ի հանդիստ իւրեանց. և բարձր
արասցեն զա՞ծ բերանօք իւրեանց ։

Լոյս ծագեաց արդարոց. ուղղոց սրտ-
ից եղև ուրախութիւն ։

Պա

ԲՃ Պարծեսցին ս̅բքն փառօք։ ոպ̅ 'ի վերոյ։
ԲԿ Կարդացին արդարքն առ տէր, և տէր
լուաւ նց̅։ յա̅մ նեղուէ̅ նց̅ փրկե̅ց զնս̅։
ԳՃ Ա՝ ս̅ քո մեռանիմք զօրհանապազ. հա
մարեցաք ոպ̅ զոչխար 'ի զենումն։
ԳԿ Ուրա՛խ լիցին ա̅մքն՝ որք յուսացեալ են
'ի քեզ. յաւիտեան ցնծասցեն. և բնա
կեսցիս դու 'ի նս̅։
ԴՃ Արդարքն ոպ̅ զարմաւենիս ծաղկեսցին.
ոպ̅ զմայրսն լիբանանու բազումք եղիցին։
ԴԿ Բազում նեղուի̅ք են արդարոց. յա̅մէ
փրկէ զնս̅ տ̅ր. և պահէ զա̅մ ոսկերս նց̅.
և մի 'ի նոցանէ ո՛չ կորիցէ։

Ասա ընթեռնանի աւետարան ըստ պատշաճի.
և յետոյ ասի հանգանակն նիկիական։
Աւետարան ըստ մատթէոսի։ 5. 1։

Եւ տեսեալ զժողովուրդն՝ ել 'ի
լեառն. և իբրև նստաւ անդ՝ մա
տեան առ նա աշակերտք նր̅. և բացեալ
զբերան իւր ուսուցանէր զնս̅, և ասէր։
Երանի աղքատաց հոգւով, զի նց̅ է
արքայութի̅ երկնից։ Երանի սգաւո
աց, զի նոքա մխիթարեսցին։ Երանի



հե

, զի նոքա ժառանգեսցեն զեր-
: Երանի որ քաղցեալ և ծարաւի
ցեն արդարութ՝ , զի նոքա յագեսցին:
Երանի ողորմածաց , զի նոքա ողորմութ՝
գտցեն : Երանի այնոցիկ՝ որ ս՝բ են
սրտիւք, զի նոքա զա՝ծ տեսցեն: Երանի
խաղաղարարաց , զի նոքա որդիք ա՝յ կո-
չեսցին : Երանի որ հալածեալ իցեն
վ՝ս արդարութ՝ , զի ն՝ց է արքայութ՝
երկնից : Երանի է ձեզ՝ յորժամ նա-
խատիցեն զձեզ և հալածեսցեն , և ա-
սիցեն զա՝մ բան չար զձէնջ սուտ վ՝ս իմ:
Յնծացէք և ուրա՛խ լերուք , զի վարձք
ձեր բազում են յերկինս . զի այսպէս
հալածեցին զմարգարէսն որ յա՝ռջ քան
զձեզ էին :

Ա-ետարան ըստ մարկոսի: 3 . 13:

Ելանէ 'ի լեառն՝ և կոչէ առ ինքն
զորս ինքն կամեցաւ , և չոքան առ
նա : Եւ արար երկոտասանս՝ զի իցեն
զնովաւ , և զի առաքեսցէ զն՝ս քարոզել.
և ունել իշխանութ՝ բժշկելոյ զցաւս՝
և հանելոյ զդևս: Եւ եդ անուն սի-
մո

մոնի՝ պետրոս. և յակովբու զեբե
և յովհաննու եղբօրն յակովբայ,
նց անուանս բաներեդէս, որ է՝ որ
դիք որոտման, և զանդրէաս, և զփի
լիպպոս, և զբարթուղիմէոս, և զմատ
թէոս զմաքսաւորն, և զթովմաս, և ըզ
յակովբոս աղիեայ, և զթադէոս, և ըզ
սիմովն կանանացի. և զյուդա իսկարի
ովտացի, որ և մատնեացն զնա։

Ա-ետարան ըստ զուկասու։ 14. 12։

Ասէ և ցկոչնատէրն. յորժամ առ
նիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի՛ կո
չեր զբարեկամս քո, և մի՛ զեղբարս քո,
և մի՛ զազգականս քո, և մի՛ զդրացիս
քո, և մի՛ զմեծամեծս. զի մի՛ և նոքա
փոխարէն կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի
քեզ հատուցումն։ Այլ յորժամ առ
նիցես ընդունելութի՝, կոչեա՛ զաղ
քատս և զխեղս և զկաղս և զկոյրս։
Եւ երանելի լինիցիս. զի ո՛չ ունին փո
խարէն հատուցանելոյ քեզ. և հատուս
ցի քեզ փոխարէն 'ի յարութի՝ արդա
րոց։ Իբրև լուաւ զոյս ոմն 'ի բազմա



կա

Ա՛չք ա՛մցուն 'ի քեզ յուսան, և դու
տաս կերակուր նց՝ 'ի ժամու։
Բարձր առնեմ զքեզ ա՛ծ իմ, և թագա դպ
ւոր իմ. և օրհնեմ զանուն քո յաւի
տեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։
Զ՝ օրհանապազ օրհնեցից զքեզ. և դո
վեցից զանուն քո, յաւիտեան և յաւի
տեանս յաւիտենից։
Մ՝եծ է տ՛ր՝ և օրհնեալ է յոյժ. և մե
ծութե՛ նր՛ ո՛չ գոյ չափ։
Ազգք՝ և ազգք՝ գովեսցեն զգործս քո.
և զզօրութի՛ս քո պատմեսցեն։
Զ՝մեծ վայելչութի՛ փառաց սրբութե՛
քո խօսեսցին. և զսքանչելիս քո պատ
մեսցեն։
Զ՝զօրութի՛ ահի քո ասասցեն. և
զմեծութի՛ս քո պատմեսցեն։
Զ՝յիշատակ բազում քաղցրութե՛ քո բըզ
խեսցեն. և արդարութ՛ քո ցնծասցեն։
Գ՝թած ողորմած է տ՛ր, երկայնամիտ
և բազումողորմ։
Քաղցր է տ՛ր առ ա՛մսն, և գթութի՛ նր՛
'ի վր՛ ա՛մ արարածոց իւրոց։
Խոստովա՛ն եղիցին առ քեզ տ՛ր՝ ա՛մ
գործք

գործք քո. և ս̄բք քո օրհնեսցեն զքեզ։
Զփառս արքայութ̄ քո ասասցեն, և
զզօրութ̄ս քո պատմեսցեն։
Ճանաչել որդւոց մարդկան զզօրութ̄ս
քո. և զփառս մեծ վայելչութ̄ ար-
քայութ̄ քո։
Արքայութ̄ քո արքայութ̄ ա̄մ յաւիտե-
նից. և տ̄րութ̄ քո ազգէ մինչև յազգ։
Հաւատարիմ է տ̄ր յա̄մ բանս իւր, և
արդար է յա̄մ գործս իւր։
Հաստատէ տ̄ր զա̄մ գայթակղեալս. և
կանգնէ զա̄մ գլորեալս։
Աչք ա̄մցուն 'ի քեզ յուսան, և դու
տաս կերակուր նց̄ 'ի ժամու։
Տաս դու նց̄ և կերակրին. բանաս ըզ
ձեռն քո, և լցուցանես զա̄մսն քաղց-
րութ̄ կամօք քովք։
Արդա́ր է տ̄ր յա̄մ ճանապարհս իւր.
և ս̄բ է յա̄մ գործս իւր։
Մերձ է տ̄ր առ ա̄մսեան, ոյք կարդան
առ նա. առ ա̄մսեան՝ ոյք կարդան առ
նա ճշմարտութ̄։
Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տ̄ր. աղօթից նց̄ լսէ՝ և կեցուցանէ զնս̄։

Պահէ տ̄ր զա̄մսն ոյք սիրեն զնա. և
զա̄մ մեղաւորս սատակէ տ̄ր։
Ո՝ օրհնութիւն տ̄ն խօսեսցի բերան իմ.
օրհնեսցէ տ̄մ կենդանի զանուն ս̄բ ն̄ր
յաւիտեան, և յաւիտե̄նս յաւիտենից։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Քահանացն։
Ողորմած գթած է տ̄ր. կերակուր տայ
երկիւղածաց իւրոց։
Սարկաւագն Քարոզէ։
Եւ և խաղաղութե̄ զա̄ր աղաչ։
Աղաչեսցուք զամենակալն ա̄ծ՝ զի պար
գևեսցէ մեզ կերակուր ուրախութ̄, և
լցուսցէ զսիրտս մեր 'ի լիութ̄է ա-
րարածոց իւրոց։ Ամենակալ տ̄ր։
Օրհնեա՛ քս̄ ա̄ծ մեր հոգևոր օրհնութ̄ քհ
զկերակուրս և զըմպելիս ծառայից
քոց. և շնորհեա՛ առողջութ̄ հոգւոյ և
մարմնոյ։ Ոտ̄ զի կրօնաւորական պար-
կեշտութ̄ վայելելով 'ի մարմնաւոր պի-
տոյիցս՝ անանց բարեացդ և երկնից
արքայութ̄դ հաղորդս լիցուք ընդ ա̄մ
ս̄բս քո։ Եւ դոհութ̄ փառաւորեսցուք



զքեզ

զքեզ ընդ հօր և ամենասնք հոգւոյդ.
այժմ և:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Եւ օրհնօղ սէղանոյն հալով հանգուն՝ և առեալ
զհացն բեհանէ ընդ պատուաւորացն, որք առըն-
թեր հան. համ զհեր այնորիկ, որ պատրաստօղն է
ճաշոյն. և նոքա առ ա̅մսեան. և ասէ: Ճաշա-
կեցէք խաղաղութ̅ք̅: և նստին 'ի ճաշն:
Իսկ եթէ վանականք իցեն, համ անապատաւորք,
նստցի մինն յեղբարց 'ի բարձրագոյն տեղւոջ,
և առեալ ընթեռնուցու զգիրս ա̅ծային. և ա-
մենեքեան ունկն դիցեն ընթերցմանն՝ անմռունչ
ճաշակմամբ: Եւ եթէ ոք խնդրեսցէ զլուծումն
ինչ տարակուսանաց. լուծցեն՝ որք հարողքն ի-
ցեն. և դարձեալ ճաշեսցին լռելեայն, և ոչ ա-
ղաղակաւ: Եւ յետ յառնելոյ 'ի սեղանոյն, դար-
ձեալ հացցեն 'ի տեղիս իւրեանց: Եւ ասասցէ
քահանայն:

քհ ՏՐ յս̅ լցաք 'ի բարութեանց քոց:
դպ Տացո՛ւք գոհութ̅ տ̅ն ա̅յ մերոյ.
Աչք տ̅ն 'ի վր̅ երկիւղածաց իւրոց.
և ոյք յուսան յողորմութ̅ նր̅:
Փրկել 'ի մահուանէ զանձինս նց̅. և
կերակրել զնս̅ 'ի սովու:
Անձինք մեր համբերեսցեն տ̅ն. զի
օգնական և պաշտպան մեր է:

Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր, և
յանուն ս̅ք̅ ն̅ր̅ յուսասցուք։
Եղիցի՛ ողորմութի̅ քո տ̅ր ՚ի վ̅ր̅ մեր.
ո̅պ̅ յուսացաք ՚ի քեզ։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Կերակրիչ և ուրախարար տ̅ր, փառք քհ
քեզ. լցուցանօղ քս̅ գոհանամք զքէն։
Եւ և ս խաղաղուե̅ զտ̅ր աղաչ։
Դոհացարո՛ւք ՚ի վ̅ր̅ լիուե̅ց պարգևաց սրկ
տ̅ն տ̅յ մերոյ։ Որ կերակրէ զմեզ օր ըստ
օրէ առատապէս քաղցրուբ̅ կամօք իւ-
րովք։ Զի հոգևոր բարուե̅ն և երկ
նից արքայուե̅ն հաղորդս արասցէ զծա-
ռայս իւր ըստ ակնկալուե̅ յուսոյն մե-
րոյ։ Ամենակալ տ̅ր ա̅ծ մեր կեցո՛ և։
Աղօթ։
Օրհնեալ ես տ̅ր ա̅ծ մեր՝ որ կերակ-
րես զմեզ ՚ի մանկուէ̅. և տաս կերա-
կուր ա̅մ մսեղեաց. լցո՛ ուրախուբ̅ և
բերկրութբ̅ զսիրտս մեր։ Ո̅պ̅ զի զա̅մ
բաւականութի̅ ունիցիմք առաւելեալք
՚ի գործս բարուե̅ ՚ի քս̅ յս̅ ՚ի տ̅ր մեր։
Որում վայելէ փառք իշխանութի̅ և
պատիւ. այժմ և։

Փառք քեզ տ̄ր՝ փառք քեզ Թագաւոր
փառաց. որ ետուր մեզ կերակուր
ուրախուե̄. և լցուցեր զսիրտս մեր 'ի
լիուէ̄ ամենաբաւական ողորմուե̄ քոյ.
լցո՛ և այժմ զմեզ հոգւովդ քով ս̄բվ.
ոպ̄ զի գտցուք առաջի քոյ հաճոյք, և
մի՛ ամաչեցեալք. զի դու գաս և հա-
տուցանես իւրաքանչիւր ըստ գործս
իւր. և քեզ վայելէ փառք իշխանուի̄
և պատիւ. այժմ և.

Օրհնեալ տ̄ր մեր յ̄ս քս̄. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Զ կերօղքս տ̄ծ օրհնեսցէ. սպասաւ-
րացն և երախտաւորացն վարձս բարե̄ց
պարգևեսցէ. և օրհնեսցէ զա̄մսեան։
Ք̄ս̄ ա̄ծ որ զմեզ կերակրե̄ց և լիացոյց,
նմա փառք յաւիտեանս. ամէն։

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից երեկոյի ժամուն։ Որ կիրի 'ի դէմս որդւոյն ա՜յ. որ էջ 'ի խաչէն և պատեալ պաստառակալաւ, եդաւ 'ի գերեզմանի։

Ես առ ա՜ծ կարդացի, և նա լուաւ ինձ յերեկոյս՝ 'ի վաղորդայն՝ և 'ի հասարակ աւուր։

Սպասէի ա՜յ իմոյ, և ակն ունէի կենաբարին. որ փրկէ զծառայս իւր և կեցուցանէ։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ ևս խաղաղութ՝ զտ՜ր աղաչ։

Օրհնութի՝ և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն ս՜բյ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Սաղմոս. 85։

Խոնարհեցո՛ տ՜ր զունկն քո՝ և լո՛ւր ինձ. զի աղքատ և տնանկ եմ ես։

Պահեա՛ զանձն իմ ն՜բ տ՜ր. և փրկեա՛ ըզ ծառայս քո ա՜ծ իմ, որ 'ի քեզ յուսացայ։

Ողորմեա՛ ինձ տ՜ր, զի առ քեզ աղաղա-

կեցի զօրհանապազ. ուրա՛խ արա զանձն
ծառայի քո, զի առ քեզ տ̄ր համբարձի
զանձն իմ։

Զ ի դու տ̄ր քաղցր և ուղիղ ես. բա-
զումողորմ առ ամենեսեան, որք կար-
դան առ քեզ։

Ո՛ւնկն դիր տ̄ր աղօթից իմոց, և նայեա՛
'ի ձայն խնդրուածաց իմոց։

Յաւուր նեղուե՛ իմոյ կարդացի առ
քեզ, և լուար ինձ։

Ոչ ո՛ք է նման քեզ յա̄ծս տ̄ր. և ոչ ոք է
ոպ̄ զգործս քո։

Զ ա̄մ ազգս զոր արարեր՝ եկեսցեն և
երկիր պագցեն առաջի քո, և փառաւոր
արասցեն զանուն քո յաւիտեան։

Մ՝եծ ես դու տ̄ր՝ և առնես սքանչե-
լիս. և դու միայն ես ա̄ծ։

Առաջնորդեա՛ ինձ 'ի ճանապ̄րհի քում,
և գնացից 'ի ճշմարտուե՛ քում, և ու-
րախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչիլ յանուա-
նէ քումմէ։

Խոստովան եղէց առ քեզ տ̄ր ա̄ծ իմ
բոլորով սրտիւ իմով. փառաւոր արա-
րից զանուն քո յաւիտեան։



Մ՝եծ

Սուտ եղև ՚ի վեր իմ ողորմութի՛ քո տո՛ր, և
փրկեցեր զանձն իմ ՚ի դժոխոց ներքինոց։
Այ՛, անօրէնք յարեան ՚ի վեր իմ. և ժո՛
ղովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ։ և ո՛չ
համարեցան զքե՛զ աճ առ՚ջի իւրեանց։
Ա՛յլ դու՛ տո՛ր աճ իմ, զթած ես և ողո՛ր
մած, երկայնամիտ բազումողորմ և ճշմ
մարիտ. նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ։
Տո՛ւր զօրութի՛ ծառայի՛ քո. կեցո՛ զորդի՛
աղախնոյ քո. և արա՛ առ իս նշան բարութե՛։
Տեսցե՛նատելիք իմ և ամաչեսցե՛ն. զի
դու՛ տո՛ր օգնեցեր ինձ, և մխիթարե՛
ցեր զիս։

Փառք Հօր և որդւոյ և։

Փառք քե՛զ աճ՝ փառք քե՛զ. յաղագս ամաղ
աճի՛ տո՛ր փառք քե՛զ։

Այս ևս խաղաղութե՛ զտո՛ր աղաչեմ։

Օրհնութի՛ և փառք Հօր և որ։

Խաղաղութե՛ն ամենեցուն։

Սաղմոս. 139։

Ա՛ղերեցո՛ զիս տո՛ր ՚ի մարդոյ չարէ. յառ
նէ անիրաւէ փրկեա՛ զիս։
Խորհեցա՛ն զանօրէնութի՛ ՚ի սիրտս իւրեանց.

զօր ամ պատրաստեցան ի պատերազմ։
Արեգին զնեզուս իւրեանց ոչ զօձի .
և թոյնք իժից ի նեղջոյ շրթանց նոց։
Պահեա զիս տէր ի ձեռաց մեղաւորի ,
և ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս ։
Խորհեցան խափանել զգնացս իմ. թաց
դուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ։
Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց .
շուրջ զշաւղիք իմովք եդին ինձ ըզ-
գայթակղութիւն ։
Ասացի՝ տէր աստ իմ ես դու . ունկն
դիր տէր՝ ձայնի աղօթից իմոց ։
Տէր տէր զօրութիւն փրկութեան իմոյ . հովանի
դլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի ։
Մի՛ մատներ զիս տէր ի ցանկութիւն մեղա
ւորաց , զի խորհեցան վասն իմ . մի՛ ընդ
վայր հարկաներ զիս ։
Ո՛չ ի մի՛ երբեք բարձրասցին , և խոր-
հուրդք նոցա մի՛ կատարեսցին . վասն
կատարածի նոցա՝ վաստակ շրթանց իւ-
րեանց ծածկեսցէ զնոսա ։
Արկցես ի վր նոցա զկայծակունս հրոյ ,
և կործանեսցես զնոս . ի տառապանաց
մի՛ կարասցեն կեալ ։

Մարդոյ լեզուանւոյ մի՛ յաջողեսցի 'ի
վ՚ր երկրի. զայր մեղաւոր՝ չարիք իւր
որսասցեն 'ի կորուստ։
Ծանեայ, զի առնես տ՚ր՝ դատաստան
աղքատի, և իրաւունս տնանկի։
Արդարք գոհասցին զանուանէ քում
մէ. և բնակեսցին ուղիղք առաջի ե
րեսաց քոց։
Տ՚ր կարդացի առ քեզ՝ և լ՛ուր ինձ,
նայեա՛ 'ի ձայն աղօթից իմոց՝ 'ի կարդալ
իմում առ քեզ։
Ուղի՛ղ եղիցին աղօթք իմ որ՚պ խունկ
առաջի քո տ՚ր. համբարձումն ձեռաց
իմոց՝ պատարագ երեկոյի։
Դի՛ր տ՚ր՝ պահապան բերանոյ իմոյ. և
դուռն ամուր շրթանց իմոց. զի մի՛ խո
տորեսցի սիրտ իմ բանիւ չարուե՛։
'Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ
մարդս, ոյք գործեն զանօրէնուի՛. և
ո՛չ եղէց կցորդ ընտրելոց նց՚։
Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմուբ՚ և յան
դիման արասցէ. իւղ մեղաւորի մի՛ օծցէ
զդլուխ իմ, այլ աղօթք իմ 'ի կամս ն՚ր։
Արգելան մերձ առ վիմին դատաւորք
նց՚.

նց. լուիցեն բանից իմոց՝ և քաղցրացին։
Ոպ թանձրութի հողոյ, զի սփռեալ է 'ի
վր երկրի. ցրուեսցին ոսկերք նց մերձ
'ի դժոխս։
Աչ քեզ տր տր՝ են աչք իմ. 'ի քեզ յու
սացայ, մի՛ հաներ զհոգի յինէն։
Պահեա՛ զիս յորոգայթէ՝ որ թագու
ցաւ ինձ, 'ի գայթակղութէ դործողին
զանօրէնութի։
Անկցին 'ի ցանցս նր մեղաւորք, միայն
եմ ես՝ մինչև անցից։
Ձայնիւ իմով ես առ տր [illegible]դացի.
ձայնիւ իմով զտր աղաչեցի։
Սփռեցից առաջի տն զաղօթս իմ, և
զնեղութիս իմ առաջի նր պատմեցից։
'Ի նուաղիլ յինէն հոգւոյ իմոյ, դու տր
ծանեար զշաւիղս իմ. 'ի ճանապարհ յոր
և գնայի, թագուցաւ ինձ որոգայթ։
Հայէի յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ ո՛ք ճանա
չէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ իմ.
և ո՛չ գտաւ խնդրող անձին իմոյ։
Աղաղակեցի առ քեզ տր՝ և ասցի, դու ես
յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեց։
Նայեա՛ տր յաղօթս իմ, զի ես խոնարհ



եղէ

եղէ յոյ · ապրեցո՛ զիս 'ի հալածչաց
իմոց, զի հզօրք եղեն քան զիս ։
Տ՞ր հա՛ն 'ի բանտէ զանձն իմ · դոհա-
նամ զանուանէ քումմէ ։
Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչև հա-
տուսցես ։
Փառք հօր և որդւոյ և ։
Երգ հիրաշամտից ։
Ալէլո՞ւիա՛ · Ալէլո՛ւիա՛ ։
Լո՛յս զուա՛րթ ս՞ք փա՞ռա՛ց ա՛նը
մա՛հի՞ հօ՛ր · ե՛ր կնա՞ւո՞րի սը՞րբո՛յ
կե՛նա՛րա՞րի՞ յի՛սո՞ւս քրի՛ստո՞ս ։
Ե՛ կեա՛լքս 'ի մը՞տանել ա՞րեգա՛կա՞
նը՛ն, տե՛սա՞ք ը՞զ լո՞յս ե՞րե՛կո՞յի՛ս ։
Օ՛րհնե՛մք ը՞զ հա՛յր և զո՞րդի և ը՞զ ս՞ք
հոգի՞դ ա՞ստո՞ւծո՞յ ։ Եւ ա՞մքն ա՛սե՞մք
ա՞մէ՞ն ։ Ա՞րժա՛նաւորեա՛ ը՞զ մե՞զ յա՞մ
ժա՞մ · օրհնե՞լ ձա՛յնի՞ւ երգո՞վ զանուն
փառա՞ց ամենա՞ս՞ք երրո՞րդո՞ւթե՞դ ։
Ո՞ր տա՞յ զկե՛նդա՞նուի՞ վ՞ս որո՞յ և աշ
խարհս ը՞զ քեզ փա՞ռաւո՞րէ ։

## Մաղթանք։

Օրհնեալ տ̄ր՝ որ բնակ̄ելդ ես 'ի բարձունս, և օրհնեալ են փառք մեծութ̄քոյ. որ հաստատեցեր զլուսաւորս 'ի բարձունս. 'ի յերկնից լոյս ծագեցեր ընդ ա̄մ տիեզերս։ Արարեր զարեգակն լուսատու տունջեան, զլուսինն և զաստեղս՝ լուսատու գիշերոյ, և զլոյս ճրագի. դո՛ւ ես լոյս գովելի. ս̄բ և առաջին լոյսն. 'ի քէն փախնու խաւարն. և զլոյս քո կենդանի՝ տ̄ր ծագեա՛ 'ի սիրտս մեր։ Եւ մեք միաբան ասասցուք՝ օրհնել է անուն ս̄բ փառաց քոց. և քեզ երգեմք զօրհնութ̄ և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ ս̄բյ. այժմ և։

## Քարոզ։

Հասեալքս 'ի ժամ երեկոյիս ա̄մքն համ բառնալով զձեռս մեր՝ փառաւորեմք զքեզ տ̄ր ա̄ծ մեր. որ շնորհեցեր մեզ զտիւս խաղաղութ̄ն անցուցանել և հասանիլ 'ի ժամ երեկոյիս։ Արժանաւորեա՛ զմեզ տ̄ր՝ ս̄բ սրտիւ հրեշտակային երգով՝ գոհաբանութ̄ մատուցանել

նել տ̅ն տ̅յ ամենակալիդ. կեցո՛ և ողոր-
մեա՛ ։ Ողորմեա՛ց մեզ տ̅ր ա̅ծ մեր ըստ
մեծի ողորմուե̅ քում. ասասցուք ա̅մքն
միաբանուբ̅ ։ Տ̅ր ողորմեա՛ գ̅ ։

Մաղթանք ։

Հասեալքս 'ի ժամ երեկոյիս ա̅մքեան՝
անդադար փառաւորեմք զհայր և զոր-
դի և զս̅բ հոգիդ. այժմ և ։

Մեսեդիք ծննդեանն քի̅, և աւետեաց, և վէ-
րափոխմանն. և աշշոց տօնից ա̅ծածնին ։

Տ̅ր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու, և ա̅
ես այսօր ծնայ զքեզ ։
Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք. և ժո-
ղովուրդք խորհեցան 'ի սնոտիս ։
Մեծացուսցէ անձն իմ զտ̅ր. և ցնծաս բ̅
ցէ հոգի իմ ա̅վ փրկչաւ իմով ։
Զ ի հայեցաւ 'ի խոնարհուի̅ աղախնոյ
իւրոյ. ահա՛ յայսմ հետէ երանիցեն ինձ
ա̅մ աղգք ։
Իջցէ ո̅ւ զանձրև 'ի վ̅ր գեզման, ո̅ւ գ̅
ցօղ զի ցօղէ յերկիր ։
Ա̅ծ զիրաւունս քո արքայի տո՛ւր, և
զարդարուի̅ս քո որդւոյ թագաւորի ։

Մեսեդիւ յարութեան։

ա՛ճ Տ՛ր կարօղ և հզօր. տ՛ր կարօղ 'ի պա-
տերազմի։
Տեառն է երկիր լրիւ իւրով. աշխարհ՝
և ա՛մ բնակիչք նր՛։

ակ Ա՛թոռ քո ա՛ծ յաւիտե՛նս յաւիտենից,
գաւազան ուղղութե՛ գաւազան ար-
քայութե՛ քո։
Բղխեաց սիրտ իմ զբան բարի. և ա-
սեմ զգործս իմ թագաւորի։

բ՛ճ Տ՛ր թագաւորեաց՝ ցնծասցէ՛ երկիր.
ուրա՛խ եղիցին կղզիք բազումք։
Երևեցան փայլատակունք նր՛ տիեզե-
րաց. ետես՝ և սասանեցաւ երկիր։

բ՛կ Երգեցէ՛ք տ՛ն երգ նոր ա՛մ երկիր.
ծառայեցէ՛ք տ՛ն ուրախութ՛։
Մտէ՛ք առաջի նր՛ ցնծութ՛. ծանե-
ր՛ուք զի նա է տ՛ր ա՛ծ մեր։

գ՛ճ Եկա՛յք և տեսէ՛ք զգործս ա՛յ, որ արար
զնշանս և զարուեստս 'ի վ՛ր երկրի։
Ա՛ծ մեր ապաւէն և զօրութ՛. օգնական
'ի վ՛ր նեղուե՛ց, որք գտին զմեզ յոյժ։

գ՛կ Ա՛ծ մեր յերկինս և յերկրի, զա՛մ զոր
ինչ կամեցաւ և արար։

Յելանելն ի՞էլի յեդիպտոսէ. տանն յա
կոբայ 'ի ժողովրդենէ այլազգեաց։
Եղիցի ձեռն քո 'ի վր՞ առն, աջ քո 'ի դձ
վր՞ որդւոյ մարդոյ, զոր զօրացուցեր ըզ
նա 'ի քեզ։
Որ հովուեսդ ի՞էլի՝ նայեա՛ց, որ ա
ռաջնորդես ո՞պ խաշին յովսեփու։
Ա՞ծ աստուծոց տ՞ր խօսեցաւ, և կոչեաց դկ
զերկիր։
Յելիցն արեգական մինչև 'ի մուտս
արևու։

Մեսեդիւ գալստեան։

Օրհնեալ որ գաս յանուն տ՞ն. օրհ
նեալ որ գալոց ես։
Տ՞ր ա՞ծ մեր երևեցաւ մեզ. արարէ՛ք
տօնս ուրախու՞ե կանխաւ, մինչև յան
կիւնս սեղանոյ։
Աստ օրհնեցէ՛ք ա՞մ ծառայք տ՞ն զտ՞ր։ եկղ
Ո՛ կայք 'ի տուն տ՞ն, և 'ի գաւիթս ա՞յ մերոյ։
Սիրեցի՝ զի լուիցէ տ՞ր զձայն աղօթից կիր
իմոց։ մտի
Զ ի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս,
և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա։

Մեսեդիւ մարտիրոսաց։

ա՛ձ Եղիցի՛ ողորմութի՛ քո տ՛ր 'ի վ՛ր մեր. ո՛պ յուսացաք 'ի քեզ։
Ցնծացէ՛ք արդարք 'ի տ՛ր. ուղղոց վայելէ օրհնութի՛։

ակ Տ՛ր սիրէ զիրաւունս և ո՛չ ընդ վայր հարկանէ զս՛բս իւր։
Փրկութի՛ արդարոց 'ի տ՛նէ է. վերակացու է նց՛ 'ի ժամանակս նեղուե՛։

բ՛ձ Սքանչելի է ա՛ծ 'ի վ՛ր ս՛բց իւրոց, ա՛ծ իսրայէլի։
Տ՛ր ա՛ծ օրհնեալ. օրհնեալ է տ՛ր զօրհանապազ։

բ՛կ Օգնութի՛ ինձ 'ի տ՛նէ եկեսցէ, որ արար զերկինս և զերկիր։
Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս, ուստի եկեսցէ ինձ օգնութի՛։

գ՛ձ Ա՛ծ փառաւորեալ է 'ի խորհուրդս ս՛բց իւրոց. մեծ և ահաւոր 'ի վ՛ր այնոցիկ ոյք շուրջ են զնովաւ։
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց տ՛ր, և ճշմարտութի՛ քո յեկեղեցիս սրբոց։

գ՛կ Սիրեցից զքեզ՝ տ՛ր զօրութի՛ իմ. տ՛ր հաստա

տատիչ իմ, ապաւէն իմ և փրկիչ իմ։
Ա՛ծ օգնական իմ, և ես յուսամ 'ի նա.
ապաւէն իմ, եղջիւր փրկութ՚ե իմոյ՝
ընդունելի իմ է.
Մ՛երձ է տ՚ր առ ա՚մսեան, ոյք կարդան դ՛ձ
առ նա. առ ա՚մսեան՝ ոյք կարդան առ
նա ճշմարտութ՚ի։
Զ կամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տ՚ր. աղօթից նց՚ լսէ՝ և կեցուցանէ զնս՚։
Արդարքն ոպ՚ զարմաւենիս ծաղկես գ՛կ
ցին. ոպ՚ զմայրսն լիբանանու բազումք
եղիցին։
Տնկեալք եղիցին 'ի տան տ՚ն, և 'ի գա
ւիթս ա՚յ մերոյ ծաղկեսցին։

Մ՛եսեդիւ ապաշխարութ՚ե։

Տ՚ր լուիցէ ինձ 'ի կ՛ր՚դ՚լ իմում առ նա։ ա՛ձ
'Ի կարդալ իմում լուար ինձ ա՚ծ ըստ պ՛Հ
արդարութ՚ե իմոյ։
Մ՛ի ասասցէ թշնամին իմ թէ յաղթե ա՛կ
ցի նմա. կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն,
թէ ես սասանեցայց։
Մ՛ինչև յե՛րբ դարձուցանես զերեսս
քո յինէն. մինչև յե՛րբ բարձրանայ թըշ
նա

նամին 'ի վր̄ իմ. նայեա՛ և լո՛ւր ինձ տ̄ր
ա̄ծ իմ։

բձ Բերան արդարոյ պատմէ զիմաստութ̄. և
լեզու նր̄ խօսեսցի զիրաւունս։
Մի՛ նախանձիր ընդ չարս. և մի՛ ընդ
այնոսիկ՝ ոյք գործեն զանօրէնութ̄։

բկ Քաղցրութ̄ի արարեր ընդ ծառայի
քում տ̄ր, ըստ բանի քում։
Քաղցր ես դու տ̄ր, և քաղցրութ̄ քով
խրատեա՛ զիս։

գձ Նայեա՛ և լո՛ւր ինձ տ̄ր ա̄ծ իմ։
Մինչև յե՞րբ տ̄ր՝ մոռանաս զիս խ-
պառ. մինչև յե՞րբ դարձուցանես զե-
րեսս քո յինէն։

գկ Դթութ̄ք քո բազում են տ̄ր, ըստ իրա-
ւանց քոց կեցո՛ զիս։
Տե՛ս զխոնարհութ̄ իմ. և փ[illegible]եա՛ զիս.
զի զօրէնս քո ես ո՛չ մո[illegible]ացայ։

դձ Ա̄ծ յօգնել ինձ նայեա՛ց. և տ̄ր յընկե-
րել ինձ փութա՛։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին, ոյք խընդ-
րէին զանձն իմ։

դկ Լո՛ւր ա̄ծ աղօթից իմոց յաղաչել ինձ
առ քեզ. յերկիւղէ թշնամւոյն փըր-
իէ կեա՛

կեա՛ զանձն իմ։

Ծածկեսցես զիս 'ի ժողովոց չարաց. 'ի բազմութ՝ ոյք գործեն զանօրէնութ՝ ։

'Ի Ռ-ծի հինգշաբաթի ։

Լուացից սրբութ՝ զձեռս իմ. և շուրջ եղէց զսեղանով քո տ՝ր ։

Տ՝ր սիրեցի զվայելչութ՝ի տան քո, և զտեղի յարկի փառաց քոց ։

'Ի Ռ-ծի ուրբաթու ։

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի. և 'ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ ։

Եղիցին սեղանք նց՝ առ՝ջի նց՝ յորոգ՝յթ, 'ի հատուցումն և 'ի գայթակղութ՝ ։

'Ի տօնի սրբոյ խաչին ։

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան ։

Ոպ՝ փրկեցան սիրելիք քո. կեցո՛ աջով քո և լո՛ւր մեզ ։

Կարգ ուղիղ եղիցեաց ։

Ուղի՛ղ եղիցին աղօթք իմ ։

Ոպ՝ խունկ առաջի քո տ՝ր ։

Համբարձումն ձեռաց իմոց ։

Պատարագ երեկոյի ։

Յատուկ առաջակողմանն ։

Ուղի՛ղ եղիցին աղօթք իմ ոպ̄ խունկ
առաջի քո տ̄ր ։ Համբարձումն ձեռաց
իմոց՝ պատարագ երեկոյի ։

Տ̄ր աղաղակեցի առ քեզ և լ՛ուր ինձ ։
Նայեա՛ց 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց ,
յաղաղակել իմում առ քեզ ։

'Ի Ռ̄ծի հինգշաբաթու ։

Ուղի՛ղ եղիցին աղօթք իմ ոպ̄ խունկ
առաջի քո տ̄ր ։

Զ երեկոյի աղօթս մեր ընկա՛լ տ̄ր ։ և
զտարածումն ձեռաց մերոց ։

'Ի Ռ̄ծի ուրբաթու ։

Ուղի՛ղ եղիցին աղաչանք մեր ոպ̄ խունկ
առաջի քո տ̄ր ։ Համբարձումն ձեռաց
մերոց՝ պատարագ երեկոյի ։

Քարոզ հիւրաքամտից , և ա̄մ աւուրց տ̄րունէ̄ց ։

Ասասցուք ա̄մքեան միաբանութ̄ի ։ տ̄ր
ողորմեա՛ ։

Ա՛ս խաղաղուե̄ ա̄մ աշխարհի ։ և այլն ։
ոպ̄ 'ի թիւն , 233 ։

Քարոզ 'ի տօնի ո̄բց , և պահոց ։

Աղերսեայց մեզ։

Ո՜վ Տէր Յիսուս Քրիստոս Աստուած մեր, որ ասացեր առաքելոցդ քոց սուրբ՝ եթէ որ ինչ խնդրիցէք յանուն իմ յԱստուած Հաւատով՝ տացէ ձեզ։

լով զերեկոյի պատարագս մեր 'ի հոտ
անուշից՝ 'ի հաճոյս քեզ պատրաստել։
Յաւել 'ի մեզ տ̄ր ամենակալ՝ զհաւատ,
զյոյս, զսէր. և զա̄մ գործս առաքինու
թ̄ե. ոպ̄ զի ըստ կամաց քոց բարեսիրաց՝
միշտ կրօնաւորեալք բարեպաշտուբ̄ 'ի
տուէ և 'ի գիշերի. և արժանաւորք ե
ղիցուք յաղագս անձանց մերոց փրկու
թ̄ե. և վ̄ս հոգևոր կենացդ աղաչել
զքեզ տ̄ր. և գտանել 'ի քէն զշնորհս և
զողորմութի̄. և գոհանալով փառաւո
րեսցուք զհայր և զորդի և զս̄բ հոգիդ.
այժմ և միշտ և.

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Քեզ երկիրպագանելով տ̄ր ա̄ծ մեր՝
գոհանամք զքէն յաղագս խաղաղութբ̄
անցուցանելոյ 'ի մէնջ զերկարութի̄
տունջեանս։ Տ՛ուր մեզ տ̄ր աղաչեմք
զքեզ՝ զերեկս և զառաջակայ գիշերս ա
ռանց մեղաց, և առանց գայթակղուե̄
անցուցանել. հաստատուն կալ և մնալ
'ի հաւատ՝ 'ի յոյս՝ 'ի սէր՝ և 'ի պատ
ուիրանապահուե̄ քոյ։ Խնդրելով ըզ



խա

խաղաղութի՞ ամ աշխարհի. և եկեղեցւոյ
քում ս՞բյ զհաստատութի՞, և անձանց
մերոց զփրկութի՞։ Ոպ՞ զի ընդունելով 'ի
քէն զհայցուածս մեր՝ և զմեծ վայել
չական փառաբանութի՞ միշտ 'ի բարձունս
առաքեսցուք ամենազօր տ՞րութ՞եդ քս՞
ա՞ծ մեր. այժմ և միշտ և։

Եւ ասի ս՞բ ա՞ծ՝ ըստ պատշաճի։

Սբ՞ ա՞ծ. ս՞բ և հզօր. ս՞բ և անմահ. որ
խաչեցար վ՞ս մեր. ողորմեա՛ մեզ։
երիցս կրկնեա՛։ Եւ զկնի զՓառաւորեալն՝
գացես 'ի թիւն, 244։

Մաղթանք։

Փրկել զմեզ 'ի փորձութ՞ և յա՞մ վտան-
գից մերոց։

Եւ ևս խաղաղութ՞ զտ՞ր աղաչ։

Պ՞ս լսելի լինելոյ տ՞ն ա՞յ ձայնի աղա- քրզ
չանաց մերոց՝ բարեխօսութ՞ ս՞բ ա՞ծած-
նին։ Եւ իջանելոյ 'ի վ՞ր մեր ողորմութ՞
և գթութ՞ տ՞ն ա՞յ։ Ամենակալ տ՞ր ա՞ծ
մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։
Օրհնութի՞ և փառք հօր և որդւոյ և
հոգւոյն ս՞բյ. այժմ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս, ուստի
եկեսցէ ինձ օգնութի՞ ։
Օգնութի՞ ինձ 'ի տ՞նէ եկեսցէ, որ ա-
րար զերկինս և զերկիր ։
Մի՛ տար 'ի սասանութի՞ զոտն քո. և մի՛
ննջեսցէ պահապան քո ։
Ոպ՞ ո՛չ ննջէ՝ և ո՛չ 'ի քուն երթայ պա-
հապանն իէ՞լի ։
Տէր պահեսցէ զքեզ, և տ՞ր ընկալցի
աջոյ ձեռամբն իւրով ։
Արեգակն 'ի տուէ քեզ մի՛ մեղիցէ, և
մի՛ լուսին 'ի գիշերի ։
Տէր պահեսցէ զքեզ յա՞մ չարէ. պա-
հեսցէ տ՞ր զանձն քո ։
Տ՞ր պահեսցէ զմուտ և զել քո՝ յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան ։
Փառք հօր և որդւոյ և ։
Ասի համբարձի շարական ըստ պատշաճի ։
Կիրակամտի զայս ասա՛ ։

ա՛ձ Սբ՞ ես տ՞ր զօ՞րութե՞ց ո՞ր բնակեալդ
ես 'ի յե՞րկինս. և բա՞րեբանի՞ս 'ի ս՞բ՞ց
քո՞ց ։ Ե՛րկնայի՞ն զօ՞րութի՞ք սե՞րով
բէք.

բէք և քերովբէք. անդադար օրհնեն
սէ զանուանըդ քո։ Քահանայք ընդ
նոսին պաշտօնեայք և ժողովուրդք.
երկրպագեսցուք տրութեանըդ քո։
Լոյսդ որ յառաջ քան զյաւիտեանս
'ի հօրէ առաքեցար. և լուսով իմանա
լեաւ լոցեր զարարածս. օրհնեալ ես
թագաւոր յաւիտենից։ Որ ըզլոյսն
իսկըզբանէ հաստատեցեր վերըստին.
և զխաւարն անգիտութեան յարու
թեամբըդ քո հալածեցեր. օրհ։
Ուստի և մեք լուսաւորեալքս ընդ
լուսեղէն զըւարթնոցն. երգեսցուք
ցընծուք 'ի յարուն երեկոյին. օրհ։
Երկնաքաղաքացին յովհաննէս մեծ
'ի ծնունդըս կանանց. քարոզէր յա
նապատի ազդ արարօղ բարբառովն.
ըզծագումն լուսոյ արեգականն ար
դարութեան։ Ճըշմարիտ մարգարէ և
ձեռնադրօղ որդւոյն այ. յառաջըն
թաց կարապետ և պատմօղ ածային



օրի

օրինացն. հորդէր ճանապարհս թա-
գաւորին յաւիտենից: Յանօրէն դի-
նարբուսըն մոլեգնեալ հերովդիա-
դայ. 'ի պարգևի մասին խընդրէր ըզ-
գլուխ մարգարէին. շիջուցանել զարու-
սեակն և զանաղօտ լապտերն: փառք:
Սըրբուհւոյ ածածնին բարեխօսու-
թեամբ պարգևեա երկըրպագուացս ամե-
նասք երրորդուեդ. զյարութիւն յու-
սոյ կենացըն յաւիտենից: այժմ և:
Զհաւատացեալ ժողովուրդըս սէր ե-
րորդուեդ. և զապաւի նեալս 'ի խո-
րան փառաց քոց. պահեա անխըռով
'ի խաղաղութեան:

գկ Ըզ քո յարուիդ օրհնեմըք մարդա-
սէր. աղաղակելով տոր փառըք քեզ:
Զ որ օրհնեն սերովբէքն և գովեն
քերովբէքն. աղա: Անդադար բերա-
նով անհանգիստ բարբառով. աղա:

գկ Առեալ և մեր զօրհնութիւնս հրեշ-
տակացն երգեմք. եւ ասեմըք



փա՛ռք

փա՛ռք յա՛րութե՛ քո՛ տ՛ր։ Ո՛ր խա՛չե՛
ցա՛ր վա՛սըն մե՛ր թա՛ղե՛ցա՛ ՚՚ր. ե՛՚ւ
յա՛րեա՛ ՚ր ա՛զատե՛ցե՛ր ՚ի՛ մեղա՛ց։ Սբ՛
ա՛ը՛ծ. սո՛ ՚՚ւրբ ե՛՚ւ հը՛զօ՛ ՚ր. ս՛բ ան
մա՛հ թա՛գաւո՛ր։

Ա՛յսօ՛ր մարտի՛րոսա՛ց դասքը՛ն ցը՛նծա դկ
ցեա՛լ բե՛րկրի՛ն. ընդ ա՛ռա՛ջ տեա՛ ՚՚ռն.
քրի՛ստոսի՛ ո՛րդւո՛յն ա՛յ։ Ձա՛յն ՚ի՛ յերկ
նի՛ց վը՛կայեա՛լ ա՛սէ. եկա՛յք օ՛րհնեա՛լ
ըք հօ՛ր ի՛մո՛ ՚՚յ. ժառա՛նգո՛րդք ե՛րկնի՛ց
խորանա՛ցն։ Լ՛ը՛ցէ՛ք ը՛զ տեղի ա՛նկե
լո՛ցն. ա՛պը՛ստա՛մբո՛ղական թը՛շնա՛մւո՛ ՚՚յն.
ո՛ր ՚ի՛ յերկնի՛ց վա՛յր անկեա՛լ։

Ա՛ը՛տցե՛ն աղօ՛թք ի՛մ տէ՛ ՚՚ր ՚ի՛ տաճա՛ր դկ
ս՛բ քո՛. Լ՛ առա՛քեա՛ ՚ի մե՛զ տ՛ ՚՚՚ր զօ՛գ
նութի՛ւն ՚ի՛ լեռնէ՛ սը՛րբո՛յ քո՛ւմմէ՛։
Հ՛ո՛վանասցի՛ ա՛ջ քո՛ տ՛՚ր ՚ի՛ վ՛ը՛ ստեղծ
ուա՛ծո՛ց քո՛ց. Լ՛ առա՛քեա՛ ՚ի մե՛զ տ՛ ՚՚ր։
Ո՛ ե՛րեկոյի՛ ա՛ղօ՛թս մեր ը՛նկա՛լ տ՛՚ր բա՛
րեխօ՛սո՛ւթբ՛ ծը՛նողի՛ քո՛. Լ՛ առա՛։

քրզ Ա ն խաղաղուն ամ աշխարհի. և հաս
տատուն ս՛ բյ եկեղեցւոյ, զտր աղաչես
ցուք. ասասցուք ամքն միաբանութ՛ բ.

Տ՛ր ողորմեա՛. գ.

աղ Հա՛յր գթած՝ բարեխնամօղ՝ արարիչ
ամ արարածոց. ընկա՛լ զպաղատանս ծա
ռայից քոց ՚ի ժամ երեկոյիս. որ առատդ
ես առ ամսն՝ պարգևօք բարերարուն
քո. Ողորմեա՛ տր ամ աշխարհի, և ե
կեղեցւոյ քում ս՛բյ. հիւանդաց՝ վրշ
տացելոց՝ ճանապարհորդաց՝ նաւոր
դաց՝ խոստովանողաց՝ ապաշխարողաց՝
և հոգւոցն հանգուցելոց. Ո՛ի դու
տր ամենակալ՝ գիտես զպէտս մեր՝ և
զկարիս՝ առաւել քան զոր խնդրեմք և
իմանամք. և քեզ ընդ որդւոյ և ամե
նաս՛բյ հոգւոյդ վայելէ փառք իշխա
նութ՛ և պատիւ. այժմ և.

Յաւուրս աղուհացից ասա ասի. տ՛ր ամենակալն.
և իւր փարոշն և աղօթքն. տե՛ս ՚ի թիւն 266.
յառաւօտու ժամուն, և յետ նր՝ որ բնակէալն.
Իսկ յայլ աւուրս պահոց, և ՚ի տօնս մարտիրո
սաց՝ ասի միայն որ բնակէալն. Եւ ՚ի կիրակա
մուտս՝ ասա օրհնեցէք.

Արշակման փոխ։

Որ բնակեալն է յօգնութի՝ բարձրելոյն։

և այլն ոպ՝ 'ի թիւն, 321։

Առ քեզ տ՝ր համբարձի զաչս իմ. որ
բնակեալդ ես 'ի յերկինս։

Ոպ՝ աչք ծառայի 'ի ձեռն տ՝ն իւրոյ. և
ոպ՝ աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ։

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տ՝ր ա՝ծ
մեր. մինչև ողորմեսցիս 'ի վ՝ր մեր։

Ողորմեա՛ մեզ տ՝ր ողորմեա՛ մեզ. զի
բազում լցաք արհամարհանօք։

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ. և ար-
համարհանօք ամբարտաւանից։

Ա՝ծ յանուան քում կեցո՛ զիս, և 'ի
զօրութ՝ քում իրա՛ւ արա ինձ։

Ա՝ծ լո՛ւր աղօթից իմոց. ո՛ւնկնդիր բա-
նից բերանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ. և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարե-
ցան զքեզ ա՝ծ առաջի իւրեանց։

Ահա՛ ա՝ծ օգնական իմ. և տ՝ր ընդու-
նօղ հոգւոյ իմոյ։

'Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ,

Ճշմարտուբ̄ քով սատակեա՛ զնս̄ ։
Ես կամօք իմովք պատարագս մատու-
ցից քեզ ։ և խոստովան եղէց անուան
քում տ̄ր , զի բարի է ։
Յա̄մ նեղուէ̄ իմմէ փրկեցեր զիս ։ և
'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ ։
Փառք հօր և որդւոյ և ։

Մաղթանք ։

Զ բարձրեալն զքս̄ արասցուք մեզ ա-
պաւէն , զի ո՛չ հասցեն առ մեզ չարք ։
և տանջանք մի՛ մերձեսցին 'ի յարկս մեր ։

Քարոզ ։

Եւ մեք միաբան զողորմութի̄ 'ի տ̄նէ
խնդրելով , ասասցուք ա̄մքն միաբա-
նութբ̄ ։ Տ̄ր ողորմեա՛ ։ գ̄ ։

Աղօթք ։

Յոյս կենաց՝ ընդունօղ աղօթից՝ քա-
ւիչ մեղաց՝ և կատարիչ խնդրուածաց
քս̄ ա̄ծ մեր ։ ընկա՛լ զպաղատանս մեր 'ի
ժամ երեկոյիս՝ բարեխօսուբ̄ ս̄բ ա̄ծած
նիդ և աղաչանօք ա̄մ ս̄բց քոց ։ Լ ո՛ւր
մեզ տ̄ր և ողորմեա՛ ։ ներեա՛ քաւեա՛ և
թո՛ղ զմեղս մեր ։ արժանաւորեա՛ գո-



հուբ̄

հութ՝ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և
ընդ ս՝բյ հոգւոյդ. այժմ և:

Յիշեա՛ տ՝ր զպաշտօնեայս քո:
Բարերար և բազումողորմ ա՝ծ. քո:
Հայր մեր որ յերկինս ես:

Փոխ հիրաւամտից:

Ա՛ստ օրհնեցէ՛ք ա՝մ ծառայք տ՝ն զտ՝ր.
ո՛ կայք 'ի տուն տ՝ն, և 'ի գաւիթս տ՝յ
մերոյ:
'Ի գիշերի համբարձէ՛ք զձեռս ձեր 'ի
սրբուի՝. և օրհնեցէ՛ք զտ՝ր:
Օրհնեսցէ զմեզ տ՝ր 'ի սիօնէ. որ արար
զերկինս և զերկիր:
Խոստովան եղէց քեզ տ՝ր՝ բոլորով սրբ
տիւ իմով. առաջի հրեշտակաց սաղմոս
ասացից քեզ:
Ջ՝ի լուար զբանս բերանոյ իմոյ. եր
կիրպագից 'ի տաճար ս՝բ քո. և խոստո
վան եղէց անուան քում, վ՝ս ողորմուե՝
և ճշմարտուե՝ քոյ:
Մ՝եծ արարեր յա՝մի զանուն ս՝բ քո.
յորում աւուր կարդամ առ քեզ, վաղ
վաղակի լ՛ուր ինձ. և բազում արասցես
զօրուի՝ս յանձն իմ:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ա̅մ Թագա-
ւորք երկրի, զի լուան զբանս բերանոյ
քո, և օրհնեսցեն զճանապարհս քո։
Մեծ են փառք տ̅ն. բարձր է տ̅ր. ըզ
խոնարհս տեսանէ, և զբարձունս 'ի հե-
ռաստանէ ճանաչէ։
Թէ գնացից ես 'ի մէջ նեղուե̅ց, կե-
ցուսցես զիս 'ի բարկուէ̅ Թշնամւոյն։
Չգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս աջ
քո. և տ̅ր հատուսցէ ընդ իմ։
Տ̅ր ողորմուի̅ քո յաւիտեան. զգործս
ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։
Ա̅ծ յանուան քում կե։ և այշն ոդ̅ 'ի վէ։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Քարոզ։

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանուբ̅ 'ի
տ̅նէ՝ զի զողորմուե̅ զշնորհս իւր ա-
րասցէ 'ի վ̅ր մեր. տ̅րն ամենակալ կե-
ցուսցէ՛ և ողորմեսցի՛։
Կեցո՛ Տ̅ր՛։ Տ̅ր ողորմեա՛. գ̅։

Աղօթք։

Թագաւոր խաղաղութե̅ օգնական և
փրկիչ անձանց մերոց քս̅ ա̅ծ մեր.



պա

պարսպեալ պահեա՛ զժողովուրդս քո
ընդ հովանեաւ ս̅բ և պատուական խա-
չիւդ քոյ ՚ի խաղաղութե̅ ։ Փրկեա՛ յե-
րևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն ։ ար-
ժանաւորեա՛ գոհութ̅ փառաւորել ըզ
քեզ ընդ հօր և ընդ ս̅բյ հոգւոյդ ։
այժմ և միշտ և ։

Քարող խաչի ։

Սբ̅ խաչիւս աղաչեսցուք զտ̅ր՝ զի սովաւ
փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց ։ և կեցուսցէ
շնորհիւ ողորմութ̅ իւրոյ ։ Ամենակալ
տ̅ր ա̅ծ մեր՝ կեցո՛ և ողորմեա՛ ։

Ազօթք ։

Պահպանեա՛ զմեզ քս̅ ա̅ծ մեր՝ ընդ հո-
վանեաւ ս̅բ և պատուական խաչիւդ
քով ՚ի խաղաղութե̅ ։ փրկեա՛ յերևելի
և յաներևոյթ թշնամւոյն ։ Արժանա-
ւորեա՛ գոհութ̅ փառաւորել զքեզ ընդ
հօր և ընդ ս̅բյ հոգւոյդ ։ այժմ և ։

Խրատք վ̅ս երկրպագութ̅ էկեղեցւոց ։

Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիս, ՚ի տուն
տ̅ն երթիցուք մեք ։
Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո
ե՛րուսաղէմ ։

Զեղէմ շինեալ ոպ̄ քաղաք. և բնակուի̄
իւր շուրջ զնովաւ ։
Անդ ելանէին ազգք՝ ազգք տ̄ն. 'ի վը
կայութի̄ խրայէլի, խոստովան լինիլ
անուան տ̄ն ։
Անդ արկեալ են աթոռք դատաստանի.
աթոռս արկեալ են 'ի տան դաւթի ։
Հարցէ՛ք զողջունէ եէմի, և զշինուէ՝
ոյք սիրէք զտ̄ր ։
Եղիցի խաղաղուի̄ 'ի զօրուե̄ քում, և
շինուի̄ յաշտարակս յամուրս քո ։
Վ՛ս̄ եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցայ
զխաղաղուի̄. վ՛ս̄ քոյ և վ՛ս̄ տան տ̄ն ա̄յ
մերոյ խնդրեցաք զբարուի̄ 'ի քէն ։
Տ՛ուր զօրուի̄ ծառայի քո. կեցո՛ զորդի
աղախնոյ քո. և արա՛ առ իս նշան բարուե̄ ։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն. զի
դու տ̄ր օգնեցեր ինձ, և մխիթարե
ցեր զիս ։
Փառք հօր և որդւոյ և ։

Քարոզ եկեղեցւոյ ։

Սբ̄ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զտ̄ր՝ զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց. և կե

ցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։
Ամենակալ տեր ածմեր՝ կեցո՛ և։

Աղօթք։

Առ դրան սբոյ եկեղեցւոյս, և առաջի ածընկալ և պայծառացեալ սբ նշանացս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք. զսբ և զհրաշալի և զյաղթօղ տրուիդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք. և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և ըզ-
փառս հօր և որդ։

Փոխ։

Աղաղակեցէք առ տեր ամ երկիր. ծառայեցէք տն ուրախութ։

Զ փոխն շրման ասա՛. և փառք տո՛ւր։

Քարոզ։

Օրհնեսցուք զամենակալն ածմ զհայր տն մերոյ յի քի. որ արժանի արար զմեզ կալ 'ի տեղւոջ փառաբանութ և երգել զերգս հոգևորս։ Ամենակալ տեր ածմեր՝ կեցո՛ և ողորմեա՛։

Աղօթք։

'Ի մէջ տաճարիս, և առաջի ածընկալ և պայծառացեալ սբ նշանացս, և սբ

սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք. զս̄բ և զհրաշալի և զյաղթօղ զյարութի̄դ քո փառաւորեմք. և քեզ մատուցանեմք զօրհնութի̄ և զփառս ընդ հօր և ընդ ս̄բյ հոգւոյդ. այժմ և։

Ա. ղօթ։

Ի յարկի սրբութե̄ և ՚ի տեղւոջ փառաբանութե̄. հրեշտակաց բնակարանիս և մարդկան քաւարանիս, և առաջի ա̄ծընկալ և պայծառացեալ ս̄բ նշանացս և ս̄բ խորանացս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիր պագանեմք. զս̄բ և զհրաշալի և զյաղթօղ զյարութի̄դ քո օրհնեմք և փառաւորեմք. և ընդ երկնային զօրսն քեզ մատուցանեմք զօրհնութի̄ և զփառս ընդ հօր և ընդ ս̄բյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս։

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից խաղաղական ժամուն։ Որ հաւրէ 'ի դէմս հոգւոյն տ̄յ։ Այլ և 'ի դէմս բանին տ̄յ՝ որ եդաւ 'ի գերեզմանի. և էջ 'ի դժոխս. և խաղաղութիւն արար հոգւոյն։

Օրհնեցից զտ̄ր յա̄մ ժամ, յա̄մ ժամ օրհնութիւն ն̄ր 'ի բերան իմ։
'Ի տ̄ր պարծեսցի անձն իմ. լուիցեն հեզք, և ուրախ եղիցին։
Մե՛ծ արարէք զտ̄ր ինև. և բարձր արասցուք զանուն ն̄ր 'ի միասին։
Խնդրեցի 'ի տ̄նէ և լուաւ ինձ. յա̄մ նեղութէ̄ իմմէ փրկեաց զիս։
Մատի՛ք առ տ̄ր՝ և առէ՛ք զլոյս. և երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն։
Այս աղքատ կարդաց առ տ̄ր, և տ̄ր լուաւ սմա. յա̄մ նեղութէ̄ սորա փրկեաց զսա։
Բանակք հրեշտ̄կաց տ̄ն շուրջ են զերկիւղածովք իւրովք, և պահեն զն̄ս։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Եւ և ս խաղաղութէ̄ զտ̄ր աղաչ։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և։

Երգ աստիճանաց։

Ի նեղութեան իմում ես առ տ̄ր կարդա-
ցի, և լուաւ ինձ տ̄ր. փրկեաց զանձն
իմ ՚ի շրթանց նենգաւորաց, և ՚ի լեզ-
ուէ չարէ։

Զ՞ի տացի քեզ՝ կամ զի՞նչ յաւելցի,
լեզո՛ւ նենգաւոր։

Զ՞կանոնն բովանդակ ասա՛։ Բաց ոմանք ալէ
չու չասէն. զի երգ աստիճանաց է։

Սաղմոս. 87։

Տ̄ր ա̄ծ փրկութեան իմոյ, ՚ի տուէ
կարդացի և գիշերի առաջի
քո։

Մտցեն աղօթք իմ առ̄ջի քո տ̄ր, խոնար
հեսցի ունկն քո ՚ի խնդրուածս իմ։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ ևս խաղաղութեան զտ̄ր աղաչ։

Օրհնութի̄ և փառք հօր և որդւոյ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Սաղմոս. 4։

Ի կարդալ իմում լուար ինձ ա̄ծ ըստ
արդարութեան. ՚ի նեղութեան ինձ ան-



դորր

դորր արարեր. ողորմեա՛ ինձ և լո՛ւր ա-
ղօթից իմոց։
Որդի՛ք մարդկան՝ մինչև յե՞րբ էք խըս
տասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնանրութի՞, և
խնդրէք զստութի՞։
Ծաներո՛ւք զի սքանչելիս արար տ՞ր ս՞բյ
իւրում. և տ՞ր լուիցէ ինձ 'ի կարդալ
իմում առ նա։
Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք. զոր ինչ
ասէք 'ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր ղըղ
ջացարուք։
Մատուցէ՛ք պատարագս արդարութ՞.
և յուսացարո՛ւք 'ի տ՞ր։
Բազումք ասէին, թէ ո՛ ցուցցէ մեզ
զբարութի՞ տ՞ն. նշանեցաւ առ մեզ
լոյս երեսաց քոց. և ետուր ուրա-
խութի՞ սրտից մերոց։
'Ի պտղոյ ցորենոյ գինոյ՝ և ձիթոյ իւ-
րեանց լցուցեր զն՞։
Խաղաղութ՞ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք
և զարթիցուք. զի դու տ՞ր միայն առան
ձին յուսով քո բնակեցուցեր զմեզ։
Տ՞ր մի՛ սրտմտութ՞ քով յանդիմաներ
զիս. և մի՛ բարկութ՞ քով խրատեր զիս։

Ողորմեա՛ ինձ տ̄ր զի հիւանդ եմ ես.
բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոս-
կերք իմ։
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու տ̄ր
մինչև յե՞րբ։
Դա՛րձ տ̄ր և փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛
զիս տ̄ր ըստ ողորմութ̄ քում։
Զ ի ոչ ո՛ք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ.
կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ
քեզ։
Վաստակեցայ ես 'ի հեծութ̄ իմում.
լուացի զա̄մ գիշեր զմահիճս իմ. և ար-
տասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի։
Խռովեցաւ 'ի սրտմտութ̄ ակն իմ. և
մաշեցայ ես 'ի վր̄ ա̄մ թշնամեաց իմոց։
'Ի բա՛ց կացէք յինէն ա̄մքն. ոյք գոր-
ծէք զանօրէնութի̄։
Լուաւ տ̄ր ձայնի լալոյ իմոյ. լուաւ
տ̄ր աղօթից իմոց. և տ̄ր զխնդրուածս
իմ ընկալաւ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ա̄մ թշ-
նամիք իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն
յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին։
Մինչև յե՞րբ տ̄ր՝ մոռանաս զիս իս-
պառ.

պառ. մինչև յե՞րբ դարձուցանես զե-
րեսս քո յինէն։
Մինչև յե՞րբ դնեմ զխորհուրդս յոնձն
իմ. և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս։
Մինչև ցե՞րբ բարձրանայ թշնամին 'ի
վ՞ր իմ. նայեա՛ և լո՛ւր ինձ տ՞ր ա՞ծ իմ։
Լո՛յս տուր տ՞ր աչաց իմոց, զի մի՛ եր-
բէք ննջեցից 'ի մահ։
Մի՛ ասասցէ թշնամին՝ թէ յաղթեցի
նմա. կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն, թէ
ես սասանեցայց։
Ես յողորմութ՞ս քո տ՞ր յուս՞ցայ, ցնծա-
ցաւ սիրտ իմ 'ի փրկութ՞ քում. օրհնե-
ցից զտ՞ր՝ զբարերարդ իմ։
Պահեա՛ զիս ա՞ծ իմ, զի ես 'ի քեզ
յուսացայ. ասացի տ՞ն, տ՞ր իմ ես դու՝
և բարիք իմ ինձ 'ի քէն են։
Սբ՞ց քոց՝ որք են յերկրի քում. սքան-
չելի արարեր զա՞մ կամս իմ 'ի նս՞։
Յաճախեսցին հիւանդութ՞ք նց՞. յետ
այսորիկ ապա վաղվաղեսցին։
Ո՛չ ժողովեցայց 'ի ժողովս նց՞ յարե՞նց. և
ո՛չ յիշեցից զանունս նց՞ 'ի շրթունս իմ։
Տ՞ր բաժին ժառանգութ՞ իմոյ՝ և բա-



ժակի

ժակի իմոյ դու ես, որ այսրէն դար-
ձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս։
Պիճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, և
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղև ինձ։
Օրհնեցից զտէր՝ որ իմաստուն արար
զիս, մինչ՚ի գիշերի և ս խրատեցին զիս
երիկամունք իմ։
Յառաջագոյն տեսանէի զտ̄ր առաջի իմ
յա̄մ ժամ. զի է ընդ աջմէ իմմէ, զի մի՛
սասանեցայց։
Պ̄ս այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ. և
ցնծացաւ լեզու իմ, և ս և մարմին իմ
բնակեսցի յուսով։
Զի ո՛չ թողցես զանձն իմ՚ի դժոխս.
և ո՛չ տացես ս̄բյ քում տեսանել զապա-
կանութի̄։
Ցուցեր ինձ զճանապարհս քո կենաց,
լցուցեր զիս ուրախութ̄ երեսաց քոց՚ի
քաղցրութ̄է վայելչութ̄ աջոյ քո մինչ
իսպառ։
Լո՛ւր տ̄ր արդարութ̄. և նայեա՛ ՚ի խըն
դրուածս իմ. ո՛ւնկն դիր աղօթից ի-
մոց՝ զի ո՛չ շրթամբք նենդաւորօք։
Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն,

և

աչք իմ տեսցեն զուղղութ̅ի։
Փորձեցեր զսիրտ իմ, և քննեցեր 'ի
գիշերի. փորձեցեր զիս՝ և ո՛չ գտաւ
յիս անիրաւութ̅ի։
Մ'ի խօսեսցի բերան իմ զգործս որդ-
ւոց մարդկան. վ̅ս բանից շրթանց քոց
ես պահեցից զճանապարհս խիստս։
Հաստատեա՛ զշաւիղս իմ 'ի ճանապարհի
քում. զի մ'ի գայթակղեսցին գնացք իմ։
Ես առ քեզ տ̅ր կարդացի՝ զի լուար
ինձ ա̅ծ, խոնարհեցո՛ առիս զունկն
քո. և լո՛ւր բանից իմոց։
Սքանչելի արարեր զողորմութ̅իս քո՝ ո՞
փրկես զայնոսիկ, ոյք յուսացեալ են 'ի
քեզ՝ յայնցանէ, ոյք հակառակ կան
աջոյ քո։
Պահեա՛ զիս ո̅պ բիբ ական. ընդ հովա-
նեաւ թևոց քոց ծածկեսցես զիս յե-
րեսաց ամբարշտաց, ոյք տառապեցու-
ցին զիս։
Ռշնամիք զանձն իմ պաշարեցին. և 'ի
ճարպս իւրեանց արգելին. և բերանք
ն̅ց խօսեցան զամբարտաւանութ̅ի։
Մերժեցին զիս, և այժմ դարձեալ

պատեցան զինև. ուշ եդին խոնարհե-
ցուցանել զիս յերկիր։
Համարեցան ինձ ոպ առիւծ՝ զի պատ-
րաստի յորս. և ոպ կորիւն առիւծու,
զի նստի դարանեալ։
Արի՛ տր՝ ժամանեա՛ նց, և խափանեա՛
զնս. փրկեա՛ զանձն իմ յամբարշտաց,
'ի սրոյ՝ և 'ի ձեռաց թշնամւոյն։
Տր կորո՛ զնս յերկրէ. բաժանեա՛ և
խափանեա՛ զնս 'ի կեանս իւրեանց։
Գաղտնեօք քովք լցան որովայնք նց.
յագեցան կերակրովք, և թողին ըզ-
մնացուածս տղայոց իւրեանց։
Ես արդարութ երևեցայց երեսաց քոց.
և յագեցայց յերևիլ փառաց քոց։
Դա՛տ արա ինձ ած. և իրա՛ւ արա ինձ
'ի դատաստանի իմում։
Յազդէ որ ո՛չ է սբ, 'ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենգաւորէ փրկեա՛ զիս։
Դու ած հզօրիչ իմ ես. ընդէ՞ր մո-
ռացար զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես
'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ։
Առաքեա՛ տր զլոյս քո՝ և զճշմարտութի
քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ, և հան-

ցեն

ցեն զիս 'ի լեառն ս̅բ և 'ի յարկս քո։
Մտից առաջի սեղանոյ ա̅յ առ ա̅ծ. որ
ուրախ առնէ զմանկուի̅ իմ։
Խոստովան եղէց քեզ օրհնութի̅ ա̅ծ
ա̅ծ իմ։
Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛ առ
ա̅ծ, խոստովանեա՛ նմա՝ փրկիչ երեսաց
իմոց ա̅ծ է։
Ա̅ծ յօգնել ինձ նայեա՛ց. և տ̅ր յընկե
րել ինձ փութա՛։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին, ոյք խընդ
րէին զանձն իմ. դարձցին յետս և ա
մաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար։
Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք.
ոյք ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ։
Ցնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ
ա̅մքեան, ոյք խնդրեն զքեզ տ̅ր։
Ասասցեն յա̅մ ժամ, մեծ է ա̅ծ. և ոյք
սիրեն զփրկուի̅ս քո։
Ես աղքատ և տնանկ եմ, ա̅ծ օգնեա՛
ինձ. օգնական և փրկիչ իմ ես. և դու
տ̅ր իմ՝ մի՛ յամենար։
Տ՛ուր զօրուի̅ ծառայի քո. կեցո՛ զորդի

 աղախ

աղախնոյ քո. և արա՛ առ իս նշան բարուե՛ ։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն . զի
դու տ՛ր օգնեցեր ինձ , և մխիթարե-
ցեր զիս ։

Փառք հօր և որդւոյ և ։

## Եր4 ։

Ընդ՛րհեա՛ մե՛զ տ՛ր 'ի գիշերի՛ զերկ
նային զխաղաղուի՛ քո՛ . և պա-
հեա՛ զմեզ 'ի պա՛տրանա՛ց թըշնամւոյն
ամենայա՛ղթ զօրութ՛ի՛ ս՛ք խաչի՛ քո՛յ ։
Տ՛ր ա՛ծ՛ փրկուե՛ իմոյ 'ի տուէ կարդա-
ցի՛ և գիշերի առաջի՛ քո՛յ ։ Մ՛ըտցե՛ն
աղօթք իմ առաջի քոյ տ՛ր . խոնարհեսցի՛
ունկն քո 'ի խնդըրուա՛ծս ի՛մ ։ Եկեսցէ
առ մե՛զ տ՛ր պահապան 'ի քէն և պա-
հեսցէ զմե՛զ յա՛մ ժա՛մ ։ Առաքեա՛ 'ի մե՛զ
տ՛ր ըզզօրուի՛ ս՛քյ խաչի՛ն որ պահեսցէ՛
զմե՛զ յա՛մ ժա՛մ ։ Արժանի՛ արա՛ տ՛ր
զերե՛կս զայս խաղաղութ՛ի՛ և առանց
փորձուե՛ անցո՛ ը՛զմեօ՛ք ։ Արժանաւո-
րեա՛ տ՛ր զգիշերս զայս խաղաղութ՛ի՛ և
առանց մեղաց պահելով ը՛զմե՛զ ։ Ընդ
մե՛զ

մեզ տր ա՛ծ գիտասջիք հեթանոսք և
պարտեցարո՛ւք . զի ա՛ծ ընդ մեզ է՛ :
Եւ լուարո՛ւք զայս 'ի ծագա՛ց մինչև
'ի ծա՛գս երկրի՛ . զի ա՛ծ : Եւ հըզօրա
ցելքդ պարտեցարո՛ւք . զի : Եւ զի թէ
պէտ և դարձեալ զօրանայք՝ դարձեա՛լ
'ի պարտուն՛ մատնեսջի՛ք . զի : Եւ զխոր
հուրդն զոր խորհիք խափանէ՛ տ՛ր . զի :
Եւ զբանն զոր խօսիք մի՛ մնասցէ՛ առ
ձե՛զ . զի : Եւ քանզի յերկիւղէ ձերմէ
մեք ո՛չ երկիցո՛ւք և ո՛չ խռովիցո՛ւք . զի :
Եւ զտ՛ր ա՛ծ մեր փառաւո՛ր տրասցուք
և նա՛ եղիցի մեզ յերկի՛ւղ . զի : Եւ
յուսացեալ եղիցուք մեք 'ի նա՛, և նա՛
եղիցի մեզ 'ի սը՛րբուն՛ . զի : Եւ յու
սացեալ եղիցո՛ւք մեք 'ի նա, և նա՛ եղի
ցի մեզ 'ի փըրկուն՛ . զի : Եւ ահաւա
սիկ ես և մանկունք իմ զոր ե՛տ ինձ
ա՛ծ . զի : Եւ ժողովուրդ որ նստէր
'ի խաւարի՝ ետես ըզ լո՛յս մե՛ծ . զի :
Եւ որ բնակեալդ էք 'ի խաւարի և 'ի
ստուերս մահու . լոյս ծա՛գեսցի առ
ձե՛զ . զի : Եւ քանզի մանո՛ւկ ծընա՛ւ



որ

որդի և տուա՛ւ մե՛զ. զի։ Եւ որոյ իշ
խանութ՝ իւր 'ի վր՝ ուսո՛ց իւրո՛ց. զի։
Եւ որ կոչի անուն նր՝ մեծի խորհրդո՛յ
հրեշտա՛կ. զի։ Եւ սքանչելի խորհը՛ր
դակի՛ց. զի։ Եւ ա՝ծ հըզօ՛ր իշխա՛ն. զի։
Եւ իշխան խաղաղութ՝ հայր հանդերձե
լոյ յաւի՛տենի՛ն. տ՝ր ա՝ծ ընդ մե՛զ է՛։
Եւ փա՛ռք հօր և որդւոյ և հոգւոյն
սը՛րբո՛յ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ա՛մէ՛ն։

մաղ 'Ի մերձենալ երեկոյիս՝ համբառնամք
զձեռս մեր 'ի սրբութ՝. զոր ինչ մեղաք
այսօր խորհրդով բանիւ կամ գործով.
'ի յանկողինս մեր զղջանալով. խոստո
վան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց
ծածկագիտիդ ա՝յ. յուսալով յողորմութ՝
քո։ Եւ մեք միաբան գոչեսցուք. յիշեա՛
զմեզ տ՝ր՝ յորժամ գաս արքայութ՝ քով.
և ողորմեա՛ մեզ։

Եւ և ս խաղաղութ՝ զտ՝ր աղաչ։

քր՝զ Դոհացարո՛ւք զտ՝նէ որ իւրով ողոր
մութ՝ն առաջնորդեաց մեզ 'ի գործս
տունջեան. և շնորհեաց մեզ միաբան



գալ

գալ հասանիլ 'ի հանգիստ դիշերիս։
Եւ մեք յա՜մ ժամ աղաչեսցուք զմար-
դասէրն ա՜ծ, լինիլ պահապան անձանց
մերոց. և նա իւրով ողորմութ՜ն պա-
հեսցէ զմեզ և առաջնորդ՜ել հասուսցէ
յիւր բարութ՜ն հանգիստն. զոր խոս-
տացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն ա՜ծ
յս՜ քս՜. տ՜րն ամենակալ կեցուսցէ և ո։
Ո՝ հանգիստ դիշերիս խա։ Ո՝ հրեշ։
Ո՝ քաւութի՜։ Ո՝ ս՜բյ խա։ Եւ և ս։
Ո՝ անձինս։ Ողորմեա՛ց։

ՏՐ բարերար, որ մեծաւ գթութ՜ն աղ
քով պատրաստեցեր զյաւիտենա-
կան հանգիստն առաքինութ՜ն աշխատե-
լոցն. և կոչեցեր առ քեզ քաղցր ձայ-
նիւ զծանրաբեռնեալսն և զտաժա-
նեալսն մեղօք՝ հանգիստ ն՜ց խոստա-
նալով։ Շ՝ նորհեա՛ և մեզ տ՜ր՝ անխը-
ռով խաղաղութ՜ն զդիշերս անցուցանել.
և 'ի ծանրութ՜ն մեղաց զաշխատեալքս՝
ապահովուեա՛ ողորմութ՜ն քով. և ար-
ժանաւորեա՛ մշտնջենաւոր հանգստ՜ենն
ընդ ա՜մ ս՜բս քո։ Եւ գոհանալով փա-
ռաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և ամե-
նաս՜բ հոգւոյդ. այժմ և։ 463

Պարգևատու բարեաց և աղբիւր խա-
ղաղուե՛ տ՛ր ա՛ծ մեր. յա՛մ սատանայա-
կան խռովուե՛ց խաղաղացո՛ զմիտս մեր,
և զխորհուրդս 'ի գիշերիս յայսմիկ և
յա՛մ ժամանակի։ Ոպ՛ զի առաջնորդե՛լք
յանցաւոր կենցաղոյս՝ ժամանեսցուք
յաւիտենական երկնից արքայուե՛ քո.
զոր պատրաստեցեր 'ի սկզբանէ աշխար-
հի ս՛բց քոց. Եւ ընդ նոսին գոհանա-
լով փառաւորեսցուք զհայր և զորդի և
զս՛բ հոգիդ. այժմ և։

Սաղմոս. 26։

Տ՛ր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յումմէ՞
երկեայց. տ՛ր ապաւէն կենաց իմոց՝
ես յումմէ՞ դողացայց։
'Ի մերձենալ առիս չարաց ուտել ըզ
մարմին իմ. նեղիչք իմ և թշնամիք իմ,
նոքա տկարացան և անկան։
Թէ պատրաստիցի 'ի վ՛ր իմ պատե-
բազմ, ո՛չ երկիցէ սիրտ իմ. և թէ յարի
ցէ 'ի վ՛ր իմ ճակատամարտ, սակայն և
այսուիկ 'ի քեզ տ՛ր յուսացայ։

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս. և Տէր
ընդունիցի զիս։ Ցո՛ւյց ինձ Տէր զճանապարհ քո,
և առաջնորդեա զիս ի շաւիղ ուղղութեան
վասն թշնամեաց իմոց։ Մի՛ մատնիր զիս
ի հոգիս հակառակորդաց իմոց. զի յարեան
ի վերայ իմ վկայք սուտ, և սրտի անօրէն
ստեաց ինքեան։ Հաւատացեալ եմ տեսանել
զբարութիւնս Տեառն յերկրի կենդանեաց։
Ակն ունի առ Տէր, քաջալերեսցի սիրտ քո,
և ակն ունի առ Տէր։

Ի քեզ, Տէր, յուսացայ, մի՛ ամաչեցից յաւիտեան,
յազատութեան քում արդարացո զիս։ Ականջ
քո դարձո առ իս, և փրկեա զիս։ Եղիր ինձ
յԱստուած պաշտպան և ի տեղի հանդարտ
ապաստան, զի փրկեսցես զիս։ Զի զօրութիւն
իմ և ապաստան իմ ես դու, և վասն անուան
քոյ առաջնորդեսցես և սնուցանես զիս։ Հան-
ցուր զիս յորոգայթէ զոր ծածկեցին ինձ, զի
դու ես պաշտպան իմ։ Ի ձեռս քո աւանդեմ
զհոգի իմ, փրկեա զիս, Տէր Աստուած ճշմարիտ։
Ես ատեցի զպահապանս սնոտի, և զիս յուսացեալ
եմ առ Տէր։ Ուրախ եղէց և հանդերձեալ
ողորմութեան քում, զի տեսեր զխոնարհու-
թիւն իմ, ծանեար զանձկութիւնս անձին իմոյ։
Եւ ոչ ետուր զիս ի ձեռս թշնամւոյ, կացուցեր
ոտս իմ յընդարձակութեան։ Ողորմեա ինձ,
Տէր, զի նեղեալ եմ։ Խոնարհեցաւ ի վշտի
աչք իմ, և հոգի իմ և որովայն իմ։ Զի
սպառեցան յաղէտից կեանք իմ, և ամք իմ
ի հեծութեանց։ Տկարացաւ ի վշտի զօրու-
թիւն իմ, և ոսկերք իմ խռովեցան։ Յամենայն
հալածողաց իմոց եղէ նախատինս, և առա-
ւել ընկերաց իմոց և ծանօթաց իմոց։ Որ
տեսանէին զիս արտաքոյ, փախեան յինէն։
Մոռացեալ եղէ իբրև մեռեալ ի սրտէ։ Եղէ
իբրև անօթի սպառեալ։ Զի լուայ զանարգանս
բազմաց, շրջապատ ի վերայ իմ։ Ի հաւաքել
նոցա ի միասին ինձ, խորհեցան առնուլ
զանձն իմ։ Եւ ես յուսացեալ եմ ի քեզ, Տէր,
ասացի, Դու ես Աստուած իմ։ Ի ձեռս քո
են ժամանակք իմ։ Փրկեա զիս ի ձեռաց
հակառակորդաց իմոց և հալածողաց իմոց։
Երես քո լուսաւորեսցի ի ծառայ քո, փրկեա
զիս ի քում ողորմութեանդ։ Տէր, մի՛ ամաչեցից
զի կոչեցի զքեզ, այլ ամաչեսցեն անիրաւքն,
և իջուցին ի դժոխս։ Համբակեսցին շրթունք
նենգաւորք, որ խօսին զանիրաւութիւն ի վերայ
արդարոյ, ամբարտաւանութեամբ և նախատի-
նաւ։ Զի քանի մեծ է քաղցրութիւն քո, Տէր,
զոր ծածկեցեր երկիւղածաց քոց, գործեցեր
յոյսս յանձինս քո առաջի որդւոց մարդկան։
Ծածկեսցես զնոսա ծածկոյթ երեսաց քոց ի
հարուածոց մարդկան։ Պահեսցես զնոսա ի
խորանի քում ի հակառակութենէ լեզուաց։
Օրհնեալ Տէր, զի սքանչելացոյց զողորմու-
թիւն իւր ինձ ի քաղաքի պատսպարի։ Ես
ասացի ի սաստիկ խռովութեան իմում, թէ
մերժեցաւ յերեսաց քոց։ Այլ դու լուար
ձայնի աղաչանաց իմոց, յորժամ աղաղակէի
առ քեզ։ Սիրեցէք զՏէր, ամենայն սուրբք
նորա, զի զճշմարիտսն պահէ Տէր, և հատու-
ցանէ առատապէս հպարտացելոց գործոյ։
Արք յուսացեալք ի Տէր, զուարճացարուք
և ուրախ լերուք ամենայն սրտիւք։

իմ ընկալաւ զիս ։

Օրէնսգէ՛տ արա զիս տ̄ր ՚ի ճանապարհի քում. և առաջնորդեա՛ ինձ ՚ի շաւիղս քո ուղիղս ։

Ա՛ն թշնամեաց իմոց, մի՛ մատներ զիս ձեռս նեղչաց իմոց ։

Յարեան ՚ի վ̄ր իմ վկայք մեղաց. և սը տեցին ինձ յանօրէնուե̄ իւրեանց ։

Հաւատացի տեսանել զբարութի̄ տ̄ն՝ յերկրին կենդանեաց, համբե՛ր տ̄ն և քաջալերեա՛ց. զօրասցի՛ սիրտ քո և համբե՛ր տ̄ն ։

Փառք հօր և որդւոյ և ։

Երգ տ̄ն ներսեսի ։

Ա՛յեա՛ սի՛րով հայրը՝դ գը՛թա՝ծ ՚ի քո ստեղծեա՛լ գործըս ձեռա՝ց. և՛ ըզբա՝նա՛կըս հրե՛շտա՛կա՝ց տուր պա՛հապան մե՛զ տըկարա՝ցս. փը՛րկեա՛ զա՛նձինս ՚ի փո՝րձա՛նա՝ց ՚ի խաւա՝րի՛ շըրջօղ դիւա՝ց. զի՝ ՚ի՛ տուընջեա՛ն և գիշե՝րի՛ տա՛ցուք քե՝զ փա՛ռս անլըռելի՛ ։

Ի՛ին ա՛նեղ անը՝սկը՛զբա՝ն ծը՛նունդ ա՝նճա՛ռ որդի և բա՝ն. ո՛ր արա՝րե՛ր ըզ

տի՛ւ

տիւ գործոյ և ըզգիշեր 'ի հանդիստ
քնոյ. տուր 'ի նընջել աչաց մարմնոյ
արթուն լինել մեզ ըստ հոգւոյ. զի՞
Բաբուն հոգւոց բանաւորաց աղբիւր
լուսոյ բաշխող շնորհաց. 'ի փակել
դրանց բնութեց մարմնոց լոյս տուր
աչաց սրտից մերոց. 'ի գիշերաց առ
քեզ կանխել ընդ հրեղինացն օրհնա
բանել. զի՞ 'ի տուրն:
Սբրդ սբց երրորդութի ըզմեզ մաք
րեա քեզ բնակութի. շնորհեա ընդ ման
կանցն առագաստի հանգչել ընդ քեզ
'ի յանկողնի. տուր ըզհայցուած բարե
կամին ըզփոխ երից նըկանակին. զի՞
Երևելի լոյս ըստեղծեր զտիւ և
զգիշեր բաժանեցեր. ծագեա մեզ
տր 'ի գիշերի ըզ ճառագայթս իմանա
լի. տուր յամ ժամանակի զպահպա
նող աջ քո հովանի. զի՞ 'ի տուրն:
Սիրոյ քո հուր արկեալ յերկիր բոր
բոքեսցի 'ի հոգիս մեր. զխորհուրդ սրտ
ից մեր մաքրեսցէ զլոյս գիտութ քո



փայ

փայլեսցէ. 'ի քնոյ մահու զմեզ զարթուս
ցէ զմիտըս բոցով քո վառեսցէ. զի՞
'Ի քեզ նայիմք լոյսդ անմատոյց 'ի
զգայական ծածկեալ լուսոյ. որ վա-
սըն մեր եդար 'ի գբի և նընջեցեր
'ի տապանի. առ մեզ նընջեա արթուն
բնութի հերքեա զչարին ներգոր-
ծութի. զի՞ 'ի տուըն:
Էիդ լուսոյ անըստուերի պաղատա
նօք կամք առաջի. որ փակեալ դրամբք
յերեկոյին երևեցար մետասանին.
ընդ թովմայի առ քեզ գոչեմք տր և
ած զքեզ դաւանեմք. էջ և առ մեզ
յերեկոյին և տուր զողջոյն քո 'ի հոգիս:
Բամեալքս ըզ քեզ տր աղաչեմք մեզ
յօգնութի նայեա հայցեմք. պահա
պանդ խրայէլի անձանց մերոց լեր
հովանի. օթեա առ մեզ խաղաղարար
և նընջեսցուք անխռովաբար. զի՞
ընդ առաւօտըս կանխեսցուք օրհնել
ըզ քեզ ընդ հօր հոգւով:
Գոչման փողոյն գաբրիէլի որ 'ի վերջ
նու

ՔԵՇՈՒՔ ։

Ա՛ղաչեմ զքեզ զամենակալն Աստ. եւ խընդ
րեմ զքեզ ՚ի նմանէ. զի առաքեսցէ զՀՐ
եշտակ ՚ի փրկութիւն ։

Ա՛ղաչեմ զքեզ զամենակալն Աստ. զի ա
ժան լիցի ցորեն. եւ ոչ ՚ի ժամանակի
ժանտութեան ։

Ա՛ղաչեմ զքեզ զամենակալն Աստ. զի ա
ռաքեսցէ զՀՐեշտակ զխնամոց իւրոց ՚ի
պահպանութիւն

րեշտակ խաղաղուեն, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս, 'ի դիւական խռովուէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր մինչև 'ի կտրումն ժամանակի տմաց մերոց։ Ամենակալ տր։

Աղօթք։

Շնորհատու բարեաց՝ յամի առատանմահ տր, աղաչեմք զքեզ՝ փարատեա՛ յանձանց մերոց զաղջամղջին, և զխաւարային խորհուրդս։ 'Ի պատրանաց բանսարկուին պահեա՛ զմեզ. և շնորհեա՛ մեզ հաւատով ապաւինիլ յամենա՛ սբ երրորդութիդ՝ 'ի հայր և յորդի և 'ի սբ հոգիդ. այժմ և միշտ և։

Յաւուրս աղուհացից ասա ասի ամբիծքն՝ իսկ յայշ աւուրս՝ Հայր մեր որ յերկինս։

Սաղմոս. 118։

Երանել են անբիծք 'ի ճանապարհի, և ոյք գնան յօրէնս տն։

Երանի՛, ոյք քննեն զվկայութիս նր. բոլորով սրտիւ իւրենց խնդրեսցեն զնա։

Ո՛չ թէ ոյք գործեն զանօրէնութի, 'ի ճանապարհս նր գնասցեն։



Դու

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո՝
'ի պահել ինձ յոյժ։
Երանի՞ թէ յաջողել էին ինձ ճ նպ̄րհք
իմ, 'ի պահել ինձ զարդարուի̄ս քո։
Յայնժամ ես ո՛չ ամաչէի, 'ի զգուշանալ
ինձ 'ի պատուիրանս քո։
Խոստովան եղէց քեզ տ̄ր յուղղութի̄
սրտի իմոյ. ոպ̄ ուսայց զիրաւունս ար-
դարութե̄ քո։
Զ իրաւունս քո պահեցի. մի՛ թողուր
զիս մինչ իսպառ։
Ի՞ ուզղեսցէ երիտասարդ զճանա-
պարհս իւր, այլ 'ի պահել զբանս քո։
Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ.
մի՛ մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց։
'Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո,
ոպ̄ զի մի՛ մեղայց քեզ։
Օրհնեալ ես դու տ̄ր. ուսո՛ ինձ զար-
դարութի̄ս քո։
Շ րթամբք իմովք պատմեցից զա̄մ իրա-
ւունս բերանոյ քո։
'Ի ճանապարհս վկայուե̄ց քոց զուար-
ճացայ, ոպ̄ յա̄մ 'ի մեծութե̄։
'Ի պատուիրանս քո հոգացայ. և զդու

շացայ՝ 'ի ճանապարհս քո։
Զ՝ իրաւունս քո խօսեցայ, և ո՛չ մոռա-
ցայ զբանս քո։
Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից և պա-
հեցից զբանս քո։
Զ՝ արթո՛ զաչս իմ, և նայեցայց 'ի սքան
չելիս օրինաց քոց։
Պանդուխտ եմ ես յերկրի. մի՛ թագու-
ցաներ յինէն զպատուիրանս քո։
Փափագեաց անձն իմ, 'ի ցանկալ ինձ
յիրաւունս քո յա՜մ ժամ։
Սաստեցեր ամբարտաւանից. անիծեալ՝
ոյք խոտորեցան 'ի պատուիրանաց քոց։
'Ի բա՛ց արա յինէն զնախատինս և զարհա-
մարհանս. զի զվկայութի՜ս քո խնդրեցի։
Քանզի նստան իշխանք՝ և չարախօսէին
զինէն. այլ ծառայ քո խորհէր յիրա-
ւունս քո։
Զ՝ ի վկայութի՜ք քո խօսք իմ էին. և
խորհուրդք իմ արդարութի՜ քո։
Մ՝երձեցաւ անձն իմ 'ի հող. տ՜ր կեցո՛
զիս ըստ բանի քում։
Զ՝ ճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և
լուար ինձ. ուսո՛ ինձ զարդարութի՜ս քո։

Ի ճնա՛րհս արդարուե՛ց քոց իմաստո՛ւն
արա զիս. և քննեցից զսքանչելիս քո:
Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ձանձրանալ.
հաստատեա՛ զիս ՚ի բանս քո:
Զ ճանապարհս մեղաց ՚ի բա՛ց արա յի-
նէ՛ն. և յօրէնս քո ողորմեա՛ ինձ:
Զ ճանապարհս ճշմարտուե՛ քո ընտրե-
ցի. և զիրաւունս քո ես ո՛չ մոռացայ:
Մերձեցայ ես ՚ի վկայուի՛ս քո, տ՛ր մի՛
յամօթ առներ զիս:
Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ըն-
թացայ. զի անդորր արարեր սրտի իմոյ:
Օրէնսդէ՛տ արա զիս տ՛ր, ՚ի ճանա-
պարհս իրաւանց քոց. և խնդրեցից ըղ-
նա յա՛մ ժամ:
Իմաստո՛ւն արա զիս. և քննեցից զօ-
րէնս քո, և պահեցից զնա բոլորով սըր-
տիւ իմով:
Առաջնորդեա՛ ինձ ՚ի շաւիղս պատուի-
րանաց քոց. զի ընդ նս՛ հաճեցայ:
Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ ՚ի վկայուի՛ս քո,
և մի՛ յագահութի՛:
Դարձո՛ զաչս իմ, զի մի՛ տեսից զնան-
րութի՛. ՚ի ճանապարհս քո կեցո՛ զիս:

Հաստատեա՛ ծառայի քում՝ զբան քո
յերկիւղ քո։
Հա՛ն յինէն զնախատինս, զոր և կարծե
ցի. զի դատաստանք քո քաղցր են։
Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց,
յարդարուե՛ քում կեցո՛ զիս։
Եկեսցէ 'ի վ՛ր իմ ողորմուի՛ քո տ՛ր. և
փրկութի՛ քո ըստ բանի քում։
Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք. զի ես 'ի բանս քո յուսացայ։
Մի՛ 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ
զբան ճշմարտուե՛ մինչև յոյժ. զի յի-
րաւունս քո յուսացայ։
Պահեցի զօրէնս քո յա՛մ ժամ, յաւի-
տեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։
Գնոցի ես յանդորրու. զի զպատուի-
րանս քո խնդրեցի։
Խօսէի զվկայուի՛ս քո առաջի թագա-
ւորաց, և ո՛չ ամաչէի։
Խորհէի 'ի պա՛տուիրանս քո, զոր սիրեցի։
Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս
քո՝ զոր սիրեցի. և խորհէի յարդա-
րութե՛ քում։
Յիշեա՛ զբան ծառայի քո, յոր և յու-
սացուցեր զիս։

Սս միսիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհուԵ
իմում. զի բան քո կեցոյց զիս։
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ,
այլ յօրինաց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ։
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից
տ՞ր, և միսիթարեցայ։
ՏրտմուԻ կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց, և
ոյք թողին զօրէնս քո։
Գովելի են ինձ իրաւունք քո, 'ի տեղ
ւոջ պանդխտուԵ իմոյ։
Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տ՞ր. և
պահեցի զօրէնս քո։
Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս. զի
զարդարուԻս քո խնդրեցի։

Բաժին իմ ես դու տ՞ր, ասացի պա
հել ինձ զօրէնս քո։
Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ ի
մով. ողորմեա՛ ինձ ըստ բանի քում։
Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ. և դար
ձուցի զոտս իմ 'ի վկայուԻս քո։
Պատրաստեցայ և ո՛չ խռովեցայ. զի
պահեցի զպատուիրանս քո։
Տոռունք մեղաց պատեցան զինև. այլ

զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ։
Ի մէջ գիշերի յառնէի խստ՝ման լինիլ
առ քեզ, վ՛ս իրաւանց և արդարու՝ե քո։
Հաղորդ էի ես ա՝մ երկիւղածաց քոց.
որոց պահեալ էին զպատուիրանս քո։
Ողորմու՝ բ ա՝ն լի եղև երկիր. զարդա-
րութ՝իս քո ուսո՛ ինձ։
Քաղցրութ՝ի արարեր ընդ ծառայի
քում ա՝ր, ըստ բանի քում։
Ո՝ քաղցրու՝ի, զխրատ, և զդիտու՝ի
ուսո՛ ինձ. զի ՚ի պատուիրանս քո ես
հաւատացի։
Մինչչև խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ. վ՛ս
այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ։
Քաղցր ես դու ա՝ր, և քաղցրու՝բ քով
ուսո՛ ինձ զարդարու՝իս քո։
Բազմացան յիս անիրաւու՝իք ամբար-
տաւանից. այլ ես բոլորով սրտիւ իմով
քննեցի զպատուիրանս քո։
Մածան ո՝պ կաթն սիրտք նց՝. այլ ես
զօրէնս քո խօսեցայ։
Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր զիս.
ո՝պ ուսայց զարդարու՝իս քո։
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո, քան



զհա

զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ ։
Զեռք քո արարին՝ և ստեղծին զիս
իմաստո՛ւն արա զիս՝ և ուսայց զպատ-
ուիրանս քո ։
Երկիւղածք քո տեսցեն զիս՝ և ուրախ
եղիցին . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ ։
Ծանեայ տ̄ր զի արդարու ք̄ են դատաս
տանք քո . յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս ։
Եղիցի ողորմու ի̄ քո 'ի մխիթարել զիս .
ըստ բանի քում , զծառայս քո ։
Եկեսցեն յիս գթու ի̄ք քո՝ և կեցից .
զի օրէնք քո խօսք իմ էին ։
Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի տա-
րապարտուց անիրաւեցան յիս . այլ ես
հոգացայ 'ի պատուիրանս քո ։
Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո , և
ոյք ճանաչեն զվկայու ի̄ս քո ։
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութ ե̄
քում . զի մի՛ ամաչեցից ։
Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկու ի̄ս քո .
զի ես 'ի բանս քո յուսացայ ։
Սպասեցին աչք իմ բանի քում . ասացի՝
ե՞րբ մխիթարեսցէ զիս ։
Եղէ ես ոպ̄ տիկ 'ի պարզի . զի զարդա-
 րու ի̄ս

րութիւն քո ես ո՛չ մոռացայ։
Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո.
Երբ արասցես ինձ իրաւունս 'ի հա-
լածչաց իմոց։
Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս.
այլ ո՛չ ոպ՞ զօրէնս քո։
Ամ՞ պատուիրանք քո ճշմարիտ են. 'ի
նանիր հալածեցին զիս, օգնեա՛ ինձ։
Փոքր մի և՛ և կորուսանէին զիս յերկ
րի. այլ ես ո՛չ թողի զպատուիրանս քո։
Ըստ ողորմութ՞ քում կեցո՛ զիս. և պա-
հեցից զվկայութիւն բերանոյ քո։
Յաւիտեան տ՞ր՝ բան քո կայ յերկինս.
ազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութի՞ քո։
Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ։
Հրամանի քում մնայ տիւ. զի ա՞մքեան
ծառայք քո են։
Եթէ ո՛չ օրէնք քո խօսք իմ էին, կան-
խաւ և՛ս արդեօք կորուսեալ էի 'ի խո-
նարհութե՞ իմում։
Յաւիտեան ո՛չ մոռացայց զարդարութի՞ս
քո. զի նոքօք կեցուցեր զիս։
Քո եմ ես, և կեցո՛ զիս. զի զարդա-
րութի՞ս քո խնդրեցի։



Ինձ

Ինձ սպասեցին մեղաւորք 'ի կորուսա-
նել. զի զվկայութիւն քո ես 'ի միտ առի։
Յա՜մ կատարածի տեսի զվախճան. յոյժ
անդորր էին ինձ պատուիրանք քո։
Ոպ՜ սիրեցի զօրէնս քո. զօրհանապազ
խօսք իմ էին։
Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր
զիս 'ի պատուիրանս քո. զի յաւիտեան
իմ էին։
Քան զա՜մ ուսուցիչս իմ իմաստուն ե-
ղէ. զի վկայութիւք քո խօսք իմ էին։
Քան զծերսն իմաստուն եղէ. զի ըղ
պատուիրանս քո քննեցի։
Յա՜մ ճանապարհաց չարաց արգելի զոտս
իմ. ոպ՜ զի պահեցից զբանս քո։
Յիրաւանց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ. զի
դու օրէնսդէտ արարեր զիս։
Ոպ՜ զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք քո
քան զմեղր՝ բերանոյ իմոյ։
'Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ ատեցի
զա՜մ ճանապարհս չարաց. զի դու օ-
րէնսդէտ արարեր զիս։
Ճ՛րագ են բանք քո ոտից իմոց, և լոյս
տան շաւղաց իմոց։

Երդուայ և հաստատեցի. զի պահեցից
զա՜մ իրաւունս արդարուե՜ քո։
Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ. տ՜ր՝ կեցո՛
զիս ըստ բանի քում։
Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա՛ց տ՜ր.
և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ։
Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յա՜մ ժամ. և
և զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ։
Եդին ինձ մեղաւորք որոգայթ. 'ի
պատուիրանաց քոց ես ո՛չ մոլորեցայ։
Ժառանգեցի զվկայուի՜ս քո յաւիտ՜ն.
զի ցնծութի՜ է սրտի իմոյ։
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ, առնել զարդա
րուի՜ս քո յաւիտեան, վ՜ս հատուցման։
Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սի
րեցի։
Օգնական և փրկիչ իմ ես դու. և ես
'ի բանս քո յուսացայ։
'Ի բա՛ց եղերուք յինէն չարք. և քննե
ցից զպատուիրանս ա՜յ իմոյ։
Օգնեա՛ ինձ ը՜ բանի քում, և կեցո՛ զիս.
և մի՛ յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ։
Օգնեա՛ ինձ, և ապրեցո՛ զիս. և խորհե
ցայց յիրաւունս քո յա՜մ ժամ։

Անարդեցեր զա՞մն՝ որք ապստամբք ե-
ղեն յարդարուե՞ց քոց. զի անիրաւուբ՞
էին խորհուրդք նց՞։
Յանցաւորս համարեցայ զա՞մ մեղա-
ւորս երկրի. վ՞ն այսորիկ՝ սիրեցի ըզ-
պատուիրանս քո։
Բևեռեա՛ ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ.
զի ՚ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ։

Բարի իրաւունս և արդարութի՞.
մի՛ մատներ զիս ՚ի ձեռս նեղչաց
իմոց։
Ընկա՛լ զծառայս քո ՚ի բարի. զի մի՛
ամբարտաւանք զզուեսցեն զիս։
Սպասեցին աչք իմ փրկուե՞ քում տ՞ր,
և բանից արդարուե՞ քո։
Արա՛ ը՞ ծառայի քում տ՞ր ը՞ ողորմուե՞
քում. զարդարուի՞ս քո ուսո՛ ինձ։
Ծառայ քո եմ ես, իմաստո՛ւն արա զիս,
և ծանեայց զվկայուի՞ս քո։
Ժամ է պաշտել զտ՞ր. խափանեցին
զօրէնս քո։
Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս
քո, քան զա՞մ ոսկի և զտպազիոն։

Ամ պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ.
զի ատեցի ես զՃանապարհս չարաց:
Սքանչելի են վկայութիք քո, վ՞ն այսո-
րիկ սիրեաց զն՞ն անձն իմ:
Յայտնութի՞ բանից քոց լուսաւոր է, և
իմաստուն առնէ զտղայս:
Զ բերան իմ բացի, և առի զհոգի. 'ի
պատուիրանս քո փափագեաց անձն իմ:
Նայեա՛ առիս և ողորմեա՛ ինձ, ըստ ի-
րաւունս սիրողաց անուան քո:
ԶՃանա՞պրհս իմ ուղի՛ղ արա ինձ ը՞ն բանի
քում. և մի՛ տիրեսցեն ինձ ա՞մ մեղք:
Փրկեա՛ զիս 'ի զրպարտութ՞է մարդկան.
և պահեցից զպատուիրանս քո:
Երևեցո՛ զերեսս քո 'ի ծառայս քո, և
ուսո՛ ինձ զարդարութ՞ս քո:
Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց. զի
ո՛չ պահեցին զօրէնս քո:
Արդա՛ր ես դու տ՞ր, և ուղիղ են դա-
տաստանք քո:
Պատուիրեցեր զարդարութ՞ վկայութ՞ց
քոց. և Ճշմարիտ են յոյժ:
Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
ցան զբանս քո Թշնամիք իմ:



Ընտ

Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ
քո սիրեաց զսա։
Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ. և
զարդարուի՞ս քո ես ո՛չ մոռացայ։
Արդարուի՞ քո՝ արդարուի՞ յաւիտե-
նից. և օրէնք քո ճշմարիտ են։
Նեղուի՞ք և վիշտք գտին զիս. և պատ-
ուիրանք քո խօսք իմ էին։
Արդարուբ՞ են վկայուի՞ք քո յաւիտ՞ն.
իմաստո՛ւն արա և կեցո՛ զիս։
Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ ի-
մով. լո՛ւր ինձ տ՞ր, զի զարդարուի՞ս քո
խնդրեցի։
Աղաղակեցի առ քեզ՝ և՝ փրկեա՛ զիս. և
պահեցից զվկայուի՞ս քո։
Կանխեցի տարաժամու՝ աղաղակեցի.
և ես 'ի բանս քո յուսացայ։
Կանխեցին աչք իմ առաւօտու. 'ի խօ-
սիլ ինձ զբանս քո։
Ձայնի իմում լո՛ւր տ՞ր՝ ըստ ողորմուե՞
քում. և յիրաւունս քո կեցո՛ զիս։
Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօ
րէնուի՞. զի յօրինաց քոց հեռի եղեն։
Մերձ ես դու տ՞ր. և ա՞մ պատուիրանք
քո ճշմարիտ են։

Իսկզբանէ ծանեայ 'ի վկայուեց քոց. զի
յաւիտեան հաստատեցեր զնս։
Տե՛ս զխոնարհութի՛ իմ, և փրկեա՛ զիս.
զի զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ։
Դատեա՛ զդատաստանս իմ, և փրկեա՛
զիս. և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս։
Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկութի՛, զի
զիրաւունս քո ո՛չ պահեցին։
Դթութի՛ք քո բազում են տ՛ր, և ըստ
իրաւանց քոց կեցո՛ զիս։
Բազում են, որք հալածեն և նեղեն զիս.
'ի վկայուեց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ։
Հայէի յանագորոյնս՝ և մաշէի, զի ըզ
պատուիրանս քո ո՛չ պահեցին։
Տե՛ս՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի. տ՛ր՝
ողորմութ՛ քո կեցո՛ զիս։
Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութի՛ է. յաւի
տեան են ա՛մ իրաւունք արդարութ՛ քո։
Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր. և 'ի
բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։
Ցնծացայ ես 'ի բանս քո, ոպ՛ այն՝ որ
գտանէ աւար բազում։
Զ՝մեղս ատեցի և անարգեցի, և զօ-
րէնս քո սիրեցի։



Եօթն

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքա՛ն
վ՚ն իրաւանց և արդարու՚ե քո։
Խաղաղութի՚ բազում է այնոցիկ, ոյք
սիրեն զօրէնս քո, և ո՛չ գոյ ՚ի նոսա
գայթակղութի՚։
Սպասեցի փրկու՚ե քում տ՚ր, և զպատ
ուիրանս քո սիրեցի։
Պահեաց անձն իմ զվկայութի՚ս քո,
և սիրեաց զն՚ս յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկայութի՚ս
քո. զի ա՚մ ճ՚նպ՚րհք իմ առ՚ջի քո են։
Մ՝երձեսցին խնդրուածք իմ առ՚ջի քո
տ՚ր. ը՚ բանի քում իմաստո՛ւն արա զիս։
Մ՝ացեն աղօթք իմ առաջի քո տ՚ր. և
բանիւ քո փրկեա՛ զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութի՚ս
քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդա
րութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա՚մ
պատուիրանք քո արդարու՚ք են։
Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկու՚ե քում տ՚ր, և օրէնք
քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:
Մոլորեցայ ես ոպ զոչխար կորուսեալ.
խնդրեա զծառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ոչ մոռացայ:
Փառք հօր և որդւոյ և:

Ա- զէնի ասի շարականս:

Ի՛քէն հայցե՛մք հայր գը՛թուեց և
ա՛ծ մը՛խի՛թա՛րո՛ւթեց. 'ի՛ տը՛խրա՛
կա՛ն դիշե՛րա՛յի՛ն մե՛րձեա՛լ ժա՛մո՛ւս.
մը՛խիթա՛րեա՛ ըզ մեզ 'ի տըրտմո՛ւթե՛ց
մեղաց. և շնո՛րհեա՛ զուրա՛խուի՛ գո՛ր
ծո՛վք ա՛րդա՛րո՛ւթե՛. ա՛ղա՛չանօ՛ ամ՛ ք
ո՛ք ա՛ծածնի՛ն և ա՛մենա՛ի՛ն ա՛րդա՛րո՛ց:
Ը՛ստ քաղցրագո՛ ի՛ն ա՛ծա՛յի՛ն քո հրա-
մանի՛ կո՛չման որդի՛ ա՛ստո՛ւծո՛յ. ե՛կեա՛լ
ե՛մք ա՛ռա՛ջի՛ քո՛ յե՛րեկոյիս ա՛շխա՛տեա՛լք
և՛ ծա՛նրա՛բե՛ռնեա՛լք. թե՛թևա՛ցո՛ 'ի
ծանրութե՛ մեղա՛ց զանձի՛նս. և՛ զօրա՛
ցո՛ բառնա՛լ կամա՛ ըզ քա՛ղցը՛ր լո՛ւծ
քո՛ց պատուի՛րանա՛ց. ա՛ղա՛չանօ՛ ամ:



Պա՛

Պա՛ղատի՛ մք առ քեզ հոգւո՛վ 'ի հա՛ն
գըստեա՛ն հասեա՛լ ժամուս մա՛րդա՛սէր
հոգի՛ ա՛ստո՛ւծոյ. յո՛րժա՛մ նո՛րոգե՛ս զե՛
րե՛սս ե՛րկրի. և՛ վե՛րըստի՛ն ստա՛նա՛ս
զո՛գի՛ս մա՛րդկա՛ն. նո՛րափեաո՛ւր զարդա՛
րեա՛ ըզնընջե՛ցեա՛լսըն մե՛ր ը՛զ ծնեա՛լսն
'ի՛ քէ՛ն ս՛բ աւա՛զանա՛ւն. ա՛ղա՛չա։
Օ կե՛նդանա՛գի՛ր անա՛րա՛տ ծը՛նողի՛ ծ
քո՛. ա՛րկա՛նե՛մք առաջի՛ անո՛խա՛կա՛լ տ՛ր
ո՛ւթե՛ ը՛դ քո՛. յո՛րժա՛մ գա՛ս փա՛ռօ՛ք
հօ՛ր դա՛տե՛լ ըզթը՛շնա՛մի՛ն խա՛չի՛ քո՛.
նե՛րեա՛ յա՛նցա՛նաց մերո՛ց բա՛րեխօ՛սու
թբ՛ մօ՛ր քո՛ և՛ կո՛ւսի. ա՛ղա՛չե՛մք ը՛զ
քե՛զ տ՛ր պա՛հպա՛նեա՛ ըզմեզ ը՛նդ հո՛
վանեա՛ւ խա՛չի՛ քո՛ սո՛ւրբ։
Հա՛ղո՛րդս արա՛ և՛ ըզ մե՛ ծզ տ՛ր. ը՛նդ
սը՛րբո՛ց քո՛ց ա՛ռա՛քե՛լո՛ցն. ո՛րք ա՛րժա՛նի՛
ե՛ղե՛ն տե՛սա՛նե՛լ ըզքե՛զ 'ի՛ յա՛ր՛ու՛ե՛ քո՛.
ա՛րժա՛նաւորեա տ՛ մ՛ր տեսա՛նե՛լ ըզ
քե՛զ 'ի միւսա՛նգա՛մ քո՛ գա՛լը՛ստեա՛նն.
օ՛րհնութի՛ ա՛ռա՛քողի՛ն 'ի՛ բա՛րձո՛ւնս։



'Ի՛

Ի՞նը՝ստի՞լ քո յատենի՛ դա՛տա՛ւո՛ր ա՞
հեղ. ա՛ղա՛չանօք ս՞ք ա՞ծա՞ծնի՞ն. յի՞
շեա ըզնը՛ նջեցեա՛լսը՞ն ը մե՛ր. յո՛րժա՞մ
գայցե՛ս ա՛ նճա՞ռ փա՞ռօք. քա՛նզի քո՞ են
փա՛ա՛ռք յա՛ւիտեա՛նս ա՞մէ՛ն:

դշ Սը՛րբուհի՞ մա՞րի՞ա՛մ. սա՞փո՛ր ոսկի և՛
տա՛պա՛նա՞կ կտա՞կա՞րա՞նաց. ո՞ր
զ՝ի՞ վերո՞ւստ զհա՛ցը՞ն կենաց պա՛րգև՛
ե՞ցեր քա՞ղցեա՞լ բնո՞ւթեա՛նս. ա՛ռ նա՛
մի՞շտ բարեխօ՛սեա՛ վա՛սը՞ն քա՛ւո՞ւե՞
մե՞ղա՛ց մե՞րո՞ց:

Դ՞ա՞սք անմարմնո՞ց հրե՞շտա՞կա՛ց. քե՞զ
ե՞րա՛նե՞ն ամէ՛նօ՞րհնեա՞լ կո՞յս մա՞րի՞ա՛մ.
ո՞ր զէ՛ա՛կի՞ց բա՛նն ո՞ր ը՛նդ հօ՞ր
կրե՛ցեր՝ ի՞ քե՞զ ա՞նսե՞րմնա՞պէ՛ս. ա՛ռ
նա՛ մի՞շտ բարեխօ՛սեա՛. վ՞ս՞ը՞ն քա՛ւո՞ւ:
Ո՞ա՛սն որոյ և մե՞ք հա՞ւա՞տա՞ցեա՛լքս
քե՞զ երկը՛րպա՛գե՞մք քս՞ և ա՛րտա՞սուօ՞ք
հա՞յցե՞մք ի՞ քէ՛ն. բա՞ր՞եխօ՛սո՞ւթ՞ա
ա՞ծածնի՞ն զա՞ծա՛յի՞ն լո՛յս քո ծա՞գեա՞
յա՞նձի՞նը՞ս մե՞ր. օ՛րհնեմք ը՞զ քեզ ի՞



յա

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ

Ա. Ուստեան Ա. Ամատունի. Ընտրեալք ի Տրդատայ զօրագլխոյ զերկոսին ի Գողթն գաւառ. եւ զնոսա ի Վրաց աշխարհ առաքեալ. եւ զայլ ոմանս ի Մարաստան. եւ ի Ասորիս. եւ ի Յունաստան. եւ ի Հոռոմս. եւ ի Պարսս. եւ ի Կուշանս. եւ ի Հնդիկս. եւ ի Սերս. եւ ի Չինս. եւ ի Սկիւթս. եւ ի Սարմատս. եւ ի Գերմանիկէ. եւ ի Գաղղիա. եւ ի Սպանիա. եւ ի Բրիտանիա. եւ ի Լիբիա. եւ ի Մորիտանիա. եւ ի Կարթագինէ. եւ ի Նումիդիա. եւ ի Մաւրս

ԵՐԵՑ ԱՐԱՐՔ ՏԱՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ։

Ա՛ր ԵՐԵԿՈՅ ԾԱՌԱՅԵՆ ՎԵՐԱԾԵԼԵԱԼ ԽՈՐ ՅՈՒՂՋԱԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ՓՈՓԽԱՆԱԿ ՀԱՄԱՅՆ. ԱՅԼ ԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱՅ ՔՈ ՂԵՆԱՐ ԴԱՌՆ ԱՅՆԱՐԱՏ. ԻՄ ՀԱՅՀՈՅԵՒՔԻ ՀՕՐ ԵՒ ԻՆ ԲԱՌԱՆԻՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵՐ. ՂԱԶԱՐՈՍ ՕՐԵՆ։ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՅՕՐԵՆԱԲԱՐ ԵՒ ԴԱՒԱՆԱԲԱՐ ԵՂԱԾ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԲԱՆԻՆ ՏԵՂԻՆ ԻՄ ՂԱԶԱՐՈՍ ՆԱՀԱՏԱԿ. ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՔԵՀԱՆԱՅԻՆ ԱՅՊԵՍԻՆՔ ԻՆ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՂ ԵՒ ՅԱՆԱՊԱՐԱՀԻՆ ԴԱՒԱՆՈՂ ԵՒ ԱՒԵԼԻ ՎԵՐԱՅ ՔՈ ՀԵՏԵՒԵԼ ՀԱՒԱՏՔ ԱՆԱՊԱՏ ԿԱՄ ԱՐԵԱՆՆ ԸՍՏԱՅՈՒԱԾՈՒՆԵԱՆ ՋԱՆՁԱՀԱՑ ԵՐԿՆՉԱՒՈՐ ։ ՂԱԶԱՐՈՍ ՕՐԵՆ։

ԵՐԵՍՈՒՆ ԱՐՔԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀՕԳԻ ԸՆԱՐԵԼ. ՁԵՐ ՀՈՂ ՄԻՋԱՑԱՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՀԱՐԿԱՒՈՐՈՂ ԵՒ ԱՐԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՔՐԱՆՔԻ ԵՒ ԱՂՕԹՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԵՂ ՄՈՒՏՔ ԳՏԱՆԵԼ ՁԵՌՔ ՀԱՐԿԱՒՈՐԵԼՈՅ. Ո ԶՈՒՐՔ ՈՒՐԱԽԱՑՈՒԹԵԱՄԲ ՈՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԵՐԿՆԱՑ ՍՊԱՍԵԼՈՒ ՁԵՌ ՍԿՍԱՒ ՀՈԳԱԾՈՒԹԵԱՆ. ՄԱՂԱՉԵԼՈՎ ԸՆԴ ՁԵԶ ԶՈՐՔ ԽՈՅՍ ԵՐԱՆՈՒՔ ՈՐ ՎԱՅԵՑՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ՄԵՐ

Տեսանօ՞ղք անտեսին. խորհըրդա
ծուք խորոցն աստուծոյ. որք ի՞ջեալ
ընդ միածնին սպասաւորել տնօրէ
նուեն. 'ի ծնընդեանն աւետաւորք
հովուացն. և կանանցն իւղաբերից
կենաց քարոզք ըզ կենդանւոյն. աղ:
Պահապանք աշխարհի. բանակըք
տն շուրջ զերկիւղածովք. բարեկամք
ազգի մարդկան միջնորդք մահու և
յարուեն. միքայէլ և գաբրիէլ մեծք.
որ կայք միշտ առաջի ամենասուրբ ե՞ր
րորդութեն. աղա:

Երկնաւոր փեսայ անընտուեր լոյս գշ
իմանալի. որ 'ի յերկնից ի՞ջեր. 'ի
սէր հարսին քո եկեղեցւոյ. զոր
խօսեցա՞ւ քեզ. բարեկամն և փեսա
ւէրըն քո յովհաննէս. սորին մաղ
թանօք ողոմմրմեա:

Քառակերպիցըն անհաւ և անտես 'ի
սերովբէից. սըրբուեց ա՞ր և տ՞ր բոլո
րից. խոնարհեցար 'ի յորդամանան.

հայցելով 'ի ծառայէ՞ն. մաքրուի՞ ջրոյ
'ի լուանալ ըզմեղս ադամայ. սորին:
Որ յամլորդւոյն վրկայեցար գառն
այ բարձող մեղաց. զոր գերագոյն
արդարոց. ծանուցեր մեծ 'ի ծնուն
դըս կա բանա նց. և ճրագ օրինացն.
որ և 'ի դըժոխս ըզփըրկական գալուս
տըն քո քարոզեաց. սորին:

Մաղթանք:

Հոգւոցն հանգուցելոց քս ած՝ արա
հանգիստ և ողորմութի. և մեզ մեղաւոր
ացս՝ շնորհեա զթողութի յանցանաց:

Քարոզ:

Եւ և խաղաղութ զտր աղաչ:
Ա ն հանգուցել հոգւոցն աղաչեսցուք
զփրկիչն մեր քս՝ զի զնս ընդ արդարսն
դասեսցէ. և զմեզ կեցուսցէ շնորհիւ
ողորմութ իւրոյ: Ամենակալ տր ած մեր
կեցո և ողորմեա: Տր ողորմեա. գ:

Աղօթք:

Քս որդի ոյ անոխակալ և բարեգութ
դթա քո արարչական սիրովդ 'ի հո



գիս

գիս հանգուցեալ ծառայից քոց։
Յիշեա՛ յաւուր մեծի գալստեան ար-
քայութեան քոյ։ Արա՛ արժանի ողոր-
մութեան՝ քաւութեան և թողութեան մեղաց։
Դասաւորեալ պայծառացո՛ ընդ ս՜բս քո
յաջակողման դասուն։ Զի դու ես
տ՜ր և արարիչ ամենեցուն. դատաւոր
կենդանեաց և մեռելոց։ Եւ քեզ վայե
լէ փառք իշխանութի և պատիւ. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն։

Օրհնեալ տ՜ր մեր յս՜ քս՜. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից հանգստեան ժամուն։ Որ հատարի 'ի դէմս հօր ա̅յ. զի պահպանողական աջով միածնին պահեսցէ զմեզ 'ի խաւարային գիշերիս։

Առաքեա՛ տ̅ր զլոյս քո՝ և զճշմարտութի̅ քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ, և հանցեն զիս 'ի լեառն ս̅ք և 'ի յարկս քո։

Մտից առաջի սեղանոյ ա̅յ առ ա̅ծ. որ ուրախ առնէ զմանկութի̅ իմ։

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութի̅ ա̅ծ ա̅ծ իմ։

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛ առ ա̅ծ, խոստովանեա՛ նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց ա̅ծ է։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ ևս խաղաղութի̅ զտ̅ր աղաչ։

Օրհնութի̅ և փառք հօր և որդւոյ և։

Սաղմոս. 118։

Եկեսցէ 'ի վ̅ր իմ ողորմութի̅ քո տ̅ր. և փրկութի̅ քո ըստ բանի քում։

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք. զի ես 'ի բանս քո յուսացայ։
Մի՛ 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ
զբան ճշմարտութեան մինչև յոյժ. զի յի-
րաւունս քո յուսացայ։
Պահեցի զօրէնս քո յա՜մ ժամ, յաւի-
տեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։
Գնայի ես յանդորրու. զի զպատուի-
րանս քո խնդրեցի։
Խօսէի զվկայութիւն քո առաջի թագա-
ւորաց, և ո՛չ ամաչէի։
Խորհէի 'ի պա՜տուիրանս քո, զոր սիրեցի։
Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս
քո՝ զոր սիրեցի. և խորհէի յարդա-
րութեան քում։
Յիշեա՛ զբան ծառայի քո, յոր և յու-
սացուցեր զիս։
Սա մխիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհութեան
իմում. զի բան քո կեցոյց զիս։
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ,
այլ յօրինաց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ։
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից
տ՜ր, և մխիթարեցայ։
Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց, և

ոյք թողին զօրէնս քո։
Գովելի են ինձ իրաւունք քո, 'ի տեղ
ւոջ պանդխտութ̄ն իմոյ։
Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տ̄ր. և
պահեցի զօրէնս քո։
Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս. զի
զարդարուի̄ս քո խնդրեցի։
Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սի-
րեցի։
Օգնական և փրկիչ իմ ես դու. և ես
'ի բանս քո յուսացայ։
'Ի բա՛ց եղերուք յինէն չարք. և քննե-
ցից զպատուիրանս ա̄ց իմոյ։
Օգնեա՛ ինձ ը̄ բանի քում, և կեցո՛ զիս.
և մի՛ յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ։
Օգնեա՛ ինձ, և ապրեցո՛ զիս. և խորհե-
ցայց յիրաւունս քո յա̄մ ժամ։
Ընարդեցեր զա̄մսն՝ որք ապստամբք ե-
ղեն յարդարուե̄ց քոց. զի անիրաւուբ̄
էին խորհուրդք նց̄։
Յանցաւորս համարեցայ զա̄մ մեղա-
ւորս երկրի. վ̄ս այսորիկ՝ սիրեցի ըղ
պատուիրանս քո։
Բևեռեա՛ ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ.

զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ։
Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո
տ̄ր. ըն̄ բանի քում իմաստո́ւն արա զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տ̄ր. և
բանիւ քո փրկեա՛ զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութի̄ս
քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդա-
րութի̄ս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա̄մ
պատուիրանք քո արդարուբ̄ են։
Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկուե̄ քում տ̄ր, և օրէնք
քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես ո՞ղ զոչխար կորուսեալ.
խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ո՛չ մոռացայ։
Մի՛ եկեսցեն 'ի վր̄ մեր ոտք ամբար-
տաւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դո-
ղացուսցեն զմեզ։
Ընդ անկցին ա̄մքն՝ ոյք գործեն զա-
նօրէնութի̄. մերժեսցին և այլ մի՛ կա-

բասցեն հաստատիլ։
Ես 'ի տ̅ր յուսացայ. ցնծացայց՝ և ու-
րախ եղէց յա̅ծ փրկիչ իմ։
Տ̅ր տ̅ր ետ ինձ զօրութ̅, և կացոյց զոտս
իմ 'ի հաստատութ̅ն. 'ի վ̅ր պարանոցի
թշնամւոյն կացոյց զիս և հանգոյց զիս
երագ երագ։
Որ բնակեալն է յօգնութ̅ բարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ տ̅յ յերկինս հանգիցէ։
Ասասցէ տ̅ն՝ ընդունօղ իմ ես, ապա-
ւէն իմ ա̅ծ, և ես յուսամ 'ի նա։
Նա՝ փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո-
ղին, և 'ի բանիցն 'ի խռովութ̅ն։
'Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ. 'ի
հովանի թևոց ն̅ր յուսասցիս։
Ոպ̅ զէն շուրջ եղիցի զքև՝ ճշմարտութ̅
նորա։
Ո՛չ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի,
և ո՛չ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ։
Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի գայթակ
ղութ̅ն դիւին 'ի հասարակ աւուր։
Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ. և առ քեզ
ինչ ո՛չ մերձեսցին։

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու,
և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես.
զի դու տ̄ր յոյս իմ ես։
Ո բարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն.
զի ո՛չ հասցեն առ քեզ չարք, և տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին 'ի յարկս քո։
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վ̄ս
քո, 'ի պահել զքեզ յա̄մ ճանա̄ր հս քո։
'Ի բազուկս իւրե̄նց ընկալցին զքեզ. զի
մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո։
'Ի վ̄ր իժից և քարբից գնասցես դու. և
առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ։
Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա.
և առ նմա եղէց 'ի նեղուե̄։
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա.
երկայն աւուրբք լցուցից, և ցուցից
նմա զփրկութի̄ իմ։
Առ քեզ տ̄ր համբարձի զաչս իմ. որ
բնակեալդ ես 'ի յերկինս։
Ոա̄ աչք ծառայի 'ի ձեռն տ̄ն իւրոյ. և
ոա̄ աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ։



Այն

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տ̄ր ա̄ծ
մեր. մինչև ողորմեսցիս 'ի վ̄ր մեր:
Ողորմեա՛ մեզ տ̄ր ողորմեա՛ մեզ. զի
բազում լցաք արհամարհանօք:
Եւս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ. և ար-
համարհանօք ամբարտաւանից:
Ա̄ծ յանուան քում կեցո՛ զիս, և 'ի
զօրուե̄ քում իրա՛ւ արա ինձ:
Ա̄ծ լո՛ւր աղօթից իմոց. ո՛ւնկնդիր բա-
նից բերանոյ իմոյ:
Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ. և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարե-
ցան զքեզ ա̄ծ առաջի իւրեանց:
Ահա՛ ա̄ծ օգնական իմ. և տ̄ր ընդու-
նօղ հոգւոյ իմոյ:
'Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ,
ճշմարտուբ̄ քով սատակեա՛ զնս̄:
Ես կամօք իմովք պատարագս մատու-
ցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան
քում տ̄ր, զի բարի է:
Յա̄մ նեղուէ̄ իմմէ փրկեցեր զիս. և
'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ:
Օրհնեալ ես դու տ̄ր ա̄ծ հարցն մե-

 րոց.

րոց. գովեալ՝ և առաւել բարձրացեալ
յաւիտեան։
Եւ օրհնեալ է անուն ս̅բ փառաց քոց.
գովեալ և առա։
Օրհնեալ ես 'ի աաճարի փառաց սրբ-
բութ̅ե քո. գովեալ և։
Օրհ 'ի վ̅ր̅ աթոռոյ արքայութ̅ քո. գով։
Օրհնեալ ես՝ որ նստիս 'ի քրովբէս՝ և
հայիս յանդունդս. գով։
Օրհ 'ի վ̅ր̅ հաստատութ̅ երկնից. գով։
Օրհնեցէ՛ք զա̅ծ 'ի սրբութ̅ ն̅ր̅. օրհնե-
ցէ՛ք զնա 'ի հաստատութ̅ 'ի զօրութ̅ ն̅ր̅։
Օրհնեցէ՛ք զնա 'ի զօրութ̅ ն̅ր̅. օրհնե-
ցէ՛ք զնա 'ի բազում մեծութ̅ ն̅ր̅։
Օրհնեցէ՛ք զնա 'ի ձայն օրհնութ̅. օրհնե-
ցէ՛ք զնա սաղմոսիւք և օրհնութ̅ բ̅։
Օրհնեցէ՛ք զնա ցնծութ̅ բ̅, գովեցէ՛ք
զնա ուրախութ̅ բ̅։
Օրհնեցէ՛ք զնա 'ի բանս քաղցր. գովե-
ցէ՛ք զնա 'ի բարբառ լսելի։
Օրհնեցէ՛ք զնա 'ի ձայն գոհութ̅. ա̅մ
հոգիք օրհնեցէ՛ք զտ̅ր։
Արդ արձակեա՛ զծառայս քո տ̅ր ըստ
բանի քում 'ի խաղաղութ̅ի. զի տեսին

աչք իմ զփրկուի՞ քո, զոր պատրաստե-
ցեր առաջի ա՞մ ժողովրդոց։
Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, և փառք
ժողովրդեան քում իսէ՞լի։
Զգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս աջ
քո. և տ՞ր հատուսցէ ընդ իմ։
Տ՞ր ողորմուի՞ քո յաւիտեան. զգործս
ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։
Տ՞ր հա՛ն 'ի բանտէ զանձն իմ. գոհա-
նամ զանուանէ քումմէ։
Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչև հա-
տուսցես։
Մեծացուսցէ անձն իմ զտ՞ր. և ցնծաս-
ցէ հոգի իմ ա՞վ փրկչաւ իմով։
Այց արար 'ի վ՞ր խոնարհուե՞ աղախ-
նոյ իւրոյ. այսուհետև երանիցեն ինձ
ա՞մ ազգք։
Արար ընդիս մեծամեծս հզօրն. և
ս՞ք է անուն ն՞ր։
Ողորմուի՞ արար ազգաց յազգս երկիւ-
ղածաց իւրոց. և արար զօրուի՞ բազ-
կաւ իւրով։
Ցրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց սըր-
տից. և քակեաց զհզօրս յաթոռոց։

Զ խոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս ե-
լից բարութ՟ի. և զմեծատունս արձա-
կեաց ունայնս։
Պաշտպանեաց խնէլի ծառայի իւրոյ,
յիշելով զողորմութ՟ի իւր։
Ոպ՟ խօսեցաւ առ հարսն մեր, ը՟ աբրա-
համու, և զաւակի նր՟ յաւիտեան։
Տ՛ուր զօրութ՟ի ծառայի քո. կեցո՛ զոր-
դի աղախնոյ քո. և արա՛ առիս նշան
բարութ՟ե։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն. զի
դու տ՟ր օգնեցեր ինձ, և միսիթարե-
ցեր զիս։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Մաղթանք։

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յա՟մ ժամ. և
'ի ս՟բ խաչ քո յուսացեալ եմ թագա-
ւոր երկնաւոր. զբաղմութ՟ի ս՟բց քոց
բարեխօս ունիմ առ քեզ։ Որ երկայ-
նամիտդ ես առ ա՟մսեան. մի՛ անտես
առներ զապաւինեալս 'ի քեզ. այլ պա-
հեա՛ պատուական և ս՟բ խաչիւ քով 'ի
խաղաղութ՟ե։

## Քարող։

Աղաչեսցուք զամենակալն ա̅ծ. և խընդ
րեսցուք 'ի նմանէ. զի առաքեսցէ զՏը
րեշտակ խաղաղուե̅ որ եկեալ պահես
ցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս. 'ի
դիւական խռովուէ̅. ամբողջ պահելով
զՀոգի և զմարմին մեր. մինչև 'ի կա̅րումն
ժամանակի ամաց մերոց։ Ամենակալ տ̅ր։
Ո հանդիստ գիշերիս խա։ Ո հրեշ։
Ո քաւութի̅։ Ո ս̅բյ խա։ Եւ ևս։
Ո անձինս։ Ողորմեա՛ց։

## Աղօթ։

Տ̅ր ա̅ծ մեր՝ դու պահեա՛ զմեզ խա
ղաղուբ̅ 'ի գիշերիս յայսմիկ և յա̅մ
ժամանակի։ Ընդ ս̅բ երկիւղ քո բևե
ռեալ պահեա՛ զմիտս և զխորհուրդս
մեր։ Ոպ̅ զի յա̅մ ժամ քև պահպանեալ
լիցուք յորոգայթից թշնամւոյն։ Եւ
քեզ հանցուք զօրհնութի̅ և զփառս հօր
և որդւոյ և հոգւոյդ ս̅բյ. այժմ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Հրեշտակի խաղաղութի̅ յանձն արա՛
զանձինս մեր տ̅ր զօրուե̅ց որ եկեալ



պա

պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի տուէ և 'ի
գիշերի. յարթնուեն և 'ի հանդստեան
մերում. զի դու ես արարիչ լուսոյ և
հաստիչ գիշերի: Եւ այժմ աղաչեմք
զքեզ տ̄ր ա̄ծ մեր՝ զհանդիստ գիշերիս
շնորհեա՛ խաղաղութ̄ անցուցանել. և
հասանիլ 'ի պաշտօն առաւօտու յերկըր
պադութ̄ և 'ի փառաբանութ̄ ամենա՛ն
երրորդութ̄գ. այժմ և:

Սաղմոս. 4:

Խաղաղութ̄ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք
և զարթիցուք. զի դու տ̄ր միայն առան
ձին յուսով քո բնակեցուցեր զմեզ:
'Ի կարդալ իմում լուար ինձ ա̄ծ ըստ
արդարութ̄. 'ի նեղութ̄ ինձ անդորր
արարեր. ողորմեա՛ ինձ և լո՛ւր աղօթից
իմոց:
Որդի՛ք մարդկան՝ մինչև յե՞րբ էք խըս
տասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնանրութ̄, և
խնդրէք զստութ̄:
Ծաներո՛ւք զի սքանչելիս արար տ̄ր ա̄բյ
իւրում. և տ̄ր լուիցէ ինձ 'ի կարդալ
իմում առ նա:

Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք. զոր ինչ
ասէք ՚ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր զըղ
ջացարուք։
Մատուցէ՛ք պատարագս արդարուե՛.
և յուսացարո՛ւք ՚ի տ՛ր։
Բազումք ասէին, թէ ո՛ ցուցցէ մեզ
զբարութի՛ տ՛ն. նշանեցաւ առ մեզ
լոյս երեսաց քոց. և ետուր ուրա
խութի՛ սրտից մերոց։
՚Ի պտղոյ ցորենոյ գինոյ՝ և ձիթոյ ի
րեանց լցուցեր զնս՛։
Խաղաղուբ՛ յայս և ՚ի սոյն ննջեսցուք
և զարթիցուք. զի դու տ՛ր միայն առան
ձին յուսով քո բնակեցուցեր զմեզ։
Ա՛լէ՛լուիայ Օ՛րթի։
Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Եւ ընդ հոգ՛ւոյդ քո՛ւմ։
Երկիւղածութբ՛ լուա՛ր՛ուք։
Սրբոյ աւետարանիս՝ որ ըստ յովհաննու։

Փա՛ռք քեզ տ՛ր ա՛ըծ՛ մե՛ր։
Պռօ՛սխո՛ւմէ։
Ա՛սէ ա՛ըծ՛։

Տ՞ր՝ն մեր յ՞ս ք՞ս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա եթէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ։ Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, 'ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ ոք զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա հայրն իմ։

Փառք քեզ տ՞ր ա՞ծ մեր։

Սբ՞ խաչիւս աղաչեսցուք զտ՞ր. զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց՝ և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութ՞ն իւրոյ։ ք՞ր՞զ

Ամենակալ տ՞ր ա՞ծ մեր կե։

Պահպանեա՛ զմեզ ք՞ս ա՞ծ մեր՝ ընդ հովանեաւ ս՞բ և պատուական խաչիւդ քով 'ի խաղաղութ՞ն. փրկեա՛ յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն։ Արժանաւորեա՛ դոհութ՞ փառաւորել զքեզ ը՞ հօր և ընդ ս՞բյ հոգւոյդ. այժմ և։ աղ

Օրհնեալ տ՞ր մեր։ Հայր մեր որ։



Ընկա

մաղ Անկանիմք առաջի քոյ ո՛ր ա՛ծածին և
աղաչեմք զանարատ զկոյսդ. բարե-
խօսեա՛ վ՛ս անձանց մերոց, և աղաչեա՛
զմիածին որդիդ՝ փրկել զմեզ ՚ի փոր-
ձութենէ և յա՛մ վտանգից մերոց:
Որ արձակիչդ ես կապելոց՝ պարդևա-
տու ամենեցուն. այսօր հայցմամբ ծե-
րունւոյն՝ արձակեա՛ և զիս զբազմա-
մեղս ՚ի կապանաց մահու ՚ի կեանսն յա-
ւիտենից:

Մաղթանք զօրաւորք՝ արհաւրաց գիշերայնոց.
առացեալ ո՛բոյն Գրիգորի նարեկացւոյն: ժբ

Ընկա՛լ քաղցրութ՛բ՝ տ՛ր ա՛ծ հզօր,
զդառնացողիս զաղաչանս. մատի՛ր
գթութ՛բ՝ առ պատկառեալս դիմօք. փա-
րատեա՛ ա՛մենապարգև, զամօթական
տխրութ՛իս. բա՛րձ յինէն՝ ո՛ղորմած,
զանբերելի ծանրութ՛իս. անջրպետեա՛
հնա՛րաւոր, զմահացու կրթութ՛իս. ա-
ւարեա՛ մի՛շտ յաղթօղ, զխաբողին հա-
ճութ՛իս. բացադրեա՛ վե՛րնային, զմո-
լելոյն մառախուղ. կնքեա՛ կե՛ցուցիչ,
զկորուսչին ընթացմունս. ցրուեա՛ ծա՛ծ



կա

կատես, զըմբռնողին չար գտմունս.
խորտակեա՛ ա՛նքննին, զմարտողին դի-
մեցմունս։ Տնագրեա՛ քո անուամբդ՝
զլուսանցոյց երդ յարկիս. պարփակեա՛
քո ձեռամբդ՝ զառաստաղ տաճարիս.
գծագրեա՛ քո արեամբդ՝ զմուտ սեմոց
սենեկիս. կերպացո՛ զքո նշանդ՝ 'ի հետս
ելից մաղթողիս. ամրացո՛ քո աջովդ՝ ըզ
հանգստեանս խշտի. մպքրեսցե՛ս 'ի հաղ
բից՝ զծածկարան անկողնոյս. պահես-
ցե՛ս քո կամօքդ՝ զտառապեալ անձն
ոգւոյս. անխարդա՛խ արասցե՛ս՝ զքո
շնորհեալ շունչ մարմնոյս. կացուսցե՛ս
շրջափակ՝ զպար զօրուդ երկնայնոյ.
կարգեսցե՛ս 'ի դիմի՝ ընդդէմ դիւացն
դասու։ Տո՛ւր հանգիստ բերկրութե՛
մահահանգոյնս նիրհման 'ի խորութե՛
գիշերիս, բարեխօսութբ՛ հայցուածոց
սրբոյ ա՛ծածնիդ՝ և ա՛մ ընտրելոց։
Ամփոփեալ պարուրեա՛ զպատուհան
տեսուե՛ց՝ զգայարանացս իմաստից՝ ան-
զարհուրելի զետեղմամբ՝ 'ի ծփական
խռովուե՛ց, կենցաղական զբաղմանց,
անրջական երազոց, խօլականաց ցնորից,

յիշատակաւ քո յուսոյդ՝ անվնասելի
պաշտպանեալ։ Եւ սթափեալ վերստին
'ի ննջմանէ ծանրութեան՝ ամենազգաստ
արթնութիւն, հոգենորոգ զուարթութիւն
'ի քեզ արձանացեալ, զայս ձայն մաղ-
թանաց՝ բուրմամբ հաւատոց քեզ՝ ա-
մենօրհնեալ թագաւոր փառաց անճա-
ռից, փառաբանողաց երկնագումար
խմբից երգակցեալ՝ յերկինս առաքել։
Զի դու փառաւորել ես յամ արարա-
ծոց յաւիտնս յաւտնից. ամէն։

Աղօթք զօրաւոր ոբոյն Գրիգորի նար. խա։

Որդի ոյ կենդանւոյ օրհնեալ յամի.
հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ.
որ տկարանայ առ 'ի քէն և ոչ ինչ։
Որ 'ի ծագել անստուեր նշուլից՝ ո-
ղորմութեան քոյ փառաց, հալին մեղք.
հալածին դևք. ջնջին յանցանք. խզին
կապանք. խորտակին շղթայք. կենդա-
նածնին մահացեալք. բժշկին հար-
ուածք. ողջանան վէրք. բառնին ապա-
կանութիւնք. տեղի տան տխրութիւնք. նա-
հանջին հեծութիւնք. փախնու խաւարն.



մեկ

մեկնի մէգն. մերժի մառախուղն. փա-
րատի մռայլն. սպառի աղջամուղջն. վե-
րանայ մութն. գնայ գիշերն. տարագրի
տագնապն. չքանան չարիքն. հալածին
յուսահատութիւնքն. և թագաւորէ ձեռն
քո ամենակար, քաւիչդ ամի: Որ ո՛չ
եկիր կորուսանել զմարդկան ոդիս,
այլ կեցուցանել, թո՛ղ ինձ զանթիւ
չարիսն իմ՝ բազում ողորմութիւնդ. զի
դու միայն ես յերկնի անճառ, և յերկ
րի անզննին. 'ի տարր գոյի, և յեզրս
ծագաց աշխարհի. սկիզբն ամի, և յամի.
ամ լրմամբ օրհնեալ 'ի բարձունս. և
քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ փառք՝
յաւիտեանս. ամէն:

Աղօթք իւրաքանչիւր անձին հաւատացելոց 'ի
քո: Զոր արարեալ է տն Ներսեսի հայոց
կաթուղիկոսի:

Հաւատով խոստովանիմ, և երկիր-
պագանեմ քեզ, հա՛յր և որդի՝ և
սրբ հոգի. անեղ և անմահ բնութի՝, ա-
րարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամ
եղելոց. ողորմեա՛ քո արարածոց, և ինձ
բազմամեղիս:

Հաւատով խոստովանիմ, և երկիրպա-
գանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս, միաս-
նական ս̅բ երրորդութ̅ և մի ա̅ծութ̅,
արարիչ լուսոյ՝ և հալածիչ խաւարի.
Հալածեա՛ 'ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մե-
ղաց և անգիտութ̅. և լուսաւորեա՛ ըզ-
միտս իմ 'ի ժամուս յայսմիկ՝ աղօթել
քեզ 'ի հաճոյս, և ընդունել 'ի քէն
զխնդրուածս իմ. և ողորմեա՛ ինձ բազ-
մամեղիս:

Հա՛յր երկնաւոր ա̅ծ ճշմարիտ, որ առա-
քեցեր զորդիդ քո սիրելի 'ի խնդիր մո-
լորեալ ոչխարին. մեղայ յերկինս և ա-
ռաջի քո. ընկա՛լ զիս ո̅ զանառակ որ-
դին, և զդեցո՛ ինձ զպատմուճանն զռ̅ջին՝
զոր մերկացայ մեղօք. և ողորմեա՛ քո ա:
Որդի՛ ո̅յ ա̅ծ ճշմարիտ, որ խոնարհե-
ցար 'ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր մար-
մին 'ի ս̅բյ կուսէն մարիամայ, վ̅ս̅ մերոյ
փրկութ̅. խաչեցար՝ և թաղեցար՝ և յա-
րեար 'ի մեռելոց՝ և համբարձար փա-
ռօք առ հայր. մեղայ յերկինս և առաջի
քո. յիշեա՛ զիս ո̅ զաւազակն յորժամ
դաս արքայութ̅ քով. և ողորմեա՛:

Հոգի՛ ոյ ա՛ծ ճշմարիտ, որ իջեր 'ի յոր-
դանան և 'ի վերնատունն, և լուսաւո-
րեցեր զիս մկրտուբ՛ ս՛բ աւազանին. մե-
ղայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեա՛ զիս
վերստին ա՛ծային հրով քով՝ ոպ հրե-
ղէն լեզուօք ս՛բ զառաքեալսն. և ողոր:
Ա՛նե՛ղ բնութի՛, մեղայ քեզ մտօք ի-
մովք, հոգւով և մարմնով իմով. մի՛ յի-
շեր զմեղս իմ զառաջինս՝ վ՛ս անուանդ
քում ս՛բյ. և ողոր:
Տեսօ՛ղ ա՛մի, մեղայ քեզ խորհրդով
բանիւ և գործով. ջնջեա՛ զձեռագիր
յանցանաց իմոց, և գրեա՛ զանուն իմ
'ի դպրուե՛ կենաց. և ողոր:
Քննօ՛ղ դաղտնեաց, մեղայ քեզ կա-
մաւ և ակամայ, գիտութբ՛ և անդի-
տուբ՛. Թողութի՛ շնորհեա՛ մեղաւորիս.
զի 'ի ծննդենէ ս՛բ աւազանին մինչև
ցայսօր՝ մեղուցեալ եմ առաջի ա՛ծու-
թե՛դ քո զգայարանօք իմովք, և ա՛մ
անդամօք մարմնոյս. և ողոր:
Ամենախնա՛մ ա՛ր, դի՛ր պահապան աչաց
իմոց զերկիւղ քո ս՛բ՝ ո՛չ և ս հայիլ յա-
րատ, և ականջաց իմոց՝ ո՛չ ախորժել

լսել զբանս չարուե՞, և բերանոյ իմոյ՝ ո՛չ
խօսիլ զստուի՞, և սրտի իմոյ՝ ո՛չ խոր-
հիլ զչարուի՞, և ձեռաց իմոց՝ ո՛չ գոր-
ծել զանիրաւուի՞, և ոտից իմոց՝ ո՛չ գնալ
'ի ճանապարհս անօրէնուե՞. այլ ուղղեա՛
զշարժումն սոցա լինել միշտ ըստ պատ-
ուիրանաց քոց յա՜մի. և ողոր։
Հո՛ւր կենդանի քս՜, զհուր սիրոյ քո՝
զոր արկեր յերկիր, բորբոքեա՛ յանձն
իմ. զի այրեսցէ զաղտ հոգւոյ իմոյ,
և սրբեսցէ զխիղճ մտաց իմոց, և մաք-
րեսցէ զմեղս մարմնոյ իմոյ, և վառես-
ցէ զլոյս գիտութեան քո 'ի սրտի ի-
մում. և ողոր։
Իմաստութի՞ հօր յս՜. տո՛ւր ինձ իմաս-
տութի՞ զբարիս խորհիլ՝ և խօսիլ՝ և
գործել առաջի քո յա՜մ ժամ. 'ի չար
խորհրդոց՝ 'ի բանից և 'ի գործոց փըր-
կեա՛ զիս. և ողոր։
Կամեցօ՛ղ բարեաց տ՜ր կամարար, մի՛
թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ գնալ.
այլ առաջնորդեա՛ ինձ լինիլ միշտ ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց. և ողոր։
Արքա՛յ երկնաւոր, տո՛ւր ինձ զար-

 քայուի

քայութիւն քոյ, զոր խոստացար սիրե-
լեաց քոց. և զօրացո՛ զսիրտ իմ ատել
զմեղս, և սիրել զքեզ միայն, և առ-
նել զկամս քո. և ողոր։

Խնամօ՛ղ արարածոց, պահեա՛ նշանաւ
խաչի քո՝ զհոգի և զմարմին իմ՝ ի պատ-
րանաց մեղաց՝ ի փորձուեց դիւաց, և
ի մարդոց անիրաւաց, և յամ վտանգից
հոգւոյ և մարմնոյ. և ողոր։

Պահապան ամի քո, աջ քո հովանի
լիցի ի վր իմ, ի տուէ և ի գիշերի՝ ի
նստիլ ի տան՝ և ի գնալ ի ճանապարհ,
ի ննջել և ի յառնել, զի մի՛ երբէք
սասանեցայց. և ողոր։

Ամ իմ, որ բանաս զձեռն քո, և լնուս
զամ արարածս ողորմութբ քով, քեզ
յանձն առնեմ զանձն իմ. դու հոգա՛ և
պտրստեա՛ զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ ի-
մոյ՝ յայսմ հետէ մինչև յաւիտն. և ող։

Դարձուցի՛չ մոլորելոց, դարձո՛ զիս ի
չար սովորուեց իմոց ի բարի սովորու-
թի. և բևեռեա՛ ի հոգի իմ զսոսկալի
օր մահուն, և զերկիւղ գեհենոյն, և
զսէր արքայուեն. զի զղջացայց ի մեղաց,

և գործեցից զարդարուի՞ . և ողոր ։
Աղբի՛ւր անմահութե՞ , աղբերացո՛ 'ի
սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարուե՞
ոտ՞ պոռնկին . զի լուացից զմեղս ան-
ձին իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յաշ-
խարհէս . և ողոր ։
Պարգևի՛չ ողորմուե՞ , պարգևեա՛ ինձ
ուղղափառ հաւատով և բարի գործով,
և ս՞բ մարմնոյ և արեան քո հաղորդուբ՞
գալ առ քեզ . և ողոր ։
Բարերա՛ր տ՞ր, հրեշտակի բարւոյ յանձն
արասցես զիս՝ քաղցրութբ՞ աւանդել
զհոգի իմ , և անխռով անցուցանել
ընդ չարութի՞ այսոցն՝ որ են 'ի ներ-
քոյ երկնից . և ողոր ։
Լո՛յս Ճշմարիտ քս՞, արժանաւորեա՛ զհո-
գի իմ ուրախուբ՞ տեսանել զլոյս փռ՞ց
քոց 'ի կոչման աւուրն. և հանդչել յու-
սով բարեաց յօթևանս արդարոց՝ մին-
չև յօր մեծի գալստեան քո . և ողոր ։
Դատաւո՛ր արդար , յորժամ գաս փա-
ռօք հօր դատել զկենդանիս և զմե-
ռեալս , մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ
ծառայի քում . այլ փրկեա զիս 'ի յաւի



տե

տենական հրոյն. և լսելի՛ արա ինձ զե-
րանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից
արքայութիդ. և ողոր:
Ամէնողո՛րմ տ՞ր, ողորմեա՛ ա՞մ հաւատա-
ցելոց 'ի քեզ, իմոց և օտարաց՝ ծանօ-
թից և անծանօթից՝ կենդանեաց և
մեռելոց. շնորհեա՛ և թշնամեաց իմոց
և ատելեաց զթողութի՞ որ առիս յան-
ցանաց. և դարձո՛ զնս՞ 'ի չարեացն, զոր
ունին վ՞ս իմ, զի ողորմութ՞ քում
արժանի եղիցին. և ողոր:
Փառաւորե՞լ տ՞ր, ընկա՛լ զաղաչանս ծա-
ռայիս քո, և կտ՞րեա՛ 'ի բարի զխնդըր-
ուածս իմ՝ բարեխօսութ՞ սրբուհւոյ
ա՞ծածնին, և յովհաննու մկրտչին, և
ս՞բյն ստեփաննոսի նախավկային, և ս՞բյն
գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, և ս՞բց ա-
ռաքելոց՝ և մարգարէից՝ և վարդապե-
տաց՝ և մարտիրոսաց, և ս՞բց հայրապե-
տաց՝ և ճգնաւորաց՝ և կուսանաց, և
ա՞մ ս՞բց քոց երկնաւորաց և երկրաւո-
րաց: Եւ քեզ փառք և երկրպագութի՞
անբաժանելի ս՞բ երրորդութ՞ դ՝ յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

մաղ Պ ս՝ սրբուհւոյ ա՜ծածնին բարեխօ-
սութ՚ե՜ն տ՜ր՝ ընկա՛լ զաղաչանս մեր ։
և կեցո՛ զմեզ ։

քր՜զ Սբ՜ զա՜ծածինն՝ և զա՜մ ս՜բս բարեխօս
արասցուք առ հայր ՚ի յերկինս ։ զի կա-
մեցեալ ողորմեսցի՝ և գթացե՜լ կեցուս-
ցէ զարարածս իւր ։ Ամենակալ տ՜ր ։

աղ Ընկա՛լ տ՜ր զաղաչանս մեր բարեխօսութ՚ն
ս՜բ ա՜ծածնին՝ անարատ ծնողի մի-
ածնի որդւոյ քոյ ։ և աղաչանօք ա՜մ ս՜բց
քոց ։ (և որոց տյսօ՛ր է յիշատակ ։) Լ՛ուր
մեզ տ՜ր և ողորմեա՛ ։ ներեա՛ քաւեա՛ և
թո՛ղ զմեղս մեր ։ Արժանաւորեա՛ դո-
հութ՚ն փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ
և ընդ ս՜բյ հոգւոյդ ։ այժմ և ։
Օրհնեալ տ՜ր մեր յս՜ քս՜ ։ ամէն ։
Հայր մեր որ յերկինս ես ։

մաղ Օ հանդստեան զաղօթս և զաղաչանս
ընկա՛լ մարդասէ՛ր ա՜ծ ՚ի հաճոյս բարե-
րար կամաց քոց ։ Եւ մեր մեղաց և
բազում յանցանացն թողութ՚ն շնորհեա՛ ։
Եւ քեզ փառք յաւիտ՜նս ։ ամէն ։
Փառք քեզ տ՜ր ա՜ծ մեր, որ պարգևե-
ցեր զօրս զայս բարեաւ և խաղաղութ՚ն


ան

անցուցանել։ Մրդսէր ա՛ծ՝ զառ՛ջակայ
գիշերս՝ որ 'ի վ՛ր մեր գալոց է, 'ի մեղաց
փրկեա՛, 'ի չարեց ազատեա՛, և 'ի գործս
բարիս առաջնորդեա՛։ Առաւօտու օրհ
նուեցն և փառաբանուեցն արժանի՛
արա զա՛մ հաւատացեալս անուանդ
քում ս՛բյ. և պահեա՛ 'ի խաղաղութե՛։
Տ՛ր ա՛ծ մեր՝ տո՛ւր զքո խաղաղութիդ ա՛մ
աշխարհի. բա՛րձ զցասումն և զպատու
հասն 'ի յարարածոցս։ Ողորմեա՛ հարց
և եղբարց մերոց՝ կենդանեաց և հան
գուցելոց։ Ողորմեա՛ զեկեղեցի շինո
ղաց, երախտաւորաց, պտղատուից, սպա
սաւորաց. և այնոցիկ՝ որք ընդ հովա
նեաւ ս՛բյ տաճարիս են հանգուցեալ։
Տ՛ր ա՛ծ՝ օգնեա՛ թագաւորացն քրիս
տոնէից. և իշխանացն բարեպաշտից.
զօրաց և զաւակաց նոցին՝ պահելով 'ի
խաղաղութե՛։ Տ՛ր ա՛ծ մեր՝ պահեա՛
զառաջնորդս և զեղբայրութիս մեր ա՛ի
բողջ և անխռով 'ի կամս ողորմութ՛ քոյ։
Նշանաւ ս՛բ և պատուական խաչիւ
քոյ՝ հալածեա՛ զերևելի և զաներևոյթ
թշնամին 'ի սահմանաց մերոց և 'ի բնա

 կուէս

կութէս մերմէ։ Փրկեա՛ զմեզ 'ի հրոյն
յաւիտենից։ Եւ քեզ փառք յաւի-
տեանս. ամէն։

Օրհնեալք եղերուք 'ի շնորհաց սբ
հոգւոյն. հանգերո՛ւք խաղաղութ՛.
և տ՛ր եղիցի ընդ ա՛մսեանդ. ամէն։

---

Խրատ ապրիւաւագուէ և դպրութէ՝ զարարը-
ղութէ պատարագին։

Առնու քահանայն զէրիւ ապրիւաւագունս և
ծանէ 'ի սրբատունն և ասէն ապզմոս։

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութի։
Յիշեա՛ տ՛ր զդա։ և այլն 'ի թիւն 374։
Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութ՛
'ի տ՛նէ՝ զի զողորմութ՛ զշնորհսն իւր
արասցէ 'ի վր՛ մեր. տ՛րն ամենա։
Ողորմեա՛ց մեզ տ՛ր ա՛ծ մեր՝ ըստ։

Եւ ասէ քահանայն էրիստասան տ՛ր ողորմեա՛.
և ապա զաղօթքն։ Եւ ապրիւաւագն առնու զաղ-
ղաւարտն և ասէ։

Եւ եւս խաղաղութ՛ զտ՛ր աղաչ։
Օրհնութի՛ և փառք հօր և որդւոյ և։
Սոյնպէս և շապիկին ասէ և ուրարին և գօտոյն
և բաղպանին և շուրջառին։

Հարաշան հանդերձի. յորժամ զգենու։

Ամ՞ր հ՞ուրդ խ՞որին ա՞նհա՞ս ա՞նը՝ս
կ՞իզբն. ո՞ր զա՞րդարե՞ցե՞ր զվե՞ր՞ին
պե՞տուի՞ ծդ. ՚ի՛ յառա՞գա՞ստ ա՞նմա՞
տո՛յց լուսո՛ ՝՝ յն. գե՞րապա՞նծ փա՞ռ՞օք
զդասը՝ս հրե՞ղի՞նա՛ց։ Ա՞նճառա՞հրա՞շ
զօ՞րութ՞ի՝. ստե՞ղծեր զա՞դա՞մ պա՞տկե՞ր
տիրա՞կա՞ ծն. և՛ նազե՝լի՞ փառ՞օք զգե՛ս
տաւ՞որե՞ցե՛ ՝՝ ր. ՚ի դրա՞խտն ա՞դե՞նի՞
տեղի բե՞ր կրա՞նա՛ց։ Չա՞ր չա՞րանօք քո՞
ս՞բ մի՞ածնի՞ն. նո՛րոգե՞ցա՞ն արա՞րա՞ծք
ամենա՛ ծյն. և՛ վերը՝ստի՞ն մարդն ա՞նմա՛
հացա՛ ՝՝ ւ. զա՞րդարեա՞լ ՚ի՞ զգե՞ստ ան
կ՞ողո՞պտե՛լի՞։ Ա՞նձրև՞ածի՞ն բա՞ժա՞կ
հրա՞հոսա՞ն. ո՞ր հեղե՞ր յա՞ռաքեա՞լսն ՚ի՛
սո՞ւրբ վե՞ր նատա՛ ծնն. հե՛ղ և ՚ի՛ մե՞ղ
հոգիդ սո՞ւրբ ա՛ստըւա՛ ՝՝ ծ. ը՛նդ
պա՞տմուճանի՞ զքո՞ զիմա՞ստո՛ւթի՛ւն։
Տա՛ն քո՞ւմ վա՞յելէ սը՞րբութի՞. ո՞ր ըզ

եղեց զանազանել քո տէր։

[1] ուսանիցէ սրբութիւն զձեռս իմ. և շուրջ

[2] Ոսոնո արա ինձ տէր՝ զի ես յամբծուե

ոչ [2]ուսանիցէ զիմ ժողովուրդ՝ ի խաղտոցէ։
Եւ զիմ ոչ ուսանիցէ զիմ ժողովուրդ։ Վայ
մեղաւոր ազգի, ժողովրդեան ծանրաբեռնեալ
անօրէնութեամբ։ Սերունդ չարագործ, որդիք
ապականեալք։ Թողին զՏէր, բարկացուցին
զսուրբ Իսրայէլի։ Ընդ որ եւ ասէ Տէր. ընդէ՞ր
զիս ոչ ուսանիցէք։ Ամենայն գլուխ ի տկարութիւն
եւ ամենայն սիրտ ի տրտմութիւն։ Ի
ներքուստ մինչեւ ի վեր ոչ գոյ ինչ ի նոսա
առողջութեան։ Վէրք եւ ուռուցք եւ ցաւք
ոչ ամոքեցան եւ ոչ կապեցան եւ ոչ իւղով
օծան։ Երկիր ձեր աւերակ, քաղաքք ձեր
հրով այրեցան։ Զերկիր ձեր օտարք կերան
առաջի ձեր, եւ աւերեցաւ որպէս ի գերեզմանս
օտարաց։ Եւ մնացեալ է դուստր Սիովնի
որպէս տնակ ի խաղողոցի, եւ որպէս
հանգստարան ի դաշտի դդմոց, եւ որպէս
քաղաք պաշարեալ։ Եւ եթէ Տէր Սաբաւթ
ոչ թողուցանէր մեզ սերմն, որպէս Սոդոմ
եղեալ էաք, եւ որպէս Գոմոր նմանեալ էաք։
Լուարուք բանի Տեառն, իշխանք Սոդոմայ,
եւ ականջ դիցուք օրինաց Աստուծոյ մերոյ,
ժողովուրդ Գոմորու։ Զի՞ ինձ է բազմութիւն
պտղոց ձերոց, ասէ Տէր։ Լի եմ ողջակիզեալ
խոյիւ եւ ճարպով գառանց, եւ արեամբ
ցուլից եւ նոխազաց մի կամիմ։ Զի գայցէք
երեւել առաջի իմ, զի՞ խնդրեաց զայս ի ձեռաց
ձերոց, զի կոխեսցէք զաւլիս իմ։ Մի՛ յաւելուր
պատարագ սնոտի, խունկ պղծութեան է ինձ։
Զամիսս եւ զշաբաթս եւ զտօնս օտարս
մի՛ կամիմ, զի անօրէնութիւն են զոհք ձեր։
Զի զամիսս ձեր եւ զտօնս ձեր ատեալ
ատեցի, եւ եղեն ինձ ի բեռն, յանձն առնուլ
ոչ կարեմ։ Եւ յորժամ տարածանիցէք զձեռս
ձեր առ իս, ծածկեցից զաչս իմ ի ձէնջ,
եւ եթէ բազմացուսանիցէք զաղօթս, ոչ
լուայց ձեզ, զի ձեռք ձեր արեամբ լցան։
Լուարուք, լուարուք, մաքրեցարուք, հեռի
արարէք զչարիս ի հոգեաց ձերոց յաչաց
իմոց։ Դադարեցէք ի չարեացդ, ուսարուք
բարի առնել, խնդրեցէք զիրաւունս, ուղղեցէք
զբռնաւորս, դատեցէք զորբս, արդարացուսցէք
զխեղճս։ Եւ ապա եկայք, եւ դատեսցուք
զմեզ միմեանս, ասէ Տէր։ Եթէ իցեն մեղք
ձեր իբրեւ զկարմիր, իբրեւ զձիւն սպիտակ
արասցեն, եւ եթէ իցեն իբրեւ զծիրանի,
իբրեւ զբուրդ սպիտակ լիցին։ Եւ եթէ կամիցիք
եւ լուիցէք ինձ, զբարիս երկրի կերիջիք։
Եւ եթէ ոչ կամիցիք եւ ոչ լուիցէք ինձ,
սուր զձեզ կերիցէ, զի բերան Տեառն խօսեցաւ
զայս։ Զի՞ եղեն պոռնիկ քաղաքն հաւատարիմ,
լի իրաւամբ, ուր արդարութիւն հանգուցեալ
էր ի նմա, եւ այժմ սպանողք։ Արծաթ
քո ապականեցաւ, գինի քո խառնեցաւ
ջրով։ Իշխանք քո անհնազանդք, ընկերք
գողոց, ամենեքեան սիրեն պարգեւս, եւ
հետամուտ լինին հատուցման։ Եւ որբոյ
ոչ դատին, եւ դատաստան այրեաց ոչ
մտանէ առ նոսա։ Վասն այսորիկ ասէ
Տէր Սաբաւթ, հզօր Իսրայէլի. Վայ ինձ
յանդիմանեցից զանհնազանդս իմ, եւ
հատուցից թշնամեաց իմոց։ Եւ դարձուցից
զձեռս իմ ի վերայ քո, եւ սրբեցից զանօրէնս
քո իբրեւ զհանդերձ, եւ հեռի արարից
զամենայն զհպարտս եւ զանիրաւս։ Եւ
դարձուցից զդատաւորս քո իբրեւ զառաջինս,
եւ զիրաւարարս քո իբրեւ զսկզբանն։
Եւ ապա կոչեսցի քաղաք արդարութեան,
քաղաք հաւատարիմ։ Սիովն դատաստանաւ
փրկեսցի, եւ դարձեալ դարձեալ ի նմա
կանգնեսցի։ Եւ ի նմա կործանեսցին
հպարտք եւ մեղաւորք, եւ որ թողուցանեն
զՏէր, կորիցեն։ Զի ամաւթեսցին ի կռոց
ձերոց, զորս կամեցայք, եւ ի պարտիզաց
ձերոց, զորս ընտրեցայք։ Զի եղիցին
իբրեւ զկաղնի, որոց տերեւք թափեսցին,
եւ իբրեւ զպարտէզ, որ ոչ ունի ջուր։
Եւ եղիցի զօրութիւն ձեր իբրեւ զշաղախ,
եւ գործք ձեր իբրեւ զկայծ, եւ այրեսցին
երկոքին միասին, եւ ոչ իցէ որ մարեսցէ։
Զոր ետես Եսայի որդի Ամովսի զբանն
Տեառն, որ եղեւ ի վերայ Սիովնի եւ
Երուսաղէմի։ Եւ եղիցի ի վախճանի աւուրց
հաստատեալ լեռն տանն Տեառն ի գլուխ
լերանց, եւ բարձրասցի ի վերայ բլրոց,
եւ հոսեսցեն առ նա ամենայն հեթանոսք։
Եւ երթեալ բազումք ասիցեն. Եկայք,
եւ ելցուք ի լեառն Տեառն, եւ ի տուն
Աստուծոյ Յակոբայ, եւ ուսցէ զմեզ զճանապարհս
իւր, եւ գնասցուք ի շաւիղս նորա։
Զի յԱստուածէ Սիովնի ելցէ օրէնք, եւ
բան Տեառն յԵրուսաղէմ։ Եւ դատեսցէ
ի մէջ հեթանոսաց, եւ յանդիմանեսցէ
զազգս բազումս։ Եւ կոտորեսցեն զսուր
իւրեանց ի վաստակս, եւ զգեղարդս իւրեանց
ի մանգաղս։ Եւ ոչ վերստին վերցուսցէ
սուր ազգ ի վերայ ազգի, եւ ոչ ուսցեն
այսուհետեւ պատերազմել։ Եւ նստցին
իւրաքանչիւր ոք ի տան իւրում, եւ ոչ
իցէ որ զարհուրեցուսցէ զնոսա։ Զի
բերան Տեառն Սաբաւթայ խօսեցաւ զայս։
Զի ամենայն ազգք գնասցեն իւրաքանչիւր
ոք յանուն աստուծոյ իւրոյ, եւ մեք գնասցուք
յանուն Տեառն Աստուծոյ մերոյ յաւիտեան
եւ յաւիտենից։ Յաւուր յայնմիկ, ասէ
Տէր, ժողովեցից զկաղս, եւ զվտարեալս
հաւաքեցից, եւ զորս չարչարեցի։ Եւ
արասցեն զկաղս իբրեւ զմնացեալս, եւ
զհեռացեալս իբրեւ զհզօրս։ Եւ թագաւորեսցէ
Տէր ի վերայ նոցա ի լերինն Սիովնի
յայսմ ժամանակի եւ յաւիտեան։ Եւ դու
աշտարակ ոչխարաց, եւ ամրութիւն դստեր
Սիովնի, մինչեւ ցայսմ ժամանակ եկեսցէ
առաջի քո, եւ եկեսցէ իշխանութիւն
առաջնոյ, թագաւորութիւն դստեր Երուսաղէմի։
Ընդէ՞ր ի վերայ քո չարչարանս
առեալ ես, եթէ թագաւոր ոչ գոյ ի քեզ,
եւ խորհուրդ քո կորեաւ, զի ունիցի զքեզ
ցաւ իբրեւ զծնանելոյ։ Ցաւեա՛ եւ ծնի՛ր
դուստր Սիովնի իբրեւ զծնանելոյ, զի
արդ ելցէ ի քաղաքէ, եւ բնակեսցէ ի
դաշտի, եւ երթիցէ մինչեւ ի Բաբելոն,
անտ փրկեսցի, անտ հանցէ զքեզ Տէր
ի ձեռաց թշնամեաց քոց։ Եւ արդ ժողովեցան
ի վերայ քո ազգք բազումք, որ ասեն.
Պղծեսցի, եւ տեսցեն աչք մեր ի Սիովն։
Եւ նոքա ոչ գիտեն զխորհուրդս Տեառն,
եւ ոչ հասանեն զմտաց նորա, զի ժողովեաց
զնոսա իբրեւ զհունձս ի կալ։ Յարի՛ եւ
կոխեա՛ զնոսա, դուստր Սիովնի, զի
զեղջիւր քո դարձուցից երկաթ, եւ զոտս
քո պղինձ, եւ հալեսցես զազգս բազումս,
եւ նզովեսցես Տեառն զաւարս նոցա, եւ
զհարստութիւն նոցա Տեառն տիեզերաց։
Արդ ժողովեցարուք, դուստր ժողովրդեան,
պաշարումն արարին ի վերայ մեր, եւ
գաւազանաւ զդատաւորս Իսրայէլի հարցեն
ի ծնօտս։ Եւ դու, Բեթղեհեմ Եփրաթա,
փոքրագոյն ես լինել ի հազարս Յուդայ,
յքէն ինձ ելցէ որ լինիցի իշխան ի
Սիովն, եւ ելից նորա յսկզբանց, յաւուրց
յաւիտենից։ Վասն այսորիկ տացէ զնոսա
մինչեւ ցժամանակ որ ծնանիցի ծնանելն,
եւ մնացեալ եղբարցն նորա դարձցին
առ որդիս Իսրայէլի։ Եւ կացցէ եւ հովուեսցէ
զհօտս իւր զօրութեամբ Տեառն, եւ
զփառս անուան Տեառն Աստուծոյ իւրոյ,
եւ բնակեսցեն, զի արդ մեծասցի մինչեւ
ի ծագս երկրի։ Եւ եղիցի սա խաղաղութիւն։
Եթէ եկեսցէ Ասորեստանցի ի
երկիր մեր, եւ եթէ կոխեսցէ զերկիր մեր,
եւ կանգնեսցուք ի նա հովիւս եւ ութ
արս ազատս ի մարդկանէ։ Եւ արածեսցեն
զերկիր Ասորեստանցի սրով, եւ զերկիր
Նեբրովթայ ի մերկութեան նորա։ Եւ
փրկեսցէ ի Ասորեստանցոյ, եթէ եկեսցէ
ի երկիր մեր, եւ եթէ կոխեսցէ զսահմանս
մեր։ Եւ եղիցի մնացեալ Յակոբայ ի
մէջ ազգաց բազմաց իբրեւ զցօղ ի
խոտոյ, եւ իբրեւ զկարկուտ ի վերայ
խոտոյ, որ ոչ յուսայ ի մարդ, եւ ոչ
ակնկալեսցէ ի որդիս մարդկան։ Եւ
մնացեալ Յակոբայ ի մէջ հեթանոսաց
ազգաց բազմաց իբրեւ զառիւծ ի մէջ
գազանաց անտառի, եւ իբրեւ զգոմէշ
ի մէջ անասնոց, որ եթէ անցցէ եւ
կոխեսցէ եւ խլեսցէ, եւ ոչ իցէ որ
փրկեսցէ։ Եւ բարձրասցի ձեռն քո ի
վերայ թշնամեաց քոց, եւ ամենայն
հակառակորդք քո կորիցեն։ Եւ եղիցի
յաւուր յայնմիկ, ասէ Տէր, եւ սրեցից
զձիս քո ի միջոյ քո, եւ կորուսից
զկառս քո։ Եւ սրեցից զքաղաքս երկրի
քո, եւ կործանեցից զամուրս քո։ Եւ
սրեցից զգուշակս ի ձեռաց քոց, եւ
գուշակք ոչ գտցին ի քեզ։ Եւ կործանեցից
զկուռս քո եւ զկոթողս քո ի միջոյ քո,
եւ ոչ երկրագեսցես գործոց ձեռաց քոց։
Եւ խոնարհեցուցից զանտառս քո ի միջոյ
քո, եւ կորուսից զքաղաքս քո։ Եւ եղիցի
ամենայն որ ոչ լուիցէ հնազանդել
հրամանաց իմոց, եւ արարից ի նոսա
վրէժխնդրութիւն եւ հատուցումն ի
հեթանոսս, որ ոչ լուան։ Լուարուք
զոր ասէ Տէր. Արի՛ դատեա՛ ընդ լերինս,
եւ բլուրք լուիցեն ձայնի քում։ Լուարուք,
լերինք, դատաստան Տեառն, եւ հաստատութիւնք
երկրի, զի դատաստան է Տեառն
ընդ ազգս իւր, եւ ընդ Իսրայէլ հատուցումն
առնու։ Ժողովուրդ իմ, զի՞ արարից
քեզ, եւ զի՞ նեղեցի զքեզ, պատասխանի
տուր ինձ։ Զի հանի զքեզ յերկրէ Եգիպտացւոց,
եւ ի տանէ ծառայութեան
փրկեցից զքեզ, եւ առաքեցի առաջի քո
զՄովսէս եւ զԱհարոն եւ զՄարիամ։
Ժողովուրդ իմ, յիշեա՛ զխորհուրդ զոր
խորհեցաւ Բաղակ թագաւոր Մովաբու,
եւ զոր պատասխանի ետ նմա Բաղաամ
որդի Բէովրայ, յԱսեմայ մինչեւ ի Գաղգաղա,
զի գիտասցես զարդարութիւնս
Տեառն։ Զի՞ արարից Տեառն, եւ զի՞ բարձրասցի
առաջի Աստուծոյ բարձրելոյ։ Զի՞
արարից Տեառն, եւ զի՞ բարձրասցի առաջի
Աստուծոյ բարձրելոյ։ Զի՞ արարից

իմում գնացի, 'ի տ̄ր յուսացայ՝ զի մի՛
եղէց հիւանդ։
Փորձեա՛ զիս տ̄ր և քննեա՛ զիս. փոր-
ձեա՛ զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ։
Ողորմութի՞ քո տ̄ր առաջի աչաց իմոց. և
և հաճոյ եղէց ճշմարտութ̄ քում։
Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց. և ը̄
անօրէնս ես ո՛չ մտից։
Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամ-
բարիշտս ես ո՛չ նստայց։
Լուացից սրբութ̄ զձեռս իմ. և շուրջ
եղէց զսեղանով քո տ̄ր։
Լսել ինձ զձայն օրհնութ̄ քո, և պատ-
մել զա̄մ սքանչելիս քո։
Տ̄ր սիրեցի զվայելչութի՞ տան քո, և՛
զտեղի յարկի փառաց քոց։
Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զան-
ձն իմ. և մի՛ ընդ արս արիւնահեղս
զկեանս իմ։
Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութ̄
են. և աջ նոցա լի է կաշառօք։
Ես յամբծութ̄ իմում գնացի. փրկեա՛
զիս տ̄ր և ողորմեա՛ ինձ։
Ոտն իմ կացցէ յուղղութ̄. յեկե-



ղե

ղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ։
Փառք հօր և որդւոյ և։
ՔՀ Եւ վ՚ս սրբուհւոյ ա՚ծածնին։
ՔՐԶ Սէ զա՚ծածինն և զա՚մ ս՚բս բարեխօս
արասցուք առ հայր ՚ի յերկինս. զի կա
մեցեալ ողորմեսցի. և գթացեալ կեցուս
ցէ զաբարտծս իւր. ամենակալ։
ՔՀ Ընկա՛լ տ՚ր զաղաչանս մեր բարեխօսւ՚բ։
Եւ ապա ասէ, Խոստովանիմ առաջի տ՚յ։
Եւ մերձակայ ժահանայն ասէ։ Ողորմեսցի։
Եւ ինչն ասէ։ Ազատեսցէ և զձեզ։
ԴՊ Յիշեսջի՛ր և զմեզ առաջի անմահ գա
ռին տ՚յ։
ՔՀ Յիշեալ լիջիք առ՚ջի անմահ գառին տ՚յ։
փոխ Ազաղակեցէ՛ք առ տ՚ր ա՚մ երկիր։ և այլն
ոտ՚ ՚ի ԲԻՒՆ, 290։
ՔՐԶ Սէ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զտ՚ր՝ զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց. և կե
ցուսցէ շնորհիւ ողորմութ՚ե իւրոյ։
Ամենակալ տ՚ր ա՚ծ մեր։
ՔՀ ՚Ի մէջ տաճարիս և առաջի ա՚ծընկալ։
Մտից առաջի սեղանոյ տ՚յ առ ա՚ծ. որ
ուրախ առնէ զմանկուի՚ իմ։
սրկ Դա՛տ արա ինձ։ և այլն ոտ՚ ՚ի ԲԻՒՆ, 458։

թա՛

զիւրեւ ըզ քրիստոսէն պատուիրեսցի. չէ՛
Աստուած եբրայեցւո՛ց մանկունքն. զոր
տեառ մէրն։
Աստուած եբրայեցւոց մանկունքն. զոր
ընդ ձեռն հրեշտակին պատուիրեսցի. զոր
եկեալ յընծայուին։ Աստուածութիւն
զկենաց յընծայուին։ Աստուածութիւն
զկենաց յընծայուին։ Աստուածութիւն
զկենաց

թանոսական դասուց. տօ նակից վե
հիցն եղեալ։

յոր Եւ ձայն զա[illegible]ռիւծո[illegible]ւն ա
սեմ. ո[illegible]ր գոչէ[illegible]
[illegible]ր. 'ի քառա[illegible]թեւի[illegible]ն։
'Ի քառաթեւի ն գոչէր։ կրկնէ. 'ի քա
ձայն առնէր 'ի սա նդարամեան։ կրկնէ.
ձայն առ։

նոր կիւ Ա[illegible]յսօր նոր արեւ հարեա[illegible]լ 'ի նորա
հրաշ արեգակնէ[illegible]. կրկնէ. 'ի
նո։ Ա[illegible]յսօր նոր շուշան ծաղկեա[illegible]լ.
'ի նորատունկ բուրաստանէ[illegible]ն։

հմբ Ա[illegible]յսօր անդրանիկ հօր միածին որ
դի[illegible]ն. յերկի նս սըլանայ ադամային
կերպի[illegible]։ Ա[illegible]ւագ ներբողից եղա
նակեն այսօր. հոյլք հոգեղինաց երկ
նաւորացն խըմբից։

հոգ Ա[illegible]ւագեմք հոգւոյն. նըւագս վայ
ելուչս։ Ա[illegible]այելուչս բանի[illegible]ւ։ զա
[illegible]ւթիւնն նա[illegible]ի ասեմք։

վրդ Ո[illegible]հար վարդըն վառառեալ. կրկնէ.



դո

գոհար։ 'ի վեհի՞ ց վարսիցն արփե
նի՞ ց. կրկնէ. 'ի վե։ 'Ի վեր 'ի վր՞ վար
սիցն. պըղպըջէ՞ ր ծաղի՛ կ ծովայի՛ ն.
պըղպըջէ՞ ր ծա։

Այսօր գաբրիէլ հրեշտակապետն ե՞ փոխ
կեալ. բերեալ զբրաբիոն պըսակ յաղ
թօղ կուսի՛ ն։ Այսօր կոչելով ա՞ռ
բոլորիցն տ՞րն. զտաճար բարձրելոյն
և՞ զբնակարա՛ ն հոգւոյն։

Խաչն 'ի նախնո՞ ւմն. երևեցա՞ ւ խաչի
ծաղկեալ 'ի դրախտն ա՞ ծատո՞ ւնկ.
մը՛ խիթարիչ եղեալ սէթա՞ ւ նախա
գուշակ հօրն ադամա՛ յ. մեք 'ի յայն
փա՞ յտն եմք յուսացեա՞ լ. զոր տ՞ր
յս բևեռեցա՛ ւ. և խոնարհեալ երկիր
պագեմք ա՞ ծ ընկալ ս՞ ք նըշանի՛ ս։

Ո՛ ։ վեստ բերկրանաց. քաղց հրեշ
րաձայնեա՛ լ երգե՞ մք
ձե՞ զ հրեշտակապետք. և հրեշտա
կա՞ ց գումա՞ ր՞ք։

Արեգակն արդար որ 'ի հօրէ ծա առք
գեալ.

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԻՇՏ ԸՂՁԵՆԱՅԻՐ։

ԱՀԱՒՈՐ ՈՐ ՂԱԶԱՍՏԱՆՑ ՒՐ ՅՕԺԻՆՈՂ.
ՄԱՐԴԱՅՐԵԿ ՈՒ։

ԱՂԱՂԱԿԵՍ ԱՀԱՐՕՆԻՆ. ԵՒ ՄՈՒԼԱԽՈՒ
ՆԻՒԿ ՆԵՐ ՔԱՀԱՆԱՅ։

ՀՆԱՐԱՒԱՐԵՑԴ ԿԱՏԱՐԵՑԻՔ ՀԱՅՐԱՊԵՏ։ Օ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԱՐ ԱՍԷԱ՝ ՂԱՁԱՐԵ ԶՐ՝ ԱՍԷՐ։

ԵՒՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸՆ ԿԱՏԱՐԵՑԻՔ ՀԱՅՍԱՏԱՆԵԱՑ
ՏԱՆ. ԱՅՍՕՐ ԶՄԱՆԿՈՒՆՆԵՐՍ ԺՈՂՈՎԵԱԼ
ԻՒՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆ։

ՄԵՂ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԿԱՏԱՐԵՑԻՔ ՀԱՅՍԱՏԱՆԵԱՑ
ԺՈՂՈՎՈՒՆՔՆ ԶԱՌԱՔԱՅԻՆՑՆ. ՅԱՌԱՋԱԳՈՒՆ ՁԵ
ՂԵԼՈՒԹԻՒՆ։

ՀԱՅՐ ՀԱՆԴԻՊՆ ԱՒՕՆԻ. ՔՈ ԱՒԱՆԱՑԵԱԼ
ՅԱՂԹՈՂԱՒՔՍ. ՀԱՅՐ ԱՂՎԱՐԴԱՊԱՏԵՍ ՆՔ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԵՍ ՊԵՏՐՈՍ ՎՍՏԱՀԵՑԱՒ։

ԵՒՍ ՀԱՅԵՑԻՔ ԿԱՏԱՐՈՂԻԿՆ ՀԱՅՍԱՏԱ-
ՏԱՆ. ԱՅՍՕՐ ԶՄԱՆԿՈՒՆՆԵՐՍ ԺՈՂՈՎԵԱԼ
ԻՒՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆ։

Օ ԸՆԿԵՐԵԱՅՆ ԱՐ ԱՍԷԱ՝ ՂԱՁԱՐԵ ԶՐ՝ ԱՍԷՐ։

ՀԱՅՍԱՏԱՆԵԱՑ ՅԱՅՍՄԱՆԿՍ. ՈՒՂԻՂ ԵՐԺԱ
ՆԻՒԿ ՆԵՐ ՔԱՀԱՆԱՅ։

ԱՀԱՒՈՐ ՈՐ ՂԱԶԱՍՏԱՆՑ ՒՐ ՅՕԺԻՆՈՂ.
ՄԱՐԴԱՅՐԵԿ ՈՒ։

ԴԷՊՆ ԵՒՍԱՆԵԼՈՑՆ ՔՈ ԱՆՁԱՒ ՀՆՈՐ
ՀՕՂՔ ԼՑԵԱԼ։ ԱՒԱՂ ԼՈՒԱՅ ՅՈՒՅԵԱԼ
ՀԱՅՍԱՏԱՆԵԱՑՑ ԱՂԱՆՑ. ՄԵԾԸՆ ԹԱ
ԴԷՊՆ ԵՒՍԱՆԵԼՈՒՄՆԵ՛ ՓԱՅԼԵԱԼ։

ՄԵՂ ՀԱՅՏ ՆԱ ԽՈՐՈՑՆ ԱՆՁԱՒ. ԽՈՐՀԸՆԴԱ
ԾՈՒՔՔ ՆԵ ՄԱՐԴԱՅՐԿՆ՛Ք. ԵՒՆԻՒ ՊԱՏ
ՄՕՂՔ ԶԱՊԱՏԱՅԻՑՑՆ. ՅԱՌԱՋԱԳՈՒՆ ՁԵ
ՂԵԼՈՒԹԻՒՆ։

Յօրինէր ըզպատմուճանն . զոր 'ի
չորից կազմեալ նիւթոց ։
'Ի կարմըրոյ 'ի կապուտոյ 'ի բեհեզոյ
'ի ծիրանւոյ ։ Թել զթելն յօրինէր .
կարգն առաջին էր կարկեհան ։
Եւ օծումն գրապանին . շուրջանա
կի բոլորաշէն ։
Եւ յընթացս գարշապարին հընչէր
երկիր ցընծայր խորանն ։ Արդ 'ի նոյն
նըմանութեան . քս ըզ մեր տրս յօ
րինէ ։
Յորժամ մըտցես 'ի սբ խորանն . անդ
յիշեսցես զմեր նընջեցեալսն ։
Յորժամ առնես ըզպատարագս յիշեա
և զիս ըզ բազմամեղս ։
Զի և մեզ ողորմեսցի . 'ի միւսան
գամ իւր գալըստեանն ։
Հօրըն փառք որդւոյն պատիւ . և սբ
հոգւոյն այժմ յաւիտեան ։
Յաւիտեանս յաւիտենից . քս օրհ
նեալ 'ի համայնից ։

Շարական խնկարկութեան ս՞բոյ պատարագին։

Յայս յարկ նուիրանաց ուխտի՞ տ՞ը՞ն
տաճարին։ Ժողովեալքս աստանօր 'ի խոր
հուրդ պաշտման պաղատանաց առա
ջակայ՞ ս՞բ պատարագին։ Խընկօք անու
շիւք խունմբ առեալ պարեմք 'ի վերնա
յարկ սրահըս խորանին։ ուղղութ՞ ըն
կալ զաղօթս մեր որպէս բուրումն անու
շահոտ խընկոց տաշխից և կինամոնաց։
և ըզմատուցօղքըս պահեա սըրբութ՞
միշտ և հանապազ քեզ սպասաւորել։
բարեխօսութեամբ մօր քո և կուսի։
ընկալ զաղաչանս քոց պաշտօնէիցս։
Որ գերագոյն քան զերկինըս պայծա
ռացուցեր ս՞բ զեկեղեցի՞ արեամբ քո
քս՝։ և ըստ երկնայնոցըն կարգեցեր 'ի
սմա զդասս առաքելոց և մարգարէից
ս՞բ վարդապետաց։ այսօր Ժողովեալ
դասք քահանայից սարկաւագաց դըպ
րաց և գղերիկոսաց։ խունկ մատուցա
նեմք առաջի քո տ՞ր յօրինակ ըստ հը
նոմ՞ւմըն զաքարիայ։ ընկալ առ 'ի մէնջ

ըզխըն

ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ։

Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ ամենայն ինչ ի գոյ կոչեցեր եւ ի քեզ ամենայն ինչ կայ եւ հաստատի, որ ամենայն ինչ ի քէն ունին զգոյութիւն եւ զկեանս եւ զշնորհս

ԱՐԿ Ո՞Վ ՏԱՐ ԶԱՐՄԱՆՔ ԵՒ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՒԵՑՈՒՈՑ
ՄԱՑ • ՁԱՐ ԱՂԱՂԷՍՑՈՒՔ ։

ԴԱ ՏԿՆԻՐ ՈՂՈՐՄԵԱՑ ։

ԱՐԿ Ո՞Վ ՏԱՐ ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ • ՁԱՐ ԱՂԱՂԷՍՑՈՒՔ ։

ԴԱ ՏԿՆԻՐ ՈՂՈՐՄԵԱՑ ։

ԱՐԿ Ո՞Վ ՏԱՐ ԽՈՀԱԿՈՒԹԻՒՆ ԶԳԱՑՈՒՑԱՆԵԼ ՄԱՂԱՔԵԱՑ ։

ԳԻՔԱ Ի ՄԱՍՆ ։

Ա՛ՂՈՂՔԱ Ի ՁԵՌ ՄԵՆ ԶԱՐՄԱՆԱՑ ՄԱՍՆ ԱՂԱՂԷՍՔ ՄԵՐՈՒՆ

ԱՐԿ ՊԱՏՕՒԱԽՍՈՒՐԱՑՔ ։

ՀԶ Ո՛Չ ՔՈՒՆ ԿԱՐՈՂԱՑԱՒ ԵՒ ՂՕՐԱՑԱՒ ԵՒ ։

ԱՐԿ ՕՐՀՆԵԱՑ ԱՒԿՍՏԻՆ ։

Ա՛ՂՈՂՔԱ ՓՈՔՈՒ Ի ՇԱՐԱԿՈՒՆՆ ՔԱՒ ՊԱՏՃԱՌՔ ։

ՀԶ ՏԵՐ ՄԵՐ • ՈՐՊՀ ԿԱՐՈՂԱՑԵԼՔ ԱՆ ։

ԴԱ ԱՀՐԱՅԻՆ ՔՈՒՆ ԱՒԿՍՏԻՆ ։

ԱՐԿ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՐԿԻՐՊԱԳԵՑՐՔ ։

ԴԱ ԱՀՐ ԸՆԴ ՀՈՂՈՒՄՆԴ ՔՐԻՍՏ ։

ՀԶ ՕՐՀՆՈՒԼ ԵՒ ՓԱՌՔ ։ ԱՂԱՂԱՂՈՒԼ Ա ։

ԱՐԿ ԱՀ ԵՒ ԽԱՂԱՂԱՐ ։ ՕՐՀՆԵԱՑ ՄԱՐ ։

Ա՛Հ ՄԱՐ ՅԱՄՈՒԹԱՐ ՔՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌԷ ՄԵՐՈՒՆ ։

ՀԶ ՕՐՀՆԵԱԼ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՆ ՀՕՐ ԵՒ ։

Տէ՛ր ողո՛րմեա՛։ Ա՛ս հայրապետի՛ն — դպ
մերոյ տը՛ն (այս անուն) կենաց. և փըր — սրկ
կութե՛ հոգւոյ նորին. զտ՛ր աղաչե՛ս։
Տէ՛ր ողո՛րմեա՛։ Ա՛ս վարդապետա՛ց — դպ
քհ՛նյի՛ց սարկաւագաց դպրա՛ց և ա՛մ — սրկ
ուխտի մանկանց եկե՛ղեցւոյ. զտ՛ր աղ։
Տէ՛ր ողո՛րմեա՛։ Ա՛ս բարեպա՛շտ թա — դպ
գաւորա՛ց և ա՛ծասէր իշխանաց. զօրա — սրկ
վարաց և զօրաց նոցին. զտ՛ր աղաչե՛ս։
Տէ՛ր ողո՛րմեա՛։ — դպ
Ա՛ս հոգւո՛ցն հանգուցելոց ո՛րք ճըշ։ — սրկ
Ճի՛շեա՞ տէր և ողո՛րմեա՛։ — դպ
Եւ և՛ս միաբա՛ն վասըն ճշմարիտ և ս՛բ։ — սրկ
Տէ՛ր ողո՛րմեա՛։ — դպ
Զանձինըս մե՛ր և ը՛զ միմեա՛նըս. տ՛ն։ — սրկ
Քե՛զ տեա՛ռնդ յանձն եղիցո՛ւք։ — դպ
Ողորմեա՛ց մեզ տ՛ր ա՛ծ մեր՝ ըստ մեծ ի՛ — սրկ
Տ՛ր ողորմեա՛. տ՛ր ողորմեա՛. տէ՛ր — դպ
ո՛ղո՛րմեա՛։
Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր։ — սրկ
Զ ի ողորմած և մարդասէր ես։ — քհ
Գ՛իրչն Ա՛շէշուն Ա՛ւտ՛րնն և Հաւատամ՛ն
՚ի ճաշուն գի՛տ և կարդա։

ԵՂՆԱՐ

ԱՐԿ Օ՜, հրճշտա՛ւ ի խաչեցուԹե՛ան պահս։

ԴԱ Ե ՆՈՐՀԵԱՑ ԱՆԿՄ։

ԱՐԿ Օ՜ ժամ ՈՐ պատուիրակս ես զառաջակայութեան խաղաղուԹե՛ան անցուցանել։

ԴԱ ԱՒՐՀՆԱՑ ԱՆԿՄ։

ԱՐԿ Ո՞ւր ցոյց տուիր։ Ո՜ւր ես զիս տարեր։ Ո՞ւր ես զիս ածեր։ Ո՞ւր ես զիս ածեր։ Ո՞ւր ես զիս ած

Շնորհեա՛ տէ՛ր։ դպ
Զքաւութիւն և ըղթողութիւն յան։ սրկ
Շնորհեա՛ տէ՛ր։ դպ
Զ՝ոբյ խաչին մե՛ծ և կարօղ զօրու։ սրկ
Շ՝ընո՛րհեա՛ տէ՛ր։ դպ
Եւ ևս միաբա՛ն վա՛սը՛ն ճը՛շմա։ սրկ
Տէ՛ր ողո՛րմեա՛։ դպ
Զանձի՛նըս մե՛ր և ը՛զ միմեա՛նս ա՛ն։ սրկ
Քե՛զ տեա՛ռնդ յանձն ե՛ղիցո՛ւք։ դպ
Ո՛ղո՛րմեա՛ց մեզ տ՛ր ա՛ծ մեր ըստ։ սրկ
Տէ՛ր ողորմեա՛ . տէր ո՛ղորմեա՛ . տէ՛ր ո՛ղո՛րմեա՛։ դպ
Օ՛ր՛հնեա՛ տէ՛ր։ սրկ
Որպէս զի արժանաւորք եղիցուք գո։ քհ
Եւ ընդ հո՛գւո՛յդ քո՛ւմ։ դպ
Ա՛ստուծո՛յ երկը՛րպագեսցո՛ւք։ սրկ
Ա՛ռաջի՛ քո՛ տէ՛ր։ դպ
Խաղաղութ՛ք քով քո՛ փրկիչ մեր։ քհ
Օ՛ր՛հնեա՛ տէ՛ր։ սրկ
Տ՛ր ա՛ծ օրհնեսցէ զամենեսեանդ։ քհ
Մի՛ ոք յերա՛խա՛յի՛ց . մի՛ ո՛ք ՚ի թերա՛ հա՛ւա՛տի՛ց . և մի՛ ո՛ք յա՛պա՛շխա՛րո՛ղա՛ց . և յանմաքրի՛ց մե՛ր ձեսցի յա՛ծայի՛ ն խո՛ր հո՛ւրդս։ սրկ

դպ Ամրմին տրունական՝ ն. և արիւն
փըրկչական՝ ն. կայ առաջի՛ . երկնային
զօրութիքն ա՛ներևոյթք . երգեն և
ասեն անհանգիստ . բարբառով . սբ .
սբ սբ տր զօրութեց :

սրկ Սազմոս ասացէք տն այ մերոյ . դը
պիրք ձայնիւ քաղցրութի՛ զերգըս
հոգևորս :

Ա- դպիրքն էշանակէն զՍրբասացութիւն ըստ
խորհրդոյ աւուրն :

Ծննդեան : Ա-ետեաց : Ասուածածնի :

Բազմութիւնը՛ք հրեշտակաց . և
զօրաց երկընաւորաց . ի՛ ջեա՛ լ
՚ի՛ յերկընից ընդ ը միա՛ ծի՛ ն թա
գա՜՜՜ . ՚ժ ուորի՛՜՜ ն : Որք երգէի՛ ն
և ասէի՛ ն . սա՛ է՛ որդի՛ ն աստուծոյ .
ամենեքեա՛ ն ասասցուք . ուրախ լե
րուք երկի՛ նք և ցընծասցեն հիմ՜ ՚ժ
ՀՀ՜ ունք աշխա՛՛ ՚ր հի : Ո ի աստըւա՛ ծըն
ը յաւի՛ տե՛ նակա՜՜ ն ՚ի՛ յերկրի՛ երևե՛
ցաւ . և ընդ մարդկա՛՛ ն շըրջեցաւ . զի
կեցուսցէ զանձի՜՜ նը՛՛ ս մեր : 536

## Մեծի հինգշաբաթի։

Ո՛ր ՚ի վերայ նըստիս ՚ի կառս հրա՛
նի՞ւթս քառա՛ կե՛րպեա։ Ճ՛ՍՍ՛նս։
Ա՛նճամմ՛ծ՛ռեի՛լի բա՛նը՛դ աճ։ ստը՞
ւա՞ծ։ Ա՛յսօր ի՛ջեալ՚ի՛ յե՛րկընայնո՛ց
ը՛ն ը՛ վասը՛ն ը՛ քո՛ ՚Ս՛ ա՞ր՞ա՞ՍՍ՛ծո՞ցս։
յա՛նձն ա՛ռեՍ՛ր բա՛ՍՍ՛ զմի՞լ ը՛նդ ա՛ՍՍ՛
ՍՍ՛ՍՍ՛ կե՞ր՞տան։ Ե՛ւ սերո՛վբէ՞քն և՛ քե՛
րո՛վբէ՛քն հիա՛ցեա՛լ զա՛ր՞մա՛նոյի՛ն։ և՞
պետո՛ւթի՞ը՛ք վե՛րին զօ՛ր՞ա՛ցն ը՛սքա՛ն
չա՛ցեա՛լ ա՞ղա՞ղա՞կէ՛ի՛ն ա՞ՍՍ՛։ ՍՍ՛ՍՍ՛ո՞վ։
Ս՛ո՞ՍՍ՛ւրբ՝։ Ս՛ո՞ՍՍ՛ւրբ՝։ Ս՛ո՞ՍՍ՛ՍՍ՞ՍՍ՛ւրբ
տէ՞ր զօ՞ր՞ո՞ՍՍ՛ւթեա՛ՍՍ՛նց։

## Օինանցն։

Ո՛վէ՞ՍՍ՛ ո՛պ՛ ա՞ՍՍ՛ ա՛ստը՛ւա՛մմ՞ծ ը՛ մեՍ՛ր։
Խա՞ՍՍ՛չե՛ցա՛ւ վա՛սը՛ն մեՍ՛ր։ Թա՞ղե՛ցա՛ւ։
և՛ յա՛ր՞եա՛ւ հա՛ւա՛տարիմ ե՛ղև՞ՍՍ՛ յա՛շ
խա՞ՍՍ՛ր՞հի և՛ հա՛մբա՛ր՞ձա՛ւ փա՞ռօ՞ք։
Ե՛կա՞յք ժո՞ղո՞վո՛ւրդք։ զօ՞ր՞հնո՛ւի՞ ը՛նդ
հրե՛շտա՞կս ե՛րդե՛սցո՛ւք նը՛մա՞ՍՍ՛ ա՛սե՞լո՛վ։
սո՞մմ՞ՍՍ՛ւրբ։ սո՛՛ւրբ։ սո՛մ՞ւրբ ե՛ս
տէ՛ր ա՛ստը՛՞ւա՞ծ ը՛ մեՍ՛ր։

Կիւրակէի։ Իկեղեցւոյ։ Հրեշտակաց։

Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լը
ցեր աստուա՛ծ. զքո՞՝՝ ոբ զեկե
ղե՛՛ցի՛՝։ Հազարը՝ք հազարաց հրեշ
տակապետը՝ք կա՛ն առաջի՞՝ քո՛յ։
Ե՝ւ բիւրը՝ք բիւրոց հրեշտակը՝ք
պաշտե՛ն ը՝զքեզ տ՛՝ր. Ե՝ի մարդկանէ
հաճեցար ը՝նդունիլ զօրհնութի՝ ամ՝։
Ջայնի՞ւ խորհըրդակա՛՝նա՛ւ. սո՛՝ մ
ճւրբ՝. սո՛՝ւրբ՝. սո՛։՝ ՚ւրբ տէր
զօրո՛՛ւթեա՛՝նց։

Պահոց ննջեցելոց։

Ա՛ ամսըն յիշատակի՞ հա՛նգուցելոցն.
ը՞նկալ հայր ոբ մարդասէր ը՝զպա՞
տա՛՝ր՝գս։ Ե՝ւ համարեա՞ զհոգի՞ս
նոցա՛՝. ՚ի՛ թի՞ւ սըրբոց քոց յարքայու
թեա՞՝նդ ե՛մ։մ՝՝ ՚ր՝կնի՝՝ց։ Ա՝ա՛՝նա
ւա՞նդ՝ զի հաւատով մատուսցուք
ը՝զպատա՛՝ր՝գս. հաշտեսցի՞ աստուա՞
ծո՞ւթի՞դ. Ե՝ հանդուսցէ զհոգի՞՝ս
նո՛մմ՝՝ցա՝՝։

Մարտիրոսաց։

Սըրբութիւն սըրբոց մեծ ես և՛ ա՛
հա՜ւոր։ Ե՛ւ զի՛նըւորութի՛ըք
հրեշաւ՛կա՛ ։ ամ՛ցն օրհնեն ըզ քեզ
և՛ ա՜սեն։ Փա՜ռք ՚ի՛ բարձ
ունս աստուծոյ. և՛ յերկի՛ր խա՛
ղա՛մ ամ՜ ամ՛ղութի՛ւն։

Ա՛ռաքելոց։ Մարգարէից։ Հայրապետաց։

Ամենակալ ես տր զօրութեամ՛նց.
որ թագաւորդ ես յաւիտենից։
Որ նըստիս յերկնից ՚ի՛ յերկի՛նս
և՛ լոյս ծագես յարարածըս քո՜։
Որ խոնարհուք ի՛ջեր ՚ի՛ յերկի՛ր.
քեզ պատարագըս մատուցանեմք։
Ե՛ւ ո՛ր զանունըդ քո՛ փառաւո՜
ր՛ մք. տր որ պըսակիչդ ես քոց
ո՛ր՛ (այս անուն)։ Ա՛ մսըն զի սոքա՛ են
մեզ բարեխօ՜ս. տր ամենակալ ՚ի՛
քում յարքայութե՜դ։

Ե՛ւ թէ հանդիսաւոր օր չինի. և ղոբ խոր-
հուրդն վերաբերէ համիցիս, այս է արարողութիւն։
Յորժամ ճահանայն ասէ։

Ա.- Ես ինչ ասեմ, որ դուք չգիտեք։ Ես ինչ գիտեմ, որ դուք չգիտեք։ Ես ինչ գիտեմ, որ դուք չգիտեք։

Դ.- Ես ինչ գիտեմ, որ դուք չգիտեք։ Ես ինչ գիտեմ, որ դուք չգիտեք։

Ա.- Ես ինչ գիտեմ, որ դուք չգիտեք։

Դ.-

Եւ գան 'ի հարաւակողմն ։

Ա՛ծ՝ 'ի՝ հարաւո՛յ եկեսցէ . և ո՛բն 'ի սրկ
փառա՛ն լե՛ռնէ ։

Զամենա՛յն ը՛զկե՛նցաղականս 'ի բա՛ց դպ
դընելո՛վ ը՛զգո՛րծս ։

Եւ գան յաստիճան խորանին . և բարձօղ ահա-
ւոր խորհրդոյն ասասցէ հանդարտութ՛ ։

Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս ձեր 'ի
վեր . համբարձցի՛ն դրունք յաւիտե-
նից . և մտցէ թագաւոր փառաց ։

Եւ պատարագօղն խնկարկէ և հարցանէ ։

Ո՞վ է սա թ՛գ՛ւոր փառաց . տ՛ր հզօր զօ
րութ՛ իւրով . տ՛ր կարօղ 'ի պատերազմի ։

Ո՛րպէ՛ս զի՝ զթա՛գա՛ւորն ա՛մենե՛ցո՛ւն դպ
ընդո՛ւնիցի՛մք ։

Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս ձեր 'ի սրկ
վեր . համբարձցի՛ն դրունք յաւիտե-
նից . և մտցէ թագաւոր փառաց ։

Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց և տ՛ր քհ
զօրութեանց ։

Ե՝ւ ը՛ղ հրե՛շտակա՛ցն հա՛նդի՛սա՛պէ՛ս դպ
ընծա՛յեա՛լ բե՛րե՛մք ը՛ղ կա՛րդ ։

Սա՛ ինքն է թագաւոր փառաց ։ սրկ

Եւ պատարագօղն երկրպագէ ահիւ և դողութ
և առնու 'ի ձեռաց սարկաւագին. և խաչակնէ
'ի վր ժողովրդեանն ասելով:

Օրհնեալ եկեալ անուամբ տն:

դպ Ա՛լէ [illegible] լուիա: [illegible]:

սրկ Եւ և՛ս խաղաղութ ըզ տէր աղաչ:

դպ Տէր ողորմեա՛:

սրկ Եւ և՛ս հաւատով և սըրբութ կաց-
ցուք յաղօթս առաջի նբյ սեղանոյս
տյ ահիւ: Մի խըղճիւ և գայթակ-
ղութ. մի նենգութ խորամանկութ.
մի պատրանօք և խաբէութ: Մի
երկմտութ և մի թերահաւատութ.
տյլ ուղիղ վարուք. պարզ մըտօք. միա-
միտ սրտիւ. կատարեալ հաւատով:
Լըցեալ սիրով լի և առաւելեալ ամ
գործովք բարութ: Կացցուք յա-
ղօթս առաջի նբյ սեղանոյս տյ. և
գտցուք զողորմութեան ըզ շնորհս:
Յաւուր յայտնութ և 'ի միւսան-
գամ գալըստեան տրն մերոյ և փրկչին
յի՛ քի. կեցուսցէ և ողորմեսցի:

դպ Կեցո՛ տէր և՛ ողորմեա՛:



Օրհ

Օրհնեա՛ տէր։ — սրկ
Ընորհօք և մարդասի։ Խաղաղու։ — քհ
Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ։ — դպ
Աստուծոյ երկը՛րպագեսցո՛ւք։ — սրկ
Առաջի՞ քոյ տէր։ — դպ
Ողջոյն տո՛ւք միմեա՛նց 'ի հա՛մբոյր սըր — սրկ
բուե՛. և որք ո՛չ էք կարօղք հաղորդիլ
ա՛ծայի՛ն խորհը՛րդոյն առ դրունս ե-
լէ՛ք և ա՛ղօթեցէ՛ք։
Քս՛ 'ի մէ՛ջ մե՛ր յա՛յտնե՛ցաւ. ո՛ր էնն — դպ
ա՛ծ ա՛ստ բա՛զմե՛ցաւ։ Խա՛ղա՛ղուե՛
ձայն հընչե՛ցաւ. ո՛ր ո՛ղջո՛ւնի՛ հրա՛-
ման տըւաւ։ Եկեղեցիս մի անձն ե-
ղև. համբոյրըս յօդ լը՛րման տըւաւ։
Ծշնամուի՛ ըն հեռացաւ. սէրն յընդ
հանուրըս ըսփռեցաւ։ Ը՛րդ պաշտօ
նեայք բարձեալ ղձայն. տո՛ւք զօրհնուի՛
'ի մի բերան։ Միասնական ա՛ծուե՛ն.
որում սրովբէքն են սըրբա՛բա՛ն։
Ոմանք և զայս ասէն 'ի հանդիսի տօնի։
Որք հա՛ւատո՛վ կա՛յք յանդի՛ման. ո՛ր — սրկ
սե՛ղանո՛յս ա՛րքայա՛կա՛ն։ Տեսէ՛ք բազ
մեա՛լ զքս՛ ա՛րքայն. և՛ շո՛ւրջ պատեա՛լ
զօրք վե՛րնա՛կա՛ն։

դա Ա՛ռնեմ՝ ու քե՛զ տէր ամենա կալ։
ա՛ն վեր ընծայեցուցի՛ք ըստ մեծի ձեր
աշխարհն երկիւղիւ։
ա՛ն ըստ դրութե՛ան • ըստ դրութե՛ան • ամենայն
խոստութե՛ամբ՝ ու ըստ դուշութեամբ։
սրկ Ա՛ն ըստ դրութե՛ան • ըստ դրութե՛ան • ամենայն
դա Ան ընդ հնձո՛ղդ քո՛ւմ։
դէկ Ե՛ն ընդ հնձո՛ղդ՝ սէր՝ ու աշխարհն սրբարար։
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր։
դա Ա՛ղերսութիւնք ու խոստո՛վանութի՛ւն ու
պատարա՛գ օրհնա՛բեր։
սրկ Պատարագ քո՛ մատչի դա՛ռն այ։
դա Ա՛ն ընդ քե՛զ մատչե՛ա՛ւ մոմ։
դա Ա՛ռնեմ՝ ու քե՛զ տէր ամենա կալ։
սրկ Ա՛ռնեմ կա՛ցցուք • երկիւղիւ կացցուք։
բարութիւք կացցո՛ւք • ու նայեցարո՛ւք ընդ
դուշութեամբ։
սրկ Ա՛ռնեմ կա՛ցցուք • երկիւղիւ կացցուք։
դա Ա՛ն ընդ հնձո՛ղդ քո՛ւմ։
դէկ Ե՛ն ընդ հնձո՛ղդ՝ սէր՝ ու աշխարհն սրբարար։
դա Ա՛ն ընդ հնձո՛ղդ քո՛ւմ։
դէկ Ե՛ն ընդ հնձո՛ղդ՝ սէր՝ ու աշխարհն սրբարար։
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր։
դա Ա՛ղերսութիւնք ու խոստո՛վանութի՛ւն ու
պատարա՛գ օրհնա՛բեր։
սրկ Պատարագ քո՛ մատչի դա՛ռն այ։
դա Ա՛ն ընդ քե՛զ մատչե՛ա՛ւ մոմ։
դա Ա՛ռնեմ՝ ու քե՛զ տէր ամենա կալ։
սրկ Ա՛ռնեմ կա՛ցցուք • երկիւղիւ կացցուք։
բարութիւք կացցո՛ւք • ու նայեցարո՛ւք ընդ
դուշութեամբ։
սրկ Ա՛ռնեմ կա՛ցցուք • երկիւղիւ կացցուք։
դա Ա՛ն ընդ հնձո՛ղդ քո՛ւմ։
դէկ Ե՛ն ընդ հնձո՛ղդ՝ սէր՝ ու աշխարհն սրբարար։
դա Ա՛ն ընդ հնձո՛ղդ քո՛ւմ։
դէկ Ե՛ն ընդ հնձո՛ղդ՝ սէր՝ ու աշխարհն սրբարար։
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր։
դա Ա՛ղերսութիւնք ու խոստո՛վանութի՛ւն ու
պատարա՛գ օրհնա՛բեր։
սրկ Պատարագ քո՛ մատչի դա՛ռն այ։
դա Ա՛ն ընդ քե՛զ մատչե՛ա՛ւ մոմ։

Եւ գոհացարուք ըզ տնէ բոլորով սրկ
սրտիւ։
Արժան և իրաւ ։ դպ
Օրհնեա տէր։ սրկ
Եւ ընդ սերովբէսն և ընդ քերովբէսն։ քհ
Իսկ 'ի հանդիսի աւուրս՝ սմանք զկնի արժան
և իրաւին ասեն զայս։
Եւ զըստոյգ փըրկութեան որ միշտ սրկ
ընդ ամ տեղիս գոհութիւն մատուցա
նեմք քեզ քս։ Որով և ըզհրաշալի
զյարութիւնդ քո գովեն զօրութիւք։
Սարսին սերովբէքն. դողան քե
րովբէքն. և իշխանութիւք վերին պե
տուեցըն պարառեալ ձայնիւ եղանա
կեն և ասեն։
Սոմմ՝ ուրբ. սո՝ ւրբ. սբ. տր զօրու դպ
թեամ նց։ Լի ե՛ն երկինք և երկիր
փառօք քո. օրհնութի 'ի բարձունս.
օրհնեալ որ եկիր և գալոցդ ես ան
ուամբ տն. ովսաննա 'ի բարձունս։
Օրհնեա տէր։ սրկ

քհ Առէ՛ք կերէք այս է մարմին իմ։
դպ Ա՞մէ՞ն։
սրկ Օ՞րհնեա՛ տէ՛ր։
քհ Արբէ՛ք ՚ի սմանէ ա՛մքն այս է արիւն։
դպ Ա՞մէ՛ն։ Հա՛՝յր ե՛րկնա՛ւո՛ր. ո՛ր զո՛ր
դի՛դ քո՞ ետո՞ւ՛ր. ՚ի՛ մա՛հ վա՛սը՛ն
մե՛ր պա՛րտա՛պա՛ն պա՛րտեա՛ց մե՛
ր՞ ց. հե՛ղմա՛մբ ա՞րեա՞ն նո՛րա՞. ա՛ղա՛
չե՛մք ը՞զ քե՞զ ո՛ղորը՛մեա՞ քո՛ բա՛
նա՛ւո՛ր հ՞օտի՞։
սրկ Օ՞րհնեա՞ տէ՞ր։
քհ Եւ զքոյս ՚ի քոյոց՝ քեզ մատուցա։
դպ Յա՛մե՛նայնի՛ օ՛՞րհնեալ ե՛՝՞ս տէ՛՝՞ր.
օ՞՞րհնե՞՞մք ը՝՝՝զ քե՞զ. գովե՛մք ը՛զ
քե՞զ. գո՛հանա՞մք ը՛զ քէ՛ն. ա՛ղաչե՛մք
ը՛զ քե՞զ տէ՞ր ա՝՝ը՛ ծ մե՛մ՞ր։
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՞ր։
քհ Խաղաղութիւն ընդ ամենեսեան։
դպ Եւ ը՛նդ հո՛գւոյդ քո՛ւմ։
սրկ Աստուծոյ երկի՛րպագեսցո՛ւք։
դպ Ա՛ռաջի՛ քոյ՞ տ՞ր։ Որդի՛ ա՛ստո՛ւծոյ.



ո՞ր

որ պատարագեալ հօր 'ի հաշտուն
հայց կենաց բաշխիս 'ի մեզ հեղ
մամբ արեան քո սուրբ. աղաչեմք
ըզ քեզ ողորմեամ արեամբ քով
փրկեալ հօտիս:

Օրհնեա տէր: սրկ
Ոպ զի եղիցի սա ամցն մեզ մերձե: քհ
Հոգի ա յ. որ զփառա կցի քո զխոր դպ
հուրդ. ի ջեալ 'ի յերկընի ց
կատարես, 'ի ձեռըս մեր. հեղմամբ
արեան սորա աղաչեմք ըզ քեզ
հանդոր զհոգիս մեր նը նջեցելոցն:
Օրհնեա տէր: սրկ
Ընդ որս և մեզ այց արասցես բարե: քհ
Ցիշեա տէր և ողորմեա: դպ
Ածածնին սրբոյ կուսին մարիամու: քհ
Ցիշեա տէր և ողորմեա: դպ

Սարկաւագն յաջակողմ սեղանոյն ձեռնամած ա
սասցէ:

Ռաքելոց սբց. մարգարէից. վար սրկ
դապետաց. մարտիրոսաց. և ամ հոյ



րա

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

սրկ Ընդ ամենայնի զմեզ ողորմեա՛ եւ զամենայն ողորմութիւնն սրբոց. Յովաքիմայ եւ Աննայ եւ Բարդուղիմէոսի առաքելոյն եւ Պաւղի վարդանիսի. յունական. գրիգորիսի. ներսեսի. սահակայ. դանիէլի. եւ հոգւոց։

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

սրկ Ընդ ամենայնի զմեզ ողորմեա՛ եւ զամենայն ողորմութիւնն սրբոց. Յովաքիմայ եւ Աննայ. Բարդուղիմէոսի առաքելոյն եւ Պաւղի վարդանիսի. յունական. գրիգորիսի. ներսեսի. սահակայ. դանիէլի. եւ հոգւոց։

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

սրկ Ընդ ամենայնի զմեզ ողորմեա՛ եւ զամենայն ողորմութիւնն սրբոց. Յովաքիմայ եւ Աննայ. Բարդուղիմէոսի առաքելոյն եւ Պաւղի վարդանիսի. յունական. գրիգորիսի. ներսեսի. սահակայ. դանիէլի. եւ հոգւոց։

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

սրկ Ընդ ամենայնի զմեզ ողորմեա՛ եւ զամենայն ողորմութիւնն սրբոց. Յովաքիմայ եւ Աննայ. Բարդուղիմէոսի առաքելոյն եւ Պաւղի վարդանիսի. յունական. գրիգորիսի. ներսեսի. սահակայ. դանիէլի. եւ հոգւոց։

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

սրկ Ընդ ամենայնի զմեզ ողորմեա՛ եւ զամենայն ողորմութիւնն սրբոց. Յովաքիմայ եւ Աննայ. Բարդուղիմէոսի առաքելոյն եւ Պաւղի վարդանիսի. յունական. գրիգորիսի. ներսեսի. սահակայ. դանիէլի. եւ հոգւոց։

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

սրկ Ընդ ամենայնի զմեզ ողորմեա՛ եւ զամենայն ողորմութիւնն սրբոց. Յովաքիմայ եւ Աննայ. Բարդուղիմէոսի առաքելոյն եւ Պաւղի վարդանիսի. յունական. գրիգորիսի. ներսեսի. սահակայ. դանիէլի. եւ հոգւոց։

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

սրկ Ընդ ամենայնի զմեզ ողորմեա՛ եւ զամենայն ողորմութիւնն սրբոց. Յովաքիմայ եւ Աննայ. Բարդուղիմէոսի առաքելոյն եւ Պաւղի վարդանիսի. յունական. գրիգորիսի. ներսեսի. սահակայ. դանիէլի. եւ հոգւոց։

դպ. Յիշեա տէր զաղաղումն։

դայ. մեսրօպայ վարդապետին. և գրիգո
րի նարեկացւոյն. և ներսեսի կլայեց-
ւոյն. յօհաննու որոտնեցւոյն. և գրի-
գորի և մովսէսի տաթևացեացն. և
ս̄բց գրիգորիսեանց և ներսիսեանց հով
ուաց և հովուապետացըն հայաստա-
նեա՛յց. ե՛ղիցի յիշա՛տա՛ կ՚ի։
Յի՛շեա՛ տէ՛ր և ողո՛րմեա՛։ դպ
Միանձնացելո՛ց ս̄բ՛ց. առաքինասէ՛ր և սրկ
ա̄ծուսոյց կրօնաւորա՛ցն. Պօ՛ղոսի. ա՛ն-
տօնի. պօ՛ղայ. մա՛կարայ. ոնոփրիոսի՛.
աբբայ մարկոսի՛. սրապիոնի՛. նեղո-
սի. արսենի. և ագրի. պա՛րսամայ։
Յօհաննիսեա՛նց և սիմէօնեա՛նց. ս̄բց
ոսկեա՛նց և սուքիասանց. և ա̄մ ս̄բ՛ց.
հա՛րց և աշակերտելոց նոցին ը՛նդ տիե
զե՛ր. ե՛ղիցի յիշա՛տա՛ կ՚ի։
Յի՛շեա՛ տէ՛ր և ո՛ղո՛րմեա՛։ դպ
Թագաւորա՛ց հաւատացելո՛ց սրբո՛ց. սրկ
Ա՛բգարու. կոստանդիանոսի՛. տը՛րդա-
տա՛յ. և Թէոդոսից. և ա̄մ ս̄բ և բա-
րեպաշտ Թագաւորաց և ա̄ծասէ՛ր իշ-
խանա՛ց. ե՛ղիցի յիշա՛տա՛ կ՚ի։



Յի՛

թեց և յաղթուեց Թագաւորաց քրիս-
տոնէից։ Այլ վասն զօրու-
թեան մատուցանէ։ Այլ վասն զօրու-
թեան և յաղթութեան Թագաւորաց քրիս-

տս Այլ վասն զօրութեան մատուցանէ։

քշ Այս առաւել զեպիսկոպոսապետս։

սրկ Պարծանքն և փառաբանութիւն մա-
տուցանեմք քեզ տէր աճ մեր. վասն նո-
և անմահ պատարագիս որ ի վեր սրբոյ
սեղանոյս. զի սա մեզ ի սրբութիւն կեն-
դանութեան պարգևեսցէ։ Այլեւս չնոր-
հեա զսէր զհաստատութիւն և զերկեալն
զխաղաղութիւն տամ աշխարհի. նոյ ե-
կեղեցւոյ և տամ օդղութիւն եպիսկոպո-
սաց. եպիսկոպոսապետին մերոյ և պատ
ուականն հայրապետին տամ հոյոյ տէն
( այս անուն . ) և մերոյ արհի եպիսկո-
պոսին և երջանիկ րաբբունապետին տէն
( այս անուն . ) և քահանայիս որ զպատա-
րագս մատուցանէ։ Այլ վասն զօրու-

դպ Այլեաւ տէր և ողորմեաւ։

սրկ Ընդ հանուր տամ հաւատացելոց. ա
րանց և կանանց. ծերոց և տղայոց.
և տամ ջախտ հասակի հաւատով և սէր
բուքե ի քս նոր ընծեցելոցն. երկեղ յի։

դպ Այլեաւ տէր և ողորմեաւ։

սրկ Օրհնեա՛ տէր։

քշ Այս առաւել զեպիսկոպոսապետս։

սրկ Պարծանքն և փառաբանութիւն մա-
տուցանեմք քեզ տէր աճ մեր. վասն նո-
և անմահ պատարագիս որ ի վեր սրբոյ
սեղանոյս. զի սա մեզ ի սրբութիւն կեն-
դանութեան պարգևեսցէ։ Այլեւս չնոր-
հեա զսէր զհաստատութիւն և զերկեալն
զխաղաղութիւն տամ աշխարհի. նոյ ե-
կեղեցւոյ և տամ օդղութիւն եպիսկոպո-
սաց. եպիսկոպոսապետին մերոյ և պատ
ուականն հայրապետին տամ հոյոյ տէն
( այս անուն . ) և մերոյ արհի եպիսկո-
պոսին և երջանիկ րաբբունապետին տէն
( այս անուն . ) և քահանայիս որ զպատա-
րագս մատուցանէ։ Այլ վասն զօրու-

տոնէից և իշխանա՛ցըն բարեպաշտի՛ց։
Աղաչեսցուք և խնդրեսցուք և վա-
սըն հոգւո՛ցըն հանգուցելո՛ց։
Ե՛ւս առաւե՛լ վասըն հանգուցեալ
բաբունապետացըն մերոց. և շինո-
ղաց ս՜բ եկեղեցւոյս. և որք ընդ հո-
վանեաւ սորին են հանգուցեա՛լ։
Ազա՛տութի՜ եղբա՛րց մերոց գերելոց
և շնորհ առաջիկայ ժողովրդեա՛նս։
Հանգի՛ստ հաւատով և սրբու՜բ 'ի քս՜
կատարելո՛ցն. եղ՜իցի յիշա՛։

Ը՞ստ ա՜մի՜. և յաղա՛գս ամենեցո՛ւն. դպ
Օ՜ր՜հնեա՜՜՛ տէ՜՜՛ր։ սրկ
Եւ եղիցի ողորմութի՜ մեծիս ո՜յ և։ քհ
Ե՛ւ ընդ հո՛գւոյդ քո՜՜՛ւմ։ դպ

Եւ սարկաւագն տարողէ 'ի ԲԻՒ։

Եւ և՛ս խաղաղուե՜. զտ՜ր աղաչեսցուք։ սրկ
Տէ՜ր ողորմեա՛։ դպ
Ամենայն սրբովք զորս յիշատակեցաք. սրկ
և՛ս առաւելապէս. զտ՜ր աղաչես։
Տէ՜ր ողորմեա՛։ դպ
Ա՜ս մատուցեալ ս՜բ և ա՜ծային պատա- սրկ

բագիս որ 'ի վր՞ ս՞բյ սեղանոյս . զտ՞ր ։

դպ Տէր՞ ողորմեա՛ ։

սրկ Ոպ՞ զի տ՞ր ա՞ծ մեր որ ընկալաւ զսա՛
'ի ս՞բ երկնային և յիմանալի իւր մա-
տուցարանն . զփոխանակն առաքեսցէ
առ մեզ զշնորհս և զպարգևս հոգւոյն
ս՞բյ . զտ՞ր աղաչեսցուք ։

դպ Տէր՞ ողորմեա՛ ։

սրկ Ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛ . և պահեա՛
զմեզ տ՞ր քոյին շնորհի՛ւդ ։

դպ Կեցո՛ տ՞ր և ողորմեա՛ ։

սրկ Զ ամենասըրբուհի զա՞ծածինն ըզ-
միշտ կոյսն մարիամ , հանդերձ ա՞մ
սրբովք յիշելով . զտ՞ր աղաչեսցուք ։

դպ Տէր՞ ողորմեա՛ ։

սրկ Եւ ևս միաբան վ՞ս ճշմարիտ և ս՞բ ։

դպ Տէր՞ ողորմեա՛ ։

սրկ Զ անձինս մեր և զմիմեանս . տ՞ն ։

դպ Քեզ՞ տ՞նդ յա՛ նձն եղիցո՛ւք ։

սրկ Ողորմեա՛ց մեզ տ՞ր ա՞ծ մեր . ըստ մե ։

դպ Տ՞ր ողորմեա՛ . տ՞ր ողորմեա՛ . տ՞ր ողոր ։

սրկ Օ՞րհնեա՞ տէ՞ր ։

քհ Եւ տո՛ւր մեզ համարձակաձայն բար ։

Ա՛ր

Ալ սրբութիւնն արեաց։ գՀ
Վերծանեա՛մ։ սրկ
Ա՛ռ ի քո ձեռն զայս ամենայն։ դպ
Ա՛ռաջի՛ր քո՛ տէր։ սրկ
Ա՛ստուծոյ երկրպագեցո՛ւք։ դպ
Ա՛ռ զինդ հմգ։ գՀ
Ա՛ռ զինդ հմգ։ դպ
Ո՛ր ի քո՛ արքայութի՛ւն և։ Աստուածութի՛ւն։ սրկ
Օրհնեա՛ տէ՛ր։
Ա՛ռ զինդ հմգ։ դպ
Ա՛ռ զինդ հմգ։ սրկ
Ո՛ր ի քո՛ արքայութի՛ւն և։ Աստուածութի՛ւն։ գՀ

դպ Մի՛այն ս՛բ. միայն տէ՛ր. Յս՜ Քս՛
՚ի՛ փա՛ռս ա՛յ հօ՛ր. Ա՛մէ՛ն:
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր:
քհ Օրհնեալ Հայր ս՛բ ա՛ծ ճշմարիտ:
դպ Ա՛մէ՛ն:
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր:
քհ Օրհնեալ Որդիդ ս՛բ ա՛ծ ճշմարիտ:
դպ Ա՛մէ՛ն:
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր:
քհ Օրհնեալ Հոգիդ ս՛բ ա՛ծ ճշմարիտ:
դպ Ա՛մէ՛ն:
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր:
քհ Օրհնութի՛ և փա՛ռք հօր և որդւոյ:
դպ Ա՛մէ՛ն: Հայր ս՛բ. որդի՛դ ս՛բ. հո՛
գի՛դ ս՛բ: Օ՛րհնութի՛ հօ՛ր և՝ որդւոյ և
սը՛րբո՛յ հո՛գւոյն. այժմ և մի՛շտ և՝ յա՛
ւիտեանս յաւիտե՛նից. Ա՛մէ՛ն:
սրկ Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր:
քհ ՚Ի ս՛բ ՚ի ս՛բ պատուական մարմնոյ և:

Ե- խաչակնքէ քահանայն սկհովն ՚ի վր՛ ծողս
վրդեանն և դառնայ ՚ի ս՛բ սեղանն. և քարշէն
զվարագորն: Ե- քարոզէ սարկաւագն:

Սաղմոս ասացէք տն այ մերոյ՝ դպիրք սրկ
ձայնիւ քաղցրութ զերգս հոգևորս։
Զի սմա վայելեն սաղմոսք և օրհ-
նութիք. ալէլուք և երգք հոգևորք։
Պաշտօնեայք հանդերձ երգովք սաղ
մոս ասցէք. և զտր յերկինս օրհնեցէք։

Դպիրքն եղանակեն։

Քս պատարա գեալ. բաշխի դպ
ի միջի մերում. ալէ լուիա։
Զ մարմին իւր տայ մեզ կերակուր
և սբ զարիւնն իւր ցօղէ ի մեզ. ա
լէ լուիա։
Մատիք առ տր և առէք ըզ լոյս. ա
լէլուիա։
Ճաշակեցէք և տեսէք զի քաղցր է
տէր. ալէլուիա։
Օրհնեցէք ըզ տր յերկինս. ալէ։
Օրհնեցէք ըզնա ի բարձունս. ալ։
Օրհնեցէք ըզնա ամ հրեշտակք
նորա. ալէլուիա։
Օրհնեցէք ըզնա ամ զօրութիք նորա.
ալէլուիա։

Եւ տարշէն զվարագոյրն յեպս։ Եւ սարկաւա-
գըն տարսղէ բարձր ձայնիւ։

սրկ Երկիւղիւ և հաւատով յառաջ մա-
տիք և սրբութիւն հաղորդեցարուք։

Եւ ժողովուրդն ասէն ձայնիւ։

դպ Ա՛ծ մեր և տ՛ր մեր երևեցաւ մեզ. օրհ-
նեալ եկեալ անուամբ տ՛ն։

քհ Կեցո՛ տ՛ր զժողովուրդս քո. և օրհ։

Պարձեալ տարշէն զվարագոյրն։
Եւ դպիրն երգէն։

դպ Լ ը՛ցա՛ք 'ի՛ բա՛րո՛ւթե՛ց քո՛ց տ՛ր. Ճա՛
շա՛կե՛լո՛վ ըզմա՛րմի՛ն քո՛ և՛ զա՛րի՛ւն.
փա՛ ։ ՔՐՍՏՈՍ 'ի՛ բարձ՛ունըս կերակրո՛ղիդ
ը՛զ ը՛մե՛զ։ Ո՛ր հանա՛պա՛զ կերակ-
ր՛ս ը՛զ մե՛զ. ա՛ռա՛քեա՛ 'ի՛ մեզ ը՛զհո՛
գև՛որ քո՛ զօ՛րհնո՛ւթի՛ւն. փա՛ ՌՔ 'ի՛
բա՛րձունըս կե՛րա՛կրո՛ղի՛դ ը՛զ ը՛մե՛զ։

Սարկաւագն տարսղէ։

սրկ Եւ և ս խաղաղու՛ե զտ՛ր աղաչեսցուք։
Եւ և ս հաւատով ընկալ՛ելք յա՛ծային.
ս՛ք երկնային անմահ անարատ և անա-
պական խորհրդոյս. զտ՛նէ գոհացա-
րուք։

Գոհա՛նամք ըզքե՛ն տ՛ր. որ կե՛ [illegible]
րա՛կըրե՛ցեր ըզմեզ յա՛նմահա՛կա՛ն.
սեղա՛նո՛յ քո՛յ. Բաշխե՛լով զմար-
մինդ և զարիւնդ 'ի փրկութ՛ աշխարհի.
և կեա՛նք անձա՛նց մե՛րոց.

Իսկ աստանօր դպիրչն էշանակէն տաղս խորհըր
դաւորս. մինչև չահանայն կատարէսցէ զկարգ
աղօթիցն.

Եւ յորժամ հաղորդին արժանաւորչն, դպիրչն
երգէն զտաղս զայս.

Ա՛այր հա՛ւատոյ ո՛ք հա՛րսնա՛ [illegible] ն. [illegible]
և ա՛ռա՛գա՛ստ գե՛րա՛դրա կա՛ն.
դո՛ւ փե՛սայի՛դ անմա՛հա՛ կա՛ն.
որ զա՛րդարեա՛ց զքե՛զ ա՛նվա՛խ ճա՛ն.
Ե՛րկրո՛րդ ե՛րկի՛նք դո՛ւ հրա՛շա կա՛ն.
փա՛ռա՛ց 'ի փա՛ռըս բա՛րձրա՛ կա՛ն.
ո՛ր զմե՛զ ծնա՛նի՛ս լո՛ւսոյ նը՛ մա՛ն.
աւա՛զանա՛ւն որդի՛ա՛ կա՛ն.
Բա՛շխե՛ս ը՛զ հա՛ցը՛ն մա՛քրա կա՛ն.
զարի՛ւնդ ըմպե՛լ տաս սո՛սկա՛ կա՛ն.
հա՛նե՛ս 'ի վե՛ր գեր ա՛ստի ճա՛ն.
յիմանալեա՛ցն ա՛նջո՛կա՛ կա՛ն.

Ե՛կայք

Եկայք որդիք նոր սիօնի. մատիք առ
աէր մեր սրբութեամբ. Ճաշակեցէք
և տեսէք. զի քաղցր է տէր մեր զօ
րութեամբ:

Նա բաժանեաց ըզ յորդա նան.
դու զծով մեղաց աշխարհա կան.
նըման յեսուայ մեծ զօրա կան.
զքեզ տր յիսուս հօր էա կան:
Հինն օրինակ քեզ և նը ման.
դու խորանին գերադրա կան.
նա խորտակեաց զդրունս անդամա նդ.
դու դըժոխոց զդրունս 'ի հիմա նց:
Հացս այս մարմին է քրիստո սի.
բաժակս արիւն նորոյ ուխ տի.
ծածկեալ խորհուրդըն մեծ յայտնի.
աստուած 'ի սմա մեզ տեսա նի:
Սա է քս բանն աստը ւա ծ.
որ ընդ աջմէ հօրըն բաղ մի.
և աստ 'ի մեզ պատարա գի.
բառնոյ ըզ մեղըս աշխար հի:
Այն որ օրհնեալ է յաւի տեան.



հարբ

հարբ և՛ հոգւո՞վըն միա կա՛ն ։
ա՛յժմ և՛ յաւէ՛տ և յապա դա՛յն ։
և ա՞նըսպա՞ ռ մի՞շտ յա՞ւի՛ տեա՛ն ։

Եւ 'ի վերջ տաղին՝ ասէ սարկաւագն ։

Օ՛րհնեա՛ տէ՛ր ։ սրկ
Որ օրհնես զայնոսիկ որք օրհնեն ։ քհ
Եղիցի անուն տ՞ն օրհնեալ յայսմ հե- դպ
տէ մինչև յաւիտեան ։ Երիցս հրհնեա՛ ։
Կատարումն օրինաց և մարգարէից ։ քհ
Եւ ասեն՝ Ա՛լէլուիա օ՛րթի ։ սրկ
Յետ յարութ՞ե տ՞ն մերոյ յի՞ քի՞ ։ քհ
Եւ իբրև ճաշեցին ։ կամ Իսկղբանէ ։
Փառք քեզ տ՞ր ա՞ծ մեր ։ դպ
Սուրբ աւետարանաւս աղաչեսցուք ։ սրկ
Պահպանեա՛ զծառայս քո քս՞ ա՞ծ ։ քհ
Օրհնեցից զտ՞ր յա՞մ ժամ ։ յա՞մ ժամ դպ
օրհնուի՞ ն՞ր 'ի բերան իմ ։
Օրհնեա՛լք եղերուք 'ի շնորհաց ս՞բ քհ
հոգւոյն ։ երթա՛յք խաղաղութ՞բ ։ և
տէր եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամենե-
սեանդ ։ ամէն ։

Եւ 'ի բաշխէն ընշխարս առ ծողովուրդսն
դպիրքն երգէն զսաղմոսս զայս։

դ-պ 'Ի տր պարծեսցի անձն իմ. լուիցեն
հեղք, և ուրախ եղիցին։
Մեծ արարէք ըզտր ինև. և բարձր
արասցուք զանուն նր 'ի միասին։
Խընդրեցի 'ի տնէ և լուաւ ինձ.
յամ նեղուէ իմմէ փըրկեաց զիս։
Մատիք առ տր և առէք ըզլոյս. և ե-
րեսք ձեր մի ամաչեսցեն։
Այս աղքատ կարդաց առ տր, և տր
լուաւ սմա. յամ նեղուէ սորա փըր-
կեաց ըզսա։
Բանակք հրեշտակաց տն շուրջ են
զերկիւղածովք իւրովք, և պահեն
ըզնոսա։
Ճաշակեցէք և տեսէք, զի քաղցր է
տր. երանեալ է այր՝ որ յուսայ 'ի նա։
Երկերուք 'ի տնէ ամ նբք նորա. զի
ոչինչէ պակասութի երկիւղածաց նորա։
Մեծամեծք աղքատացան և քաղ-
լե 560 ցեան.

ցեան. բայց ոյք խընդրեն ըզ տր, մի
պակասեսցի 'ի նոցանէ ամ բարուի։
Եկայք որդեակք իմ՝ լուարուք ինձ.
և ես զերկիւղ տն ուսուցից ձեզ։
Ո՛վ է մարդ՝ որ կամի ըզկեանըս, սի-
րէ զաւուրս իւր տեսանել 'ի բարուէ։
Լ ըռեցո՛ զլեզու քո 'ի չարուէ. և շըր
թունք քո մի խօսեսցի ըզնենգուի։
Խոտորեա՛ 'ի չարէ և արա՛ զբարի.
խընդրեա՛ զխաղաղութի, և ե՛րթ ըզ
հետ նորա։
Ա՛չք տն 'ի վրի արդարոց, և ա՛կանջք
նորա՛ 'ի վր աղօթից նոցա։
Երե՛սք տն 'ի վրի չարագործաց. սատա-
կել յերկրէ զյիշատակըս նոցա։
Կարդացի՛ն արդարքն առ տր, և տր
լուաւ նոցա՛. յամ նեզուէ նց փըր-
կեաց ըզ նոսա՛։
Ա՛երձ է տր առ այնոսիկ՝ որք մաշեալ
են սրտիւք. և ըզ խոնարհըս հոգւով
կեցուցանէ։

Բազո՛ւմ նեղութի՞ք են արդարոց ։
յա՛մէ փըրկէ՛ զնս՝ տ՛ր ։ և պահէ զամե-
նայն ոսկերըս նոցա ։ և մի՛ ՚ի նոցանէ՛
մի՛ փըշրե՞սցի՛ ։
Մա՛հ մեղաւորին չար է ։ բայց որ ատէ՛
զարդա՛րըն , զղջա՛սցի՛ ։
Փըրկէ՛ տ՛ր զանձի՞նս ծառայից իւրոց ։
մի՛ զըղջա՛սցին ա՛մքեան՝ ոյք յուսացեալ
են ՚ի՞ նա՛ ։
Փա՛ռք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ՛ ։
Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից ։ Ա՛մէն ։



Հ.Ս.Խ.Հ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
С.С.Р.А. Публичная Библиотека
7/XI 1922
Имени А. Мясникиана
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

Յանկ և ցուցակ Յամագրքին Գրոց:

Ա
լելուք աւագ շաբաթին 166
Ա.լելուք եկեղեցւոյ 159
Ա.լելուք խաչի 155
Ա.լելուք ճրագալուցի և ծննդ՟ն 138
Ա.լելուք համբարձման 147
Ա.լելուք հոգւոյ գալստեան 151
Ա.լելուք հրեշտակապետաց 163
Ա.լէ ղազարու և ծաղկա 164 . 165
Ա.լելուք յարութեան 143
Ա.լելուք վարդավառի 169
Ա.լէ քառասնօրեայ գալստեանն 143
Ա.ղաչեսցուք զամենակալն 435
Ա.յնպէս պաշտեմ զհայրենի 374
Ա.յսօր անճառ լուսոյն ծա 55
Ա.շխարհ ա՟մ, առիս նայե 26
Ա.ռաւօտ լուսոյ, արեգակն 29
Ա.ռաւօտու երգք յարու՟ 223
Ա.սասցուք ա՟մքն միաբա 233
Ա.ծ՟ անեղ անժամանակ 91
Ա.ծ՟ մեծ հղօր և փառա 235
Ա.րարչական բանին հրա 275
Ա.րևագալի ժամն 287
Ա.ւետարանք հանգստեան 84

Աւետարանք մարտիրոսաց 404
Բժշկութեան աւետարանք 245
Գոհանամք զքէն տ̄ր ա̄ծ մեր 242
Գոհացարո́ւք զտ̄նէ 462
Երգ մեռելոց 99
Եւ և՛ս հաւատով աղաչես 410
Զարթուցեալքս ա̄մքեան 'ի 23
Զուարճացեալքս մեծաւ ու 205
Զսաղմոս երգութիւն և 338
Զքէն գոհանամք տ̄ր ա̄ծ 32
Թագաւորք ապաշխարութեան 118
Թագաւորք մարտիրոսաց 129
Թաբօրի երգն 251
Ժամամուտքն 339
'Ի կարդալ իմում լուար ինձ 452
Իսկ այս ո́վ է որ դիմեալ 382
Իւղաբերից երգն և 191
Լցաք առաւօտու ողորմութ̄ի 171
Խաչ քո եղիցի մեզ ապա 285
Խնդրեսցուք հաւատով միա 250
Խոնարհեցո́ տ̄ր զունկն քո 419
Խրատք երկրպագութեան տաճա 447
Ծա́փս հարէք ա̄մ հեթա 374
Կանոնագլուխք 34

## Խրատ տօմարական աղիւսակիս։

Կա՛լ զթուականն Հայոց յորում ամի և ի-
ցես, յառաջիկայ աղիւսակէ աստի՝ որ
յերկուս երեսս թղթոց եդեալ է. և գիտ
՚ի կարգի այնր թուականի զտարեգիրն նոյն
տարւոյն, յորոյ կարգի եդեալ կայ նօտր
գրով միայն եօթներեակն՝ վերադիրն՝ և տա
նուտէրն. և աստի յառաջ գնացեալ յայն
մշտնջենաւոր աղիւսակն՝ որ յերիս զոյգ ե-
րեսս թղթոց պարունակեալ է, գտցես անդ
զնոյն տարեգիրն, որ ըստ կարգի այբուբե-
նից եդեալ կայ գլխագրով. և՚ի շարս նորին
գտցես յառաջին տուփն զօրն յայտնուե՛,
յերկրորդումն՝ զմիջոց ուտիքն. և այսու
կարգաւ յառաջ գնասցես մինչև ցօր բա-
րեկենդանի յայտնութեան։

Օրինակ իմն, թուական առաջիկայ տար-
ւոյս է (ռ̄մձ), և տարեգիրն (ս), զոր
գտցես յեր̄րդում աղիւսակի անդ. և՚ի նմին
կարգի տուփսն առ ձեռն պատրաստ գտա
նես զօրն յայտնուե՝ որ է (գ̄շ), և զմիջոց
ուտիքն՝ որ է (լդ) օր, և զառաջաւորաց
բարեկենդանն որ է ֆեար" (ը), և զայլն
ա̄մ ըստ վերոյգրեալ խրատու մինչև ցօր
բարեկենդանի յայտնութե՛։

| Ամբ տն. և թուական հայոց: | [illegible] | [illegible] | [illegible] | Տանուտէր: |
|---|---|---|---|---|
| 1831 . ռմձ | ս | ղ | իէ | Երկաւոր: |
| 1832 . ռմձա | յմ | էղ | ը | Խեցգետին: |
| 1833 . ռմձբ | լ | է | ժթ | Առիւծ: |
| 1834 . ռմձգ | ր | ա | լ | Կոյս: |
| 1835 . ռմձդ | ձ | բ | ժա | Կշիռ: |
| 1836 . ռմձե | թը | գղ | իբ | Կարիճ: |
| 1837 . ռմձզ | ռ | է | գ | Աղեղնաւոր: |
| 1838 . ռմձէ | խ | ղ | ժդ | Այծեղջիւր: |
| 1839 . ռմձը | ե | է | իե | Տրհոս: |
| 1840 . ռմձթ | չո | աբ | զ | Ձուկ: |
| 1841 . ռմղ | թ | գ | ժէ | Խոյ: |
| 1842 . ռմղա | ս | ղ | իը | Ցուլ: |
| 1843 . ռմղբ | յ | է | թ | Երկաւոր: |
| 1844 . ռմղգ | ղե | ղէ | իա | Խեցգետին: |
| 1845 . ռմղդ | չ | ա | բ | Առիւծ: |
| 1846 . ռմղե | ձ | բ | ժգ | Կոյս: |
| 1847 . ռմղզ | բ | գ | իդ | Կշիռ: |
| 1848 . ռմղէ | նյ | դէ | ե | Կարիճ: |
| 1849 . ռմղը | խ | ղ | ժզ | Աղեղնաւոր: |
| 1850 . ռմղթ | ց | է | իէ | Այծեղջիւր: |
| 1851 . ռյ | ղ | ա | ը | Տրհոս: |
| 1852 . ռյա | ժթ | բգ | ժթ | Ձուկ: |
| 1853 . ռյբ | ս | ղ | լ | Խոյ: |
| 1854 . ռյգ | յ | է | ժա | Ցուլ: |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1855 | ՈՅԴ | զ | ղ | իբ | Երկաւոր |
| 1856 | ՈՅԵ | պչ | էա | գ | Խեցգետին |
| 1857 | ՈՅԶ | ձ | բ | ժդ | Առիւծ |
| 1858 | ՈՅԷ | բ | գ | իե | Կոյս |
| 1859 | ՈՅԸ | ն | ւ | զ | Կշիռ |
| 1860 | ՈՅԹ | ծխ | էղ | ժէ | Կարիճ |
| 1861 | ՈՅԺ | ց | է | իը | Աղեղնաւոր |
| 1862 | ՈՅԺԱ | ղ | ա | թ | Այծեղջիւր |
| 1863 | ՈՅԺԲ | ժ | բ | իա | Ջրհոս |
| 1864 | ՈՅԺԳ | վս | գւ | բ | Ձուկ |
| 1865 | ՈՅԺԴ | ծ | է | ժգ | Խոյ |
| 1866 | ՈՅԺԵ | զ | ղ | իդ | Ցուլ |
| 1867 | ՈՅԺԶ | պ | է | ե | Երկաւոր |
| 1868 | ՈՅԺԷ | իժ | աբ | ժզ | Խեցգետին |
| 1869 | ՈՅԺԸ | վ | գ | իէ | Առիւծ |
| 1870 | ՈՅԺԹ | ն | ւ | ը | Կոյս |
| 1871 | ՈՅԻ | է | է | ժթ | Կշիռ |
| 1872 | ՈՅԻԱ | ջպ | ղէ | լ | Կարիճ |
| 1873 | ՈՅԻԲ | զ | ա | ժա | Աղեղնաւոր |
| 1874 | ՈՅԻԳ | ժ | բ | իբ | Այծեղջիւր |
| 1875 | ՈՅԻԴ | շ | գ | գ | Ջրհոս |
| 1876 | ՈՅԻԵ | կծ | ւէ | ժդ | Ձուկ |
| 1877 | ՈՅԻԶ | զ | ղ | իե | Խոյ |
| 1878 | ՈՅԻԷ | պ | է | զ | Ցուլ |
| 1879 | ՈՅԻԸ | ի | ա | ժէ | Երկաւոր |
| 1880 | ՈՅԻԹ | տվ | բգ | իը | Խեցգետին |
| 1881 | ՈՅԼ | ն | ւ | թ | Առիւծ |
| 1882 | ՈՅԼԱ | է | է | իա | Կոյս |
| 1883 | ՈՅԼԲ | ջ | ղ | բ | Կշիռ |

| ק | ס | ר | ש | ת | ך | ץ | ף | ם | ן | ג | ד | ה | ו | ז | ח | ט | י | כ | ל | מ | נ | ס | ע | פ | צ | ק | ר | ש | ת | ך | ם | ן | ף | ץ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ק | ס | ר | ש | ת | ך | ץ | ף | ם | ן | ג | ד | ה | ו | ז | ח | ט | י | כ | ל | מ | נ | ס | ע | פ | צ | ק | ר | ש | ת | ך | ם | ן | ף | ץ |

| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ק | ס | ר | ש | ת | ך | ץ | ף | ם | ן | ג | ד | ה | ו | ז | ח | ט | י | כ | ל | מ | נ | ס | ע | פ | צ | ק | ר | ש | ת | ך | ם | ן | ף | ץ |

| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ק | ס | ר | ש | ת | ך | ץ | ף | ם | ן | ג | ד | ה | ו | ז | ח | ט | י | כ | ל | מ | נ | ס | ע | פ | צ | ק | ר | ש | ת | ך | ם | ן | ף | ץ |

**ד"ר יוסף קלוזנר**

**ספרות עברית חדשה**

**מראשיתה ועד ימינו**

**כרך שני**

**ספרות ימינו**

**הוצאת "מוסד ביאליק"**

**ירושלים תרצ"ב**

| | | |

| ա | բ | գ | դ | ե | զ | է | ը | թ | ժ | ի | լ | խ | ծ | կ | հ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ա | բա | գա | դա | ե | զա | է | ը | թա | ժա | ի | լա | խա | ծա | կա | հա |

| | | |

| ۳۵۰ | ۱ | ۱۵۴ | ۸۱ | ۱۶۴ | ۱۶۱ | ۱۶۸ | ۱۶۴ | ۱۶۴ | ۱۶۴

| | | |



